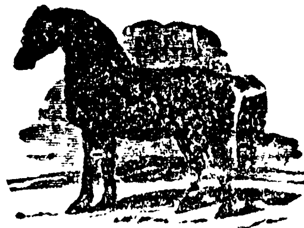
સને ૧૮૮૮ ની સાલમાં છાપ્યો.

ક્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડ.

સન ૧૮૮૨ નો આક્ટ ૧૦ મો. તથા સન ૧૮૮૪
નો ૩ જો. તથા સન ૧૮૮૬ નો ૧૦ મો.
સન ૧૮૮૭ ના ૫ મા આક્ટ સાથે

ટીકા સહીત.

છપાવી પ્રસીદ્ધ કરનાર,
બુકસેલર લલુભાઇ અમુલખદાસ

अमदावाद.
આ કાયદો રીચીરોડ ઉપર ભટ મુળજી દોલતરામ
ના મકાનમાં અમદાવાદ ન્યાયસાગર પ્રેસમાં
શા મગનલાલ વરજભુખણદાસે
છાપ્યો સન ૧૮૮૮

ઈંડિયાના ગવરનર જનરલ ઇન કૌન્સિલનો હેઠળ લખેલો આકટ ગવરનર જનરલ સાહેબે સન ૧૮૮૨ ના માર્ચ માસની ૬ ઠી તારીખે મંજુર કરયો તે, સઘળા લોકોને જાણવા સારૂ છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્યો છે.

સન ૧૮૮૨ નો આકટ ૧૦ મો.

સન ૧૮૮૨ નો ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતનો કાયદો.

ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાને એકત્ર કરીને સુધારવા વિશેનો આકટ.

ઉદ્દેશ. ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાને એકત્ર કરીને સુધારવો યોગ્ય છે; વાસ્તે હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ઠરાવ્યું છે.

ભાગ ૧ લો.

પ્રથમ નિયમો.

બાબ ૧ લો.

ટુંકું નામ. શરૂઆત. ૧. આ આકટને "સન ૧૮૮૨ નો ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીતનો કાયદો" કેહેવો; અને તે સન ૧૮૮૩ ના જાન્યુઆરી મહીનાની ૧ લી તારીખે અમલમાં આવશે.

આ આકટ કયાં કયાં લાગુ છે. આખા બ્રિટીશ ઈંડિયાને લાગુ છે; પણ કોઇ વિરૂદ્ધ પડતો ખાસ ઠરાવ ન હોય તો, હાલમાં કોઇ પણ વિશેષ અથવા સ્થાનિક કાયદો અમલમાં હોય તેને, અથવા બીજો કોઇ પણ કાયદો હાલ અમલમાં હોય, અને તેથી કોઇ પણ વિશેષ હકુમત અથવા અધિકાર આપેલો હોય તેને, અથવા કામ ચલાવવાની કોઇ પણ વિશેષ રીત ફરમાવેલી હોય તેને આ આકટ માંહેના કોઇ પણ મજકુરથી બાધ થશે નહીં, અથવા આ આકટ માંહેનો કોઇ પણ મચકુર.—

(અ) કલકત્તા, મદ્રાસ તથા મુંબાઈ એ શેહેરોમાં પોલીસ કમીશનરોને અથવા કલકત્તા તથા મુંબાઈ એ શેહેરોમાં પોલીસને લાગુ નથી;

(બ) જે છાવણીઓમાં તથા થાણાઓમાં મદ્રાસ ઇલાકાનાં તથા મુંબાઇ ઇલાકાનાં લશ્કરો રેહેતાં હોય તે છાવણીઓ તથા થાણાંઓ આગળ લશ્કરી બજારોમાં ન્હાના

ગુન્હાઓનો ઈનસાફ કરવાને જે અમલદારને યોગ્ય રીતે અધિકાર આપ્યો હોય તે અમલદારને લાગુ નથી.

(ક) મદ્રાસ ઈલાકામાં ગામોના મુખીઓને લાગુ નથી અથવા;

(ડ) મુંબાઈ ઈલાકામાં ગામના પોલીસ અમલદારોને લાગુ નથી;

આકટો રદ કરવા બાબત. (ઇ) ૧૭૪ મી અને ૧૭૫ મી તથા ૧૯૬ મી કલમ માંહેનો કોઈ પણ મજકુર મદ્રાસ શેહેરમાં પોલીસને લાગુ નથી.

ટીકા—આ આકટ પાસ થયો તે પેહેલાં બ્રીટીશ ઇંડિયામાં ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતના ત્રણ કાયદા અમલમાં હતા; સન ૧૮૭૨ નો આકટ ૧૦ મો તે સન ૧૮૭૪ ના ૧૧ મા આકટથી સુધારેલો હતો તે સઘળે ઠેકાણે અમલમાં હતો તે તથા હાઇકોરટોનો આકટ સન ૧૮૭૫ નો ૧૦ મો કે જે ઇલાકાના મુખ્ય શેહેરોમાં અલ્હાબાદમાં તથા લાહોરમાં ચાલુ હતો અને પરેસીડેન્ટ માજિસ્ત્રેટનો સન ૧૮૭૪ નો ૪ થો કે જે ઈલાકાના મુખ્ય શેહેરોમાં ચાલુ હતો, તે સઘળાઓને એકત્ર કરી આ નવો આકટ રચવામાં આવ્યો છે. આ કાયદાઓમાં એટલે આ આકટ અમલમાં આવ્યો તે પેહેલાના કાયદાઓમાં ઘણા ઠરાવો એક બીજાના જેવાજ હતા, તેઓની ઘણી કાનુનો તેના તેજ વિષયોને લગતી હતી તે છતાં તેઓની ભાષા નકામી જુદી પડતી કે જેથી કોરટોને એક કાયદાના અર્થ બેસાડતી વખતે બીજા કાયદા ઉપર અગાઉ થએલા ઠરાવોથી મદદ મળી આવતી ન્હોતી, એવું વારંવાર બનવાથી આ બધા કાયદાઓને એકત્ર કરીને આ નવો કાયદો રચવામાં આવ્યો છે. વળી સન ૧૮૭૨ ના ૧૦ મા આકટથી જો કે કેટલાએક આકટો તથા રેગ્યુલેશનો રદ કરવામાં આવેલા હતા તથાપિ સુમારે ૧૨ આકટો એમને એમ અમલમાં રહ્યા હતા તે સઘળાઓને એકત્ર કરી આ નવો આકટ રચવામાં આવેલો છે.

બાર આકટો નીચે પ્રમાણે રદ કરવામાં આવેલા છે.

સને ૧૮૪૦ નો ૨૩ મો (પ્રોસેસની બજાવણી).

સને ૧૮૫૦ નો ૨૪ મો (રાજ્યકીય કેદીઓ).

સને ૧૮૫૮ નો ૩ જો (રાજ્યકીય કેદીઓ).

સને ૧૮૬૧ નો પાંચમો કલમ ૬, ૨૪, ૩૭ થી ૪૦ (બંને સુધાંત) કલમ ૩૫ નો થોડો ભાગ (પોલીસ).

સને ૧૮૬૨ નો ૧૮ મો (હાઇકોરટોમાં ફોજદારી ઇનસાફ કરવા બાબત).

સને ૧૮૬૯ નો ૨ જો (સુલેહના અમલદારો).

સને ૧૮૭૦ નો ૨૨ મો કલમો ૨ તથા ૪ (સંક્ષેપ રીતે ઇનસાફ કરવાની હકુમત આપનારા આકટો રાણીની વિલાયતી રઇયતોને લાગુ પડવા બાબત).

સને ૧૮૭૯ નો ૨૧ મો બાબ ૩ જો (બ્રીટીશ રઇયતે બ્રિટીશ ઇંડિયા બાહાર કરેલા ગુન્હાની બ્રિટીશ ઇંડિયામાં ચોકશી).

બંગાળાનો રેગ્યુલેશન સને ૧૮૧૮ નો ૩ જો (રાજ્યકીય કેદીઓ).

બંગાળાનો રેગ્યુલેશન સને ૧૮૨૫ નો ૨૦ મો (કોરટ મારસલની હકુમત).

મદ્રાસનો રેગ્યુલેશન સન ૧૮૧૯ નો ૨ જો (રાજ્યકીય કેદીઓ).

મુંબાઇનો રેગ્યુલેશન સન ૧૮૨૭ નો ૨૫ મો (રાજ્યકીય કેદીઓ).

"ફોજદારી કોરટ" એ શબ્દમાં પુરાવો લાવવાને માટે જે કોરટ ઉપર કમિશન મોકલવામાં આવે તે કોરટ તથા અપીલ કોરટના હુકમ માનીને જાદે પુરાવ લેવાની કોરટનો પણ સમાવેશ થાય છે. બંગાળા લૉ. રી. વા. ૬ પ્ર. ૬૯૮.

૨. સન ૧૮૮૩ ના જાન્યુઆરી મહિનાની ૧ લી તારીખે અને તે તારીખથી પેહેલાં પરિશિષ્ટમાં કહેલા આકટો સદરહુ પરિશિષ્ટનાં ત્રીજા આસનમાં લખ્યું છે તેટલે સુધી રદ્દ થશે, પણ જે હુકુમત તે વખતે કાયમ ન હોય અથવા જે રીત પ્રમાણે તે વખતે કામ ચલાવવામાં આવતું ન હોય તે હુકુમત અથવા તે રીત ફરીથી સ્થાપિત થાય, અથવા જે કેદ તે વખતે કાયદેસર હોય તે કેદ જારી રાખવી ગેરકાયદેસર થાય એવી રીતે તે આકટો રદ્દ થશે નહીં.

રદ્દ કરેલા આકટો પ્રમાણે પ્રસિધ કરેલી જાહેરખબરો વિગેરે.

આ કાયદાથી રદ્દ કરેલા હરકોઇ કાયદા પ્રમાણે અથવા એવા કોઈ પણ કાયદાથી રદ્દ કરેલા હરકોઈ કાયદા પ્રમાણે જે જાહેરખબરો પ્રસિદ્ધ કરી હોય, જે જાહેરનામાં કરયાં હોય, જે અધિકાર આપ્યા હોય, જે નમુના ઠરાવ્યા હોય, જે સ્થાનિક હદ્દ બાંધી હોય, જે શિક્ષાના હુકમ કરયા હોય અને જે હુકમો, કાનુનો તથા નિમણુંકો કરી હોય, અને જે સન ૧૮૮૩ ના જાન્યુઆરી મહિનાની પેહેલી તારીખના તરત પેહેલાં અમલમાં હોય, તે સરવે જાહેરખબરો આ આકટની તેવીજ કલમ પ્રમાણે પ્રસિદ્ધ કરી છે, તે સરવે જાહેરનામાં તેજ પ્રમાણે કર્યાં છે, તે સરવે અધિકાર તેજ પ્રમાણે આપ્યા છે, તે સરવે નમુના તેજ પ્રમાણે ઠરાવ્યા છે, તે સરવે સ્થાનિક હદ્દો તેજ પ્રમાણે બાંધી છે, તે સરવે શિક્ષાના હુકમ તેજ પ્રમાણે કર્યા છે. અને તે સરવે હુકમો, કાનુનો તથા નીમણુંકો તેજ પ્રમાણે કરી છે એમ સમજવું.

ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીતના કાયદા ઉપરના તથા બીજા રદ્દ કરેલા કાયદા ઉપરના હવાલા.

૩. આ કાયદો અમલમાં આવે તેની અગાઉ કરેલા જે જે કાયદામાં ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદા ઉપર એટલે ૧૮૬૧ ના ૨૫ મા આકટ ઉપર, અથવા ૧૮૭૨ ના ૧૦ મા આકટ ઉપર અથવા તેના હરકોઈ બાબ અથવા કલમ ઉપર, અથવા પ્રસ્તુત કાયદાથી રદ્દ કરેલા બીજા કોઇ પણ કાયદા ઉપર, હવાલો આપ્યો હોય તે પ્રસ્તુત કાયદા ઉપર અથવા તેના તેવાજ બાબ અથવા કલમ ઉપર આપ્યો છે એવું બની શકે તેટલે સુધી સમજવું.

અગાઉના આકટો માંહેના શબ્દો.

આ કાયદો અમલમાં આવે તેની અગાઉ ઠરેલા દરેક આકટમાં "માજીસ્ટરેટનો અખત્યાર (અથવા 'પુરે પુરો અખત્યાર') ચલાવનારો અથવા અખત્યારવાળો) અમલદાર" "પેહેલા વર્ગનો તાબા માંહેનો માજીસ્ટરેટ." અને "બીજા વર્ગનો તાબા માંહેનો માજીસ્ટરેટ" આ શબ્દો લખેલા છે તે શબ્દોનો અર્થ યથાક્રમ "પેહેલા વર્ગનો માજીસ્ટરેટ," "બીજા વર્ગનો માજીસ્ટરેટ" અને

"ત્રીજા વરગનો માજીસ્ટરેટ" એવો સમજવો; "ટીસ્ત્રીકટના ભાગનો માજીસ્ટરેટ," આ શબ્દોનો અર્થ "પેટા તુકડી માજીસ્ટરેટ" એવો સમજવો, "ડિસ્ત્રીકટનો માજીસ્ટરેટ" આ શબ્દનો અર્થ "જીલ્લા માજીસ્ટરેટ" એવો સમજવો. અને પોલીસ "માજીસ્ટરેટ" આ શબ્દોનો અરથ "પરેસિડેન્સી માજીસ્ટરેટ એવો સમજવો.

વાખ્યા. ૪. આ કાયદામાં હેઠળ લખેલા શબ્દો તથા વાકયોનો અરથ હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે સમજવો, પણ વિષય ઉપરથી અથવા આગલા પાછલા સબંધ ઉપરથી જુદો ઇરાદો દેખાતો નહી હોય તો હેઠળ લખેલા શબ્દનો અરથ હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે સમજવો:—

"ફરીયાદ." (અ) "ફરિયાદ" એટલે આ કાયદા પ્રમાણે કોઈ માજીસ્ટરેટ કામ ચલાવે એટલા માટે, કોઈ સખસે કાંઈ ગુન્હો કરયો છે એવો કોઇ માજીસ્ટરેટની આગળ મોહોડેથી અથવા લખીને જાહેર કરેલો મજકુર, પછી તે સખસ જણાયો હોય કે ન જણાયો હોય તોપણ એવું સમજવું; પણ તેમાં પોલીસ અમલદારના રીપોર્ટનો સમાવેશ થતો નથી.

ટીકા—ફરીયાદી-એ શબ્દોનો અર્થ વીસ્તારવાળો છે એટલે ફરીયાદીનો મજકુર લખી હકીકત હોય અગર મોઢાનો હોય પણ પરંતુ પોલીસના રિપોર્ટનો 'ફરીયાદી' એ શબ્દમાં સમાવેશ થતો નથી એટલુંજ નહી પણ પોલીસ અમલદાર કોઈ ખબર આપે તો તે ખબરનો પણ 'ફરીયાદી' એ શબ્દમાં સમાવેશ થતો નથી.

"તપાસ" (બ) "તપાસ" આ શબ્દોમાં પોલીસે અથવા (માજીસ્ટરેટ અથવા પોલીસ-અમલદાર સિવાય બીજા) જે સખસને આ બાબત કોઈ માજીસ્ટરેટે અધીકાર આપ્યો હોય તે સખસે પુરાવો એકઠો કરવા સારૂ આ કાયદા પ્રમાણે ચલાવેલાં સઘળાં કામનો સમાવેશ થાય છે.

ટીકા—આ કલમમાં જે તપાસ એ શબ્દોનો અર્થ આપ્યો છે તેથી ફકત પોલીસે કરેલી તપાસ સમજવી નહીં પરંતું કલમ ૨૦૨ મુજબ સ્થાનિક તજવીજ કરવાને માટે કોઈ પણ માજીસ્ત્રેટે કોઇ પણ સખ્સને અધિકાર આપ્યો હોય તે સખ્સના સઘળા કામોનો સમાવેશ પણ "તપાસ" એ શબ્દમાં થાય છે.

"ચોકશી." (ક) "ચોકશી" આ શબ્દમાં માજીસ્ટરેટે અથવા કોરટે આ કાયદા પ્રમાણે કરેલી દરએક ચોકશીનો સમાવેશ થાય છે.

"ઇનસાફી મુકદમો." (ડ) "ઇનસાફી મુકદમો" એટલે કાંઇ કામ ચાલતું હોય ત્યારે પુરાવો લેવામાં આવે છે અથવા કાયદેસર લેવાનો અધિકાર છે તેવું કામ સમજવું.

ટીકા—એક પોલીસ પટેલની આગળ સન ૧૮૬૭ ના આકટ ૮ ની કલમ ૧૩ પ્રમાણે ચોકશી ચાલતી હતી તે વખત તે કામમાં આરોપિતની સાક્ષી આપવામાં આવી અને ફરિયાદી તરફથી તેની સાક્ષી તે પોલીસ પટેલે સોગન ઉપર લીધી, ફરિયાદીને બુદ્ધિપુર્વક બથા કરયા બદલ ત્રણ ચાર સખ્સોપર તે આરોપ મુકયો હતો તે જુબાની સેસન કોરટમાં સબોરડીનેટ

માજીસ્ટ્રેટ પાસે મોકલવામાં આવી, અને તે માજીસ્ટ્રેટે તે કામનો ઇનસાફ કરયો. આરોપિતે પોલીસ પટેલની રૂબરૂ જે મજકુર કહયો હતો તેથી વિરૂદ્ધ મજકુર તેણે તે માજીસ્ટ્રેટની રૂબરૂ કહયો માટે માજીસ્ટ્રેટે તે કામના આરોપિતને છોડી દીધો; અને આરોપિતે પોતાની રૂબરૂ યા પોલીસ પટેલની રૂબરૂ ખોટી સાક્ષી આપી છે એવા કારણથી તેનાપર ફોજદારીમાં કામ ચલાવવાની મંજુરી આપી.

તે ઉપરથી ધારવાડના પેહેલા વરગના માજીસ્ટ્રેટની રૂબરૂ આરોપિતનું કામ ચાલ્યું તેમાં તેણે આરોપિતને છ મહીનાની સખ્ત મજુરીની કેદની શિક્ષા કરી.

ધારવાડના સેશન જડજે આ કામની ચોકશી કરી તે વખતે તેના મનમાં નીચેના પ્રશ્ન ઉત્પન્ન થયા:—

૧ આરોપિતે પોલીસ પટેલની રૂબરૂ કહેલો મજકુર ખોટી સાક્ષીનો ગુન્હો થઇ શકે કે નહીં?

૨ અને તે બદલ પીનલકોડ કલમ ૧૯૩ પ્રમાણે તેને શિક્ષા થઇ શકે કે નહીં?

૩ પોલીસ પટેલ એ તે માજીસ્ટ્રેટના (મામલતદારના) તાબાનો ન હોવાથી તેની રૂબરૂ આરોપિતે ખોટી સાક્ષી આપ્યા બદલ આરોપિતપર ફોજદારીમાં કામ ચલાવવાની તે માજીસ્ટ્રેટે મંજુરી આપી તે જુના ક્રી. પ્રો. કો. ક. ૪૬૮ ઉપરથી બરોબર છે કે નહીં?

સદરહુ પ્રશ્નની બાબતમાં સેશન જડજે પોતાનો અભિપ્રાય નકારમાં જણાવી આ કામ હાઇકોર્ટના અભિપ્રાય માટે મોકલ્યાથી તે કોરટે ઠરાવ્યું કે—

આ કામના પ્રોસીડીંગ ઉપરથી એકાદ ગેરકાયદાનો પ્રકાર થયો છે એમ દેખાતું નથી. કોઇ પોલીસ પટેલ મુંબાઇના સને ૧૮૬૭ ના આકટ ૮ ની કલમ ૨૩ પ્રમાણે કામ કરતાં છતાં તેમની આગળ સોગન ઉપર કોઇ ખોટો મજકુર કહે તો તેણે પી. કો. ક. ૧૯૧ પ્રમાણે ખોટી સાક્ષી આપી એમ થાય છે, અને કલમ ૧૯૩ ઉપરથી તે શિક્ષાને પાત્ર થાય છે; બીજી રીતે સદરહુ કલમ ૪૬૮ ઉપરથી જોતાં તે કલમમાં કહેલો અપરાધ કોઇ દિવાની કિંવા ફોજદારી કોરટ આગળ કરે તો તેના ઉપર ફોજદારીમાં કામ ચલાવવાને માત્ર મંજુરી જોઇએ. તેજ આકટની કલમ ૪ "ફોજદારી કોરટ"ની જે વાખ્યા આપી છે તે ઉપરથી જોતાં પોલીસ પટેલ એ ફોજદારી કોરટ થતી નથી સબબ આ કામમાં મંજુરી લેવાની મુજબ જરૂર નથી એમ દેખાય છે.

પીનલકોડ ક. ૧૯૩ પ્રમાણે કોઇ પોલીસ પટેલની રૂબરૂ ગુન્હો કર્યા છતાં તે ગુન્હેગાર ઉપર ફોજદારીમાં કામ ચલાવવા માટે મંજુરી આપવાની જરૂર નથી અને તેજ અમલદાર આગળ પી. કો. બા. ૧૦ માં કહેલો એકાદ ગુન્હો કોઇએ કરયા છતાં તેનો ઇનસાફ મંજુરી લીધા શિવાય કરાતો નથી (જુઓ ક્રી. પ્રો. કો. સને ૧૮૭૨ ના ૧૦ માની કલમ ૪૬૭) (આ આકટની કલમ ૧૯૫) એ વાત ચમત્કારીક છે એમાં સંશય નથી. પરંતુ હાલ એવી સ્થિતિ કાયદાની છે એમ દેખાય છે. માટે કામના કાગળપત્ર ને પ્રોસીડીંગ પાછું મોકલીએ છીએ, સરકાર વિરૂદ્ધ ઇરબસાપા ઇં. લા. રીપોર્ટ વા. ૪ પૃષ્ઠ ૪૭૯ તા૦ ૨૯ એપ્રીલ સને ૧૮૮૦.

"લખીને" તથા "લખેલું".

(ઇ) 'લખીને તથા લખેલું" આ શબ્દમાં 'બીબા છાપનું કામ' 'શીળા છાપનું કામ' 'ફોટોગ્રાફનું કામ' 'કોતર કામ' અને બીજે જે પ્રકારે શબ્દો અથવા આંકડાઓ કાગળ ઉપર અથવા કાંઇ વસ્તુ ઉપર બતાવી

શકાય તે પ્રકાર, એઓનો સમાવેશ થાય છે.

'લખાણ' આ શબ્દની વ્યાખ્યા નવીન આપવામાં આવેલી છે અને તેમાં લેખ અને બીજી વસ્તુ જે ઉપરથી કોઇ શબ્દ અથવા આંકડા વંચાય તેવાં; લેખ ઇત્યાદિ વસ્તુનો પણ સમાવેશ કરેલો છે. એટલે હરેક બાબતના લેખ સમજવા.

'પેટા ટુકડી'. (ફ) 'પેટા ટુકડી' એટલે કોઇ જીલ્લાની આ કાયદા પ્રમાણે કરેલી પેટા ટુકડી સમજવી.

'પ્રાંત'. (ગ) 'પ્રાંત' એટલે કોઈ સ્થાનિક સરકારના અમલ હેઠળ જે વખતે જે કાંઇ મુલક હશે તે વખતે તે મુલક સમજવો.

ટીકા—સ્થાનિક સરકારનો અર્થ હિંદુસ્થાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ ૧૭ માં આપેલો છે. અને તેવીજ વ્યાખ્યા સને ૧૮૬૮ ના આકટ ૧ ની રકમ ર ની રકમ ૧૦ માં આપેલી છે, આ કલમથી સ્થાનિક સરકાર એ શબ્દોમાં ચીફ કમીશનર સાહેબનો પણ સમાવેશ થાય છે.

"ઇલાકાનું મુખ્ય શેહેર." (હ) "ઇલાકાનું મુખ્ય શેહેર" એટલે કલકત્તાની અથવા મદ્રાસની અથવા મુંબાઈની ઇનસાફની હાઈકોરટની અસલ દીવાની દાવો લેવાની મામુલ હકુમતની સ્થળ સીમમાં જેટલી જગા હોય તેટલી જગા જે વખતે જે હોય તે વખતે તે સમજવી.

'હૈ કોર્ટ'. (આઈ) "રાણીની વિલાયતી રઇયતની ઉપર અથવા રાણીની વિલાયતી રઇયતની સાથે જે માણસોની ઉપર તોહમત મુકયું હોય તે માણસોની ઉપર કામ ચલાવવાના સંબંધમાં 'હૈ કોર્ટ' આ શબ્દોનો અરથ કલકત્તાની અથવા મદ્રાસની અથવા મુંબાઈની હૈકોર્ટ, વાવ્ય પ્રાંતની હાઈકોર્ટ, પંજાબની ચીફકોરટ સમજવો, અને રંગુનનો રીકોરટ સમજવો.

બીજા કામોમાં 'હાઈકોરટ' એટલે હરકોઈ સ્થાનિક ક્ષેત્રમાં સર્વના કરતાં મુખ્ય ફોજદારી અપીલની અથવા તપાસ કરનારી કોરટ સમજવી.

અથવા જ્યાં સદરહુ પ્રકારની કોઇ પણ કોરટ કોઈ પણ ચાલુ કાયદા પ્રમાણે સ્થાપેલી ન હોય ત્યાં જે અમલદારને ગવરનર જનરલ ઇનકાઉન્સિલ આ બાબત નિમે તે અમલદાર સમજવો;

'ચીફ જસ્ટીસ.' (જ) 'ચીફ જસ્ટીસ' આ શબ્દોમાં કોઈ ચીફ કોરટના સીનિયર જડજનો પણ સમાવેશ થાય છે.

"આડવોકેટ જનરલ." (ક) "આડવોકેટ જનરલ" આ શબ્દોમાં સરકારી આડવોકેટ અથવા જ્યાં કોઈ પણ આડવોકેટ જનરલ અથવા સરકારી આડવોકેટ ન હોય ત્યાં જે અમલદારને સ્થાનિક સરકાર તેના કામસારૂ વખતે વખતે નિમે તે અમલદારનો પણ સમાવેશ થાય છે.

'કલારક ઓફ ધી ક્રોન.' (લ) 'કલારક આફ ધી ક્રોન' આ શબ્દોમાં આ કાયદાથી કલારક આફ ધિ ક્રૌનને જે કામો સોંપ્યાં છે તે કામો બજાવવાને ચીફજસ્ટિસે

વિશેષે કરીને નીમેલા હરકોઈ અમલદારનો સમાવેશ થાય છે.

'પબ્લિક પ્રાસિક્યુટર.' (મ) 'પબ્લિક પ્રાસીક્યુટર' એટલે ૪૯૨ મી કલમ પ્રમાણે નીમેલો કોઈ પણ સખસ સમજવો, અને તેમાં પબ્લિક પ્રાસિક્યુટરના હુકમ પ્રમાણે કામ કરનાર હરકોઈ સખસનો સમાવેશ થાય છે; અને હરકોઈ હાઈકોરટ પોતાની અસલ ફોજદારી હકુમત ચલાવતી હોય ત્યારે તે કોરટમાં મલોકામાયાઝમા તરફથી ફરીયાદીનું કામ ચલાવનાર હરકોઈ સખસ પણ સમજવો.

'પ્લીડર.' (ન) 'પ્લીડર' આ શબ્દ જ્યારે હરકોઈ કોરટ માંહેના કોઈ પણ કામના સંબંધથી વપરાયો હોય ત્યારે તેનો અરથ સદરહુ કોરટમાં કામ કરવાને કોઈ પણ ચાલુ કાયદા પ્રમાણે જે પ્લીડરને અધીકાર આપ્યો હોય તે પ્લીડર એવો સમજવો અને તેમાં (૧) કોઈ હાઈ કોરટમાં સદરહુ અધીકારવાળો કોઈ આડવોકેટ, વકીલ તથા અટરની, અને (૨) સદરહુ કામમાં કોરટની પરવાનગી લઈને કામ કરવાને નીમેલો હરકોઈ મુખત્યાર અથવા બીજો સખસ, એ સરવેનો સમાવેશ થાયછે.

ટીકા—આ વાખ્યા ઉપરથી એમ માલમ પડે છે કે મુખ્ત્યારોને જો નિમવા હોય તો કોરટની પ્રથમ પરવાનગી મેળવવી જોઈએ.

"પોલીસ થાણું," (ઓ) "પોલીસ થાણું" એટલે જે ઠેકાણાને સ્થાનિક સરકારે આ કાયદાના કારણસારૂ સામાન્ય રીતે અથવા વિશેષે કરીને પોલીસથાણું ઠરાવ્યું હોય તે ઠેકાણુ સમજવું, અને તેમાં સ્થાનિક સરકારે આ બાબત વિશેષે કરી જણાવેલાં હરકોઈ સ્થાનિક ક્ષેત્રનો સમાવેશ થાય છે; અને "જે અમલદારના હવાલામાં પોલીસથાણું હોય તે અમલદાર" આ શબ્દોમાં જ્યારે જે અમલદારના હવાલામાં તે થાણું હોય તે અમલદાર તેમાંથી ગેરહાજર હોય અથવા મંદવાડને લીધે પોતાનું કામ બજાવવાને અશક્ત હોય ત્યારે તેની પછીના દરજ્જાનો અને કોન્સ્ટેબલથી ચઢતા દરજ્જાનો જે પોલીસ અમલદાર તે પોલીસ થાણામાં હાજર હોય તેનો સમાવેશ થાય છે, અથવા સ્થાનિક સરકાર એમ ફરમાવે ત્યારે, બીજો જે પોલીસ અમલદાર સદરહુ પ્રમાણે હાજર હોય તે પોલીસ અમલદારનો સમાવેશ થાય છે.

"જે અમલદારના હવાલામાં પોલીસથાણું હોય તે અમલદાર."

ટીકા—સન ૧૭૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૧૩૬ માં પોલીસ અમલદાર વિષે ઠરાવ હતો તે આ વાખ્યામાં દાખલ કરવામાં આવ્યો છે. સ્થાનિક સરકાર ફરમાવે ત્યારે બીજો જે પોલીસ અમલદાર સદરહુ પ્રમાણે હાજર હોય તે પોલીસ અમલદારનો પણ સમાવેશ થાય છે એટલા શબ્દો ઉપર કહેલી કલમ ૧૩૬ માં નવા ઉમેરવામાં આવેલા છે.

'ગુન્હા,' (પ) 'ગુન્હો' એટલે કોઈ પણ ચાલુ કાયદાથી શિક્ષા લાયક કરેલું કાંઈ પણ કૃત્ય અથવા કસુર સમજવી.

"કાગ્નિઝેબલ ગુન્હો," (ક્યુ) "કાગ્નિઝેબલ ગુન્હો" એટલે જે ગુન્હા બાબત અને 'કાગ્નીઝેબલ મુકદમો' એટલે જે મુકદમામાં ઈલાકાના મુખ્ય શેહેરોની માંહે અથવા બાહાર પોલીસ અમલદાર બીજા પરીશિષ્ટ પ્રમાણે અથવા

કાગ્નિઝેબલ મુકદમો, — હરકોઈ ચાલુ કાયદા પ્રમાણે વગર વારંટે પકડવાને મુખત્યાર છે તે ગુન્હો અથવા મુકદમો સમજવો,'

'નાનકાગ્નિઝેબલ ગુન્હો,' નાનકાગ્નિઝેબલ મુકદમો. — 'નાનકાગ્નિઝેબલ ગુન્હો' એટલે જે ગુન્હા બાબત અને 'નાનકાગ્નિઝેબલ મુકદમો' એટલે જે મુકદમામાં ઈલાકાના મુખ્ય શેહેરોની માંહે અથવા બાહાર પોલીસ અમલદાર વગર વારંટે પકડવાને મુખત્યાર નથી તે ગુન્હો અથવા મુકદમો સમજવો.

ટીકા—વગર વારંટે કેવી રીતે પકડી શકાય તે બાબત આગળ કલમ ૫૪ થી કલમ ૫૯ સુધી જુઓ.

'જામીન લઈ શકાય એવો ગુન્હો,' — (૨) 'જામીન લઈ શકાય એવો ગુન્હો' એટલે જે ગુન્હા બાબત બીજા પરીશિષ્ટમાં બતાવ્યા મુજબ જામીન લઈ શકાય તે અથવા જે ગુન્હા બાબત બીજા કોઈ ચાલુ કાયદા પ્રમાણે જામીન લઈ શકાય તે ગુન્હો સમજવો; અને જામીન નહીં લઈ શકાય એવો ગુન્હો એટલે બીજો કોઈ ગુન્હો સમજવો.

ટીકા—જામીન કેવી રીતે લેવા તે વીગેરે બાબત આગળ કલમ ૪૯૬ થી તે કલમ ૫૦૨ સુધી જુઓ.

'વારંટનો મુકદમો' — (સ) 'વારંટનો મુકદમો' એટલે જે ગુન્હા બાબત મોતની અથવા સમુદ્ર પારની અથવા છ મહીનાથી વધારે મુદત સુધી કેદની શિક્ષા કરી શકાય તેવા ગુન્હા સંબંધી કોઈ મુકદમો સમજવો.

'સમનનો મુકદમો' — (ટ) 'સમનનો મુકદમો' એટલે જે ગુન્હા બાબત સદરહુ શિક્ષા કરી નહી શકાય એવા ગુન્હા સંબંધી કોઈ મુકદમો.

'રાણીની વિલાયતી રઈયત,' — (કયૂ) 'રાણીની વિલાયતી રઈયત' આ શબ્દોનો અરથ હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે સમજવો એટલે,

(૧) ગ્રેટબ્રિટન અને આયર્લાંડના સંયુક્ત રાજયમાં અથવા યુરોપ માંહેની અથવા અમેરિકા માહેની અથવા આસ્ટરેલીયા માંહેની મલીકામાયાઝમાની કોઈ પણ વસાહતોમાં અથવા મુલકોમાં; અથવા ન્યુઝીલંડની વસાહતમાં અથવા કેપ આફ ગુડહોપની અથવા નટાલની વસાહતમાં મલીકામાયાઝમાનો જે રઈયત જન્મી હોય અથવા જે રઈયતને ત્યાંનો દેશજ અધીકાર પ્રાપ્ત થયો હોય અથવા જે રઈયતે ત્યાં હમેશાં રેહેવાનું ઠેકાણું કર્યું હોય એવી હરકોઈ રઈયત.

(૨) સદરહુ પ્રકારના હરકોઈ માણસનું અઉરસ છોકરૂ અથવા તે છોકરાનું છોકરૂ.

ટીકા—સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૭૧ માં રાણીની વિલાયતી રઈયતની વાખ્યા આપેલી છે તેમાં તે રઈયતને ગ્રેટબ્રીટન અને આયરલાંડના હીત રાજ્યમાં અથવા યુરોપખંડમાં અથવા અમેરીકાખંડમાં અથવા આસ્ટરેલીઆમાં મલીકામાયાઝમાની જે વસાહતો અથવા મુલકો છે અથવા ન્યુઝીલાંડની વસાહતમાં અથવા કેપ ઓફ ગુડહોપની અથવા નેતલની વસાહતમાં મલીકામાયાઝમાની જે રઈયતને દેશજ અધિકાર પ્રાપ્ત થયો હોય તે રઈયતને રાણીની

વિલાયતી રઈયત ગણીને લાભ આપવાને માટે આ વાખ્યામાં સુધારો કરવામાં આવ્યો છે.

"બાબ" (વ) "બાબ" એટલે આ કાયદાનો કોઇ બાબ સમજવો; અને

"પરિશિષ્ટ" પરિશિષ્ટ એટલે આ કાયદાને જોડેલું કોઈ પરિશિષ્ટ સમજવું.

"જગા" (ડબલ્યુ) "જગા" આ શબ્દમાં ઘર, મકાન, તંબુ તથા વહાણ એનો પણ સમાવેશ થાયછે.

કૃત્યોના સબંધમાં વાપરેલા શબ્દો. જે શબ્દો કરેલાં કૃત્યોના સબંધમાં વાપર્યા હોય તે શબ્દો ગેરકાયદાસર કરેલી કસુરોને પણ લાગુ છે; અને

શબ્દનો જે અર્થ ફોજદારી કાયદામાં હોય તેજ અરથ સમજવો. જે શબ્દો તથા વાકયો આ કાયદામાં વાપર્યા હોય અને જેઓની વ્યાખ્યાઓ હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદામાં આપી હોય અને ઉપર આપી નહી હોય તે સર્વે શબ્દોના તથા વાકયોના અર્થ સદરહુ કાયદામાં જે પ્રમાણે આપ્યા હોય તે પ્રમાણે સમજવા.

ટીકા—જગા—આ શબ્દમાં ઘર, ઇમારત, તંબુ અને વાહાણનો સમાવેશ કરવામાં આવેલો છે, જે શબ્દો તથા વાક્યો આ આકટમાં વાપર્યા હોય અને જેઓની વ્યાખ્યાઓ હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદામાં આપી હોય તે સરવે શબ્દો તથા વાક્યોના અર્થો સદરહુ કાયદામાં આપ્યા હોય તે તેઓને અનુક્રમે તે પ્રમાણે સમજવા.

ફોજદારી કાયદા મુજબના ગુન્હાઓનો ઇનસાફ. ૫. હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદા મુજબના સઘળા ગુન્હાઓની ચોકશી તથા ઇનસાફ આ કાયદામાં આગળ કહેલા ઠરાવો પ્રમાણે કરવો, અને બીજા કોઇ પણ કાયદા મુજબના ગુન્હાઓની ચોકશી તથા ઇનસાફ તેજ ઠરાવ પ્રમાણે કરવો, પણ તે ચોકશી અથવા ઇનસાફ સદરહુ ગુન્હાની ચોકશી અથવા ઇનસાફ કરવાની રીત અથવા જગા સંબંધી નીયમ ન કરવા બાબત કોઇ પણ કાયદો ચાલુ હોયતો તેને અનુસરીને કરવો.

બીજા કાયદાઓ વિરૂધ ગુન્હાઓનો ઇનસાફ.

ટીકા—ચોકશી તથા ઇનસાફ કરવો એ બાબતની સમજુતીને માટે કલમ ૪ માં જે એ શબ્દોની વ્યાખ્યાઓ આપવામાં આવેલી છે તે જોવી.

—o—

ભાગ ૨ જો.

ફોજદારી કોરટોની તથા હોદાઓની રચના તથા અધિકાર.

ફોજદારી કોરટોની તથા હોદ્દાઓની રચના બાબત.

બાબ ૨ જો.

અ—ફોજદારી કોરટોના દરજ્જા.

ફોજદારી કોરટોના દરજ્જા. ૬. હાઇકોરટો સિવાય, તથા આ કાયદા વગર બીજા કોઇપણ ચાલુ કાયદા પ્રમાણે રચેલી કોરટો સિવાય, બ્રિટિસ ઈંડિયામાં પાંચ દરજ્જાની

ફોજદારી કોરટો હશે, એટલે :-

૧.-સેશન કોરટો.

૨.-પરેસિડેન્સી માજીસ્ટરેટોની કોરટો.

૩.-પેહેલા વર્ગના માજીસ્ટરેટોની કોરટો.

૪.-બીજા વર્ગના માજીસ્ટરેટોની કોરટો.

૫.-ત્રીજા વર્ગના માજીસ્ટરેટોની કોરટો.

ટીકા—પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટરેટની કોરટને પણ આ કાયદા પ્રમાણે ફોજદારી કોરટ ગણવા ને માટે સ્પષ્ટ ઠરાવ કરવામાં આવેલો છે. સન ૧૮૭૨ ના ૧૦ મા આકટની કલમ ૫ માં આ ઠરાવ નોહતો, પણ આમાં નવો દાખલ કરેલો છે.

ખ-મુલકની ટુકડીઓ.

સેશન ટુકડીઓ. ૭. (ઇલાકાના મુખ્ય શેહેરો શિવાય), દરેક પ્રાંત સેશન ટુકડી થશે, અથવા તેમાં સેશન ટુકડીઓ આવશે;

જીલ્લા. અને આ કાયદાનાં કારણસારૂ દરએક સેશન ટુકડી જીલ્લો થશે અથવા તેમાં જીલ્લા આવશે.

ટુકડીયોમાં તથા જીલ્લાઓમાં ફેરફાર કરવાનો અધિકાર સદરહુ ટુકડીઓની તથા જીલ્લાઓની સીમાઓમાં, અથવા ગવરનર જનરલ ઇનકાઉન્સિલની અગાઉથી મંજુરી લઇને, તેમની સંખ્યામાં ફેરફાર કરવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

હાલની ટુકડીઓમાં તથા જીલ્લાઓમાં જ્યાંસુધી ફેરફાર કરવામાં ન આવે ત્યાંસુધી તે કાયમ રાખવા. આ કાયદો અમલમાં આવે ત્યારે ચાલુ હોય એવી સેશન ટુકડીઓમાં તથા જીલ્લાઓમાં જ્યાંસુધી સદરહુ પ્રમાણે ફેરફાર કરવામાં ન આવે ત્યાંસુધી તે સેશન ટુકડીઓ તથા જીલ્લા રેહેશે.

ઇલાકાનાં મુખ્ય શેહેરોને જીલ્લા ગણવા. આ કાયદાનાં કારણસારૂ દરએક ઇલાકાનું મુખ્ય શેહેર જીલ્લો છે એમ સમજવું.

જીલ્લાની પેટા ટુકડીઓ કરવાનો અધિકાર. ૮. ઇલાકાનાં મુખ્ય શેહેરોની બાહારનાં કોઇ પણ જીલ્લાની પેટા ટુકડીઓ કરવાનો, અથવા સદરહુ પ્રકારની કોઇપણ જીલ્લાના કોઇ પણ ભાગને પેટા ટુકડી કરવાનો, અને કોઇ પણ પેટા ટુકડીની હદમાં ફેરફાર કરવાનો, અધિકાર સ્થાનિક સરકારને છે.

હાલની પેટા ટુકડીઓ કાયમ રાખો જે ચાલુ પેટા તુકડીઓ હાલમાં ઘાણું કરીને માજીસ્ટરેટના હવાલામાં મુકવામાં આવે છે તે સઘળી પેટા તુકડીઓ આ કાયદા પ્રમાણે કરેલી છે એવું સમજવું.

ક—ઈલાકાના મુખ્ય શેહેરોની બહાર કોરટો તથા હોદ્દા.

સેશન કોરટ. ૯. સ્થાનિક સરકારે દરએક સેશન ટુકડી માટે એક સેશન કોરટ સ્થાપવી, અને સદરહુ કોરટનો એક જડજ નીમવો.

વળી સદરહુ પ્રકારની એક અથવા વધારે કોરટોમાં હકુમત ચલાવવાને આડીશનલ સેશન જડજો, જોઈન્ટ સેશન જડજો તથા આસીસ્ટંટ સેશન જડજો નીમવાનો અધિકાર સ્થાનિક સરકારને છે.

જ્યારે આ કાયદો અમલમાં આવે ત્યારે જે સેશન કોરટો ચાલુ હોય તે સઘળી સેશન કોરટો આ કાયદા પ્રમાણે સ્થાપેલી છે એમ સમજવું.

ટીકા—સેશન કોરટે કરેલી મોતની શિક્ષા અમલમાં લાવતા પેહેલાં હાઈકોરટની મંજુરીની જરૂર છે, જ્યારે કોઈ ગુન્હેગારને સમુદ્રપારની શિક્ષા કરી હોય ત્યારે તેજ વખતે કોરટે દરશાવવું જોઈએ કે હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ ૫૯ મુજબ આવી સમુદ્રપારની શિક્ષા આસાન અગર સખત જેવી હોય તેવી કેદને બદલે કરેલી છે. કલકત્તા હાઈકોરટનો સન ૧૮૬૬ નો સરક્યુલર ૯.

સેશન કોરટ હાઈકોરટને પુછ્યા સિવાય હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ ૬૨ પ્રમાણે કેદીની તમામ મિલકત જપ્ત કરવાનો ઠરાવ કરવાને મુખત્યાર છે. નોર્થ વેસ્ટર્ન પ્રોવીન્સીસ રીપોર્ટસ, જાનેવારી સન ૧૮૬૯, પાનું ૪.

બ્રાહ્મણ છતાં તેની જાગીર જપ્ત કરવાનો હુકમ મીતાક્ષરામાં મના છતાં થઈ શકે છે. ૮ મુઅર્સ ઇન્ડીયન અપીલ્સ પાનું ૫૦૦.

આ કલમના બીજા ભાગમાં જે અધિકારીઓનાં નામ નાબુદ કરવામાં આવ્યાં છે તેઓનો સમાવેશ તેઓની સત્તા પ્રમાણે આ કાયદામાં જ્યાં જ્યાં સેશન કોરટ છે એ શબ્દોમાં થાય છે—પ્રીન્સેપ.

જીલ્લા માજીસ્ટરેટ. ૧૦. ઇલાકાના મુખ્ય શેહેરોની બહાર દરએક જીલ્લામાં સ્થાનિક સરકારે પેહેલા વરગનો એક માજીસ્ટરેટ નીમવો, અને તેને જીલ્લા માજીસ્ટરેટ કેહેવો.

ટીકા—એક ફુલપાવર માજીસ્ત્રેટે તોહમતવાળા ઉપર સન ૧૮૫૦ ના આકટ ૩૫ ની કલમ ૯ પ્રમાણે તોહમત રાખી તેને દંડની શિક્ષા કરી તે કામમાં એવો ઠરાવ થયો કે સન ૧૮૫૦ ના આકટ ૩૫ ની ક. ૧૬ મુજબ આવો ગુન્હો જીલ્લા માજીસ્ત્રેટ સાંભળી શકે છે પણ ફુલપાવર માજીસ્ટરેટને અધિકાર નથી માટે તોહમતવાળાનો તપાસ જીલ્લા માજીસ્ટરેટે કરવો જોઈએ. સરકાર વિરૂદ્ધ પ્રભાશંકર સામળ મુંબાઇ હાઈકોરટ, રીપોર્ટ, વા. ૩, પ્રા. ૧૧.

જીલ્લા માજીસ્ટરેટનો હોદ્દો ખાલી પડવાથી તે ઉપર થોડી મુદતને માટે નિમાયલા અમલદારો ૧૧. જ્યારે કોઈ જીલ્લા માજીસ્ટરેટનો હોદ્દો ખાલી પડવાથી કોઈ પણ અમલદાર સદરહુ જીલ્લામાં મુખ્ય અમલ ચલાવવામાં કામ ઊપર થોડી મુદતને માટે આવે, ત્યારે સદરહુ અમલદાર સ્થાનિક સરકારનો હુકમ થતાં સુધી આ કાયદા ઉપરથી જીલ્લા માજીસ્ટરેટને જે અધિકાર આપ્યા છે તથા તેને જે કામો સોપ્યાંછે તે સરવે અ-

ધીકારો ચલાવવા તથા તે સરવે કામો કરવાં.

ટીકા—આ કલમ સન ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ માની કલમ ૫૫ ને મળતી છે આના સં-બંધમાં કલમ ૧૦ ઉપરની ટીકા જુઓ.

તાબા માંહેના માજીસ્ટરેટો.

૧૨. ઈલાકાના મુખ્ય શેહેરોની બાહાર કોઇ જીલ્લામાં જીલ્લા માજીસ્ટરેટ સીવાય, પેહેલા વરગના અથવા બીજા વરગના અથવા ત્રીજા વરગના માજીસ્ટરેટો દાખલ પોતાની નજરમાં આવે તેટલા માણસોને નીમવાનો અધિકાર સ્થાનિક સરકારને છે, અને સદરહુ માણસોને આ કાયદા પ્રમાણે જે અધીકારો આપવામાં આવે તે સરવે અથવા તેમાના કોઇ પણ અધિકાર જે સ્થાનિક પ્રદેશમાં તેણે ચલાવવા તે સ્થાનિક પ્રદેશ વખતે ઠરાવવાનો અખત્યાર સ્થાનિક સરકારને અથવા સ્થાનિક સરકારના નિરબંધ હેઠળ રહીને જીલ્લા માજીસ્ટરેટને છે.

તેમના હકુમત નીસ્થાનિકસીમા.

સદરહુ પ્રકારનો પ્રદેશ ઠરાવીને જુદી રીતે ઠરાવ્યું ન હોયતો સદરહુ માણસોની હકુમત તથા તેઓનો અધિકાર સદરહુ જીલ્લામાં સરવે ઠેકાણે લાગુ પડશે.

ટીકા—આ કલમનો છેલો ભાગ તદન નવોજ છે—તાબાના જે માજીસ્ટરેટોને ખાસ સત્તા આપવામાં આવી નથી તેઓને પોલીસના રીપોર્ટ ઉપરથી અગર તેમને પોતાનેજ કરેલી ફરિયાદ ઉપરથી મુકદમાનો ઇનસાફ કરવાને અધિકાર નથી. શંકર આબાજી હોસીંગ, મુંબઇ હાઇકોરટ રીપાટ વા. ૯, પ્ર. ૬૯.

પેટા ટુકડી માજીસ્ટરેટના હવાલામાં મુકવાનો અધિકાર.

૧૩. સ્થાનિક સરકાર કોઈ પેટા ટુકડી પેહેલા વરગના અથવા બીજા વરગના કોઈ પણ માજીસ્ટરેટના હવાલામાં મુકવાને અને જે પ્રસંગે જરૂર પડે તે પ્રસંગે તે હવાલો તેની પાસે છોડાવવાને મુખત્યાર છે. સદરહુ માજીસ્ટરેટોને પેટા ટુકડી માજીસ્ટરેટો કહેવા.

જીલ્લા માજીસ્ટરેટનો અધિકાર સોંપવા બાબત.

સ્થાનિક સરકાર આ કલમમાં કહેલા પોતાના અધિકાર જીલ્લા માજીસ્ટરેટને સોંપવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—પેટા ટુકડી માજીસ્ટરેટના જે સાધારણ અધિકાર ૩ જા પરિશિષ્ટના ભાગ ૪ માં બતાવ્યા છે તે જુઓ, ૧૮૮૦ ના આકટ ૩ જાની કલમ પ્રમાણે કાનટોમેન્ટ માજીસ્ટરેટ પેટા ટુકડી માજીસ્ત્રેટ છે, કલમ ૧૨ થી પેટા ટુકડી માજીસ્ટરેટનો અધિકાર આખા ડિસ્ત્રીકટમાં ચાલી શકે તોપણ તેમનો અધિકાર તેમની પેટા ટુકડીની હદમાંજ ચાલી શકે તેવી મર્યાદા બાંધી શકાય.

સ્પેશિયલ માજીસ્ટરેટો.

૧૪. પેહેલા વરગના અથવા બીજા વરગના અથવા ત્રીજા વરગના માજીસ્ટરેટને જે અધિકાર આ કાયદાથી આપ્યા છે અથવા આ કાયદા પ્રમાણે આપી શકાય તે સરવે અથવા તેમાંના હરકોઈ અધિકાર ઈલાકાના મુખ્ય શેહેરોની બહાર હરકોઈ સ્થાનિક ક્ષેત્રમાં અમુક મુકદમાના સંબંધમાં અથવા કોઈ અમુક વરગના અથવા વરગોના મુકદમાના સબંધમાં અથવા અમુક સામાન્ય રીતે સઘળા મુકદમાના સંબંધમા હરકોઇ માણસને આપવાનો અખત્યાર સ્થાનિક સરકારને છે.

સદરહુ માજીસ્ટરેટોને સ્પેશીયલ માજીસ્ટરેટો કેહેવા.

આ કલમના પેહેલા પારેગ્રાફથી આપેલો અધિકાર સ્થાનિક સરકાર પોતાના તાબા માંહેના હરકોઈ અમલદારને ગવરનર જનરલ ઇનકાંઉન્સિલની અગાઉથી મંજુરી લઈને અને પોતે દુરસ્ત ધારે એટલી હદ રાખીને સોંપવાને મુખત્યાર છે.

આસિસ્ટંટ ડિસ્ટ્રીકટ સુપ્રીનટેન્ડેન્ટથી ઉતરતા દરજ્જાના કોઇપણ પોલીસ અમલદારને આ કલમ પ્રમાણે કાંઈ પણ અધિકાર આપવા નહી, અને સુલેહ જાળવવાસારૂ તથા ગુન્હો અટકાવવાસારૂ અને ગુન્હેગારોને માજીસ્ટરેટની આગળ લઈ જવા માટે તેઓને ખોળી કાહાડવાસારૂ તથા પકડવાસારૂ, તથા અટકાવી રાખવા સારૂ, અને કોઇપણ ચાલુ કાયદાથી તે અમલદારને સોંપેલાં બીજાં કાંઈ પણ કામ તેને કરવાસારૂ જેટલેસુધી જરૂર હોય તે કરતા વત્તા કાંઇ પણ અધિકાર સદરહુ પ્રમાણે આપવા નહી.

માજીસ્ટરેટોની બેન્ચો. ૧૫. ઇલાકાના મુખ્ય શેહેરોની હરકોઇ બહાર જગામાં હરકોઈ બે અથવા વધારે માજીસ્ટરેટોને બેન્ચ તરીકે બેસવાનું ફરમાવવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે. અને પેહેલા, બીજા અથવા ત્રીજા વરગના માજીસ્ટરેટને જે અધિકારો આ કાયદાથી આપ્યાછે અથવા આ કાયદા પ્રમાણે આપી શકાય તેમાના હરકોઈ અધિકાર સ્થાનિક સરકાર હુકમ કરીને સદરહુ બેંચને આપવાને મુખત્યારછે, અને સ્થાનિક સરકાર દુરસ્ત ધારે એવાજ મુકદમામાં અથવા એવાજ વરગના મુકદમામાં અને એવીજ સ્થાનિક હદમાં, સદરહુ અધિકારો ચલાવવાનું ફરમાવવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

વીશેષ હુકમ ન હોય તો બેંચ જે અધિકારો ચલાવી શકે તે. આ કલમ પ્રમાણે હરકોઈ હુકમ કરીને જુદી રીતે ઠરાવ કર્યો નહીં હોયતો સદરહુ બેંચના મેમ્બરોમાં જે ઉંચામાં ઉંચા દરજ્જાનો માજીસ્ટરેટ હોય અને સદરહુ બેંચના મેંમ્બર તરીકે હાજર રહીને કામના ભાગ લેતો હોય તેવા માજીસ્ટરેટને આ કાયદાથી જે અધિકાર આપ્યા હોય તે અધિકાર સદરહુ પ્રકારની દરેક બેંચનાછે એવું સમજવું, અને આ કાયદના કારણસારૂ તે બેંચને જેટલેસુધી બની શકે તેટલેસુધી સદરહુ દરજ્જાના માજીસ્તરેટ તરીકે ગણવી.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૫૦-૫૧ તથા ૨૨૪ ઉપરથી રચવામાં આવી છે. પેરાયો ચમાર વિરૂદ્ધ શેખ ઇસ્માલના કામમાં નામદાર કલકતા હાઇકોરટે એમ ઠરાવ્યું છે કે માજીસ્ત્રેટની બેંચ કામ ચલાવે તેવારે તેના અધ્યક્ષે હાજર રહી ફરીયાદી અને તોહમતદારનો પુરાવો સાંભળવો જોઇએ, કેટલુંક કામ ચલાવતાં તે હાજર ન હોય તો તેણે શાબીતીનો કરેલો ઠરાવ રદ થાય, તા૦ ૨૩ જુલાઇ સન ૧૮૭૬.

બેંચોના પોતાના કામની સમજુત થવા સારૂ ૧૬. કોઈ પણ જીલ્લા માજીસ્તરેટની બેંચોની તેઓમાં કામની સમજુત થવાસારૂ હેઠળ લખેલી બાબતો સંબંધી આ કાયદાને અનુસરતી હોય એવો કાનુન વખતે વખતે કરવાને સ્થાનિક સરકાર અથવા સ્થાનિ

કાનુન કરવાનો અધિકાર. — ક સરકારના નીરખંધમાં હેઠલ રહીને જીલ્લા માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે.

(અ) ઈનસાફ કરવાના મુકદમાના વરગો;
(બ) બેસવાની વખત તથા જગા;
(ક) ઈનસાફ ચલાવવા બાબત બેંચની રચના;
(ડ) બેઠેલા માજીસ્ટરેટો વચ્ચે મનમાં જે ભેદ પડે તેનો નીકાલ કરવાની રીત.

ટીકા—આ કલમ સન ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૫૨ અને ૫૩ ને મળતી છે ગુચવણ ભરેલો મુકદમો ડિસ્ત્રીકટ માજીસ્ટરેટે માજીસ્ટરેટની બેન્ચને સોંપવો નહીં જોઇએ. ભો ળાનાથસેન ઇંડીયન લા. રીપોર્ટ કલકત્તા વા. ૨, પ્ર. ૨૩.

માજીસ્ટરેટોએ તથા બેંચોએ જીલ્લા માજીસ્ટરેટના તાબામાં રહેવું. — ૧૭. ૧૨ મી, ૧૩ મી, અને ૧૪ મી કલમ પ્રમાણે નિમેલા સઘળા માજીસ્ટરેટે તથા ૧૫ મો કલમ પ્રમાણે રચેલી સઘળા બેંચો જીલ્લા માજીસ્ટરેટના તાબામાંછે એવું સમજવું અને સદરહુ માજીસ્ટરેટોને તથા બેંચોને કામ વેંહેચી આપવા બાબત આ કાયદાને અનુસરતી હોય એવી કાનુન વખતે વખતે કરવાને જીલ્લા માજીસ્ટરેટ મુખત્યારછે; અને

માજીસ્ટરેટોએ તથા બેંચોએ પેટા ટુકડી માજીસ્ટરેટના તાબામાં રેહેવું. — કોઇ પેટા ટુકડીમાં અધિકારો ચલાવનાર પેટા ટુકડી માજીસ્ટરેટ સિવાય બીજો દરએક માજીસ્ટરેટ તથા દરેક બેંચ પેટા ટુકડી માજીસ્ટરેટના તાબામાંછે એમ સમજવું, તોપણ તે જીલ્લા માજીસ્ટરેટના સામાન્ય નિરબંધ હેઠળછે એવું સમજવું.

આસિસ્ટંટ સેશન જડજોએ સેશન જડજના તાબામાં રેહેવું. — સઘળા આસિસ્ટંટ સેશન જડજોએ, જે સેશન જડજની કોરટોમાં તેઓ હકુમત ચલાવતા હોય તે સેશન જડજના તાબામાં રેહેવું, અને સદરહુ આસિસ્ટંટ સેશન જડજોને કામ વેંહેચી આપવા બાબત આ કાયદાને અનુસરતી હોય એવી કાનુન વખતે વખતે કરવાને સેશન જડજ મુખત્યાર છે.

જીલ્લા માજીસ્ટરેટ તેમજ ૧૨ મી, ૧૩ મી અને ૧૪ મી કલમ પ્રમાણે નિમેલા માજીસ્ટરેટો અથવા ૧૫ મી કલમ પ્રમાણે રચેલી બેંચો સેશન જડજના તાબામાં નથી, એવું સમજવું, પણ આ કાયદામાં આગળ ઠરાવેલુંછે તેટલેસુધી અને તે રીતે તેના તાબામાંછે એવું સમજવું.

ટીકા—માજીસ્ટરેટો સેશન કોરટને કઇ કઇ બાબતોમાં તાબે છે તે નિચેની બીના ઉપરથી જણાઇ આવશે.

કલમ ૧૨૩—સારી ચાલ સારૂ તો એક વરસ કરતાં વધારે મુદતને વાસ્તે તારણ આપવાનો હુકમ કરયા છતાં ન આપે તો તે બાબતમાં; તથા

કલમ ૧૯૩—કમીટ કરેલા કેસ સેશન કોરટે સાંભળવા વિશે છે તે વિશે; તથા

કલમ ૪૦૮—પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેટે કરેલા શિક્ષાના હુકમ ઉપર અપીલ સાંભળવા બાબત છે તે વિશે; તથા

કલમ ૪૩૫—નિયમસર અગર કાયદા પ્રમાણે કામ કરવામાં આવ્યું છે કે નહી તે જોવાને માટે નિચા દરજ્જાની કોરટોનાં દફતર મંગાવવાના અધિકાર સંબંધી છે તે બાબતમાં,

સેશન કોરટને માજીસ્ટરેટો તાબે છે. વળી આ બાબતોમાં ડિસ્ત્રીકટ માજીસ્ટરેટ તથા માજીસ્ટરેટોની બેન્ચ સેશન કોરટને તાબે છે.

ડ.—પરેસીડેન્સી માજીસ્ટરેટોની કોરટો.

પરેસીડેન્સી માજીસ્ટરેટોનીનિમાણુંક.

૧૮. સ્થાનિક સરકારે (આ કાયદામાં પાછળ જેમને પરેસીડેન્સી માજીસ્ટરેટો કહયાછે એવા) જોઇએ તેટલા માણસોને દરએક ઇલાકાના મુખ્ય શહેરના માજીસ્ટરેટો તરીકે વખતે વખતે નીમવા, અને સદરહુ માણસોમાંના એકને તે દરેક શેહેરના ચીફ માજીસ્રેટ તરીકે નોમવો.

સદરહુ માણસોમાંના હરકોઇ બે અથવા વધારે માણસો (આ કાયદામાં પાછળ આપેલા અધિકાર પ્રમાણે ચીફ માજીસ્ટરેટે, કરેલી કાનુનને અનુસરીને) બેન્ચ તરીકે એકઠા બેસવાને મુખત્યાર છે.

તેમની હકુમતની સ્થાનિક હદ.

૧૯. દરએક પરેસીડેન્સી માજીસ્ટરેટે, જે ઇલાકાનાં મુખ્ય શેહેર માટે પોતે નિમાયો હોય તે માંહેની સઘળી જગાઓમાં, અને સદરહુ શેહેરના બંદરની તથા વાહાણ ચાલી શકે એવી તે બંદર તરફ જતી હરકોઇ નદી અથવા ખાડીની જે હદ બંદરોનું તથા બંદર હેણાનું કામ નિયમન કરવા બાબતના ચાલુ કાયદા પ્રમાણે ઠરાવેલી હોય તેવી હદ માંહેની સઘળી જગાઓમાં હકુમત ચલાવવી.

મુંબાઇની પેટી સેશનની કોર્ટ.

૨૦. મુંબાઇ શેહેરમાં દરએક પ્રેસિડેન્સી માજીસ્ટરેટ સન ૧૮૭૦ ના અપ્રિલ મહિનાની પેહેલી તારીખની પેહેલાં તરત ચાલુ હોય એવા હરકોઇ કાયદા પ્રમાણે તે શેહેરમાં પેટી સેશનની કોરટે જે હકુમત ચલાવી હોય તે સઘળી હકૂમત ચલાવવી,

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે મુંબાઇની મ્યુનિસિપાલિટીના બંદોબસ્ત બાબતના ચાલુ કાયદા મુજબની અપીલો ફકત ચીફ માજીસ્ટરેટને કરવી.

ચીફ માજીસ્ટરેટ.

૨૧. દરએક ચીફ માજીસ્ટરટે જે અધિકાર આ કાયદાથી તેને આપ્યા છે તે સઘળા અધિકાર અથવા જે અધિકાર આ કાયદો અમલમાં આવ્યાની પેહેલાં તરત ચાલુ હોય એવા કોઇ પણ કાયદા પ્રમાણે અથવા કાનુંન પ્રમાણે હરકોઈ સિનિયર માજીસ્ટરેટે અથવા ચીફ માજીસ્ટરેટે ચલાવવા જોઇએ. તે સઘળા અધિકાર પોતાની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં ચલાવવા, અને નીચે લખેલી બાબતનું નિયમન કરવાસારૂ આ કાયદાને અનુસરતી હોય એવી કાનુન સ્થાનિક સરકારની અગાઉથી મંજુરી લઇને વખતે વખતે કરવાને તે મુખત્યાર છે:—

(અ) સદરહુ શેહેરના માજીસ્ટરેટોની કોર્ટોમાં કામ ચલાવવા બાબત તથા વેંહેંચવા બાબત તથા તે કોરટોના વહિવટ બાબત;

(બ) જે વખતે તથા જગાએ માજીસ્ટરેટોની બેન્ચોએ બેસવું તે બાબત;

(ક) સદરહુ બેન્ચોની રચના બાબત; અને

(ડ) બેઠેલા માજીસ્ટરેટો વચ્ચે મતમાં ભેદ પડે તેનો નિકાલ કરવાની રીત બાબત.

ઈ.—જસ્ટીસ આફ ધી પીસ.

જીલ્લાઓને માટે જસ્ટીસ આફ ધી પીસ.

૨૨. ઇલાકાનાં મુખ્ય શેહેરોની બાહાર સઘળા બ્રિટિશ ઈંડિયાના સબંધમાં અથવા તેના હરકોઈ ભાગના સબંધમાં ગવરનર જનરલ ઈનકૌન્સીલ,

અને પોતાના અમલ હેઠળના (સદરહુ શેહેરો વગર બીજા) મુલકોના સંબંધમાં દરએક સ્થાનિક સરકાર.

સરકારી ગેઝેટમાં જાહેરનામું પ્રસિદ્ધ કરીને યોગ્ય ધારે એવી રાણીની વિલાયતી રૈયતને સદરહુ જાહેરનામામાં કહેલા મુલકોની અંદર અને તે મુલકો માટે જસ્ટીસ આફ ધી પીસ તરીકે નિમવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—જુઓ કલમ ૪૪૩ તથા ૪૪૪ આ કલમ યુરોપિયન બ્રિટિશ રઇયત હોય તેમનેજ એ હોદ્દાના અમલદાર નિમી શકાય છે.

ઇલાકાના મુખ્ય શેહેરો માટે જસ્ટીસ આફ ધી પીસ.

૨૩. કલકત્તા શેહેરના સબંધમાં ગવરનર જનરલ ઇનકૌન્સિલ અથવા સ્થાનિક સરકાર;

અને મદ્રાસ તથા મુંબાઈ શેહેરના સંબંધમાં સ્થાનિક સરકાર,

બ્રિટિશ ઈંડિયામાં રેહેનારા જે સખસો કોઇપણ પરરાજ્યની રૈયત ન હોય, અને જેમને (પ્રસંગ પ્રમાણે) ગવરનર જનરલ ઇનકૌન્સિલ અથવા સ્થાનિક સરકાર યોગ્ય ધારે, તે સખસોને, સરકારી ગેઝીટમાં જાહેરનામું પ્રસિદ્ધ કરીને તેમાં કહેલી સદરહુ શેહેરની હદમાં, જસ્ટીસ આફ ધી પીસ તરીકે નિમવાને મુખત્યાર છે.

હાલના જસ્ટીસ આફ ધી પીસ.

૨૪. કોઈ હાઈકોરટે આપેલાં હરકોઈ કમિશન પ્રમાણે સદરહુ શેહેરો વગર બીજા બ્રિટિશ ઈંડિયાના કોઇ પણ ભાગની અંદર અને તે ભાગ માટે જસ્ટીસ આફ ધી પીસ તરીકે હાલમાં કામ કરનારા દરએક માણસને સદરહુ શેહેરો વગર બીજા આખા બ્રિટીશ ઈંડિયાને માટે જસ્ટીસ આફ ધી પીસ તરીકે કામ કરવાને ૨૨ મી કલમ પ્રમાણે ગવરનર જનરલ ઇનકૌન્સિલે નિમ્યો છે એવું સમજવું.

સદરહુ પ્રકારના કોઈ પણ કમિશન પ્રમાણે સદરહુ શેહેરોમાંના હરકોઈ શેહેરની હદમાં જસ્ટીસ આફ ધી પીસ તરીકે હાલમાં કામ કરનારા દરએક માણસને ૨૩ મી કલમ

પ્રમાણે સ્થાનિક સરકારે નિમ્યો છે એવું સમજવું.

હોદ્દાના સબબથી જસ્ટીસ આફ ધી પીસ.

૨૫. પોતપોતાના હોદ્દાના સબબથી ગવરનર જનરલ તથા ગવરનરજનરલની કૌન્સલના મામુલ મેંબરો તથા હાઇકોરટોના જડ્જો તથા રંગુનનો રિકોર્ડર આખા બ્રિટિશ ઈંડિયાની અંદર અને બ્રિટિશ ઈંડિયાને માટે જસ્ટીસ આફ ધી પીસ છે એવું સમજવું "સેશન જડ્જો અને જિલ્લા માજીસ્ટરેટો," તેઓ જે સ્થાનિક સરકારના તાબામાં નોકરી કરતા હશે તે સરકારના વહીવટ માંહેના સઘળા મુલકમાં તથા મુલકને માટે જસ્ટીસ આફ ધી પીસ છે એવું સમજવું. અને પરેસીડેન્સી માજીસ્ટરેટો જે શેહેરોના તેઓ માજીસ્ટરેટો હોય તે શેહેરોની અંદર અને તે શેહેરો માટે જસ્ટીસ આફ ધી પીસ છે એમ સમજવું.

ફ—સસ્પેન્ડ કરવા બાબત તથા દુર કરવા બાબત.

જડ્જોને તથા માજીસ્ટરેટોને સસ્પેન્ડ કરવા તથા દુર કરવા બાબત.

૨૬. રાયલ ચાર્ટરથી સ્થાપેલી હાઇકોરટો સિવાય બીજી ફોજદારી કોરટોના સઘળા જડ્જોને અને સઘળા માજીસ્ટરેટોને હોદ્દા ઉપરથી સસ્પેન્ડ કરવાનો અથવા દુર કરવાનો અધિકાર સ્થાનિક સરકારને છે,

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે જે જડ્જો તથા માજીસ્ટરેટોને હોદ્દા ઉપરથી સસ્પેન્ડ કરવાનો અથવા દુર કરવાનો અધિકાર હાલમાં ફક્ત ગવરનર જનરલના ઇનકાંઉન્સિલને છે તેઓને હોદ્દા ઉપરથી બીજા કોઇ પણ અધિકારીએ સસ્પેન્ડકરવા નહી કે દુર કરવા નહી.

જસ્ટીસ આફ ધી પીસને સસ્પેન્ડ કરવા તથા દુર કરવા બાબત.

૨૭. જે જસ્ટીસ આફ ધી પીસને ગવરનર જનરલ ઇનકાંઉન્સિલે નિમ્યો હોય તે જસ્ટીસ આફ ધી પીસને હોદ્દા ઉપરથી સસ્પેન્ડ કરવાનો અથવા દુર કરવાનો અધિકાર ગવરનર જનરલ ઇનકાંઉન્સિલને છે અને જે જસ્ટીસ આફ ધી પીસને સ્થાનિક સરકારે નિમ્યો હોય તેને હોદ્દા ઉપરથી સસ્પેન્ડ કરવાનો અથવા દુર કરવાનો અધિકાર સ્થાનિક સરકારને છે.

બાબ ૩ જો.

કોરટોના અધિકાર.

અ—દરએક કોરટ કયા કયા ગુન્હા સાંભળી શકે તે ગુન્હાઓનું વરણન.

ફોજદારી કાયદા મુજબના ગુન્હા.

૨૮. હીંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદા મુજબના હરકોઈ ગુન્હાનો ઇનસાફ આ કાયદાના બીજા ઠરાવોને અનુસરીને કરવાનો અધિકાર હાઇકોર્ટને અથવા સેશન કોરટને અથવા બીજા પરિશિષ્ટના આઠમા આસનમાં બતાવ્યા પ્રમાણે બીજી જે કોરટથી સદરહુ ગુન્હાનો ઇનસાફ થઇ શકે તે કોરટને છે.

ટીકા—આ કલમ સન ૧૮૭૪ ના અગીયારમા આકટની પેહેલી કલમને બદલે રચવામાં આવેલી છે. આ કલમ પ્રમાણે સાત વરસ કરતાં વધારે મુદતની કેદની શિક્ષાને લાયક

હોય તેવા કોઇ ગુન્હાનો ઇનસાફ પેહેલા વરગનો માજીસ્ટરેટ કરી શકતો નથી. સન ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ નો કલમ ૮ પ્રમાણે પેહેલા વરગનો માજીસ્ટરેટ કોઇપણ એવા ગુન્હાનો ઇનસાફ કરી શકતો હતો તેમાં આ કલમ ૧ ઉપર મુજબનો ફેરફાર થયો છે. આ કલમ પ્રમાણે પેહેલા, બીજા અને ત્રીજા વરગના કરતાં ઊંચા દરજ્જાની કોરટ આવા ગુન્હાની તપાસ કરી શકશે. આ કલમ, કલમ ૯ ની જોડે વાંચી જોવાથી સાફ માલમ પડે છે કે ડિસ્ત્રીકટ માજીસ્ટરેટ અથવા પેટા ટુકડી માજીસ્ટરેટ પણ આવા ગુન્હાનો ઇનસાફ કરી શકે નહીં કારણ કે તેઓની કોરટ પણ પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેટની કોરટ છે.

અમુક કૃત્યની વ્યાખ્યા હરકોઇ સ્થાનિક કાયદામાં ઠરાવેલી વાખ્યા મુજબ હોય તોપણ પીનલકોડમાં તેવીજ વાખ્યા મળતી આવે તોજ તે કૃત્યને માટે પીનલકોડ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે. ઉનુરામ વિરૂદ્ધ લામેસુર વીકલી રીપોર્ટ ૭૯, પ્ર. ૭૦.

બીજા કાયદા મુજબના ગુન્હા.

૨૯. બીજા કોઈપણ કાયદા મુજબના હરકોઇ ગુન્હાનો ઇનસાફ જ્યારે સદરહુ કાયદામાં આ બાબત કોઇ કોરટનું નામ કહ્યું હોય ત્યારે, તે કોરટે કરવો.

જ્યારે કોઈ કોરટનું નામ સદરહુ પ્રમાણે કહ્યું ન હોય ત્યારે તે ગુન્હાનો ઇનસાફ કરવાનો અધીકાર હાઈ કોરટને અથવા આ કાયદા પ્રમાણે રચેલી હરકોઈ કોરટને છે પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે:—

(અ) સદરહુ પ્રકારનો જે ગુન્હો સાત વરસ કરતાં વધતી મુદતની કેદની શિક્ષાને લાયક હોય તેવા કોઈપણ ગુન્હાનો ઇનસાફ પેહેલા વરગના કોઇ પણ માજીસ્ટરેટે કરવો નહીં;

(બ) સદરહુ પ્રકારનો જે ગુન્હો ત્રણ વરસ સુધીની મુદતની કેદની શિક્ષાને લાયક હોય તેવા કોઇ પણ ગુન્હાનો ઇનસાફ બીજા વરગના કોઇ પણ માજીસ્ટરેટે કરવો નહીં; અને

(ક) સદરહુ પ્રકારનો જે ગુન્હો એક વરસ સુધીની મુદતની કેદની શિક્ષાને લાયક હોય તેવા કોઇ પણ ગુન્હાનો ઇનસાફ ત્રીજા વરગના કોઇ પણ માજીસ્ટરેટે કરવો નહીં.

મોતની શિક્ષાને લાયક નહીં હોય એવા ગુન્હા.

૩૦. જે મુલકોનો રાજ કારભાર, અનુક્રમે પંજાબના લેફટેનન્ટ ગવરનર અને અયોધ્યા તથા સેંટરલ પ્રાવિન્સીસના તથા બ્રિટિશ બ્રહ્માના તથા કુર્ગના તથા આસામના ચીફ કમિશનર ચલાવતા હોય તે મુલકોમાં અને બીજા પ્રાંતોના જે ભાગોમાં ડેપ્યુટી કમિશનરો અથવા આસિસ્ટંટ કમિશનરો હોય તે ભાગોમાં મોતની શિક્ષાને લાયક નહીં હોય એવા સઘળા ગુન્હાઓનો ઇનસાફ માજીસ્ટરેટ તરીકે કરવાનો અધિકાર ૨૯ મી કલમમાં ગમે તે કહ્યું હોય તોપણ જીલ્લા માજીસ્ટરેટને આપવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

ટીકા—જે શિક્ષાને સેશન્સ જડજની મંજુરી જોઇતી હોય તે શિક્ષાને સારૂ તેવી મંજુરી ન મળી હોય ત્યાંસુધી હાઈ કોરટને અપીલ થઇ શકે નહી, સામસુંદરદાસ ૨૫ વી. રી. ૧૮.

આ કલમ પ્રમાણે આપેલા અધિકારવાળો ડિસ્ત્રીકટ માજીસ્ટરેટ જે ગુન્હાને માટે મોતની શિક્ષા કાયદામાં ફરમાવેલી છે તે શિવાયના તમામ ગુન્હાઓનો ઇનસાફ કરી શકે છે, પણ

ડિસ્ત્રીકટ માજીસ્ટરેટ ૩ વરસ કરતાં જાદે વરસની શિક્ષા કરે તો તે બાબત સેશન કોરટની મંજુરી જોઈએ. સાત વરસ કરતાં વધારે વરસની શિક્ષા તો આવો ડિસ્ત્રીકટ માજીસ્ટરેટ કરી શકતોજ નથી, જુઓ કલમ ૩૪ ક. ૩૮૦ માં આવા ડીસ્ત્રીકટ માજીસ્ટરેટના હુકમની મંજુરી સંબંધી ઠરાવ છે અને કલમ ૪૦૮ માં આવા હુકમ ઉપર અપીલ સંબંધી ઠરાવ છે. પ્રીનસેપ.

બ—જુદા જુદા દરજાની કોરટોને જે શિક્ષાના હુકમ કરવાનો અધિકાર છે તે.

જે શિક્ષાના હુકમ કરવાનો અધિકાર હાઈ કોરટને તથા સેશન જડજોને છે તે.

૩૧. જે શિક્ષાનો હુકમ કરવાનો કાયદાથી અધિકાર હોય તેવી હરકોઈ શિક્ષાનો હુકમ કરવાને હાઈ કોરટ મુખત્યાર છે.

જે શિક્ષાનો હુકમ કરવાનો કાયદાથી અધિકાર હોય તેવી હરકોઈ શિક્ષાનો હુકમ કરવાને સેશન જડજ, આડીશનલ સેશન જડજ અથવા જોઇંટ સેશન જડજ મુખત્યાર છે; પણ સદરહુ પ્રકારના હરકોઈ જડજે મોતની શિક્ષાનો હરકોઈ હુકમ કરયો હોય તો તે કાયમ થવાને હાઇ કોરટની મંજુરી જોઇએ.

મોતની અથવા સાત વરસ કરતાં વત્તી મુદતની સમુદ્રપારની અથવા સાત વરસ કરતાં વધતી મુદતની કેદની શિક્ષાનો હુકમ કરવાનો કાયદાથી અધિકાર હોય તેવી હરકોઇ શિક્ષાનો હુકમ કરવાને આસિસ્ટંટ સેશન જડજ મુખત્યાર છે; પણ કોઈ આસિસ્ટંટ સેશન જડજે ત્રણ વરસ કરતાં વધતી મુદતની કેદની શિક્ષાનો હુકમ કરયો હોય તો તે કાયમ થવાને સેશન જડજની મંજુરી જોઈએ.

ટીકા—જુ. કલમ ૩૧૪ (સને ૧૮૮૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૩૫) મુજબ આસિસ્ટંટ સેશન જડજે એક કામમાં ત્રણ ત્રણ વરસની એવી ત્રણ શીક્ષાઓ એક વખત કરી તેમાં નામદાર હાઈકોરટે એમ ઠરાવ્યું કે તે શીક્ષાઓ કાયમ થવાને મંજુરીસારૂ અને અપીલના કારણસારૂ તે એકજ શીક્ષા ગણવી જાઇએ અને જ્યાંસુધી તેપર સેશન જડજનો હુકમ થયો નથી ત્યાંસુધી અપીલ દાખલ થઈ શકતી નથી અને તે કેસ સેશન જડજને મંજુરી સારૂ પાછો મોકલ્યો. રામાભીલ ગાઉડા. ઈં. લો. રી. ૧, મુંબાઇ ૨૨૩.

જે શીક્ષા ફરમાવવાનો માજીસ્ટરેટોને અધિકાર છે તે.

૩૨. માજીસ્ટરેટોની કોરટોને હેઠળ લખેલી શિક્ષા ફરમાવવાનો અધિકાર છે; એટલે:—

(અ) પ્રેસિડેન્સી માજીસ્ટરેટોની તથા પેહેલા વર્ગના માજીસ્ટરેટોની કોરટો.	કાયદા પ્રમાણે જેટલી એકાંત કેદ થઈ શકતી હોય તેટલી એકાંત કેદ સુદ્ધાં બે વરસની મુદતની કેદ, એક હજાર રૂપિયા સુધી દંડ; ફટકા મારવા.

(ખ) બીજા વરગના માજીસ્ટરેટોની કોરટો. — કાયદા પ્રમાણે જેટલી એકાંત કેદ થઇ શકતી હોય તેટલી એકાંત કેદ સુધાં છ મહિનાની મુદતની કેદ;

બસેં રૂપિયા સુધી દંડ;
ફટકા મારવા.

(ક) ત્રીજા વરગના માજીસ્ટરેટોની કોરટો. — એક મહિના સુધીની મુદતની કેદ;

પચાસ રૂપિયા સુધી દંડ.

જે શિક્ષા ફરમાવવાને કાયદાથી પોતાને અધિકાર હોય તેમાંની ગમે તે શિક્ષા એકઠા કરીને કાયદાસર ગમે તે શિક્ષા ફરમાવવાનો અખત્યાર હરકોઈ માજીસ્ટરેટની કોરટનેછે.

બીજા વરગના કોઇ માજીસ્ટરેટને સ્થાનિક સરકારે આ બાબત વિશેશે કરીને અધિકાર આપ્યો નહીં હોય તો તેવા માજીસ્ટરેટની કોઇ પણ કોરટે ફટકા મારવાની શિક્ષાનો હુકમ કરવો નહીં.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૨૦ સાથે મળતી છે જે સખ્ખસ મોતની, સમુદ્રપારની, સાસનિકદાસત્વની, અથવા પાંચ વરસ કરતાં વધારે કેદની શિક્ષા ભોગવતો હોય તેને ફટકા મારવાની શિક્ષા કરી હોય તો તે ગેરકાયદેસર છે. પ્રથમ કહેલી શિક્ષા ભોગવ્યા પછી ફટકાની શિક્ષા કરવાને બદલે જો પેહેલી ફટકાની શિક્ષા કરવામાં આવી હોય તો તે ફટકાની શિક્ષા રદ થાય છે. મદ્રાસ હા. કો. પ્રોસી. એપે. ૧૯, ૧૮૭૬ ઈ. લો. રી. ૧, મદ્રાસ. ૫૬.

જ્યાં કેદ, દંડની શિક્ષાનો ભાગ ન હોય ત્યાં દંડ નહીં આપવામાં આવે તે બદલ એકાંત કેદની શિક્ષા થઇ શકતી નથી. ૪, કો, ૨. ક્રી. પ્ર. ૩૭.

ચઉદ દીવસ કરતાં વધારે દિવસ કેદની શિક્ષા કરવામાં ન આવી હોય તોપણ બધા ચઉદ દિવસની એકાંત કેદની શિક્ષા થઇ શકતી નથી. રાણી વિરૂદ્ધ નેનમુખ મેથર. ૩ બેં. લા. રી. પ્ર. ૪૦.

દંડ ન આપે તો કેદની શિક્ષાનો હુકમ કરવાનો માજીસ્ટરેટોનો અધિકાર.

૩૩. દંડ ન આપે તો જેટલી મુદતની કેદ કાયદા પ્રમાણે થઈ શકતી હોય તેટલી મુદતની કેદ તે દંડ ન આપે તો ઠરાવવાને હરકોઇ માજીસ્ટરેટની કોરટ મુખત્યાર છે; પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે સદરહુ મુદત આ કાયદા પ્રમાણે તે માજીસ્ટરેટના અધિકાર કરતાં વધતી નહી જોઈએ;

કેટલાએક મુકદમા બાબત વિશેષ ઠરાવ.

વળી એવું પણ ઠરાવ્યું છે કે જે મુકદમામાં ફેંસલો કોઇ માજીસ્ટરેટે કરયો હોય અને તેમાં પેહેલાની શિક્ષાના હુકમનો ભાગ કેદ ઠરાવી હોય તે મુકદમામાં દંડ ન આપેથી કેદ કરવાની જે મુદત ઠરાવી તે, દંડ ન આપેથી જે કેદ ઠરાવવામાં આવે તે શિવાય તે ગુન્હાનેસાર જેટલી મુદતની બીજી કેદની શિક્ષા કરવાનો તે માજીસ્ટરેટને અધિકાર હોય તે મુદતના ચતુરથાંશ કરતાં કદાપિ વધારે ઠરાવવી નહીં.

આ કલમ પ્રમાણે જે કેદ ઠરાવવી તે, ૩૨ મી કલમ પ્રમાણે ઘણામાંઘણી જેટલી મુદતની પેહેલાંની કેદની શિક્ષાનો હુકમ તે માજીસ્ટરેટથી કરી શકાય તે ઉપરાંત ઠરાવવાનો અખત્યાર છે.

ટીકા—સન ૧૮૭૨ ના આક્ટ ૧૦ ની કલમ ૩૦૯ નો છેલ્લો ભાગ ફકત આ કલમમાં દાખલ કરવામાં આવ્યો નથી. પણ હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ ૬૪ અને ૬૫ અમલમાં છે તેથી દંડ બદલ શિક્ષા કરવાના અધિકારમાં કાંઈ ફેરફાર થએલો જણાતો નથી. દંડની શિક્ષા કરતી વખતે અમુક મુદતમાં દંડ આપવો તેવો હુકમ થઇ શકતો નથી. પ્રીનસેપ.

દંડ આપ્યાછતાં કેદની શિક્ષા ભોગવી હોય તો દંડ પાછો મળતો નથી. રાણી વિ. તથા મુળા, ૪ મું. હા. કો. રી.: પ્ર. ૩૭.

જુઓ ૧૮૮૨ ના હિં. ફો. કાયદાના સુધારાના આક્ટ ૮ ની કલમ ૩.

ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીતીના સને ૧૮૭૨ ના આક્ટ ૧૦ માની કલમ ૩૦૯ ની રકમ ૩ ઉપરથી હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ ૬૫ પ્રમાણે ચલાવવાની ફરજ દુર થતી નથી. એકલા દંડની શિક્ષા કરી હોય ત્યારે તે દંડ નહીં આપે તો જેટલી કેદની શિક્ષા કરવાનો માજીસ્ટરેટને અધિકાર હોય છે તેટલી કેદની શિક્ષા તે ઠરાવે એટલાજ તેમાં ઠરાવ છે. (પણ તે મુદત હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ ૬૫ માં ઠરાવેલી છે તે કરતાં કદીજ વધારે હોવી ન જોઇએ). પણ કેદની તથા દંડની શિક્ષા કરી હોય ત્યારે દંડ નહીં આપેથી જે કેદની મુદત ઠરાવવાને માજીસ્ટરેટને અધીકાર છે, તે મુદતના ચતુરથાંઉંસ કરતાં તે વધારે ન હોવી જોઇએ. મુંબાઇ હાઇકોરટ તા૦ ૨૭ ફેબ્રુએરી સન ૧૮૭૩, આવક નંબર ૩૫૯ સન ૧૮૭૩ પઇકી માહારાણી વિરૂદ્ધ અલી માતપાના કામમાં.

કેટલાએક જિલ્લા માજીસ્ટરેટોના વધતા અધિકાર.

૩૪. જે જીલ્લા માજીસ્ટરેટને ૩૦ મી કલમ પ્રમાણે વિશેષે કરીને અધિકાર આપ્યો હોય તે જીલ્લા માજીસ્ટરેટની કોરટ કાયદા પ્રમાણે જેટલી એકાંત કેદ થઇ શકતી હોય તેટલી એકાંત કેદ સુદ્ધાં ઘણામાં ઘણા સાત વરસની મુદતની કેદની અથવા દંડની અથવા ફટકા મારવાની શિક્ષાનો અથવા આ શિક્ષાઓમાંની જેટલી શિક્ષા એકઠી કરવાનો કાયદાથી અધિકાર હોય તેટલી એકઠી શિક્ષાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

પણ ત્રણ વરસ કરતાં વધતી મુદતની કેદની શિક્ષાનો હરકોઇ હુકમ સદરહુ પ્રકારની કોઇ કોરટે કર્યો હોય તે કાયમ થવાને સેશન જડજની મંજુરી જોઇએ.

ટીકા—ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાની કલમ ૩૬ એટલે સન ૧૮૮૨ ના આક્ટ ૧૦, કલમ ૩૪ માં એમ કહેલું છે કે જે કેસોમાં દંડ અથવા ફટકાની વિશેષ શિક્ષા ન ગણતાં ત્રણ વરસ ઉપરાંતની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવી હોય તેવા કેસોમાં સેશન જડજથી તે શિક્ષા કાયમ થવાની જરૂર છે.

આ કલમ પ્રમાણે રાણીની વિલાયતી રઇયતનો બાબતમાં થઈ શકતું નથી.

જુદા જુદા ગુન્હા એકજ ઇનસાફના કામમાં.

૩૫. જ્યારે કોઈ સખસની ઉપર એકજ ઇનસાફના કામમાં બે અથવા વધારે જુદા જુદા ગુન્હા સાબિત થાય, ત્યારે સદરહુ ગુન્હાઓને માટે ઠરાવેલી જુદી જુદી જે શિક્ષાઓ કરવાનો કોરટને અખ-

સાબિત થયા હોય તો શિક્ષાનો હુકમ

ત્યાર છે. તે શિક્ષાઓનો હુકમ તે સખસનો ઉપર કરવાને તે કોરટ મુખત્યાર છે. તે શિક્ષાઓ જો કેદની અથવા સમુદ્રપારની હોય, તો કોરટ ફરમાવે તેવા અનુક્રમમાં એક પુરી થઇ રહ્યાપછી બીજી સરૂ થવી જોઇએ.

એકજ ગુન્હો સાબિત થયેથી જેટલી શિક્ષા કરવાનો તે કોરટને અખત્યાર હોય તેટલી શિક્ષા કરતાં તે જુદા જુદા ગુન્હાઓની એકઠી શિક્ષા વધારે થાય છે એટલા-જ સબબ ઉપરથી કોઇ ઉપલી કોરટ આગળ ઇનસાફ થવાસારૂ તે ગુન્હેગારને મોકલવાની તે કોરટને જરૂર નથી;

શિક્ષાની ઘણામાં ઘણી મુદત.

પણ હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ઠરાવ્યું છેઃ—

(અ) કોઇ પણ મુકદમામાં સદરહુ સખસને ચૌદ વરસ કરતાં વધારે મુદતની કેદની શિક્ષાનો હુકમ કરવો નહીં;

(બ) જો તે મુકદમાનો ઇનસાફ (૩૪ મી કલમ પ્રમાણે કામ ચલાવનાર માજીસ્ટરેટ શિવાય બીજા) કોઇ માજીસ્ટરેટે કર્યો હોય તો પોતાની અસલ મત ચલાવતાં જેટલી શિક્ષા કરવાનો તે માજીસ્ટરેટને અધિકાર હોય તે શિક્ષાની બમણી શિક્ષા કરતાં તે એકઠી શિક્ષા વધારે નહીં હોવી જોઇએ.

મંજુરીનાં અથવા અપીલનાં કારણસારૂ, એકજ ઇનસાફના કામમાં સાબીત થયેલા જુદા જુદા ગુન્હાઓને માટે આ કલમ પ્રમાણે એકઠી કરેલી શિક્ષા ફરમાવી હોય તે એ-કજ શિક્ષા છે એવું સમજવું.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આક્ટ ૧૦ ની કલમ ૩૧૪ ને બદલે રચવામાં આવી છે અને છેલ્લો પારેગ્રાફ નવો છે.

જે કેશમાં બે અથવા વધારે ગુન્હાઓની એકત્ર શિક્ષા કાળાપાણીની કરી હોય તે કેસ-માં કરેલી શિક્ષામાંની એક અથવા વધારે શિક્ષા સાત વરસની કેદની હોય તો તે કામમાં બે અથવા વધારે ગુન્હાઓની એકત્ર શિક્ષા સમુદ્રપારની કરવી ગેરકાયદેસર છે. વી. રી. ૧ ચી. એલ. મુટકી કોરા. ૨ વું રી. ૧ ક્રિસ્ટો સુંદર ડેબ. કોંસ્ટો. ૫, તનુરામ અલી, ક. વુ. રી. ૪૪; ગ્રાના ઓલાહ અને બીજો; ૫ વું. રી. ૪૪.

દરેક ગુન્હાની જુદી જુદી શિક્ષા કરવામાં આવે તો એક શિક્ષાનો અમલ થઇ ગયાપછી બીજી શિક્ષાનો અમલ કરવો એવું સજાના ઠરાવમાં બતાવવું જોઇએ, વારંટમાં પણ તેજ પ્રમાણે લખવું જોઇએ. મદ્રાસ હાઇકોરટ સને ૧૮૭૩, તા૰ ૨૩ મી ડીસેંબરનું પ્રોસીડીંગ.

એક કામમાં ત્રણ જુદા જુદા ગુન્હાઓ બદલ ચાર વરસની સખત મંજુરી સાથે કેદ-ની એકજ શિક્ષા કરવામાં આવી હતી તેમાં નામદાર મુંબઇની હાઇકોરટે તે શિક્ષા ભુલ ભરેલી રીતની છે એમ બતાવ્યું કે, જો અપીલમાં એક બે ગુન્હાઓની શિક્ષા રદ કરવામાં આવે તો સામટી શિક્ષામાંથી કેટલી શિક્ષા કેદીઓને ભોગવવી બાકી રહી તે નક્કી થઈ શકે નહીં. મુ. હા. કો. રીપોર્ટ વા. ૪, પ્ર. ૨૭.

ચોરી કરવાના ઇરાદાથી ખાતર પાડવાના તથા માણસોના રેહેઠાણતરીકે મકાન ઘર વપરાતું હોય તે મકાનમાં ચોરી કરવાના ગુન્હા બદલ જુદી જુદી શિક્ષા કરવાને માજીસ્ત્રેટ મુખતીયાર છે. એવી શરતે બંને ગુન્હાઓની સામટી શિક્ષા શાબીત થએલી બે ગુન્હાઓમાંના જે ગુન્હાની શિક્ષા વધારે હોય તે શિક્ષા કરતાં તે સામટી શિક્ષા વધારે હોવી ન જોઈએ અને જે કોરટે ગુન્હેગારને શિક્ષા કરી હોય તે કોરટને જેટલી શિક્ષા કરવાનો અધિકાર હોય તે અધિકાર કરતાં સદરહુ સામટી શિક્ષા જાસ્તી હોવી ન જોઇએ.—અનવરખાન વલદે ગુલખાન, ૯ મું. ૧૭૩ ફુલબેન્ચ.

એકજ ઘરની એકજ કોટડીમાંથી બે જુદા જુદા માણસોનો માલ એક સખસે ચોરયો હોય તો ચોરીના બે ગુન્હા ગણી જુદી જુદી શિક્ષા તેને ન થઇ શકે.—વી. ૧૧, પ્ર. ૩૮

એક સખસપર એકજ પ્રકારના કેટલાક ગુન્હા કર્યાનું તોહમત આવ્યું હોય ને માજીસ્ટ્રેટે તેના દરેક ગુન્હાનો જુદો જુદો ઇનસાફ કરયો હોય તો તે સઘળા ગુન્હાની સામટી શિક્ષા માજીસ્ટરેટ પોતાની સાધારણ હકુમત કરતાં બમણી કરી શકે એમ નથી, પણ તેમાંના દરેક ગુન્હાની શિક્ષા જુદી જુદી પોતાની સાધારણ હકુમત મુજબ કરી શકે—દોલતીઆ અને બીજો, ઇંડીયન લા. રીપોર્ટ, અલ્હાબાદ વા. ૩, પ્ર. ૩૦૫.

એકજ સખસ ઉપર બે જુદે જુદે ઠેકાણે અને તેજ તારીખે જુદા જુદા ગુન્હાઓ કરવાની સાબીતી થાય તો કરેલી શિક્ષા અવસ્ય કરીને જુદા જુદા ગુન્હાની છે એમ સમજવું અને જો એક મહીનાની મુદતની અંદર દરેક ગુન્હો બન્યો હોય અને ફુલપાવર માજીસ્ટરેટે તે મુકદમાઓનો ઇનસાફ કરયો હોય તો અપીલ થઇ શકે નહીં. એકજ વખતે જુદા જુદા બનેલા ગુન્હાઓની જુદી જુદી શિક્ષા કરી હોય તો તે શિક્ષા એકત્ર ગણવી ન જોઇએ, જુદા જુદા ગુન્હાઓ, જેનો ઇનસાફ એકજ વખતે થયો હોય તે ગુન્હાઓ બદલ કરેલી જુદી જુદી શિક્ષાઓ એક શિક્ષા ગણવાસારૂ આ કલમ રચનામાં કાંઇ આધાર નથી, પણ એથી ઉલટું જો કેદી ઉપર જુદા જુદા ગુન્હા શાબીત થાય તો તે દરેક ગુન્હા બદલ કાયદામાં ફરમાવ્યા મુજબ જુદી જુદી શિક્ષા કરવાને કોરટ બંધાએલી છે અને તે શિક્ષાની મુદત પુરી થયા બાદ બીજી લાગશે. જે અમુક કોરટ મુકદમાઓનો ઇનસાફ કરતી તે કોરટને શિક્ષા કરવાનો અધિકાર હોય તે શિક્ષાના હદજ (એક અપવાદ સહીત) વિશે કહેલું છે. આ કલમનો એવો હેતુ છે કે જ્યારે કોઇ સખસ ઉપરના બધા ગુન્હાઓનો ઇનસાફ એકઠો કરી જે ગુન્હાઓ સાબીત થાય તે દરેક ગુન્હાની અમુક શિક્ષા કરવી કે જેથી કરી જો અપીલમાં એક અથવા વધારે ગુન્હા સાબીત થાય તો કેટલી શિક્ષા કમી કરવી તે જણાય—૬ રી. ક. ક. રી. ૨. જુલાઇ ૩. ૧૮૮૯.

નામદાર કલકત્તા હાઇકોરટે એમ ઠરાવ્યું છે કે, જો એક તોહમતમાં બે જુદા જુદા ગુન્હાઓ અને તેમાંની દરેકની શાબીતીસાર જુદા જુદા પુરાવા હોય તો દરેક ગુન્હાનેસાટે જુદી જુદી શિક્ષા કરવી જોઇએ અને એક શિક્ષા ભોગવી રહ્યા બાદ બીજી શરૂ થવી જોઇએ, પણ જો બે અથવા વધારે ગુન્હાઓ એકજ અથવા એક જેવા પુરાવથી શાબીત થતા હોય તો જે ગુન્હો કાયદામાં ભારે ગણાય અને જેને પુરાવનો ઘણો ભાગ લાગુ પડે તો તે ગુન્હો શાબીત ગણી તોહમતદારને તેનો ગુન્હેગાર ગણવો, અને બાકીના ગુન્હાઓ વિશે તેને નિરદોશ ઠરાવવો. અપીલમાં જો હાઇકોરટની નજરમાં વ્યાજબી આવે તો જે ગુન્હાનું તોહોમત ફરમાવ્યું હોય અને જેમાંથી મુકત કરી કેદીને છોડી મુકયો હોય તેમાંથી ગમે તે ગુન્હો શાબીત

ઠરાવે અને શિક્ષા પ્રમાણમાં ઓછી કરે, વળી એમ પણ ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે, જો કોઇ કેદીપર ઘણા ગુન્હા શાબીત ગણ્યા પછી સેશન જડજની નજરમાં આવે કે બધા ગુન્હાઓની સામટી શિક્ષા જન્મ પર્યંત સમુદ્રપારની કરવી જોઇએ અને કેદીએ કરેલા ગુન્હાઓમાંથી હરકોઇ ગુન્હાની શિક્ષા તે કાયદાસર પણ અતિશય છે તો પણ એવા ગુન્હા બદલ એવી શિક્ષા તે ઠરી શકે અને બાકીના ગુન્હાઓનેસાર પ્રથમની શિક્ષાના કારણથી કાંઇ શિક્ષા કરી નથી એમ તેણે લખવું જોઇએ.

જ્યારે એક આસીસ્ટંટ સેશન જડજે કેટલાક ગુન્હાનેસારૂ એકજ સજા કરી હતી, ત્યાં મુંબાઇ હાઇકોરટે એમ ઠરાવ્યું કે દરેક જુદા જુદા તોહમત ઉપર જુદી જુદી સજા ન કરવી એ ગેર સીરસ્ત છે પરંતુ તે કાંઇ ભુલ કે ખોડ નથીકે જેનાથી હાયકોરટથી એ સજા ફેરવી શકાય કે રદ કરાય (આ આકટની કલમ ૨૮૩)-રાણી વિ. વિનાયક ત્રીંબક અને બીજા. ૨ મુંબાઇ હાઇકોરટ રીપોરટસ ક્રાઉન ૩૯૧.

જો કોઇ એક સજા પુરી થઇ રહી ન હોય તેના અજાણમાં એક (બીજી) સજા તરત અમલમાં લાવવા હુકમ કરયો હોય તો વારંટ ફેરવતાં કાંઇ અડચણ નથી. ૩ વી. રી. ક્રીમીનલ લેટર, ૧૯ સજા કરનારી કોરટ સજા ફેરવી શકે નહીં પણ વારંટ સજાને અનુકુળ આવે તે રીતે ફેરવી શકાય.

કેદની સજાનો હુકમ થયાપછી તરતજ તે સંરૂ થવી જોઇએ. પરંતુ કાયદેસર કારણ હોયતો તે મોકુફ રાખી શકાય. સને ૧૮૬૧ ના આકટ ૨૫ ની કલમ ૪૬, ૪૭ અને ૪૮ (એટલે આ આકટની કલમ ૩૫, ૩૯૬ અને ૩૯૭) માં ઠરાવેલા કેસો શિવાય માજીસ્ટરેટે પોતે કરેલી સજા મોકુફ રાખવા હુકમ કરી શકે નહીં. ફોસ્નાચંદ અને ભટાચરજીના કામમાં, ૩ બંગાળા લો. રી, અપેલેંન્ટ ક્રીમીનલ જ્યુરીસડીકશન, ૫૦.

સમુદ્રપારની સજા સાત વરસ કરતાં ઓછી મુદતની હોવી ન જોઇએ. એક કેદીને એક ઇનસાફી મુકદમાના જુદા જુદા તોહમતોના (૧) જુઠી સાક્ષી આપવાનો હીંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ ૧૯૩ મુજબ અને જુઠો દસ્તાવેજ બનાવ્યાનો કલમ ૪૬૭ મુજબ ગુન્હેગાર ઠેરવ્યો હતો, અને પેહેલા ગુનાને સારૂ સાત વરસની સમુદ્રપારની સજા કરી અને બીજા ગુનાનેસારૂ વધારે ત્રણ વરસની સમુદ્રપારની સજા કરી. અહીં ત્રણ વરસની સજા ગેરકાયદેસર ગણી રદ કરવામાં આવી.—રાણી વી. ગોરચંદરરાય ૮. વુ. રી. ક્રી. રૂ. ૨ રાણી વી. તોનુંરામ માલી અને બીજા ૩ વું. રી. ક્રી. રૂ. ૪૪. સાં. ૨.

ક—સાધારણ અને જાસ્તિ અધિકાર.

માજીસ્ટરેટોના સાધારણ અધિકાર.

૩૬. સર્વે જીલ્લા માજીસ્ટરેટોના તથા પેટા ટુકરી માજીસ્ટરેટોના તથા પેહેલા, બીજા અને ત્રીજા વરગના માજીસ્ટરેટોના અધિકાર આ કાયદામાં આગળ તેમને આપેલા છે અને ત્રીજા પરિશિષ્ટમાં વિશેશ કરીને કહેલા છે તે પ્રમાણે સમજવા. સદરહુ અધિકારોને તેમના "સાધારણ" અધિકાર કેહેવા.

માજીસ્ટરેટોને જે જાસ્તી અધિકાર

૩૭. માજીસ્ટરેટના સદરહુ સાધારણ અધિકાર શિવાય વળી હરકોઇ પેટા ટુકરી માજીસ્ટરેટને અથવા પેહેલા, બીજા અથવા

આપી શકાય તે. ત્રીજા વરગના હરકોઇ માજીસ્ટરેટને જે અધિકારો સ્થાનિક સરકારથી અથવા જીલ્લા માજીસ્ટરેટથી અપાય એવું ચોથા પરિશિષ્ટમાં વિશેષે કરીને કહેલું છે તેવા હરકોઈ અધિકાર તેને, સ્થાનિક સરકાર અથવા જીલ્લા માજીસ્ટરેટ (જેમ હોય તેમ) આપવાને મુખત્યાર છે.

અધિકાર આપવા સબંધી જીલ્લા માજીસ્ટરેટોના અધિકાર બાબત નિબંધ.

૩૮. ૩૭ મી કલમથી જીલ્લા માજીસ્ટરેટને આપેલો અધિકાર સ્થાનિક સરકારના નિરબંધ હેઠળ રહીને ચલાવવો.

૯.—અધિકાર આપવા, જારી રાખવા તથા રદ કરવા બાબત.

અધિકાર આપવાની રીત.

૩૯. આ કાયદા પ્રમાણે અધિકાર આપવા તે સ્થાનિક સરકાર હુકમ કરીને અમુક માણસોને તેમના નામથી અથવા તેમના હોદ્દાના સબબથી અથવા અમલદારોના સામાન્ય વરગોને તેમના હોદાના નામથી અધિકાર આપવાને મુખત્યાર છે.

જે માણસને સદરહુ પ્રમાણે અધિકાર આપ્યો હોય તે માણસને જે તારીખે સદરહુ હુકમ જણાવવામાં આવે તે તારીખથી સદરહુ પ્રકારનો દરએક હુકમ અમલમાં આવશે.

ટીકા—જે માણસને સદરહુ પ્રમાણે અધિકાર આપ્યો હોય તે માણસને જે તારીખે સદરહુ હુકમ જણાવવામાં આવે તે તારીખથી સદરહુ પ્રકારનો દરેક હુકમ અમલમાં આવશે, એ જે કલમના છેલા ભાગમાં ઠરાવ છે તે નવો છે. જુઓ મહમદ ઈસાક ઇ. લા. રી. ૯ કલકત્તા પ્ર. ૪૪૭.

જે અમલદારોની બદલી થઈ હોય તેમના અધિકાર જારી રાખવા.

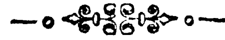
૪૦. સરકારી નોકરીમાં કોઈ માણસ કાંઇ હોદા ઉપર હોય તે માણસને હરકોઇ સ્થાનિક સીમામાં સઘળે ઠેકાણે આ કાયદા પ્રમાણે હરકોઈ અધિકાર આપ્યા હોય અને તેજ સ્થાનિક સરકારના તાબાની તેવીજ સ્થાનિક સીમામાં તેવાજ પ્રકારના સરખા હોદા ઉપર અથવા તે કરતાં ઊંચા હોદા ઉપર તેની બદલી થાય, ત્યારે સ્થાનિક સરકાર બીજી રીતનો હુકમ ન કરે અથવા તેણે બીજી રીતનો હુકમ કરયો નહી હોય તો જે સ્થાનિક સીમામાં પોતાની એ પ્રમાણે બદલી થઇ હોય તેમાં તેણે તેજ અધિકાર ચલાવ્યા કરવા.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આક્ટ ૧૦ ની કલમ ૫૬ ને બદલે રચવામાં આવી છે. ખાસ કરીને જે અધિકાર અપાય છે તેવો અધિકાર આપેલા અમલદારની બદલી કરવામાં આવે ત્યારે જ્યાં બદલી થઇ હોય ત્યાં તેણે એ ખાસ રીતે આપેલો અધિકાર ચલાવવો કે કેમ, તે નક્કી કરવા માટે આ કલમ છે. સ્થાનિક સરકાર પોતાની સ્થાનિક હદમાં કોઇ અમલદારની બદલી કરે ત્યારે સ્થાનિક સરકાર બીજી રીત ન ફરમાવે તો પોતે જે અધિકાર ચલાવતો તે ચલાવવા આ કલમ ફરમાવે છે. આગલા હોદાનો ખાસ રીતે આપેલો અધિકાર બીજે તે અમલદાર જાય ત્યાં પણ તેને અંગે ચોટેલો આવેલો છે એ આ કલમમાં અમ-

ત્યનો સુધારો થયો છે, ૨ ઇ. લા. રી. (કલકત્તા) પાને ૧૧૭ મે પરશરામ બરહુવાનો કેસ છપાયો છે તેમાં બતાવેલી અડચણ દુર કરવા માટે આ નવી બાબત દાખલ કરી છે. એ કેસમાં એક જગોથી બીજી જગોએ બદલી થાય ત્યારે બીજી જગોએ પેહેલા હોદ્દાનો ખાસ આપેલો અધિકાર આપ્યા વગર ચલાવી શકાય નહીં એવું ઠરાવ્યું હતું. હવે એજ સ્થાનિક સરકાર પોતાના તાબાના મુલકમાં બદલી કરે તો એ અધિકાર બજાવાય, બીજી સ્થાનિક સરકારના તાબામાં જાય તો તે અધિકાર તે સ્થાનિક સરકાર આપે તીયારે બજાવાય.

અમલદારની બદલી થાય અને તેની જગોએ બીજો આવી ચારજ લે તો પછી આગલા અમલદારોથી તે કોરટનો કોઈ કેસ ચલાવી શકાય નહીં તેણે સજા કરી હોય તે રદ જાય. રાણી વિ. આનંદ સ્વરૂપ. ઇં. લા. રી. (અ.) વા. ૩, પ્ર (૫૬૩).

અધિકાર રદ કરવાનો અખત્યાર છે. ૪૧. હરકોઇ માણસને આ કાયદા પ્રમાણે સ્થાનિક સરકારે અથવા તેના તાબા માંહેના હરકોઈ અમલદારે જે અધિકાર આપ્યા હોય તે પાછા લેઈ લેવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

ભાગ ૩ જો.

સામાન્ય ઠરાવો.

બાબ ૪ થો.

માજીસ્ટરેટોને, પોલીસને તથા પકડનારા માણસોને મદદ તથા ખબર આપવા બાબત.

માજીસ્ટરેટોને તથા પોલોસને લોકોએ કયારે મદદ કરવી. ૪૨. ઇલાકાના મુખ્ય શેહેરોની અંદર કે બહાર કોઇ માજીસ્ટરેટ અથવા પોલીસ અમલદાર હેઠળ લખેલી બાબતોમાં જે માણસની વ્યાજબી રીતે મદદ માગે તેવાં દરેક માણસે તેને મદદ કરવી જોઇએ.

(અ) બીજા કોઇ પણ માણસને પકડવાનો સદરહુ માજીસ્ટરેટને અથવા પોલીસ અમલદારને અધિકાર હોય તેવા માણસને પકડવામાં; અથવા

(બ) સુલેહના ભંગનો અથવા હરકોઈ રેલવે, નેહેર, ટેલીગ્રાફ, અથવા સાર્વજનિક મિલકતને નુકશાન કરવાની કોશીસનો અટકાવ કરવામાં; અથવા

(ક) હુંગામો અથવા બખેડો બંધ પાડવામાં.

જે આ કલમમાં "ઇલાકાના મુખ્ય શેહેરોની બહાર કે અંદર" "વ્યાજબી રીતે" અને રકમ (બ) માં "હરકોઇ રેલવે, નેહેર, ટેલીગ્રાફ, અથવા સાર્વજનિક મિલકતને" એટલી બાબતનો વધારો કરેલો છે.

ટીકા—જે ગુન્હા થતા અટકાવામાં લોકો મદદ કરવાને તથા ખબર આપવાને બંધાએલા છે તે ગુન્હામાં સાર્વજનિક મિલકત, રેલવે તથા નેહેરોને નુકશાન કરવાની કોશીસોના ગુન્હા ઉમેરયા છે.

આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આક્ટ ૧૦ ની કલમ ૯૨ ને મળતી છે તથાપી આમાં કેટલાક સુધારો કરવામાં આવેલો છે, આ કલમનો અર્થ સરકારી નોકરો કાયદેસર કાંઇ કામ કરતા હોય તેમાં યોગ્ય મદદ માગે તો દરેક માણસે આપવી પણ તે મદદ બની શકે તેવી હોય તો તે નહીં કરનાર ગુન્હેગાર થાય છે.

એક માજીસ્ટરેટે એક ગામના જાગીરદારને એવો હુકમ કીધો તે અમુક ચોરીનો પતો પંદર દીવશમાં મેળવી આપવો અને તે કામમાં પોલીસને મદદ કરવી, આ પ્રમાણે નહીં વરતવાથી જાગીરદારપર કામ ચાલેલું તેમાં અલ્હાબાદ હાઇકોરટે એવું ઠરાવ્યું કે સન ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૯૦ અને ૯૧ પ્રમાણે આવો હુકમ માજીસ્ટરેટ કરી શકતો નથી, અને તેથી હુકમનું અપમાન કીધાનો ગુન્હો થતો નથી. ઇ. લા. રી. અલ્હાબાદ વા. ૩ પ્ર. ૨૦૧.

પોલીસ અમલદાર સિવાય બીજો જે સખસ વારંટ બજાવતો હોય તે સખસને મદદ આપવા બાબત

૪૩. જ્યારે પોલીસ-અમલદાર સિવાય બીજા કોઇ સખસના નામનું વારંટ કરવામાં આવે, ત્યારે જે સખસના નામનું તે વારંટ કરયું હોય તે સખસ નજદિક હોય અને વારંટ બજાવવાનું કામ કરતો હોયતો બીજો કોઇ પણ સખસ તે વારંટ બજાવવામાં મદદ કરવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આક્ટ ૧૦ ની કલમ ૧૬૩ ને મળતી છે તેનો મતલબ એવો છે તે જ્યારે પકડવાનું વારંટ પોલીસ-અમલદાર શિવાય હરકોઈ ત્રાહિત માણસના નામનું કાઢવામાં આવ્યુ હોય ત્યારે કોઇ બીજો બખ્સ પાસે હોય તો તે વારંટ બજાવનાર સખ્સને તે વારંટ બજાવવામાં મદદ કરી શકે, "મદદ કરી શકે" એટલે કે મદદ કરવા તે બંધાએલો છે એવું સમજવું નહિ. તેની મરજી હોય અને બજાવણી કરનાર તે મદદ માગે તો તે કરી શકે. તેની મરજી હોય અને બજાવણી કરનાર મદદ ન માગે તો બીજો સખ્સ મદદ કરવાને બંધાએલો નથી.

પોલિસના અમલદાર શિવાય બીજા સખસને ગુન્હેગારને પકડવાના વારંટ આપવા વિશેની કલમ ૭૭-૭૮ જુઓ. આ કલમ પ્રમાણે મદદ આપવાનું મરજી ઉપર છે. કાંઇ ફરજ નથી કારણ કે મદદ કરવાને મુખ્તીયાર છે એ શબ્દો આ કલમમાં વાપર્યા છે, મદદ કરવી એમ નથી.

લોકોએ અમુક ગુન્હાઓની ખબર આપવી.

૪૪ હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૧૨૧ મી, ૧૨૧ અ, ૧૨૨ મી, ૧૨૩ મી, ૧૨૪ મી, ૧૨૪ અ, ૧૨૫ મી, ૧૨૬ મી, ૧૩૦ મી, ૩૦૨ જી, ૩૦૩ જી, ૩૦૪ થી, ૩૮૨ મી, ૩૯૨ મી, ૩૯૩ મી, ૩૯૪ મી, ૩૯૫ મી, ૩૯૭ મી, ૩૯૮ મી, ૩૯૯ મી, ૪૦૨ જી, ૪૩૫ મી, ૪૩૬ મી, ૪૪૯ મી, ૪૫૦ મી, ૪૫૬ મી, ૪૫૭ મી, ૪૫૮ મી, ૪૫૯ મી, અને ૪૬૦ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઇ શકતી હોય એવો હરકોઇ ગુન્હો કરયા વિશે અથવા કરવાના બીજા હરકોઈ સખસના ઈરાદા વીશે ઈલાકાના મુખ્ય શેહેરોની અંદર કે બહાર જે શખસ જાણતો હોય તેવા દરેક સખસે, વ્યાજબી સબબ નહીં હોયતો, પાસેમાં પાસેના માજીસ્ટરેટને અથવા પોલીસ અમલદારને તે બાબતની ખબર તાબડતોબ આપવી, વ્યાજબી સબબછે તે સાબીત કરવાનો બોજો સદરહુ પ્રમાણે જાણનાર સખસને માથે છે એવું સમજવું.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૮૯ ને મળતી છે પણ તેમાં એક અગતીયની બાબત નવી દાખલ કરવામાં આવી છે કે આગલા કાયદામાં આ કલમમાં બતાવેલી કલમો વિરૂધના ગુનાહ થયા વિશેની ખબર આપવાની લોકો ઉપર ફરજ નાખવામાં આવી હતી પણ આ કલમમાં હવે તેવા ગુન્હા કરવાના ઇરાદા વિશે પણ ખબર આપવાની ફરજ નાખવામાં આવી છે.

આ કલમમાં બતાવેલી પીનલકોડની કલમો વિરૂદ્ધના ગુન્હા નિચે પ્રમાણે છેઃ-

૧૨૧—રાણીની સામે લડાઇ કરવી અથવા લડાઇ કરવાની કોશીશ કરવી અથવા લડાઇ કરવામાં મદદગારી કરવી.

૧૨૧—અ—રાજ્ય વિરૂદ્ધ કેટલાએક ગુન્હા કરવા સારૂ સંપ કરવો.

૧૨૨—રાણીની સામા લડાઇ કરવાના ઇરાદાથી હથિયારો વિગરે એકઠાં કરવાં.

૧૨૩—લડાઇનું કામ સહેલ કરવાના ઇરાદાથી લડાઇની ધારણા છુપાવવી.

૧૨૪—કાંઇ કાયદેસર અખતીઆર અમલમાં આણવવા અથવા ન આણવવાના ઇરાદાથી ગવરનર જનરલ, ગવરનર વિગરે પર હુમલો કરવો.

૧૨૪—અ—બેદીલી ઉતપન્ન કરવી અથવા બેદીલી ઉતપન્ન કરવાની કોશીશ કરવી.

૧૨૫—રાણીની સાથે મૈત્રી અથવા સલાહ રાખનારા એશિયાના કોઇ રાજા ઉપર લઢાઇ કરવી અથવા તેવી લઢાઇ કરવામાં મદદગારી કરવી.

૧૨૬—રાણીની સાથે મૈત્રી અથવા સલાહ રાખનારા કોઇ રાજાના મુલક ઉપર લુંટ કરવી.

૧૩૦—કોઇ રાજકીય અથવા લડાઇના કેદીને નાહાશી જવામાં સાહાય કરવી, છોડાવવો અથવા ઘરમાં રાખવો અથવા તેને પાછો પકડે તેમાં સામા થવું.

૩૦૨—ખુન.

૩૦૩—જન્મટીપના ગુન્હેગારે કરેલું ખુન.

૩૦૪—ખુનથી ઉતરતા દરજાનો શીક્ષણિય મનુંષ્યવધ વિગેરે.

૩૮૨—ચોરી કરવાસાર અથવા ચોરી કરયાપછી નાસી જવાસાર, અથવા ચોરીથી મળેલી મિલકત પાછી રાખવાસાર, મોત, વ્યથા અગર અટકાવ કરવાની, અગર મોત, વ્યથા, કે અટકાવનો ભય ઉતપન કરવાને તઇયારી કરીને પછી ચોરી કરવી.

૩૯૨—અપહરણ.

૩૯૩—અપહરણ કરવાની કોશીસ.

૩૯૪—અપહરણ કરવામાં, અગર અપહરણની કોશીસમાં બુદ્ધિપુર્વક વ્યથા કરવી, અથવા અપહરણ કરવામાં સામેલ રહેવું.

૩૯૫—ડેકાઇટી.

૩૯૬—ડેકાઇટીમાં ખુન.

૩૯૭—ખુન અથવા મહાવ્યથા કરવાની કોશીસની સાથે અપહરણ અથવા ડેકાઇટી.

૩૯૮—કાંઇ ભયંકર શસ્ત્ર ધારણ કરયું હોય તો તે વખતે અપહરણ અથવા ડેકાઇટી કરવાની કોશીસ.

૩૯૯—ડેકાઇટી કરવાની તઇયારી કરવી.

૪૦૨—ડેકાઇટી કરવાના કારણસર મળેલા પાંચ અથવા વધારે સખસોમાં હોવું.

૪૩૫---સો રૂપીઆની કે વધારે નુકશાની કરવાના ઇરાદાથી અગ્નીવડે અથવા અવાજ સાથે ફુટે એવા પદાર્થવડે બીગાડ કરવો.

૪૩૬---કાંઇ ઘર વિગરેનો નાશ કરવાના ઇરાદાથી, અગ્નિવડે અથવા અવાજ સાથે ફુટે એવા કોઇ પદાર્થવડે બીગાડ કરવો.

૪૪૯---મોતની શિક્ષા થઈ શકે એવો કોઇ ગુન્હો કરવા સારૂ ગ્રહપ્રવેશ કરવો.

૪૫૦—જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષા થઇ શકે એવો કોઇ ગુન્હો કરવા સારૂ ગ્રહપ્રવેશ કરવો.

૪૫૬—રાતરે ગુપ્ત ગ્રહપ્રવેશ કરવો અથવા ઘર ફોડવું.

૪૫૭---કેદની શિક્ષા થઇ શકે, એવો ગુન્હો કરવા સારૂ રાત્રે ગુપ્ત ગ્રહપ્રવેશ કરવો અથવા ઘર ફોડવું વીગરે.

૪૫૯---ગુપ્ત ગહપ્રવેશ અથવા ઘર ફોડવાનો ગુનોહ કરતાં કોઇને મહાવ્યથા કરવી.

૪૬૦---ઘણા સખસો રાત્રે ઘર ફોડવા વીગરેમાં સામેલ હોય, અને તેઓમાંનો કોઇએક મોત અથવા મહાવ્યથા કરે તો.

આ કલમમાં જે ગુનાહ બતાવેલા છે તે થયા વિશની કીંવા તે થવાના છે એવા ઇરાદા વિશની ખબર આપવામાં ન આવે તો તે હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ ૧૭૬--૨૦૨ વિરૂધનો ગુનોહ થાય છે.

ગામના મુખીએ એ જમીનદારોએ અને બીજાઓએ અમુક બાબતોની ખબર આપવી જોઇએ.

૪૫. દરએક ગામના મુખીએ, ગામના રખવાળે, ગામના પોલસી અમલદારે, જમીનના ધણીએ અથવા ભોગવટો કરનારે, તથા તે ધણીના અથવા ભોગવટો કરનારના મુખત્યારે તથા સરકારની તરફથી અથવા કોરટ આફ વાર્ડસની તરફથી મેહેસુલ અથવા જમીનનું ગણોત વસુલ કરવાના કામ ઉપર જે અમલદારોને નીમ્યા હોયતે દરએક અમલદારે હેઠળ લખેલી વાતો બાબત જે ખબર પોતાને મળે તે પાસેમાં પાસેના માજીસ્ટરેટને અથવા પાસેમાં પાસેનું પોલીસ થાણું જે અમલદારના હવાલામાં હોય તે અમલદારને (એ બેમાંથી જે વધારે પાસે હોય તેને) તાબડતોબ આપવી જોઇએ.

(અ) જે ગામનો પોતે મુખી, રખવાળ, અથવા પોલીસ અમલદાર હોય તે ગામમાં અથવા જે ગામમાં પોતાની જમીન હોય અથવા પોતે જમીનનો ભોગવટો કરતો હોય અથવા મુખત્યાર હોય અથવા ગણોત અથવા મેહેસુલ કરતો હોય તે ગામમાં ચોરીની મિલકત લેનારા અથવા વેચનારા હરકોઇ મશહુર માણસનું કાયમ અથવા કામ ચલાઉ રહેવાનું ઠેકાણું છે એ વાત બાબત ;

(બ) ફલાણો માણસ ઠગ, અપહરણ કરનાર, નાહાશી ગયેલો ગુન્હેગાર અથવા ઢંઢેરા પ્રસિદ્ધ કરેલો ગુન્હેગાર છે એવું પોતાને માલમ હોય અથવા વ્યાજબી રીતે શક હોય તે માણસ સદરહુ ગામમાંની કોઈ જગાએ આવતો જતો હોય અથવા સદરહુ ગામમાં થઈને જતો હોય તે બાબત ;

(ક) સદરહુ ગામમાં અથવા ગામની પાસે જામીન નાહી લઇ શકાય તેવો હરકોઈ ગુન્હો કરયાની વાત અથવા કરવાનો ઇરાદો હોય તે વાત બાબત ;

(ડ) સદરહુ ગામમાં કાંઇ પણ આકસ્મિક અથવા સૃષ્ટિક્રમ વિરૂદ્ધ મોત થયાનો

વાત અથવા શક ભરેલી હકીકતમાં કાંઈ પણ મોત થયાની વાત બાબત તાબડ-તોબ ખબર આપવી જોઈએ.

ખુલાસો.—આ કલમમાં "ગામ" એ શબ્દમાં ગામની જમીનનો સમાવેશ થાય છે.

ટીકા— આ કલમ સન ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૯૦ ને મળતી છે તથાપી તેમાં કેટલાક સુધારો કરવામાં આવ્યો છે, રકમ (અ) માં ચોરીનો માલ લેનાર વગેરે કાયમ અથવા કામ ચલાઉ રેહેવાનું ઠેકાણું છે, એવા શબ્દો વધ્યા છે રકમ (બ) માં ઠગ વિગરે પોતાના ગામને રસ્તે થઇ જતા હોય તે વિશે પણ ખબર આપવાની બાબત વધારી છે રકમ (ક) માંથી સતી થવાની બાબત કાઢી નાંખી છે. આ રકમમાં જામીન નહી લઇ શકાય તેના ગુન્હાની ખબર આપવા ફરજ નાખી છે તે જામીન નહી લઇ શકાય તેવા ગુન્હા માટે આ આકટના પરિશિષ્ટ ૨ નું આસન ૫ મું જોવું. રકમ (ડ) માં શક પડતી હાલતમાં થયેલા મોતની પણ ખબર આપવાની બાબત વધારી છે. એક માણસ માત્ર ગામના માલિકનો મુખત્યાર હોય અને તેના તરફથી કોરટમાં કામકાજ વખતે કરતો હોય તો તે મુખત્યાર ઉપર આ રકમમાં બતાવેલા મુખત્યારના જેવી ફરજ નથી. મધુસુદન ચકરબતી ૨૩ વી. રી. પ્ર. ૯૦

આ કલમ પ્રમાણેની ફરજ કોઇ ગામના માલિક વિગરેએ બજાવી નહીં એવું તોહમત તેમની ઉપર હોય તે વખતે એ માલિકે (અ) જાણીજોઇને એ ખબર આપવામાં કસુર કરી (બ) જે ગુન્હાની ખબર તેણે ના આપી તે ગુન્હો બરોબર કોઈએ કર્યો હતો અને (ક) તે થયો છે એવું તેણે જાણ્યું હતું એ ત્રણે હકીકત દેખાવી જોઇએ એવું ઠરયું છે. રાણી વિરૂદ્ધ અહમદઅલી અને બીજા. ૨૨. વી. પ્ર. ૪૨.

એક ચોરીનો પતો પંદર દીવસમાં મેળવી આપવા અને તે કામમાં પોલીસને મદદ કરવા માજીસ્ટરેટે એક ગામના માલિકને હુકમ કર્યો તેમાં ઠરાવવામાં આવ્યું કે આવો હુકમ માજીસ્ટરેટો કરી શકત. નથી કેમકે આ કલમની કોઇ રકમમાં ચોરીનો પતો મેળવી આપવા વિગરે બાબતની મતલબ નથી. કેસરેહીંદ વિ બક્ષીરામ અને બીજાઓ ૩ ઇ. લા. રી (અલ્હાબાદ) પ્ર. ૨૦૧.

ગામડાના હિસાબ રાખનાર ઉપર કીંવા ગામડાના મુનસફના સીપાઇ ઉપર આ કલમમાં બતાવેલી બાબતની ખબર આપવાની ફરજ નથી. રામીની હીનેયાર ૧ લા. રી. (મદ્રાસ) પ્ર. ૨૬૯

જુના ક્રી. પ્રો. કો. ક. ૯૦ એટલે આ કલમ પ્રમાણે જે બાતમી આપવી કાયદા પ્રમાણે જરૂર છે એવી બાતમી ન આપ્યા બદલ કોઇના ઉપર આરોપ મુકયો હોય તો તે કામમાં જે કૃત્ય બન્યા બદલ આરોપિતે જાણી બુજીને બાતમી આપવાનો ત્યાગ કરયું તે કૃત્ય કયા અપરાધનું છે અને તે અપરાધ કયા માણસે કરયો છે અને તે અપરાધ બન્યા બદલ આરોપિતને માહિત હતું, એટલી વાત સ્પષ્ટ દેખાઇ આવવી જોઇએ. આ કામમાં તેમ નથી માટે તોહમત અને શિક્ષા રદ કરવાં જોઈએ અને અરજદારને કરેલો દંડ જો તેણે ભરયો હોય તો તે તેને પાછો આપવો. સરકાર વિરૂદ્ધ અહમદઅલી અને બીજા. કલકતા. હા. કો. રી. વા. ૨૨, પાનુ ૪૨.

જે કામમાં પોલીસે બીજી રીતે ગુન્હા વિશે ખબર મેળવેલી હોય તેવા કામમાં જે સખસ પોલીસને તે ગુન્હા સબંધી ખબર આપવાની કસુર કરે તો તે સખસ ઉપર કલમ ૪૫ માં કહેલા ઠરાવનો અમલ કરવો નહી—મહારાણી વિ. સથી જુસન ચકરબતિ. અરજદાર સથી જુસન ચકરબતિના કામમાં ઇ. લા. રી. કલકતા વા. ૪, પ્ર. ૬૨૩.

—o—

બાબ ૫ મો.

પકડવા, નાહાશી જવા, તથા ફરીથી પકડવા બાબત.

અ.—પકડવા બાબત સામાન્ય ઠરાવો.

પકડવું તે કેવી રીતે.

૪૬. કોઇ સખસને પકડવો તે એવી રીતે કે જે પોલીસ અમલદાર અથવા બીજો સખસ પકડતો હોય તેણે તે સખસના શરીરને ખરેખર અટકવું અથવા કેદ કરવું; પણ જો તે સખસ કાંઇ બોલીને અથવા કાંઇ કરીને પેહેરાને તાબે થાય તો તેમ કરવું નહીં.

પકડવાની કોસીસની સામા થવું.

જો સદરહુ સખસ પોતાને પકડવાની કોસીસની સામે જબરદસ્તી કરે અથવા પોતે ન પકડાય એવી કોસીસ કરે, તો તેને પકડવાસારૂ જે જે ઉપાયો કરવા જરૂર હોય તે સરવે ઉપાયો કરવાને સદરહુ પોલીસ અમલદાર અથવા બીજો સખસ મુખત્યાર છે.

જે સખસની ઉપર મોતની અથવા જીવતાંસુધી સમુદ્રપારની શિક્ષા કરવા લાયક કોઇ ગુન્હાનું તોહમત આવ્યું ન હોય તે સખસનું મોત આણવાનો હક્ક આ કલમ માંહેના કોઇ પણ મજકુરથી આપવામાં આવતો નથી.

ટીકા—વારંટ જોવા માગે તો બતાવવું જોઇએ. જુઓ ક. ૮૦ "અથવા પોતે ન પકડાય તેવી કોસીસ કરે" એ શબ્દો નવા છે. આ કલમ સન ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ માની કલમ ૧૭૭—૧૭૮ ને મળતી છે.

વારંટથી પકડવાનો હુકમ થયો હોય તે સખસને કેમ પકડવો તેની રીત માટે આ કલમ છે. હું તાબે થાઉ છું એવું તોહમતદાર કહે અથવા પોતાની મેળે પોલીસના હવાલામાં આવી જાય તો તેના સરીરને અડકવાની જરૂર નથી. સરીરના કયા ભાગને અડકવું તે આ કલમમાં બતાવેલું નથી. પણ ઘણું કરી તેને હાથે પકડી કબજે કરવામાં આવે છે શરીરને અડકતાં સાધારણ બુદ્ધિ વાપરવી જોઇએ એટલે કે તોહમતદારના હાથ બાંધી તે સાથે તેના માથા ઉપર વાળ હોય તેને પણ પ્રતિબંધમાં લાવવાની જરૂર નથી. પકડતી વખતે તે સખસ માગે તો પકડવાનું વારંટ તેને બતાવવું જોઇએ.

જે સખસને પકડવો હોય તે જે જગામાં પેઠો હોય તે જગાનો ઝાડો લેવા બાબત.

૪૭. જો પકડવાના વારંટ પ્રમાણે કામ કરનારા હરકોઇ સખસને અથવા પકડવાના અધિકારવાળા હરકોઇ પોલીસ અમલદારને એવું માનવાનું કારણ હોય કે જે માણસને પકડવો છે તે ફલાણી જગામાં પેસી ગયો છે અથવા ફલાણી જગોમાં છે, તો જે માણસ સદરહુ જગામાં રેહેતો હોય અથવા જે માણસના હવાલામાં સદરહુ જગા હોય તે માણસે ઉપર કહ્યા પ્રમાણે કામ કરનારા સખસને અથવા સદરહુ પોલીસ અમલદારને તેની માગણી ઉપરથી તે જગામાં વગર અટચણે જવા દેવો, અને તેમાં શોધ કરવાસારૂ સઘળા પ્રકારની યોગ્ય મદદ આપવી જોઇએ.

ટીકા—ગુન્હેગારને ઘરમાં રાખવાથી હીં. કો. કા. ક. ૨૧૨, ૨૧૬ માં કહેલી શિક્ષા થઇ શકે છે અને કોઇ સખસને કાયદેસર પકડતાં અટકાવ કરયો તે ગુન્હાને માટે કલમ ૨૨૫ પ્ર-

માણે શિક્ષા થઇ શકે છે. આવો ઝાડો લેવામાં સાક્ષીઓની જરૂર નથી.

જે ખાનગી સખ્સોને વગર વારંટે પકડવાનો કાયદાથી અધિકાર ન હોય તે સખ્સોની પાસે વારંટ હોય તો તેઓ પણ આ કલમ પ્રમાણે કરી શકે છે. આ કલમમાં માગણી ઉપ-રથી એવા જે શબ્દો છે તે ઉપરથી એમ સમજવાનું છે કે ફકત એમ કહેવું એ અમુક માણસ અમારે પકડવાનો છે એટલું બસ નથી પણ હરેકોઇ જગામાં પેસવાનું પોતાનું શું કામ છે અને શા આધારથી તે જગામાં પેસવા માગે છે તે આ કલમ પ્રમાણે પકડવાને પેસનાર સ-ખ્સે પેસતાં અવલ બતાવવું જોઇએ. આબરૂદાર લોકો દિવસના અગર રાત્રીના કોઇ પણ ક-લાકે વગર આધારે માગણી કરવા ઊપરથી પોતાનાં મકાન ઉઘાડી આપવાને બંધાએલા નથી. અમુક જાતના શબ્દ બોલીને માગણી કરવી એમ જરૂર નથી. જે મકાનમાં પેસવાનું હોય તે મકાનમાં રહેનાર અગર ભોગવટો કરનારને ખબર હોય કે તે મકાનમાં પેસનાર સખસ કાંઇ પણ અધિકારથી પેસવા માગે છે અને ગેરવ્યાજબી પ્રવેશ કરનાર તરીકે પેસતો નથી અને શો અધિકાર છે તે અધિકાર બતાવવાનો તેની પાસે છે તો એટલી બસ છે અને એ મકાન વાળાએ પોતાના મકાનમાં પેસવા દેવો જોઇએ. આ કલમ પ્રમાણે માગણી દિવસે અગર રાત્રીના વખતે ગમે ત્યારે થઇ શકે છે.

આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૯૯ અને ૧૭૯ ને બદલે રચવામાં આવી છે. ગુન્હેગાર ગુન્હો કરી કોઇ જગામાં છુપી ગયો હોય તેને પકડવા માટેની ઘટતી શોધ કરી આપવા તે જગોના માલીક વિગેરેની ફરજ છે તોપણ માલીકની જાણ વગર ગુન્હેગાર આ પ્રમાણે ભરાઇ બેઠો હોય તો તેથી જગાનો માલીક ગુન્હેગાર થતો નથી, જાણી જોઇને કોઇ ગુન્હેગારને ઘરમાં રાખવો એ કૃત્ય ગુન્હા ભરેલું છે. જુઓ ઇં. પે. કોડ કલલમ ૨૦૧—૨૦૬ આ કલમમાં જગો મજકુરના માલીક ઉપર જે ફરજ નાંખી છે તે પ્રમાણે વારંટ બજા-વનાર પોલીસ અમલદારને અમલ કરવામાં જાણી જોઇને હરકત કરવામાં આવે તો તે મા. લીક વિગરે ગુન્હેગાર થાય છે. જુઓ ઇં. પે. કો. કલમ ૧૫૯—૨૨૫ પકડવા માટે જોઇતી મદદ આપવામાં ન આવે તોપણ ગુન્હો છે. જુઓ. ઇ. પે. કો. કલમ ૧૮૬.

ખોટું વારંટ લઇ કોઇ પોલીસ અમલદાર કોઇ જગોમાં પેશી તેમાંથી કોઇ સખ્સને પકડી જાય તો તેણે ઇં પે. કો. ૪૫૨ વિરૂદ્ધ ગુન્હો કરયો કહેવાય—રાણી વિરૂધ નંદમોહન સીરકાર વીકલી રીપોર્ટ ૧૨, પ્રે. ૩૩.

અગર અંદર ન જવાયતો શું કરવું

૪૮. અગર ૪૭ મી કલમ પ્રમાણે સદરહુ જગામાં જઇ શકાતું ન હી હોય તો ગમે તે પ્રસંગે વારંટ પ્રમાણે કામ કરનારા સખસને અ ને જે પ્રસંગે વારંટ કાહાડવાનો અધીકાર હોય પણ જે સખસને પક ડવો છે તેને નાહાસી જવાની તક આપ્યા વગર તે વારંટ મળી શકતું ન હોય એવે કોઇ પ-ણ પ્રસંગે કોઈ પોલીસ—અમલદારને સદરહુ જગામાં પેસીને તેમાં શોધ કરવાનો અખ-ત્યાર છે, અને

તેણે પોતાનો અખત્યાર તથા આવવાનું કારણ જાહેર કરયાપછી તથા મને પેસવા દો, એમ યોગ્ય રીતે કહયાપછી તેને અંદર જવાનો બીજી રીતે લાગ ન મળે તો તેને સદરહુ જગામાં પેસવાને માટે કોઈપણ ઘર અથવા જગાનો બાહારનો કે માંહેનો દરવાજો અથવા

બારી ફોડવાનો અખત્યાર છે, પછી તે ઘર કે જગા જે માણસને પકડવો છે તેની હોય કે કોઈ બીજા સખસની હોય તોપણ.

ઝનાનો ફોડવા બાબત. પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે સદરહુ પ્રકારની કોઈ જગા ઓરડો હોય અને તેમાં (જે સખસને પકડવો હોય તે સખસ ન હોય એવી) કોઈ બાયડી ખરેખાત રેહેતી હોય અને તે બાયડી રિવાજ પ્રમાણે ચાર લોકમાં મોહોડું દેખાડતી ન હોય તો સદરહુ સખસે અથવા પોલીસ-અમલદારે સદરહુ ઓરડામાં પેસતાં પેહેલાં સદરહુ બાયડીને ખબર આપવી કે તમને એ ઠેકાણેથી નિકળીને બીજે ઠેકાણે જવાની છુટ છે, તથા તે બાયડીને ત્યાંથી નીકળી જવું જેમ સેહેલ પડે તેવો દરએક ઘટતો ઉપાય કરવો, અને પછી તે સદરહુ ઓરડો ફોડીને તેમાં પેસવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—આ કલમના પેહેલા ભાગને બદલે જુના આક્ટમાં કલમ ૧૦૦ હતી તેમાંથી "જે સખસને પકડવાનો છે તેને નાશી જતો અટકાવવાને જે જે પેરવી કરવી જરૂર હોય તે તે કરીને તુરત કોઈ માજીસ્ટરેટને ખબર આપવી" એ શબ્દો કાહાડી નાંખ્યા છે.

આ કલમના બીજા ભાગને બદલે જુના આક્ટમાં ક. ૧૮૦ હતી તેમાં અને આ કલમના બીજા ભાગમાં કાંઈ તફાવત નથી આ કલમ નોન-કાગ્નીઝેબલ કેસને માટે રચવામાં આવી છે. કાગ્નીઝેબલ કેસમાં પણ આ કલમ પ્રમાણે થઈ શકે છે. જુઓ ક. ૬૬ અને ૬૭.

છુટકારાના કારણ સારૂ દરવાજા તથા બારીઓ ફોડવાનો અધિકાર. ૪૯. જે પોલીસ-અમલદારને અથવા બીજા સખસને પકડવાનો અધિકાર આપ્યો હોય તે પોલીસ-અમલદારને અથવા બીજા સખસને કોઈ પણ ઘરનો અથવા જગાનો બાહારનો અથવા માંહેનો દરવાજો અથવા બારી ખુદ પોતાને છોડવવાસારૂ, અથવા પકડવાસારૂ કાયદાસર રીતે પેહેલા જે માણસને તે ઘરમાં અથવા જગામાં અટકાવી રાખ્યો હોય તેને છોડવવાસારૂ તોડીને રસ્તો કરવાનો અખત્યાર છે.

નકામો પ્રતિબંધ કરવો નહીં. ૫૦. પકડેલા સખસને નાહાસી જતો અટકાવવાને માટે જરૂર હોય તે કરતાં વધારે પ્રતિબંધ કરવો નહીં.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આક્ટ ૧૦ ની કલમ ૧૮૨ ને બદલે રચવામાં આવી છે. પકડેલા સખસ નાહાશી ન જાય તે માટે જરૂર હોય તેટલો બંદોબસ્ત કરવો એવી મતલબ આશમ શબ્દો આ કલમમાં છે.

પોલીસ અમલદારો કેદીને પકડવામાં જરૂર હોય તે કરતાં વધારે દબાણ કરે તે માટે સને ૧૮૬૧ ના આક્ટ ૫ માની કલમ ૨૯ મી નીચે પ્રમાણે સરકારનો ઠરાવ છે.

પોલીસ અમલદાર પોતાને જે કરવું જોઈએ તેથી ઉલટી રીતે ચાલશે અથવા યોગ્ય અધિકારીએ કરેલી કાનુન અથવા કાયદો અથવા કાયદાસર હુકમ જાણીજોઈને તોડશે અથવા તેની ગફલત કરશે અથવા પરવાનગી વગર અથવા બે મહિના આગમચ સુચના આપ્યા વગર પોતાના હોદાનું કામ છોડશે અથવા પોલિસના કામ શિવાય બીજું કાંઈ કામ હુકમ વગર માથે લેશે અથવા બીહીકણપણું કરશે અથવા પોતાના તાબા માંહેના કોઈ માણસને આધાર વગર મારકુટ કરશે તેની ઉપર તે વાત માજીસ્ટરેટની આગળ શાબીત થશે એટલે તે ઘણામાં ઘણા ત્રણ મહિનાના

પગાર સુધી દંડને અથવા ઘણામાં ઘણા ત્રણ મહીના સુધી સખ્ત મજુરી સાથે અથવા સખ્ત મજુરી વગર કેદની શિક્ષાને અથવા એ બંને શિક્ષાને પાત્ર થશે.

ફકત પકડેલો સખ્સ નાસી ન જાય તે સારૂ આ કલમનો અમલ કરવાનો છે તેથી દરેક પકડેલા તોહમતદારને હાથ કડી કરવી તે કેવળ ગેરકાયદે છે. નાસવાનું યત્ન કરે અથવા પકડાવવાને હરકત કરવા સામો થાય અગર નાશી જશે એવું માનવાનું પુરંતુ કારણ હોય ત્યારે હાથ કડી કરી શકાય છે. જો જોઇએ તે કરતાં વધારે સખ્તાઈ અને જોર જુલમ વાપરવામાં આવ્યું હોય તો પોલીસ અમલદાર સદરહુ કહયા પ્રમાણે ગુન્હેગાર થાય છે.

જ્યારે સીતળાવાળા સખ્સોને પકડયા હોય ત્યારે તે સખ્સોને બીજા તોહમતદાર સખ્સોથી જુદા રાખવામાં કાંઈ ગેરકાયદેસર નથી. બંગાળા સરકાર નં. ૨૯૪૦. તા૦ ૧ જુલાઈ સને ૧૮૭૦.

પકડેલા સખસોનો ઝાડો લેવા બાબત.

૫૧. જે વારંટમાં જામીન લેવા બાબત લખ્યું નહી હોય તેવા વારંટ ઉપરથી કોઇ પોલીસ અમલદારે કોઇ સખસને પકડયો હોય ત્યારે, અથવા જે વારંટમાં જામીન લેવા બાબત લખ્યું હોય તેવા વારંટ ઉપરથી કોઇ પોલીસ-અમલદારે કોઇ સખસને પકડયો હોય પણ તે સખસને જામીન મળતો નહી હોય ત્યારે, અને

કોઈ સખસને વગર વારંટે અથવા કોઈ ખાનગી સખસે વારંટ ઉપરથી પકડયો હોય અને કાયદાસર તેના જામીન લઇ શકાતા નહોય અથવા તે જામીન આપી શકતો નહી હોય ત્યારે પકડનારો અમલદાર અથવા, પકડવાનું કામ કોઈ ખાનગી સખસે કરયું હોય ત્યારે પકડેલા સખસને તે જે પોલીસ-અમલદારને હવાલે કરે તે પોલીસ-અમલદાર સદરહુ સખસનો ઝાડો લેવાને તથા તેના શરીર ઉપર જરૂરનાં પેહેરવાનાં કપડાં સિવાય બીજી વસ્તુ જડે તે સઘળી સંભાળીને રાખવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આક્ટ ૧૦ ની કલમ ૩૮૭ ને બદલે રચવામાં આવી છે અને તેના શબ્દોમાં સેજ સુધારો કરવામાં આવ્યો છે.

તહોમતદાર પાસેથી લીધેલા માલની પોલીસ અમલદારે શી વ્યવસ્થા કરવી તે માટે જુઓ આ કાયદાની કલમ ૫૨૩ નો પેહેલો પેરેગ્રાફ.

કયા ગુન્હા માટે જામીન લઇ શકાય તે માટે જુઓ આ કાયદાના પરિશિષ્ટ ૨ જાનું આસન ૫ મું.

ખાનગી માણસો કયા કયા ગુન્હા કરનારને પકડી શકે છે તેને માટે જુઓ આ કાયદાની કલમ ૫૯.

પકડેલા સખ્સ પાસેનાં મારવાનાં હથીયાર લઇ લેવા માટેના નીયમ માટે જુઓ કલમ ૫૩.

બાયડીઓનો ઝાડો લેવાની રીત.

૫૨. જ્યારે કોઈ બાયડીનો ઝાડો લેવડાવવાની જરૂર હોય ત્યારે લોક લજ્જા ઉપર પકી રીતે નજર રાખીને બીજી કોઇ બાયડી પાસે તે ઝાડો લેવડાવવો.

મારવાનાં હથીયાર લઈ લેવાનો અધિકાર.

૫૩. આ કાયદા પ્રમાણે પકડનારો અમલદાર અથવા બીજો સખસ પકડેલા સખસની પાસે જે કાંઇ મારવાનાં હથીયારો હોય તે તેની પાસેથી લેવાને મુખત્યાર છે. અને પકડેલા સખસને આ કાયદા પ્રમાણે જે કોરટની અથવા અમલદારની આગળ પકડનારા અમલદારે અથવા સખ-

સે રજુ કરવો જોઈએ તે કોરટને અથવા અમલદારને ઉપર લખ્યા પ્રમાણે સઘળાં હથીયારો તેણે સ્વાધિન કરવાં.

ખ.—વગર વારંટે પકડવા બાબત.

વગર વારંટે પકડવાને પોલીસ કયારે મુખત્યાર છે.

૫૪. કોઈ પણ પોલીસ અમલદાર માજીસ્ટરેટના હુકમ વગર તથા વગર વારંટે હેઠળ લખેલા સખસોને પકડવાને મુખત્યાર છે:—

પેહેલું—જે સખસ હરકોઈ કાગ્નિઝેબલ ગુન્હામાં સામીલ થયો છે અથવા જે સખસની ઉપર સદરહુ પ્રમાણે સામિલ થયો છે એવો વ્યાજબી ફરિયાદ કરવામાં આવી હોય અથવા ખાત્રીલાયક ખબર મળી હોય અથવા વ્યાજબી શક રેહેતો હોય તે સખસને ;

બીજુ—જે સખસના કબજામાં ઘર ફોડવાનું કાંઈ ઓજાર કાયદેસર કારણ વગર હોય તે સખસને; કાયદેસર કારણ સાબીત કરવાનો બોજો તે સખસને માથે છે એમ સમજવું.

ત્રીજું—જે સખસને આ કાયદા પ્રમાણે અથવા સ્થાનિક સરકારના હુકમથી ઢંઢેરો કાહાડીને ગુન્હેગાર તરીકે પ્રસિદ્ધ કર્યો હોય તે સખસને;

ચોથું—આ ચોરીની મિલકત છે એવો વ્યાજબી રીતે શક હોય તેવી કાંઈ પણ વસ્તુ જે સખસના કબજામાં જડે અને જેણે સદરહુ વસ્તુના સબંધમાં કાંઈ ગુન્હો કરયો છે એવો વ્યાજબી રીતે શક હોય તે સખસને;

પાંચમું—કોઈ પોલીસ—અમલદારને પોતાનું કામ કરવામાં જે સખસ હરકત કરે તે સખસને, અથવા જે સખસ કાયદાસર પેહેરામાંથી નાહાસી ગયો હોય, અથવા નાહાસી જવાની કોશિશ કરતો હોય તે સખસને;

છઠું—મલીકા માઆઝમાની જમીનપરની અથવા દરીયાઈ ફોજમાંથી ફલાણો સખસ નાહાસી ગયો છે એવો વ્યાજબી રીતે શક હોય, તે સખસને.

આ કલમ કલકત્તા તથા મુંબઈ એ શેહેરોમાં પોલીસને લાગુ છે.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ કલમ ૯૨ ને બદલે રચવામાં આવી છે એ કલમ ૯૨ ની ત્રીજી રકમ આ કલમમાં દાખલ કરી નથી. એટલે કે તે ત્રીજી રકમ કાઢી નાંખવામાં આવી છે. અને તેને બદલે ત્રીજી રકમ દાખલ કરી છે તે કોડલી વીંગસ્ટનની કલમ ૫૦૩ ઊપરથી દાખલ કરવામાં આવી છે.

ગામનો ચોકીદાર એ આ કલમના અરથ પ્રમાણે પોલીસ-અમલદાર નથી. કયસરેહીંદ વિરૂધ કાલુ ઈં. લા. રી. (અલ્હાબાદ) પ્ર. ૬૦

એક હંગામાના ગુન્હામાં એક માણસ સખ્ત રીતે જખમી થયો તેમાં ઠરાવવામાં આવ્યું કે પહેલો હુમલો કરનાર કોણ છે તે વિચારમાં લીધા વગર પોલીસ પોતાની ફરજ બજાવવા બંધાએલી છે. પોલીસે તેમની સત્તાનો ગેરઉપયોગ કરયો ન હોય તો કાયદા પ્રમાણે પોલીસનો બચાવ થવો જોઈએ. રાણી વીરૂધ દામુસીંગ. ૮ વી. પ્ર. ૨૬.

ઢંઢેરો કહાડીને ગુન્હેગાર તરીકે પ્રસિધ કરયો ન હોય અથવા તેને ખુન કરતાં નજરે જોએલો ન હોય ત્યારે કોઈપણ ગામનો રખેવાળ અથવા ચોકીદાર પોતે જે ગામનો રખેવાળ હોય તે ગામની હદ બહાર જે માણસપર ખુનના ગુન્હાનું તહોમત હોય તેવા ગુન્હેગારને પોતે સરકારી નોકર તરીકે પકડવાને બંધાએલો નથી; માટે એ ચોકીદાર જો એવા ગુન્હેગારને બીજા

ખાનગી સખસના કહેવાથી પકડવાને ના પાડેતો હીં૦ ફોજદારી કાયદાની કલમ ૨૨૧ પ્રમાણે ગુન્હેગાર નથી.—માહારાણી વી. કાલુ અને બીજો ઇ. લા. રીપોટ અલ્હાબાદ પા૦ ૩૦, પ્ર૦ ૬૦

એક પોલીસ અમલદારે પોતાના ઉપરીને પુછયું કે ફરીયાદીનો મુચરકો લેવો કે નહી તે દરગ્યાન ફરીયાદીને કેદ રાખ્યો, એમાં એમ ઠરાવવામાં આવ્યું કે આ કેદ કાંઇ વ્યાજબી કારણ શીવાયની હતી પરંતુ એમ માલમ પડયું કે તેણે પોતાના અખીકાર ઉપરાંત પણ શુધ બુધિથી કામ કરયું હતું માટે નામદાર હાઇ કોરટે ઠરાવ્યું કે હકીકત ઉપરથી ગેરવ્યાજબી અટકાવનો ગુન્હો થઇ શકતો નથી સબબ તેમાં કાંઇ બદ દાનત નહોતી અને કલમ ૩૩૯ અને ૩૪૦ માંહેલું કોઇ કૃત્ય કરવાનો ઇરાદો નહોતો અને તે એવો અટકાવ નહોતો કે જેને વાસ્તે શિક્ષા થઇ શકે—બદરૂલ હુસેન વીકલી રીપોટ ૨૪. પ્ર૦ ૫૧

વારંટ વગર પકડવાને સારૂ કેટલે દરજ્જે સુધી ભારે જુલમ વાપરવો તે બાબત નામદાર કલકતા હાઇકોરટ નીચે પ્રમાણે લખે છેઃ—

કામના કાગળો અને નીચેની કોરટના જજમેન્ટ ઉપરથી હાઇકોરટને એમ દેખાયું કે કેદી ફરીયાદીને ચોર જાણી ચોકીદાર તરીકે પકડવાને બંધાએલો હતો, જો ફરીયાદીને ચોર માનવામાં ભુલ હોય તો તે હકીકતની ભુલ છે પણ કાયદાની ભુલ નથી, તેથી કેદીને હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ ૭૬ તથા ૭૯ માં જે ઠરાવ છે તેનો લાભ મળવો જોઇએ; માટે કેદીએ મહાવ્યથાનો ગુન્હો કરયો છે એમ ઠરાવી શકાતુ નથી. મુળ માજીસ્ટરેટે એમ ઠરાવ્યું છે કે કેદીએ ફરીયાદીને વગર કારણે ઘાયલ કરયો છે પણ જડજ સાહેબ માજીસ્ટરેટના અભિપ્રાયથી તદન જુદા પડયા છે. જડજ સાહેબના ઠરાવ પરમાણે એમ સાબીત થયું છે કે ફરીયાદી મરણીયો થઇ સામો થયો. અને તેણે નાસી જવાને યત્ન કીધો, તેથી કેદી એમ માનતો હતો કે જો તે નાસી જશે તો તે બાબત હું જવાબદાર થઇશ, એવી સમજથી તેને પકડવાનો બીજો ઇલાજ નહીં માલમ પડવાથી કેદીએ ભાલાથી ફરીયાદીને ઘાયલ કર્યો. પરંતુ ઘા એવો પરાણઘાતક નહોતો કે ફરીયાદીનો જીવ જાય. આવી હકીકત છે ત્યારે ચોકીદારે કાંઇ ગુન્હો કરયો છે એમ ઠરાવી શકાતું નથી અને ભટકતા ચોરને પકડવાના ઇરાદાથી જ્યારે તેને પકડવાનો બીજો કાંઇ ઇલાજ સુજ્યો નહી ત્યારે પોતાની જવાબદારી ઉતારવાને જરૂરીયાત જોરજુલમ વાપરવાને તેણે વ્યાજબી કરયું છે. મરણીયા ચોરને પકડવાને માટે ઘા કરયા સિવાય બીજો ઇલાજ હતો નહીં તેમ છતાં જો કેદીને શિક્ષા કરવામાં આવે તો પછી આ ફરીયાદીની માફક જે ચોરો નાહાશી જવાનો યત્ન કરશે તેઓ પકડાવાના નથી; રાંણી વિરૂદ્ધ પરતાપ વીકલીરીપોટ ૨. પ્ર૦ ૯

ભટકનારાઓ તથા અપહરણ કરવાની ટેવ હોય તેવા સખસો વીગેરેને પકડવા બાબત

૫૫. અને તેમજ જેના હવાલામાં કોઇ પોલીસ થાણું હોય તેવો હરકોઈ અમલદાર હેઠળ લખેલા સખસોને પકડવાને અથવા પકડાવવાને મુખત્યાર છે. એટલે—

(અ) સદરહુ અમલદાર થાણાની હદમાં કોઇ પણ સખસ પોતે નજરે ન પડે એવો પુર્વોપાય કરતો માલમ પડે અને તે સખસ કાંઇ કાગ્નિઝેબલ ગુન્હો કરવાના હેતુથી સદરહુ પુર્વોપાય કરે છે એવું માનવાનું કારણ પ્રસંગ ઉપરથી દેખાતું હોય તો તે સખસને; અથવા

(બ) સદરહુ થાણાની હદમાં જે સખસની પાસે પોતાનાં ગુજરાનને માટે કાંઈ સાધન

જાણાતું નહીં હોય, અથવા જે પોતાને વિશે ખુલાસા ભરેલા જવાબ આપી શકતો નહીં હોય તે સખસને; અથવા.

(૬) જે સખસને અપહરણ કરવાની, ઘર ફોડવાની અથવા ચોરી કરવાની અથવા ફલાણી મિલકત ચોરીની છે એમ જાણીને તે ચોરીની મિલકત લેવાની ટેવ છે એવી રીતે મસહુર હોય તે સખસને, અથવા જેને જબરાઈથી કઢાવવાની ટેવ છે અથવા જબરાઈથી કઢાવવાનાં કારણ સારૂ કોઈ સખસોને હાની કરવાનો ભય દેખાડવાની અથવા હાની કરવાનો ભય દેખાડવાની કોશીશ કરવાની ટેવ છે એવી રીતે મસહુર હોય તે સખસને.

ટીકા—વારંટ સિવાય આ કલમમાં બતાવેલી પકડવાની સતા ફક્ત જે પોલીસ અમલદારના પોતાના તાબામાં પોલીસનું થાણું છે તે ચલાવી શકે છે અને આવા પોલીસ અમલદારને પોતાના હાથ નિચેના અમલદારને કલમ ૫૬ મુજબ અમુક સખસને પકડવા વિશે લેખી હુકમ આપવાની સતા છે.

પકડયાનો રિપોર્ટ તાકીદ કરવો અને કેવે પરસંગે પકડવામાં આવ્યો છે તે બાબત જરૂરીયાત પુરાવો લેઇ મોકલવો કે જે ઉપરથી માજીસ્ટરેટ કલમ ૧૦૯-૧૧૦ પરમાણે કામ ચલાવી શકે.

જુ૦ આ૦ કલમ ૬૨ એટલે આ આકટની કલમ ૫૪ પરમાણે કોઇ સખસને હર કોઇ પોલીસ અમલદાર પોતાની ખુશીથી પકડી શકે. સદરહુ કલમમાં કહેલા પરસંગે જે પોલીસ અમલદારના હવાલામાં ચોકી હોય તેવા ઉપરી અમલદારને પોતાના તાબાના અમલદાર પાસે જો કોઇ સખસને પકડાવવો હોય તો કલમ ૫૬ મુજબ લખીતવાર હુકમ આપવો જોઇએ અને તે હુકમમાં કોને પકડવાનો છે અને શા ગુન્હા સારૂ તે દરસાવવું જોઇએ. અને કલમ ૫૫ મુજબ પકડેલા માણસને જે માજીસ્ટરેટના રૂબરૂ આણ્યો હોય તે માજીસ્ટરેટે બાબ ૮ ની કલમ ૧૦૯-૧૧૧ મુજબ ચાલવું જોઇએ—સઇયદ હુસેન અલી ચોદ્રી વીકલીરીપોટ ૮, પ્ર. ૩૪.

ગુપ્ત રહેવું, ઉદર નિરવાહના સારા સાધન રહીત હોવું. અને પોતાના વિશે સંતોશ કારક હેવાલ આપવામાં નિશ્ફળ થવું એ ત્રણે જુદા જુદા ગુન્હા છે આ ત્રણમાંથી એક ખરાબ ચાલ સિદ્ધ કરવાને માટે બસ છે.

ખરાબ રીતે ઉદર નિરવાહ કરવા સબંધી મુકદમા કાગ્નિજેબલ છે તેથી જે અમલદારના હવાલામાં પોલીસની ચોકી છે તે અમલદાર તે મુકદમાનો તપાસ કરી શકે છે.

જે સખસોને કોઇ વિશેષ કે સ્થાનિક કાયદા પરમાણે કેદમાં રાખ્યા હોય તેમને સન ૧૮૭૦ ના ૨૭ મા આકટ પરમાણે શિક્ષા થઇ શકે છે.

પોલીસ અમલદાર વગર વારંટે પકડવા સારૂ પોતાના તાબા માંહેના અમલદારને મોકલે ત્યારે કેમ કરવું.

૫૬. જેના હવાલામાં કોઇ પોલીસ-થાણું હોય એવો હરકોઇ અમલદાર, જે સખસને વગર વારંટે પકડવાનો કાયદેસર અધિકાર હોય તે સખસને (પોતાની સમક્ષ નહીં પણ બીજી) રીતે વગર વારંટે પકડવાનું પોતાના તાબા માંહેના કોઇ પણ અમલદારને ફરમાવે, ત્યારે તે સખસને પકડવાનું જે અમલદાર પોતે ફરમાવે તે અમલદારને તેણે એક હુકમ લખીને આપવો. અને તે હુકમ મધે કયા સખસને પકડવો છે તે, તથા કયા ગુન્હાને માટે તેને પકડવો છે તે લખવું.

ટીકા—કોઇ પોલીસ અમલદારે પોતાના ઉપરી અમલદારની સમક્ષ અને તેના આંદ્યાનાજ હુકમથી કોઇ સખસને પકડયો હતો તેમાં એમ ઠરાવવામાં આવ્યું કે તે સખસને ઉપરી અમલદારે પકડયો છે અને કાયદેસર રીતે પકડયો છે એમ ગણવું;—શેખ અમુ. ૧૧ વુ. રી. પ્ર. ૨૦.

એક કામમાં પોલીસના ઉપરી કાનસટેબલે પોતાના દેખતાં પોતાના તાબાના કાન્સટેબલ પાસે એક ડેકોઇટીના ગુન્હેગારને પકડાવ્યો તે વ્યાજબી ગણવામાં આવ્યું છે. —રાણી વિરૂધ સેખ અ. મુ. વીકલી રીપોર્ટ ૧૧, પ્ર૦ ૨૦.

નામ તથા રેહેવાનું ઠેકાણું આપવાને ના પાડવા બાબત.

૫૭. કોઇ પોલીસ-અમલદારની સમક્ષ કોઇ પણ સખસ કાંઇ નાન-કાગ્નિઝેબલ ગુન્હો કરે અથવા એવો ગુન્હો કરવાનું તેના ઉપર તોહમત મુકવામાં આવે અને કોઇ પોલીસ-અમલદારના કહયા ઉપરથી તે સખસ પોતાનુ નામ તથા રેહેવાનું ઠેકાણું આપવાને ના પાડે અથવા એવું નામ અથવા રેહેવાનું ઠેકાણું આપવાનું આપે કે જે ખોટું છે એમ સદરહુ અમલદારને માનવાનું કારણ હોય ત્યારે તેનું નામ અથવા રેહેવાનું ઠેકાણું શું છે તે ખોળી કાહાડવા માટે સદરહુ અમલદાર તે સખસને પકડવાને મુખત્યારછે; અને તેને પકડયા પછી ચોવીસ કલાકમાં પાસેમાં પાસેના માજીસ્ટરેટની પાસે મોકલી દેવો પણ તે મુદત પુરી થતા પેહેલાં તેનું ખરૂં નામ તથા રેહેવાનું ઠેકાણું જણાયાથી તેને કોઇ માજીસ્ટરેટની આગળ હાજર થવાનું ફરમાવવામાં આવેતો એ પ્રમાણે હાજર થવા બાબતનું ખત તે કરી આપે એટલે તેનો છુટકો કરવો.

ટકા—આ કલમ પ્રમાણે નાનકાગ્નિઝેબલ ગુન્હાની તપાસ પેહેલા અથવા બીજા વર્ગના માજીસ્ટરેટના ખાસ હુકમ વગર પોલીસ અમલદારથી થઇ શકતી નથી પણ જો કોઇ પોલીસ અમલદારને નાનકાગ્નિઝેબલ ગુન્હાની ફરીયાદ કરવામાં આવે તો કલમ ૧૧૫ પ્રમાણે તે ફરીયાદ તેણે ફરીયાદ બુકમાં નોંધી લેવી જોઇએ.

બીજી હકુમતમાં ગુન્હેગારોની પાછળ જવા બાબત.

૫૮. જે સખસને આ બાબ પ્રમાણે પકડવાનો અધીકાર કોઇ પોલીસ અમલદારને હોય તે સખસને વગર વારંટે પકડવાના કારણસારૂ તે પોલીસ-અમલદાર બ્રીટીશ ઇંડીયામાંની હરકોઇ જગામાં સદરહુ સખસની પાછળ જવાને મુખત્યારછે.

ટીકા—જુના આકટથી જે સખસ ઉપર કાગ્નિઝેબલ ગુન્હાનુ તોહમત આવ્યું હોય તેવાજ સખસોને પોલીસ અમલદાર પકડી શકે એમ હતુ પણ આ કલમમાંતો વિશેશ એટલુ છે કે આ બાબ મુજબ જે સઘળા ગુન્હાની બાબતમાં તે વગર વારંટે પકડી શકે તેવા સઘળા ગુન્હાઓની બાબતમાં આ કલમ પ્રમાણે કરવાનો અધિકાર આપવામાં આવ્યો છે.

ખાનગી સખસો એ પકડવા બાબત.

૫૯. કોઇ સખસ જામીન નહી લઇ શકાય તેવો અને કાગ્નિઝેબલ ગુન્હો કોઇ ખાનગી સખસના દેખતાં કરેતો તે ખાનગી સખસ તેને પકડવાને મુખત્યાર છે; અને કોઇ સખસ ગુન્હેગારછે. એવું જાહેરનામુ કાહાડયું હોયતો તેને પકડવાને કોઇ પણ ખાનગી સખસ મુખત્યાર છે.

સદરહુ પ્રમાણે પ

અને સદરહુ પ્રમાણે પકડેલા સખસને તેણે નકામો ઢીલ કર્યા

કર્યા પછી શું કરવું. વગર કોઇ પોલીસ-અમલદારને સ્વાધીન કરવો; અથવા પોલીસ-અમલદારની ગેરહાજરીમાં, સદરહુ સખસને પાસેમાં પાસેના પોલીસ થાણામાં લઇ જવો.

સદરહુ સખસને ૫૪ મી કલમના ઠરાવો લાગુ પડેછે એમ માનવાનુ કારણ હોય તો તેને કોઇ પોલીસ–અમલદારે ફરીથી પકડવો.

તેણે કાંઇ નાન-કાગ્નીઝેબલ ગુન્હો કરયોછે એમ માનવાનુ કારણ હોય. અને કોઈ પોલીસ–અમલદારના પુછવાથી તે પોતાનું નામ અથવા રેહેવાનું ઠેકાણું આપવાને ના પાડે, અથવા એવું નામ અથવા રેહેવાનું ઠેકાણું આપે કે જે ખોટું છે એમ માનવાનું સદરહુ અમલદારને કારણ હોય, તો તેની તજવીજ ૫૭ મી કલમના ઠરાવો પ્રમાણે કરવી. તેણે કાંઈ ગુન્હો કર્યોછે એમ માનવાનું કાંઈ કારણ ન હોયતો તેને એકદમ છોડી મુકવો.

ટીકા—આ કલમ સન ૧૮૭૨ ના આક્ટ ૧૦ માની કલમ ૧૦૫-૧૦૭ ને બદલે મુકવામાં ન્યુયોર્ક ક્રી. પોસીજરકોડની કલમ ૧૮૪ ઉપરથી કેટલાક વધારો કરવામાં આવ્યો છે.

પોલીસ અમલદાર સિવાય બીજા સર્વ લોકોને કયા ગુન્હા કરનારને પકડવાનો અધીકાર છે, અને પકડયા પછી કેમ કરવું તેની રીત માટે આ કલમ પ્રમાણે કોઇ ખાનગી માણસના દેખતાં કોઇ ગુન્હેગાર જમાન નહી લેવા લાયક અને પોલીસથી વગર વારંટે પકડી શકાય તેવા ગુન્હા કરે તેને તે ખાનગી માણસ પકડી શકે છે; કયા ગુન્હા જમાન લેવા લાયક નથી તેને માટે, જુઓ આ કાયદાના પરિશિષ્ટ બીજાનું આશન ૫ મું. કયા ગુન્હા પોલીસથી વગર વારંટ પકડી સકાય તેમ છે તેને માટે, જુઓ એજ પરિશિષ્ટનું આસન ૩ જું.

પોલીસ અમલદાર પાસે એવા તોહમતદારને પકડી લાવ્યા પછી તેણે કરેલો ગુન્હો પોલીસથી વગર વારંટ પકડી શકાય તેવો નથી એવી હકીકત જણાય તો તે વખતે અને તોહમતદારે ગુન્હો કરયો નથી એવું જણાય ત્યારે કેમ કરવું તેને માટેનો છેલો પ્રારેગ્રાફ તદન નવો છે તે ઘણો ઉપયોગી છે.

પોલીસ અમલદારને સ્વાધીન કરયા પછી તોહમતદાર ઉપર પોલીસ તરફથી કાંઇ જુલમ કરવામાં આવે તો ખાનગી માણસ જેણે તોહમતદારને પકડયો હતો તે કાંઇ જવાબદાર નથી. રાણી વિરૂધ્ધ શંભુનાથ પાડે વોકલો રીપોર્ટ ૧, પ્ર૦ ૬૬

પકડેલા સખસને માજીસ્ટરેટની આગળ અથવા જે અમલદારના હવાલામાં પોલીસ થાણું હોય તેની આગળ લઈ જવો.

૬૦. વગર વારંટે પકડનારા પોલીસ અમલદારે પકડેલા સખસને તે કામમાં હકુમતવાળા માજીસ્ટરેટની આગળ, અથવા જે અમલદારના હવાલામાં કોઇ પોલીસ-થાણું હોય તેની આગળ, નકામી ઢીલ કર્યા વગર અને જમાન સંબંધી આ કાયદા માંહેના પુરાવોને અનુસરીને લઇ જવો અથવા મોકલવો.

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણે માજીસ્ટરેટની ઓફીસ કે તંબુ નજીક પરંતુ રૂબરૂ ખબર લઈ જવો એટલું બસ નથી આ કલમમાં માજીસ્ટરેટની આગળ એવો શબ્દછે તેથી

માજીસ્ટરેટની રૂબરૂ તોહમતવાળાને લેઇ જવો જોઇએ કે જેથી કરીને પોતાને છુટો કરવાને માટે અરજ અગર પોલીસનો પોતા ઉપર જુલમ થતો હોય તે જુલમ સબંધી ફરીયાદ તે કરી શકે.

ફોજદારી કામ ચલાવાની રીતીના કાયદાના સને ૧૮૬૧ ના આકટ ૨૫ માના બાબ ૯ પ્રમાણે જીલ્લા પોલીસના કોઇ અમલદારને ચોકશી કરવા સારૂ અધિકાર ન હોય તેવા અધિકારી જો ફોજદારી કામ ચલાવાની રીતના સદરહુ કાયદાની ક. ૧૦૯ પ્રમાણે કોઇ તોહોમત વાળાને પકડે તો તેણે જે માજીસ્ટરેટને અધિકાર હોય અથવા જે અધિકારીના હવાલામાં પોલીસ ચોકી હોય તેની પાસે તે તોહમતવાળાને વગર કારણની ઢીલ કરયા સિવાય મોકલી દેવો જોઇએ ફોજદારી કામ ચલાવાની રીતના સદરહુ કાયદાની ક. ૧૫૨ પ્રમાણે તોહોમતવાળા આસામીને ૨૪ કલાક અટકાવી રાખવાનો તેને અધિકાર નથી એજ આકટના બાબ ૯ પ્રમાણે ચોકસી કરવા સારૂ જ્યારે કોઇ પોલીસ અધિકારને અધિકાર હોય ત્યારે સદર કલમ ૧૫૨ પ્રમાણે અટકાવવા સારૂ ૨૪ કલાક ઠરાવ્યા છે તે જે વખતે તોહોમતવાળો આસામી માજીસ્ટરેટ તરફ જવા સારૂ પોલીસ ચોકી છોડે તે વખત એ ૨૪ કલાકમાં ગણવો નહી પણ જેટલે દુર કરવાનો હોય તે ઊપર તથા બીજા સ્થાનિક વિચાર ઉપર નજર રાખતાં જે વખત રોકાયો હોય તે યોગ્ય છે કે નહીં એ વિશે તપાસ કરવાનું કામ માજીસ્ટરેટનું છે જે ગામના પોલીસ કોઈ તોહોમતવાળાને ૨૪ કલાક સુધી મુબાઇના સન ૧૮૬૭ ના આકટ ૮ પ્રમાણે અટકાવી રાખે તે ૨૪ કલાક ફોજદારી કામ ચલાવાની રીતીના કાયદાની ક. ૧૫૨ પ્રમાણે જે જીલ્લા પોલીસ અધિકારીને ૨૪ કલાક આપેલા છે તેમાં નહી ગણવા—મુ. હા કો. તા૦ ૧૪ સપટેમ્બર સન ૧૮૬૯ ના રોજ ચેમ્બરમાં થયેલો ઠરાવ.

પકડેલા સખસને ૨૪ કલાકથી વધારે વાર અટકાવી રાખવો નહીં.

૬૧. વગર વારંટે પકડેલા સખસને કોઇ પણ પોલીસ-અમલદારે તે કામની સઘળી હકીકત જોતાં યોગ્ય હોય તે કરતાં વધારે મુદત સુધી પેહેરામાં અટકાવી રાખવો નહીં, અને ૧૬૭ મા કલમ પ્રમાણે કોઈ માજીસ્ટરેટનો ખાસ હુકમ નહીં થયો હોયતો સદરહુ મુદત ચોવીસ કલાકથી વધારે ન હોવી જોઇએ પણ જે જગ્યાએ તે સખસને પકડયો હોય ત્યાંથી માજીસ્ટરેટની કોરટ સુધી જતાં જેટલો વખત લાગે તેટલો વખત સદરહુ મુદતમાં ગણવો નહીં.

ટીકા—આ કલમ સન ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૧૨૪ ના પેહેલા પારેગ્રાફને બદલે રચવામાં આવી છે પકડેલા તોહમતદારને જે વખતે પકડયો હોય તે વખતથી ચોવસી કલાક કરતાં માજીસ્ટરેટના હુકમ વગર વધારે અટકાવમાં નહીં રાખવા માટે આ કલમ વીસ માજીસ્ટરેટ પાસે મોકલતાં જે વખત લાગે તે આ ચોવીસ કલાક ઉપરાંત ગણવો જોઇએ. માજીસ્ટરેટે ચોવીસ કલાકથી વધારે કેદીને રોકવા માટે હુકમ આપતી વખતે શું કરવું જોઇએ તે માટે જુઓ કલમ ૧૬૭.

કેદીને ૨૪ કલાક કરતાં વધારે મુદત સુધી અટકાવી મુકયા બદલ એક પોલીસ ઇનસ્પેકટર ઊપર આરોપ મુકવામાં આવ્યો હતો તે કામમાં એવો ઠરાવ થયો કે તેણે બદદાનતથી કેદીને અટકાવી મુકયો હતો એવી ફરીયાદી તરફથી સાબીતી કરવાની જરૂર નથી કારણકે વિશેશ હુકમ નહીં છતાં યોગ્ય મુદતથી અધિક વખત સુધી કોઇ પોલીસ અમલદારે આરોપીતને અટકાવી રાખવો નહીં એવું સન ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૧૨૪ અને આ કલમમાં સાફ કહ્યું છે અને તેવો હુકમ આ કામમાં નથી, સર-

કાર વિરૂદ્ધ બસુ રામદાસ મુંબાઇ હાય કોર્ટ રીપોટ વા. ૧૯ પ્રા. ૩૬ તા૦ ૧૮ ફેબ્રુઆરી સને ૧૮૭૩

માજીસ્ટ્રેટના હુકમ વગર ચોવીસ કલાકથી વધારે રોકવામાં આવે તો ઇં. પે. કો. ક. ૩૪૦ મુજબ ગુન્હો થાય છે.

કોઇ સખસને કાગળ લખી બોલાવવામાં આવે અને તે આવે ત્યારે કોઇની સાથે વાત ચીત ન કરે તેની તજવીજ રાખવા સારૂ પોલીસના માણસને તેની સાથે મોકલવાની ગોઠવણ કરવામાં આવે તો, પોલીસ-અમલદારે તે સખસને પકડેલો છે એવું ગણવું જોઇએ. રાણી વિરૂધ પુરાન કુસમનારા સાપા પાવુલ ૨ મ. હા. રી ૩૯૬

ચોવીસ કલાકથી વધારે રોકવા માટે માજીસ્ટ્રેટની પરવાનગી માગવામાં આવે તે પરવાનગી ચોવીસમો કલાક વીતી જાય ત્યાં સુધી ન આવે તો જેટલી તજવીજ થઇ હોય તેટલી સાથે તેને માજીસ્ટ્રેટ પાસે મોકલી દેવો અગર તેને છોડી દેવો જોઇએ કેમકે તેને વધારે વખત રોકી રાખવો એ ગેરકાયદેસર કૃત્ય થાય છે; રાણી વિરૂધ બીહારીસીંગ અને બીજા ઓ વીકલી રીપોટ ૭, પ્ર. ૩

કેસની હકીકતમાં વ્યાજબી આધાર હોય તે સિવાય એક કલાક લગી પણ પોલીસ અમલદાર કોઇને અટકાવી શકતો નથી. એટલે કે માત્ર એક કલાકજ મેં રોક્યો એવો બચાવ ચાલે નહીં. રાણી વિરૂધ સુપ્રાસોનો ધીસાજી વિકલી રીપોટ ૬, પ્ર. ૮૮

બેસક પોલીસને પોલીસ ચોકીમાં તોહોમતદારને રાખવાનો અખિકાર છે પણ કોઇ પ્રસંગે પોલીસ અમલદાર કોઇ ખાનગી ઘરમાં કોઇ કેદીને લેઈ જાય અને તેને ખાનગી પેહેરામાં રાખે તે બરાબર નથી, રાણી વિરૂધ બીહારીસંગ વીકલી રીપોટ ૭ પ્ર. ૩

દરેક કેદીને બારોબાર પાસેના માજીસ્ટ્રેટ તરફ મોકલી દેવો જોઇએ અને પોતાના ઉપરી અમલદારની મારફતે મોકલવાની જરૂર નથી. બંગાળા સરકારનો ઠરાવ તા૦૨૨ સપટેમ્બર સન ૧૮૬૨ ની કલમ ૧૨.

પકડેલા વિશે પોલીસે રીપોર્ટ કરવો.

૬૨. જે અમલદારોના હવાલામાં પોલીસના થાણાં હોય તેમણે પોત પોતાનાં થાણાંઓની હદોમાં વગર વારંટે પકડેલા સઘળા સખસો વિશે જીલ્લા માજીસ્ટ્રેટને અથવા જીલ્લા માજીસ્ટ્રેટ ફરમાવે તો પેટા ટુકડી માજીસ્ટ્રેટને રીપોટ કરવો, પછી સદરહુ સખસોના જામીન લીધા હોય કે નાહી તોપણ.

પકડેલા સખસને છોડી મુકવા બાબત.

૬૩. જે સખસને પોલીસ-અમલદારે પકડયો હોય તેનું પોતાનું ખત લીધા વગર અથવા તેના જામીન લીધા વગર અથવા માજીસ્ટ્રેટના ખાસ હુકમ વગર તેને છોડી મુકવો નહીં.

માજીસ્ટ્રેટની સમક્ષ કરેલો ગુન્હો.

૬૪. જ્યારે કોઇ ગુન્હો કોઈ માજીસ્ટ્રેટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં તે માજીસ્ટ્રેટની સમક્ષ કરવામાં આવે ત્યારે ગુન્હેગારને પોતે જાતે પકડવાને અથવા પકડવાનો કોઇ પણ સખસને હુકમ કરવાને અને ત્યારપછી જામીન લેવા સબંધી આ કાયદા માહેના ઠરાવોને અનુસરીને તે ગુન્હેગારને કેદ કરવાને તે માજીસ્ટ્રેટ મુખત્યાર છે.

માજીસ્ટ્રેટ અથવા માજીસ્ટ્રેટની સમક્ષ પકડવા બાબત.

૬૫. જે વખતે તથા જે પ્રસંગે કોઇ સખસને પકડવાનુ વારંટ કાહાડવાનો અધીકાર કોઈ માજીસ્ટ્રેટનો હશે તે વખતે તથા તે પ્રસંગે તે સખસને પોતાની હકુમતની સ્થાનીક હદમાંહે પોતા

ની સમક્ષ પકડવાને અથવા પકડાવાને હુકમ કરવાને તે માજીસ્ટરેટ મુખત્યારછે.

નાસી જવા ઉપરથી પાછળ જવાનો તથા ફરીથી પકડવાનો અધિકાર.

૯૬. જે સખસ કાયદાસર કેદમાં હોય તે સખસ નાસી જાય અથવા તેને છોડાવવામાં આવે, તો જે સખસના પેહેરામાંથી તે નાસી ગયો હોય અથવા તેને છોડાવ્યો હોય તે સખસ તુરત તેની પાછળ જઇને બ્રિટિસ ઇંડિયામાં હરકોઇ જગાએ તેને પકડવાનો મુખત્યાર છે.

૪૭ મી તથા ૪૮ મી તથા ૪૯ મી કલમોના ઠરાવો ૯૬ મી કલમ મુજબ પકડવાની બાબતોને લાગુ પાડવા બાબત.

૯૭. ૯૬ મી કલમ પ્રમાણે પકડનારો સખસ વારંટની રૂઇએ ચાલતો ન હોય અને તે સખસ પકડવાના અખત્યારવાળો પોલીસ અમલદાર ન હોય તોપણ સદરહુ કલમ પ્રમાણે પકડવાની બાબતોને ૪૭ મી તથા ૪૮ મી તથા ૪૯ મી કલમના ઠરાવો લાગુ પડશે.

બાબ ૬ થો.

હાજર થવાની જરૂર પાડવા વિશે પ્રાસેસો બાબત.

એ.-સમન

સમનનો નમુનો.

૯૮. આ કાયદા પ્રમાણે કોઈ કોરટે કાહાડેલો દરેક સમન લખેલો જોઇએ, તથા તે ડુપ્લિકેટ† જોઇએ, અને તે ઉપર સદરહુ કોરટના પ્રમુખ અમલદારે, અથવા હાઇકોર્ટ વખતે વખતે કાનુન કરીને ફરમાવે તેવા બીજા અમલદારે સહી કરવી તથા મોહોર કરવી.

સમન કોણે બજાવવો.

સદરહુ સમન કોઇ પોલીસ અમલદારે બજાવવો, અથવા આ કાયદાને અનુસરતી હોય એવી જે કાનુનો સ્થાનિક સરકાર આ બાબત ઠરાવે તે કાનુનોને અનુસરીને, તે સમન કાહાડનારી કોર્ટના કોઇ અમલદારે બજાવવો જોઇએ.

આ કલમ કલકત્તા તથા મુંબાઈ એ શેહેરોમાં પોલીસને લાગુ છે.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આક્ટ ૧૦ ની કલમ ૧૫૨—૧૫૩ ને બદલે રચવામાં આવી છે.

દરેક સમન લખેલા હોવો જોઇએ. એટલે કે આ કાયદાની કલમ ૪ માં "લખાણ" અને લખેલાનો જે અર્થ બતાવ્યો છે તે પ્રમાણેનો હોવો જોઇએ.

દરેક સમન ઉપર તે કાઢનાર અમલદારે પોતાના પુરા નામથી સહી કરવી જોઇએ. તેમાં તેનો હોદ્દો લખવો જોઈએ. ટુંકામાં પોતાના આગલા પાછલા અક્ષર લખવા વીગેરેની રીત નાપસંદ કરવામાં આવી છે.

સમનના નમુના માટે જુઓ પરીશિષ્ટ ૫ નો નમુનો ૧

સાહેદોને સમન કરવા માટેના, નમુના જુઓ પરીશિષ્ટ ૫ નો નમુનો ૩૧

† બે પ્રતો.

સમન શી રીતે બજાવવો.

૬૯ સમન કરેલા સખસને જો બની શકે તો તે સમનની એક ડુપ્લીકેટ આપીને અથવા આપવા માટે કાહાડીને, લો એમ કહીને ખુદ તેની ઉપર તે સમન બજાવવો જોઇએ.

સમન પોહોંચ્યાના સહી.

જેની ઉપર સદરહુ પ્રમાણે સમન બજાવ્યો હોય તેવા દરેક સખસે જો સમન બજાવનારો અમલદાર કહે તો, તેની બીજી ડુપ્લીકેટના પછવાડે તે સમન પોહોંચ્યાની સહી કરવી જોઇએ.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૧૫૪ ના પેહેલા ભાગને બદલે ઘડવામાં આવી છે.

સરકારી અને રેલવેના નોકરો ઉપર સમન્સની બજાવણી કેવી રીતે કરવી તેને માટે જુઓ આ કાયદાની કલમ ૭૨.

સમન પોંચ્યાની સહી આપવાની ના કહેવામાં આવે તો હિંદુસ્તાનના ફોજદારીકાયદાની કલમ ૧૭૩ પ્રમાણે તે સખસ ગુન્હો કરતો નથી—રાણી વિરૂદ્ધ કાલીયા બીન ફકીર. મુંબાઇ હાઇકોરટ રીપોટ વા. ૫ પ્ર. ૮૪.

સમન કરેલો સખસ જડે નહી તો તે સમન શી રીતે બજાવવો.

૭૦. જ્યારે સમન કરેલો સખસ ઘટતી મેહેનત કરતાં ન જડે ત્યારે તેના કુટંબના કોઇ પાકી ઉમરના મરદ માણસને અથવા હલાકાનાં મુખ્ય શેહેરોમાં તેની સાથે રેહેનારા તેના ચાકરને તે સમનની એક ડુપ્લિકેટ તેને સારૂ સોંપીને તે સમન બજાવવાનો અધિકાર છે અને જેને સદરહુ સમન આવી રીતે સોંપ્યો હોય તે સખસે, જો સમન બજાવનારો અમલદાર હોયતો, તેની બીજી ડુપ્લિકેટ પછવાડે તે સમન પોહોંચ્યાની સહી કરવી જોઇએ.

ટીકા—એક કામમા અમદાવાદના ફુલપાવર માજીસ્ટરેટે એક સખસને અમુક દીવશે દસ વાગતા હાજર રહેવાને સમન કરયા છતાં તે હાજર થયો નહી, તેથી તેના ઉપરે પીનલ કોડ કલમ ૧૭૪ પ્રમાણે ગુન્હો ઠરાવી તેને શિક્ષા કરવામાં આવી હતી પણ સેસન જડજે આ કામ હાઇકોરટના હુકમ માટે મોકલ્યું એવા કારણથી કે માજીસ્ટરેટના પ્રોશીડીંગ અને રીપોટ ઉપરથી એમ જણાય છે કે સમનની નકલ તોહોમતવાળાને આપી નહોતી ફકત બતાવી હતી અને તેના ઉપર તેને સહી કરવાનું કહેવાથી સહી કરી આપી હતી, આ કામમાં હાઇ કોરટે એમ ઠરાવ્યું કે ફકત સમન બતાવ્યાથી પુરી બજાવણી થઈ છે એમ કહેવાય નહી કેમકે અસલ કે તેની નકલ તેને આપવી જોઇતી હતી અગર આપવા માંડવી હતી તેથી તોહોમત અને શિક્ષા રદ કરવામાં આવીછે—સરકાર વિરૂધ કરશનલાલ દાનતરામ મુ. હા. કો. રી. વાલ્યુમ ૫ પ્ર. ૨૦

એક શેટલમેન્ટ ઓફીસરને માજીસ્ટરેટનો અધિકાર હતો; સેટલમેન્ટ ઓફીસર તરીકે તેણે એક માણસને પોતાની કોરટમાં હાજર થવાનો સમન કરયો, તે માણસ હાજર થયો નહી તેથી આફીસરે માજીસ્ટરેટની રીતે પીનલ કોડ કલમ ૧૭૪ ને આધારે તે માણસપર તોહોમત મુકી તેનો ઇનસાફ પોતે કરી તેનો ગુન્હો સાબીત કરયો તે પ્રકરણ સેસન જડજે હાઇ કોરટના અભિપ્રાય માટે મોકલ્યું તેમાં એમ ઠરાવવામાં આવ્યું કે જુના પ્રોસીજરની કલમ ૪૭૧ અને ૪૭૩ જોતાં આ તોહોમત ગેરકાયદેસર છે. સરકાર વિરૂધ સુખરી, અલ્લાહાબાદ હા. કો. રી૦ વાલ્યુમ૦ ૨ પ્ર૦ ૪૦૫.

ઘરના જે ઓરડામાં પ્રતીવાદી હોય તે ઓરડાના બારણામાંના કાણામાં સમનની નકલ નાખી અને પ્રતીવાદીને એમ કહેવું કે એ સમનની નકલ છે તો તે પ્રતીવાદીને ખુદને સમન પોહોંચાડયો છે એમ ગણાય નહી, નેલસન.

એક કામમાં પ્રતીવાદીના ચાકરે બગીચાની દીવાલ ઉપર જે ટોપલી લટકાવેલી તે ટોપલીમાં એક માણસે સમનની નકલ મુકી અને તે મુકનારને પ્રતીવાદીના ચાકરે કહયું કે તે નકલ લઇ જા મારે નથી જોઇતી એમ સમન મુકનારે સાંભળયું અને ચાકરે પાછળથી સમન મુકનારને એમ કહયું કે મેં એ સમન ખુદ પ્રતીવાદીને આપ્યો છે આ કામમાં એમ ઠરાવ થયો કે એ સમન ખુદ પ્રતીવાદીને પોહોંચાડયો છે એમ કહેવાય નહી, ગોગસ વિ, હટારગ, ટાવર. ૧૨ એમ અને ડબલ્યુ૦ ૫૦૩.

પ્રતીવાદીની સ્ત્રીને અથવા તેના કોઇ પ્રસિધ એજંટને સમન આપવો તે સમન યોગ્ય રીતે બજાવ્યો છે એમ કહવાય નહી ક્રીથ વિ૦ ડાનીગલ, ૨ ડી, પિ, સી, ૫૫૭ જો કે એજંટે સમન પ્રતીવાદીને પોહોંચાડવાનું કબુલ કરયું હોય તો તેણે યોગ્ય બજાવણી કરી કહેવાય નહી ઉવીશ્વીક સારગન રસિ જે૦ ૨૩૭.

ઇંગ્લાંડમાં એમ છે કે જો પ્રતીવાદી માગે તો તેને અસલ સમન બતાવવો—એ જરૂરનું છે એમ બા૦ એન્ડરસન સાહેબે ઠરાવ્યું છે. ગોગ્ઝ વિ૦ હંટીગલટાવર ૧૨ એમ અને ડબલ્યુ ૫૦૩ પ્રતીવાદી સમનની નકલ લેવાની ના પાડે તો તેના બરોબર કબજામાં તે આપવાની જરૂર નથી તે કેવા પ્રકારનો છે તે જણાવી, તે સમન તેની સમક્ષ નાખવો એ બસ છે, રેડાપાથ, લ્યુલીઅમ્સ ૩ ભાગ ૪૪૩, ૧૧, મું, ૩૩૩ તેની વિરૂધ આલરેડ વિ, હિકસપેટોન્ટ ૧૮૬ પણ ઉપર પ્રમાણે પ્રતીવાદીના સમક્ષ એવી રીતે નાખવો કે તેને ખુદને શમન પોહોચાડયા વિશેના નીયમ લાગુ પડે એક સખસ ઘરના મેડાની બારીએ ઉભો હતો ત્યારે બજાવનાર જે ઘર બહાર હતો તેણે તેને બોલાવ્યો અને કહયું કે તારા ઉપર સમન છે એમ કહી સમનની નકલ તેને વંચાવવા સારૂ ઉંચી ધરી અને તેની સ્ત્રીની સમક્ષ નીચે નાખી તેમાં એમ ઠરાવવામાં આવ્યું કે સમનની યોગ્ય બજાવણી થઇ નથી, હાથ૦ વી૦ વ્હાઇટસ ૨ ડી૦ અને એલ ૪૦ નેલસન.

જ્યારે પોહોંચ મળી શકે નહી ત્યારે શું કરવું.

૭૧. ૬૯ મી અને ૭૦ મી કલમમાં કહેલી સહી ઘટતી મેહેનત કરતાં ન મળે, તો જે ઘરમાં અથવા ઘરવાડીમાં સમન કરેલો સખસ ઘણુ કરીને રેહેતો હોય તે ઘરના અથવા ઘરવાડીના કોઇ પ્રસિધ્ધ ભાગ ઉપર તે સમનની એક ડુપ્લિકેટ સમન બજાવનારા અમલદારે ચોટવો અને પછી તે સમન યોગ્ય રીતે બજાવ્યો છે એવુ સમજવામાં આવશે.

સરકારના અથવા રેલવે કંપનીના નોકર ઉપર સમન શી રીતે બજાવવો

૭૨. સમન કરેલો સખસ સરકારની અથવા કોઇ રેલવે કંપનીની નોકરીમાં કાંમગોરીમાં હોય, ત્યારે જે કોરટે સમન કાઢયો હોય તે કોરટે તે સમન સાધારણ રીતે, જે કચેરીમાં સદરહુ સખસ નોકરીએ રહેલો હોય તે કચેરીના ઉપરી ઉપર ડુપ્લીકેટ મોકલવો જોઇએ; અને પછી સદરહુ ઉપરીએ ૬૯ મી કલમમાં ઠરાવેલી રીતે તે સમનની બજાવણી કરાવવી, અને તે કલમથી ફરમાવેલા શેરા સાથે તે સમન તે કોરટની ઉપર પાછો મોકલવો જોઇએ.

સ્થાનિક સીમાની બહાર સમન શા રીતે બજાવવો.

૭૩. જ્યારે કોઈ કોરટે કહાડેલો સમન પોતાની હકુમતની સ્થાનિક સીમાની બહાર કોઈ પણ જગાએ બજાવવો એવી તે કોરટની મરજી હોય ત્યારે સાધારણ રીતે કોરટે તે સમન જે માજીસ્ટરેટની હકુમતની સ્થનિક સીમામાં સમન કરેલો સખસ રેહેતો હોય અથવા હોય તે માજીસ્ટરેટને, ત્યાં બજાવવા સારૂ ડુપ્લીકેટ મોકલવો જોઇએ.

ટીકા—આ કલમ નવી છે. સને ૧૮૪૦ ના આકટ ૨૩ ની કલમ ૧ ઉપરથી આ કલમ ઘડવામાં આવી છે આ કલમની ખરેખરી જરૂર હતી વારંટો કોરટની સ્થાનીક હકુમત બાહાર બજાવણી માટે મોકલતાં, સમન્સ હકુમત બાહાર બજાવવા માટે સને ૧૮૭૨ ના ૧૦ મા આકટમાં નહોતું. હવે આ અગવડ દુર થઇ છે.

સદરહુ બાબતોમાં તથા જ્યારે સમન બજાવનારો અમલદાર હાજર ન હોય ત્યારે બજાવણીની સાબોતી.

૭૪. જ્યારે કોઈ કોરટે કહાડેલો સમન પોતાની હકુમતની સ્થાનિક સિમાની બહાર બજાવ્યો હોય ત્યારે, અને જે અમલદારે સમન બજાવ્યો હોય તે અમલદાર મુકદમાની સુનાવણી વખતે હાજર નહોય તેવે હરકોઇ પ્રસંગે સદરહુ સમન બજાવ્યોછે એવી કોઇ માજીસ્ટરેટની આગળ કરેલી આફીડેવીટ, અને જે સખસને સદરહુ સમનની એક ડુપ્લીકેટ પ્રત આપી હોય અથવા આપવા માટે કહાડીને હો એમ કહ્યું હોય અથવા જેને તે પ્રત આપી હોય તે સખસે (૬૯મી અથવા ૭૦ મો કલમથી ઠરાવેલી રીતે) શેરો લખી આપેલી એવી પ્રત પુરાવામાં ગ્રાહ્ય થશે. અને તેમાં લખેલા મજકુરની વીરૂદ્ધ સાબોતી આપવામાં નહીં આવશે તો અને આપવામાં આવતાંસુધી તે મજકુર ખરો છે એમ સમજવું.

આ કલમમાં કહેલી આફીડેવીટ સદરહુ સમનની ડુપ્લીકેટ પ્રત સાથે જોડીને સદરહુ કોરટને મોકલી શકાય.

બ—પકડવાનું વારંટ.

પકડવાના વારંટનો નમુનો.

૭૫. આ કાયદા પ્રમાણે કોઈ કોરટે કાહાડેલું દરેક પકડવાનું વારંટ લખેલું હોવું જોઇએ અને ઉપર તે કોરટના પ્રમુખ અમલદારે અથવા માજીસ્ટરેટોનો બેંચ હોય ત્યારે, તે બેંચના કોઈ પણ મેંબરે સહી કરવી જોઈએ; અને તે ઉપર કોરટની મોહોર કરવી જોઇએ.

પકડવાનું વારંટ કયાં સુધી અમલમાં રેહેશે.

જે કોરટે તે વારંટ કહાડયું હોય તેણે જ્યાંસુધી તે રદ કરયું નથી ત્યાંસુધી, અથવા તે બજાવવામાં આવે ત્યાં સુધી, તે દરેક વારંટ અમલમાં રેહેશે.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૧૫૯ ના પેહેલા પેરેગ્રાફને બદલે ઘડવામાં આવી છે. દરેક વારંટ લખેલું હોવું જોઇએ એટલેકે આ કાયદાની કલમ ૪ થીમાં "લખેલા" શબ્દની વ્યાખ્યા બતાવી છે તેવા કોઇ પણ પ્રકારનું હોવું જોઇએ.

વારંટના નમુના માટે જુઓ આ કાયદાના પરિશિષ્ટ ૫ નો નમુનો ૨ જો.

આ કલમ પ્રમાણે કાઢેલા વારંટ ઊપર કોરટો હોવી જોઇએ. જે શખસને પકડવાનો

છે તે ઓળખાય તેવી જરૂરની હકીકત તેમાં બતાવવી જોઇએ કે જેથી કરીને તેને ઓળખવા મુશ્કેલી પડે નહી, તે વારંટ કહાડનાર અમલદારે પોતાનું નામ અને સરકારી હોદ્દો પણ પુરો લખવો જોઇએ. ઉપર કહેલી એક પણ હકીકતની ખામી હોયતો વારંટ ગેરકાયદે કહાડેલું કહેવાય—જોન્સટેસ્ટીંગ્સના કામમાં મુબાઇ હાયકોરટ રીપોર્ટ વા૦ ૯ પ્ર૦ ૧૫૪ તા૦ ૨૦ જાનેવારી સને ૧૮૭૨.

જે હકીકત ઉપરથી વારંટ કહાડવામાં આવે તે હકીકત ઉપરથી તોહોમતદારે કરેલું કૃત્ય ગુન્હો નથી એવું જણાય તોપણ વારંટ કહાડવામાં આવે તો તે વારંટ ગેરકાયદે કહાડેલું કહેવાય—બીંદુ મુખી દેવીના કામમાં બંગાળા રીપોર્ટ વા૦ ૬ પ્ર૦ ૧૨૯.

વારંટ કહાડતી વખતે કહાડનાર અમલદાર બ્રીટીશ હકુમતમાં હોવો જોઇએ એવી કાંઇ જરૂર નથી. પર હદમાં તેનું મુકામ હોય તો ત્યાંથી પણ વારંટ કહાડી શકે છે—રાણી વિરૂદ્ધ લખીયા કાલીયા, ઇંડીઅન લા. રીપોર્ટ મુંબઇ વા૦ ૧, પ્ર૦ ૩૪૦.

કોરટ તારણ લેવાનું ફરમાવવા મુખત્યાર છે.

૭૬. હરકોઇ સખસને પકડવાસારૂ વારંટ કહાડનારી હરકોઈ કોરટની નજરમાં આવે તો તે કોરટ સદરહુ વારંટ ઉપર શેરો લખીને એવું ફરમાવવાને મુખત્યારછે કે જો સદરહુ સખસ કોઇ અમુક વખતે અને પછી કોરટ બીજી રીતે ફરમાવે ત્યાં સુધી તે કોરટની આગળ હાજર રેહેવાસારૂ જોઇએ તેટલા જામીન સાથે એક ખત કરી આપે, તો જે અમલદારના નામનું તે વારંટ કરયું હોય તે અમલદારે સદરહુ તારણ લેવું અને સદરહુ સખસને પેહેરામાંથી છુટો કરવો.

સદરહુ શેરામાં હેઠળ કહેલી બાબતો લખવી, (અ) જામીનોની સંખ્યા, (બ) તેમણે તથા જે સખસને પકડવાસારૂ તે વારંટ કહાડેલું હોય તેણે જે રકમનો મુચરકો કરી આપવો તે, તથા (ક) જે વખતે તેણે કોરટની આગળ હાજર રહેવું તે.

ખત રવાના કરવું.

જયારે આ કલમ પ્રમાણે તારણ લેવામાં આવે ત્યારે જે અમલદારના નામનું સદરહુ વારંટ કરયું હોય તે અમલદારે સદરહુ ખત સદરહુ કોરટની ઉપર રવાના કરવું.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૧૬૦ ને બદલે રચવામાં આવી છે. પણ આ કલમનો બીજો પારેગ્રાફ જે જામીનોની સંખ્યામાં કેટલી રકમના જામીન વીગેરે હકીકતનો છે તે નવો દાખલ કરયો છે. એ અગત્યનો સુધારો થયો છે.

વારંટ પાછળ શેરો કરવાના નમુના માટે જુઓ પરિશિષ્ટ ૫ માના નમુના ૨ જાનો ભાગ ૨ જો.

વારંટ કોનાં નામનાં લખવાં.

૭૭. પકડવાનું વારંટ ઘણુંકરીને એક અથવા વધારે પોલીસ અમલદારના નામનું કાઢવું જોઇએ, અને જયારે તે વારંટ કોઇ પ્રેસિડેંસી માજીસ્ટરેટે કહાડયું હોય, ત્યારે તે હમેશાં તે પ્રમાણે કાઢવું જોઇએ પણ સદરહુ પ્રકારનું વારંટ કહાડનારી બીજી કોઇ પણ કોરટ, જો તે તાબડતોબ બજાવવાની જરૂર હોય અને કોઈ પોલીસ અમલદાર તુરત મળતો ન હોય તો, બીજા કોઇ પણ નામનું કાઢવાને મુખત્યાર છે. અને સદરહુ સખસે અથવા સખસોએ તે વારંટ બજાવવું જોઇએ.

ઘણા સખસોનાં

જયારે કોઇ વારંટ એક કરતાં વધારે અમલદારોના અથવા

નામનું એક વા- રંટ. સખસોના નામનું કહાડયું હોય ત્યારે તે સઘળા, અથવા તેઓ માંથી ગમે તે એક અથવા વધારે અમલદારો અથવા સખસો તે વારંટ બજાવવાને મુખત્યાર છે.

વારંટો જમીન દારો વીગેરેનાં નામનાં લખવાનો અધિકાર છે. ૭૮. કોઇ જીલ્લા માજીસ્ટરેટ પોતાનાં જીલ્લામાં અથવા કોઇ પેટા તુકડો માજીસ્ટરેટ પોતાની પેટા તુકડીમાં હરકોઇ જમીનદારનાં અથવા જમીનના ઇજારદારનાં અથવા વહીવટદારનાં નામનું વારંટ તકસીરવાર ઠરેલો હરકોઇ સખસ નાશી ગયો હોય તેને અથવા જે ગુન્હેગાર બાબત જાહેરનામું કાહાડયું હોય તે ગુન્હેગારને અથવા કોઈ શખસ ઉપર જામીન લઇ નહી શકાય એવા કોઈ ગુન્હાનું તોહમત આવ્યું હોય, અને તે તેની પાછળ લાગનારાના દાવમાંથી છટકી ગયો હોય તો તેને પકડવા સારૂ કાહાડવાને મુખત્યાર છે.

સદરહુ જમીનદારે, અથવા ઇજારદારે અથવા વહીવટદારે તે વારંટની પોહોંચ લખીને આપવી, અને જે સખસને પકડવા સારૂ તે વારંટ કાહાડયું હોય તે સખસ પોતાની જમીનમાં અથવા ઇજારાની જમીનમાં અથવા પોતાના હવાલા માંહેની જમીનમાં હોય, અથવા પેસે તો તેણે તે વારંટ બજાવવું.

જે સખસની ઉપર સદરહુ વારંટ કાહાડયું હોય તે સખસ પકડાય ત્યારે તેને વારંટ સુધાં પાસેમાં પાસેના પોલીસ-અમલદારને સ્વાધીન કરવો, અને ૭૬ મી કલમ પ્રમાણે તારણ નહી લીધું હોય તો, તેને તે કામમાં હકુમતવાળા માજીસ્ટરેટની પાસે મોકલી દેવો.

પોલીસ-અમલ દારનાં નામનું વા રંટ. ૭૯. જે પોલીસ-અમલદારનાં નામનું કોઈ વારંટ કાહાડેલું હોય તે પોલીસ-અમલદાર અથવા જે અમલદારનું નામ તે વારંટની પાછળ લખ્યું હોય તે અમલદાર તે વારંટની પાછળ બીજા જે પોલીસ અમલદારનું નામ લખે તે પોલીસ-અમલદાર પણ તે વારંટ બજાવવાને મુખત્યારછે.

વારંટનો સાર જાહેર કરવો. ૮૦. પકડવાનું વારંટ બજાવનારા પોલીસ-અમલદારે અથવા બીજા સખસે જે સખસને પકડવો હોય તે સખસને તે વારંટનો સાર જણાવવો; અને તે સખસ કહેતો તેને તે વારંટ બતાવવું.

પકડેલા સખસ ને વગર ઢીલે કો રટની આગળ આ ણવો. ૮૧. પકડવાનું વારંટ બજાવનારા પોલીસ-અમલદારે અથવા બીજા સખસે નકામી ઢીલ ન કરતાં (જામીન સબંધી ૭૬ મી કલમના ઠરાવોને અનુસરીને) જે કોરટની આગળ કાયદા પ્રમાણે તે પકડેલા સખસને રજુ કરવો જોઇએ તે કોરટની આગળ તેને આણવો.

વારંટ કયાં બજા જાવવાનોઅધિકારછે. ૮૨. પકડવાનુ વારંટ બ્રિટીસ ઇંડિયામાં કોઇ પણ જગાએ બજાવવાનો અધિકારછે.

હકુમતની બહાર ૮૩. જયારે કોઇ વારંટ કહાડનારી હકુમતની સ્થાનિક સી-

બજાવવા માટે માજીસ્ટરેટને મોકલેલું વારંટ.

માની બહાર તે વારંટ બજાવવું હોય, ત્યારે સદરહુ કોરટ તે વારંટ કોઇ પોલીસ-અમલદારનાં નામનું કહાડવાને બદલે જે માજીસ્ટરેટની અથવા પોલીસ-કમીશાનરની હકુમતની સ્થાનીક હદમાં તે વારંટ બજાવવું હોય તે માજીસ્ટરેટને અથવા પોલીસ કમીશાનરને સદરહુ વારંટ ટપાલ મારફતે અથવા બીજી રીતે મોકલવને મુખત્યાર છે.

જે માજીસ્ટરેટને અથવા કમીશાનરને સદરહુ વારંટ સદરહુ પ્રમાણે મોકલ્યું હોય તેણે તેની પાછળ પોતાનાં નામની સહી કરવી. અને પોતાની હકુમતની સ્થાનીક હદના અંદર બજાવી શકાતું હોય તો, તે વારંટની બજાવણી કરવી.

હકુમતની બહાર બજાવવાસારૂ પોલીસ-અમલદારનાં નામનું વારંટ.

૮૪. જ્યારે કોઈ પોલીસ-અમલદારના નામનું કહાડેલું વારંટ જે કોરટે તે વારંટ કહાડયું તે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદની બહાર બજાવવું હોય, ત્યારે જે માજીસ્ટરેટની અથવા જે અમલદારના હવાલામાં કોઈ થાણું હોય તે અમલદારના કરતાં ઉતરતા દરજ્જાનો ન હોય એવા જે પોલીસ-અમલદારની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં તે વારંટ બજાવવું હોય તે માજીસ્ટરેટની અથવા પોલીસ-અમલદારની પાસે સહી કરાવવા સારૂ તેણે તે વારંટ સામાન્યત લઇ જવું.

સદરહુ માજીસ્ટરેટે અથવા પોલીસ-અમલદારે તે વારંટની પાછળ પોતાના નામની સહી કરવી, અને સદરહુ સહી ઉપરથી, જે પોલીસ-અમલદારનાં નામનું સદરહુ વારંટ કાહાડયું હોય તે પોલીસ-અમલદારને તે વારંટ સદરહુ હદમાં બજાવવાનો પુરતો અધીકાર મળશે અને સદરહુ અમલદાર કહેતો સ્થાનિક પોલીસે તેને સદરહુ વારંટ બજાવવામાં મદદ કરવી.

જે માજીસ્ટરેટનો અથવા પોલીસ અમલદારની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં સદરહુ વારંટ બજાવવું હોય તે માજીસ્ટરેટનો અથવા પોલીસ અમલદારનો-સહી મેળવવાથી જે ઢીલ થાય તેથી સદરહુ બજાવણી થતી અટકશે. એવું માનવાનું જ્યારે કારણ હોય ત્યારે જે પોલીસ અમલદારના નામનું તે વારંટ કહાડયું હોય તે પોલીસ અમલદાર તે વારંટ કહાડનારી કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદની બહાર કોઈપણ જગામાં સદરહુ સહી લીધા વગર તે વારંટ બજાવવાને મુખત્યાર છે.

આ કલમ કલકત્તા તથા મુંબઇ એ શેહેરમાં પોલીસને લાગુ છે.

જે સખસની ઉપર વારંટ કહાડયું હોય તેને પકડયા પછી શું કરવું.

૮૫. જ્યારે પકડવાનું કોઈ વારંટ, જે જીલ્લામાં તે વારંટ કહાડયું હોય તેની બહાર બજાવ્યું હોય, ત્યારે જે કોરટે તે વારંટ કહાડયું હોય તે કોરટ પકડવાની જગાથી વીસ મૈલની અંદર ન હોય તો અથવા જે માજીસ્ટરેટની અથવા પોલીસ કમીશાનરની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં પકડવાનું કામ કર્યું હોય તે માજીસ્ટરેટ અથવા પોલીસ કમીશાનર કરતાં સદરહુ કોરટ પાસે ન હોય તો, અથવા ૭૬ મી કલમ પ્રમાણે તારણ લીધું ન હોય તો પકડેલા સખસને સદરહુ માજીસ્ટરેટની અથવા કમીશાનર આગળ લઇ જવો.

પકડેલા સખસને જે માજીસ્ટરેટની આગળ આણ્યો હોય તેણે શું કરવું.

૮૬. જે કોરટે સદરહુ વારંટ કહાડયું હોય તેણે જે સખસ ધારેલો તેજ પકડેલો સખસ છે એવું જણાય, તો સદરહુ માજીસ્ટરેટે અથવા કમીશનરે તે સખસને પેહેરામાં આપીને સદરહુ કોરટની પાસે લઈ જવાનું ફરમાવ્યું પણ એવું ઠરાવવું કે જો જામીન લઈ શકાય એવો ગુન્હો હોય, અને તે સખસ સદરહુ માજીસ્ટરેટનો અથવા કમીશનરની ખાત્રી લાયક જામીન આપવાને તઈયાર તથા રાજી હોય, અથવા ૭૯ મો કલમ પ્રમાણે વારંટ ઉપર શેરો લખીને હુકમ કરેલો હોય, અને તે સખસ સદરહુ હુકમથી ફરમાવેલું તારણ આપવાને તઈયાર તથા રાજી હોય, તો તે માજીસ્ટરેટે અથવા કમિશનરે સદરહુ જામીન અથવા તારણ, જેમ હોય તેમ લેવું અને જે કોરટે વારંટ કહાડયું હોય તેની ઉપર તે ખત રવાના કરવું.

આ કલમ માંહેના કોઈ પણ મચકુરથી કોઈ પોલીસ-અમલદારને ૭૯ મી કલમ પ્રમાણે તારણ લેવાની મના છે એમ સમજવું નાહીં.

ટીકા—મુંબાઈ ઈલાકામાં ડીપોટી પો. સુપરીન્ટેન્ટેન્ટો અને આ. પો. સુપ્રીન્ટેન્ટેન્ટોને આ કલમ પ્રમાણે અમલ કરવાને સત્તા આપવામાં આવી છે, સને ૧૮૭૩ ના ગેજીટનું પાનું ૪૩૯ જુઓ.

ક—જાહેરનામું તથા જપ્તી.

નાહાસી જનારા શખસની બાબતમાં જાહેરનામું.

૮૭. જો કોઈ કોરટ (પુરાવો લીધા પછી કે પેહેલાં એમ માનવાનું કારણ હોય કે જે શખસની ઉપર પોતે વારંટ કાહાડયું છે તે શખસ નાહાસી ગયોછે અથવા સંતાઈ જાયછે તેથી સદરહુ વારંટ બજાવી શકાય એમ નથી તો સદરહુ કોરટ એક લખેલું જાહેરનામું પ્રસિદ્ધ કરીને તેમાં સદરહુ સખસને કોઈ મુકરર કરેલી જગાએ તથા કોઈ મુકરર કરેલી મુદતે હાજર થવાને ફરમાવવાને મુખત્યારછે, તે મુદત સદરહુ જાહેરનામુ પ્રસિદ્ધ કરયાની તારીખથી ત્રીસ દીવસ કરતાં ઓછી ઠરાવવી નાહીં.

તે જાહેરનામું હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે પ્રસિદ્ધ કરવું :—

(અ) જે શેહેરમાં અથવા ગામમાં સદરહુ શખસ ઘણુંકરીને રેહેતો હોય તે શેહેરની અથવા ગામની કોઈ પ્રસિદ્ધ જગામાં તે જાહેરનામું જાહેરરીતે વાંચવું;

(બ) તે શખસ જે ઘરમાં અથવા ઘરવાડીમાં ઘણુંકરીને રેહેતો હોય તે ઘરના અથવા ઘરવાડીના કોઈ પ્રસિધ ભાગપર અથવા સદરેહુ શેહેરની અથવા ગામની કોઈ પ્રસિદ્ધ ભાગપર અથવા સદરહુ શેહેરની અથવા ગામની કોઈ પ્રસિદ્ધ જગાપર તે જાહેરનામું ચોહોટવું.

(ક) અને તે જાહેરનામાંની એક નકલ તે કોરટના મકાનના કોઈ પ્રસિદ્ધ ભાગ પર ચોહોડવી;

તે જાહેરનામુ કોઈ અમુક દીવસે યોગ્ય રીતે પ્રસિદ્ધ કરયું હતું એ મુજબ એ જાહેરનામું કાહાડનારો કોરટે મજકુર લખ્યો હોય તે મજકુર હેઠળ લખેલી બાબતોનો નિર્ણકારક પુરાવોછે એમ સમજવુ. એટલે આ કલમથી ફરમાવેલી વાતો

નો અમલ કરવામાં આવ્યોછે, અને તે જાહેરનામું સદરહુ દીવસે પ્રસિદ્ધ કરયું હતું.

ટીકા. આ કલમ પ્રમાણે અમલ કરતી વખતે એટલું તો સારી રીતે યાદ રાખવું જોઇએ કે ગુન્હો થયો તે અરસામાં શકવાળો માણસ ઘર છોડી જતો રહ્યો છે કે નહીં એવું અને જતો રહયો હોયતો તે હકીકત તે શખ્સોને ઇનસાફથી બચી જવાનો ઇરાદો હતો એવો અનુમાનો પુરાવોછે માણસ પોતાનું ઠેકાણુ ઘણા કારણોસર છોડેછે તેનો નાસી જવાનો ઇરાદો દીવાનો કોરટની પ્રોસેસ ન બજાવા દેવાનો અથવા બીજા કોઇ ગુન્હાની તપાસ ન થવા દેવાનો પણ હોય ગુન્હેગાર પોતાની ઉપર જે તોહોમત ખરેખરૂં આવેલુંછે તે તોહોમતમાંથી બચી જવાને નાશી ગયોછે એવી સ્પષ્ટ સાબીતી હોય ત્યારે તે જોકે ઘણો મજબુત પુરાવો ગણાય તોપણ કોઇપણ રીતે તે ગુન્હો સાબીત ગણવાને બસ નથી વળી એમ માલમ પડયું હોય કે ઘણી શક ભરેલી અને અપ્રમાણ્ય હકીકત મારી સામે પુરાવામાં આવવાનીછે અગર મારા બચાવ સારૂ કાયદેસર સલાહ મને મળી શકશે નહી અગર જબરા અને પઇસાદાર માણસોએ મને ખરાબ કરવાનો ઠરાવ કરયોછે અથવા મારી સામે જુઠી સાક્ષી પુરવાને વાસ્તે સાક્ષીઓને લાંચ મળીછે આ પ્રમાણે એવાંએવાં કારણો દરેક જગાએ અને દરેક વખતે ધ્યાનમાં લેવાં જોઇએ; ઇનસાફમાંથી બચી જવાને નાશી જવું તે હકીકત હમેશાં અગતયની ગણી ધ્યાનમાં લેવાય અને બીજી હકીકતની સાથે ગુન્હાની સાબીતીનો મજબુત પુરાવો ગણાય પણ બીજા અનુમાની પુરાવ શીવાય અમુક અથવા નિશ્ચિત હોઇ શકે નહી ત્યારે સદરહુ બાબત અમુક અથવા નીશ્ચિતછે એમ ગણવું તે ખોટું અને ભય ભરેલુંછે—બેષ્ટલા ઓન એવીન્ડસ ૩૨૦ થી ૩૨૪.

આ કલમ ફકત પક્ષકારોનેજ લાગુ પડે છે, શાક્ષિને લાગુ પડતી નથી—હુસેન મનજી ૯ વુ. રી. કો, રૂ. ૭૦

માજીસ્ટરેટે જાહેરનામું કરતાં પેહેલાં કોઇ પક્ષકાર નાશી ગયા વિશે ખાત્રી કરવી જોઇએ એવો કાંઇ ધારો નથી.

વારંટ બજાવનાર અમલદારે કેવી રીતે વારંટ બજાવ્યું છે તે બાબત તપાસ કરવાને માટે પોતાની ખાત્રી થવા માજીસ્ટરેટે પ્રોસેસ કાઢવી—રાણી વિરૂધ બીસોનાથ સરકાર ૩ વુ. રી. ૭૩.

આ કલમ સન ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૧૭૧ અને ૩૫૨ ના પેહેલા પેરેગ્રાફને બદલે ઘડવામાં આવી છે. ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે જે ગુન્હા માટે વારંટ નીકળેલું હોય તેવાજ કામમાં આ કલમનો અમલ થઇ શકે છે. સમન નિકળેલા હોય તેવા કેસમાં થઇ શકતો નથી. એકલા તહોમતદારોજ માટે આ કલમ નથી પણ શાહેદો પર વારંટ નિકળ્યા છતાં જાણી જોઇ નાશી જાય તે તેને માટે પણ આ કલમ છે.

આ કલમ પ્રમાણેના જાહેરનામાં કાઢવા માટેના નમુના માટે જુઓ આ કાયદાના પરિશિષ્ટ ૫ નો નમુનો ૪-૫

આવાં જાહેરનામાં હરકોઇ માજીસ્ટરેટ જેમની પાસે એ કેસ ચાલતો હોય તેઓ કાઢી શકે છે. જુઓ આ કાયદાના પરિશિષ્ટ ૩ નો વિભાગ ૧ લો રકમ ૩.

નાહાસી જનારા શખસની મીલકત જપ્તકરવા બાબત

૮૮. ૮૭ મી કલમ પ્રમાણે જાહેરનામુ કહાડવા પછી જે સખસ બાબત તે જાહેરનામું કહાડયું હોય તે શખસની જંગમ અથવા સ્થાવર મીલકત અથવા એ બંને મિલકત જપ્ત કરવાનું ફરમાવવાને તે કોરટ મુખત્યાર છે.

તે હુકમ જે જીલ્લામાં કરયો હોય તે જીલ્લામાં સદરહુ સખસની કોઈ પણ મીલ-કત જપ્ત કરવાનો અખત્યાર તે હુકમ ઉપરથી છે એવું સમજવું; અને સદરહુ જી-લ્લાની બાહાર સદરહુ સખસની કોઈ પણ મિલકત જપ્ત કરવાનો અખત્યાર, જે જીલ્લા માજીસ્ટરેટના જીલ્લામાં સદરહુ મિલકત આવેલી હોય તે જીલ્લા માજીસ્ટરેટ તે હુ-કમ પાછળ સહી કરશે એટલે તે હુકમ ઉપરથી છે એવું સમજવું.

જે મિલકત જપ્ત કરવાનો હુકમ કરયો હોય તે મિલકત લેહેણું હોય અથવા બીજી જગંમ મિલકત હોય તો આ કલમ પ્રમાણે કરવાની જપ્તી હેઠળ લખ્યા મુ-જબ કરવી એટલે,—

(અ) પકડીને; અથવા

(બ) ઉપજ વસુલ કરનાર નીમીને; અથવા

(ક) જે સખસ બાબત જાહેરનામુ કહાડયું હોય તે સખસને અથવા તેની તર-ફથી કોઈને પણ સદરહુ મિલકત સ્વાધીન કરવાની મના કરવા બાબતનો લેખી હુકમ કરીને; અથવા

(ડ) કોરટને યોગ્ય લાગે તે પ્રમાણે સદરહુ પ્રકારની સઘળી અથવા કોઈ પણ બે રીતે.

જે મિલકત જપ્ત કરવાનો હુકમ કરયો હોય તે મિલકત સ્થાવર હશે, ત્યારે આ કલમ પ્રમાણે કરવાની જપ્તી, સરકારને મેહેસુલ ભરનારી જમીન હોય તો, જે જીલ્લામાં તે જમીન આવેલી હોય તે જીલ્લાના કલેકટરની મારફતે કરવી, અને બાજી સઘળી બાબતોમાં હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે કરવી.

(ઈ) કબજો લઈને અથવા ;

(ફ) ઉપજ વસુલ કરનાર નીમીને; અથવા

(ગ) જે સખસ બાબત જાહેરનામું કાહાડયું હોય તે સખસને અથવા તેની તરફથી કોઈને પણ ભાડું અથવા ગણોત આપવાની અથવા મિલકત સ્વા-ધીન કરવાની મના કરવા બાબતનો લેખ હુકમ કરીને; અથવા

(હ) કોરટને યોગ્ય લાગે તે પ્રમાણે સદરહુ પ્રકારની સઘળી અથવા કોઈપણ બે રીતે.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાના ૩૬ મા બાબ પ્રમાણે નિ-મેલા ઉપજ વસુલ કરનારા જે અધિકાર, કામ તથા જવાબદારી હોય તેજ અધિકાર કામ તથા જવાબદારી આ કલમ પ્રમાણે નિમેલા ઉપજ વસુલ કરનારની છે એમ સમજવું.

જે સખસ બાબત જાહેરનામું કહાડયું હોય તે સખસ જો જાહેરનામામાં લ-ખેલી મુદતમાં હાજર ન થાય તો તે જપ્તીવાળી મિલકત ઉપર સરકારનો વ્યવસ્થા-ધિકાર થશે પણ જપ્તીવાળી તારીખથી છ મહીના પુરા થતા સુધી તે મિલકત વેચ-વી નહી પણ તે મિલકત બગડી જાય તેવી હોય અથવા તે વેચાણથી માલીકને ફા-યદો થશે એમ કોરટની નજરમાં આવે તો, એ બંને પ્રસંગે કોરટને જયારે યોગ્ય લાગે ત્યારે તે સદરહુ મિલકત વેચવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—જેની મીલકત જપ્ત કરી હોય, તે હાજર હોય તો એ જપ્તી શા માટે નહી કરવી તેનું કારણ બતાવવા કહેવું જોઈએ તેમ કરયું ન હોય તો જપ્તી રદ થાય—જં ડુ-સીંળ ૫ વી. રી. પ્ર. ૮

જેને માટે જાહેરનામુ કહાડવામાં આવ્યું તે સખ્સ હાજર થાય તો પછી જપ્તી નહી કરવી જોઈએ તે હાજર થાય તે પેહેલાં કાંતો તેને પકડી લાવવામાં આવે તે પેહેલાં જપ્તી થાય, હાજર થાય તો પછી આ કલમ કાંઈ પણ બીજી શિક્ષા માટે નથી હાજર થવાની જરૂર પાડવા માટેની છે—રામકીસાર સેન વીકલી રીપોર્ટ ૧૯ પ્ર. ૧૪.

માજીસ્ટરેટોએ આ કલમનો અમલ કરતાં બહુ સાવચેત રહેવાનું છે કેમકે આ કલમનો અમલ કરતાં બીજા સખ્સોના કબજાને હરકત લાવવી નહીં જોઇએ. નાસી જનાર સખ્સની તે મીલકત હોય તોજ તેણે જપ્તી કરવી જોઇએ. ચમરૂરાય વીકલી રીપોર્ટ ૭, પ્ર. ૩૫

મીલકત સરકાર જપ્ત છે એવું ઠરી ગયું હોય તો પછી સરકારજ પાછી આપી શકે છે—બંગાળાની સરકાર વિરૂધ મીરસર વારીજાન ૧૮ વી. રી. પ્ર. ૩૬.

કોઇ નાશી જનાર સખ્સની મીલકત સને ૧૮૬૧ ના આક્ટ ૨૫ ની કલમ ૧૮૪ એટલે આ આક્ટની કલમ ૮૮ પ્રમાણે જપ્ત થઇ હોય અને સરકારના અખ્તીયારમાં છે એટલે એવુ જાહેર થયું હોય અને ફોજદારી કાયદાની કલમ ૧૭૪ મુજબ પછીથી ગુન્હો સાબીત થયો હોય અને અપીલમાં તે બહાલ રહે ત્યારે એમ ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે નામદાર હાઇકોર્ટને એ મીલકત વાશે કાંઇ પણ ઠરાવ કરવાની સતા નથી એવી રીતે જપ્ત થએલી મીલકત છોડાવવાને વાસ્તે એકતરફી અરજી કરી અને જુઠી હકી-કત જાહેર કરી નામદાર હાઇકોર્ટનો હુકમ મેળવ્યો પણ સરકારની અરજી ઉપરથી ના-મદાર હાઇકોર્ટે તે હુકમ રદ કરયો—બંગાળા સરકારની અરજીના કામમાં બંગાળા રીપોર્ટ વા. ૯ પ્ર. ૩૪૨

આ કલમમાં કહેલી છ માસની મુદતની અંદર ગુન્હેગારની મિલકત વેચી શકાતી નથી અને તે મુદતની અંદર જો ગુન્હેગાર હાજર થાય તો તે કારણથી જપ્ત થયેલી મીલકત તેને પાછી મળી શકતી નથી. નાશી ગયેલા સખ્સના પાછા આવવા પછી મીલકત જપ્ત કરવાનો હુકમ જો પ્રથમથી ન થયો હોય તો થઇ શકે; જપ્તી અને જા-હેરનામું કાઢવાનો હુકમ, કાઢયાનો હુકમ કાઢયા પહેલાં ગુન્હેગાર ઇનસાફમાંથી બચી જવાને નાસી ગયો છે એવો સંતોષકારક પુરાવ છે કે નહી તે વિશે માજીસ્ટરેટે ખાત્રી કરવી જોઇએ.—અરજદાર બિશ્વનાથ સરકારના કામમાં, ૫ આર. જે. પી. જે. ૧૪૨ અગષ્ટ તા૦ સને ૧૮૯૫.

જો કોઇ માણસને તેને પકડવાને અને તેની મિલકત જપ્ત કરવા સારૂ કાઢેલી પ્રોસેસ ગેરશીરસ્તે છે એવો વાંધો લેવાનો હોય તો તેણે હાઇકોરટને અરજી કરવા પહેલાં એવો પ્રોસેસ કાઢનાર માજીસ્ટરેટને વારંટ બરાબર નથી એમ કારણ બતાવી પોતાને સારૂ અને પોતાની મિલકત છોડાવવાને માટે અરજી આપવી જોઇએ.—રાણી વિરૂધ બીસેસર પરસાદ વા૦૫ જુણાના પ્રાંતોની હાઇકોરટોના રીપોરટો વા. ૨, પ્ર. ૪૪૧

જો ભુલથી અથવા સરત ચુકથી તોહોમતદાર સખ્સ હાજર થયા પહેલાં મિલકતનો વ્યવસ્થાધિકાર સરકારને મળયો એમ જાહેર કર્યું ન હોય તો તે સખ્સ હાજર થયા પછી એવો હુકમ કરવાનો અધિકાર છે. છ માસનો વખત જે આપ્યો છે તે ફકત વેચાણને સારૂ છે. જો તોહોમતદાર બે વરસની અંદર હાજર થયતો એનું કામ છે કે કોરટની કોસેસની મે હરકત કરી નથી એમ તેણે સાબીત કરવું જોઇએ. બીસોનાથ સરકાર વીકલી રીપોર્ટ ૩. પ્રકટ ૬૩.

જપ્ત કરેલી મીલકત પાછી આપવા બાબત.

૮૯. ૮૮ મી કલમના છેલ્લા પારેગ્રાફ પ્રમાણે જે સરકારની મિલકત ઉપર સરકારનો વ્યવસ્થાધિકાર થાય અથવા થયો હોય તે સખસ જે કોરટના હુકમથી તે મિલકત જપ્ત કરી હોય તે કોરટની આગળ જપ્તીની તારીખથી બે વરસમાં પોતાની મેળે હાજર થાય અથવા તેને પકડીને આણવામાં આવે, અને સદરહુ કોરટની ખાત્રી થાય એવી રીતે તે સાબીતી આપે કે પોતાની ઉપર વારંટ બજે નહી એવા હેતુથી પોતે નાસી ગયા અથવા સંતાઈ ગયા નહોતો અને જાહેરનામામાં લખેલી મુદતમાં હાજર થવાનું બની શકે એવી રીતે તે જાહેરનામાની ખબર પોતાને મળેલી નહોતી. તો સદરહુ મિલકત અથવા જો તે વેચી હોય તો તે વેચવાનું નકી ઉત્પન્ન, અથવા જો તે મિલકતનો ફક્ત થોડોક ભાગ વેચ્યા હોય તો તે વેચાણનું નકી ઉત્પન્ન તથા તે મિલકતનો બાકી રહેલો ભાગ, સદરહુ જપ્તીને લીધે થયેલો સઘળો ખરચ તેમાંથી લીધા પછી તે સખસને સ્વાધીન કરવો.

ટીકા—જ્યારે કોઈ માણસ આ કલમ પ્રમાણે હાજર થાય ત્યારે તેને પુછવું જોઇયે કે તે નાહાશી ગયો હતો કે સંતાઈ ગયો હતો કે શી રીતે બન્યું હતું. એક કામમાં માજીસ્ટરેટે આ કલમ પ્રમાણે પુછ્યું નહોતું તે કામમાં માજીસ્ટરેટે ચલાવેલું કામ ગેર કાયદે છે એમ ઠરાવી શિક્ષા અને મિલકતનું વેચાણ રદ કર્યું—શિવદયાળસીંગ ૯ વુ. રી. ૭૯

ઇનસાફમાંથી બચી જવાને કોશીશ નથી કરી એવું બતાવવાના પુરાવાનો બોજો તોહમતદારને માથે છે. જો તેમ કરવાને તેણે યત્ન ન કર્યો હોય તો તેથી તેની મિલકત જપ્ત કરી સરકારની ઠરાવવાને સારૂ જો કે સન ૧૮૬૧ ના આક્ટ ૨૫ ની કલમ ૧૭૩ એટલે આ આક્ટની કલમ ૮૮ માં કહેલા છ માસની અંદર અને તોહોમતદારના હાજર થયા પેહેલાં તોહોમતદારની મિલકત જપ્ત કરી સરકારની ઠરાવવાનો હુકમ કાઢ્યો ન હોય તોપણ તે મિલકત સરકારની ઠરાવવાનો માજીસ્ટરેટને અધિકાર છે.—બીસોનાથ સરકાર. ૭ વુ. રી. ૬૩. ઘણા જડજ સાહેબોના મતથી (નામદાર જસ્ટીસ સીટનકારના મત વિરૂધ કોરટે એમ ઠરાવ્યું કે આ કલમ અને આ કલમની પ્રથમની કલમમાં એવો ઠરાવ નથી કે જે મિલકત જપ્ત થઇ હોય તે મિલકતપર ત્રાહિત સખસના હક વિશે માજીસ્ટરેટે તજવીજ કરવી. તે મિલકત વેચાણથી બીજા હકદારોના દાવાને હરકત નથી અને પોતાનો હક સાબિત કરવાને તેઓ સદરહુ મિલકત ખરીદ કરનાર ઉપર દીવાની કોરટમાં દાવો લાવે—નામદાર મહારાણી વિરૂધ ચતરૂરામ વોન્ડો ૨ પોટ ૭. પ્ર૦ ૨૫ જો કામ રીતસર ચાલવામાં આવ્યું હોય તો નાશી જનાર સખસ દાવો ન લાવી શકે—મા. એરીસીંગ. ૮ વુ રી. દાવાની મુકદમા) ૨૦૭.

એક શક્ષી જાહેરનામું થયા પછી અને મીલકત જપ્ત થયા પછી હાજર ન થયો તેથી માજીસ્ટરેટે તેનો દંડ કરયો અપીલમાં સેસન જડજે તે હુકમ રદ કરયો. એવા સબબથી-કે અપેલન્ટ ઉપરના તોહમતનો જવાબ નોંધયો જોઇતો હતો ને તે પ્રમાણે નહી કરયું તેથી તે હુકમ કાયદેસર નથી પણ નામદાર કલકત્તા હાઇકોરટે એમ ઠરાવ્યું કે જડજે કાયદાનો ભુલ ભરેલો અરથ કરયો છે સબબ સાક્ષીનો જવાબ લેવો એમ ઠરાવવું તે તોહમતદાર હાજર થયો છે એની ખબર છે પણ આ કેસમાં તો જાતે હાજર થયો નહોતો

અને તેનો બચાવ દાખલ કરવામાં નહોતો આવ્યો તેથી તે શક્ષાને પાત્ર થઈ શકતો. નથી. વીકલી રીપોર્ટ ૨. પ્ર. ૪૫.

જો કોઈ સખ્સ વિશે જાહેરનામુ થયું હોય તેનો ઇનસાફ જ્યારે સેસન કોરટે કે હાઈકોરટે ન કર્યો હોય ત્યારે તેની મિલકત પાછી આપવી કે નહી તે વિશેનો ડિસ્ટ્રીકટના માજીસ્ટરેટ ઠરાવ કરવો જોઈએ.

જપ્ત કરેલી મિલકત માજીસ્ટરેટે જપ્ત કરવા જાહેરનામું કરવાનો હુકમ કરતાં પેહેલાં જાહેરનામું કરવા બાબત કાયદા પ્રમાણે હકીકત છે કે નહી તે વિશે સાબીતીનો પુરાવો લેવો જોઈએ.--રાણી. વિ. મદનમોહન પોદર. વીકલી રીપોર્ટ ક્રી, રૂલીંગ ૩૪.

ક--પ્રોસેસ સબંધી બીજી કાનુનો

સમનને બદલે અથવા તે શિવાય બની વારંટ કાહાડવા બાબત. ૯૦. જે બાબતમાં હાજર થવા સારૂ જ્યુરર અથવા આસેસર બીજા કોઈપણ સખસની ઉપર સમન કાહાડવાનો કોઈ કોરટને આ કાયદા પ્રમાણે અધિકાર હોય તેવી હરકોઈ બાબતમાં તે કોરટ સદરહુ સખસને પકડવા સારૂ; પોતાના કારણ લખીને, વારંટ કાહાડવાને મુખત્યાર છે.

(અ) જો સદરહુ સમન કાહાડતાં પેહેલાં, અથવા તે કાહાડયા પછી પણ તે સખસ હાજર થાય તેને માટે મુકરર કરેલા વખત પેહેલાં, તે કોરટને એવું માનવાનું કારણ જણાય કે તે સખસ નાહાસી ગયો છે અથવા તે સમન નહી માનેતો; અથવા

(બ) જો સદરહુ વખતે તે સખસ હાજર ન થાય અને તે સમન પ્રમાણે હાજર થવાનું તેનાથી બની શકે એવે વખતે તે સમન યોગ્ય રીતે બજાવ્યાની સાબિતી થાય અને એ પ્રમાણે હાજર નહી થયા બાબત કાંઈ વ્યાજબી કારણ આપવામા ન આવે તો.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૯ ની કલમ ૧૪૮--૧૫૦--૧૫૬--૩૫૨--૩૫૫-૪૯૪ ને બદલે રચવામાં આવી છે.

સાહેદને હાજર થવાની ફરજ પાડયા વગર તે હાજર થશે નહી એવું માજીસ્ટરેટને માનવાનું કારણ જણાય ત્યારેજ સાહેદોને પકડવા માટે તેણે વારંટ કાઢવું જોઈએ. મહેશચંદર બેનરજીના કામમાં બંગાળા વીકલી રીપોર્ટ. વા. ૪. પ્ર. ૧

પ્રથમ સમન કરેલો હોય અને તે બજી આવ્યા છતાં સમન કરેલો સખસ હાજર નથાય ત્યારે સમનની બજાવણી બરોબર કરી હતી એવું સાબીત થવું જોઈએ. અબદુલ રહેમાનના કામમાં વીકલી રીપોર્ટ ૭. પ્ર. ૩૭.

સાક્ષી ઉપર સમન અને વારંટ બંને એકજ વખત કાઢવાં એવો આ કલમનો હેતુ નથી એટલે કે સમન પણ કાઢવો અને વારંટ પણ સાથે ન કાઢવું એમ નથી. રાણી વિરૂધ ચંદર સીખરરાય વીકલી રીપોર્ટ ૧૨ પ્ર. ૧૮.

હાજર થવાસારૂ ખત લેવાનો અધિકાર ૯૧. જે સખસને હાજર થવા સારૂ અથવા જે સખસને પકડવાસારૂ સમન અથવા વારંટ કાહાડવાનો કોઈ પણ કોરટના પ્રમુખ અમલદારને અધિકાર હશે તે સખસ જ્યારે સદરહુ કોરટ

માં હાજર હોય, ત્યારે સદરહુ અમલદાર તે સખસને તે કોરટમાં હાજર થવા સારૂ જામીન સાથે અથવા જામીન વગર એક ખત કરી આપવાનું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે.

હાજર થવા બાબતના ખતનો કરાર તોડેથી પકડવા બાબત.

૯૨. આ કાયદા પ્રમાણે લીધેલાં કોઈપણ ખત પ્રમાણે જે સખસ કોઈ કોરટની આગળ હાજર થવાને બંધાએલો હોય તે સખરા એ પ્રમાણે હાજર ન થાય, ત્યારે સદરહુ કોરટનો પ્રમુખ અમલદાર વારંટ કહાડીને સદરહુ સખસને પકડીને પોતાની આગળ રજુ કરવાનું ફરમાવવાને મુખ્તીઆર છે.

આ બાબમાંહેના ઠરાવો સમનોને તથા પકડવાનાવારંટોને સામાન્ય રીતે લાગુ પાડવા બાબત.

૯૩. સમન બાબત તથા વારંટ બાબત તથા તે કહાડવા બાબત તથા બજાવવા બાબત આ બાબ માંહેના ઠરાવો આ કાયદા પ્રમાણે કહાડેલા હરેએક સમનને તથા પકડવાનાં દરેક વારંટને, બની શકે તેટલે સુધી, લાગુ પડશે.

બાબ ૭ મો.

દસ્તાવેજો તથા બીજી જંગમ મિલકત રજુ કરવાની જરૂર પાડવા સારૂ તથા ગેરવ્યાજબી રીતે કેદ કરેલા સખસો સોધી કહાડવા સારૂ પ્રોસેસો બાબત.

અ—રજુ કરવા વિશે સમન.

દસ્તાવેજ અથવા બીજી વસ્તુ રજુ કરવા વિશે સમન

૯૪. જ્યારે કોઈપણ કોરટની, અથવા કલકત્તા અને મુંબઈ એ શેહેરોની હદ બાહાર કોઈપણ જગામાં જે અમલદારના હવાલામાં કોઈ પોલીસ–થાણું હોય એવા કોઈપણ અમલદારની નજરમાં એમ આવે કે આ કાયદા પ્રમાણે પોતે અથવા પોતાની આગળ કોઈપણ તપાસ અથવા ચોકસી અથવા ઈનસાફ અથવા બીજું કામ ચલાવવાનાં કારણ સારૂ કોઈપણ દસ્તાવેજ અથવા બીજી વસ્તુ રજુ કરવી જરૂરની છે અથવા યોગ્ય છે. ત્યારે જે શખસના કબજામાં અથવા અખત્યારમાં સદરહુ દસ્તાવેજ અથવા બીજી વસ્તુ છે. ત્યારે એવું માનવામાં આવે તે સખસે ફલાણી વખતે અને જગાએ તે દસ્તાવેજ અથવા બીજી વસ્તુ હાજર થઈને રજુ કરવી અથવા રજુ કરવી એવો તેને સમન કરવાને સદરહુ કોરટ અથવા એવો તેને લખેલો હુકમ કરવાને સદરહુ અમલદાર મુખત્યાર છે.

જે સખસને ફક્ત કોઈ દસ્તાવેજ અથવા બીજી વસ્તુ રજુ કરવાનું આ કલમ પ્રમાણે ફરમાવ્યું હોય તે શખસ તે દસ્તાવેજ અથવા બીજી વસ્તુ રજુ કરવા સારૂ જાતે હાજર થવાને બદલે તે રજુ કરાવે તો તે સદરહુ હુકમ પ્રમાણે ચાલ્યો છે એમ સમજવું.

સન ૧૮૭૨ ના હિંદુસ્તાનના પુરાવાના આકટની ૧૧૩ મી કલમોને અથવા ટપાલ ખાતાના અથવા તારખાતાના અધિકારીઓના હવાલામાં કોઈ કાગળ, પોસ્ટ-

કારડ, તાર અથવા બીજો દસ્તાવેજ હોય તેને આ કલમ માંહેના કોઈપણ મજકુરથી બાધ થય છે એમ સમજવું નહીં.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૩૬૫ ને બદલે રચવામાં આવી છે પહેલો અને બી ૧ પેરેગ્રાફ નવા છે. ટપાલના કાગળો વિગેરે હાજર કરવા માટે જુઓ આ કાયદાની કલમ ૯૫.

આ કલમના સંબંધમાં પુરાવાના આકટ ૭૨ ના ૧ લાની કલમ ૧૨૩-૧૨૪ જોવી.

કાગળો તથા તારો સાબંધી કેમ કરવું.

૯૫ જો કોઈપણ જીલ્હા માજીસ્ટરેટના અથવા ચીફ પ્રેસિડેન્સી માજીસ્ટરેટના અથવા હાઈકોરટના અથવા સેસનકોરટના મત પ્રમાણે સદરહુ હવાલા માંહેનો કોઈપણ દસ્તાવેજ આ કાયદા પ્રમાણે કોઈપણ તપાસ, ચોકસી, ઇનસાફ અથવા બીજા કામ ચલાવવાના કારણ સારૂ જોઈતો હોય, તો સદરહુ માજીસ્ટરેટ અથવા કોરટ ફરમાવે તેવા સખસને સદરહુ દસ્તાવેજ સ્વાધીન કરવાનું ટપાલખાતાના અથવા તારખાતાના, જેમ હોય તેમ, અધિકારીઓને ફરમાવવાને તે માજીસ્ટરેટ અથવા કોરટ મુખત્યાર છે.

જો બીજા કોઈપણ માજીસ્ટરેટના અથવા કોઈપણ પોલીસકમીશનરના અથવા પોલીસના કોઈપણ ડીસ્ટ્રીકટ સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટના મત પ્રમાણે સદરહુ પ્રકારનો કોઈ દસ્તાવેજ સદરહુ પ્રકારના કોઈ પણ કારણસારૂ જોઈતો હોય, તો સદરહુ જીલ્હા માજીસ્ટરેટનો, અથવા ચીફ પરેસીડેન્સી માજીસ્ટરેટનો અથવા કોરટનો હુકમ થતાં સુધી, સદરહુ દસ્તાવેજની શોધ કરાવીને તે અટકાવી રાખવાનું ટપાલ ખાતાને અથવા તાર ખાતાને, જેમ હોય તેમ, ફરમાવવાને તે મુખત્યાર છે.

બ—ઝાડો લેવાનાં વારંટો બાબત.

ઝાડો લેવાનું વારંટ ક્યારે કહાડવાનો અધિકાર છે.

૯૬. જે સખસને ૯૪ મી કલમ પ્રમાણે સમન અથવા હુકમ કરયો હોય અથવા કરવાનો અધિકાર હોય અથવા જે શખસને ૯૫ મી કલમના પેહેલા પારેગ્રાફ પ્રમાણે ફરમાશ કરી હોય અથવા કરવાનો અધિકાર હોય તે શખસ સદરહુ સમનમાં અથવા ફરમાશમાં ફરમાવ્યા મુજબ દસ્તાવેજ અથવા બાજી વસ્તુ રજુ કરશે નહીં એવું માનવાનું કોઈ કોરટને કારણ હોય ત્યારે

અથવા સદરહુ દસ્તાવેજ અથવા બાજી વસ્તુ ફલાણા શખસના કબજામાં છે એવું કોરટના જાણવામાં ન હોય ત્યારે.

અથવા આ કાયદા પ્રમાણે કોઈ પણ ચોકસી, ઇનસાફ અથવા બીજા કામની મતલબ સામાન્ય રીતે ઝાડો લેવાથી અથવા જઈને જોવાથી સરસે એવું કોરટની નજરમાં આવે ત્યારે.

તે કોરટ ઝાડો લેવાનું વારંટ કહાડવાને મુખત્યાર છે; અને જે શખસના નામનું સદરહુ વારંટ કરયું હોય તે શખસ તે વારંટ મુજબ અને આ કાયદામાં આગળ કહેલા ઠરાવો મુજબ ઝાડો લેવાને અથવા જઈને જોવાને મુખત્યાર છે.

ટપાલ ખાતાના અથવા તાર ખાતાના અધિકારીઓના હવાલામાં કોઈ દસ્તાવેજ હોય તે બાબત ઝાડો લેવાનું વારંટ આપવાનો જીલ્લા માજીસ્ટરેટ અથવા ચીફ પરેસિડેન્સી માજીસ્ટરેટ શિવાય બીજા કોઈ માજીસ્ટરેટને આ કલમ માંહેના કોઈ પણ મજકુરથી અધિકાર છે, એવું સમજવું નહી.

વારંટના નર્યાદા બાંધવ.નો અધિકાર.

૯૭. ફકત ફલાણી જગાનોજ અથવા તેના ફલાણા ભાગનોજ ઝાડો લેવો અથવા જઈને તે જોવો એમ કોરટ, જો પોતાને યોગ્ય લાગે તો, વારંટમાં લખી જણાવવાને મુખત્યાર છે; અને તે વારંટ બજાવવાનું કામ જે શખસને સોંપ્યું હોય તે શખસે પછી ફકત સદરહુ પ્રમાણે લખેલી જગાનોજ અથવા ભાગનોજ ઝાડો લેવો અથવા જઈને તે જોવો.

ફલાણા ઘરમાં ચોરાની મીલકત, બનાવટના દસ્તાવેજ વિગેરે છે એવો શક આવ્યો હોય તે ઘરનો ઝાડો લેવા બાબત.

૯૮. જો કોઈ જીલ્લા માજીસ્ટરેટને મોટા ટુકડી માજીસ્ટરેટને, પરેસીડેન્સી માજીસ્ટરેટને અથવા પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેટને ખબર મળ્યા ઉપરથી તથા તેના નજરમાં જરૂર જણ્યા તેવી ચોકશી કરયા પછી એવું માનવાનું કારણ હોય કે ફલાણી જગા ચોરાની મિલકત મુકવા સારૂ અથવા વેચવા સારૂ વાપરવામાં આવે છે.

અથવા બનાવટના દસ્તાવેજો, ખોટી મોહોરો, અથવા ખોટા સ્ટાંપ અથવા સિક્કા, અથવા ખોટા સિક્કા અથવા સ્ટાંપ બનાવવાના અથવા ખોટા દસ્તાવેજ બનાવવાના હથિયારો અથવા સામાન મુકવા અથવા વેચવા અથવા બનાવવા સારૂ વાપરવામાં આવે છે.

અથવા ફલાણી જગાએ કોઈ પણ બનાવટના દસ્તાવેજો, ખોટી મોહોરો અથવા ખોટા સ્ટાંપ અથવા શિક્કા, અથવા ખોટા શિક્કા અથવા સ્ટાંપ બનાવવા માટે અથવા ખોટા દસ્તાવેજ બનાવવા માટે વાપરવાનાં હથિયારો અથવા સામાન રાખવાનાં અથવા મુકવામાં આવ્યાં છે.

તો કાનસ્ટેબલનાં કરતાં ઉંચા દરજ્જાના કોઈપણ પોલીસ-અમલદારને તે પોતાના વારંટથી હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે અધિકાર આપવાને મુખત્યાર છે.

(અ) જેટલી મદદ જોઇએ તેટલી મદદ લઈને સદરહુ જગામાં પેસવાને, તથા

(બ) વારંટમાં લખેલી શર્તે તે જગાનો ઝાડો લેવાને, તથા

(ક) કાંઈ મિલકત, દસ્તાવેજો, મોહોરો, સ્ટાંપ અથવા શિક્કા તે જગાએ જડે અને તે મિલકત ચોરીની છે અથવા ગેરકાયદેસર મેળવેલી છે અથવા તે દસ્તાવેજો બનાવટના છે અથવા તે મોહોરો ખોટી છે અથવા તે સ્ટાંપ અથવા શિક્કા ખોટા બનાવેલા છે એવો તેને શક આવે તો તે મિલકતનો, દસ્તાવેજોનો, મોહોરોનો, સ્ટાંપનો અથવા શિક્કાઓનો અને વળી સદરહુ પ્રકારનાં કાંઇપણ હથિયારોનો તથા સામાનનો કબજો લેવાને, તથા

(ડ) સદરહુ મિલકત, દસ્તાવેજો, મોહોરો, સ્ટાંપ, શિક્કા, હથિયારો અથવા સામન કોઈ માજીસ્ટરેટની આગળ લઇ જવાને અથવા જયાં સુધી ગુન્હેગારને માજીસ્ટરેટની આગળ લઈ જવામાં આવ્યો ન હોય ત્યાં સુધી તેજ જગાએ સંભાળી રાખવાને અથવા કોઈ નિરભય જગાએ તેનો બીજી રીતે વ્યવસ્થા કરવાને. તથા

(ઈ) સદરહુ પ્રકારની કોઇ મિલકત ચોરેલી છે અથવા બીજી રીતે ગેરકાયદેસર મેળવેલી છે. અથવા સદરહુ દસ્તાવેજો, મોહોરો, સ્ટાંપ, શિક્કા, હથિયારો અથવા સામાન ખોટો બનાવેલો છે, અથવા સદરહુ હથિયારો અથવા સામાન ખોટા શિક્કા અથવા સાંપ બનાવવા માટે અથવા ખોટો દસ્તાવેજ માટે વાપરેલો છે અથવા વાપરવા માટે યોજેલો છે. એવું જાણ્યા છતાં અથવા એવો શક લાવવાને વ્યાજબી કારણ છતાં ફલાણા સખસે સદરહુ પ્રકારની મિલકત, દસ્તાવેજો, મોહોરો, સ્ટાંપ, શિક્કા, હથિયારો અથવા સામાન મુકવામાં વેચવામાં અથવા બનાવવામાં અથવા રાખવામાં અંદરખાનેથી ભાગ લીધેલો છે એવું જણાય તેવો જે સખસ સદરહુ જગાએ માલુમ પડે તે સખસને પેહેરામાં લેવાને તથા કોઈ માજીસ્ટરેટની આગળ લઈ જવાને.

ટીકા—ચોરીની મિલકત કોને કહેવી તે માટે જુઓ હીં કો. કા. ની કલમ ૪૧૦ આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૩૭૭ ને મળતી છે; તથાપિ પેહેલા ભાગમાં "પ્રસીડન્સી માજીસ્ટરેટ" એટલા શબ્દ નવા છે તથા રકમ (ક) માં "ગેરકાયદેસર મેળવેલી" એટલા શબ્દ વધેલા છે અને રકમ (ડ) અને રકમ(ઈ) તદન નવાં દાખલ કરેલાં છે.

તે ઘણી અગત્યની રકમ છે, ખોટા શિક્કા વીગેરે પકડવામાં આવે પણ તેમાં સામીલ હોનાર સખસને પકડવામાં આવે નહી તો પછી તેઓ છટકી જાય અને તેથી ઇનસાફની નીસ્ફળતા થાય.

આ કલમ પ્રમાણે કાઢવાનાં વારંટના નમુના માટે જુઓ પરીશીષ્ટ ૫ નો નમુનો ૯

હકુમતની બહાર ઝાડો લેતાંજડેલી વસ્તુઓની વ્યવસ્થા

૯૯. જે કોરટે ઝાડો લેવાનું વારંટ કહાડયું હોય તે કોરટની હકુમતની સ્થાનીક સીમાની બાહાર કોઈપણ જગાએ તે વારંટ બજાવતાં જે વસ્તુઓને માટે ઝાડો લેવામાં આવે તેમાંની કોઇ પણ વસ્તુઓ જડે, ત્યારે સદરહુ વસ્તુઓ તેમજ આ કાયદામાં આગળ કહેલા ઠરાવો મુજબ તે વસ્તુઓની તઇયાર કરેલી ટીપ તાબડતોબ તે વારંટ કહાડનારી કોરટના આગળ લઈ જવી, પણ સદરહુ જગા તે કોરટ કરતાં જે માજીસ્ટરેટને તે જગામાં હકુમત હોય તે માજીસ્ટરેટની વધારે નજીક હોય તો, તે ટીપ અને તે વસ્તુઓ દરહુ માજીસ્ટરેટની આગળ લઈ જવી અને જો વિરૂદ્ધ પડતું પાકું કારણ ન હોય તો સદરહુ માજીસ્ટરેટે હુકમ કરીને તે ટીપ તથા વસ્તુઓ સદરહુ કોરટની પાસે લઈ જવાનો અધિકાર આપવો.

ક—ગેર વ્યાજબી રીતે કેદ કરેલા સખસોની શોધ કરવાબાબત.

ગેરવ્યાજબી રીતે કેદ કરેલા સખસોને માટે ઝાડો લેવા બાબત.

૧૦૦ જો કોઈપણ પ્રેસિડેન્સી માજીસ્ટરેટને, અથવા પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેટને અથવા પેટા કરી માજીસ્ટરેટને એવું માનવાનું કારણ હોય કે કોઈપણ સખસને એવી રીતે અટકાયતમાં રાખ્યોછે કે જેથી કરીને એ પ્રમાણે અટકાયતમાં રાખવાનું કૃત્ય ગુન્હો થાય છે તો ઝાડો લેવાનું વારંટ કાહાડવાને તે મુખત્યાર છે અને જે સખસના નામનું તે વારંટ કાહાડવામાં આવે તે સખસને સદરહુ પ્રમાણે કેદ કરેલા સખસ માટે ઝાડો લેવાનો અધિકાર છે; અને તે વારંટ મુજબ સદરહુ ઝાડો લેવો અને જો તે સખસ જડે તો તેને કોઈ માજીસ્ટરેટની આગળ તાબરતોબ લઈ જવો; અને તે કામની હકીકત ઉપરથી યોગ્ય જણાય એવો હુકમ તે માજીસ્ટરેટે કરવો.

ટીકા— આ કલમ તદન નવી છે, આ કલમની પુરી ઓટ હતી લોકની સ્વતંત્રાને કાયદાના બળથી બંધનમાં મુકવા કાયદો હક્ક આપે છે પણ તે શિવાય બીજે પ્રસંગે આવી સ્વતંત્રતા ઉપર બંધન મુકવા કોઈને અધિકાર નથી કેટલાક પુરૂશો પોતાની સ્ત્રી વગેરે પર ઘાતકી થઈ આવો રસ્તો પકડે છે તેને અટકાવવા આ કલમ છે.

ડ—ઝાડો લેવા સબંધી સામાન્ય ઠરાવો.

ઝાડો લેવાના વારંટો કોના નામના કરવા વિગેરે.

૧૦૧ ૪૩ મી, ૭૫ મી, ૭૭ મી, ૭૯ મી, ૮૨ મી, ૮૩ મી, અને ૮૪ મી કલમના ઠરાવો, જેટલે સુધી બની શકે તેટલે સુધી, ૯૬ મી, ૯૮ મી અથવા ૧૦૦ મી કલમ પ્રમાણે કહાડેલાં સઘળા ઝાડો લેવાના વારંટોને લાગુ છે એવું સમજવું.

બંધ કરેલી જગા જે સખસોના હવાલામાં હોય તે એમે ઝાડો લેવા દેવો.

૧૦૨. આ બાબત પ્રમાણે જે જગા ઝાડો લેવાને અથવા જઈને જોવાને પાત્ર હોય તે જગા બંધ હોય ત્યારે જે સખસ તે જગામાં રહેતા હોય અથવા જે સખસના હવાલામા તે જગા હોય તે સખસે વારંટ બજાવનારા અમલદારનો અથવા બીજા સખસની માગણી ઉપરથી તથા વારંટ કરયા ઉપરથી, તે અમલદારને અથવા બીજા સખસને તે જગાની અંદર જવા દેવો, તથા ત્યાં શોધ કરવો, જેમ સેહેલ પડે તેવા સઘળા ઘટતા ઉપાયો કરી દેવા.

ટીકા આ કલમ રદ થએલા કાયદાની કલમ ૩૮૨, ૩૮૩, ૩૮૪, ને મળતી છે જગ્યાને માલીક અથવા તેમાં રહેનારો સખસ વારંટ બજાવનાર સખસને કાંઈ અડચણ કરે તો ઈં પી કો ક ૧૮૬ પ્રમાણે ગુનેહગાર થાય છે.

જો સદરહુ જગાની અંદર સદરહુ પ્રમાણે જવાદેવામાં ન આવે તો વારંટ બજાવનારો અમલદાર અથવા બીજો સખસ ૪૮ મી કલમથી ઠરાવેલી રીતે ચલાવાને મુખત્યાર છે.

ઝાડો લેવો તેસાહેદોની સમક્ષ લેવો.

૧૦૩. આ બાબ પ્રમાણે ઝાડો લેતાં પેહેલાં, ઝાડો લેવા જનારા અમલદારે અથવા બીજા સખસે જે જગાનો ઝાડો લેવો હોય તે જગા જે લતામાં આવેલી હોય તે લતાનાં બે અથવા વધારે આબરૂદાર રેહેવાસીઓને ઝાડો લેતો વખત હાજર રેહેવા તથા તે જોવા સારૂ બોલાવવા.

તે ઝાડો તેઓની સમક્ષ લેવો, અને તે ઝાડો લેતી વખતે જપ્ત કરેલી સઘળી ચીજોની તથા જે જે જગાએ તે ચીજો જડી હોય તે તે જગાઓની એક ટીપ સદરહુ અમલદારે અથવા બીજા સખસે તઈયાર કરવી અને તેની ઉપર સદરહુ સાહેદોએ સહી કરવી. પણ આ કલમ પ્રમાણે લેવાતો ઝાડો જોનારા કોઈપણ સખસને કોરટે ખસુસ સમન કરયો નહી હોય તો તેને કોરટમાં સાહેદ દાખલ હાજર થવાનું ફરમાવવું નહી.

ઝાડો લેવાની જગાનો ભોગવટો કરનારને હાજર રેહેવાનો અધિકાર છે.

ઝાડો લેવાની જગાનો ભોગવટો કરનારાને અથવા તેની તરફથી કોઈ સખસને દરએક પ્રસંગે ઝાડો લેવાનો હોય, ત્યારે હાજર રેહેવા દેવો, અને સદરહુ ભોગવટો કરનારો અથવા સદરહુ સખસ કહે એટલે તેને આ કલમ પ્રમાણે તયાર કરેલી ટીપની એક નકલ સદરહુ શાહેદોની સહી કરાવીને સ્વાધિન કરવી,

ઇ—પરચુરણ.

રજુ કરેલો દસ્તાવેજ વિગરે અટકાવી રાખવાનો અધિકાર.

૧૦૪. આ કાયદા પ્રમાણે પોતાની આગળ રજુ કરેલા હરકોઈ દસ્તાવેજને અથવા બીજી વસ્તુને, યોગ્ય લાગે તો અટકાવી રાખવાને હરકોઈ કોરટ મુખત્યાર છે.

માજીસ્ટરેટ પોતાની સમક્ષ ઝાડો લેવાનું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે

૧૦૫. જે જગાનો ઝાડો લેવા સારૂ વારંટ કાહાડવાનો પોતાને અખત્યાર હોય તે જગાનો ઝાડો પોતાની સમક્ષ લેવાનું ફરમાવવા કોઈ માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે.

ભાગ ૪ થો.

ગુન્હા અટકાવવા બાબત.

બાબ ૮ મો.

સુલેહ રાખવા સારૂ તથા સારી રીતે ચલાવવા સારૂ તારણ બાબત.

અ.—ગુન્હો કરયા ઉપરથી સુલેહ રાખવા સારૂ તારણ

ગુનોહ કર્યા ઉપરથી સુલેહ રાખવા સારૂ તારણ.

૧૦૬. જયારે હંગામો હુમલો અથવા સુલેહનો બીજો ભંગ કરવાનું અથવા તેમાં મદદગારી કરવાનું, અથવા તેમ કરવાના સારૂ ઈરાદાથી હથિયારવાળા માણસોને એકઠા કરવાનું અથવા કોઈની વિરૂદ્ધ બીજા ઉપાયો કરવાનું અથવા શરીરને અથવા મિલકતને નુકશાન કરવાનો ડર દેખાડીને સાપરાધ ધમકી આપવાનું તહોમત જે સખસના ઉપર આવ્યું હોય તે સખસની ઉપર કોઈ હાઈકોરટની આગળ અથવા સેશન કોરટની આગળ અથવા પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટરેટ જીલ્લા માજીસ્ટરેટની, પેટા ટકી માજીસ્ટરેટની અથવા પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેટની કોરટની આગળ તે ગુન્હો કરે.

અને તે કોરટનો એવો અભિપ્રાય હોય કે સુલેહ રાખવા સારૂ ખત કરીને આપવાનુ સદરહુ સખસને ફરમાવવાની જરૂર છે.

ત્યારે સદરહુ કોરટ તે સખસની ઉપર શિક્ષાનો હુકમ કરતી વખતે ત્રણ વરસ કરતાં વત્તી ન હોય એવી જે મુદત તે કોરટ મુકરર કરવાનું યોગ્ય ધારે તે મુદત સુધી સુલેહ રાખવા સારૂ જામીન સાથે કે વગર જામીને. તેની સ્થિતિને ઘટતી રકમનું ખત કરી આપવાનો તે કોરટ તે સખસને હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

અપીલ ઉપરથી અથવા બીજી કોઈ રીતે જો ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ રદ થાય એ પ્રમાણે આપેલું ખત રદ થશે.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આક્ટ ૧૦ ની કલમ ૪૮૯-૪૯૦ ને બદલે રચવામાં આવી છે. છેલો પારેગ્રાફ નવો છે. તે રાણી વિ. ધીસાના કેસ ઉપરથી કરવામાં આવ્યો છે, (જુઓ) અ. હા. કો. રી. વા. ૭ પ્ર. ૩૭૬.

આ કલમમાં જે માજીસ્ટરેટો વગેરેને જમાન લેવા અધિકાર આપ્યો છે તે શિવાયના માજીસ્ટરેટોએ આવા જમાન લેવા માટે કેમ કરવું તે માટે જુઓ આગળ કલમ ૧૦૮.

આબરૂને નુકશાન કરવાના ઇરાદાથી સાપ્રાધ ધમકી આપવાનું કોઈ સખસપર તહોમત આવ્યું હોય તે સખસનો આ કલમમાં સમાવેશ થતો નથી.—પ્રીનસેપ.

આ કલમ પ્રમાણે સુલેહ રાખવા બાબતના ખતના નમુના માટે જુઓ પરિશિષ્ટ ૫ મો નમુનો ૧૦ મો.

હું તારી ઉપર ખોટાં તહોમત મુકીશ એવી સાપ્રાધ ધમકી આપી હોય અને તે કેસ સાબિત થયા હોય તો તેના સુલેહ રાખવાના જમાન લેવાય નહીં.—રાણી વિ. રાગુબા ઇંડિયન લા. રીપોટ (અલ્હાબાદ) વા. ૨, પ્ર. ૩૫૧.

એક કામમાં હિંદુસ્થાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ ૪૪૭ મુજબ સાપ્રાધ પ્રવેશનો ગુન્હો સાબિત થયાથી શિક્ષાની મુદત પુરી થયે સારી ચાલના જમાન લેવાનું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું તે વ્યાજબી ગણવામાં આવેલું છે કેમકે કેદી સુલેહનો ભંગ કરશે એવો તેનો ઇરાદો જણાયો હતો-રાણી વિ. જીંદુખાન વીકલી રિપોટ ૭, પ્ર. ૧૪.

ભવિષ્યમાં સુલેહનો ભંગ કરશે એવો માત્ર સંભવ હોય તો તેટલા ઊપરથી આ કલમનો ઉપયોગ થઈ શકે નહીં. રાણી વિરૂધ અબદલહક, વિકલી રીપોટ ૨૦ પ્ર. ૫૭ પણ કલમ ૧૦૭ પ્રમાણે અમલ કરવો જોઇયે.

ડિસ્ટ્રિકટનો માજીસ્ટરેટ એપેલેટ કોરટનો અધિકાર ચલાવતો હોય ત્યારે પણ તે આ કલમ પ્રમાણેનો અધિકાર બજાવી શકે છે. કેસરે હિંદ વિ. કાલકા પ્રસાદ ઇંડિયન લા. રીપોટ અલ્હાબાદ વા. ૪ પ્ર. ૨૧૨.

જામિનને બદલે નાણાની રકમ અથવા સરકારી નોટ મુકે તોપણ ચાલે જુઓ ક. ૫૧૩.

બ—બીજા કામોમાં સુલેહ રાખવા સારૂ તથા સારી રીતે ચાલવા સારૂ તારણ.

બીજાં કામોમાં સુલેહ રાખવા સારૂ તારણ.

૧૦૭. જયારે કોઇ પ્રેસિડેન્સી માજીસ્ટરેટને, જીલ્લા માજીસ્ટરેટને, પેટા તુકડી માજીસ્ટરેટને અથવા પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેટને એવી ખબર મળે કે પોતાની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં ફૂલાણો સખસ સુલેહનો ભંગ કરશે એવો સંભવ છે. અથવા જે-

થી સુલેહનો ભંગ ઘણું કરીને થાય એવું કોઈ પણ ગેરવ્યાજબી કામ કરશે એવો સંભવ છે. અથવા સદરહુ હદમાં એવો કોઈ સખસ છે કે જે સદરહુ હદની બહાર હરકોઈ જગામાં સુલેહનો ભંગ અથવા ઉપર મુજબ કાંઈ પણ ગેરવ્યાજબી કામ કરશે એવો સંભવ છે. ત્યારે એક વરસ કરતાં વત્તી ન હોય એવી જે મુદત સદરહુ માજીસ્ટરેટ મુકરર કરવાનું યોગ્ય ધારે તે મુદત સુધી સુલેહ રાખવા સારૂ, જામીન સાથે કે વગર જામીને, એક ખત કરી આપવાનો હુકમ સદરહુ સખસને શા સારૂ ન કરવો જોઇએ તેનું કારણ બતાવવાનું તે સખસને, આ કાયદામાં આગળ ઠરાવેલી રીતે, ફરમાવવાને સદરહુ માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—કોઈ સખસ માજીસ્ટરેટ પાસે આવી અમુક સખસ મારી જીંદગીને જોખમ પહોચાડશે એવી મને બીક છે એવું સોગન ખાઇ કહે તો એ ખબર વિશ્વાસ રાખવા લાયક ગણાય છે. તારીનીકાંત લાહોરી, વીકલી રીપોટ ૮ પ્ર. ૭૯ તેજ ધોરણ ઉપર ક્રીસતેંદરોરાય વી. રી. ૭ પ્ર. ૩૦.

આવા કામમાં પોલીસનો રીપોટ કાયદાસર પુરાવ નથી એટલે કે માત્ર તેની ઉપરજ આધાર રાખી કાંઇ થઇ શકે નહી. અભાયા ચોધરી વીરૂધ રાજંદ્ર કીશોર ચોધરી બંગાળા રીપોટ વા. ૪ પ્ર ૧૪૮ તેમજ વીકલી રીપોટ ૧૦ પ્ર. ૫૫.

એક સખસના ઘરની જોડે બીજો સખસ નવું ઘર બાંધે તેનાં નેવાં એ ઘર પરૂથયે તેના પાડોસીના ઘર ઊપર પડે તેમ છે અને તેથી તે વખતે સુલેહનો ભંગ થાય એવું ગણી તે ઘર બાંધનાર સખસને માજીસ્ટરેટ ઘર બાંધતો અટકાવી શકતો નથી. કાશીચંદરદાસ વીરૂધ હરકીશોરદાસ બંગાળા રીપોટ વા. ૧૦ પ્ર. ૪૪૧.

આ કલમ પ્રમાણે માજીસ્ટરેટ કામ ચલાવતો હોય તે વખતે તોહમતદારની રૂબરૂ આપેલા પુરાવાનો ઉપયોગ ન કરતાં અગાઉના ફોજદારી ઇનસાફ વખતે પડેલા પુરાવાનો ઉપયોગ કરવાને પુરાવાના સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧ ની કલમ ૩૩ ઉપરથી તેને અધિકાર મળતો નથી. રાણી વિરૂધ પોસોનોચંદર ગોસામી અને બીજા વીકલી રીપોટ ૨૨, પ્ર. ૩૫.

જે ખબર ઉપરથી સુલેહ રાખવાના જામીન માગવામાં આવ્યા હોય તે ખબર ખોટી માલુમ પડે તો પછી માજીસ્ટરેટે કાંઇ હુકમ કરવો ન જોઇએ. જે આધાર ઉપરથી સમન કરયા હોય તે આધારથી તદન જુદોજ આધાર જાણીને લેવાનો જણાય તો તે જામીન શા માટે ન લેવા તેનું કારણ બતાવવા પક્ષકારને વખત આપવો જોઇએ. રામકીશન અનચારજી ચોધરી વીકલી રીપોટ ૨૧ પ્ર. ૬

કાયદા પ્રમાણે જે પુરાવ લેવા જોઇએ તે લીધા વગર માજીસ્ટરેટે હુકમ કરયો હોય તે ખામી વિશે જે સખસને હુકમ કરયો હોય તે સખસે ચુપકી પકડી હોય અથવા તે બાબત વીશે કાંઇ જાહેર કરવા ગફલત કરી હોય અથવા એવી ખામીની તકરાર લાવવા તે સખસે હક ઉઠાવી લીધો હોય તો તે ખામી દુર થઇ શકતી નથી. હરીરામ ભીખનના કામમાં મુંબાઇ હાઇકોરટ રીપોટ વ. ૧૧ પ્ર. ૧૭૦

૧૦૭ મી કલમ પ્રમાણે ચાલવાનો જે માજીસ્ટરેટ ૧

૧૦૮. ૧૦૭ મી કલમ પ્રમાણે કામ ચલાવવાનો જે માજીસ્ટરેટને અધિકાર ન હોય તે માજીસ્ટરેટને અથવા સેસન કોરટને અથવા હાઇ કોરટને, એવું માનવાનું કારણ હોય કે ફલાણો

ગેરનેઅધિકારનહો ય તેણે કેમ કરવું. સખસ સુલેહનો ભંગ અથવા જેથી સુલેહનો ભંગ ઘણું કરીને થાય એવું કાંઇ ગેરવ્યાજબી કામ કરશે એવો સંભવ છે. અને સદરહુ સખસને પેહેરામાં અટકાવી રાખ્યા વગર બીજી રીતે તે સુલેહના ભંગનો અટકાવ થઈ શકવાનો નથી. ત્યારે (જો તે સખસ પેહેરામાં અથવા કોરટની આગળ આણી મૂકયા ન હોય તો) તેને પકડવા માટે વારંટ કહાડવાનો, તથા ૧૭૭ મી કલમ પ્રમાણે તે મુકદમાની તજવીજ કરવાનો જે માજીસ્ટરેટને અધિકાર હોય તેની આગળ તે સખસને મોકલવાનો, સદરહુ માજીસ્ટરેટને અથવા કોરટને અખત્યાર છે.

આ કલમ પ્રમાણે જે માજીસ્ટરેટની આગળ કોઈ સખસને મોકલ્યો હોય તે માજીસ્ટરેટ આ કાયદામાં આગળ કહેલી ચોકસી પુરી થતાં સુધી પોતાની નજરમાં આવે તો તે સખસને અટકાવી રાખવાને મુખત્યાર છે.

ભટકનારાઓતથા શકવાળા સખસો પાસેથી સારીરીતે ચાલવા સારૂ તારણ(લેવાબાબત). ૧૦૯. જયારે જયારે કોઇ પ્રેસિડેન્સી માજીસ્ટરેટને, જીલ્લા માજીસ્ટરેટને, પેટા તુકડી માજીસ્ટરેટને અથવા પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેટને એવી ખબર મળે—

(અ) કે કોઈપણ સખસ સદરહુ માજીસ્ટરેટની હકુમતની સ્થાનિક હદમા પોતાની હાજરી છુપાવવાને પુરવોપાય કરે છે અને સદરહુ સખસ કાંઇ ગુન્હો કરવાના હેતુથી આવા ઉપાયો કરે છે એવું માનવાનું કારણ છે અથવા

(બ) કે સદરહુ હદમાં એવો કોઈ સખસ છે કે જેની પાસે ગુજરાનનું કાંઈ પણ સાધન દેખાતું નથી, અથવા જે પોતાને વિશે કાંઈ ખાત્રી લાયક હકીકત કહી શકતો નથી.

ત્યારે ત્યારે છ મહીના કરતા વધો ન હોય એવી જે મુદત સદરહુ માજીસ્ટરેટ મુકરર કરવાનું દુરસ્ત ધારે તે મુદત સુધી સારી રીતે ચાલવા સારૂ, જામીનો સાથે એક ખત કરી આપવાનો હુકમ સદરહુ સખસને શા સારૂ નહી કરવો જોઇએ તેનું કારણ બતાવવાનું તે સખસને, આ કાયદામાં આગળ ઠરાવેલી રીતે, ફરમાવવાને સદરહુ માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે.

ગુન્હોકરવાનીટેવ હોય તેવા ગુન્હેગારો પાસેથી સારી રીતે ચાલવાસારૂ તારણ (લેવા બાબત.) ૧૧૦. જયારે કોઇ પ્રસિડેન્સિ માજીસ્ટરેટને, જીલ્લા માજીસ્ટને, પેટા તુકડી માજીસ્ટરેટને અથવા પેહેલા વરગના જે માજીસ્ટરેટને સ્થાનીક સરકારે આ બાબત વિશેસે કરીને અધિકાર આપ્યો હોય તે માજીસ્ટરેટને એવી ખબર મળે કે પોતાની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં ફુલાણા સખસને અપહરણ કરવાની, ઘર ફોડવાની અથવા ચોરી કરવાની ટેવ છે, અથવા ફુલાણી ગિલઠત

ચોરીની છે એમ જાણીને તે ચોરીની મિલકત લેવાનો ટેવ છે, અથવા તે સખસને જબરાઈથી કહડાવવાની ટેવ છે, અથવા જબરાઈથી કહડાવવા સારૂ કોઈ સખસને હાની કરવાનો ભય ઉત્પન કરવાનો ટેવ છે અથવા ભય ઉત્પન કરવાનો કોશિસ કરવાની ટેવ છે.

ત્યારે ત્રણ વરષ કરતાં વત્તી ન હોય એવી જે મુદત સદરહુ માજીસ્ટરેટ મુકરર કરવાનું દુરસ્ત ધારે તે મુદત સુધી સારી રીતે ચાલવા સારૂ, જામીનો સાથે, એક ખત કરી આપવાનો હુકમ સદરહુ સખસને શા સારૂ નહી કરવો જોઈએ તેનું કારણ બતાવવાનું તે સખસને, આ કાયદામાં આગળ ઠરાવેલી રીતે ફરમાવવાને સદરહુ માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે.

ટીકા. આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૫૦૫; ૫૦૬ ને બદલે રચવામાં આવી છે. ગુન્હો કરવાની ટેવ હોય તેવા સખસો પાસેથી સારી ચાલના જમાન લેવા માટે જુઓ આ કાયદાના પરીશીષ્ટ ૫ નો નમુનો ૧૧ મો

પુરાવો લીધા વગર આ કલમ પ્રમાણે હુકમ થઈ શકે નહી. રાણી વિરૂધ બુધીઆ વલદ ગુરીયા વિગેરે મુ. હા. કો. તા. ૧૫ મી ડીસેંબર સને ૧૮૭૦. રાણી વિરૂધ બદલા, અલ્લાબાદ હાઈકોરટ રીપોટ વા. ૨ પ્ર. ૪૫૫

એક વરસ સુધી સારી રીતે ચાલવા માટે પાંચ હજાર રૂપીઆના ચાર જમાન એટલેકે વીસ હજાર રૂપીઆના જમાન આપવા અને તે જમાન ન આપે તો બે મહીના આસાન કેદ અને બાકીના દસ મહીના સખત કેદ રેહેવાને ફરમાવામાં આવ્યું તે ગેરવાજબી ગણવામાં આવ્યું છે. અંબીકાપ્રસાદના કામમાં કલકત્તા હાઈકોરટ રીપોટ વા. ૧ પ્ર. ૨૬૮

એક માણસ સારો આબરૂવાળો નથી, તે તેની પાસેથી સારી ચાલનો જમાન માગવાનું પુરતું કારણ નથી. કાલાચંદદાસ ઈં. લા. રી. (કલત્તા) વા. ૯ પ્ર. ૧૪.

એક માજીસ્ટરેટે કેદી ઊપર ઈં. પેનલકોડની કલમ ૪૪૮ પ્રમાણેનો ગુન્હો સાબિત ઠરાવી સજાનો ઠરાવ કરયો તેમાં એવું ઠરાવ્યું કે "સજાનો અમલ થઈ રહે ત્યારે એક વરસના સારી ચાલના જમાન લેવા માટે તેને કોરટ આગળ લાવવો." આ હુકમ રદ કરવામાં આવ્યો —રાણી વિ. કીશનાજી બાપુજી મુંબાઈ હાઈકોરટ રીપોટ વા. ૩ પ્ર. ૩૯

જે સખસોના જમાન માગવા હોય તે સખસ ઉપર આગળ માત્ર સુલેહનો ભંગ કરયાના ગુન્હા સાબીત થયા હોય તે કારણ; તેના આ કલમ પ્રમાણે જમાન લેવા પુરતા નથી અથવા એ માણસની આબરૂ એવી હોય કે તે ન્હાના ન્હાના જબરાઈથી કઢાવવાના ગુન્હા કરનારની ટોળીનો ઉપરી છે તો એ કારણ પણ તેના જમાન લેવા પુરતાં નથી;—રાણી વિ. બીસરીલાલ, અલ્હાબાદ હાઈકોરટ રેપોટ વા. ૪ પ્ર. ૧૧૭.

કેટલી કેટલી રકમના કેટલા કેટલા જમાન આપવા તે જેના જમાન લેવા હોય તેને જણાવવું જોઈએ એવા જમાનો, જેના જમાન થયા હોય તેની સારી ચાલે ચાલવા માટે બંધાએલા છે તે માટે જમાન થાય ત્યારે જેટલી રકમના જમાન થયા હોય તેટલી રકમ કોરટમાં અનામત મુકવા બંધાએલા નથી. રાણી વિરૂધ શીવબક્ષ અલ્હાબાદ હાઈકોરટ રીપોટ વા. ૪ પ્ર. ૨૭૫

યુરોપીયન ભટક નારા સબંધી વિશેષ ઠરાવ.

૧૧૧. જે કામમાં રાણીની વીલાયતી રઈયતની તજવીજ સને ૧૮૭૪ ના યુરોપીન વેગ્રન્સી આકટ પ્રમાણે થઈ શકતી હોય તે કામોમાં તે રઈયતને ૧૦૯ મી તથા ૧૧૦ મી કલમના ઠરાવો લાગુ નથી.

ટીકા--- આ કલમ રદ થયેલા કાયદાની કલમ ૫૧૭ ને બદલે મુકવામાં આવી છે. જે કામોમાં રાણીની વીલાયતી રઈયતને સને ૧૮૭૪ નો યુરોપીયન વેગરન્સી આકટ લાગુ હોય તેવા કામને ઉપરની કલમ ૧૦૯ અને ૧૧૦ ના ઠરાવ લાગુ પડતા નથી એવું આ કલમ કહે છે. એ યુરોપીયન વેગરન્સી આકટ સને ૧૮૭૪ નો આકટ ૯ મો છે. એ આકટ રાણીની વીલાયતી રઈયત પાસેથી સારી ચાલના જમાન લેવા હોય ત્યારે શું કરવું જોઈએ તે બતાવેલું છે.

હુકમ કરવા બાબત.

૧૧૨. જ્યારે ૧૦૭ મી. ૧૦૯ મી અથવા ૧૧૦ મી કલમ પ્રમાણે ચાલનારા કોઈ માજીસ્ટરેટ તે સદરહુ કલમ પ્રમાણે કારણ બતાવવાનું કોઈપણ સખસને ફરમાવવાની જરૂર લાગે ત્યારે તેણે એક લેખી હુકમ કરીને તેમાં જે ખબર મળી હોય તેનો સાર, તથા કેટલી રકમનું ખત કરી આપવું તે; તથા કેટલી મુદત સુધી તે અમલમાં રેહેશે તે તથા જામીન (જોઈતા) હોયતો કેટલા કેવા પ્રકારના અને કયા વર્ગના જામીન જોઈએ તે જાણવું

ટીકા—એક માજીસ્ટરેટે એવો હુકમ કરયો કે તમારા ઘરથી એક માઈલ દૂર રહેતો ન હોય તેવા કોઈ આબરૂદાર ત્રાહીત સખસને જમાન આપો. હકીકત ઉપરથી એવું માલમ પડયું કે એક માઈલની હદમાં એવો કોઈ આબરૂદાર માણસ નહી હતો. જેથી હાઈકોરટે એ એક માઈલની બાબત રદ કરી—નારાયણ સુબ્બીના કામમાં વીકલી રીપોટ ૨૨૫,૩૭

આગળ એક કેસમાં એવું ઠરયું છે કે આ કલમના ઠરાવ પ્રમાણે માજીસ્ટરેટે જમાન આપવાનો જે હુકમ કરયો હોય તે રદ કરવા તેનો અખીકાર છે.---આનંદી કુંવર વિરૂધ્ધ સુનીત કુંવર વીકલી રીપોટ ૧૦ પ્ર. ૪૦.

આ કલમ પ્રમાણે વીરૂધ્ધ કારણ બતાવવાનો હુકમ લખ્યા વગર એકદમ જામીન આપવા હુકમ કરવો તે ગેરવાજબી છે એવું ઠરયું છે.---રાણી. વિરૂધ્ધ મુની કુખી અલ્હાબાદ હાઈકોરટ રીપોટ વા૦ ૨ પ્ર૦ ૧૮૯ તથા રાણી વિરૂધ્ધ હદુ વા. ૩ પ્ર. ૨.

આપવા હુકમ કરવો તે ગેરવાજબી છે એવુ ઠરયું છે. રાણી વિરૂધ મુની કુખી અલ્હાબાદ હાઈકોરટ રીપોટ વા૦ ૨ પ્ર૦ ૧૮૯ તથા રાણી વિરૂધ હદુ વા૦ ૩ પ્ર. ૨.

જેસખસ કોરટમાં હાજર હોય તેની બાબતમાં કેમ કેમ કરવું.

૧૧૩. જે સખસની બાબતમાં સદરહુ હુકમ કરયા હોય તે સખસ જો કોરટમાં હાજર હોય, તો તે હુકમ તેને વાંચી સંભળાંવવો, અથવા તે કહે તો, તે હુકમનો સાર તેને સમજાવવો

જે સખસ સદરહુ પ્રમાણે હાજર ન હોય તેની બા-

૧૧૪. જો સદરહુ સખસ કોરટમાં હાજર ન હોય તો માજીસ્ટરેટે સમન કહાડીને તે સખસને કોરટની આગળ હાજર થવાનું ફરમાવવું, અથવા જયારે સદરહુ સખસ પેહેરામાં હોય ત્યારે

અતમાં સમન અ- થવા વારંટ(કહાડ વા બાબત.) માજીસ્ટરેટે વારંટ કહાડીને જે અમલદારના પેહેરામાં તે સખસ હોય તેને એવું ફરમાવવું કે એને કોરટની આગળ આણો.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે, જ્યારે કોઇ પોલીસ અમલદારના રીપોટ ઉપરથી અ-થવા બીજી ખબર ઉપરથી (તે રીપોટનો અથવા ખબરનો સાર માજીસ્ટરેટે દફતરમાં લખવો) સદરહુ માજીસ્ટડેટને એવું જણાય કે સુલેહનો ભંગ થવાની બીક રાખવાનું કારણ છે, અને સદરહુ સખસનો તુરત પકડયા વગર બીજી રીતે તે સુલેહના ભંગનો અટકાવ થઈ શકશે નહીં,, તો તે માજીસ્ટરેટ તેને પકડવા સારૂ ગમે તે વખતે વારંટ કહાડવાને મુખત્યાર છે.

૧૧૨ મી કલમ પ્રમાણે કરેલો હુકમની નકલ સમન અથવા વાંરટની સાથે મોકલવી. ૧૧૫. ૧૧૪ મો કલમ પ્રમાણે કહાડેલા દરેક સમન અથવા વારંટની સાથે ૧૧૨ મી કલમ પ્રમાણે કરેલા હુકમનો એક નકલ મોકલવી. અને જે સખસને સદરહુ સમન પોંચાડવામાં આવે અથવા જે સખસને સદરહુ વારંટ પ્રમાણે પકડવામાં આવે તે સખસને તે સમન પોંહોચાડનારા અથવા તે વારંટ બજાવનારા અમલદારે સદરહુ નકલ આપવી.

જાતે હાજર થવાનું માફ કરવાનો અધિકાર. ૧૧૬. સુલેહ રાખવા સારૂ ખત કરી આપવાનો હુકમ શા શારૂ નહીં કરવો જોઈએ તેનું કારણ બતાવવા માટે જે શખસને ફરમાવ્યુ. હોય તેને જો માજીસ્ટેટને પુરતુ કારણ જણાય તો જાતે હાજર થવાનું માફ કરવાનો તે માજીસ્ટરેટને અધિકાર છે, તથા કોઈ પ્લીટર મારફતે હાજર થવાની પરવાનગી આપવાને તે માજીસ્ટરેટને અધિકાર છે.

ખબર ખરી છે કે નહીં તે વીશે ચોકશી. ૧૧૭. જે સખસ કોરટમાં હાજર હોય તે તે સખસને ૧૧૨ મી કલમ પ્રમાણે કરેલો હુકમ ૧૧૩ મી પ્રમાણે વાંચી સંભળાવ્યો હોય અથવા સમાજાવ્યો હોય અથવા કોઇ પણ સખસ ૧૧૪ મી કલમ પ્રમાણે કાહાડેલા સમનની રૂઇએ માજીસ્ટેટની આગળ હાજર થાય, અથવા તે કલમ પ્રમાણે કહાડેલા વારંટની બજાવણી કરીને તેને માજીસ્ટેટની આગળ આણ્યો હોય ત્યારે જે ખબરને આધારે પોતે ચાલ્યો તે ખબર ખરી છે કે નહીં તે વિશે માજીસ્ટરેટે ચોકશી કરવી, અને જે જાસ્તી પુરાવાની જરૂર જણાય તે લેવો.

જ્યારે સદરહુ હુકમમાં સુલેહ રાખવા સારૂ તારણ માગ્યું હોય ત્યારે સમનના મુકદમોમાં ઇનસાફ ચલાવવા સારૂ આ કાયદામાં જે રીત કહી છે તે રીતે, બનો શકે તારણ માગ્યું હોય ત્યારે વારંટનાં મુકદમમાં ઈનસાફ ચલાવવા સારૂ આ કાયદામાં આગળ જે રીત કહી છે તે રીતે, બની શકે તેટલે સુધી, સદરહુ ચોકસી કરવી, પણ એમા તોહુમતનામું, તઈયાર કરવાની જરૂર નથી.

આ કલમના કારણ સારૂ, કોઇ સખસને ગુન્હો કરવાની ટેવ છે એ વાત (તેનો) સાધારણ લોકીક સબંધી પુરાવો આપીને અથવા બીજી કોઈ રીતે સાબીત કરવાનો અધિકાર છે.

ટીકા જેમના જમાન લેવા હોય તેમની વિરૂધ જેઓ જબાની આપવા આવે તે ઓની ઉલટ તપાસણી કરવા દેવી જોઇએ રાણી વિરૂધ શંકર અલ્હાબાડ હાઇકોરટ રીપોટ વા. ૧ પ્ર. ૪૦૬.

બેઉ પ્રક્ષકાર તરફથી જે સાહેદો આપવાના હોય તેઓને હજર થવા માટે માજીસ્ટરેટે મદદ કરવી જોઇએ રાણી વિરૂ ચેતસીંગ વીકલી રીપોટ ૨૨ પ્ર. ૭૦

તોહમતદાર સુલેહનો ભંગ કરવાનો છે એવા સંભવ ઉપરથી તેના જમાન લેવાય નહીં પુરાવા ઉપરથી તેમ દેખાય તો જમાન લેવાય રાણી વિરૂધ અબદુલ હકક ૨૦ વા. રી. પ્ર. ૫૭ ગોશન લછમન પ્રસાદપુરી વિ. પુહુપન રાપનપુરી ૨૪ વી. રી. પ્રા. ૩૦ વિરધ હેમચંદ ચોધરી બે લા. રી. વા. પ્ર. ૪૬ સરકાર વિરૂધ બીહારીસીંગ બજવા સી બે. લા. રી વા. ૪ પ્ર ૪૬

તોહમતદાર સુલેહનો ભંગ કરશે. એવું સાબેત કરવાનો બોજો ખબર આપનારની ઉપર છે. રાણી વિ. નિરંજનસીંગ અલ્હાબાદ હાઇકોરટ રીપોટ વા પ્ર ૪૩૧

જે પુરાવે જોઇએ તે કાયદાસર પુરાવા જોઇએ. કોઇ તાબાનો માજીસ્ટરેટ એક રીપોટ કરે તો એટલાજ ઊપરથી જામીન લેવાનો હુકમ થઈ શકે નહી રાણી વિરૂધ જીવણજી લાંમજી મુંબાઈ હાઈ કોરટ રૂપોટ વાં, ૬ પ્ર ૧૬૨

તાબાના માજીસ્ટરેટના રીપોટ ઉપરથી જમાન નહીં આપવાનું કારણ બતાવવાના સમન કાઢવા હરકત નથી રાણી. વિ. દલપતરામપરેમાબાઇ મુ. હા. રી. વા. ૫ પ્ર ૧૦૫

તારણ આપવા નો હુકમ — ૧૧૮. જે સખસનો બાબતમાં સદરહુ ચોકસી કરવી હોય તે સખસે સુલેહ રાખવા સારૂ અથવા સારી રીતે ચાલવા સારૂ, જેમ હોય તેમ જામીન સાથે કે વગર જામીને ખત કરી આપવું જરૂરનું છે એવું જો સદર ચોકસી ઉપરથી સાબીત થાય તો માજીસ્ટરેટે તે મુજબ હુકમ કરવો.

પણ એવું ઠરાવ્યૂં છે.—

પેહેલુ—કે ૧૧૨ મી પ્રમાણે કરેલા હુકમમાં જે પ્રકારનું, જે રકમનું અથવા જે મુદતનૂં તારણ કહયું હોય તેથી જુદા પ્રકારનું અથવા વત્તી રકમનું અથવા વત્તી મુદત સુધીનું તારણ આપવાનો કોઈપણ સખસને હુકમ કરવો નહીં.

બીજુ—દરેક ખતની રકમ તે કામની હકીકત ઉપર ઘટતું ધ્યાન આપીને મુકરર કરવી અને તે અતીશે ભારે હોવા નહીં જોઇએ.

ત્રીજુ—જે સખસ સબંધી ચોકસી કરવામાં આવે તે સખસ સગીર હોય ત્યારે ફક્ત તેના જામીનોએજ ખત કરી આપવુ.

જે સખસની વિરૂદ્ધ ખબર આપવામાં આવી હોય — ૧૧૯. જે સખસની બાબતમાં ૧૧૯ મી કલમ પ્રમાણે ચોકસી કરી હોય તે સખસે, સુલેહ રાખવા સારૂ અથવા સારી રીતે ચાલવા સારૂ, જેમ હોય તેમ, ખત કરી આપવું જરૂરનું છે, એવું

તેને છોડી મુકવા બાબત. સદરહુ ચોકસી ઉપરથી સાબિત ન થાય, તો તે માજીસ્ટરેટે દફ્તરમાં તેવી મીલકતની નોંધ કરવી, અને જો સદરહુ સખસને ફકત તે ચોકસીના કારણ સારૂ જ પેહેરામાં રાખેલો હોય તો તેને છુટો કરવો અથવા જો સદરહુ સખસને પેહેરામાં રાખેલા નહીં હોય તો તેને છોડી મુકવો.

ક--તારણ આપવાનો હુકમ કરેયા પછી સઘળી બાબતમાં કામ ચલવવા બાબત.

જે મુદત સુધી તારણ જોઇતું હોય તે મુદતની સરૂઆત. ૧૨૦. જે સખસની બાબતમાં ૧૦૬ ઠી અથવા ૧૮૮ મી કલમી પ્રમાણે તારણ આપવાનો હુકમ કરયો હોય, તે સખસની ઉપર સદરહુ હુકમકરયો હોય તે વખતે જો કેદની શિક્ષાનો હુકમ કરયો હોય, અથવા કેદની શિક્ષા તે ભોગવતો હોય, તો તે મુદત સુધી સદરહુ તારણ માગ્યું હોય તે મુદત સદરહુ શિક્ષાનો હુકમની મુદત પુરી થયેથી સરૂ થવી જોઇએ.

બીજાં કામોમાં સદરહુ મુદત તે હુકમની તારીખે સરૂ થવી જોઇએ.

ખતમાં શું શું લખવું. ૧૨૧ જે ખત સદરહુ પ્રકારના કોઈ સખસે કરી આપવાનું હોય તે ખાતામાં પ્રસંગ પ્રમાણે. સુલેહ રાખવી અથવા સારી રીતે ચાલવું એ પ્રમાણે તે સખસને બાંધી લેવો, અને સારી રીતે ચાલવા બાબત ખત હોય તો કેદની શિક્ષા કરવા લાયક કાંઇપણ ગુન્હો કરવાથી અથવા કરવાની કોશિશ કરવાથી અથવા કરવામાં મદદગરી કરવાથી, પછી તે ગુન્હો ગમે તે ઠેકાણે બને, તે ખતની સરત તુટી એવું સમજવું.

જમીનનો ના કબુલ કરવાનો અધિકાર. ૧૨૨ સારી રીતે ચલવા સારૂ આ બાબ પ્રમણે આપવા માંગેલો કોઈ પણ જામીન ના લાયક સખસ છે એ સબબ ઉપરથી તેને ના કબુલ કરવાનો અધિકાર માજીસ્ટરેટને છે, પણ તે માજી-માજીસ્ટેટે તેમ કરવાનાં કારણો દફ્તરમાં લખવાં.

તારણ ન આપે તો કેદ ૧૩૩. ૧૦૬ ઠી અથવા ૧૧૮ મી કલમ પ્રમાણે તારણ આપવાનો જે સખસને હુકમ કરયો હોય તે સખસ, જે મુદત સુધી સદરહુ તારણ આપવાનું હોય તે મુદત જે તારીખે શરૂ થતી હોય તે તારીખે અથવા તે પેહેલાં જો સદરહુ તારણ ન આપે તો, આનીજ હેઠળ લખેલા પ્રસંગ ખારેજ કરીને. સદરહુ મુદત પુરી થતાં સુધી, તે સખસને તુરંગમાં મોકલવો અથવા તે અગાઉથીજ કેદમાં હોય તો તેને કેદમાં અટકાવી રાખવો, એ પ્રમાણે તુરંગમાં મોકલવો અથવા અટકાવી રાખવો, એ પ્રમાણે તુરંગમાં મોકલવો અથવા અટકાવીરાખવો એ તે તારણ માગવાનો હુકમ કરવાની કોરટને અથવા માજી-સ્ટેટને અથવા જે તુરંગમાં સદરહુ પ્રમાણે કરેલા સખસને અટકાવી રાખ્યો હોય તે તુરંગ જે અમલદારના હવાલામાં હોય તે અમલદારને સદરહુ મુદતની અંદર તે

તારણ આપે ત્યાં સુધી તેને તુરંગમાં મોકલવો જોઇએ, અથવા કેદમાં અટકાવી રાખવો જોઇએ.

હાઇકોરટની અથવા સેશન કોરટની આગળ કયારે કામ રજુ કરવું.

જ્યારે એક મુદત કરતાં વત્તી મુદત સુધી તારણ આપાવાનો સદરહુ સખસને કોઇ માજીસ્ટરેટને હુકમ કરયો હોય, ત્યારે જો સદરહુ સખસ ઉપર કહયા મુજબ તારણ ન આપે તો તે માજીસ્ટરેટે વારંટ કહાડીને એવું ફરમાવવું કે સેશન કોરટનો હુકમ થતાં સુધી, અથવા સદરહુ માજીસ્ટરેટપ્રેસિડેન્સી માજીસ્ટેટ હોટ તો. હાઇકોરટનો હુકમ થતાં સુધી, તે સખસને તુરંગમાં અટકાવી રાખવો, અને બની શકે તેટલી તાકીદે, તે કામ સદરહુ કોરટની આગળ રજુ કરવું

સદરહુ કોરટ તે કામ તપાસવાને અને કાંઈ પણ વધારે ખબર અથવા પુરાવો પોતાને જરૂરનો લાગે તે માગી તે કામમાં પોતે દુરસ્ત ધારે તેવો હુકમ કરવાને મુખત્યા છે. પણ એવું ઠરાવ્યૂં છે કે તારણ નહી આપવા બાબત કોઈ પણ સખસને કેદ કરયો હોય તો તે કેદની મુદત ત્રણ વરસ કરતાં વત્તી હોવી નહી જોઇએ.

કેદનો પ્રકાર.

સુલેહ રાખવા સારૂ તારણ નહી આપવા બાબત કેદ આશાન હોવી જોઇએ.

સારી રીતે ચાલવા સારૂ તારણ નહી આપવા બાબત કેદ દરેક કામમાં કોરટ અથવા માજીસ્ટરેટ ફરમાવે તે પ્રમાણે સખત મજુરી સાથે અથવા આસન થઇ શકે.

તારણ નહી આપવા બાબત કેદ કરેલા સખસોને છુટા કરવાનો અધિકાર.

૧૨૪. કલમ જ્યારે જ્યારે જીલ્લા માજીસ્ટરેટનો અથવા પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટરેટનો એવો મત હોય કે આ બાબ પ્રામાણે તારણ નહી આપવા બાબત કેદ કરેલા કોઇપણ સખસને છુટો કરવાથી લોકોને અથવા કોઇ પણ બીજા સખસને જોખણ પહોચશેનહી ત્યારે, તે સદરહુ સખસને છુટો કરવાનો હુકમ કરવાને મુખયાર; પછી તે સખસને કેદ કરવાનો હુકમ તેણે પોતે કરેલો પોય કે પોતાના હોદા ઉપર જે અમલદાર હોય તેણે કરેલો હોય કે કોઇ તાબામાંહેના માજીસ્ટરેટે કરેલો હોય તોપણ.

જ્યારે જ્યારે જીલ્હા માજીસ્ટરેટનો અથવા કોઇ પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટરેટનો એવો મત હોય કે આ બાબ પ્રમાણે તારણ નહીં આપવા બાબત સેશન કોરટ અથવા હાઇકોરટના હુકમ પ્રમાણે કેદ કરેલા કોઇ પણ સખસને સદરહુ જોખમ વગર છુટો કરી શકાય એવું છે, ત્યારે ત્યારે સદરહુ માજીસ્ટરેટે, પ્રસંગ પ્રમાણે, સેસન કોરટના અથવા હાઇકોરટના હુકમ સારૂ તે કામનો તુરત રીપોટ કરવો. અને સદરહુ કોરટ દુરસ્ત ધારે તો તે સદરહુ સખસને છુટો કરવાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે

સુલેહરાખવાબાબતનું કોઇપણ ખત રદ કરવાનો જીલ્લા

૧૨૫ જીલ્લા માજીસ્તરેટ પોતાની જીલ્લામાંની જે કોરટ પોતાનો કોરટથી ચહડતા દરજાની ન હોય તેવી કોઇ કોરટના હુકમથી સુલેહ રાખવા સારૂ જે ખત આ બાબ પ્રમાણે કરી આપ્યું

જીલ્લા માજીસ્ત્રેટ નો અધિકાર.

હોય તે ખત પાકાં કારણો સરૂ ગમે તે વખતે રદ કરવાને મુખત્યાર છે. તે કારણો દફતરમાં લખવાં.

જામીનોનો છુટકારો.

૧૨૬. કોઇ પણ સખસની સુલેહ ભરેલી અથવા સારી ચાલ માટે બોન્ડ જે સખસ જામીન થયો હોય તે સખસ કોઇ પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટરેટની જીલ્લા માજીસ્ટરેટની પેટાટુકડી માજીસ્ટરેટની અથવા પેહેલા વરગના માજીસ્તરેટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાંહે આ બાબ પ્રમાણે કરી આપેલું હરકોઇ ખત રદ કરવા બાબતની અરજી ગમે તે વખતે સદરહુ માજીસ્ટરેટને કરવાને મુખત્યાર છે.

સદરહુ અરજી થયા ઉપરથી તે માજીસ્ટરેટે પોતાને દુરસ્ત લાગે તે પ્રમાણે પોતાનો સમન અથવા વારંટ કાહાડોને જે સખસને માટે સદરહુ જામીન બંધાએલો હોય તે સખસને પોતાની આગળ હાજર થવાનું અથવા આણવાનું ફરમાવવું

જ્યારે તે માજીસ્ટરેટની આગળ સદરહુ સખસ હાજર થાય અથવા તેને આણ્યો હોય ત્યારે સદરહુ માજીસ્ટરેટે તે ખત રદ કરવું અને તે ખતના મુદતના બાકી રહેલા ભાગને માટે અસલ તારણના જેવાજ પ્રકારનું નવું તારણ આપવાનો સદરહુ સખસને હુકમ કરવો.

સદરહુ પ્રકારનો દરએક હુકમ ૧૨૧ મી, ૧૨૨ મી ૧૨૩ મી, અને ૧૨૪ કલમના કારણ સારૂ પ્રસંગ પ્રમાણે ૧૦૬ ઠી, અથવા ૧૧૮ મી કલમ મુજબ કરેલો હુકમ છે એવું સમજવું.

બાબ ૯ મો.

કાયદા વિરૂધ મંડળી.

માજીસ્ટરેટના અથવા પોલીસઅમલદારના હુકમ ઉપરથી મંડળીએ વીખરાઈ જવું.

૧૨૭. કોઈ કાયદા વિરૂધ મંડળીને અથવા જેથી લોકની સુલેહમાં ગડબડ થવાનો સંભવ હોય એવા પાંચ અથવા વધારે સખસોની મંડળીને વીખરાઈ જવાનો હુકમ કરવાને કોઈપણ માજીસ્ટરેટ અથવા જે અમલદારના હવાલામાં કોઈ પોલીસથાણું હોય તે અમલદાર મુખત્યાર છે; અને એવો હુકમ થયેથી તે હુકમ મુજબ વીખરાઈ જવાની તે કાયદા વિરૂધ મંડળીના અગભુતોની ફરજ છે.

આ કલમ કલકત્તા તથા મુંબાઈ એ શેહેરોમાં પોલીસને લાગુછે.

વિખરી નાખવા સારૂ બિનલસ્કરી જબરી કરવા બાબત.

૧૨૮. એ પ્રમાણે હુકમ કર્યા ઉપરથી સદરહુ પ્રકારની કોઈ મંડળી વિખરાઈ નહી જશે અથવા એ પ્રમાણે હુકમ કરયા વગર વિખરાઈ નહી જશે તો તેની વરતણુક ઉપરથી વિખરાઇ નહી જવાનો તેનો નિસ્ચ જણાય તો હરકોઈ માજીસ્ટરેટ અથવા જે અમલદારના હવાલામાં કોઇ પોલીસથાણું હોય તે અમલદાર, પછી

તે ઈલાકાના મુખ્ય શેહેરોની અંદર કે બાહાર હોય તોપણ સદરહુ મંડળીને જબરી થી વિખરી નાખવાને મુખત્યાર છે, અને સદરહુ મંડળી વિખરી નાંખવાના કારણ સારૂ, અને જરૂર હોય તો, સદરહુ મંડળી વીખરી નાખવાને અથવા તે મંડળીના મા ણુસોને કાયદા પ્રમાણે શિક્ષા કરવામાં આવે તે માટે તે માણુસોને પકડવા તથા કેદ ક રવા સારૂ મલીકામાઆઝમાના લસ્કરમાંના અમલદાર અથવા સીપાઈ નહી હોય તેવા અથવા ૧૮૬૯ ના હિંદુસ્તાનનાવાલન્ટીયરોના આક્ટ પ્રમાણે નોંધેલા વાલન્ટીયરનહો હોય અને તેવા તરીકે કામ કરતો ન હોય એવા કોઈપણ મરદ માણસની મદદ માગવા ને મુખત્યાર છે.

લસ્કરી જબરીક રવા બાબત.

૧૨૯ જો સદરહુ પ્રકારની કોઈ મંડળી બીજી રીતે વિખરી ન ખાતી નહી હોય, અને લોકોની સહીસલામતી રાખવા સારૂ તે મંડળી વિખરી નાખવાની જરૂર હોય, તો ઊંચામા ઊંચા દરજ્જા નો જે માજીસ્ટરેટ હાજર હોય તેને તે મંડળી લસ્કરી જબરીથી વિખરી નાખવાનો અખત્યાર છે.

લસ્કરના જે કમાંડીંગઆફિસરનેમંડળીવિખરી નાખવાનું માજીસ્ટરેટે ફરમાવ્યુંહોય તે કમાંડીંગઆફીસરનું કામ.

૧૩૦. જ્યારે કોઇ માજીસ્ટરેટ સદરહુ પ્રકારની કોઈપણ મંડળી લસ્કરી જબરીથી વિખેરી નાખવાનો નિશ્ચય કરે, ત્યારે મલીકામાઆઝમાંના લસ્કરમાં હરકોઈ સિપાઇયોનો અથવા ૧૮૬૯ ના હિંદુસ્તાનના વાલન્ટીયરોની, કમાંડ જે કોઈ સનંદી અથવા બીનસનંદી અમલદારની પાશે હોય તે અમલદારને સદરહુ મંડળી તેવી જબરીથી વિખરી નાખવાનું તથા પોતે ફરમાવે તેવા, અથવા તે મંડળી વિખરી નાખવાને અથવા કાયદા પ્રમાણે શિક્ષા કરવામાં આવે તે માટે જેમને પકડી અટકાવી રાખવાની જરૂર હોય તેવા, તે મંડળીના માણસોને પકડી અટકાવી રાખવાની જરૂર હોય તેવા, તે મંડળીના માણસોને પકડી અટકાવી રાખવાનું ફરમાવવા ને તે માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે.

સદરહુ પ્રકારના દરએક અમલદારે પોતાને દુરસ્ત લાગે એવી રીતે સદરહુ હુકમ પ્રમાણે ચાલવું પણ તેમ કરવામાં તેણે તે મંડળી વિખરી તો નાખવીજ તથા સદરહુ માણસોને પકડી અટકાવી તો રાખવાજ, પણ તેમ કરવામાં જેટલી ઓછી જબરી થાય તેટલી ઓછી જબરી કરવી અને જાનમાલને જેટલું ઓછું નુકસાન થાય તેટલુ ઓછુ નુકસાન કરવું.

મંડળી વિખરી નાખવાનો કમીશન્ડ(સનંદી) લસ્કરી અમલદારોનો અધિકાર.

૧૩૧. જ્યારે સદરહુ પ્રકારની કોઈપણ મંડળીથી લોકોની સહીસલામતીને ઉઘાડી રીતે ધોકો પોહોંચતો હોય, અને કોઇ માજીસ્ટરેટને જણાવી શકાતું નહી હોય, ત્યારે મલીકામાઆઝમાના લસ્કરના હરકોઈ કમિશન્ડ (સનંદી) અમલદારને સદરહુ મંડળી લસ્કરી જબરીથી વિખરી નાખવાનો અધિકાર છે, તથા સદરહુ

મંડળી વિખરી નાખવા માટે અથવા કાયદા પ્રમાણે શિક્ષા કરવા માં આવે તે માટે તે મંડળીના હરકોઇ માણસોને પકડી કેદ કરવાનો તેને અધિકાર છે; પણ જ્યારે આ કલમ પ્રમાણે તે ચાલતો હોય તેવામાં કોઈ માજીસ્ટરેટને તે બા બતની હકિકત જણાવવાની તક મળી આવે તો તેણે તેમ કરવું અને ત્યાર પછી પો તે સદરહુ પ્રમાણે કરવાનું જારી રાખવું કે નહી તે બાબત તેણે માજીસ્ટરેટના હુકમ પ્રમાણે ચાલવું.

આ બાબપ્રમાણે કરેલા કામબાબત ફરિયાદમાંડવાવિ રૂદ્ધ બચાવ.

૧૩૨. આ બાબ પ્રમાણે કરેલા કામોછે એવું કહેવામાં આવતું હોય તેવાં કોઇપણ કામ બાબત કોઈ પણ માજીસ્ટરેટ લશકરી અમલ લદાર સિપાઇ અથવા વાલંન્ટીયરની ઉપર કોઈપણ ફરિયાદ, ગ- વરનર જનરલ ઇનકાંઉનસિલની મંજુરી વગર કોઇપણ ફોજદારી કોરટમાં માંડવો નહી; તથા

(અ) આ બાબ પ્રમાણે શુધબુધિથી ચાલનારા કોઇપણ માજીસ્ટરેટે અ- થવા પોલીસઅમલદારે;

(બ) ૧૩૧ મી કલમ પ્રમાણે શુદ્ધબુદ્ધિથી ચાલનારા કોઇપણ અમલદારે

(ક) ૧૨૮ મી અથવા ૧૩૦ મી કલમ પ્રમાણે કોઇ હુકમ મુજબ શુધબુ થી હરકાંઈ કામ કરનારા કોઇપણ સખસે અને,

(ડ) લસ્કરી કાયદા પ્રમાણે જે હુકમ માનવાને પોતે બંધાએલો હોય તે હુકમ ને તાબે થઇને કાંઈપણ કામ કરનારા કોઈ હલકા દરજાના અમલદારે અ- થવા સિપાઇએ અથવા વાલન્ટીયરે,

તે ઉપરથી કાંઇ ગુન્હો કરયો છે એવું સમજવું નહી.

બાબ ૧૦ મો.

લોકાપકારક કૃત્યો.

અપકારકવસ્તુ ખશેડવા બાબત શરતી હુકમ.

૧૩૩. જ્યારે જ્યારે કોઈ રિપોટ અથવા બીજી ખબર મલ્યા તથા પોતે દુરસ્ત ધારે એવો પુરાવો [જો જોઇતો હોયતો] લીધા ઉપરથી કોઈ જીલ્લા માજીસ્ટરેટના અથવા પેટા ટુકડી માજીસ્ટરેટ ના અથવા પેહેલા વરગના જે માજીસ્ટરેટને સ્થાનિક સરકારે આ બાબનનો અધિકાર આપ્યો હશે તે માજીસ્ટરેટના વિચારમાં એમ આવે કે,

ફલાણો રસ્તો અથવા નદી અથવા કાંસ લોકો કાયદેસર વાપરે છે અથવા લો- કોને કાયદેસર વાપરવાનો અધિકાર છે. તે રસ્તામાથી અથવા નદીમાંથી અથવા કાંસ માંથી અથવા ફલાણી સારવજનિક જગામાંથી ફલાણી કાયદા વિરૂધ અટચણ અથવા અપકારક વસ્તુ ખશેડવા જોઇએ અથવા

ફલાણો વેપાર અથવા ધંધો, અથવા ફલાણો માલ અથવા વેપારની જણસ રા ખવી-એ લોકની તનદુરસ્તીને અથવા શરીર સુખને નુકશાનકારક હોવાના સબબથી

તે વેપાર અથવા ધંધો બંધ કરી નાખવો જોઇએ અથવા ખસેડવો જોઇએ અથવા તે બાબત મના કરવી જોઇએ અથવા તે માલ અથવા વેપારની જણસ રાખવાનું બંધ કરી નાખવુ જોઇએ અથવા ખસેડવુ જોઇએ અથવા તે બાબત મના કરવો જોઇએ, અથવા

ફૂલાણી ઇમારત બાંધવાથી અથવા ફૂલાણા પદારથની વ્યવસ્થા થયાથી આગ લાગવાનો અથવા અવાજ થઇને ફુટવાનો સંભવ છે માટે તે અટકાવવી જોઇએ, અથવા બંધ કરવી જોઇએ; અથવા.

ફૂલાણી ઇમારત એવી હાલતમાં છે કે તે પડશે અને તેથી પડોશમાં રેહેનારા અથવા ધંધો ચલાવનારા લોકોને અથવા પાસે થઇને આવનાર જનાર લોકોને નુકશાન થસે એવો સંભવ છે, અને તેટલા માટે તેને ખસેડવાની અથવા તેની મરામત કરવાની અથવા તેને ટેકો આપવાની જરૂર છે.

અથવા સદરહુ પ્રકારના ફૂલાણા રસ્તા પાસેના અથવા ફૂલાણી સારવજનિક જગા પાસેનાં ફૂલાણાં તળાવનો અથવા કુવાની અથવા ખાડાંના આસપાસ વાડ અથવા પાળ એવી રીતે બાંધી લેવી જોઇએ કે પછી તેથી લોકોને કાંઈ ભય ઉત્પન થાય નહી,—

ત્યારે ત્યારે જે સખસ તે અડચણ અથવા અપકારક વસ્તું કરતો હોય અથવા તે વેપાર કે ધંધો ચલાવતો હોય અથવા તે માલ કે વેપારની જણસ રાખતો હોય, અથવા તે ઇમારતનો પદારથનો તળાવનો, કુવાનો અથવા ખાડાનો માલીક અથવા કબજેદાર હોય અથવા તે ઉપર અખત્યાર ચલાવનાર હોય તે સખસની ઊપર એક શરતી હુકમ મોકલવાને તે માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે તે હુકમમાં તે સખસને એમ ફરમાવવું કે આ હુકમમાં ઠરાવેલી આટલી મુદતમાં તમેઃ—

તે અડચણ અથવા અપકારક વસ્તુ કાહાડી નાખજો; અથવા

તે વેપાર અથવા ધંધો બંધ કરજો અથવા ખસેડજો; અથવા

તે માલ અથવા વેપારની જણસ ખસેડજો; અથવા

તે ઇમારત બાંધસો નહી અથવા બંધાવવી બંધ રાખજો; અથવા

તે ખસેડી લઇ જજો અથવા તેની મરામત કરજો અથવા તેને ટેકો આપજો; અથવા,

તે પદાર્થની વ્યવસ્થા ફેરફાર કરજો; અથવા

તે તળાવને અથવા કુવાને અથવા ખાડાને વાડ અથવા પાળ બાંધી લેજો [આટલી બાબતોમાંથી પ્રસંગ હોય તે બાબત હુકમમાં લખવી]

અને તેમાં બીજું એમ ફરમાવવું કે અગર તમે એ પ્રમાણે ન કરો તો આ હુકમથી ઠરાવેલી ફૂલાણી વખતે તથા જગાએ તમે અમારા આગળ અથવા કોઈ પેહેલા અથવા બીજા વરગના માજીસ્ટરેટની આગળ હાજર થજો, અને આ કાયદામાં આગળ ઠરાવેલી ફૂલાણી વખતે તથા જગાએ તમે અમારા આગળ અથવા કોઈ પેહેલા અથવા બીજા વરગના માજીસ્ટરેટની આગળ હાજર થજો, અને આ કાયદામાં

આગળ ઠરાવેલો ફૂલાણી રીતે તે હુકમ રદ કરાવવાની અથવા બદલાવવાની દરખાસ્ત કરજો.

આ કલમ પ્રમાણે કોઇ માજીસ્ટરેટે યોગ્ય રીતે હુકમ કરયો હોય તે હુકમ વિશે કોઈ પણ દિવાની કોરટમાં તકરાર ઉઠાવવી નહી.

ખુલાસો—"સારવજનિક જગા આ શબ્દોમાં સરકારની માલમિલકતનો તથા છાવણીની જગાનો અને લોકોની તનદુરસ્તી ઠીક રાખવા સારૂ અને તેઓની ગમતને સારૂ જે જગા છુટી રાખેલી હોય તે જગાનો પણ સમાવેશ થાયછે.

ટીકા—આ કલમ ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૫૨૧ ને મળતી છે પણ તેમાં ઘણા અગત્યના સુધારા થયાછે.

આ કલમ પ્રમાણે અપકારક વસ્તુ ખશેડવા બાબતનો હુકમ કરવા માટેના નમુના માટે જુઓ પરશીશીસ્ટ ૫ નો નમુનો ૧૯ મા.

જે લોકાપકારક કૃત્ય ખશેડવા દરખાસ્ત કરવામાં આવી હોય તે લોકાપકારકકૃત્ય ઘણા વરસથી છે એવો બચાવ ચાલી શકે નહી રાણી વિરૂધ કોશ આરચ પ્ર. ૯૫૭ કલકતાના પરાનો મ્યુનિસિપાલ કમિશનર વિ. મહમદઅલી બેંગાળા રીપોટ વા. ૭ પ્ર; ૪૯૯

સરીયામ રસ્તો પહોળો અને મોટો હોય તેને કોઇ હમેશને માટે સાંકડો કરવાની તજવીજ કરેતો તે લોકાપકારક કૃત્ય કહેવાય રાણી વિરૂધ યુનાઇટેડકીંગડમ ઇલેકટરીક ટેલીગરાફ કંપની આરચ પ્ર. ૯૬૭

અમુક જગો સ્મશાન તરીકે વપરાય નહી એવી અરજ માજીસ્ટરેટને થઈ શકે નહી તેમ તે મંજુર પણ કરી શકે નહી ગદાધર કામીલા વિ, બઈદાનાથ જાના. ૨૨ વી. રી. પ્ર. ૬

જે ખાડામાં ફરીયાદી પોતાનો કચરો પુંજો નાખતો હોય તો તે માટે માજીસ્ટરેટથી કાંઇ થઇ શકે નહીં ફરીયાદીએ દિવાની દાદે પહોચવું જોઇએ—સામદાસ વિ. ભોલાદાસ વીકલી રીપોટ વા. ૯ પ્ર ૧૬૦

આ કલમનો ઉપયોગ કરવા માટે માજીસ્ટરેટ પાસે જે સખસે ફરીયાદ કરીહોય તેમની ઉપર કાંઇ નુકસાનીની ફરીઆદ માંડી શકાય નહી પણ માજીસ્ટરેટને જે ખબર આપી હોય તે દવેષથી આપેલી હોય અથવા સામાવાળાને કાંઇ ઇજા કરવા આપી હોય તો એવી નુકશાનીની ફરીયાદ ચાલી શકે ચિંતામાની બાપુકા વિ. દીગંબર ચિંતર બે. વા. ૨ પ્ર. ૧૫

આ અને આગળની બીજી કલમો પ્રમાણે કામ ચલાવવામાં કાંઇ કાયદાની ભુલ થઇ હોય તો હાઇકોરટ તે જોઈ શકેછે ગણપતપ્રસાદ બીનસોભારાની કામમાં મુંબઈ હાઈકોરટ રીપોટ વા. ૯ પ્ર ૧૬૦

હિંદુસ્તાનનાફોજદારી કાયદાની કલમ ૨૯૮ મુજબ કોઈ સખસ ઉપર લોકાપકારક કૃત્યના ગુન્હાની ફરીયાદી થઇ હોય તે કામ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ માના બાબ ૩૯ એટલે હાલના કાયદાનો બાબ ૧૧ મુજબ પ્રથમ કામ ચાલેલું નથી એવા

આપમથી સદરહુ ફરિયાદી ગેરકાયદે ગણાય નહી સુખલાલ અને બીજા મુંબઈ હાઈકોર્ટ ૨૮ સપ્ટેમ્બર તા૦ ૧૭ સને ૧૮૯૯

કોઈ સખસના ઘરમાં થઈ રાજમાર્ગ ઉપર જવાનો રસ્તો હોય તે ખાનગી રસ્તો માજીસ્ટરેટને ઉઘડાવવાને સતા નથી સબબ તે ખાનગી રસ્તો રાજમારગ નથી તે કામ દિવાની કોરટ લાયક છે; જંકીનાથ ભટાચારજી, વીકલી રીપોટ ૨ પ્ર. ૩૯

જે તળાવ ફકત જળાશય હોય તે તળાવને અકસમાત બનાવ અટકાવવાને ફકત વાડ કરવાનોજ હુકમ માજીસ્ટરેટ કરી શકે પણ જો તે અરધો સુકાયેલો એકખાડો હોય અને તેમાં લોકો પુંજો નાખતા હોય અને તેથી લોકાપકારક કૃત્ય થતું હોય ને બીજો ઉપાય ન હોય તો માજીસ્ટરેટ તે ખાડો પુરાવી નાખવાને હુકમ કરવાને સતાવાન છે, ખિસ્તોચંદ ચક્રબતી વીકલી રીપોટ ૧૦ પ્ર. ૨૭

હુકમપહોચાડવા અથવા જાહેર કરવાબાબત.

૧૩૪. જે સખસની ઉપર સદરહુ હુકમ કરયો હોય તે સખસને, બની શકે તો આ કાયદામા સમન બજાવવા સારૂ ઠરાવેલી રીતે; તે હુકમ પોહોચાડવો.

જો સદરહુ હુકમ એ પ્રમાણે પોહોચાડી શકાતો ન હોયતો, સ્થાનિક સરકાર કાનુન કરીને ફરમાવે તે રીતે જાહેરનામું પ્રસિધ કરીને તે હુકમ જાહેર કરવો તથા તેની ખાતર તે સખસને પોહોચાડવા માટે સહુથી લાયક હોય એવી જગાપર અથવા જગાઓપર તેની નકલ ચોહોડવી.

જેસખસને હુકમકરયોહોયતેણેતે હુકમ માનવો. અથવાકારણ બતાવવું અથવા જ્યુરી માગવી.

૧૩૫. જે સખસની ઉપર સદરહુ હુકમ કરયો હોય તેણે—

(અ) તે હુકમમાં લખેલી મુદતમાં તે હુકમથી ફરમાવેલું કામ કરવું અથવા

(બ.) સદરહુ હુકમ પ્રમાણે હાજર થવું અને તેની વિરૂધ કારણ બતાવવું અથવા તે હુકમ વ્યાજબી તથા યોગ્ય છે કે નહી તેનો ઈનસાફ કરવાને એક જયુરી મુકરર કરવા સારૂ, જે માજીસ્ટરેટે તે હુકમ કરયો હોય તે માજીસ્ટરેટને અરજી કરવી.

ટીકા—અમુક રસ્તે જવાના મારગપરની અડચણ દુર કરવી અને એવો હુકમ કેમ ન કરવો તેનું કારણ બતાવવું એવો માજીસ્ટરેટે આ કામનો હુકમ કરયો હતો. જે માણસ પર આરોપ હતો તે માણસે અરજિ કરયા ઉપરથી તે માજિસ્ટરેટે જુના ક્રિમિનલ પરોસિજર કોડની કલમ ૫૨૩ એટલે આ કલમ ૧૩૫ પ્રમાણે પંચ નિમા.

તેમાં ઠરાવવામાં આવ્યું કે માજિસ્ટરેટે પેહેલા જે હુકમ કરયો હતો તે બરાબર અને યોગ્ય હતો કીંવા નહી અને તેને નિરણય કરવા માટે ખરેખર રીતે અમુક જમીનમાંથી જવા આવવાના રસ્તાનો ટંટો ખરેખર છે કીંવા નહી? એ વાતની ચોકશી કરવા વીશે માજિસ્ટરેટે તે પંચને કહેવું જોઈતું હતું કલકતા હાઈકોરટ રીપોટ વાં. ૨૧ પ્ર; ૬૪ તા૦ ૩૦ મી મારચ ૧૮૭૪

આ કલમ પ્રમાણે કામ ચલાવવામાં પંચના આસામી નિમવા તે માજીસ્ટરેટે ।તે

પોતાની મરજિ પ્રમાણેના નિમવા અને માજિસ્ટરેટનો હુકમ કાયમ કરવામાં જે વિરૂધ પક્ષકારનું હિતછે તે પક્ષકારે પસંદ કરેલાને માજિસ્ટરેટે નિમવો નહી નહો.

આ કામમાં વિરૂધ પક્ષકારે નિમેલા પંચ માજિસ્ટરેટે નિમ્યા હતા સબબ તે માજિસ્ટરેટનો પંચ નિમવા બદલનો હુકમ હાઇકોરટે જુના ક્રિમીનલ પરોસીજર કોડની કલમ ૨૯૭ ના આધારે તપાસણી કોરટ તરીકે રદ કરયો કારણ તેણે કરીને કામમાંના ગુણ દોસને બાધ આવ્યો છે સબબ આ કામ ચલાવવાના કામમાં મોટો મુદાની ચુકછે એવો હાઇકોરટનો અભિપ્રાય હતો કલકતા તા૦ ૧૮ ફેબરૂવારી ૧૮૭૪ વા. ૨૧ પ્ર ૪૩

તેમ નહી કરવાનું ફળ. — ૧૩૬ ૧૩૫. મો કલમમાં ફરમાવ્યા મુજબ સદરહુ સખસ શરહુ કામ ન કરે અથવા હાજર થઇને કારણ નબતાવે અથવા જ્યુરી મુકરર કરવા સારૂ અરજી ન કરે તો તે બાબત હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાના ૧૮૮ મી કલમમાં ફરમાવેલી શિક્ષાને તે પાત્ર થશે અને તે હુકમ નિઃસકેત કરવામાં આવશે.

ટીકા-- એ કેસમાં એવું ઠરયું હતું કે નિમેલી મુદત વીતી ગયા પછી એ હુકમ નહી માનવાનું કામ ચલાવવું શરૂ કરયાં પેહેલા કાંઇ કારણ બતાવવામાં આવે તો માજિસ્ટરેટે કારણ સાંભળવા જોઇએ બીસ્તોચંદ ચકરબતીના કામમાં વી. રી. ૧૦ પ્ર ૨૭.

તે કારણબતાવવા ને હાજર થાયત્યારે કેમ કરવું — ૧૩૭. જો તે સખસ હાજર થાય અને તે હુકમની વિરૂધ કારણ બતાવે, તો માજીસ્ટરેટે તે બાબતમાં પુરાવો લેવો

જો માજીસ્ટરેટની એવી ખાત્રિ થાય કે તે હુકમ વ્યાજબી તથા યોગ્ય નથી. તો તે બાબતમાં આગળ કામ ચલાવવું નહી.

જો તે માજીસ્ટરેટનો એવી ખાતરી ન થાયતો તે હુકમ નિઃસકેત કરવો

ટીકા--આ કલમમાં પુરાવો લેવા માજિસ્ટરેટો ઉપર જે ફરજ નાખીછે તે પ્રમાણે તેઓએ પુરાવો લેવો જોઇએ એવું આ કલમના ઠરાવથી દેખાયછે અને એવું ઠરયું પણ છે નિમાઇચરણ દેવી વિરૂધ કાળીનાથ રકીથ વી. રી. ૨૬ પ્ર ૭

સરોયામ રસ્તા ઉપરથી કાંઇ અટચણ દુર કરવા માટે કોઇ માજીસ્ટરેટ પાસે કાંઇ ફરિયાદ કરવામાં આવી હોય ત્યારે સદરહુ રસ્તો શરિયામ છે એવું માજીસ્ટરેટે પ્રથમ તપાસવુ જોઇએ એ તપાસમાં રસ્તો મજકુર સરીયામ છે એવું જણાય તો તે બાબતનું કામ આગળ ચલાવવા તેનો અધિકાર છે જો તે રસ્તો મજકુર શરિયામ નથી એવું તેને એ તપાસને અંતે જણાય તો એ કામ આગળ ચલાવવા તેનો અધિકાર નથી અને તેથી અટચણ દુર કરવા તેનો હુકમ અમલમાં લાવવો નહી જોઇએ બચ્ચારામ ભટાચારજી વીકલી રીપોટ ૧૫ પ્ર. ૯૭

તે સખસજ્યુરી માગે ત્યારે કેમ કરવું. — ૧૩૮. જ્યુરી મુકરર કરવા સારૂ ૧૩૫ મી કલમ પ્રમાણે અરજી આવે એટલે માજીસ્ટરેટે,—

(અ) તુરત એક જ્યુરી મુકરર કરવી તેમાં પાંચ સખસો કરતાં ઓછા નહો હોય તેવી વિષમ સંખ્યા હોવી જોઇએ અને તેનો પ્રમુખ તથા બાકીના સભાસદો માંહેના અડધા સભાસદો તે માજીસ્ટરેટે મુકરર કરવા, અને બીજા સભાસદો તે અરજદારે મુકરર કરવા.

(બ.) સદરહુ પ્રમુખને તથા સભાસદોને માજીસ્ટરેટ દુરસ્ત ધારે તેવી જગાએ તથા વખતે હાજર થવા સારૂ સમન કરવા અને,

(ક) તેમણે પોતાનો ઠરાવ કેટલી મુદતમાં આપવો તે મુદત મુકરરકરવી

ટીકા--આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૫૨૩ ના બીજા પારીગરાફ કલમ ૫૨૪ ના પેહેલા પારેગરાફને મળતી છે જયુરી રચવા બાબત માજિસ્ટરેટે જે હુકમ કરવો તેના નમુના માટે જુઓ પરિશિષ્ટ ૫ નો નમુનો ૧૭ મો.

નીમેલી મુદતમાં જ્યુરી પોતાનો નીવેડો લાવે નહી તો તે નીવેડો રદ બાતલ છે. જો મુદત વધારી હોય તો તે મુદતમાં નીવેડો આવવો જોઇએ પણ તે મુદતમાં નીવેડો આપવામાં ન આવે તો તે નીવેડો રદ છે. દીનોનાથ ચકરબતી વિરૂધ્ધ હરગોવીંદ પાલ વીકલી રીપોટ ૧૯ પ્ર. ૨૩

જ્યુરીઓમાંથી એક જુરરે પોતાનો રીપોર્ટ માજીસ્ત્રેટને મોકલ્યો ન હોય તે કારણથી બીજી જુરી ભરવાની અથવા બીજી જુરીને તે બાબત ફરીથી સોંપવાની સત્તા માજીસ્ટરેટને નથી. જ્યારે કલમ ૧૩૮ મુજબ યોગ્ય રીતે નીમેલી જુરી કાંઇ સારા કારણને લીધે સોંપેલી બાબતનો નીવેડો કરી શકે નહી ત્યારે માજીસ્ટરેટને નવી જુરી નીમવાનો અખત્યાર છે. નિમાએલી જુરીમાંથી એક સખસ મરણ પામે અથવા એમ ધારો કે જુરી હઠ કરી જે બાબતસારૂ નિમવામાં આવી હોય તે બાબતનો ફેંસલો કરવા ના પાડે તો એવી બાબતમાં જુરી નિમવાનો પ્રથમનો હુકમ નીરઉપયોગી અને રદ થાય છે એમ ગણી માજીસ્ટરેટ કલમ ૧૩૮ મુજબ બીજી જુરી નિમવાને મુખત્યાર છે પણ ઉપરના કામમાં તો બીજી જુરી નીમાઈ ત્યાર પહેલાં પ્રથમના જુરરોએ પોતાનો અભિપ્રાય પ્રમુખને જણાવ્યો હતો અને માજીસ્ટરેટને રિપોર્ટ કરવાનુંજ બાકી રહયું હતું ખામી એટલીજ રહી હતી કે પ્રમુખે રીતસર રીપોર્ટ માજીસ્ટરેટને કરયો નહોતો પણ એ રીપાટ બીજી જુરીના પ્રમુખ મારફત માજીસ્ટરેટે ફરીઆદમાં માગેલો હુકમ કાઢયો ત્યાર પેહેલાં તેને પોહોચાડયો હતો. આ ઉપરથી એમ ઠરાવવામાં આવ્યું કે માજીસ્ટરેટે પ્રથમની જુરીએ કરેલા રીપોટ પ્રમાણે વરતવું અને બીજી જુરીનો રીપોટ રદ બાતલ ગણવો જોઇએ--શેખનો ઝીમુદીના કામમાં વીકલી રીપોટ ૨૧ પ્ર. ૫૪

જો જયૂરી માજીસ્ટરેટનો હુકમ વ્યાજબી ઠરાવે તો કેમ કરવું.	૧૩૯ જો તે જુરીને અથવા જુરરોમાંના અડધાથી વધારે જણને માજીસ્ટરેટનો અસલનો હુકમ વ્યાજબી તથા યોગ્ય છે અથવા તે હુકમમાં કાંઇએક ફેરફાર કરયો હોય તો તે હુકમ વ્યાજબી તથા યોગ્ય થશે એવું દેખાશે અને તે ફેરફાર માજીસ્ટરેટે કબુલ કરશે

તો સદરહુ પ્રકારના (જો કાંઈ ફેરફાર હોયતો તેને અનુસરીને તે માજીસ્ટરેટે તે હુકમ નિઃસકેતકરવો બીજી બાબતોમાં આગળ કામ ચલાવવું નહી.

હુકમ નિઃસકેત કરેથી કેમ કરવું

૧૪૦. જ્યારે ૧૩૬ મી; ૧૩૭ મી; અથવા ૧૩૯ મી કલમ પ્રમાણે કોઈ હુકમ નિઃસંકેત કરવામાં આવ્યો હોય ત્યારે જે સખસ ની ઉપર તે હુકમ કરયો હોય તેને તે માજીસ્ટરેટે તે હુકમની નોટીસ આપવી અને તે નોટીસમાં જે મુદત ઠરાવવામાં આવે તે મુદત તે હુકમથી ફરમાવેલું કામ કરવાનું તે સખસને વળી ફરમાવવું અને તેને ખબર આપવી કે જો તમે આ હુકમ નહી માનો તો હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૧૮૮ મી કલમમાં ઠરાવેલી શિક્ષાને તમો લાયક થશો.

હુકમ નહી માનવાનાં ફળ.

જો તે ઠરાવેલી મુદતમાં સદરહુ કામ કરવામાં ન આવે, તો તે માજીસ્ટરેટ તે કામ કરાવવાને મુખત્યાર છે, અને તે કરવાનો ખરચ જે કોઈ ઈમારત અથવા માલ અથવા બીજી મિલકત્ત તેના હુકમથી ખસેડવામાં આવે તેનું વેચાણ કરીને, અથવા સદરહુ સખસની બાજી કોઈ જંગમ મિલકત સદરહુ માજીસ્ટરેટની હકુમતના સ્થાનીક હદની અંદર કે બાહાર હોય, તે મિલકત જપ્ત કરીને તથા વેચીને, વસુલ કરવાને તે માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે, જો સદરહુ પ્રકારની બીજી મીલકત સદરહુ હદની બાહાર હોય, તો જપ્ત કરવાના મિલકત જે માજીસ્ટરેટની હકુમતનો સ્થાનિક હદમાં માલમ પડે તે હુકમના પાછળ સહી કરે એટલે તે મિલકત જપ્ત કરીને વેચવાનો અધિકાર તે હુકમથી મળશે.

આ કલમ પ્રમાણે શુદ્ધબુદ્ધિથી કાંઈપણ કરયું હોય તે સબંધી કાંઈપણ દાવો ચાલશે નહી.

જ્યુરી મુકરર નહી કરેથી અથવા જ્યુરી પોતાનો ઠરાવ નહી કહી સંભળાવેથી કેમ કરવું.

૧૪૧. જો ગફલતથી કોઈ બીજી રીતે અરજદાર જ્યુરી મુકરર થતી અટકાવે, અથવા મુકરર કરેલી જ્યુરા ઠરાવેલી મુદતમાં અથવા જેટેલી મુદત વધારે આપવાનું માજીસ્ટરેટની નજહમાં આવે તેટલી મુદતમાં કાંઈપણ કારણને લીધે પોતાનો ઠરાવ નહી કહી સંભળાવે, તો પોતે દુરસ્ત ધારે એવો હુકમ કરવાને તે માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે, અને ૧૪૦ મી કલમમાં ઠરાવેલી રીતે સદરહુ હુકમ અમલમાં લાવવો.

ચોકસી થતા સુધી તાકીદ આપવા બાબત.

૧૪૨. જો ૧૩૩ મા કલમ પ્રમાણે હુકમ કરનારા કોઈ માજીસ્ટરેટના વિચારમાં એવું આવે કે લોકને તુરત થાય એવું જોખમ અથવા ભારે નુકશાન અટકાવવાને તાબડતોબ ઈલાજ કરવો જોઈએ. તો તે જોખમ અથવા નુકસાન દુર કરવાને અથવા અટકાવવાને, જ્યુરી મુકરર કરવાની હોય અથવા ન હોય અથવા જ્યુરી મુકરર કરી હોય કે ન કરી હોય તોપણ જે સખસની ઉપર તે હુકમ કરયો હોય તે સખસને જેવી જોઈએ તેવી તાકીદ મોકલવાને તે માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે.

સદરહુ તાકીદ પ્રમાણે તુરત ચાલવામાં જો તે સખસ કસુર કરે તો તે જોખમ દુર કરવાને અથવા તે નુકશાન અટકાવવાને પોતે દુરસ્તા ધારે એવા ઇલાજો પોતે કરવાને અથવા કરાવવાને તે માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે.

આ કલમ પ્રમાણે કોઈ માજીસ્ટરેટે કાંઇપણ શુદ્ધબુદ્ધિથી કરયું હોય તે સંબંધી કાંઇપણ દાવો ચાલશે નહી.

લોકોપકારકકૃત્ય ફરીથી કરવાની અથવા જારી રાખવાનો મના કરવાને માજીસ્ટરેટ મુખત્યારછે.

૧૪૩ લોકોપકારકકૃત્ય આ શબ્દોની વ્યાખ્યા હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદામાં લખી છે, અથવા કોઈ વિશેષ કે સ્થાનિક કાયદામાં લખી હોય તે લોકાપકારકકૃત્ય ફરીથી નહી કરવાનો અથવા જારી નહી રાખવાનો હુકમ જીલ્લા માજીસ્ટરેટ અથવા પેટા ટુકડો માજીસ્ટરેટે અથવા બીજા જે માજીસ્ટરેટને સ્થાનિક સરકારે અથવા જીલ્લા માજીસ્ટરેટે આ બાબત અધિકાર આપ્યો હોય તે માજીસ્ટરેટ કરવાને મુખત્યાર છે.

બાબ ૧૧ મો.

અપકારક કૃત્ય સંબંધી તાકીદના મુકદમાઓમાં હંગામી હુકમો.

અપકારક કૃત્ય સંબંધી તાકીદના મુકદમાઓમાં એકદમ નિસંકેત હુકમ કહાડવાનો અધિકાર.

૧૪૪ જે બાબતોમાં કોઈ જીલ્લા માજીસ્ટરેટની પેટા તુકડી માજીસ્ટરેટની અથવા બીજા જે માજીસ્ટરેટને સ્થાનિક સરકારે અથવા ડીસ્ત્રીક્ટ માજીસ્ટરેટે આ કલમ પ્રમાણે ચાલવાનો વિશેશે કરીને અધિકાર આપ્યો હોય તે માજીસ્ટરેટની નજરમાં તાબડતોબ અટકાવ કરવો અથવા વેહેલો ઇલાજ કરવો યોગ્ય જણાય તે બાબતોમાં.

જો સદરહુ માજીસટરેટના વિચારમાં એવું આવે કે ફલાણા સખસને હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ફરમાવ્યાથી કાયદાસર રીતે કામ કરનારા કોઈ પણ માણસોને અડચણ, દુખ અથવા નુકશાન થતુ, અથવા અડચણ, દુખ 'અથવા નુકશાનનું જોખમ થતુ, અથવા માણસની જીંદગીને અથવા તન્દુરસ્તીને અથવા સલામતીને જોખમ થતુ, અથવા કાંઈ હંગામો અથવા બખેડો થતો ઘણું કરીને અટકશે અથવા અટકે એવું છે, તો તે માજીસટરેટ એક લખેલો હુકમ કહાડીને તથા તેમાં તે કામની મુદાની હકીકત જણાવીને તથા ૧૩૪ મી કલમમાં ઠરાવેલા રીતે તે હુકમ પોહોંચાડીને તે સખસને એવું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે કે તમારે ફલાણા કામથી દૂર રેહેવું અથવા તમારા કબજામાંની અથવા વહિવટમાંની ફલાણી મિલકતની તમારે ફલાણી વ્યવસથા કરવી.

જરૂરીને પ્રસંગે અથવા જે સખસને તે હુકમ ફરમાવ્યો હોય તે સખસની ઉપર યોગ્ય વખતમાં નોટીસ બજાવવાનું બનતું ન હોય એવી હકિકત હોય તેવે પ્રસંગે આ કલમ પ્રમાણે એક તરફથી હુકમ કરવાનો અધિકાર છે.

આ કલમ પ્રમાણે કરેલો હુકમ કોઈ મુકરર સખસનું નામ લખીને અથવા કોઇ મુકરર જગાએ લોકો મળતા હોય અથવા જતા હોય ત્યારે સામાન્ય રીતે સઘળા લોકોને ફ-

રજ્ઞાલવાનો અખત્યાર છે.

પોતાની જાતે અથવા પોતાના તાબા માંહેના કોઈ પણ માજીસ્ટરેટે અથવા પોતાના હુદા ઉપર પોતાની અગાઉ જે અમલદાર હોય તે અમલદારને આ કલમ પ્રમાણે જે હુકમ કરયો હોય તે હુકમ રદ કરવાનો અથવા તેમાં ફેરફાર કરવાનો અખત્યાર હરકોઈ માજીસ્ટરેટને છે.

માણસની જીંદગીને અથવા તનદુરસ્તીને અથવા સલામતીને જોખમ થાય તેવે પ્રસંગે અથવા કાંઈ હંગામો અથવા બખેડો થવાનો સંભવ હોય તેવે પ્રસંગે સરકારી ગેઝેટમાં જાહેરનામું પ્રસિધ્ધ કરીને સ્થાનિક સરકાર બીજી રીતે ફરમાવે નહી તો આ કલમ મુજબ કરેલો કાંઈ પણ હુકમ, તે કરયા પછી બે મહિના કરતાં વધારે મુદત સુધી અમલમાં રહેશે નહી.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૫૧૮ ને મળતી છે પણ તેમાં ઘણા અગત્યના સુધારા વધારા થયાછે; બીજા પારેગરાફમાં લખેલા હુકમમાં કેસની અગત્યની હકીકત બતાવવાની બાબત છે તે તદન નવીછે.

આ કલમ પ્રમાણે અમલ કરી હુકમ કાઢતા વખતે ઘણોજ અગત્યનો પ્રસંગ હોય અને તુરત અડચણ વગેરે દુર નહી કરવાથી માણસની જીંદગીને હરકત પોહોચે વગેરે જેવું છે. ત્યારેજ તેવો હુકમ કાઢી શકાય બાની માધવઘોસ વિરૂધ ઉમાનાથરાય ચોધરી; વીકલી રીપોટ ૨૧ પ. ૨૧.

સ્થાવર મિલકતના સંબંધમાંજ માજીસ્ટરેટ આ કલમ પ્રમાણે અમલ કરી શકે છે, કાંઈ નાણાંની રેકમ માટે બેઉ પક્ષકારની તકરાર હોય અને તેથી સુલેહનો ભંગ થાય તેવું હોય તો એ નાણાંની રકમના કબજા માટે માજીસ્ટરેટ કાંઈ પણ હુકમ કરી શકતા નથી. રાણી વિરૂધ ગોલબચંદર ગુહો વીકલી રીપોટ ૧૨ પ ૩૮

બજારની કોઈ ઉઘરાતના સંબંધમાં બે પક્ષકારની તકરાર પડે તે વખતે માજીસ્ટરેટ કાંઈ પણ હુકમ કરી શકતા નથી, રાણી વિરૂધ સુભર્નસિંગવીકલી રી. ૨૩ પ ૫૩

તમારા ઢોરની તમે સંભાળ લેજો, નહીતો કાયદા પ્રમાણે તમને સજા થશે એમ એવો આ કલમ પ્રમાણે માજીસ્ટરેટ હુકમ કરી શકતા નથી રાણી વિરૂધ મુઝાફર ખલીફા બેંગાળા રીપોટ વા, ૯ પ ૩૬

જો કે આવો હુકમ કાઢવો યોગ્ય છે કે નહી તે ઉપલી કોરટ જોઈ શકતી નથી તો પણ જો એ હુકમ ન માન્યા માટે સજા કરવામા આવે તો હુકમ મજકુર કાઢવો યોગ્ય હતો કે નહી તે ઉપલી કોરટ તપાસી રદ કરી શકે છે સુરેજી નારાયણદાસ પંડિયન લા. રીપોટ કલકતા વા, ૬ પ, ૮૮

સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૫૧૮ એટલે આ કલમ(૧૪૪)મુજબ બીજા વરગના માજીસ્ટરેટે એકાદ હુકમ કીધા છતાં તે હુકમ અમાન્ય કરયા બદલ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૪૭૩ એટલે આ આકટની કલમ ૪૮૭ ઉપરથી શિક્ષા કરવાનો અધિકાર તેનેમળતો નથી માટે બીજા વરગના માજીસ્ટરેટે ઠરાવેલું તોહોમત અનેશિક્ષારદ

કરવામાં આવી, સરકાર વિરૂધ રણછોડ દયાળ, મુંબાઈ હાઇકોરટ વા. ૧૦ પ્ર. ૪૨૪.

એક માજીસ્ટરેટે એક સખ્સને એવો હુકમ કીધો કે તમારી વધી પડેલી વાડ કાપો બરોબર કરવી, આ હુકમ નહી માનવાથી માજીસ્ટરેટે તેનીપર કામ ચલાવી પીનલકોડ કલમ ૧૮૮ મુજબ તોહોમતની સાબીતા કરી તે કામમાં એવું ઠરયું કે, તાબડતોબ ઈલાજ કરવાની કાંઈ જરૂર નહોતા, અને જે હુકમ માનવામાં આવ્યો નથી તે હુકમ કરવા માજીસ્ટરેટને અખત્યાર નહોતો, કેમકે સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ની કલમ ૫૧૮ ના પેહેલા ખુલાસામાં આવી બાબતને સારૂ બીજો અને થોડો સંક્ષેપમાં ખુલાસો બતાવ્યો છે. સરકાર વિરૂધ બાપુ બેહેચર મુંબાઈ હાઈકોરટ તા૦ ૧૧ મી જુન ૧૮૭૪

ભોળાનાથ બોસ વિરૂધ કમરૂદીનના કામમાં નામદાર કલકતા હાઇકોરટે એવો ઠરાવ કીધોછે-કે, માજીસ્ટરેટની ખાતરી થવા જેવી બાતમી મળે તે પ્રસંગે તે બાતમી ઉપરથી તેને મનાઈ હુકમ કરવાનો સને ૧૮૭૨ આકટ ૧૦ ની કલમ ૫૧૮ ની વ્યાખ્યા બે ઉપરથી તે કાયદા વિરૂધ થતુ નથી, તેટલા માટે સદરહુ આકટની કલમ ૨૯૭ ના આધારે તે હુકમ રદ કરવાનો હાઈકોરટને અધિકાર નથી; કલમ ૫૧૮ પ્રમાણે થયેલો હુકમ એ ન્યાયનું કામ પણ નથી તેટલા માટે તે કલમ ૨૯૭ નીચે આવતું નથી વીકલી રિપોટ ૨૦ પ્ર. ૫૩.

આ કલમ ઉપરથી અડચણ દુર કરવા વિશે હુકમ કરવા માજીસ્ટરેટને અધિકાર છે, પણ તે જે વખતે કાયદાસર રીતે કામ કરનાર માણસને હરકત કિંવા ઉપદ્રવ કીંવા નુકશાન થવાનો જોખમ અથવા માણસના જીવને કિંવા આરોગ્યતા સુરક્ષિતપણાને ધોકો યા ગરદો કિંવા મારામારી થવાનો સંભવ હોય તે વખત માત્ર ચલાવવો જોઇએ, શ્રીનાથદત વિરૂધ અનંદચરણ દત, કલકતા હાઈકોરટ રીપોટ વા. ૨૩. પ્ર. ૩૪ તા૦ ૧૮ ફેબરૂવારી ૧૮૭૫

સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૫૧૮ એટલે આ કલમ પ્રમાણે માજીસટરેટે જે યોગ્ય રીતે હુકમ કરયો હોય તેમાં ચારટર આકટ પ્રમાણે હાઇકોરટથી હાથ ઘાલો શકાતો નથી ચંદ્રનાથ શેન અને બીજાઓની બાબતમાં કલકતા હાઈકોરટ, વા. ૩, પ્ર. ૨૯૩, તા૦ ૨૦ ફેબરૂવારી સને ૧૮૭૭.

બાબ ૧૨ મો.

સ્થાવર મિલકત સંબંધી તકરારો બાબત.

જમીનવગેરેબાબતનીતકરારથી સુલેહનો ભંગ થવાનો સંભવ હોય ત્યારેકેમ કરવું

૧૪૫. જ્યારે જ્યારે કોઇ પોલીસ રીપોરટ ઉપરથી અથવા બીજી ખબર ઉપરથી જીલ્લા માજીસટરેટની અથવા પેટાહુકમી માજીસટરેટની અથવા પેહેલા વરગના માજીસટરેટની એમ ખાતરી થાય કે પોતાની હકુમતનો સથાનિક હદમાં કોઈપણ સાપરરાજ્ઞ સ્થાવર મિલકત સંબંધી અથવા તેની હદ સંબંધી એવો કાંઇ તક-

રાર છે કે જેથી સુલેહનો ભંગ થવાનો સંભવ છે, ત્યારે ત્યારે તેણે એક લેખી હુકમ કરવો અને તેમાં પોતાની ઉપલી ખાતરીનાં કારણો લખવા, અને પોતે મુદત ઠરાવીને તે તકરારમાં જેઓનું લાગતુ વળગતું હોય તેવા સઘળા પક્ષકારોને ફરમાવવુ કે આટલી મુદતમાં તમે જાતે અથવા પ્લીડરની મારફતે હમારી કોરટમાં હાજર થઈને તે તકરારની વસ્તુ ખરેખર કોના કબજામાં છે તે વિશે તમે તમારા પોતપોતાના દાવાની લખેલી કેફીયત આપો.

કબજા બાબત ચોકસી.

પછી તે તકરારની વસ્તુના કબજાના હક બાબત સદરહુ પ્રકારના કોઈ પણ પક્ષકારના દાવાના ગુણદોષનો વિચાર ન કરતાં તે માજીસટરેટે ઉપર લખ્યાં મુજબ આપેલી કેફીયત વાંચી જોવી, તે પક્ષકારોનું કહેવું સાંભળવું તેઓએ રજુ કરેલો પુરાવો લેવો, તે પુરાવાનું શું પરિણામ થાયછે તે ધિયાનમાં લેવું, પોતાને જરૂરનો લાગે એવો જાસ્તી પુરાવો [જો હોય તો] લેવો, અને તકરારનો વસ્તુ તે પક્ષકારોમાંથી તે વખતે કોઈના પણ કબજામાં સદરહુ પ્રમાણે છે કેમ અને કોનાં કબજામાં છે તે બની શકે તો ઠરાવવું.

જેસખસના કબજામાં તે વસ્તુ હોયતે સખસના કબજામાંથીતે વસ્તુ કાયદાપ્રમાણે લઈ લેવામાં આવેત્યાંસુધીતે તેની પાસે રાખવી.

જો સદરહુ વસ્તુ તે વખતે તે પક્ષકારોમાંથી ફલાણા પક્ષકારના કબજામાં સદરહુ પ્રમાણે છે એવું તે માજીસ્ટરેટ ઠરાવે તો તેણે હુકમ કાહાડવો અને તેમાં લખવું કે સદરહુ પક્ષકારના કબજામાંથી તે વસ્તુ કાયદાના ક્રમથી લઈ લેવામાં આવે ત્યાં સુધી તે વસ્તુનો કબજો રાખવાનો તેનો હકછે, અને ત્યાં સુધી તે કબજામાં કોઈએ હરકત કરવી નહી.

જે પક્ષકારને સદરહુ પ્રમાણે હાજર થવાનું ફરમાવ્યું હોય તે પક્ષકારને, સદરહુ પ્રકારની કાંઈ તકરાર થઈ નથી અથવા થયેલી નથી એવું બતાવવમાં આ કલમ માંહેના કોઈપણ મચકુરથી હરકત છે એમ સમજવું નહી; અને એવું બતાવવામાં આવે ત્યારે માજીસ્ટરેટે પોતાનો સદરહુ હુકમ રદ કરવા, અને પછી આગળ સઘળુ કામ ચલાવવાનું બંધ થવું જોઈએ.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૬૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૫૩૦ ને મળતી છે પણ તેમાં છેલો પારેગરાફ તદન નવોછે.

દિવાની કોરટથી પક્ષકારના હક નકી થઈ જાય તો પછી આ કલમ પ્રમાણે ફરી અમલ કરવાની જરૂર નથી. રાણીગંજકોલ એશોસીએશન, વિરૂધ હેમલાલ ઘટવાલ વીકલી રીપોટ ૨૪ પ્ર. ૧૭

એક પોલીસના રીપોટ ઉપર વિશ્વાસ રાખી માજીસ્ટરેટે આ કલમ પ્રમાણે ઉપાય લીધા પણ એ પોલીસના રીપોટમાં જે સખસો વિરૂધ હુકમ કરાવવાનો હતો તે તે સખસોએ કાંઈ માણસ ભેગા કરયાંનો હકિકત તેમાં નહોતી; આથી માજીસ્ટરેટે ચલાવેલું સઘળું કામ રદ કરવામાં આવ્યું પદમાનોદોસી વિરૂધ જગદબાદોસી વીકલી

રીપોટ ૨૫ પ્ર. ૨

આ કલમ પ્રમાણે કબજો રાખવા માટે કોનો ખરેખરો હકછે એવું દિવાની કોરટથી નકી થતાં સુધી તકરારી મીલકત જેનો કબજો છે તેને સોંપવામાં આવે ત્યારે એ મિલકત બીજા ત્રાહિત સખસની છે એવું કહી એ તરાહિત સખસ કાંઈ દાવો ફોજદારી કોરટમાં ઉઠાવી શકતો નથી રાયમોહનરાય, વિરૂધ વાઇઝ વીકલી રીપોટ ૧૯ પ્ર. ૨૪

એક જમીનને માટે બેઉ પક્ષકારને કબજાની તકરાર પડી તેમાં બેઉની એવી તકરાર છે કે એ જમીન અમારા કબજામાં છે અને તેનો વહિવટ અમારા ખેડુત કરે છે દિવાની કોરટથી ફેંસલો થતાં સુધી તે જમીનનો કબજો અમુક એક પક્ષકાર પાસેછે એવો માજીસ્ટરેટે જુના ક્રિમીનલ પરોસીજરકોડ કલમ ૫૩૦ પ્રમાણે હુકમ કર્યો તે કામમાં હાઇકોરટે એવો ઠરાવ કર્યો કે સરવ જમીન એક પક્ષકાર પાસે રહેવા દેવા વિશે હુકમ ન કરતાં પ્રત્યેક પક્ષકાર પાસે કેટલી જમીન અને કોના કોના કુળ પાસેછે એનો નિર્ણય કરી તેટલી જમીનનો ભાગ એક પક્ષકારના કબજામાં રહેવા દેવાનો માજીસ્ટરેટે હુકમ કરવો જોઈતો હતો કલકતા હાઇકોરટ રીપોટ વા. ૨૧ પ્ર. ૫૫ તા૦ ૨૪ મી મારચ ૧૮૭૪.

જે જમીન બાબત ટંટાથી લોકોની સુલેહ તુટવા જેવું હોય તે જમીનના કબજા બાબત સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૫૦ એટલે આ કલમ ૧૪૫ મુજબ પક્ષકારને જે પુરાવો આપવાનો તે માજીસ્ટરેટે જે વખતે તે સંબંધીનું કામ ચલાવ્યું હોય તે વખતના કબજાનો પુરાવો આપવો અને માજીસ્ટરેટ પોતાનો ફેંસલો કહે તે વખત કબજાનો પુરાવો આપવાની જરૂર નથી કલકતા હાઇકોરટ રીપોટ વા. ૨૦ પ્ર. ૨૧ તા૦ ૧૯ મી જુલાઇ ૧૮૭૩ પરથી રામચોધરી રાય બાહાદુરના કામમાં

બેઉપડોશી જમિનધારોનો દરમિયાન કબજા બદલ ટંટો હોય અને તે જમીન તેણે કોઈ માણસને સાંથે આપ્યાથી તે જમીનના કુળને તથા મકતેદારને ધારો આપતો હોય તો તે જમીનદારનો કબજો આ કલમમાં કહયા પ્રમાણે છે એમ થતું નથી સરકાર વિરૂધ ઠાકુર દયાળશિંગ અને બીજા કલકતા હાઇકોરટ રીપોટ વા.૩ પ્ર. ૩૨૦

આ કલમ નિચે આવનાર કામનો ઇનશાફ કરવા સારૂ કોઇ પણ માજીસ્ટરેટની બદલી જોઈન્ટ માજીસ્ટરેટ હુકમ કરી શકતા નથી સફરૂદ્દોન વિરૂધ ઇબ્રાહિમના કામમાં કલકતા હાઇકોરટ તા૦ ૩૦ એપ્રીલ ૧૮૭૮ વા. ૩ પ્ર. ૭૫૪

જે માણસ પાસે કાયદેસર કબજો હોય તે કબજો કોઈ માણસ કારણ વગર કાહાડી લેતો તે કાહાડી લેનારનો કબજો સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૫૩૦ આ કલમ ૫૧૪ પ્રમાણે ચાલેલા કામમાં માન્ય કરવામાં આવનાર નથી તેઓની દમિયાન ટંટો ઉત્પન થયાની અગાઉ એમાંના કયા પક્ષકાર પાસે સ્વથપણે કબજો હતો તે કોરટે જોવું જોઈએ મોહેસચંદરખાનની અરજીની બાબતમાં કલકતા હાઇકોરટ

તા૦ ૩૦ એપ્રિલ ૧૮૭૮ વા. ૩ પ ૭૫૪.

જે માણસ પાસે કાયદેસર કબજો હોય તે કબજો કોઈ માણસ કારણ વગર કાહાડી લેતો તે કાહાડી લેનારનો કબજો સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૫૩૦ આ કલમ ૫૧૪ પ્રમાણે ચાલેલા કામમાં માન્ય કરવામાં આવનાર નથી તેઓની દરમિયાન ટંટો ઉત્પન થયાની અગાઉ બેમાંના કયા પક્ષકાર પાસે સ્વથપણે કબજો હતો તે કોરટે જોવું જોઈએ મોહેસચંદરખાનની અરજીની બાબતમાં કલકતા હાઈકોરટે એમ ઠરાવ્યું છે કે અમુક એકાદી મિલકતનો કબજો કોની પાસેછે એવો ઠરાવ કરવાને માજીસ્ટરેટને સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૫૩૦ એટલે આ કલમ ૧૪૫ માં જે અધિકાર છે તેજ કામમાં લોકોની સુલેહનો ભંગ થવાનો છે એવી માજીસ્ટરેટની ખાતરી થાય અને તાકીદથી તજવીજ નહિ થાય તો લોકોની સુલેહનો ભંગ થવાનો છે એવી માજીસ્ટરેટની ખાતરી થાય અને તાકીદથી તજવીજ નહી થાયતો લોકોની સુલેહનો ખચિત ભંગ થશે એમ માજીસ્ટરેટને દેખાય તો તે કામમાં માજીસ્ટરેટે માત્ર અધિકાર ચલાવવો નહી તો ચલાવવો નહી તો ચલાવવો નહી લોકોની સુલેહનો ભંગ થવાનો છે એ બદલ જે કાંઈ પોતાના કારણો હોય તે માજીસ્ટરેટે દાખલ કરવા જોઈએ.

આ કલમ પ્રમાણે માજીસ્ટરેટની રૂબરૂ હાજર થવાને જે પક્ષકારને નોટીસ આપવાની તેનો જો કે કોઈપણ જાતનો નકી નમુનો નથી તોપણ તે નોટીસ જાહેરાત સ્વરૂપની નહી છતાં કોઈ એકાદ અગર અનેક માણસના નામની હોવી જોઈએ, આ કલમ પ્રમાણે માજીસ્ટરેટે કામ ચલાવ્યા છતાં દરમ્યાન કોઈ માણસને વચ્ચે આવવાની પરવાનગી આપવા વિશે સદરહુ આકટમાં કોઈ ઠેકાણે ઠરાવ નથી. તા. ૧૮ ડીસેંબર ૧૮૭૮ વા, ૪ પ. ૬૫૦

કાંઈ જમીન બાબતની તકરાર ઉપરથી સુલેહનો ભંગ થશે એવી પોતાની ખાત્રી થયાના સબબો પોતાના પ્રોસિડીગ (દફતર) માં લખ્યા વગર કોઇ ફુલપાવર માજીસ્ટરે ૧૬૧ ના ૨૫ મા આકટની કલમ ૩૧૮ એટલે આ ૧૪૫ પ્રમાણે કબજા વિશેની તકરારનો ઠરાવ કરયો તેનું પ્રોસિડીગ હાઇકોરટે રદ કરયું સરકાર વિરૂદ્ધ અમરચંદ વિરચંદ મુંબઈ હાઇકોરટ તા. ૧૮ અગષ્ટ ૧૮૭૦

કોઈ અમુક કામમાં વાદીએ પોતાનો હક તથા કબજો કહી તે સાબિત કરયા નથી એવા કોઈ દિવાની કોરટના ઠરાવ ઉપરથી સદરહુ વાદિનો કબજો લેઇ બિજાને કબજો આપવાનો હુકમ માજિસ્ટરેટે કરેતો તે વ્યાજબી નથી આ કલમ પ્રમાણે કામ ચલાવી શકાય એવી જમીન સંબંધી તકરારના કામમાં જો સદરહુ તકરાર જમિન તથા પાક વિગરેના કબજા વિશેની હોય તો તેવાજ કામમાં માજીસ્ટરેટને હકુમત છે. બે જમીનદારો વચ્ચે ભાડુ લેવાના હક સંબંધી તકરાર હોય તો તેવી તકરારનો સમાવેશ આ કલમમાં થતો નથી મદ્રાસ હાઈકોરટ તા૦ ૧૩ જુલાઇ સને ૧૮૬૮

આ કલમ પ્રમાણે તકરારો કબજા સંબંધી ઠરાવ કરેલાં પેહેલા રીતસર કામ

અલાવેલું હોવું જોઇએ, જે પક્ષકારનો કબજો માજીસ્ટરેટને માલમ પડે તે પક્ષકારને તે કબજો જારી રાખવાનો હકછે એટલુંજ માજીસ્ટરેટના છેવટના હુકમમાં હોવું જોઇએ, પોલીસ પાસેથી કબજો અપાવવા હુકમ કરવો તે ગેરકાયદેસર છે. રાણી વિરૂધ ગ્રાગા મોની, ૨ આર, જે, પી, જે, ૩૭૮ તા૦ ૩૦ મી જાનેવારી ૧૮૯૪.

સુલેહનો ભંગ થાય એવી તકરાર વિશે માજીસ્ટરેટને ખબર મળયા છતાં તેણે તે તકરારથી સુલેહનો ભંગ થવાનો સંભવ છે એવી મારી ખાતરી થઇછે એ પ્રમાણે પોતાના હુકમમાં લખ્યું નહતું એવા સબબથી તે હુકમમાં હાથ ઘાલવો બિલકુલ નિરથક છે એમ ઠરાવવામાં આવ્યું છે રાણી વિરૂધ મસ્તનજા હોરન વી. રી. ૯ પ્ર. ૪

એક કામમાં એક પક્ષકાર અ. હતો અને બીજી તરફ બ. અને તેના ત્રણ ખેડુ હતા, તે કામમાં આ કલમમાં ફરમાવ્યા મુજબ એમ હુકમ કરવામાં આવ્યો હતો કે તકરારી મિલકતનો કબજો અ. નો છે એમ ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે તે કેસની અંદર જે સખસો ખરેખરા પક્ષકાર છે તેમનેજ આ હુકમ બંધનકારક છે અને સદરહુ હુકમ બ. ના પાછળથી રાખેલા ખેડુએ અમાન્ય કરે તે બદલ તેમને ફોજદારીરાહે શિક્ષા થઇ શકે નહી.—ગોપાળ બુરનાવર બેંગાળા રી. વા. ૩ પ્ર. ૧૩

નદીમાં રેલ આવવાથી એક જગારપ પાણી ફરી વલ્યું ત્યારબાદ તે જગાના માલકીપણાનો હક મુળ ધણીનો સાબિત થયો, સબબ તે જગામાં જે જમિનનો વધારો થતો હતો તે તથા તેપર આવેલી વસ્તુઓ તે તે જગાના માલિકની છે અને તેપર પાસેની જમીનના માલિકનો હક નથી. ફૈલીકસલોપેઝ વિરૂધ મદન ઠાકોર બેંગાળા લા. રી. વા. ૫ પ્ર. ૫ ૫૨૧.

તકરારની વસ્તુ જપ્ત કરવાનો અધિકાર.

૧૪૬. જો માજીસ્ટરેટ એવો ઠરાવ કરે કે તકરારની વસ્તુ તે પક્ષકારોમાંના કોઇના કબજામાં સદરહુ પ્રમાણે તે વખતે નથી અથવા તે કયા પક્ષકારના કબજામાં સદરહુ પ્રમાણે તે વખતે છે એ બાબત પોતાની ખાતરી ન થઇ શકે, તો પક્ષકારોના તે સંબંધી હક બાબત અથવા તેનો કબજો કોને મળવાનો હકછે તે બાબત યોગ્ય અધિકારવાળી વાળી દિવાની કોરટનો ફેંસલો થતાં સુધી તે તકરારની વસ્તુ જપ્ત કરવાને મુખત્યાર છે.

ઇજમેન્ટના હક વિગેરેસબંધી તકરારો.

૧૪૭. જ્યારે જયારે ઉપર કહયા મુજબ સદરહુ પ્રકારના હરકોઇ માજીસ્ટરેટની એવી ખાતરી થાય કે પોતાની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં આવેલી કોઇપણ સ્પરશજ્ઞય સ્થાવર મિલકતમાં અથવા મિલકત ઉપર કાંઇ પણ વસ્તુ કરવાના અથવા નહી કરવા દેવાના હક બાબત એવી કાંઇ તકરાર છે કે તેથી સુલેહનો ભંગ થવાનો સંભવ છે ત્યારે ત્યારે તે બાબત ચોકસી કરવાને તે મુખત્યાર છે, અને સદરહુ હક વિદ્યમાન છે એમ તેને જણાય તો જે સખસ સદરહુ વસ્તુ કરવામાં હરકત કરતો હોય અથવા જે સદરહુ વસ્તુ કરવાને દાવો કરતો હોય તે સખસનો પ્રસંગ પ્રમાણે સદરહુ

વસ્તુ નહી કરવા દેવાનો અથવા કરવા દેવાનો હકછે એ પ્રમાણે કોઈ યોગ્ય અધિકાર વાળી દિવાની કોરટના ઠરાવ તે સખસ મેળવે ત્યાં સુધી, સદરહુ વસ્તુ કરવા દેવા બાબત અથવા તે વસ્તુ નહી કરવા દેવા બાબત પ્રસંગ પ્રમાણે એક હુકમ કરવાને તે માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે જયારે કોઇપણ વસ્તુ કરવાનો હક વરસમાં સઘળી વખતે બજાવી શકાય એવો હોય ત્યારે જો તે ચોકશીની શરૂઆત થતાં પેહેલાં તુરત ત્રણ મહિનામાં સદરહુ હક બજાવ્યો ન હોય તો તે વસ્તુ કરવા દેવાનો, અથવા જયારે તે હક ફકત મુકરર મોસમેજ બજાવી શકાય એવો હોય, ત્યારે જો સદરહુ ચોકશી શરૂ થવાથી તુરત પેહેલાંની તે મોસમે તે હક બજાવ્યો ન હોય તો, આ કલમ પ્રમાણે તે વસ્તુ કરવા દેવાનો કાંઈ પણ હુકમ કરવો નહી.

સ્થાનિક-ચોકશી. ૧૪૮. જયારે જયારે આ બાબના કારણ સારૂ કાંઈ સ્થાનિક ચોકશી કરવાની જરૂર હોય ત્યારે ત્યારે તે ચોકશી કરવાને પોતાના તાબા માંહેના હરકોઈ માજીસ્ટરેટને મોકલવાને, તથા તેણે શી રીતે ચોકશી કરવી તે બાબતમાં તેની સમજુતી થવા સારૂ જરૂર જણાય તેવો લખેલો હુકમ ચાલુ કરવાનું ધોરણ રાખીને તેને કરવાને, અને ચોકશી કરવાનો જરૂરનો સઘળો ખરચ અથવા તેમાંનો કોઇપણ ભાગ કોણે આપવો તે ઠરાવવાને હર કોઈ જીલ્લા માજીસ્ટરેટ અથવા પેટાટુકડી માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે.

ખરચબાબતહુકમ. આ બાબ પ્રમાણે ચલાવેલાં કોઈ કામમાં કોઈપણ પક્ષકારને શાહેદોની અથવા પ્લીડરોની અથવા એ બંનેની ફી બાબત કાંઈ ખરચ થયો હોય ત્યારે તે ખરચ કોણે આપવો, સદરહુ પક્ષકારે આપવો કે, તે કામના બીજા કોઈ પક્ષકારે આપવો તે, અને તે ખરચ સઘળો આપવો કે થોડો આપવો કે ફાળા પડતો આપવો તે ફરમાવવાનો અધિકાર ૧૪૫ મી અથવા ૧૪૬ મી અથવા ૧૪૭ મી કલમ પ્રમાણે ઠરાવ કરનારા માજીસ્ટરેટને છે, જે ખરચ આપવાનું એ પ્રમાણે ફરમાવ્યું હોય તે સઘળો ખરચ જાણે દંડ હોય એવી રીતે વસુલ કરવાનો અધિકાર છે.

બાબ ૧૩ મો.

અટકાવ કરવા બાબત પોલીસનું કામ.

કાગ્નિઝેબલગુન્હાનોઅટકાવપોલીસે કરવો. જોઇએ. ૧૪૯. કોઇ પણ કાગ્નિઝેબલ ગુન્હો થતો અટકાવવાનાં કારણ સારૂ દરેક પોલીસ અમલદાર વચ્ચે પડવાને મુખત્યાર છે, અને તેણે બનતો પ્રયત્ન કરીને સદરહુ ગુન્હો થતો અટકાવવો.

સદરહુ ગુન્હા કરવાનીધારણાબાબ ૧૫૦. કોઇ પણ કાગ્નિઝેબલ ગુન્હો કરવાની ધારણા જે પોલીસ અમલદારને ખબર પડે તે પોલીસ અમલદારે તે ખબર

ની ખબર. — જે પોલીસ અમલદારના તાબામાં પોતે હોય તે પોલીસ અમલદારને, તથા તે ગુન્હો થતો અટકાવવાનું અથવા તે સાંભળવાનું બીજા જે અમલદારનું કામ હોય તે અમલદારને આપવી.

સદરહુ ગુન્હાઅટકાવવા સારૂ પકડવા બાબત.

૧૫૧. કોઈ પણ કાગ્નિઝેબલ ગુન્હો કરવાની ધારણા જે પોલીસ અમલદારના જાણ્યામાં હોય તે પોલીસ અમલદારને જો એમ જણાય કે તે ગુન્હો થતો બીજી રાતે અટકાવી રાખશે નહી તો કોઈ માજીસ્ટરેટના હુકમ શિવાય અને વગર વારંટે તેવી ધારણા કરનાર સખસને પકડવાને તે અમલદાર મુખત્યાર છે.

સારવજનિકમિલકતનેનુકશાન થતુ અટકાવવા બાબત

૧૫૨. કોઈ પોલીસ અમલદારના દેખતાં કાંઈ સારવજનિક સ્થાવર અથવા જંગમ મિલકતને જે નુકશાન કરવાની કોશિસ કરવામાં આવે તે નુકશાન થતું અટકાવવા સારૂ, અથવા કાંઈ સારવજનિક ભુમી ચિન્હ અથવા બોયું અથવા વાહાણ ચલાવવાના કામમાં વપરાતો હોય એવી બીજી કોઇ નિશાની કાહાડી નાખતી અથવા તેને નુકશાન થતું અટકાવવા સારૂ, પોતાનાજ અખત્યારથી વચ્ચે પડવાને તે પોલીસ અમલદાર મુખત્યાર છે.

સારવજનિકમિલકતને નુકશાન થતુ અટકાવવા બાબત.

૧૫૨. કોઇ પોલીસ અમલદારના દેખતાં કાંઈ સારવજનિક સ્થાવર અથવા જંગમ મિલકતને જે નુકશાન કરવાની કોશિસ કરવામાં આવે તે નુકશાન થતું અટકાવવા સારૂ, અથવા કાંઈ સારવજનિક ભુમી ચિન્હ અથવા બોયું અથવા વાહાણ ચલાવવાના કામમાં વપરાતો હોય એવી બીજી કોઈ નીશાની કાહાડી નાખતા અથવા તેને નુકશાન થતું અટકાવવા સારૂ, પોતાનાજ અખત્યારથી વચ્ચે પડવાને તે પોલીસ અમલદાર મુખત્યાર છે.

કાટલાંતથા માપ જોવા બાબત.

૧૫૩. કોઈ પોલીસથાણું જે અમલદારના હવાલામાં હોય તે અમલદારને જ્યારે એમ માનવાનું કારણ હોય કે પોતાના થાણાની હદમાંહેની ફલાણી જગામાં કાંઈ ખોટા કાટલા અથવા માપ અથવા તોળવાનાં યંત્ર છે ત્યારે તે જગામાં વપરાતાં અથવા રાખેલા કાટલાં અથવા માપ અથવા તોળવાનાં યંત્ર તપાસવાને અથવા તેનો શોધ કરવાને વગર વારંટે તે જગામાં પેસવાને તે અમલદાર મુખત્યાર છે.

જો તે અમલદારને તે જગામાં કાંઇ ખોટા કાટલાં, માપ અથવા તોળવાના યંત્રો જડે, તો તે પકડવાને પોતે મુખત્યાર છે, અને હકુમતવાળા માજીસ્ટરેટને તેણે તે પકડયાની તુરત ખબર આપવી.

ભાગ ૫ મો.

પોલીસેને ખબર આપવા બાબત તથા તપાસ કરવાના તેના અધિકાર બાબત.

બાબ ૧૪ મો.

કાગ્નિઝેબલ મુકદ્દમામાં ખબર કરવા બાબત.

૧૫૪. જે અમલદારના હવાલામાં કોઇ પોલીસ થાણું હોય તેને કાગ્નિઝેબલ ગુન્હો કરયા સંબંધી જે જે ખબર મ્હોડેથી આપવામાં આવે તે દરેક ખબર તેણે અથવા તેના હુકમ પ્રમાણે લખી લેવા અને ખબર આપનારને વાંચી સંભળાવવી; અને સદરહુ પ્રકારની ગમે તે ખબર લખીને આપી હોય કે ઉપર કહયા મુજબ લખી લીધી હોય તોપણ તે આપનાર સખસે તે ઉપર સહી કરવી; અને આ બાબત સ્થાનિક સરકાર ફરમાવે તેવા નમુનાની જે એક બુક તે અમલદારે રાખવી જોઇએ તે બુકમાં તેનો સાર નોંધવો.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૧૧૨ ને બદલે રચવામાં આવી છે, પોલીસની રૂબરૂ જુબાની લેતાં પોલીસ અમલદારે સોગન આપવાનો અધિકાર નથી પણ જે ફરીયાદ લખેલી અગર લખી લીધેલી હોય તે ફરીયાદ કરનારને વાંચી સંભળાવવી, ફરીયાદીએ કરેલી ફરીયાદ ખોટી પડે તો તે પીનલકોડ કલમ ૧૯૦ પ્રમાણે ગુન્હેગાર થાય છે. રાણી વિરૂદ્ધ બાનોમાબી સેહાઇ વીકલી રીપોર્ટ ૫. પ્ર. ૩૨

નાનકાગ્નિઝેબલ મુકદમામાં ખબર કરવા બાબત.

૧૫૫ જ્યારે કોઇ પોલીસથાણાની હદમાં કોઇ નાનકાગ્નિઝેબલ ગુન્હો કરયાની ખબર જે અમલદારના હવાલામાં તે પોલીસથાણું હોય તેને આપવામાં આવે, ત્યારે તે અમલદારે ઉપર કહયા મુજબ એક બુક રાખીને તેમાં સદરહુ ખબરનો સાર નોંધવો અને તે ખબર આપનારને માજીસ્ટરેટની આગળ જવાનું ફરમાવવું.

નાનકાગ્નિઝેબલ મુકદ્દમાની તપાસ.

કોઇ નાનકાગ્નિઝેબલ મુકદ્દમાની તપાસ પેહેલા વર્ગના અથવા બીજા વર્ગના જે માજીસ્ટરેટને તે મુકદ્દમાનો ઇનસાફ કરવાનો અથવા ઇનસાફ કરવા સારૂ તે મુકદ્દમો કમિટ કરવાનો અધિકાર હોય તે માજીસ્ટરેટના અથવા પ્રેસિડેન્સી માજીસ્ટરેટના હુકમ વગર કોઇ પણ પોલીસ અમલદારે કરવી નહી.

જે અમલદારના હવાલામાં પોલીસથાણું હોય તે અમલદાર જેટલો અધિકાર કાગ્નિઝેબલ મુકદ્દમામાં ચલાવી શકતો હોય તેટલો અધિકાર (વગર વારંટે પકડવાના અધિકાર સિવાય) સદરહુ હુકમ પોંહોચેથી હરકોઇ પોલીસ અમલદાર તે તપાસના સબંધમાં ચલાવવાને મુખત્યાર છે.

કાગ્નિઝેબલ મુકદ્દમાની તપાસ.

૧૫૬ કોઇ પોલીસથાણાની હદમાંહેના સ્થાનિક ક્ષેત્ર ઉપર જે કોરટને હકુમત હોય તે કોરટને ચોકશી અથવા ઇન્સાફ

કરવાનો અધિકાર હોય તેવા હરકોઈ કાગ્નિજેબલ મુકદમાની તપાસ કોઈ માજીસ્ટરેટના હુકમ વગર, કરવાનો અધિકાર સદરહુ પોલીસથાણું જે અમલદારના હવાલામાં હોય તે અમલદારને છે.

સદરહુ પ્રકારના કેઇપણ મુકદમામાં કોઈ પોલીસઅમલદાર જે કાંઈ કામ ચલાવે તે વિશે, સદરહુ અમલદારને આ કલમ પ્રમાણે તે મુકદમાની તપાસ કરવાનો અધિકાર નહોતો, એ સબબ ઉપરથી મુકદમો ચાલતાના દરમિયાન કોઈપણ વખતે તકરાર ઉઠાવવી નહી.

કાગ્નિજેબલ ગુન્હો થવાનો શક આવે ત્યારે કેમ કરવું.

૧૫૭ જે અમલદારના હવાલામાં કોઈ પોલીસથાણું હોય તે અમલદારને ૧૫૬ મી કલમ પ્રમાણે જે ગુન્હાની તપાસ કરવાનો અધિકાર હોય તે ગુન્હો થયો છે એ મુજબ અમલદારને ખબર મળયા ઉપરથી અથવા બીજી રીતે શક આણવાનું કારણ હોય, તો જે માજીસ્ટરેટને પોલીસના રીપોટ ઉપરથી સદરહુ ગુન્હો સાંભળવાનો અધિકાર હોય તે માજીસ્ટરેટને તે બાબત તાબડતોબ રીપોટ મોકલવો, અને તે મુકદમાની હકીકત તથા બોનાની તપાસ કરવા સારૂ તથા ગુન્હેગારને શોધી કાહાડવા તથા પકડવા માટે જરૂર હોય તેવા ઉપાયો કરવા સારૂ પોતે જાતે તે ઠેકાણે જવું, અથવા પોતાના તાબા માંહેના અમલદારોમાંના એક અમલદારને મોકલવો.

સ્થાનિક તપાસ ક કરવાની કયારે જરૂર નથી.

પણ હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ઠરાવ્યું છે;

(અ) જ્યારે સદરહુ પ્રકારનો કોઈપણ ગુન્હો થયા વિશે કાંઇ પણ ખબર કોઈ સખસનું નામ દઇને તે સખસના વિરૂદ્ધ આપવામાં આવે અને તે કામ ભારે ન હોય ત્યારે જે અમલદારના હવાલામાં કોઈ પોલીસથાણું હોય તેને તે ઠેકાણે તપાસ કરવા સારૂ જાતે જવાની અથવા તાબા માંહેના કોઇ અમલદારને મોકલવાની જરૂર નથી.

જે અમલદારના હવાલામાં થાણું હોય તે અમલદારને તપાસ કરવાનો પુરતો સબબ જણાય નહી તો શું કરવું.

(બ) જે અમલદારના હવાલામાં કોઈ પોલીસથાણું હોય તે અમલદારને જો એમ જણાય કે તપાસ કરવા માંડવાનો કાંઇ પુરતો સબબ નથી, તો તેણે તે મુકદમાની તપાસ કરવી નહી.

(અ) તથા(બ)રકમોમાં કહેલે દરેક પ્રસંગે:જે અમલદારના હવાલામાં પોલીસથાણું હોય તે અમલદારે આ કલમના પેહેલા પારેગ્રાફમાં ફરમાવ્યા પ્રમાણે પુરતી રીતે નહી ચાલવાનાં કારણ સદરહુ રીપો-

ટમાં લખવાં.

૧૫૭ મી કલમ પ્રમાણે રીપોટ કેવી રીતે મોકલવા.

૧૫૮ સ્થાનિક સરકાર ફરમાવે તો ૧૫૭ મી કલમ પ્રમાણે માજીસ્ટરેટને મોકલવાનો દરેક રીપોટ સ્થાનિક સરકાર, સામાન્ય અથવા વિશેષ હુકમ કરીને પોલીસના જે ઉપરી અમલદારને આ બાબત નીમે તે અમલદારની મારફતે મોકલવો.

જે અમલદારના હવાલામાં પોલીસથાણું હોય તેને સદરહુ ઉપરી અમલદાર પોતાને દુરસ્ત લાગે એવી સમજુત આપવાને મુખત્યાર છે, અને તેણે તે સમજુત સદરહુ રીપોટ ઉપર લખાને માજીસ્ટરેટને તે રીપોટ વગર ઢીલે મોકલી દેવો.

તપાસકરવાનીઅથવા પ્રથમ ચેકસી કરવાનો અધિકાર

૧૫૯. સદરહુ રીપોટ પોહોચેથી પોતાને દુરસ્ત લાગે તો આ કાયદામાં ઠરાવેલી રીતે તે કામની તપાસ અથવા પ્રથમ ચેકશી કરવા સારૂ અથવા બીજી રીતે તે કામની વ્યવસ્થા કરવા સારૂ સદરહુ માજીસ્ટરેટ તુરત ત્યાં જવાને અથવા પોતાના તાબામાં હેના કોઈ માજીસ્ટરેટને મોકલવાને મુખત્યાર છે.

શાહેદોને હાજર થવાનું ફરમાવવાનો પોલીસઅમલદારનો અધિકાર

૧૬૦. આ બાબ પ્રમાણે હરકોઈ પોલીસ અમલદાર જે કામની તપાસ કરતો હોય તે કામની હકિકતથી પોતાના થાણાની અથવા કોઈ પાસેના થાણાની હદમાંહેનો ફલાણો સખસ વાકેફ છે, એમ મળેલી ખબર ઉપરથી અથવા બીજી રીતે તેને જણાય તો તે અમલદાર લેખી હુકમ કરીને તે સખસને પોતાની આગળ હાજર થવાનું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે, અને તે હુકમમાં ફરમાવ્યા પ્રમાણે તે સખસે હાજર થવું જોઈએ.

ટીકા-આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૧૧૮ ને મળતી છે; પોલીસ અમલદાર કોઈ પણ સાહેદને જબરદસતીથી પોતાની રૂબરૂ હાજર થવાને ફરજ પાડી શકતો નથી પણ જે લોકોને હાજર થવાને હુકમ ફરમાવવામાં આવ્યો હોય તે માણસો હાજર થવા બંધાએલા છે રાણી વિ બીહારીસિંગ અને બીજાઓ વી. રી ૭ પ્ર ૩.

આ કલમ પ્રમાણે પોલીસના સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટે ચલાવેલું કામ હાઈકોરટ તરફ મોકલવાનો ડિસ્ટ્રિકટ માજીસ્ટરેટને સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૨૯૬ એટલે આ કાયદાની કલમ ૪૩૬ ની રકમ પેહેલી અને ૪૩૮ ના ભાગ પેહેલા મુજબ અખત્યાર નથી, કેમકે પોલીસનો સુપ્રીનટેન્ડેન્ટ એ માજીસ્ટરેટના તાબાની કોરટ નથી

આ કલમ પ્રમાણે શાક્ષિઓને સમન કરી બોલાવવાની બાબતમાં પોલીસ અમલદારને નજરમાં આવે તેવું કરવાની મુખત્યારી સોંપીછે તે મુખત્યારી પોલીસનો અમલદાર બજાવે તેમાં ડિસ્ટ્રિકટ માજીસ્ટરેટ હાથ ઘાલી શકતો નથી. (માત્ર પોલીસના અમલદારને સુચના તથા સલાહ આપી શકેછે. મુંબાઈ હાઈકોરટ તા૦ ૮ એપ્રીલ સને ૧૮૭૮ સરકાર વિ. સાંકળચંદ જેઠાભાઈના કામમાં

પોલીસે શાહેદો ની જબાની લેવા બાબત.

૧૬૧. આ બાબપ્રમાણે તપાસ કરનાર હરકોઈ પોલીસ અમલદારની જબાની લેવા તે કામની બીના તથા હકિકતથી ફ્લાણો સખસ વાકેફ છે એમ ધારવામા આવે તે સખસની મુબજ બાની લેવાને અને એ પ્રમાણે જે સખસની જબાની લેવામાં આવે તે સખસ જે કહે તે લખી લેવાને મુખત્યાર છે.

સદરહુ કામ સંબંધી જે સવાલોના જવાબ દેતાં પોતાની ઉપર કાંઇ ફોજદારી ગુન્હાનું તોહોમત આવો પડે અથવા કાંઇ દંડ અથવા ગુન્હેગારી આપવી પડે તે સવાલો શિવાય બીજા જે સવાલો પોતાને સદરહુ અમલદાર પુછે તે સઘળા સવાલોના ખરા જવાબ સદરહુ સખસે દેવા જોઇએ.

પોલીસને કહેલા મજકુરઉપર સહી કરવીનહી અથવા તેપુરાવામાં દાખલ કરવી નહી

૧૬૨. મરતી વખતે કહેલા મજકુર શિવાય બીજો જે મજકુર આ બાબ પ્રમાણે તપાસ ચાલતી હોય ત્યારે પોલીઅમલદારને કોઈ પણ સખસે કહયો હોય તેવો કોઈપણ મચકુર લખી લેવામાં આવ્યો હોય તો તે મજકુર કેહેનાર સખસે તે ઉપર સહી કરવી નહી અથવા તે તોહોમતવાળાની વિરૂધ પુરાવા તરીકે વાપરવો નહો.

ટીકા--આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૧૧૯ ના પારેગરાફ ૩ જા અને કલમ ૧૨૧ ને મળતી છે છેલો ભાગ તદન નવોછે જો કોઇ સાહેદે કહેલો મજકુર પોલીસે લખી લીધો હોય અને પછી તે માજિસટરેટની રૂબરૂ ફરી જાયતો તે શાહેદનો મજકુર પુરાવામાં મુકાય નહી પ્રનસેપ;

પોલીસ કાંઇ ગુન્હાની તજવીજ કરતી ન હોય તે વખતે કબુલત નહી પણ કોઇ તહોમતદાર કાંઇ ગુન્હાની હકિકત કહે તો પુરાવમાં લેવા લાયક છે એવું ઠરયું છે—કઇસરેહિંદ વિરૂધ દોબીપ્રસાદ ઈંડીયન લા, રીપોટ કલકતા વા. ૯ પ્ર ૫૩૦

કોઈ ગુન્હાની તજવીજ કોઇ પોલીસ અમલદાર કરતો હોય તે વખતે જે હકિકત કહેતો પુરાવામાં લઇ શકાતી નથીં કઇસરેહિંદ વિરૂધ રામા બોરાપા ઈંડિયન લા, રિપોટ મુંબઇ વા. ૩, પ્ર. ૧૨.

પોલિસ પાસે કેદીએ કબુલત કર ત્યારે માજીસ્ટરેટ પાસે હતો એટલા કારણથી તે કબુલત પોલીસ પાસે કરયાં છતાં પુરાવામાં લઇ શકાતી નથી.—રાણી વિરૂધ દોહમ કાહાર અને બિજાઓ; વીકલો રીપોટ ૧૧ પ્ર. ૮૨

પોલીસની પાસે કેદિએ જે હકિકત કહી હોય તે ગુન્હાની કબુલત તરીકે ન હોય પણ પોતે નિરદોષ અથવા ઇરાદાથા પોલીસની રૂબરૂ તે કબુલત કરેલી હોય તોપણ ગુન્હો થાય તેવો હકિકતની તે કબુલત થતો હોય તો તે કબુલત પુરાવા બાબતના સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧ લાનો કલમ ૨૫–૨૬ પ્રમાણે તે તોહોમતવાળા વિ. પુરાવામાં લઇ શકાતી નથો. કઇસરેહિંદ વિરૂધ પંઢારીનાથ, ઈંડિયન લા. રીપોટ મુબાઇ વા. ૬ પ્ર, ૩૪.

કાંઇલાલચ દેખાડવો નહી. — ૧૬૩. કોઇપણ પોલીસ અમલદારે અથવા અધિકારવાળા શખસે સન ૧૮૭૨ ના હિંદુસ્તાનના પુરાવાના આકટની ૨૪ મી કલમમાં કહ્યું છે તેવા કાંઇ પણ લાલચ અથવા ધમકી દેખાડવી નહી અથવા દેખડાવવી નહી, અથવા તેવું વચન આપવું નહી અથવા અપાવવુ નહી.

પણ આ બાબ પ્રમાણે કાંઇપણ તપાસ ચાલતી હોય ત્યારે કાંઈ મજકુર પોતાતાનો રાજી ખુશીથી કહેવાની કોઇપણ સખસની મરજી હોય તો કોઇપણ પોલીસ અમલદારે અથવા બીજા સખસે ચેતવણી આપીને અથવા બીજી રીતે તે સખસને તે મજકુર કહેતાં અટકાવવો નહી.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૧૮૪ ને મળતી છે, ગુનહો કબુલ કરવા માટે કોઇ પોલીસ અમલદારે અથવા હરકોઇ અખત્યારવાળા સખસે સાહેદો અથવા તોહોમતદારને ધમકી અગર લાલચ આપવી નહી એ બાબતને માટે આ કલમ છે.

એક કેદીને માફીનું વચન આપી કબુલત લીધી હતી તે કબુલત કરયા પછી તે નાહાસી ગયો તેને ફરીથી પકડયો ત્યારે તેણે કરેલી કબુલાત પુરાવામાં લેવા લાયક નથી એવું ઠરયું રાણી વિરૂદ્ધ રાધાનાથ દોસત વીકલી રીપોટ ૯ પ્ર. ૫૨.

કાંઇ લાલચ, બીક વિગેરે ઉપરથી કબુલત કરીછે એવું કેદી કેહે તો તે લાલચ વિગેરેની હકીકત તેણે સાબીત કરી દેવી જોઇએ ત્યાં સુધી તે કબુલ માન્ય રહી શકે—રાણી વિરૂદ્ધ બલવંત પેઢાકર, મુંબાઇ હાઇકોરટ રીપોટ વા. ૧૧ પ્ર. ૧૩૮

જે પોલીસ અમલદારનો જે કામમાં કબુલત આપી હોય તે સાથે કાંઈ સબંધ ન હોય એટલે કે જે જગ્યાએ તે ગુન્હો બન્યો હોય ત્યાંનો તે પોલીસ અમલદાર ન હોય તો પણ તેની આગળ કરેલી કબુલત પુરાવામાં લેવાય નહી—કલકત્તા હાઇકોરટ.

તા. ૧૨ મી જુલાઈ સને ૧૮૭૭

કહેલો મચકુર તથા કબુલત કરેલ વાત દફતરમાં દાખલ કરવાનો અધિકાર. — ૧૬૪ જે માજીસ્ટરેટ પોલીસઅમલદાર ન હોય તે માજીસ્ટરેટ આ બાબ પ્રમાણે કોઇ તપાસ ચાલતી હોય ત્યારે, અથવા પછી પછી પણ ચોકસી અથવા ઇનસાફ શરૂ થતાં પેહેલાં કોઇપણ વખતે પોતાને કહેલો કાંઇ પણ મચકુર અથવા પોતાની આગળ કબુલ કરેલી કાંઇપણ વાત દફતરમાં દાખલ કરવાને મુખત્યાર છે.

પુરાવો દફતરમાં દાખલ કરવાસારૂ આ કાયદામાં આગળ કહેલી રીતોમાંની જે રીત તે કામની હકીકત જોતાં પોતાની નજરમાં ઘણીજ યોગ્ય આવે તે રીતે સદરહુ મચકુરો દફતરમાં દાખલ કરવા, ૩૬૪ મી કલમમાં ઠરાવેલી રીતે સદરહુ કબુલ કરેલી વાતો દફતરમાં દાખલ કરવી તથી તે ઉપર સહી કરવી, પછી જે માજીથટરેટ તે કામનો ચોકશી અથવા ઇનસાફ કરવાનો હોય તે માજીસ્ટરેટની ઉપર તે કબુલ કરેલી વાતો રવાના કરવી.

સદરહુ પ્રકારની કોઈપણ કબુલત રાજી ખુશીથી કરવામાં આવીછે એમ, તે કબુલત કરનાર સખસને સવાલ પુછયા ઉપરથી માનવાનું કારણ ન હોયતો કોઈપણ માજીસ્ટરેટે તે કબુલત દફતરમાં દાખલ કરવી નહી; અને તે કબુલતના નીચે માજીસ્ટરેટે હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ટીપ લખવી.

"મને લાગેછે કે આ કબુલત રાજી ખુશીથી કરીછે. આ મારી સમક્ષ તથા મારા સાંભળતા લીધીછે, અને આ કબુલત કરનાર સખસને તે વાંચી સંભળાવી છે અને તે ખરીછે એવો તેણે અંગીકાર કરયો છે, અને તેણે કહેલા મજકુરનો પુરેપુરો તથા ખરો હેવાલ તેમાં છે,"

(સહી) અ. બ.
" માજીસ્ટરેટ "

ટીકા--આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૧૧૨ ને મળતી છે પોલીસમાં કેસ હોય ત્યારે સાહેદોની જુબાની અને તોહોમતદારોની જુબાની લખી લેવા માંટે શુ નિયમ છે તેને માટે આ કલમ છે;

પોલીસ પાસે કેસ હોય તે વખતે કબુલત માજીસ્ટરેટ પાસે લેવાય છે તે માટે આ કલમ છે તેમજ પોલીસમાં કેસ હોય ત્યારે કોઇ શાહેદની જુબાની લેવરાવવી હોય તો તેને પણ આ કલમના નિયમ લાગેછે પણ તે જુબાની પ્રતિજ્ઞા ઉપર લેવી જોઈએ. કઈસરેહિંદ વિરૂધ મલકા ઈડિયન લા. રીપોટ મુંબાઈ વા. ૨, પ. ૬૪૩ તા૦ ૪ થી જુલાઇ ૧૮૭૮.

ચાર કેદીપર ખુન કરયાંનું તોહોમત છતાં તેનો ઇનશાફ કલાદગીજીલ્લા બેલગામના જોઈંટ સેશનજડજ ડબલ્યું એચ કો. એ કરયો અને તેઓને ફાંસીની શિક્ષાનો હુકમ કરયો.

જે વખત તેઓને પકડયા તે વખતે તેઓ પઇકી કેટલાક આસામીને એક ત્રીજા વરગના માજીસ્ટરેટની રૂબરૂ લઈગયા અને તેઓએ ગુન્હો કબુલ કરી જુબાના લખી આપી અને તે ઉપર તેઓએ સહી કરી માજીસ્ટરેટે તે જુબાની દફતરમાં દાખલ કરી રાખી તે કબુલતપર જુના ક્રિ પ્રા. કો. કલમ ૧૨૨ એટલે આ કલમ ૧૬૪ પ્રમાણે તે માજીસ્ટરેટે "મને લાગેછે કે આ અપરાધ તેમણે પોતાની ખુશીથી કબુલ કરયોછે, એવી ટીપ લખેલી છે. પણ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૩૪૬ એટલે આ કાયદાની કલમ ૩૪૯ માં કહયા પ્રમાણે તેનાપર શેરો લખ્યો નથી પછી, પ્રથમની ચોકશી કરવા માટે તે આરોપીતને તેજ માજીસ્ટરેટની રૂબરૂ હાજર કરયાં, તે વખતે તેમાંના બે જણે પોતે અગાઉ કહેલો મજકુર ના કબુલ કરયો સદરહુ કલમ ૩૪૯ માં કહયા પ્રમાણે તે જુબાનીપર શેરો લખ્યો અને તે સરવેને ઈનશાફ માટે સેશન કોરટમાં કમીટ કરયાં સેશનજડજને તેઓ અપરાધી જણાથી ઉપર પ્રમાણે શિક્ષા કરી.

આ ઠરાવપર અપીલ થવાથી ઠરાવ્યું કે સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૧૨૨ પ્રમાણે કેદીની લખી લીધેલી કબુલતપર માજીસ્ટરેટે "મને દેખાયછે કે આ અપરાધ પોતાની ખુશીથી કબુલ કરયો છે" એવી ટીપ લખી હોય તેથી તે પુરાવામાં લેવા જોગ થતી નથી પણ સદરહુ કલમ ૩૪૯ પ્રમાણે આ "જુબાની મારી રૂબરૂ અને હું સાંભળું એવી રીતે લીધીછે અને આરોપી તે જે મજકુર કહયો તે સરવ મેં બરોબર લખ્યો છે.' એવો પોતાની સહીનો શેરો માજીસ્ટરેટે તેનીપર લખવો જોઇએ.

આ કામમાં પ્રથમ કલમ ૧૨૨ પ્રમાણે લખેલી કબુલતપર કલમ ૩૪૯ પ્રમાણે શેરો લખેલો નથી તેથી તે કબુલત પુરાવામાં લેવા યોગ્ય નથી અને તેમ નથી ત્યારે તેવી કબુલત થઇ હતી કિંવા તેમાં અમુક મજકુર હતો એ સાબિત કરવાને મુખજુબા પુરાવ લઇ શકાતો નથી માટે આ કામમાંની કબુલત પુરાવામાં લેવાને અમે તદન ના કબુલ કરીએ છીએ. અને તે શિવાય આમાં બીજો પુરાવ નથી ત્યારે આ કામમાંનુ તોહોમત રદ કરીએ છિએ આમ કરવાને અમોને આરૂ લાગતું નથી પણ જો કબુલત પુરાવમાં લેવા જોગ હોય તો એ કેદીએ સરવ મજકુર લખી આપ્યો નથી અને તે ઓએ કહેલો મજકુર એક બીજા સાથે મળતો નથી માટે કેદીને છોડી દેવા બદલ આસેસરોનો જે અભિપ્રાય છે તે અભિપ્રાયને અમે મળીએ. સરકાર વિરૂધ શીવાપા ભાગાઇનો પુત્ર અને બીજા ત્રણ, મુંબાઇ હાઇકોરટ રીપોટ વા, ૧ પ્ર. ૨૧૯ તા૦ ૫ એપ્રિલ સને ૧૮૭૧

તે ઉપરથી ઠરાવ કરયો કે જુના ક્રિ. પ્રા. કો. કલમ ૧૨૨ એટલે આ કલમ ૧૬૪ પ્રમાણે કરેલી કબુલતને કિંવા કલમ ૩૪૨ થી ૬૪૯ પ્રમાણે કોરટે કરેલા સવાલના આરોપીતે આપેલા જવાબને પીનલકોડ કલમ ૧૮૦ લાગુછે કિંવા નહી એ વિશે તો ઘણો સંશય છે. એમ દેખાય છે. તે કબુલત અને જવાબ પોતાની ખુશીથી આપેલા જોઇએ અને તેપર આરોપિતે સહી કરતાં સુધી તે પુરાં થયાંછે એમ સમજવામાં આવતું નથી એમ દેખાયછે એવોજ કાયદાનો હેતુછે એમ સરકાર વિરૂધ બાઇ રતન મુંબાઇ હાઇકોરટ રીપોટ વા. ૧૦ પ્ર. ૧૬૬ ના કામમાં ફુલબેંચે ઠરાવ કરયો છે. અને એ કામનો ફેંસલો આપતાં પેહેલાં ફુલબેંચે જુના ક્રિ. પ્રો. કોડમાંના ઠરાવનો પુરણપણે વિચાર કરયો છે.

જબાનીપર આરોપિત માણસની સહી અને નિશાની લેવાનો જે કાયદો કરનારાનો ઉપદેશ છે તે બદલ ફુલબેંચે જે પોતાનો અભિપ્રાય આપ્યો છે, તે આરોપિતે સહી કરવા માટે તેનો દંડ કરવો કિંવા તેમ કરવાની તેને જરૂર પાડવી એ વાતને બીલકુલ મળતો નથી.

માટે ચોકસી ચાલતા છતાં કોરટે કરેલા સવાલનો જવાબ આપતાં કહેલા મજકુલપર સહી કરવાને આરોપિત માણસે ના કબુલ કરયું તો તેથી પીનલકોડ કલમ ૧૮૦ પ્રમાણે સિક્ષા આપવા જોગ ગુન્હો તેણે કરયો એમ થતું નથી.

માટે આરોપિતપરનું તોહોમત રદ કરયું તેમજ શિક્ષા રદ કરી માટે દંડ ભરયો હોય તો પાછો આપવો સરકાર વિરૂદ્ધ સીરસાયા મુંબાઈ હાઈકોરટ રીપોટ વા. ૪ પ્ર. ૧૫ તા. ૫ અગસ્ટ ૧૮૭૯ તેમજ કલકત્તા હાઈકોરટ રીપોટ વા. પ્ર. ૬૯૬ જુઓ.

પોલીસ અમલદારે ઝાડો લેવા બાબત.

૧૯૫. જે અમલદારના હવાલામાં કોઈ પોલીસથાણું હોય તેને જે ગુન્હા બાબત તપાસ કરવાનો અખત્યાર હોય તે ગુન્હાની તપાસ કરવા સારૂ ફલાણો દસ્તાવેજ અથવા બીજી વસ્તુ હાજર થવાની જરૂર છે એમ તે અમલદારની નજરમાં આવ, અને જે સખસને ૯૪ મી કલમ પ્રમાણે સમન અથવા હુકમ મોકલ્યો હોય અથવા મોકલી શકાય તે સખસ તે સમનમાં અથવા હુકમમાં ફરમાવ્યા મુજબ સદરહુ દસ્તાવેજ અથવા બીજી વસ્તુ હાજર કરશે નહી અથવા નહી કરે એમ માનવાનું કારણ હોય, અથવા સદરહુ દસ્તાવેજ અથવા બીજી વસ્તુ ફલાણા સખસના કબજામાં છે એવું જાણવામાં ન હોય, ત્યારે ત્યારે જે થાણું પોતાના હવાલામાં હોય અથવા જે થાણામાં તેને નિમ્યો હોય તે થાણાની હદ માંહેની કોઈપણ જગામાં તેને માટે ઝાડો લેવાને અથવા ઝાડો લેવરાવવાને તે અમલદાર મુખત્યાર છે.

સદરહુ અમલદારે બની શકે તો, ઝાડો લેવો તે જાતે લેવો.

જો તે ઝાડો તેનાથી જાતે લેવાનું ન બની શકે, અને તે ઝાડો લેવાને બીજો કોઈપણ લાયક સખસ તે વખતે હાજર ન હોય, તો પોતાના હાથ તળેના કોઈપણ અમલદારને તે ઝાડો લેવાનું ફરમાવવાને તે અમલદાર મુખત્યાર છે અને તેણે તે હાથ તળેના અમલદારને એક હુકમ લખીને આપવો. અને કયા દસ્તાવેજ અથવા બીજી વસ્તુને માટે ઝાડો લેવો છે તે, તથા કઈ જગાનો ઝાડો લેવો છે તે, હુકમમાં લખવું, અને ત્યાર પછી તે જગામાં તેને માટે ઝાડો લેવાને તે હાથ તળેનો અમલદાર મુખત્યાર છે.

ઝાડો લેવાના વારંટો બાબત આ કાયદાના ઠરાવો, આ કલમ પ્રમાણે લીધેલા ઝાડાને, બની શકે તેટલે સુધી લાગુ પડશે.

પોલીસથાણું જે અમલદારના હવાલામાં હોય તે અમલદાર બીજા તેવા અમલદારને ઝાડો લેવાનું વારંટ કાહાડવાનું ફરમાવાને મુખત્યાર છે.

૧૯૬ પોલીસનું એક થાણું જે અમલદારના હવાલામાં હોય તે અમલદાર જે કામમાં પોતાના થાણાની હદમાં કાંઈ ઝાડો લેવરાવવાને મુખત્યાર હોય તે કામમાં તેવો ઝાડો કોઈપણ જગામાં લેવરાવવાનું, પોલીસનું કોઈ બીજુ થાણું જે અમલદારના હવાલામાં હોય તે અમલદારને ફરમાવવાને મુખત્યાર છે, પછી તે બીજુ થાણું તેજ જીલ્લામાં હોય કે જુદા જીલ્લામાં હોય તોપણ.

સદરહુ પ્રકારના અમલદારને સદરહુ પ્રમાણે ફરમાવ્યું હોય ત્યારે તેણે ૧૯૫ મી કલમના ઠરાવો પ્રમાણે ચાલવું અને કાંઈ વસ્તુ જડે તો જે અમલદારના ફરમા

જ્યાથી આડો લોધો હોય તે અમલદારના ઉપર તેણે તે વસ્તુ મોકલાવી દેવી.

જ્યારે ચોવીસ કલાકમાં તપાસ પુરી થઈ શકે નહી ત્યારે કેમ કરવું.

૧૬૭ જ્યારે જ્યારે આ બાબ પ્રમાણે કોઇપણ તપાસ ૬૧ કલમથી મુકરર કરેલી ચોવીસ કલાકની મુદતમાં પુરો થઈ સકશે નહીં એમ જણાય, અને તોહોમત પાકા આધારવાળું છે એમ માનવાના સબબ હોય, ત્યારે ત્યારે પોલીસથાણું જે અમલદારના હવાલામાં હોય તે અમલદારે આ કાયદામાં આગળ ફરમાવેલા રોજનામામાં તે મુકદમા સબંધી કરેલી નોંધની એક નકલ પાસેમાં પાસેના માજીસ્ટરેટને તાબડતોબ મોકલવી અને તેજ વખતે તે તોહોમતવાળાને સદરહુ માજીસ્ટરેટની આગળ મોકલી દેવો.

જે માજીસ્ટરેટની આગળ આ કલમ પ્રમાણે તોહોમતવાળા સખ્સને મોકલ્યો હોય તે માજીસ્ટરેટ તે કામનો ઇનસાફ કરવાનો પોતાને હકુમત હોય કે નહિ તોપણ તે તોહોમતવાળાને બધી મળીને પંદર દિવસની મુદત સુધી પોતાને યોગ્ય લાગે તેવા પેહેરામાં અટકાવી રાખવાનો વખતે વખતે અધિકાર આપવાને મુખત્યાર છે, જો તે કામનો ઇનસાફ કરવાની અથવા ઇનસાફ કરવા સારૂ તે કામ કમિટ કરવાની પોતાને હકુમત ન હોય, અને પોતાના વિચારમાં એવું આવે કે તોહોમતવાળાને વધારે વાર અટકાવી રાખવાની જરૂર નથી તો તે માજીસ્ટરેટ તેને સદરહુ હકુમતવાળા માજીસ્ટરેટના પાંસે મોકલવાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

આ કલમ પ્રમાણે પોલીસના પેહેરામાં અટકાવી રાખવાનો અધિકાર આપનારા માજીસ્ટરેટે તેમ કરવાનાં કારણો પોતાનાં દફતરમાં લખવાં.

જો તે હુકમ જીલ્લા માજીસ્ટરેટ અથવા પેટા ટુકડી માજીસ્ટરેટ સિવાય બીજા કોઈ માજીસ્ટરેટે કરયો હોય, તો તેણે પોતાના હુકમની નકલ તથા તે હુકમ કરવાના કારણો પોતે જે માજીસ્ટરેટના પ્રત્યક્ષ તાબામાં હોય તે માજીસ્ટરેટને લખી મોકલવાં.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૧ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૧૨૪ ને મળતી છે પોલીસ અમલદાર જે તપાસ કરે તે ચોવીસ કલાકમાં પુરી ન થાય તો તેણે કમ કરવું તે માટે આ કલમ છે.

ચોવીસ કલાકથી માત્ર થોડોજ વખત અટકાવવામાં રાખ્યો હતો એવો પોલીસ અમલદાર બચાવ કરી શકે નહીં પણ કોઈ એવો અસાધારણ બનાવ બન્યો હોય, તો તે વખતે થોડી ઘડી રોકી રાખ્યાની હકીકત ધ્યાનમાં લેવાય છે ખરી—રાણી વિરૂદ્ધ સુમાસુનો ધુલ્લાલ. વીકલી રીપોટ ૬ પ. ૮૮

તાબા માંહેના પોલીસ અમલદારે તપાસનો રીપોટ કરવો

૧૬૮ જ્યારે તાબા માંહેના કોઈ પોલીસ અમલદારે આ બાબ મુજબ કાંઈ તપાસ કરી હોય, ત્યારે જે અમલદારના હવાલામાં તે પોલીસ થાણું હોય તે અમલદારને તેણે તે તપાસના પરીણામનો રીપોટ કરવો.

જ્યારે પુરાવો ખરો ખર ન હોય ત્યારે તોહોમતવાળાને છુટો કરવો.

૧૬૯ તોહોમતવાળાને કોઈ માજીસ્ટરેટની પાસે મોકલવાનું વ્યાજબી થાય એટલો પુરતો પુરાવો અથવા એવા વાજબી આધારવાળો શક નથી એમ જે અમલદારના હવાલામાં તે પોલીસથાણું હોય તે અમલદારને, આ બાબ પ્રમાણે તપાસ કરયા ઉપરથી જણાય તો જે માજીસ્ટરેટને પોલીસ રિપોટ ઉપરથી, તે ગુન્હો સાંભળવાનો અધિકાર તથા તોહોમતવાળાનો ઇનસાફ કરવાનો અથવા ઇનસાફ થવા સારૂ તેને કમિટ કરવાનો અધિકાર આપ્યો હોય તે માજીસ્ટરેટની આગળ હાજર થવાનું ફરમાવવામાં જો અને જ્યારે આવે તો અને ત્યારે હાજર થવા બાબત સદરહુ અમલદાર ફરમાવે તે મુજબ, જામીન સાથે, અથવા જામીન વગર, તે સખસ એક ખત લખી આપે એટલે જો તે પેહેરામાં હોય તો, તેને તે અમલદારે છુટો કરવો.

જ્યારે પુરાવો પુરતો હોય ત્યારે કામ માજીસ્ટરેટની પાસે મોકલવું.

૧૭૦ ઉપર કહયા પ્રમાણે પુરાવો અથવા વ્યાજબી આધારવાળો શક છે એમ જે અમલદારના હવાલામાં તે પોલીસથાણું હોય તે અમલદારને, આ બાબ પ્રમાણે તપાસ કરયા ઉપરથી જણાય તો જે માજીસ્ટરેટને પોલીસ રીપોટ ઉપરથી તે ગુન્હો સાંભળવાનો અધિકાર તથા તોહોમતવાળાનો ઇનસાફ કરવાનો અથવાં ઇનસાફ થવા સારૂ તેને કમિટ કરવાનો અધિકાર આપ્યો હોય તે માજીસ્ટરેટની પાસે સદરહુ અમલદારે તોહમતવાળાને પેહેરામાં આપીને મોકલી દેવો, અથવા જો તે ગુન્હો જામિન લઈ શકાય એવો હોય અને તોહોમતવાળો તારણ આપી શકતો હોય તો, કાંઈ મુકરર દિવસે સદરહુ માજીસ્ટરેટની આગળ હાજર થવા તથા સારૂ જ્યાં સુધી બીજી રીતે ફરમાવવામાં આવે નહી ત્યાં સુધી સદરહુ માજીસ્ટરેટની આગળ રોજરોજ હાજર રેહેવા સારૂ તેની પાસેથી તે અમલદારે તારણ લેવું.

જે અમલદારના હવાલામાં કોઈ પોલીસથાણું હોય તે અમલદાર જ્યારે આ કલમ પ્રમાણે કોઈ તોહોમતવાળા સખસને માજીસ્ટરેટની પાસે મોકલે અથવા સદરહુ માજીસ્ટરેટની આગળ હાજર થવા સારૂ તેની પાસેથી તારણ લે, ત્યારે તે માજીસ્ટરેટની આગળ જે હથિયાર અથવા બીજી વસ્તુ હાજર કરવાની જરૂર હોય તે પણ તેણે મોકલવા અને કોઈ ફરિયાદી હોય તો તેને તથા ફલાણા સખસો તે કામની હકિકતથી વાકેફ છે એમ તે અમલદારને જણાય તેમાંના જેટલાની પોતાને જરૂર લાગે તેટલા સખસોને તોહોમતવાળાની ઉપર મુકેલા તોહમતના કામમાં માજીસ્ટરેટની આગળ હાજર થવા સારૂ તથા પ્રસંગ પ્રમાણે ફરિયાદનું કામ ચલાવવા સારૂ અથવા પુરાવો આપવા સારૂ એક ખત લખી આપવાનું ફરમાવવું.

જો તે ખતમાં જીલ્લા માજીસ્ટરેટની અથવા પેટા ટુકડી માજીસ્ટરેટની કોરટ

હતી હોય તો જે કોરટની પાસે સદરહુ માજીસ્ટરૈટ તે કામ મોકલી અથવા ઈનશાફ કરવા સારૂ મોકલે તે કોરટનો તેમાં સમાવેશ થાયછે એવુંસમજવું, પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે આ પ્રમાણે કામ મોકલવાની વ્યાજબી નોટીસ સદરહુ ફરીયાદીને અથવા સખશોને આપવી જોઈએ.

આ કલમ પ્રમાણે મુકરર કરવાનો દાહાડો તોહોમતવાળા સખસ પાસેથી હાજર થવાનું તારણ લીધું હોય તો તેને જે દહાડે હાજર થવાનું હોય તે દહાડો, અથવા તે સખસને પેહેરામાં આપીને મોકલાવો હોય તો, જે દહાડે તે માજીસ્ટરેટની કોરટ આગળ આવી પોંહોચવાની તેની વકી હોય તે દહાડો હોવો જોઈએ.

જે અમલદારની સમક્ષ તે ખત લખી આપ્યું હોય તે અમલદારે તેની એક નકલ જે સખસોએ તે ખત લખી આપ્યું હોય તેમાંના એક જણને આપવી, અને પછી તે અસલ ખતને પોતાના રોપોર્ટ સાથે માજીસ્ટરેટ ઉપર મોકલવું.

ટીકા--એક સખસની પાસેથી પોલીસ અમલદારે એવો મુચરકો લીધો કે ૨૦ મી અપરેલના રોજ તેણે માજીસ્ટરેટના રૂબરૂ હાજર રહેવુ બાદ ૨૪ મીના રોજ મુકદમે સુનાવણી ઉપર લેવામાં અને પછી દિવસે દિવસે મુલતવી રાખવામાં આવ્યો છેવટે તા૦ ૯ મી માહે મેના રોજ માજીસ્ટરેટ કામ ચલાવવાને તઈયાર થયો ત્યારે ફરીયાદી ગેરહાજર હતો તથી માજીસ્ટરેટે એકદમ મુચરકો બજાવવાનો એ સ્પસ્ટ રીતે ગેરકાયદે છે માટે [illegible] રેખી રકમ પાછી આપવી મદ્રાસ હાઇકોરટ રીપોટ વા. ૪ પ્ર. ૧૮

પોલીસના અમલદારને ફરિયાદ પાછી ખેંચા લેવાની અરજી સંગ્રહવાનો અધિકાર નથી ફરિયાદ પાછી ખેંચો લેવા દેવી એ ન્યાયનું કામછે આવુ કામ માજીસ્ટરેટ કલમ ૨૪૮ અને ૩૪૫ પ્રમાણે કરી શકેછે. પણ પોલીસઅમલદારને એવા કામમાં હાથ ઘાલવાનો કાંઈ અધિકાર નથી. સુરત જીલ્લાના માજીસ્ટરેટના પત્ર નંબર ૩૦૬ ઉપરથી થયેલો મુંબાઇ હાઈકોરટનો ઠરાવ તા૦ ૧૫ મી જુન ૧૮૭૫.

ફોજદારી મુકદમામા હાજર થઈ શાક્ષિ આપવાનું માથે રાખી મુચરકો આપ્યા છતાં હાજર ન થાય તો તે ઈનશાફના કામને અટચણકારક છે તેથી મુચરકો બજાવી શકાય છે પણ બજાવતાં અવલ તે સખસને તે પોતે શામાટે હાજર નહી થઈ શક્યો તેનું કારણ બતાવવા સારૂ લાગ આપવો જોઈએ વીકલી રીપોટ ૧૧ પ્ર. ૩૯

ફરીયાદીઓને તથા સાહેદોનેપોલીસઅમલદારની સાથે જવાનું ફરમાવવુ નહી.

૧૭૧. કોઈપણ ફરીયાદી અથવા શાહેદ માજીસ્ટરેટની કોરટમાં જતો હોય ત્યારે રસ્તે તને કોઈ પોલીસઅમલદારની સાથે

ફરિયાદીઓને તથાસાહેદોને પ્રતિબંધ કરવો નહી.

અથવા કોઈપણ ફરીયાદીને અથવા સાહેદને નકામો પ્રતિબંધ અથવા અટચણ કરવી નહી, અને હાજર થવા બાબત તેના પોતાનાં જાત મુચરકા શિવાય કાંઈ બીજું તારણ આપવાનું તેને ફ-

ફરમાવવું નહિ.

હુકમ નહી માન નારા ફરિયાદીને અથવા શાહેદને પેહેરામાં આપીને મોકલવાનો અધિકારછે

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે ૧૭૦ મી કલમમાં ફરમાવ્યા મુજબ અગર કોઈપણ ફરિયાદી અથવા શાહેદ હાજર થવાની ના કહેઅથવા ખત લખી આપવાની ના કહે તો, જે અમલદારના હવાલામાં પોલીસથાણું હોય તે અમલદાર તે ફરિયાદીને અથવા શાહેદને પેહેરામાં આપીને માજીસ્ટરેટની પાસે મોકલવાને મુખત્યારછે.

અને તે ફરિયાદી અથવા સાહેદ સદરહુ ખત લખી આપે ત્યાં સુધી, અથવા તે કામની સુનાવણી પુરી થાય ત્યાં સુધી તેને પેહેરામાં અટકાવી રાખવાને તે માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે.

તપાસમાં ચલાવેલાં કામનું રોજનામું.

૧૭૨. આ બાબ મુજબ તપાસ કરનારા દરેક પોલીસઅમલદારે તે તપાસમાં ચલાવેલું પોતાનું કામ રોજ રોજ એક રોજનામામાં લખવું તે મધ્યે પોતાની પાસે ખબર કયારે આવી તે વખત, પોતે તપાસ કયારે કરવા માંડી તથા કયારે બંધ કરી તે વખત જે જે જગાએ પોતે જઈ આવ્યો હોય તેઓનાં નામ તથા પોતે કરેલી તપાસથી જે જે હકિકત માલમ પડી હોય તેની વિગત, એટલી વાત લખવી.

પોતાની આગળ જે મુકદમાની ચોકશી અથવા ઈનશાફ ચાલતો હોય તે મુકદમા બાબત પોલીસનાં રોજનામાં હોય તે રોજનામા મંગાવાની, અને તે રોજનામાંને મુકદમમાં પુરાવા દાખલ નહીં પણ તે ચોકસીમાં અથવા ઈનશાફમાં પોતાને મદદ મળે એટલા સારૂ વાપરવાનો હરકોઈ ફોજદારીકોરટને અખત્યાર છે તોહોમતવાળાને અથવા તેના મુખત્યારોને તે રોજનામાં મંગાવવાના હક નથી અથવા કોરટે તે જોવા લીધો એટલાજ સબબથી તે જોવાનો તોહોમતવાળાને અથવા તેના મુત્યારોને હક નથી, પણ જે પોલીસઅમલદારે તે રોજનામાં લખ્યા હોય તેણે પોતાની યાદદાસ્ત તાજી કરવા સારૂ તે કામમાં લીધા હોય, અથવા તે પોલીસઅમલદારને ખોટો પાડવા સારૂ કોરટે તે કામમાં લીધાં હોય, તો સન ૧૮૭૨ ના હિંદુસ્તાનના પુરાવાના આકટના ૧૬૧ મી અથવા ૧૪૫ મી, જેમ હોય તેમ, કલલના ઠરાવો લાગુ પડશે.

ટીકા—પોલીસની ડાયરી પુસ્ટીકારક પુરાવ દાખલ કેસમાં દાખલ કરાય નહી રાણી વિરૂધ ઠાકોરચંદ સરમા વીકલી રીપોટ ૧૩ પ્ર. ૨૨

એવી ડાયરી કાયદાસર પુરાવ નથી. રાણી વિરૂધ સરમા વીકલી રીપોટ ૮પ.૬૮

પોલીસઅમલદારનો રિપોરટ.

૧૭૩. આ બાબ પ્રમાણે દરેક તપાસ નકામી ઢીલ ન કરતાં પુરી કરવી જોઈએ, અને તે પુરી થઈ રહે કે તુરત, જે અમલદારના હવાલામાં તે પોલીસથાણું હોય તેણે સ્થાનિક સરકારે ફરમાવેલા નમુના મુજબ એક રીપોરટ જે તે માજીસ્ટરેટને પોલીસ રીપોટ ઉપર

થી તે ગુન્હો સાંભળવાનો અધિકાર આપ્યો હોય તે માજીસ્ટરેટની પાસે મોકલવો. તેમાં પક્ષકારોનાં નામ, ખબરનો પ્રકાર, તથા જે સખસો તે મુકદમાની હકિકતથી વાકેફ જણાતા હોય તેઓનાં નામ એ વિગત લખવી.

અને તોહોમતવાળા સખસને પેહેરામાં આપીને મોકલ્યો છે કે તેને તેના ખત ઉપરથી છુટો કરયો છે અને, અગર તેને એ પ્રમાણે છુટો કરયો હોય તો, જામીન સાથે કે જામીન વગર તેમ કરયું, તે પણ લખવું.

જ્યારે ૧૫૮ મો કલમ પ્રમાણે કોઇ ઊંચા દરજ્જાના પોલીસ અમલદારને નિમ્યો હોય ત્યારે તે રાપોટ તેની મારફતે મોકલવો, અને માજીસ્ટરેટનો હુકમ થતા સુધી જે અમલદારને હવાલે તે પોલીસથાણું હોય તે અમલદારને વધારે તપાસ કરવાનું ફરમાવવાને સદરહુ અમલદાર મુખ્તયાર છે.

આ કલમ પ્રમાણે મોકલેલા રીપોર્ટ ઉપરથી જ્યારે એમ જણાય કે તોહોમતવાળાને પોતાતા ખત ઉપરથી છુટો કરયો છે ત્યારે તે માજીસ્ટરેટે તે ખત રદ કરવાનો અથવા બીજી રીતનો જે હુકમ તેને વ્યાજબી લાગે તે હુકમ કરવો.

આત્મઘાતવિગરે ની ચોકશીકરીનેપોલીસેરિપોટ કરવો.

૧૭૪. જે અમલદારના હવાલામાં કોઇ પોલીસથાણું હોય તે અલદારને એવી ખબર મળે કે,

(અ) કોઈ સખસે આત્મઘાત કરયો છે, અથવા.

(બ) કોઈ સખસને કોઇ બીજા સખસે અથવા કોઇ જાનવરે મારી નાખ્યો છે. અથવા કોઇ સખસ સંચાથી અથવા અકસ્માતથી મરણ પામ્યો છે કે તે ઉપરથી કોઇ બીજા સખસે ગુન્હો કરયાનો વ્યાજબી શક ઉત્પન થાયછે.

એટલે તુરત તે અમલધારે પાસેના જે માજીસ્ટરેટને ૧ઈનકુવેસ્ટ ભરવાનો અધિકાર આપ્યો તે માજીસ્ટરેટને તે બાબત ખબર આપવી, અને સ્થાનક સરકારે કરેલી કાંઇ પણ કાનુનથી અથવા જીલ્લા માજીસ્ટરેટના અથવા પેટા ટુકડી માજીસ્ટરેટના કોઇપણ સામાન્ય અથવા વીશેસ હુકમથી બીજી રીતે ફરમાવ્યું ન હોય તો જે જગાએ સદરહુ મરેલા સખસનું મુડદુ હોય તે જગાએ જવું અને ત્યાં પડોશમાંના બે અથવા વધારે આબરૂદાર રેહેવાસીઓની સમક્ષ તપાસ કરીને મોતનાં દેખતાં કારણનો રિપોરટ તઇયાર કરવો, અને તેમાં તે મુડદા ઉપર જે જખમ ભાગેલા અથવ, ચગદાયાની તથા નુકસાનની બીજી નિશાણીઓ માલમ પડે તેનું વરણન કરવું તથા શી રીતે અથવા કેવાં (જો હોય તો શસ્ત્રવડે અથવા હથિયારવડે સદરહુ નિ

૧કાંઇ પણ ચોકસી અથવા તપાસ વિશેસે કરીને અકસ્માતથી અથવા બીજી રીતે આકસ્મિક મરણ નિપજ્યુ હોય ત્યારે,

શાણીઓ માલમ પડે તેનું વરણન કરવું તથા શી રીતે અથવા કેવાં (જો હોય તો) શસ્ત્રવડે અથવા હથિયારવડે સદરહુ નિશાણીઓ કરેલી જણાય છે તે લખવું.

તે રિપોટપર તે પોલીસઅમલદારે તથા બીજા સખસોએ અથવા તેઓમાંના જેટલાનો વિચાર તેમાં લખ્યા પ્રમાણે હોય તેટલાઓએ સહી કરવી, અને પછી તુરત ને રિપોટ જીલ્લા માજીસ્ટરેટની પાસે અથવા પેટાટુકડી માજીસ્ટરેટની પાસે મોકલી દેવો.

જ્યારે મોતના કારણ સંબંધી કાંઇપણ શક હોય, અથવા જ્યારે બીજા કોઈ પણ કારણ સારૂ પોલીસ અમલદાર યોગ્ય ધારતો હોય ત્યારે આ બાબત સ્થાનિક સરકાર જે જે કાનુનો ફરમાવે તે તે કાનુનોને અનુસરીને તે પોલિસઅમલદારે તે મુડદુ પાસેમાં પાસેના સિવિલસરજન પાસે તપાસવા સારૂ અથવા આ બાબત સ્થાનિક સરકારે બીજા જે વહીવટીય અમલદારને નિમ્યો હોય તે અમલદાર પાસે તપાસવા સારૂ મોકલી દેવું, પણ હવા તરફ જોતાં તથા કેટલે દુર તે મુડદુ મોકલવું છે તેનો વિચાર કરતાં એમ જણાય કે સદરહુ તપાસ નિરૂપયોગી થઇ પડે એવી રીતે તે મુડદુ રસ્તે જતાં જતાં સડી જવાનો ભય નથી તો એ પ્રમાણે મોકલવું.

મદ્રાસ ઇલાકામાં તથા મુંબાઈ ઇલાકામાં આ કલમ પ્રમાણે તપાસ કરવાનો અધિકાર ગામના મુખીને છે, અને પછી તે મુખીએ પાસેમાં પાસેના જે માજીસ્ટરેટને ઇનકવેસ્ટ ભરવાનો અધિકાર મળયો હોય તે માજીસ્ટરેટને તે તપાસનાં પરિણામનો રિપોટ કરવો.

હેઠળ લખેલા માજીસ્ટરેટોને ઇનકવેસ્ટ ભરવાનો અધિકાર આપ્યો છે, એટલે હરકોઇ જીલ્લા માજીસ્ટરેટ અથવા પેટા ટુકડી માજીસ્ટરેટ, તથા જે માજીસ્ટરેટને આ બાબત સ્થાનિક સરકારે અથવા જીલ્લા માજીસ્ટરેટે વિશેસે કરીને અધિકાર આપ્યો હોય તે માજીસ્ટરેટ.

માણસોને બોલાવવાનો અખત્યાર. ૧૭૫. સદરહુ તપાસ કરવા સારૂ ઉપર કહયા પ્રમાણે બે અથવા વતાં માણસોને અને તે કામની હકિકતથી બીજું જે માણસ વાકેફ જણાંતું હોય તે માણસને, હુકમ લખીને બોલાવવાનો અખત્યાર જે અમલદારના હવાલામાં કોઇ પોલીસથાણું હોય તે અમલદારને છે. એ પ્રમાણે બોલાવેલો દરએક માણસ હાજર થવાને અને જે સવાલોના જવાબ દેતાં કાંઇ ફોજદારી ગુન્હાનું તોહોમત પોતાની ઉપર આવી પડે, અથવા કાંઈ દંડ અથવા ગુન્હેગારી આપવી પડે એવા સવાલો સિવાય બીજા સઘળા સવાલોના ખરા જવાબ દેવાને બંધાએલો છે એમ સમજવું.

એવો કોઇ કાગ્નિઝેબલ ગુન્હો હકિકત ઉપરથી દેખાતો નહોય કે જેને ૧૭૦ મી કલમ લાગુ પડતી હોય, તો તે માણસને માજીસ્ટરેટની કોરટમાં હાજર થવાનું તે પોલીસ અમલદારે ફરમાવવું નહી.

મોતનાં કારણની ૧૭૬. જ્યારે કોઇ સખસ પોલીસના હવાલામાં હોય તેવામાં

ચોકસી માજીસ્ટ્રેટે કરવી. — તે મરણ પામે ત્યારે પાસેમાં પાસેના જે માજીસ્ટરેટને ઇનકવેસ્ટ ભરવાનો અધિકાર મળયો હોય તેણે, તે પોલીસઅમલદારે કરેલી તપાસને બદલે અથવા તે ઉપરાંત મોતનાં કારણની ચોકસી કરવી, અને ૧૭૪ મી કલમની (અ) (બ) અને (ક) રકમોમાં કહેલી બીજી કોઇપણ બાબતમાં જે માજીસ્ટરેટને એ પ્રમાણે અધિકાર મળયો હોય તે માજીસ્ટરેટ તે પોલીસઅમલદારે કરેલી તપાસને બદલે અથવા તે ઉપરાંત મોતનાં કારણની ચોકસી કરવાને મુખત્યાર છે; અને તે એ પ્રમાણે ચોકસી કરે તો, કોઈ ગુન્હાની ચોકસી કરવા બાબત તેનો જેટલો અધિકાર હોય તેટલો સઘળો અધિકાર તેને સદરહુ પ્રકારની ચોકસી કરવા બાબત છે એવું સમજવું સદરહુ પ્રકારની કોઇ ચોકસી કરનારા માજીસ્ટરેટે તે ચોકસીના સંબંધમાં પોતે લીધેલો પુરાવો, કામની હકિકત પ્રમાણે આ કાયદામાં આગળ કહેલી રીતો માંહેની ગમેતે રીતે દફતરમાં દાખલ કરવો.

દાટેલું મુડદુ ખોદી કાઢવાનો અધિકાર — જે સખસનું મુડદુ દાટી દીધું હોય તે સખસના મોતનું કારણ શોધી કહાડવા માટે તેના મુડદાની તપાસ કરવાનું જ્યારે સદરહુ માજીસ્ટરેટ યોગ્ય ધારે ત્યારે તે મુડદુ ખોદી કહાડવાને તથા તેની તપાસ કરાવવાને તે માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે.

ટીકા--આ કલમ સન ૧૮૭૨ ના આક્ટ ૧૦ ની કલમ ૧૩૫ ને મળતી છે છેલો ફારેગરાફ તદન નવો છે આકસ્મીક અથવા શક ભરેલી રીતે મરણ થયું હોય તેની તજવીજ કરવા માજીસ્ટરેટોનો શું અધિકાર છે તે માટે આ કલમ પ્રમાણે ચલાવેલું કામ ફરી તપાસી જોવાતું નથી જુઓ કલમ ૪૩૫.

ભાગ ૬ થો.

ચાલેલા મુકદમામાં કામ ચલાવવા બાબત.

બાબ ૧૫ મો.

ચોકસી તથા ઇનશાફ કરવામાં ફોજદારી કોરટોની હકુમત બાબત.

અ--ચોકસી અથવા ઇનશાફ કરવાની જગા.

ચોકસીતથાઇનશાફ કરવાની મામુલ જગા, — ૧૭૭. દરેક ગુન્હાની ચોકસી તથા ઇનસાફ જે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં તે ગુન્હો કરયો હોય તે કોરટે ઘણુંકરીને કરવો.

મુકદમાનોઇનશાફ જુદી સેસન ટુકડીઓમાંકરવાનું ફરમાવવાનોઅધિકાર — ૧૭૮. ૧૭૭ મી કલમમાં ગમે તે કહયું હોય તે છતાં ફલાણા જીલ્લામાં ઇનશાફ કરવા સારૂ કમિટ કરેલા ફલાણા મુકદમાનો અથવા ફલાણા વરગના મુકદમાનો ઇનશાફ ફલાણી સેસન ટુકડીમાં કરવાનો અધિકાર છે એવો હુકમ ફરમાવવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે, વિકટોરીયાની કારકીરદીના ચોવીસમા તથા પચીસમા

બરસના સ્ટાટ્યુટના ૧૦૪ થા બાબની ૧૫ મી કલમ પ્રમાણે, અથવા આ કાયદાની ૫૨૯ મી કલમ પ્રમાણે કોઇ હુકમ અગાઉથી કહાડયો હોય તેની વિરૂધ સદરહુ હુકમ હોવો નહીં જોઇએ.

જે જીલ્લામાં કૃત્ય કરયું હોય, અથવા જેજીલ્લામાંપરિણા થયું હોયતે જીલ્લા માંતોહોમત વાળા નો ઇનશાફ થઇશ કશે.

૧૭૯. કાંઇ વસ્તુ કરયાંના સબબથી, અને તેનું કાંઇ પરિણામ થયું હોય તે સબબથી, કાંઇ ગુન્હો કરયાંનું તોહોમત કોઈ સખસ ઉપર આવ્યું હોય ત્યારે જે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં તે વસ્તુ કરી હોય અથવા તે પરિણામ થયું હોય તે કોરટને તે ગુન્હાની ચોકસી અથવા ઇનશાફ કરવાનો અધિકાર.

દૃષ્ટાંતો.

(અ) અ. નામનો શખસ ક્ષ કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં જખમી થયો અને તે ઝ. કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં મરણ પામ્યો. અ.ના શિક્ષાણીય મનુષ્યવધના ગુન્હાની ચોકસી અથવા ઇનશાફ ક્ષ. ને અને ઝ. ને કરવાનો અધિકાર છે.

(બ) અ. નામનો સખસ ક્ષ. કોરટની હકુમતની હદમાં જખ્મી થયો; અને દસ દાહાડા સુધી ય. કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં રહયો. અને ય. કોરટ નો કે ઝ કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં તેનાથી પોતાનો મામુલ ધંધો કરાયો નહીં, અને માહાવ્યથા કરવાના ગુન્હાની ચોકસી અથવા ઇનશાફ ક્ષ. ને અથવા ય. અથવા ઝ. ને કરવાનો અખત્યાર છે.

(ક.) અ. નામના સખસને નુકશાન કરવાનો ભય ક્ષ. કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં ઉત્પન કરયો, અને જે માણસે એને ભય ઉત્પન કરયો તેને તે કારણથી માલ સ્વાધિન કરવાને ય. કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં અ. લલચાયો. અ. ની ઉપર જબરાઇથી કહેડાવવાનો હુકમ કરયો તેની ચોકસી તથા ઈનશાફ ક્ષ. ને અથવા ય. ને કરવાનો અખત્યાર છે.

જ્યારેબીજાગુન્હા સાથેસંબંધ હોવા ના સબબથી કાંઈ કૃત્યગુન્હોથાયત્યારેઇનશાફ કરવાની જગા.

૧૮૦ જે કૃત્ય ગુન્હો હોય અથવા જે કૃત્યનો કરનાર ગુન્હો કરી શકતો હોયતો તે ગુન્હો થાય તેવા કાંઇ કૃત્યની સાથે સંબંધ હોવાના સબબથી બીજું કાંઇ કૃત્ય પણ ગુન્હો હોય ત્યાંરે એ. છેલ્લા પહેલા ગુન્હાના તોહોમતની ચોકસી અથવા ઇનશાફ જે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં એ બેમાંનું ગમે તે કરયું હોય તે કોરટને કરવાનો અધિકાર છે.

દૃષ્ટાંતો.

(અ) મદદગારીના તોહોમતની ચોકસી અથવા જે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં મદદગારી કરી તે કોરટને, અથવા મદદગારી કરેલા ગુન્હો જે કો-

રટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં કરયો હોય તે કોરટને કરવાનો અધિ
કાર છે.

(ખ) ચોરીનો માલ લેવાના અથવા રાખવાના તોહોમતની ચોકસી અથવા ઇનશા
ફ, જે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં માલ ચોરયા હોય તે કોરટનો
અથવા તે માલમાંનો કાંઇપણ માલ જે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં
કોઇપણ વખતે બદદાનતથી લીધો અથવા રાખ્યો હોય તે કોરટને કરવાનો
અધિકાર છે.

(ક) કોઇ સખસનું હરણ થયું છે એવું જાણીને તે સખસને ગેરવ્યાજબી રીતે
સંતાડવાના તોહોમતની ચોકસી અથવા ઇનશાફ, જે કોરટના હકુમતના
સ્થાનિક હદમાં ગેરવ્યાજબી રીતે સંતાડવાનું કામ બન્યું હોય તે કોરટને
અથવા જે કોરટના હકુમતની સ્થાનિક હદમાં તે સખસનું હરણ થયું હોય
તે કોરટને કરવાનો અધિકાર છે.

ટીકા--આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૬૬ ને બદલે રચવામાં આ
વીછે. ચોરી બરીટીશ હદમાં થઇ હોય પણ ચોરીનો માલ રાખવાનો ગુન્હો પારકા રાજ્ય
ની હદમાં બન્યો હોય તો બરીટીશ કોરટથી ચોરીનો માલ રાખવાના ગુન્હાનો ઇનશાફ થઇ
શકે નહી--રાણી વિરૂધ બેચરભાવા મુંબઇ હાઇકોરટ રીપોટ વા. ૪ પ્ર ૩૮

આ કામમાં ચાર કેદી હતા તેમાં પહેલા ત્રણ કેદીએ ખુનનો અને ચોથા (પી
રતાઈ) એ ખુન કરવામાં મદદ કરયાનો ગુન્હો કરયાનું સાબિત ઠરાવી સતારાના સે-
શન જડજે ચારે જણને મોતની શિક્ષાનો હુકમ કરયો.

તે ઠરાવથી નારાજ થઇ ચોથા નંબરના કેદી (આ અરજદારે) અપીલ ક-
રયાથીજ હાઇકોરટે ઠરાવ્યું કે બાબાજીની વિધવા પીરતાઇ ઉપર જે ગુન્હો સાબિત
ઠરાવી શિક્ષા કરીછે. તે તોહોમત અને શિક્ષા એમે રદ કરયાં છે, કારણ કે પરરાજ્ય
માં રહેનાર પ્રજા છે અને ખુન કરવામાં મદદ કરવાનો જે ગુન્હો તેણે કરયો છે તે
સરવ પરમુલકમાં થયોછે. જુના ક્રિ. પ્રા. એ બ્રિટિશ કોરટને માત્ર લાગુછે, અને તે
કોડ ઉપરથી જે કોરટ સ્થાપન થયેલી છે તે તે કોરટની સ્થળ સીમામાં જે ગુન્હો
થાય તે ગુન્હાને માત્ર જુના આકટની કલમ ૬૬ લાગુછે. ઇ પી. કો. કલમ ૨ ઉ
પરથી ક્રિ. પ્ર. કો. એબ્રિટિસ મુલકમાં થયેલા ગુન્હાને લાગુ છે. અને ઇ. પી. કો.
કલમ ૩ પ્રમાણે વિશેષ કાયદાથી પિરતાઇ બ્રિટીશ મુલકથી કોરટથી ચોકસી થવાને લા
યક થયાનું દેખાઈ આવતું નથી. સરકાર વિરૂધ પિરતાઈ મુંબઈ હાઇકોરટ રિપોટ વા.
૧૦ પ્ર. ૩૫૬ તા૦ ૧૯ મી જુલાઇ ૧૮૭૩.

નેપાલના રાજાની પ્રજામાંના એક માણસે નેપાલમાં કાંઇ ઢોર ચોરી બરીટિશ
રાજ્યમાં આણ્યો તેને અહિયાં પકડયો અને તેનાપર પી. કો કલમ ૪૧૧ પ્રમાણે
ચોરીનો માલ પોતાની પાસે રાખવા બદલ તોહોમત મુકી તેને એક માજીસ્ટરેટે એક
વરસની સખત મજુરીની કેદની શિક્ષા કરી આ કામનો બરિટિસ સરકારના મુલકમાં

ના માજીસ્ટરેટને ચોકસી કરવાનો અધિકાર નથી એમ જીલ્લા માજીસ્ટરેટનો અભિપ્રાય હોવાથી તેણે તે કામ હાઈકોરટના અભિપ્રાય માટે મોકલ્યાથી ઠરાવ્યું કે.

આરોપિતપર પીનલકોડ કલમ ૪૧૧ પ્રમાણે તોહોમત સાબિત કરયું છે તે કાયદેસર છે. તેણે નેપાલના રાજ્યમાં ચોરી કરી, અને ચોરીનો માલ બ્રીટીશ મુલકમાંથી તેના કબજામાંથી જડયો; સબબ જુના ક્રિ. પ્રા. કલમ ૬૬ એટલે આ કલમ ૧૮૦ ઉદાહરણ બ. પ્રમાણે તેનો ઈનશાફ કરવાનો અતરેની કોરટોને અધિકાર છે. આમાં તેણે ચોરીનો જે ગુન્હો કરયો તે બ્રીટીશ મુલક બાહાર કરેલો હોવાથી ચોરીના તોહોમત બદલ તેનાપર ઈનશાફ થાય નાહી પણ ચોરીનો માલ તાબામાં રાખ્યા બદલ તેને શિક્ષા કરવાનો અતરેની કોરટોને અધિકાર છે, સબબ, તોહોમત રદ નાહી કરતાં કાયમ રાખીએ છિએ, સરકાર વિરૂધ સંકર ગોપ કલકતા હા. કો. રી. વા. ૬ પ. ૨૭૭ તા૦ ૧૭ મી એપ્રિલ ૧૮૮૦.

ઠગહોવા બાબત અથવાડાકાઈટોની ટોળીમાં હોવાબાબત અથવાપેહેરામાંથીનાહાસીજવા બાબત વિગરે.

૧૮૧ ઠગ હોવાના, ઠગ થઈને ખુન કરવાના, ડાકાઈટી કરવાના ખુન કરીને ડાકાઈટી કરવાના, ડાકાઈટોની ટોળીમાં હોવાના અથવા પેહેરામાંથી નાશી જવાના, ગુન્હાની ચોકસી અથવા ઈનશાફ જે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં તોહોમતવાળો સખસ હોય તે કોરટને કરવાનો અધિકાર છે.

સાપરાધખોટો ઉપયોગ તથા સાપરાધવિશ્વાસઘાત.

સાપરાધ ખોટો ઉપયોગ કરવાના અથવા સાપરાધ વિશ્વાસઘાત કરવાના ગુન્હાની ચોકસી અથવા ઈનશાફ, જે મિલકત બાબત તે ગુન્હો કરયો હોય તે મિલકતનો કોઈપણ ભાગ જે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં તોહોમતવાળા સખસે લીધો હોય તે કોરટને, અથવા જે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં તે ગુન્હો કરયો હોય તે કોરટને કરવાનો અધિકાર છે.

ચોરવા બાબત.

કાંઈપણ વસ્તુ ચોરવાના ગુન્હાની ચોકસી અથવા ઈનશાફ જે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં તે વસ્તુ ચોરી હોય અથવા ચોરના કબજામાં હોય અથવા તે ચોરેલી છે એવું જાણ્યા છતાં અથવા એવું માનવાનું કારણ છતાં તે વસ્તુ લેનારા અથવા રાખનાર કોઈપણ સખસના કબજામાં હોય તે કોરટને કરવાનો અધિકાર છે.

ગુન્હાનું સ્થળ નકીનથાય ત્યારે.

૧૮૨. ઘણાં એક સ્થાનિક ક્ષેતરોમાંના કયા સ્થાનિક ક્ષેતરમાં ગુન્હો થયો તેનો નિશ્ચય નહિ હોય ત્યારે, અથવા

અથવાએકજ જીલ્લામાં ગુન્હો નહોય ત્યારે.

ગુન્હાનો કાંઈક ભાગ એક સ્થાનિકક્ષેત્રમાં અને કાંઈક ભાગ બીજા સ્થાનિક ક્ષેત્રમાં થયો હોય ત્યારે. અથવા

અથવાગુન્હો ચા

ગુન્હો ચાલુ રહે તેવો હોય, અને એક કરતાં વત્તાં સ્થાનિક

ચુરહેતેવોહોયત્યારે

ક્ષેત્રોમાં તે કરવાનું ચાલુ રહેલું હોય ત્યારે અથવા,

અથવાઘણાંએક કત્યો મળીને ગુન્હો થયો હોય ત્યારે.

જુદાં જુદાં સ્થાનિક ક્ષેતરોમાં કરેલાં ઘણાંએક કત્યો મળીને એક ગુન્હો થયો હોય ત્યારે.

ચોકસી અથવાઈનશાફ કરવાની જગા.

સદરહુ પ્રકારનાં ગમે તે સ્થાનિકક્ષેત્ર ઉપર જે કોરટને હકુમત હોય તે કોરટને તે ગુન્હાનો ચોકસી અથવા ઈનશાફ કરવાનો અધિકાર છે.

મુસાફરીમાંકરેલો ગુન્હો.

૧૮૩. કાંઈ ગુન્હો જ્યારે ગુન્હેગાર મુસાફરી, અથવા સફર કરતો હોય ત્યારે કરયો હોય તે ગુન્હાની ચોકસી અથવા ઈનશાફ, ગુન્હેગાર અથવા જે સખસની વિરૂધ અથવા જે વસ્તુ સંબંધમાં તે ગુન્હો કરયો હોય તે સખસ અથવા વસ્તુ એ પ્રત્યેક તે મુસાફરી અથવા સફર કરતાં કરતાં જે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં થઇને અથવા હદમાં ગયા હોય તે કોરટને કરવાનો અધિકાર છે.

ટીકા--આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૬૭ ના દરષ્ટાંત (અ) ઉપરથી ઘડવામાં આવીછે.

મુંબઇથી કલકતે જવાની મુસાફરીમાં એક ગુન્હો થયો એવું કહેવામાં આવ્યું હતું એ ખરેખરી રીતે આ ગુન્હો મુંબઈ અને અલહાબાદ વચ્ચે થયો હતો. અલ્લાબાદના સ્ટેશનથી ફરિયાદી અને તોહોમતદાર જુદી જુદી રેલવેથી કલકતે ગયા. હાઉરાના માજીસ્ટરેટે એ ગુન્હાનો ઈનશાફ કરયો તે રદ કરો એવું ઠરાવવામાં આવ્યું કે તેનો ઇનશાફ કરવા તેનો અધિકાર નહોતો, કેમકે આ કલમના હેતુ મુજબ ફરિયાદી, અને તોહોમતદારની મુસાફરી કલકતા સુધી ભેગો થયેલી હોવી જોઇએ. અલ્હાબાદથી તેઓ જુદી ગાડીમાં ગયા તેમ ગયેલા હોવા જોઇએ એટલે કે મુસાફરી બેઉએ સાથેજ અને કયાંઈથી જુદા પડ્યા વગર કરેલી હોવી જોઈએ. રાણી વિ. પારાન, બેં. લો, રીપોર્ટ વા. ૧ પ્ર. ૪

એક મુસાફરીમાં થોડા વખત માટે એક જગોએ મુકામ કરયો તે મુકામે એક ચોરી થઇ તેમાં ઠરાવવામાં આવ્યું કે એ ચોરીની તજવીજ જ્યાં મુસાફરી પુરી કરી હોય ત્યાં થઇ શકે—રાણી વિ. અબદુલઅલી વો. રી. ૨૫ પ્ર. ૪૫

રેલવે, ટેલેગરાફ ટપાલઆફીસતથા લડાઇનાશહસ્ત્ર સંબંધીઆકટોનીવિરૂદ્ધ ગુન્હા.

૧૮૪. રેલવે, ટેલેગરાફ, ટપાલ આફિસ અથવા લડાઇનાં શહસ્ત્ર અને લડાઈના સામાન સંબંધી હરકોઇ ચાલુ કાયદાના ઠરાવો વિરૂદ્ધ સઘળા ગુન્હાઓની ચોકસી તથા ઇનશાફ ઈલાકાના મુખ્ય શેહેરમાં કરવાનો અધિકાર છે. પછી તે ગુન્હો સદરહુ શેહેરમાંહે કરેલો છે એવું જણાવ્યું હોય કે નહી હોય તોપણ એવું ઠરવ્યું છે કે ગુન્હેગાર તથા તેની ઉપર મુકદમો ચલાવવા માટે જરૂરના સઘળા શાહેદો સદરહુ શેહેરમાં માલમ પડવા જોઇએ.

કયા જીલ્લામાંથી કસોઅથવાઇનશાફ કરવોતે,સંસયને પ્રસંગે, હાઇકોરટે ઠરાવવું.

૧૮૫. જયારે જયારે ફલાણા ગુન્હાની ચોકસી અથવા ઇનશાફ આ બાબમાં પાછળ કહેલા ઠરાવો પ્રમાણે કઇ કોરટે કરવો તે બાબત કાંઈ પણ સંસય પડે, ત્યારે ત્યારે જે હાઇકોરટની અપેલેન્ટ ફોજદારી હકુમતની સ્થાનિક હદમાં ગુન્હેગાર ખરે ખર હોય તે હાઇકોરટ તે ગુન્હાની ચોકસી અથવા ઇનશાફ કઇ કોરટે કરવો તે ઠરાવવાને મુખત્યાર છે.

બ્રિટિશ બરમમાં જયારે ગુન્હેગાર રાણીની વિલાયતી રઇયત હોય ત્યારે રંગુનનો રીકારડર, અને બીજે સઘળે પ્રસંગે, જુડીશીયલ કમિશનર આ કલમના કારણો સારૂ હાઇકોરટ છે એમ સમજવું

સ્થાનિક હકુમત નીબાહારેકરેલા ગુનહાસારૂ સમન અથવાવારંટકાહાડવાનો અધિકાર.

૧૮૬. જયારે કોઇ પરેસિડેન્સી માજીસ્ટરેટને કોઈ જીલ્લા માજીસ્ટરેટને કોઇ પેટા ટુકડી માજીસ્ટરેટને અથવા પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેટને સ્થાનિક સરકારે આ બાબત વિશેસે કરીને અધિકાર આપ્યો હોય તે માજીસ્ટરેટને એવું માનવાનું કારણ જણાય કે પોતાની હકુમતની સ્થાનિક હદમાંહેના કોઇપણ સખસે સદરહુ હદની બાહાર (પછી બ્રિટીસ ઇંડિયાની અંદર કે બાહાર) એવો કોઇ ગુન્હો કરયો છે કે જેની ચોકસી અથવા ઇનશાફ ૧૭૭ થી ૧૮૪ સુધીની કલમો (એ બંને કલમો શુધાં) કલમોના ઠરાવો પ્રમાણે, અથવા બીજા હર કોઈ ચાલુ કાયદા પ્રમાણે, સદરહુ હદની અંદર થઈ શકે એમ નથી, પણ જેનો ઇનશાફ કોઈ ચાલુ કાયદાપ્રમાણે બ્રિટીસઇંડીયામાં થઈ શકે એમ નથી, પણ જેનો ઇનશાફ કોઇ ચાલુ કાયદા પ્રમાણે બ્રિટીસ ઇંડિયામાં થઇ શકે એમછે, ત્યારે તે ગુન્હો જાણે સદરહુ હદમાં થયો હોય એવી રીતે તેની ચોકસી કરવાને, તથા

પકડયા પછી માજીસ્ટરેટેકેમ કરવું

સદરહુ સખસને પોતાની આગળ હાજર થવાનો આ કાયદામાં પાછળ ઠરાવેલી રીતે જરૂર પાડવાને, તથા સદરહુ ગુન્હાની ચોકસી અથવા ઇનશાફ કરવાનો હકુમત જે માજીસ્ટરેટને હોય તે માજીસ્ટરેટની પાસે તે સખસને મોકલવાને, અથવા સદરહુ ગુન્હો જામીન લઇ શકાય એવો હોય તો, સદરહુ માજીસ્ટરેટરેટની આગળ હાજર થવા સારૂ તેની પાસેથી જામીન સાથે કે વગર જામીને ખત લેવાને તે માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે.

જયારે સદરહુ હકુમતવાળા એક કરતાં વધારે માજીસ્ટરેટો હોય અને સદરહુ સખસને કયા માજીસ્ટરેટની પાશે મોકલવો, અથવા કયા માજીસ્ટરેટની આગળ હાજર થવા સારૂ બાંધી લેવો, તે બાબત આ કલમ પ્રમાણે ચાલનારા માજીસ્ટરેટની ખાત્રી થાય નહી,—ત્યારે હુકમ મળવા સારૂ હાઇકોરટને તે કામનો રિપોટ કરવો.

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણે વારંટ કાહાડતી વખતે માજિસ્ટરેટો જે પોતાની હદમાં હોય ત્યારે કાઢવા જેવું કાંઇ નથી, પારકા રાજયમાં તે પોતે હોય ત્યાંથી પણ આવાં વારંટ કાઢી શકેછે. રાણી વિ. લખીયા કલા ઇંડિયન લા. રી. મુ. વા. ૧ પ્ર ૩૪૦

તાબામાંહેના મા જીસ્ટરેટે વારંટકા હાડ્યું હોયત્યારે. કેમ કરવું.

૧૮૭ ૧૭૬. મી કલમ પ્રમાણે પરેસિડેનસી માજીસ્ટરેટ અથ વા જીલ્લા માજીસ્ટરેટ સિવાય બીજા કોઇ માજીસ્ટરેટે કહાડેલા વારંટ ઉપરથી જો તે સખસને પકડવામાં આવ્યો હોય તો સદર હુ માજીસ્ટરેટે તે શખસને જે જીલ્લા માજીસ્ટરેટના તાબામાં પો પોતે હોય તે જીલ્લા માજીસ્ટરેટને મોકલવો. પણ તેવા ગુન્હાની ચોકસી અથવ ઇનસાફ કરવાના જે માજીસ્ટરેટને હુકુમત હોય તે માજીસ્ટરેટે જો તે સખસને પકડવા માટે પોતનું વારંટ કાહાડ્યું હોય તો તે પકડેલા સખસને જે પો લીસઅમલદાર તે વારંટ કાહાડ્યું હોય તેની પાસે મોકલવો.

જો તે પકડેલા સખસે જે ગુન્હો કરયાનું કહેવામાં આવ્યું હોય અથવા કરયા નો શક આવ્યો હોય તે ગુન્હાનો ચોકસી અથવા ઇનસાફ તેજ જીલ્લામાં ૧૮૬ની કલમ પ્રમાણે ચાલનારા માજીસ્ટરેટની કોરટ શિવાય બીજી કોઇ ફોજદારી કોરટને કરવાનો અધિકાર હોય,તો સદરહુ માજીસ્ટરેટે તે સખસને સદરહુ કોરટની પાસે મોકલવો.

બ્રિટિશઇંડિયાની બાહારકરેલાગુન્હ બાબતબરિટીસર

૧૮૮. જયારે રાણીની કોઇ વિલાયતી રઇયત હિંદુસ્તાનમાં હેના અને મલિકામાઆઝમાની સાથે મઇતરી રાખનારા કોઈ રા જાના અથવા સંસ્થાનના મુલકોમાં કાંઇ ગુન્હો કરે, અથવા

જ્યારે મલિકામાઆઝમાની હિંદુસ્તાન માંહેની કોઇ દેશી રઇટ બરીટીસ ઇંડિ ની હદની બાહાર કોઇ પણ જગાગામે કાંઇ ગુન્હો કરે.

ત્યારે બરીટીશ ઇંડિયા માંહેની જે જગામે તે રઇયત જડી આવે તે જગામે જાણે તે ગુન્હો કરયોછે એવી રીતે તે ગુન્હા સંબંધી તેની તજવીજ કરવાનો અ ધિકાર છે.

તોહોમતબાબત ચેકસી કરવાની યોગ્યતા સંબંધી પોલીટીકાલએજંટે દાખલોઆપેલો

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે જે મુલકમાં સદરહુ પ્રકારનો કોઇપણ ધુનો કરયાનું કહેવામાં આવ્યું તે મુલકમાં કોઇ પોલીટીકલ એજં ટ હોય તો તેના મત પ્રમાણે તે તોહોમતની બરીટિશ ઇંડિયામાં કરવી જોઇએ એવો દાખલો તે આપે નહીતો સદરહુ ધુના સંબ ધી કોઇ પણ તોહોમતની ચોકસી બરિટિશ ઇંડિયામા કરવી નહી

વળી એવું ઠરાવ્યું છે કે આ કલમ પ્રમાણે કોઇ પણ સખસની ઉપર કાંઈ પણ કામ ચલાવ્યું હોય તેથી, જો તેજ ધુનો બરીટિશ ઇંડિયામાં કરયો હોય તો તેમ સ બાબત સદરહુ સખસની ઉપર પછીથી કામ ચલાવતાં જેમ અટકાવ થાત તેજ ધુના દરહુ ચલાવેલા કામથી બરિટિશ ઇંડિયાની હદની બાહાર કોઈપણ મુલકમાં તેજ ધુના સંબંધી સન ૧૮૭૯ ના પરરાજ માંહેની હકુમત બાબતના અને ધુનેગારો સ્વાધિ ન કરવા બાબતના આકટ પ્રમાણે આગળ બીજુ કામ ચલાવતાં અટકાવ થશે એમ સમજવું.

ટીકા—રાણી સાહેબની હિંદુસ્તાનની રઈયતને રાણીસાહેબની સાથે સલાહવાળા દેશી સ્વસ્થાનની હદમાં એક ગુન્હો કીધો અને તે ગુન્હો રાણીસાહેબની સાગે સલાહવાળા બી જા દેશી સ્વસ્થાનની હદમાં પકડયો અને ત્યાંથી ગુન્હેગાર પોતેપોતાની મરજી અમદાવાદ આ વ્યો અગર તેને લાવ્યા. પોલીટીકલ એજંટે સરટીફીકેટ આપું કે મારા વિચાર પ્રમાણે આ ગુન્હાની ચોકસી અંગરેજિ રાજ્યમાં થવી જોઈએ, અમદાવાદમાં માજીસ્ટરેટે પ્રથમ ચોક સી કીધી અને તેણે તોહોમતવાળાને સેશનકોરટમાં ઇનસાફ થવા કમીટ કીધો તે કામમાં એવો ઠરાવ થયો કે અમદાવાદની સેશન કોરટને પરરાજ્યની હદમાં કરેલા ગુન્હાનો ઇન સાફ અમદાવાદ જિલામાં ગુન્હો બન્યો હોય તેજ માફક ૧૮૭૯ ના એકસ્તરાડીશન અને પરરાજ્યના હકુમતના આકટની કલમ ૯ મુજબ કરવાને અખત્યાર હતો કારણ કે જ્યારે તે તોહોમતવાળાને પરરાજ્યની હદમાંથી અમદાવાદ લાવ્યા ત્યારે તે કલમના અરથ પ્ર માણે તે બરિટિશ ઇંડિયાની એક જગાએ માલમ પડયો આ કલમમાં "માલમ પડયો" એ શબ્દનો અરથ એવા ના લેવો જોઈએ કે જ્યાં આગળ તે સબબ માલમ પડયો; પણ ત્યાં એવો અરથ લેવો જોઈએ કે "જ્યાં આગળ તે બરૂબર હોય" રાણી વિરૂધ મગનલાલ ઇંડિયન લા. રીપોટ મુ. વા. ૬ પ્ર ૬૬૨.

જુબાનનીતથાર જુકરેલાકાગળોની નકલોપુરાવામાં લે વાનુંફરમાવવાનો અખત્યાર.

૧૮૯. જ્યારે જ્યારે ૧૮૮મી કલમમાં કહેલા કોઈપણ ગુ ન્હાની ચોકસી અથવા ઇનસાફ ચાલતો હોય ત્યારે ત્યારે સ્થા નિક સરકારને યોગ્ય લાગેતો જે મુલકમાં સદરહુ ધુનો કરયાનું કેહેવામાં આવ્યું હોય તે મુલકમાંના અથવા તે મુલકનાં પોલી ટિકલ એજંટ અથવા કોઈ જુડિશિયલ (ન્યાયખાતાના)અમલદા રની આગળ આપેલી જુબાની અથવા રજુ કરેલા કાગળો જે બાબત સાથે સંબંધ રાખતા હોય તે બાબતનો સબંધી પુરાવો લેવા સારૂ સદરહુ ચોકસી અથવા ઇનસાફ કરનારી કોરટ જે પ્રસંગે કમિશન કાહાડી શકે તે પ્રસંગે સ દરહુ જુબાનીનો અથવા રજુ કરેલા કાગળોની નકલો સદરહુ કોરટે પુરાવા દાખલ લેવી એવું સ્થાનિક સરકારને ફરમાવવાને અખત્યાર છે.

"પોલીટીકલએજં ટ"આશબ્દોનીવ્યા ખ્યા.

૧૯૦. ૧૮૮ મી તથા ૧૮૯ મીં કલમમાં "પોલીટીકલ એજં ટ" આ શબ્દનો અરથ હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે છે અને તે શબ્દો માં હેઠળ લખેલા અમલદારોનો સમાસ થાયછે—

(અ) બરિટીશ ઇંડિયાની હદ બાહારના કોઈ મુલકમાં હિંદુસ્તાનની બરિટિશ સરકારની તરફથી મુખ્ય અમલદાર હોય તે અમલદાર.

(બ) જે મુલક બરિટિશ ઇંડિયાનો ભાગ નહી હોય તે મુલકમાં સન ૧૮૭૯ ના પરરાજ્ય માંહેની હકુમત બાબતના અને ગુન્હેગારોને સ્વાધિન કરવા બાબતના આકટ પ્રમાણે પોલીટીકલ એજંટના સઘળા અથવા હરકોઈ અ ધિકાર ચલાવવાને ગવરનર જનરલ ઇનકાંઉસીલે અથવા મદ્રાસ અથવા મું બઈ ઇલાકાના ગવરનર ઇનકાંઉસીલે બરિટીસ ઇંડિયામાંહેનો કોઈ અમલદા

૨ નિમ્યો હશે તે અમલદાર.

(ખ)=કામ ચલાવવા માટે જે શરતો અવસ્ય છે તે.

માજીસ્ટરેટોએ ગુન્હાસાંભળવા બાબત.) ૧૯૧. આ કાયદામાં આગળ ઠરાવ્યું છે તે શિવાય હરકોઇ પરેસીડેન્ટસી માજીસ્ટરેટ, જીલ્લા માજીસ્ટરેટ, પેટા ટુકડી માજીસ્ટરેટ, અને બીજા જે માજીસ્ટરેટને આ બાબત વિસેસે કરીને અધિકાર આપ્યો હોય તે માજીસ્ટરેટ હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે હરકોઇ ગુન્હો સાંભળવાને મુખત્યાર છે.

(અ) જે હકિકતનો સદરહુ ગુન્હો બનેલો હોય તે હકિકતનો ફરિઆદ આવ્યા ઉપરથી;

(બ) સદરહુ હકિકત વિશે કોઇ પોલીસ રિપોટ ઉપરથી;

(ક) પોલીસ અમલદાર શિવાય બીજા કોઇપણ સખસ પાસેથી ખબર મળયા ઉપરથી, અથવા સદરહુ ગુન્હો થયોછે એવું પોતેજ જાણ્યા ઉપરથી અથવા એવો પોતાનેજ શક આવ્યા ઉપરથી;

જે માજીસ્ટરેટને જે ગુન્હઓનો ઇનશાફ કરવાનો અથવા ઇનશાફ થવા સારૂ કમિટ કરવાનો અધિકાર હોય તે માજીસ્ટરેટને તે ગુન્હા રકમ (અ) પ્રમાણે અથવા રકમ (બ) પ્રમાણે સાંભળવાનો અધિકાર સ્થાનિક સરકાર, અથવા સ્થાનિક સરકારના સામાન્ય અથવા વિશેસ હુકમને અનુસરીને જીલ્લાં માજીસ્ટરેટ આપવાને મુખત્યાર છે.

પેહેલા અથવા બીજા વરગના જે માજીસ્ટરેટને જે ગુન્હાઓનો ઇનશાફ કરવાનો અથવા ઇનશાફ થવા સારૂ કમિટ કરવાનો અધિકાર હોય તે માજીસ્ટરેટને તે ગુન્હા રકમ (ક) પ્રમાણે સાંભળવાનો અધિકાર સ્થાનિક સરકાર આપવાને મુખત્યાર છે.

"(ક) રકમ પ્રમાણે જ્યારે કોઇ માજીસ્ટરેટ ગુન્હો સાંભળે ત્યારે તોહોમતદારને અથવા જ્યારે ઘણા તોહોમતદાર હોય ત્યારે તેઓમાંના હરકોઇને મુકદમાનો ઇનશાફ એવા માજીસ્ટરેટે કરવાને બદલે તે મુકદમો કાંતો બીજા માજીસ્ટરેટની પાસે મોકલવાનું કહેવાનો અથવા સેશનકોરટમાં કમિટ કરવાનું કહેવાનો હકછે."

ટીકા--પોતાના તાબાના એકાદ માજિસ્ટરેટે જુના ક્રિ. પ્રા. કલમ ૨૧૫ એટલે આ કાયદાની કલમ ૨૫૩ મુજબ એકાદ તોહોમતવાળાને અયોગ્ય રીતે છોડી મુકયોછે એમ જિલ્લા માજિસ્ટરેટની નજરમાં આવે ત્યારે તેણે જુના ક્રિ. પ્રા. કલમ ૧૪૨ એટલે આ કલમ પ્રમાણે તે મુકદમા (ઇનશાને સારૂ) લઇ જરૂર હોયતો તે જુના આકટની કલ ૪૪ એટલે આ કાયદાની કલમ ૧૯૨ મુજબ ઇનશાફ થવા સારૂ મોકલવો એજ યોગ્ય મારગ છે સરકાર વિરૂધ શીધીયાબીન સત્યા તા૦ ૧૭ જુલાઇ સન ૧૮૭૩ મુંબાઇ હાઇકોરટ.

આ કલમમાં છેલો પારેગ્રાફ રકમ (ક) એ સને ૧૮૮૪ ના આકટ બીજાથી

સુધારો કરવામાં આવ્યો છે.

માજીસ્ટરેટો એ મુકદમાબિજાનીપાસેમોકલવાબાબત.

૧૯૨. જે મુકદમો પોતે હાથમાં લીધો હોય તે મુકદમાની ચોકસી અથવા ઇનશાફ્ કરવા સારૂ પોતાના તાબામાંહેના હરકોઇ માજીસ્ટરેટની પાસે તે મુકદમો મોકલવાને હરકોઇ જિલ્લા માજીસ્ટરેટ અથવા પેટા ટુકડી માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે.

પેહેલા વરગના જે માજીસ્ટરેટે જે મુકદમો હાથમાં લીધો હોય તે માજીસ્ટરેટને તે મુકદમો પોતાના જીલ્લામાંનો બીજો વિશેસે કરીને કહેલો જે કોઈ માજીસ્ટરેટ આ કાયદા પ્રમાણે તે તોહોમતવાળાનો ઇનશાફ્ કરવાને અથવા ઇનશાફ્ થવા સારૂ કમિટ કરવાને લાયક હોય તે માજીસ્ટરેટની પાસે ચોકસી અથવા ઇનશાફ્ કરવા સારૂ મોકલવાનો અધિકાર આપવાને હરકોઇ જીલ્લા માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે; અને તે મુજબ સદરહુ માજીસ્ટરેટને તે મુકદમાની વ્યવસ્થા કરવાનો અધિકાર છે.

ટીકા--અરજીથી ફરીયાદ કરવામાં આવે ત્યારે ફરીયાદીની જુબાની લીધા વગર તાબાના માજિસ્ટરેટને એ ફરિયાદનો નીકાલ કરવા સોંપી શકાતુ નથી. રાણી વિરૂધ ભીખારી અલ્હાબાદ હાઇકોરટ રીપોટ વા. ૪ પ્ર. ૮૮

કોઈ તાબાના માજીસ્ટરેટ પાસે કોઇ કેસ ઇનશાફ્ થવા માટે મોકલવામાં આવ્યો હોય તો તે તાબાનો માજીસ્ટરેટ કોઈ બીજા તાબાના માજીસ્ટરેટ પાસે તે કેસ ઇનશાફ્ થવા મોકલી શકતો નથી મદ્રાસ રીપોટ વા. ૭ પ્ર. ૩૩

સેશન કોરટોએ ગુન્હાસાંભળવા બાબત.

૧૯૩ આ કાયદાથી અથવા બીજા હરકોઇ ચાલુ કાયદાથી બીજી રીતે સ્પસ્ટ ઠરાવ કરયો હોય તે સિવાય કોઈ યોગ્ય અધિકારવાળા માજીસ્ટરેટે તોહોમતવાળા સખસને કમિટ કરયાં વગર કોઇપણ સેસન કોરટે અસલ હકુમતની કોરટ દાખલ કોઈપણ ગુન્હો સાંભળવો નહી.

આડીશનલસેસન જડજોએ અને જાઇન્ટસેશન જડજો એઇનશાફ્કરવાના મુકદમા.

આડીશનલ સેશન જડજોએ તથા જાઇન્ટ સેશનજડજોએ ફકત જે મુકદમાનો ઇનશાફ્ કરવાનું સ્થાનિક સરકાર સામાન્ય અથવા વિશેષ હુકમ કરીને તેને ફરમાવે, અથવા જે મુકદમા તે ટુકડીનો સેશનજડજ ઇનશાફ્ કરવા સારૂ તેને સોંપે, તેવાજ મુકદમાનો ઇનશાફ્ કરવો.

ટીકા—આ કલમને સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૧૭-૧૮ અને ૨૩૧ ને મળતી છે આ કલમ પ્રમાણે આસીસ્ટંટ સેસન જડજને કાળા પાણીનો હુકમ કરવાનો અધિકાર નથી અથવા કેદની શીક્ષા બદલ પણ કાળાપાણીની શીક્ષા કરી શકતો નથી. મુંબાઇ હાઇકોરટ તા૦ ૧ અકટોબર સને ૧૮૭૯.

અધિકારવાળા માજીસ્ટરેટે કેસ, કમીટ કરયા વગર કોઇપણ સેસન જડજને મુળ કેસ હાથમાં લેવો નહી એવો કાયદાનો ઠરાવ છે. તે ઠરાવનું કારણ એવું છે કે, માજીસ્ટરેટ પાસે કેસ ચાલવાથી તેની ઉપર જે તોહોમત હોય તેની હકીકતથી કેદી

વાકેફ થાય, અને તેથી તેણે તેનો બચાવ કેમ કરવો તે કેદી વાકફ થઈ તેવો બચાવ કરવા શક્તિવાન થાય. રાણી વિરૂધ મુક્તિરાય ઈંડીયન લા. રીપોટ મદ્રાસ વા. ૧ પ્ર. ૩૫૧

આરોપીત સરકારી નોકર છતાં તેણે સાપ્રાધ વિશ્વાસઘાત કરયો એવા તોહોમત ઉપરથી સુરતના આસીસ્ટંટ સેસન જરજ જી. ડુંર્ઇટ તેનો ઇનસાફ કરી આરોપિતે અપરાધ કબુલ કરયાથી તેને ચાર વરસની સખત મજુરીની કેદની શિક્ષા કરી તેનો મંજુરી મેળવવા આ કામ સુરતના સેસન જરજ એમ, એચ બર્ડઉડ તરફ મોકલ્યું. સેસન જડજે તે શિક્ષા વધારી પાંચ વરસની શિક્ષા આપી.

હાઇકોરટે ગુન્હા સાં

૧૯૪ હાઇકોરટ હરકોઇ ગુન્હો આ કાયદામાં આગળ ઠરાવેલી રીતે પોતાને ત્યાંહાં કમિટ કરયા ઉપરથી સાંભવાને મુખત્યાર છે.

વિકટોરિયા રાણીની કારકિરદીના ચોવીસમા તથા પચીસમા વરસના સ્ટાટયુટ ના ૧૦૪ થા બાબ પ્રમાણે આપેલા હરકોઇ લેટર્સસ્ટંટના ઠરાવોને આ કલમ માંહુના કોઇપણ મચકુરથી બાધ થાય છે એવું સમજવું નહી.

સરકારી નોકરોના કાયદેસર અખત્યારના તીરસ્કાર બાબતું ફરીયાદનું કામ ચલાવવું.

૧૯૫—(અ) હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૧૭૨ થી ૧૮૮ સુધીની કલમો (એ બંને કલમો સુદ્ધાં) પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયક કોઇપણ ગુન્હો, જે સરકારી નોકરનું લાગતું વળગતું હોય તેની અથવા તે જે સરકારી નોકરના તાબામાં હોય તેની પ્રથમ મંજુરીયત લીધા વગર અથવા તેની ફરીયાદ વગર, કોઈપણ કોરટે સાંભળવો નહી.

સરકારી ઇનસાફની વિરૂધ કેટલા એક ગુન્હાઓ બાબત ફરીયાદનું કામ ચલાવવું.

(બ) સદરહુ કાયદાની ૧૯૩ મી; ૧૯૪, મી, ૧૯૫ મી, ૧૯૬ મી, ૧૯૯ મી, ૨૦૦ મી, ૨૦૫ મી, ૨૦૬ ઠી, ૨૦૭ મી, ૨૦૮ મી, ૨૧૦ મી, ૨૧૧ મી, અથવા ૨૨૮ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયક કોઈપણ ગુન્હો, જ્યારે તે હરકોઇ કોરટમાં ચાલેલા હરકોઇ કામમાં અથવા કામના સબંધમાં કરયો હોય ત્યારે, તે કોરટની, અથવા બીજી જે કોરટના તાબામાં તે કોરટ હોય તેની પ્રથમ મંજુરિયત લીધા વગર અથવા તેની ફરીયાદ વગર કોઈપણ કોરટે સાંભળવો નહી.

પુરાવામાં આપેલા દસ્તાવેજને સબંધી કેટલાએક ગુન્હા બાબત ફરીયાદનું કાલ ચલાવવું.

(ક) સદરહુ કાયદાની ૪૬૩ મી કલમમાં વર્ણવેલો અથવા ૪૭૧ મી, ૪૭૫ મી, અથવા ૪૭૬ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયક કોઈપણ ગુન્હો જ્યારે તે હરકોઈ કોરટમાં હરકોઈ કામના કોઈ પક્ષકારે તે કામમાં પુરાવામાં આપેલા કોઇ દસ્તાવેજના સબંધમાં કરયો હોય ત્યારે તે કોરટની અથવા બીજી જે કોરટના તાબામાં તે કોરટ હોય તે કોરટની પ્રથમ મંજુરિયત લીધા વગર અથવા તેની ફરીયાદ વગર કોઇ કો

૨ટે સાંભળવો નહી.

મંજુરિયત કેવા પ્રકારની જોઈએ.

આ કામમાં સુચવેલી મંજુરિયત મોષમ રીતે આપવાનો અખત્યાર છે, અને તેમાં તોહમતવાળા સખ્સનું નામ લખવાની જરૂર નથી; પણ બની શકે તેટલે સુધી જે કોરટમાં અથવા બીજી જગામાં અને જે પ્રસંગે તે ગુન્હો કરયો હોય તે કોરટ અથવા જગા અને તે પ્રસંગ, એ વિશેષે કરીને તેમાં જણાવવા.

જ્યારે આ કલમમાં સુચવેલા હરકોઈ ગુન્હાના સંબધી મંજુરિયત આપી હોય ત્યારે તે મુકદમો સાંભળનારી કોરટને સદરહુ પ્રમાણે સુચવેલો બીજો જે ગુન્હો હકીકત ઉપરથી જણાઈ આવે તે ગુન્હાનું તોહમતનામું તઈયાર કરવાનો અધિકાર છે.

જે મંજુરિયત આ કલમ પ્રમાણે આપી હોય અથવા આપવાની ના કહી હોય તે મંજુરિયત રદ કરવાનો અથવા આપવાનો અખત્યાર જે અધિકારીના તાબામાં તે મંજુરિયત આપનારો અથવા આપવાની ના કહેનારો અધિકારી હોય તે અધિકારીને છે; અને જે તારીખે સદરહુ પ્રકારની કોઇપણ મંજુરિયત આપી હશે તે તારીખથી છ મહીના કરતાં વત્તી મુદત સુધી તે મંજુરિયત અમલમાં રહેશે નહી.

આ કલમનાં કારણો સારૂ સ્માલકાજ કોરટ સિવાય બીજી દરેક કોરટ, ફકત જે કોરટમાં તેની ઉપર અપીલો ઘણું કરીને ચાલી શકતી હોય તે કોરટના તાબામાં છે એવું સમજવું.

ઇલાકાના મુખ્ય શેહેરો માંહેના સ્માલકાજ કોરટો હાઈકોરટના તાબામાં છે એવું સમજવું, અને બીજી દરેક સ્માલકાજ કોરટ જે સેસન ટુકડીમાં તે કોરટ આવેલી હોય તે કોરટના તાબામાં છે એવું સમજવું.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આક્ટ ૧૦ ની કલમ ૪૬૭-૪૬૮-૪૬૯ અને ૪૭૦ કલમોના નીચે લખ્યા મુજબના ભાગને મળતી રચવામાં આવી છે.

આ કલમના રકમ (અ) ને બદલે જુના આકટમાં કલમ ૪૬૭ હતી તેમાં કેટલોક ફેરફાર કરવામાં આવ્યો છે એટલે જુના આક્ટમાં, જે મંજુરિયત અને "તેના ઉપરી અમલદારની" એ શબ્દો હતા તેને બદલે અનુક્રમે "પ્રથમ મંજુરિયત અને જે સરકારી નોકરના તાબામાં હોય તેનો" એ શબ્દો આ કલમમાં નવા દાખલ કરવામાં આવ્યા છે, તથા રકમ (બ) ને બદલે જુના આક્ટમાં કલમ ૪૬૮ હતી તેમાં પણ ફેરફાર કરવામાં આવ્યો છે, તથા રકમ (ક) ના બદલે જુના આકટમાં કલમ ૪૬૯ હતી તેમાં પણ ફેરફાર થયો છે; અને આ કલમના ચોથા ભાગને બદલે કલમ ૪૭૦ હતી તેમાં પણ ફેરફાર થયો છે, અને આ કલમની રકમ (ક) ના બીજા પારેગ્રાફમાં બીજો ભાગ નવો છે અને તે રાણી વિરૂદ્ધ બાલાજી રીવરામ મું. હા. વા. ૧૧ પ્ર. ૩૪ મે છપાયો છે તેઉપરથી ઘડવામાં આવેલો છે.

સરકાર વિરૂદ્ધ કુળતારણસીગના કામમાં નામદાર અલ્હાબાદ હાઇકોરટે ઠરાવ્યું છે કે ન્યાયના કામની વિરૂદ્ધના જે ગુન્હા છે તે સને ૧૮૭૨ ના આક્ટ ૧૦ ની ક

લમ ૪૭૩ ના અરથ પ્રમાણે કોરટના અધિકારનું અપમાન કરી અપરાધ કરેલો છે એમ થતું નથી.

પરંતુ એમ હોય તોપણ સદરહુ આકટની કલમ ૪૬૭, ૪૬૮ અને ૪૬૯ આમાં હેલા કોઇપણ તોહમતની ચોકસી કરવાને પુરતુ કારણ છે એવું કોઈ દીવાની કીંવા ફોજદારી કોરટને દેખાય તે વખતે સદરહુ આકટની કલમ ૪૭૨ માં જે ચારજ બદ લ લખ્યું છે તેવું ચારજ હોવા સિવાય મુકેલા ચારજની તે કોરટને પોતાને ચોકસી કરવાનો આધકાર નથી.

સબબ આરોપત કે જેનાપર એક આસિસ્ટંટ કલેકટરે પોતાની રૂબરૂ ધારા ની બાબત ચાલેલા દાવામાં ખોટી શાક્ષિનો ઉપયોગગ કરયા બાબત પીનલકોડ કલ મ ૧૯૬ પ્રમાણે તોહોમત રાખી આસસ્ટંટ માજીસ્ટરેટ તરીકે પોતે ચોકસી કરી શિ ક્ષા કરી હતી તે આ આકટ રદ કરેછે. વા. ૧ પ્ર. ૨૨૯ તા૦ ૧૫ જાનેવારી ૧૮૭૬.

આ કામની હકિકત એવીછે કે એક રાવજીએ ચીકોટીના મામલતદારની કોરટમાં એક સાવન્તી (અરજદાર) ઉપર કબજાનો દાવો કરયો હતો મામલતદારે તે દાવો રદ કરયો અને ઠરાવમાં પોતાનો અભિપ્રાય જણાવ્યો કે શાહેદોએ ખોટી જુબાની આપી છે માટે તેમના ઉપર ખોટી જુબાની આપ્યાનું કામ ચલાવવું જોઇએ. પણ કાયદા પ્રમાણે સાંકરાન આપ્યા પેહેલાં તે મરી ગયો.

તે ઉપરથી પ્રતિવાદીએ કલેકટરને સાંકરાન માટે અરજ કરી પણ કલેરટરસા હેબે ઠરાવ્યું કે મામલતદારનો કોરટ એ જુના ક્રિ. પ્રા. કો. નીકલમ ૪૬૮ ને માટે સિવીલ કોરટ નથી તેથી કરીને સાવન્તે ચોકોટીના ફુસ્ટ કલાસ માજીસ્ટરેટની રૂ બરૂ ફરીઆદ માંડી તેમાં તેઉએ એમ ઠરાવ્યું કે મામલતદારની કોરટ એ સિવીલ છે માટે મરનાર મામલતદારની જગોએ આવનાર અધિકારીના સાંકરાન સિવાય ફરી યાદ ચાલી શકતી નથી તેઉઉપરથી અરજદારે હાઇકોરટને અરજ કરી કે માજીસ્ટરે ટનો કરેલો હુકમ રદ કરવો જોઇએ અથવા તે કોરટે નવેસરથી સાંકરાન આપવું જોઇએ

હાઇકોરટે ઠરાવ્યું કે મુંબાઇના સને ૧૮૭૬ ના આકટ ૩ ટા આધારે જે મા- મલતદારની કોરટ સ્થાપન કરવામાં આવીછે તે કોરટ જુના ક્રી. પ્રા. કલમ ૪૬૮ ને માટે સિવિલ કોરટ છે. તેટલા માટે તે કલમમાં બતાવેલા ગુન્હાની ફરિઆદ જયારે તે ગુન્હો મામલતદારની કોરટની રૂબરૂ અથવા તેની સામે થયેલો હોય તો ફોજદારી કોરટના સાંકરાન સિવાય અથવા જેના તાબાની તે કોરટ છે તે કોરટના કે હાઇકોર ટના સાંકરાન સિવાય ચાલી શકે નહિ. સરકાર વિરૂદ્ધ સાવન્તીની બાબતમાં મુ.હા- રી. વા. પ્ર. ૧૩૭.

* ન્યાયની વિરૂધ કરેલો અપરાધ એ જુના ક્રી. પ્રા. કો. કલમ ૪૭૩ ના અરથ પ્રમાણે કોરટના અપમાનથી કરેલા અપરાધ પરમાણે નથી.

ક્રી. પ્રા. ઉપરથી જેટલી કોરટોને ફોજદારીમાં કામ ચલાવવાની મંજુરી આ પવાનો અધિકાર છે તે કોરટો પઇકી એકાદી કોરટે સન ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની

કલમ ૪૯૮ અને ૪૯૬ પ્રમાણે મંજુરી આપી છતાં તે કામમાં હાથ ઘાલવાનો કોઈ પણ વરીસ્ટ કોરટને અધિકાર નથી પણ તે કોરટો પઈકી એકાદી કોરટે મંજુરી આ પવાને ના કબુલ કરયા છતાં તે કોરટ ઉપરની જે વરિસ્ટ કોરટને તેવી મંજુરી આ
પવાને ના કબુલ કરયાં છતાં તે કોરટ ઉપરની જે વરિસ્ટ કોરટને તેવી મંજુરી આ
અધિકાર છે તે તે અધિકારને બાધ આવતો નથી. બરકતુલા અરજદાર વિરૂદ્ધ રેની અને બાજા અલ્હાબાદ હાઈકોરટ રીપોટ વા. ૧ પ. ૧૦ તા. ૩ જુલાઈ સને ૧૮૭૫

પી. કો. કા. ૨૯૧ પ્રમાણે બંધ કરવાની તાકીદ થયા પછી અપકારક કૃત્ય જારી રાખ્યા બદલ હલીયાલના બીજા વરગના માજીસ્ટરેટે આરોપિતની ચોકસી કરી તેનાંપર તેજ કલમ પ્રમાણે અપરાધ સાબિત કરી તેને શિક્ષા કરી.

ખોટી સાક્ષી આપ્યા બદલના તોહોમત ઉપરથી એક પહેલા વરગના માજીસ્ટરેટે પદ્મનાભ નામના માણસપર અપરાધ સાબીત કરયો હતો. મીસ્તર માનટીથ અને મીસ્તર ઠાકુર એ બેઉ પહેલા વરગના માજીસ્ટરેટ આગળ આરોપિતે એક બીજાની વિરૂદ્ધ એવા બે મજકુર કહયા ઉપરથી તેનાપર ખોટી પ્રતિજ્ઞા કરયાનું તોહોમત રાખવામાં આવ્યું હતું સને ૧૮૭૨ ના ૧૦ ની કલમ ૪૬૮ પ્રમાણે ફોજદારીમાં કામ ચલાવવા માટે જે મંજુરી જોઈયે તે મંજુરી મીસ્તર માનટીથે આપી હતી. પરંતુ મિસ્તર ઠાકુરની રૂબરૂ આરોપિતે જે મજકુર કહયો તે મજકુરના સબંધે તેણે તેવી મંજુરી આપવાને ના કબુલ કરયું તથાપી તે બાબતમાં જીલ્લા માજીસ્ટરેટને અરજ થયાથી મી. ઠાકુરની રૂબરૂ કહેલા મજકુરને સબંધે આરોપિતપર ફોજદારીમાં કામ ચલાવવાની મંજુરી જીલ્લા માજીસ્ટરેટે આપી તે ઉપરથી કામ ચાલી સદરહુ પ્રમાણે નિકાલ થયો એટલે આરોપિતને શિક્ષા કરી.

તે ઉપર આરોપિતે સેસન જડજને અપીલ કરી તેમાં સેસન જડજે માજીસ્ટરેટનો ઠરાવ રદ કરયો કેમકે પહેલા વરગનો માજીસ્ટરેટ એ જીલ્લા માજીસ્ટરેટના તાબામાંનો માજીસ્ટરેટ નથી. જો કે કેટલાક કામના સંબંધે સરવ માજીસ્ટરેટ જીલ્લા માજીસ્ટરેટના તાબાના માજીસ્ટરેટ છે તોપણ ન્યાયાધીકારની રીતે તે માજીસ્ટરેટ જીલ્લા માજીસ્ટરેટના તાબામાંના માજીસ્ટરેટ નથી. અને પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેટની કોરટ જીલ્લા માજીસ્ટરેટના તાબામાંની કોરટ નથી, પરંતુ પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેના ફેંસલાપર હમેશાની કોરટ તરીકે સેસન જડજની કોરટમાં અપીલ ચાલે છે, સબબ તે કોરટના તાબામાંની પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેટની કોરટ છે. માટે જીલ્લા માજીસ્ટરેટને તેવી મંજુરી આપવાનો અધિકાર નહોતો.

તે પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેટના સને ૧૮૭૭ ની સાલના મારચ માસના રીટરનની હાઇકોરટે તપાસણી કરી અને કામના કાગળપત્ર મંગાવ્યા. તેની સાથે સેસન કોરટના ફેંસલાપર મુંબાઈ સરકારે હાઇકોરટને અપીલ કરી.

તેમાં હાઈકોરટે ઠરાવ્યું કે જુના ક્રી. પ્રો. કો. કા. ૪૬૮ ના કારણ માટે પહેલા વરગના માજીસ્ટરેટ એ જીલ્લાના માજીસ્ટરેટના તાબામાંના માજીસ્ટરેટ છે. પેહેલા વ

૧૯મા માજીસ્ટરેટની રૂબરૂ જાણી બુજીને ખોટી સાક્ષી આપ્યા બદલ કોઈ માણસપર ફોજદારીમાં કામ ચલાવવાની જીલ્લા માજીસ્ટરેટે પરવાનગી આપ્યા છતાં તે પરવાનગી તેનાપર કામ ચલાવવાને કાયદેસર અને વ્યાજબી છે એમ સમજવું જોઈએ. માટે સેસન જડજનો ઠરાવ રદ કરી આરોપિતનો અપીલનો નિકાલ કરી ગુણદોષ વિશે ચોકસી કરવાનો સેસન કોરટને હુકમ કરવામાં આવ્યો સરકાર વિરૂદ્ધ પદ્મનાભ પરદરે મુંબાઇ હાઇકોરટ રીપોપ વા. ૨ પ્ર. ૩૪૮ તા. ૪ અકટોબર ૧૮૭૭.

ખોટી શાહેદી આપવી એ ગુન્હો સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૪૭૩ ના ભાવારથ પ્રમાણે કોરટના અધિકારના અપમાન કરયાનો ગુન્હો છે માટે ખોટા શાક્ષી આપ્યા બદલ જે સેસન જડજે આરોપ મુકયો હોય તેનીજ આગળ સદરહુ આરોપિતને કમિટ્ટું. મું હા. કો. રી. વા. ૧ પ્ર. ૩૧૧ તા૦ ૨૪ અગષ્ટ ૧૮૭૭

ઉપર બતાવેલા કેસમાં એવી હકીકત હતી કે કેદી બાલાજી સીતારામ અને એક અનાજી ફરશરામ કોઈ ગામની જકાત વસુલ કરવાના કામમાં વઢી પડયા તેથી તેઓએ એક એક ઉપર દિવાની અને ફોજદારીમાં ફરિયાદ કરી. તેમાં એક બીજાએ આપેલી જુબાની ખોટી છે એમ એક એકનું કહેવું હતું. આ બે સખસ માહેના અનાજી ફરશરામે એક પ્રસંગે સિતારામ ઉપર ફોજદારીમાં ફરિયાદ કરવા પ્રયત્ય કરેછે તે માટે તેણે મંજુરી મેળવી કેટલીક અરજીઓ કરી તેમાં તે ફાવ્યો નહિ. પણ આખરે સતારાના જીલ્લા માજીસ્ટરેટે તેને,

નીચે પ્રમાણે પરવાનગીલખી આપી "ઈ. પે. કો. કલમ ૧૯૩ ના આધારે બાલાજી સિતારામે જુદી જુદી કોરટોમાં શોગન ખાઈ જુદા જુદા મચકુર કહયા છે જેથી તેની ઉપર ફોજદારીમાં કામ ચલાવવાની મંજુરી આપુછું." આ મંજુરીના હુકમ ઉપર આરોપિતે હાઈકોરટને પોતાની અસાધરણ હકુમત ચલાવવા અરજ કરી તેમાં હાઈકોરટે ઠરાવ્યું કે ફોજદારીમાં કામ ચલાવવાની મંજુરી આપવી તેમા જે ખોટો મજકુર કહયો હોય તે મજકુર જે કોરટમાં ખોટો કહયો હોય તે અને જે પ્રસંગે કહયો તે કોરટનું નામ અને પ્રસંગ એવું લખવું જોઈએ. આ મંજુરીમાં તેમ નહીં હતું તેથી મંજુરી રદ કરી.

આ કલમમાં જે ફોજદારી કાયદાની કલમો બતાવવામાં આવીછે તેને માટે જુઓ પીનલકોડ બાબ ૧૧ કલમ ૧૭૨ થી કલમ ૧૯૦ સુધી.

રાજ્યમાં વિરૂધગુન્હાબાબત ફરિયાદનુંકામચલાવવું. ૧૯૬. હિંદુસ્તાનનાં ફોજદારી કાયદાની ૧૨૭ મી કલમ સિવાય ૬ ઠા બાબ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે એવો અથવા તેજ કાયદાની કલમ ૨૯૪ અ. પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે એવો કોઈપણ ગુન્હો ગવરનર જનરલ ઈનકાંઉન્સિલના અથવા સ્થાનિક સરકારના અથવા જે અમલદારને ગવરનર જનરલ ઈનકાંઉન્સિલે આ બાબત અધિકાર આપ્યો હોય તે અમલદારના હુકમથી અથવા અખત્યારથી ફરિયાદ કરયા વગર કોઈપણ કોરટે સાંભળવો નહીં.

જડજોતથા સરકારીનોકરો ઉપરફરિયાદનું કામચલાવવું

૧૯૭ ઈંડિયા સરકારની અથવા સ્થાનિક સરકારની મંજૂરિયત વગર પોતાના હોદ્દા ઉપરથી ખસેડી ન શકાય એવા હરકોઈ જડજની ઉપર અથવા એવા હરકોઈ સરકારી નોકર ઉપર તે સદરહુ પ્રકારનો જડજ છે, અથવા સરકારી નોકર છે તે સબબથી કોઈ ગુન્હાનું તોહોમત મુકવામાં આવે, ત્યારે તેને ખસેડવાનો હુકમ કરવાનો જે સરકારને અધિકાર હોય તે સરકારની અગાઉથી મંજુરિયત લીધા વગર અથવા એવી મંજુરિયત આપવા બાબત જે અમલદારને તે સરકારે આધકાર આપ્યો હોય તે અમલદારની અથવા જે કોરટના અથવા બિજા અધિકારીના તાબામાં સદરહુ જડજ અથવા સરકારી નોકર હોય અને સદરહુ મંજુયત આપવાના જેના અધિકારની સદરહુ સરકારે મરયાદા કરી નહોય તે કોરટની અથવા બીજા અધિકારીની અગાઉ મંજુરિયત લીધા વગર કોઈપણ કોરટે તે ગુન્હો સાંભળવો નહી.

રાજ્યમાં વિરૂધગુન્હાબાબતફરિયાદનું કામચલાવવું

૧૯૬. હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૧૨૭ મી કલમ સિવાય ૬ ઠા બાબ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે એવો અથવા તેજ કાયદાની કલમ ૨૯૪ અ. પ્રમાણે શિક્ષા થઇ શકે એવો કોઈપણ ગુન્હો ગવરનર જનરલ ઈનકાંઉનસીલના અથવા સ્થાનિક સરકારના અથવા જે અમલદારને ગવરનર જનરલ ઈનકાંનસિલે આ બાબત અધિકાર આપ્યો હોય તે અમલદારના હુકમથી અથથા અખત્યારથી ફરિયાદ કરયા વગર કોઈપણ કોરટે સાંભળવો નહી.

જડજોતથાસરકારીનોકરોઉપરફરિયાદનું કામ ચલાવવું.

૧૯૭. ઈંડિયા સરકારની અથવા સ્થાનિક સરકારની મંજુરીયત વગર પોતાના હોદ્દા ઉપરથી ખસેડી ન શકાય એવા હરકોઈ જડજની ઉપર અથવા એવા હરકોઇ સરકારી નોકર ઉપર તે સદરેહુ પ્રકારનો જડજ છે, અથવા સરકારી નોકર છે તે સબબથી કોઈ ગુન્હાનું તોહોમત મુકવામાં આવે ત્યારે તેને ખસેડવાનો હુકમ કરવાનો જે સરકારને અધિકાર હોય તે સરકારની અગાઉથી મંજુરિયત લીધા વગર અથવા એવી મંજુરિયત આપવા બાબત જે અમલદારને તે સરકારે અધિકાર આપ્યો હોય તે અમલદારની અથવા જે કોરટના અથવા બીજા અધિકારીના તાબામાં સદરહુ જડજ અથવા સરકારી નોકર હોય અને સદરહુ મંજુરિયત આપવાના જેના અધિકારની સદરહુ સરકારે મરયાદા કરી નહોય તે કોરટની અથવા બિજા અધિકારીની અગાઉથી મંજુરિયત લીધા વગર કોઈપણ કોરટે તે ગુન્હો સાંભળવો નહી

ફરિયાદનું કામચાલવા બાબતસરકારનોઅધિકાર.

કયા સખસે તથા કઈ રીતે સદરેહુ જડજ અથવા સરકારી નોકરની ઉપર ફરિયાદનું કામ ચલાવવું તે નકી કરવાને તથા જે કોરટની આગળ ઇનશાફ કરાવવો હોય તે કોરટ વિશેસે કરીને જણાવવાને સદરહુ સરકાર મુખત્યાર છે.

ટીકા—જ્યારે સન ૧૮૨૭ ના કાયદા ૧૬ ની કલમ ૨૬ પ્રમાણે કુલ કરણીને મામલતદારે રીપોટ કરવાનું કહ્યું હોય ત્યારે એ કુલકરણી આ કલમના અરથ મુજબ મામલતદારના તાબામાં છે, તેટલા માટે જ્યારે સબ માજિસટરેટ તરીકે કામ ચલાવતા દરમિયાન હિંદુસ્થાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ ૨૧૮ મુજબ શિક્ષા કરવા લાયક ગુન્હો થયાનું માલમ પડે ત્યારે ખોટા રીપોટ કરયા બાબતના ગુન્હાનું કામ એ કુલકરણી ઉપર ચલાવવા માટે મામલતદારને પરવાનગી આપવાને કાંઇ હરકત નથી માટે આપેલા મંજુરી શિવાય બીજિ મંજુરીની જરૂર નહોતી—રાણી વિરૂધ મલ્હાર રામચંદ્ર ૭ મદ્રાસ. હા. કો. રી કા કે પાનું ૬૪ મુંબાઈ હાઈકોરટ રીપોટ વા ૭ પ્ર ૬૪

અમુક અધિકારીએજ અમુક સરકારી નોકર ઉપરના તોહોમતનું કામ ચલાવવુ એવું સરકારે ખસુસ કરીને મંજુરીના હુકમમાં લખ્યું હોય તો પછી બીજા કોઇ અધિકારીથી એ કામ ચલાવી શકાય નહી કામ ચલાવ્યું હોયતો રદ થાય=રાણી વિરૂધ વિનાયક દિવાકર મુંબાઈ હાઇકોરટ રિપોઠ વા. ૮ પ્ર. ૩૩

કરારતોડવાંબાબત,આબરૂલેવા બાબતઅને લગ્નવિરૂધગુન્હાબાબતફરિયાદનું કામ ચલાવવું.

૧૯૮ જે ગુન્હો હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાના ૧૯ માં અથવા ૨૧ બાબમાં અથવા તેજ કાયદાની ૪૯૩ થી ૪૯૬ સુધીની [એ બંને કલમો સુધાં) કલમોમાં આવતો હોય તે ગુન્હાથી જે સખસને નુકશાન પોહોચ્યું હોય તે સખશે કરેલી ફરિયાદ વગર કોઇપણ કોરટે તે ગુન્હો સાંભળવો નહી.

છિનાળા બાબત અથવાપરણેલીસ્ત્રિ ફોસલાવીજવા બાબતફરિયાદનું કામ ચલાવવું.

૧૯૯ હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૪૯૭ મી કલમ મુજબના કોઇ ગુન્હા બાબત, તે સ્ત્રિના ધણીએ, અથવા તેની ગેરહાજરીમાં તેના તરફથી જે સખસના હવાલામાં સદરહુ સ્ત્રિ તે ગુન્હો કરવામાં આવ્યો તે વખતે હોય તે સખશે ફરિયાદ ન કરિ હોયતો કોઈપણ કોરટે તે ગુન્હો સાંભળવો નહી.

બાબ ૧૬ મો

માજીસ્તરેટોને ફરિયાદ કરવા બાબત.

ફરિયાદીનીજબાની લેવા બાબત.

૨૦૦. ફરિયાદ ઉપરથી કોઇ ધુનો સાંભળનારા માજીસ્તરેટે તુરત ફરિયાદીનો કલમ ઉપર જબાનો લેવી, અને તે જબાનીનો સાર લખિ લેવો તથા તે ઉપર ફરિયાદીએ અને માજીસ્તરેટે પણ સહિ કરવી. પણ હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ઠરાવ્યું છે—

(અ) જ્યારે ફરિયાદ લખિને કરવામાં આવે ત્યારે આ કલમ માંહેના કોઇપણ મજકુરથિ ૧૯૨ મિ કલમ પ્રમાણે તે મુકદમો બિજાનો પાશે મોકલતાં પેહેલા કોઈ માજીસ્તરેટને ફરિકાદિનિ જબાનિ લેવાનિ જરૂર છે એવુ સમજવુ નહિ;

(ખ) જ્યારે માજીસ્ટરેટ પરેસિડેન્સી માજીસ્ટરેટ હોય, ત્યારે દરેક મુકદમામાં તે માજીસ્ટરેટ દુરસ્ત ધારે તે પ્રમાણે સદરહુ જબની કસમ ઉપર અ થવા તે વગર લેવાનો અધિકાર છે; અને તે લખી લેવાનો કાંઈ જરૂર નથી પણ પોતે દુરસ્ત ધારે તો, ફરિયાદીની બાબત પોતાની આગળ આણુતા પેહેલાં, તે માજીસ્ટરેટ તે બાબત લખી આપવાનું ફરમાવવા ને મુખત્યા છે.

(ક) જ્યારે તે મુકદમો ૧૯૨ થી કલમ પ્રમાણે કોઈ બીજા પાસે મોકલવામાં આ વ્યો હોય અને આ પ્રમાણે મોકલનારો માજીસ્ટરેટ ફરિયાદીનો ફરીથી જબાની લેવાને બંધાએલો નથી.

ટીકા--આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૧૪૪ ને મળતી છે ફરિયા દીની ફરિયાદ લખી હોય કે મોહોડેથી કરવામાં આવી હોય તે ઉપરથી માજિસટરેઠ ગુન્હો સાંભળે તેને લાગુ પડેછે, આ કલમમાં તુરત પ્રતીજ્ઞા લેવા બાબતનો ઠરાવ છે તે તદન નવો છે.

દિવાની કામ ચાલતુ હોય ત્યારે કોઈ પ્રકારે ફોજદારીમાં તે કામ ચલાવવા મા ગતો હોયતો ચાલતે કામે તેમ કરવું ઉચીત નથી. પણ જો તેને તેમ કરવા મરજી નહોય તો દિવાની કેસ પુરો થતાં સુધી ફોજદારી કામ ચાલતુ મુલતવી રહી શકે રાણી વિરૂધ અચરતલાલ. વીકલી રીપોટ ૧૭ પ્ર૦ ૪૬

ફરિયાદીની જુબાનીમાં તેને ફરિયાદના મચકુર વિશે બારીકાંઈથી પુછપરછ ક રવાથી જે કામોમાં પુરણ તપાસ કરયા બાદ છોડી મુકવાનો હુકમ કરવો પડે તેવા કા મોમાં પ્રથમથીજ નકામી લંબાણ કરી આખર સુધી તપાસ કરવાની જરૂર રહેતી નથી. મુ. હા. કો સરકયુલર બુક. પ્ર. ૪૩.

આ કલમ પ્રમાણે કામ કરવાને દરેક પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેટને અધિકાર છે હોનરરી માજીસ્ટરેટને આ કલમ પ્રમાણે કામ કરવાને માટે ખાસ સરકારનો હુ કમ જોઇએ સન ૧૮૭૨ નું મુંબાઈનું સરકારી ગેજીટ પ્ર. ૧૩૨૫; સને ૧૮૭૩ નું મુંબાઇનું સરકારી ગેજીટ પ્ર. ૧૬, કોગનીઝેબલ ગુન્હાની ફરિયાદને આઠ આનાનો સ્ટાંપ જોઈતો નથી પણ સાદા કાગળ ઉપર ફરિઆદ લખી આપે તો બસછે, મુ.હા. કો.નો ઠરાવ તા૦ ૪ થી અપરેલ સન ૧૮૭૩.

જેમાજીસ્ટરેટનેફ રિયાદ લેવાનો અ ધિકાર નહોયતેણે શું કરવું.

૨૦૧. જો તે ફરિયાદ લખીને કરી હોય અને તે મુકદમો સાંભળવાનો માજીસ્ટરેટને અધિકાર ન હોય તો, તેણે તે ફરિ આદ યોગ્ય કોરટની આગળ રજુ કરવા સારૂ પાછી આપવી અને તેની ઉપર તે મતબનો શેરો લખવો.

પ્રોસેસકાહાડવાનું મુલતવી રાખવું.

૨૦૨ ચિફ પરેસિડેન્સી માજીસ્ટરેટને અથવા બિજા જે પ રેસીડેન્સી માજીસ્ટરેટને સ્થાનિક સરકાર આ બાબત વખતે વ ખતે અધિકાર આપે તે પરેસિડેન્સી માજીસ્ટરેટને અથવા પેહેલા

અથવા બિજા વરગના માજીસ્ટરેટને જે ગુન્હો સાંભળવાનો જેને અધિકાર હોય તે ગુન્હાની ફરિયાદના ખરાપણા બાબત સક આણવાનું કારણ જણાય, તો ફરિયાદીના જબાની લીધા પછી તે ફરિયાદના ખરાપણા બાબત શક આણવાના કારણ પોતાના દફતરમાં દાખલ કરવાને અને પછી જે સખસની ઉપર ફરિયાદ થઇ હોય તે સખસને હાજર થવાનો જરૂર પાડવા માટે પરોશેસ કાહાડવાનું મુલતવી રાખવાને તે માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે, અને ફરિયાદનું ખરાપણું અથવા ખોટાપણું નકી કરવા સારૂ માજીસ્ટરેટ તે મુકદમાની પોતાની જાતે ચોકસી કરવાને અથવા પોતાના તાબા માંહેના હરકોઇ અમલદારને અથવા કોઈ પોલીસઅમલદારને અથવા પોતે યોગ્ય ધારે એવો બીજો જે સખસ માજીસ્ટરેટ અથવા પોલીસઅમલદાર નહોય તે સખસને પ્રથમ સ્થાનિક તપાસ કરવાનું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે.

જે સખસ માજીસ્ટરેટ અથવા પોલીસઅમલદાર હોય તેવો કોઇ સખસ સદરહુ તપાસ કરેતો જે અમલદાર હવાલામાં પોલીસથાણું હોય તે અમલદારને આ કાયદાથી આપેલા સઘળા અધિકાર તે સખશે ચલાવવા; પણ વગર વારંટે પકડવાનો અધિકાર તેને નથી.

આ કલમ કલકતા અને મુંબઇ શેહેરમાં પોલિસને લાગુ છે.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટની કલમ ૧૪૯ ને મળતી છે પણ તેમાં એક અગત્યનો ફેરફાર એ થયો છે કે ફરીયાદીની ફરીયાદના ખરાપણા વિષે પોતાને બે વિસ્વાસ આવે તો તેનાં કારણ તેણે દફતરમાં લખવાં જોઇએ. ધાનમાં રાખવાનું છે કે ફરીયાદીની ફરીયાદના ખરાપણા માટે કોઇ ખાનગી માણસને હુકમ કરવામાં આવે તો તે ખાનગી માણસ કોઈ સખસને માજીસ્ટરેટના વારંટ વગર કોઇને પકડી શકે નહી એવા ખાનગી માણસને આ કાયદામાં પોલીસના ઉપરી અમલદારને જે સત્તા છે તે ચલાવવા હક છે. પોલીસના ઉપરી અમલદારને શું સત્તા છે તે માટે જુઓ આ કાયદાની કલમ ૧૬૦, ૧૬૧, ૧૬૫, ૧૭૮

આ કલમ પ્રમાણે માજીસ્ટરેટ કામ ચલાવતો હોય ત્યારે ફરીયાદીને તેના વકીલને હાજર રાખવા હક નથી—બોનદાચારો. વિરૂદ્ધ દરેક ૫. મુંબાઇ હાઈકોરટ રીપોટ વા. ૮ પ્ર. ૨૦૨

વારંટથી તોહોમતદારને હાજર કરવામાં આવ્યો હોય તો પછી આ કલમ પ્રમાણે કાંઈ તજવીજ કરી શકાતી નથી—રામકાંત સરકાર વિરૂદ્ધ જદવ ચંદરખોસ કલકત્તા હાઈકોરટ રીપોટ વા. ૨૧ પ્ર. ૪૪

ફરીયાદ કાહાડી નાખવા બાબત.

૨૦૩ જે માજીસ્ટરેટની આગળ ફરીયાદ કરી હોય અથવા જે માજીસ્ટરેટની પાસે તે ફરીયાદ મોકલી હોય તે માજીસ્ટરેટ ફરિયાદીનો જબાની લીધા પછી અને ૨૦૨ જી કલમ પ્રમાણે તપાસ કરી હોય તો તેના પરિણામ ઉપર વિચાર કરયા પછી આગળ કામ ચલાવવાનો પુરતો સબબ નથી એવું તેની નજરમાં આવે તો તે ફરિયાદ કાહાડી નાખ

ખવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા-" આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આક્ટ ૧૦ ની કલમ ૧૪૭ ના પહેલા પારેગરાં ફને મળતી છે "જે માજિસટરેટની પાસે તે ફરીયાદ મોકલી હોય તે માજિસટરેટ" એ શ બ્દો તથા કલમ ૨૦૨ પ્રમાંણે "તપાસ કરી હોય તો તેના પરીણામ ઉપર વિચાર કરેયા પછી" શબ્દો નવાછે.

એક માજીસ્ટરેટે ફરિયાદીની ફરિયાદ મંજુર કરી તોહોમતદારને પકડવાનું વારંટ કાહાડયું તે વખતે તેના ઉપર માજીસ્ટરેટે પોતાને ત્યાં એ કેસ ચલાવવા મંગાવી લાયો અને પકડવાનું વારંટ કાઢવાનું વારંટ રદ કરી ફરિયાદીની ફરિયાદ કાઢી નાખી અને રીતસર કામ ચલાવ્યું નહી તેમાં ઠરાવવામાં આવ્યું કે એ પ્રમાણે કરવામાં ગેરવ્યાજબી થયુંછે તેણે કેસ મંગાવ્યો ત્યારે જે સ્થિતિમાં કેસ હોય તે સ્થિતિમાં તેણે કામ ચલાવવું જોઇએ એટલે કે તાબના માજીસ્ટરેટે કાઢેલું વારંટ રદ કરી છોટી મુકાય નહી, વારંટ બજી આવ્યા પછી પોતાને યોગ્ય લાગે તે કરવુ જોઇએ—રાધુપેરોરાની અરજીના કામમાં બેંગાળા લા. રીપોટ વા. ૧૦ પ્ર. ૨૯

માજીસ્ટરેટ પાસે ફરિયાદ તે ઉપરથી માજીસ્ટરેટને એવું જણાય કે ફરિયાદિ જે હકિકત કહેછે તે ગુન્હો તો છે પણ ફરિયાદી દિવાની કોરટમાં ફરિયાદ કરશે તો તેને વધારે અનુકુળ પડશે આવા કારણથી ફરિયાદીની ફરિયાદ કાઢી નાખી શકાતી નથી રાણી વિરૂધ ખુશાલસિંગ તુલસી ચઈધરી વીકલી રીપોટ ૧૦ પ્ર. ૪૦

ફરિયાદી એકથી વધારે ગુન્હાની ફરિઆદ કરેતો તેમાંની એક બાબતનો ગુન્હો બન્યો જણાય નહી તો તે બાબતની ફરિયાદ કાઢી નાખી શકેછે પણ બીજી બાબતનો ગુન્હો થયાનું જણાતો તે બાબત કામ ચલાવવા હરકત આવતી નથી મુંબાંઈ સરકાર. વિરૂધ સિટાપા ઈંડિયન લા. રિપોટ મુ. વા. ૫ પ્ર. ૪૦૫ તા૦ ૧૩ એપ્રીલ ૧૮૮૧.

જ્યારે માજીસ્ટરેટને ફરિયાદી કરી હોય ત્યારે ફરીયાદિને તપાસ્યા પછી આગળ કામ ચલાવવાનું કારણ ન જણાય તો આ કલમ મુજબ માજીસ્ટરેટ તે ફરિયાદ કાહાડી નાંખે અથવા કલમ ૨૦૨ મુજબ પરોસેસ કાહાડવું મોકુફ રાખી તપાસ કરવા હુકમ કરે, અને તપાસ થઈ રહયા પછી કારણ ન જણાય તો ફરિયાદ કાહાડી નાંખે. જો કે ચોરીના મુકરદમામાં ફરિયાદીએ પેહેલાં પોલિસ પાસે જવું જોઇતું હતુ પરંતુ તે માજીસ્ટરેટ પાસે ગયો તો તેને તપાસવાને માજીસ્ટરેટ બંધાયેલો હતો વુ. રી. ૧૪ પ્ર. ૩૯

કોઇ માજીસ્ટરેટ સોગન ઉપર ફરિયાદીની જુબાની લીધા શિવાય ફરિયાદ કાહાડી નાંખી શકે નહી તેમ છતાં જો તે કાહાડી નાંખેતો ફરિયાદ ફરીથી માંડતાં હરકત નથી. સન ૧૮૭૦ નું મદ્રાસ જ્યુરીસ્ટ પ્ર. ૯૩

તોહોમતદાર ઉપરનું તોહોમત સાબિત ન થતું હોય એમ ધિયાનમાં આવે તો પછી તે કેસ અગાડી ચલાવવાની ફરજ રહેતી નથી તેથી તે ફરિઆદ એકદમ કાહા

ડી નાખવામાં આવીછે તે અખત્યાર બાહારની વાત નથી. વીકલી રિપોટ ૧૦ પ્ર ૫૦

ધારો એછે કે જે કેસમાં તેના રૂપ ઉપરથી જે ફરિયાદ સાચી માલમ પડી હોય તે કામમાં માજીસ્ટરેટે ફરિયાદી તથા તેના સાક્ષિઓને તપાસવા જોઇએ પણ જે કામમાં ફરિયાદ તેના રૂપ ઉપરથી ખરી માલમ ન પડતી હોય તે કામમાં શાક્ષિઓને તપાસ્યા વગર માજીસ્ટરેટે જો ફરિઆદ કાહાડી નાખેતો તે ગેરવ્યાજબી છે અને ફરિયાદીને તપાસ્યો હતો તે બસછે. વીકલી રિપોટ ૧૯ પ્ર. ૩૯

કોઇ ફરિયાદમાં દિવાની કામ ચાલ્યું હોય તે સબબ ઉપરથી તે ફરિયાદ કાઢી નાખી શકાય નહી, કારણ કે દિવાની કામથી ફોજદારી કામ ચલાવવાને અટકાવ થતો નથી=માધબકાથ બરયો વિરૂધ કેસબસિંગ અને બીજા વીકલી રિપોટ ૯ પ્ર. ૨૨

માજીસ્ટરેટની રૂબરૂ ફરિઆદ કરવામાં આવી હોય અને ફરિયાદના શાક્ષિઓને સમન્સ કરવામાં આવ્યા હોય અને તે શાક્ષિઓ તે સમન્સપરથી હાજર થયા હોય અને ફરિયાદી ગેરહાજર રહે અને તેની ગેરહાજરીમાં તે કામની તજવીજ ચલાવવી માજીસ્ટરેટને જરૂરની ન લાગતી હોયતો તે માજીસ્ટરેટ તોહોમતદારને છોડી દેવાને મુખત્યાર છે. વીકલી રીપોટ ૧૧ પ્ર. ૩૯.

ફરિયાદીની જુબાની લેનાર અમલદારે તે ફરિયાદના કામમાં સમન્સ કાઢવો કે વારંટ કાઢવું તે ઠરાવવાનું કામ તેનુંજ છે. કલકતા હાઇકોરટ સરકયુલર નંબર ૬ સને ૧૮૬૪.

સમન્સ અગર વારંટ કાહાડી કામ ચલાવવાનો કોઈ માજીસ્ટરેટને હુકમ કરવા સારૂ અથવા જે સમન્સ અગર વારંટ કાઢવા અમલ આ કલમ પ્રમાણે જે ફરિયાદ માજીસ્ટરેટે માંડીવાળી હોય તે ફરિયાદના કામમાં વધારે તજવીજ કરવા સેશન જડજને, માજીસ્ટરેટને હુકમ કરવાની સતા નથી તેવા કામમાં માજીસ્ટરેટની ગફલત અથવા અજ્ઞાનતા માલમ પડે તો સેશનજડજે તે બાબત હાઇકોરટને રિપોટ કરવો કલકતા હાઈકોરટ સરકયુલર નં ૪૩૨

બાબ ૧૭ મો.

માજીસ્ટરેટોની આગળ કામ શરૂ કરવા બાબત.

પ્રોસેસકહાડવાબાબત. ૨૦૪. કોઈ ગુન્હો સાંભળનારા માજીસ્ટરેટના મતપ્રમાણે આગળ કામ ચલાવવાનો પુરતો સબબ હોય, અને બીજા પરિશિસ્ટના ચોથા આસન પ્રમાણે પ્રથમજ સમન નિકળવો જોઇએ એવો તે મુકદમો જણાય તો, તોહોમતવાળો હાજર થાય એટલા માટે તે માજીસ્ટરેટે પોતાનો સમન કહાડવો. જો તે મુકદમો એવો જણાતો હોય કે તેમાં તે આસન પ્રમાણે પ્રથમજ વારંટ નિકળવું જોઇએ તો, તે માજીસ્ટરેટ તોહોમતવાળા પોતાની આગળ અથવા હકુમતવાળા બીજા કોઇ માજીસ્ટરેટની આગળ અમુક વખતે પકડી મંગાવવા સારૂ અથવા હાજર કરવા સારૂ વારંટ, અથવા પોતાને યોગ્ય લાગેતો, સમન કાહા

કવાને મુખત્યાર છે.

આ કલમ માંહેના કોઈપણ મજકુરથી ૯૦ મી કલમના ઠરાવોને બાધ થાયછે એવું સમજવું નહીં.

ટીકા— આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આક્ટ ૧૦ ની કલમ ૧૪૭ ના ત્રીજા પારેગરાફ કલમ ૧૪૮ ના પહેલા પારેગરાફ એને કલમ ૧૪૯ ને મળતી છે માજિસટરેટને ખાતરી થાય કે સાક્ષિએ તેને પોચાડેલા સમનનું અપમાન કરયું છે તે સિવાય તે શાક્ષિને પકડવાનું વારંટ માજિસટરેઠ કહાડી શકાતો નથી વીકલી રીપોટ ૧૪ પ્ર૦ ૨૦.

ફરયાદીની જુબાની લીધા પેહેલા તોહોમતદારને બોલાવવા એ ગેરવ્યાજબી છે. વીકલી. રિપોટ ૧ પ. ૩

જે મુકદમામાં ડીપ્યુટી માજીસ્ટરેટ પોતેજ ફરિયાદી હોય તે મુકદમામાં તેણે માજીસ્ટરેટ તરીકે પોતાની રૂબરૂ કેદીઓની કબુલાતો લેવી જોઇએ નહી--રાણી વિરૂધ બોઈદનાથસિંગ અને બીજા, વીકલી રીપોટ ૭ પ્ર. ૨૯

માજીસ્ટરેટ તોહોમતવાળાનેજાતે હાજર થવાનું માફકરવાને મુખત્યાર છે.

૨૦૫ જ્યારે માજીસ્ટરેટ સમન કહાડે, ત્યારે તોહોમતવાળાને જાતે હાજર થવાનું માફ કરવાનું અને તેના પ્લીડરની મારફતે હાજર થવાની છુટ આપવાનું પોતાને કારણ જણાયતો તેમ કરવાને તે માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે.

પણ તે મુકદમાની ચોકસી અથવા ઇનશાફ કરનારા માજીસ્ટરેટની નજરમાં આવે તો, કામ ચાલતુ હોય ત્યારે ગમે તે વખતે, તે માજીસ્ટરેટ તોહોમતવાળાને જાતે હાજર થવાનું ફરમાવવાને, અને જરૂર હોયતો, આ કાયદામાં પાછળ ઠરાવેલી રીતે તેને જબરીથી હાજર કરવાને મુખત્યાર છે.

બાબ ૧૮ મો.

સેશનકોરટ અથવા હાઈકોરટ ઇનશાફ કરી શકે એવા મુકદમાની ચોકસી બાબત.

ઇનશાફથવાસારૂ કમિટકરવાનો અધિકાર.

૨૦૬ હરકોઈ પરેસિડેન્સી માજીસ્ટરેટ, જીલ્લા માજીસ્ટરેટ, પેટા ટુકડી માજીસ્ટરેટ, પેહેલા વરગનો માજીસ્ટરેટ, અથવા જે માજીસ્ટરેટને આ બાબત સ્થાનિક સરકારે અધિકાર આપ્યો હોય તે માજીસ્ટરેટ સેશનકોરટથી "અથવા હાઈકોરટથી ઇનશાફ થઈ શકે એવા હરકોઈ ગુન્હા બાબત હરકોઈ સખસને સદરહુ કોરટમાં ઇનશાફ થવા સારૂ કમિટ કરવાને મુખત્યાર છે.

પણ આ કાયદામાં બીજી રીતે ઠરાવ્યું છે તે સિવાય, જે સખસનો ઇનશાફ સેશન કોરટથી થઇ શકતો હોય તે સખસને હાઈકોરટમાં ઇનશાફ થવા સારૂ કમિટ કરવો નહી.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૧૪૩ ને મળતી છે પ્રથમની ચોકશીમાં પુરાવો લીધા વગર સેશનકમીટ કરવાનો હુકમ કરવો તે ગેરકાયદે છે રાણી વીરૂધ શીતારામ વેનકુ મુંબાઈ હાઈકોરટનો ઠરાવ તા૦ ૧૦ જુન ૧૮૭૬

મિટકરતાંપેહેલાં ચોકસીમાંકામચલાવવાની રીત.

૨૦૭ જે મુકદમાનો ઈનશાફ ફકત સેશન કોરટજ અથવા હાઈકોરટજ કરી શકે અથવા જે મુકદમાનો ઇનશાફ માજીસ્ટરેટના મત પ્રમાણે સદરહુ કોરટે કરવો જોઇએ, તેવા મુકદમાની ચોકસી માજીસ્ટરેટની આગળ ચાલતી હોય ત્યારે હેઠળ લખેલી રીત પ્રમાણે કામ ચલાવવું.

રજુકરેલોપુરાવોલેવા બાબત.

૨૦૮ જ્યારે માજીસ્ટરેટની આગળ તોહોમતવાળો હાજર થાય અથવા તેને આણવામાં આવે, ત્યારે ફરિયાદી હોય તો તેનો મજકુર માજીસ્ટરેટે સાંભળવો, અને ફરિયાદિપક્ષની સાબેતીમાં અથવા તોહોમતવાળાની તરફથી જે પુરાવો રજુ કરવામાં આવે અથવા જે પુરાવો માજીસ્ટરેટ માગે તે સઘળો પુરાવો આ કાયદામાં આગળ ઠરાવેલી રીતે લેવો.

વધારે પુરાવો રજુ કરવા બાબત પરોસેસ.

જો ફરિયાદિ અથવા ફરિયાદ પક્ષ ચલાવનારો અમલદાર અથવા તોહોમતવાળો હરકોઈ શાહેદને હાજર થવાની અથવા હરકોઈ દસ્તાવેજ અથવા બીજી વસ્તુ રજુ કરવાની જરૂર પાડવા બાબત પરોસેસ કહાડવાની માજીસ્ટરેટને અરજી કરે, તો તે પરોસેસ કાહાડવાની જરૂર નથી એમ ધારવાનાં માજીસ્ટરેટને કારણ નહી હોય તો; જો હોય તો તે દફતરમાં દાખલ કરવા જોઇએ. તેણે તે પરોસેસ કાહાડવું જોઇએ.

આ કલમ માંહેના કોઇપણ મચકુરથી કોઇ પરેસીડેન્સી માજીસ્ટરેટને પોતાનાં કારણ દફતરમાં દાખલ કરવાંની જરૂર છે એવું સમજવું નહી.

ટીકા--આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૧૯૦ ૧૯૧ ૩૫૭ ની પેરેગ રાફ ૧ લો અને ૩૬૨ ને મળતીછે, ફરીયાદી તરફનો પુરાવો લેવા અને ફરીયાદીએ નહી બતાવેલા બીજો વધતો પુરાવો માજસટરેટે લેવા શું નિયમ છે તે માટે આ કલમ છે,

તોહમતનામું તઇયાર કરીને પ્રતિવાદીએ જવાબ આપતાં સરકાર તરફના શાક્ષિદારને ફરી બોલાવીને તેને ઉલટ સવાલ કરવાનો પ્રતિવાદીને જુના ક્રિ. પ્રો. કો. કલમ ૨૧૮ ઉપરથી હકછે.

સરકાર તરફના શાક્ષિદારને ફરી બોલાવવાનો હક એ જુના ક્રિ. પ્રો. કલમ ૩૬૨ પ્રમાણે એફાદ શાક્ષિદારને સમન કરવા વિશે પ્રા. એ કરેલો અરજથી તદન જુદોજ છે.

સરકાર તરફના શાક્ષિદારોને ઉલટ સવાલ કરવાના હેતુએ બોલાવવા વિશે આરોપિતે અરજ કરયા છતા જો તે અરજ સેશનજડજે કિંવા ડેપ્યુટી માજીસ્ટરેટે ના કબુલ કરી હોય તો તેના ઉપર અપીલ ચાલતી નથી પરંતુ તે ના કબુલ કરવાનો હુકમ એ એવી પ્રકારની ચુકછે કે તે લાગલીજ દુરસ્ત કરવા જોગ નથી પરંતુ હાઈકોરટમાં પોતાની તપાસણી કરવાના અધિકારની રીતે માત્ર તે દુરસ્ત કરવા જોગ નથી પરંતુ હાઈકોરટમાં પોતાની તપાસણી કરવાના અધિકારની રીતે માત્ર તે દુરસ્ત કરવા જોગછે. જે આર. બેલીલીયાસ વિરૂધ કાળીદાસ બેનરજી કલકતા હાઈકોરટ

રિપોર્ટ વા. ૧૯, પ્ર, ૫૩.

ફરિયાદીએ જેટલા શાક્ષિદાર આપ્યા હોય તેટલા સરવ શાક્ષિદારને માજીસ્ટ્રેટે સમન્ કરવો જોઇએ એમ નથી, જુના ક્રિ. પ્રા. કલમ ૨૧૫ નો વ્યાખ્યા ૩ એ જુના આકટની કલમ ૩૯૨ સાથે વાંચવા જોઇએ અને તેમ કરયું એટલે શાક્ષિદારને સમન કરવો કિંવા નહી એ બાબત માજીસ્ટરેટની મુખત્યારી છે એમ દેખાય છે. કલકતા ક. હા. કો. રી. વા. ૨૩ પ્ર. ૯.

પ્રથમ ચોકસી કરતી વખતે કાંઈ પુરાવો ન લેતાં કામ ઈનશાફ થવા સારૂ કમિટ કરવું ગેરકાયદેસર છે એમ ઠરાવ થયો અને તે તેમ છે તેથી રદ કરવામાં આવ્યું તોહોમતવાળા સખસને સવાલ પુછી તેના જવાબ લેવાનો જુના ક્રિ. પ્રા. કલમો ૧૮૨ તથા ૩૪૨ પ્રમાણે માજીસ્ટરેટને ફરજ છે એમ નથી પણ કલમ ૨૪૮ માં એવો અભિપ્રાય છે કે તેને સવાલ પુછી તેના જવાબ લેવા અને તોહોમતવાળા સખસને પોતાની તરફનો પુરાવો હાજર કરવાની તક પણ આપવી જોઇએ એમ જુના આકટની કલમ ૩૫૮ અને આ કલમ ૨૦૮ માં છે તે પુરાવો ન લેવા બાબત પોતાના કારણો કયાં કયાં છે તે દફતરમાં લખ્યા વગર માજીસ્ટરેટથી તે લેવાની ના પડાય નહિ. મુંબાઇ હાઇકોરટનો ઠરાવ તા૦ ૧૦ જાનેવારી ૧૮૯૯.

તોહોમતવાળા સખસને કયારે છોડી મુકવો.

૨૦૯ જયારે ૨૦૮ મી કલમનો ૧ લા તથા ૨ જા પારેગરાફમાં કહેલો પુરાવો લીધો હોય અને જે હકિકત તોહોમતવાળાની વિરૂધ પુરાવામાં જણાતી હોય તે હકિકતનો તે ખુલાસો કરી શકે એટલા સારૂ તે તોહોમતવાળાની પોતે જુબાની લીધી હોય, ત્યારે જો પોતે એવું ઠરાવે કે ઈનશાફ થવા સારૂ તોહોમતવાળા સખસને કમિટ કરવાનો પુરતો સબબ નથી તો સદરહુ માજીસ્ટરેટે તેને છોડી મુકવો, પણ પોતાનો આગળ અથવા બીજા કોઈ માજીસ્ટરેટની આગળ સદરહુ સખસનો ઇનશાફ કરવો જોઈએ એવું તે માજીસ્ટરેટને જણાય તો તે બાબતમાં તેણે તે મુજબ કરવું.

જો માજીસ્ટરેટ એમ ધારતો હોય કે તોહોમત પાયા વગરનું છે, તો મુકદમો ચાલતો હોય તેવામાં અગાઉ કોઇ પણ વખતે તોહોમતવાળાને છોડી મુકતાં તેને આ કલમના કોઇપણ મચકુરથી અટકાવ થશે એવું સમજવું નહી; પણ સદરહુ માજીસ્ટરેટે તેમ કરવાનાં કારણો દફતરમાં નોંધવા.

તોહમતનામું કયારે તઇયાર કરવું.

૨૧૦ જયારે સદરહુ પુરાવો લીધા ઉપરથી અને સદરહુ જુબાની (જો હોય તો) લીધા ઉપરથી માજીસ્ટરેટને એવું દેખાય કે તોહોમતવાળાનો ઇનશાપ થવા સારૂ તેને કમિટ કરવાનો પુરતો સબબ છે, ત્યારે તેણે પોતાની સહીવાળું એક તોહમતનામું તઇયાર કરવું, અને તોહમતવાળાની ઉપર કયા ગુન્હાનું તોહમત મુકયું છે તે તેમાં જણાવવું.

તોહમતવાળાને તોહમતનામું સમજાવ

તે તોહમતનામું તઇયાર થઇ રહે એટલે તુરત તોહમતવાળાને તે વાંચી સંભળાવવું તથ સમજાવવું, અને તે માગે તો

વું અનેતેની નકલ એક નકલ તેને મફત આપવી.

ટીકા—કમિટ કરવાના હેતુથી જે માજિસટરેટ ચોકસી કરતા હોય તે માજિસટરેટે ખાસ રીતે જે પુરાવા ઉપરથી કમિટમેન્ટ કરવું હોય તે પુરાવો સારી દફતરમાં દાખલ કરવા તે બંધાએલો છે—રાણી વિરૂધ એંડરસન વી. રી. ૨ પ્ર. ૬૫

કમિટમેન્ટ કરતાં તોહેમતદાર સખસના ગુન્હા વિશે માજીસ્ટરેટોએ પુરી ખાત્રિ કરવી જોઈએ એવી કાંઇ જરૂર નથી પરંતુ જ્યારે તોહમતદાર સખસનો ઇનશાફ થવાની જરૂર હોય ત્યારે કમિમેન્ટ કરવું જોઈએ=રાણી વિરૂદ્ધ મહાસિંગ અને બીજા વાયવ્યખુણાના પ્રાંતોના હાઈકોરટના રિપોરટ વા. ૩ પ. ૨૭ જો પુરાવો સમતુલ હોય અને માજીસ્ટરેટને શક રેહતો હોય તો તે કમિટ કરવા બંધાએલો છે—શુબરધણના કેસમાં.

કમિટ કરવાના કારણોમાં અમુક કેદીની વિરૂધ જે પુરાવ હોય તે સ્પષ્ટ રીતે જણાવવો જોઈએ અને તે ગુન્હો કેવો રીતે સાબેત કરવામાં આવ્યો છે તે પણ જણાવવું જોઈએ. કોદારી કહાર. વી. રી. ૫ પ્ર. ૬

ઇનશાફની વખતે તોહમતવાળાનાબચાવસારૂશાહેદોની ટીપ. ૨૧૧. પોતાના ઈનશાફની વખતે પુરાવો આપવા સારૂ જો કોઈ સખસોને સમન કરાવવાની તોહમતવાળાની મરજી હોય તો તે સખસોનીં ટીપ મ્હોડેથી બોલીને અથવા લખીને આપવાનું તેને તુરત ફરમાવવું.

બીજી ટીપ. માજીસ્ટરેની નજરમાં આવેતો પાછળથી કોઇ વખતે તે તોહમતવાળાને શાહેદોની કાંઇ બીજી ટીપ આપવા દેવાને તે માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે. અને તોહમતદારને તેનો ઇનશાફ થવા સારૂ હાઈકારટમાં કમિટ કર્યો હોય ત્યારે તેના ઈનશાફની વખતે પુરાવો આપવા સારૂ જે સખસોને સમન કરાવવાની તે તોહમતવાળાની મરજી હોય તે સખસોની બીજી ટીપ પોતાનો ઇનશાફ થવાની અગાઉ કોઇપણ વખતે, કલારક આફ ધી કાઉનને આપવામાં આ કલમ માંહેના કોઇપણ મચકુરથી તે તોહમતવાળાને બાધછે એવું સમજવું નહી.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૨૦૦ ના પારેગરાફ ૧ લા અને ૩ જાને મળતી છે તોહોમતદારોએ કમાડીંગ માજિસટરેટ પાસે પોતાના શાહેદોની યાદી આપવા માટ અને પાછળથી બીજિ વધારાની યાદી આપવા માટેની સમજુત માટે આ કલમ છે.

તોહમતદારનો શાહેદ તોહમતદાર સાથે ગુન્હો કરવામાં સામેલ છે એવું કહી તેમને બોલાવવા ના પડાય નહી=રામસાહી ચઉધરી વિરૂધ શંકરબાહાદુર બેં. રી. વા. ૬ પ. ૬૫.

જયારે કેદી કમિટ થયા પછી કલમ ૪૨૦ મુજબ શાક્ષિઓની ટીપ આપે ત્યારે માજીસ્ટરેટ તે વાત ઉપર નજર પોહોંચાડી સાક્ષિઓને સમન કાઢવા કે નહી તે કેહેવાને બંધાએલો છે, સમન કાહાડવાની ના પાડવામાં આવે તો તેણે તેના કારણો

બતાવવા જોઇએ. જો તેમની નજરમાં એમ આવે કે ઢોલ કરવાનાં કારણુસર શાક્ષિઓના નામ ટીપમાં દાખલ કરયા છે તો તેણે સન ૧૮૮૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૩૫૯ એટલે આ આકટની ક. ૨૨૬ મુજબ ચાલવું જોઇએ—રાણી વિરૂધ રાજકુમાર મુકરજી વાં. રી. પ્ર. ૧૪

સદરહુ શાહેદોની જબાનીલેવાને માજીસ્ટરેટને અધિ

૨૧૨ માજીસ્ટરેટનો નજરમાં આવેતો ૨૧૧ મી કલમ પ્રમાણે પોતાને આપેલી હરકોઇ ટીપમાં જે સખસનું નામ લખેલું હોય તે સખસને સમન કરીને તેની જબાના લેવાને તે માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે.

કમિટ કરવાનો હુકમ.

૨૧૩. જયારે ૨૧૧ મી કલમ પ્રમાણે ટીપ આપવાનું તોહમતવાળાને ફરમાવેથી તેણે તેમ કરવાની ના કહી હોય, અથવા જયારે સદરહુ ટીપ તેણે આપી હોય અને તે માંહેના (જો હોય તો) જે શાહેદોની જબાની લેવાનો તે માજીસ્ટરેટની મરજી હોય તે શાહેદને ૨૧૨ મી કલમ પ્રમાણે સમન કરીને તેમની જબાની લીધી હોય, ત્યારે તે માજીસ્ટરેટ તોહમતવાળાનો હાઇકોરટમાં અથવા સેશન કોરટમાં (જેમ હોય તેમ) ઇનશાફ થવા સારૂ તેને કમિટ કરવાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે, અને (તે માજીસ્ટરેટ પરેસિડેન્સિ માજીસ્ટરેટ ન હોય તો) તેણે આવી રીતે કમિટ કરવાના કારણ પણ મુખતેસરમાં નોંધવા

ઇલાકાનાં મુખ્ય શેહેરોનીબાહાર જે સખસની ઉપરરાણીસાહેબનીવિલાયતિરઈયતની સાથે એકઠું તોહમત આવ્યું હોય તે સખસ બાબત.

૨૧૪. (રાણી સાહેબની વિલાયતિ રઈયત નહોય એવા) કોઇ સખસે રાણીસાહેબની કોઇ વિલાયતી રઇયતની સાથે મળીને કાંઈ ગુન્હો કરયો છે એવું તે સખસની ઉપર પરેસીડેન્સી માજીસ્ટરેટ શિવાય બિજા કોઇ માજીસ્ટરેટની આગળ તોહમત મુકવામાં આવે, અને રાણીસાહેબની સદરહુ વિલાયતિ રઇયતને તેજ કામમાંથી ઉઠેલા તેવાજ તોહમત ઉપરથી હાઇકોરટમાં તેનો ઇનશાફ કરવાની તઇયારી હોય, અને તોહોમતવાળાને તેનો ઇનશાફ કરવાની તઇયારી હોય, અને તોહોમતવાળાને તેનો ઇનશાફ થવા સારૂ કમિટ કરવાના પુરતા સબબ છે એવું તે માજીસ્ટરેટ ઠરાવે તો તેણે તોહમતવાળાને તેનો ઇનશાફ થવા સારૂ કમિટ કરવાના પુરતા સબબ છે તે માજીસ્ટરેટ ઠરાવે, તો તેણે તોહમતવાળાને તેનો ઇનશાફ થવા સારૂ સેશનકોરટમાં કમિટ ન કરતાં હાઈકોરટમાં કમિટ કરવો.

૨૧૩ મિં અથવા ૨૧૪ મો કલમપ્રમાણેકમિટ કરયાના હુકમ રદકરવાબાબત.

૨૧૫. કોઈ યોગ્ય અધિકારવાળા માજીસ્ટરેટે ૨૧૩ મી અથવા ૨૧૪ મી કલમ પ્રમાણે કમિટ કરવા કરવાનો હુકમ એક વખતે કરયો એટલે પછી તે ફકત હાઇકોરટથી રદ થઇ શકે, અને ફકત કાયદાની કોઇ બાબત ઉપરથીજ રદ થઇ શકે.

ટીકા—કમિટ કરયા પછી ફરિયાદી રાજિનામું આપે તો કમિટ કરેલું કામ માંડીવાળી શકાવું નથી—રાણી વિરૂધ સલીમસેખ વીકલી રીપોર્ટ ૬ પ્ર. ૫૭

જો સેશનજડજનો નજરમાં એમ આવે કે કમિટ કરવાનો હુકમ ગેરવ્યાજબી છે તો તેણે હાઇકોરટને એ બાબત લખી મોકલવું જોઇએ. પોતાથી કાંઈ થઈ શકે નહી-રાણી વિરૂદ્ધ માતા દયાલ અલ્હાબાદ હાઇકોરટ રિપોત. વા. ૪ પ્ર. ૧૪

માજીસ્તરેટે ચાર શાહેદ લીધા અને તોહમતવાળાને છોડી મુકવાને હુકમ કરયો બાદ એમ માલમ પડયું કે એક પાંચમો શાહેદ કોરતમાં હાજર છે તેથી છોડી મુકવાનો હુકમ રદ કરી વધારે પુરાવો લીધો અને પછી તોહમતવાળાને સેશન કમિટ કરવાનો હુકમ રદ કરી વધારે પુરાવો લિધો અને પછી તોહોમતવાળાને સેશન કમિટ કરવાનો હુકમ કરયો આ કામમાં એમ ઠરાવ્યું કે માજીસ્ટરેટનો હુકમગેરકાયદેસર નથી મદ્રાસ હા. કો. રી. એપેલેન્ટ વા. ૭ પ્ર. ૪૦ તા૦ ૨૩ નવેમબર સન ૧૮૭૪.

જયારે તોહોમતવાળાનેકમિટકરયોહોયત્યારેતેનાબચાવસારૂ શાહેદોને સમન કરવાબાબત

૨૧૯. જયારે તોહોમતવાળા સખસે ૨૧૧ મી કલમ પ્રમાણે શાહેદોની કોઇપણ ટીપ આપી હોય અને તેનો ઇનશાફ થવા સારૂ તેને કમાટ કરયો હોય, ત્યારે તે ટીપ માંહેના જે શાહેદો પોતાની આગળ થયા નહોય તે શાહેદોને જે કોરટમાં તોહોમતવાળાને કમિટ કરયો હોય તે કોરટની આગળ હાજર થવા સારૂ તે માજીસ્તરેટે સમન કરવા.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે જયારે સદરહુ સખસને હાઈકોરતમાં કમિટ કરયો હોય; ત્યારે માજીસ્તરેટની નજરમાં આવેતો સદરહુ શાહેદોને સમન કરવાનું કામ કલારક આફ ધી કાંઉનની પાસે રેહેવા દેવાને તે માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે, અને સદરહુ શાહેદોને તે પ્રમાણે સમન કરવા જોઇએ.

શાહેદનાખરચની રકમ)અનામત મુકવામાં નઆંવેતો નકામાશાહેદનેસમનકરવાનીનાકેહેવી

વળી એવું પણ ઠરાવ્યું છે કે જો તે ટીપમાં કોઇપણ શાહેદનું નામ તસ્દી આપવા સારૂ અથવા વિલંબ કરવા સારૂ અથવા ન્યાયની મતલબ પાર નપડે એમ કરવા સારૂ દાખલ કરેલુછે એવું તે માજીતસ્રેટ ધારે, તો સદરહુ શાહેદનો પુરાવો મુદ્દાનો છે એવું માનવાનાં યોગ્ય કારણો છે એવી પોતાની ખાત્રી કરી આપવાનું તોહોમતવાળાને ફરમાવવાને તે માજીસ્તરેટ મુખત્યાર છે, અને પોતાની ખાત્રી નથાય તો; તે શાહેદને સમન કરવાની ના કેહેવાને તે માજીસ્તરેટ મુખત્યાર છે. (એ પ્રમાણે ના કહેવના પોતાનાં કારણ દફતરમાં દાખલ કરવાં) અથવા તે સાહેદને સમન કરતાં પેહેલા તેને હાજર કરાવવાનો ખરચ પુરો પાડવા સારૂ પોતે જરૂરની ધારે તેવી રકમ અનામત મુકવાનું ફરમાવવાનો ખરચ પુરો પાડવા સારૂ પોતે જરૂરરની ધારે તેવી રકમ અનામત મુકવાનું ફરમાવવાને તે માજીસ્ટરેટ મુખત્યારછે.

ટીકા--અમુક શાહેદોને બોલાવવાનું શું કારણ છે એવું માજિસ્ટરેટ કેદીને પુછે ત્યારે તે કાંઇ કારણ બતાવે નહીતો પછી એ શાહેદોને સમન્સ કરવા માજીસ્ટરેટની ફરજ નથી પણ એ શાહેદોને બોલાવવા હોયતો આટલું ખરચ લાગશે અને તે અનામત મુકે તો સમન્સ કરવા હરકત નથી એવું માજિસ્ટરેટ કેદીને તેજ વખતે કહી દેવું જોઇએ-મુંબાઇ.પા.

મુદાલીનો કેસ મદ્રાસ હાઇકોર્ટ રીપોર્ટ વા. ૪ પ્ર ૮૧

આ કલમમાં તોહમતદારના શાહેદોને ઇનશાફના કામમાં ઢીલ થશે વગેરે કારણો ન બોલાવવા માજીસ્ટરેટને જે મુખ્ત્યારી આપીછે. તે માટે કલકતા હાઇકોરટના વિદ્વાન જડજ મી૦ જેકસન આ પ્રમાણે કહેછે.—તોહોમતદાર શું બચાવ કરવાનો છે તે માજીસ્ટરેટ જાણી શકે અને પછી એ બચાવનો પ્રકાર જાણી તોહમતદારના શાહેદોને તે બોલાવવા નાકેહે તેને માટે આ મુખત્યારી આપી નથી શાહેદ અગત્યનો છે કે કેમ તેજ માત્ર તેણે જાણી લેવુ જોઇએ—કઇસરેહિંદ વિરૂદ્ધ, દિનોનાથ પટક, ઇન્ડિયન લા રિપોટ કલકત્તા વા. ૩ પ્ર ૫૮૨

તોહમતદારના શાહેદોઓને નહી બોલાવવા માટે આ કલમમાં જે આધાર બતાવ્યા છે તે આધાર શિવાય તહોમતદારે જે શાહેદોનાં નામ આપ્યા હોય તે શાહેદોને સમન્સ કરવાની ના કેહેવા માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર નથી તોહોમતદારને તેના શાહેદોના નામ આપવાનું કેહેવામાં આવે તે વખતે તે તેવા શાહેદો આપવાનું ના કેહે ત્યાર પછી માજીસ્ટરેટ કાંઇ નવો પુરાવો લેતો આગળ પોતાના શાહેદના નામ આપવાને કાંઇ હરકત થતી નથી દીલામાહાતન વિરૂદ્ધ સીવોદયાલ કોરી ઇન્ડિયન લા. રીપોટ કલકતા વા. ૬ પ્ર. ૭૬૪

ફરિયાદિઓનું ત થાશાહેદોનું ખત. ૨૧૭. ફરિયાદિઓ તથા ફરિયાદિ પક્ષનો અને તોહોમતવાળાના સાહેદો, જેઓના હાજરી સેશનકોરટમાં અથવા હાઈકોરટમાં જરૂરની હોય, અને જેઓ તે માજીસ્ટરેટની આગળ હાજર થાય, તેઓએ જયારે તેમને ફરમાવવામાં આવે ત્યારે, પ્રસંગ પ્રમાણે ફરિયાદનું કામ ચલાવવા સારૂ અથવા સાક્ષિ આપવા સારૂ સેશનકોરટમાં અથવા હાઇકોરટમાં હાજર થવા બાબતનાં ખત તે માજીસ્ટરેટની આગળ લખી આપવા.

હાજરથવાનાઅથવાખતલખી આપવાનીનાકહેતો પેહેરામાં અટકાવી રાખવા બાબત. જો કોઇ પણ ફરિયાદિ અથવા શાહેદ સેશનકોરટની અથવા હાઈકોરટની આગળ હાજર થવાની, અથવા ઉપર ફરમાવ્યા મુજબ મુચરકો લખી આપવાનો નાકહે, તો તે સદરહુ ખત લખી આપે ત્યાં સુધી, તેને પેહેરામાં અટકાવી રાખવાને તે માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે, અને જયારે સદરહુ પ્રમાણે જરૂર પડે ત્યારે તે માજીસ્તરેટે તેને પેહેરામાં આપીને, પ્રસંગ પ્રમાણે સેશનકોરટની અથવા હાઇકોરટની પાસે મોકલી દેવો.

કમિટકરયાનીવાત કર્યારેજાહેર કરવી ૨૧૮. જયારે તોહમતવાળાને તેનો ઇનશાફ થવા સારૂ કમિટ કરવામાં આવે ત્યારે જે સખસને સ્થાનિક સરકાર આ બાબત નિમે તે સખસની ઉપર તે માજીસ્તરેટે એક હુકમ મોકલવો. તેમાં કમિટ કરયાની વાત જણાવવી અને તોહમતનામાના નમુનાની ખબર સદરહુ સખસને થઇ ચુકીછે એવી તે માજીસ્ટરેટનો ખાતરી થાયતો તેમ કરવાની જરૂર નથી

તોહમતનામુ વિગે અને તોહમતનામું, ચોકસીનું દફતર તથા જે હથિયાર અથ

રેહાઈકોરટનીપાસે વા બીજી વસ્તુ પુરાવામાં રજુ કરવાની હોય તે, એટલું તે મા અથવાસેશનકોરટની જીસ્તરેટે સેશનકોરટને અથવા[જ્યારે તેકામ હાઈકોરટમાંથિ કમિ પાસેમોકલવાબબત. ટ કરયું હોય ત્યારે) કલારક આફ ધી ક્રાઉનને અથવા બીજા જે અમલદારને હાઈકોરટે આ બાબત નિમ્યો હોય તે અમલદારને મોકલવું.

હાઇકોરટની પાસેઅંગરેજીતરજુમોમોકલવાબાબત. જ્યારે તે કામ હાઈકોરટમાં કમિટ કરયું હોય અને દફતરનો કોઇપણ ભાગ અંગરેજી ભાષામાંનહોય ત્યારે સદરહુ ભાગનો અંગરેજી તરજુમો દફતર સાથે મોકલવો.

પુરવણી સાહેદોને સમન કરવાનો અખત્યાર. ૨૧૯. કામ કમિટ કરયા પછી અને ઈનસાફ શરૂ થતાં પેહેલા પુરવણી શાહેદોને સમન કરીને તેઓની જુબાની લેવાને, અને હાજર થઈને શાક્ષિ આપવા સારૂ આ કાયદામાં પાછળ ઠરાવેલી રીતે તેમને બાંધી લેવાને તે માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે.

સદરહુ જુબાની બની શકે તો; તોહોમતવાળાનો સમક્ષ લેવી અને જ્યારે તે માજીસ્તરેટ પ્રેસિડેન્સિ માજીસ્ટરેટ નહોય ત્યારે તોહોમતવાળો માગે તો, સદરહુ શાહેદોના પુરાવાની એક નકલ તેને મફત આપવી.

ઈનશાફથતાંસુધી તોહોમતવાળાને પેહેરામાંરાખવા બાબત. ૨૨૦ ઈનશાફ થતાં સુધી, અને ઈનશાફનું કામ ચાલતું હોય ત્યારે માજીસ્ટરેટે, જામીન લેવા સંબંધી આ કાયદાના ઠરાવોને અનુસરીને તોહમતવાળાને પોતાનું વારંટ કાહાડીને કેદ કરવો.

બાબ ૧૯ મો

તોહેમતનામા બાબત.

તોહમતનામાનો નમુનો.

તોહોમતનામામાં ગુન્હો લખવો. ૨૨૧ તોહમતવાળાની ઉપર જે ગુન્હાનું તોહોમત મુકયુંહોય તે ગુન્હો આ કાયદા મુજબના દરએક તોહોમતનામામાં લખવો.

ગુન્હાનુંવરણનકરવાનેતેનુંમુકરરનામ લખવુબસ છે. જે કાયદા પ્રમાણે તે ગુન્હો થતો હોય તે કાયદામાં તેનું કાંઈ મુકરેર નામ પાડયું હોયતો તોહમતનામામાં ફકત તે નામ લખીને તે ગુન્હાનું વરણન કરવામાં આવે તો ચાલે.

ગુન્હાનું કાંઇમુકરર નામનહોયત્યારેતે કેમ લખવો. જે કાયદા પ્રમાણે તે ગુન્હો થતો હોય તે કાયદામાં તેનું કાંઈ મુકરર નામ પાડયું નહોય; તો તોહમતવાળાની ઉપર જે બાબતનું તોહોમત મુકયું હોય તે બાબતની તેને ખબર મળે એટલો તે ગુન્હાની વ્યાખ્યાનો ભાગ લખવો જોઈએ.

જે કાયદાની તથા તેવી જે કલમનો વિરૂદ્ધ તે ગુન્હો કરયાનું કહેવામાં આવ્યું હોય તે કાયદો તથા કલમ તોહોમતનામામાં જણવવા.

તોહોમતનામાંઉપ તોહોમતનામું કરયુંછે એ વાત જે ગુન્હાનું તોહોમત મુકયું

શરથી શું શું સમજવું. — હોય તે ગુન્હો થવાને કાયદાસર જે જે શરત કાયદા પ્રમાણે જોઈએ તે તે શરત તે અમુક કામમાં પાર પડીછે, એવું કહ્યા સમાન છે.

તોહમતનામાની ભાષા. — ઈલાકાનાં મુખ્ય શેહેરોમાં તોહમતનામું અંગરેજીમાં લખવું; બીજે ઠેકાણે તે અંગરેજીમાં અથવા કોરટની ભાષામા લખવું

અગાઉ ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ ક્યાં લખવો. — તોહોમતવાળાની ઉપર અગાઉ કાંઈ ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય અને જે શિક્ષા ઠરાવવાને કોરટને અધિકાર હોય તે શિક્ષા ઉપર અસર થવા સારૂ અગાઉનો ઠરાવ સાબિત કરવાનો ઈરાદો હોય તો અગાઉ ગુન્હો સાબિત થયાના ઠરાવની વાત તથા તેની તારીખ તથા જગા તોહમતનામામાં લખવી. તે મચકુર લખ્યો નહી હોય, તો શિક્ષાનો હુકમ કરતાં પેહેલાં કોઈપણ વખતે તે મચકુર વધારવાનો કોરટને અધિકારછે.

દૃષ્ટાંતો.

(અ) બ. નું ખુન કરયાનું તોહમત અ. ની ઉપર મુકયું છે એ વાત હેઠળ કહયા સમાન છે; એટલે હિંદૂસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૨૯૯ મી અને ૩૦૦ મી કલમમાં ખુનની વ્યાખ્યા લખીછે તે વ્યાખ્યામાં અ. નું કૃત્ય આવેછે; અને તેજ કાયદાના સાધારણ અપવાદમાંના કોઈ અપવાદમાં તે કૃત્ય આવતું નથી; અને ૩૦૦ મી કલમમાં પાંચ અપવાદ છે તેમાંના કોઈ અપવાદમાં તે કૃત્ય આવતું હોયતો તે અપવાદમાં ત્રણ શરતો છે તે માંની એક નહીતો બીજી શરત તેને લાગુ પડેછે.

(બ) ગોળી મારવાનાં હથિયારવડે બંને બુદ્ધિપુરવક મહાવ્યથા કરવાનું તોહમત હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૩૪૫ મી કલમ પ્રમાણે અ. ની ઉપર મુકયું છે; એ વાત હેઠળ કહયા સમાન છે, એટલે હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૩૩૫ મી કલમમાં તે બાબત સંબંધી ઠરાવ્યું નથી, અને તે બાબતને સાધારણ અપવાદો લાગુ પડતા નથી.

(ક.) અ. ની ઉપર ખુનનું અથવા ઠગાઈનું અથવા ચોરીનું અથવા જબરાઈથી કહાડવાનું અથવા છિનાળાનું અથવા સાપરાધ ધમકીનું અથવા મિલકતની ખોટી નિશાની વાપરવાનું તોહોમત આવ્યું છે, હિંદૂસ્તાનના ફોજદારી કાયદામાં એ ગુન્હાઓની જે વ્યાખ્યાઓ લખીછે તે વિશે કાંઈપણ કહયા વગર, અ એ ખુન અથવા ઠગાઈ અથવા ચોરી અથવા જબરાઈથા કહાડવાનો ગુન્હો અથવા છિનાળું કરયું છે અથવા સાપરાધ ધમકી દેખાડી છે, અથવા મિલકતની ખોટી નિશાની વાપરી છે એટલું જ તોહમતનામામાં લખવામાં આવે તો ચાલે. પણ તે ગુન્હા બાબત જે કલમ મુજબ શિક્ષા થઈ શકતી હોય તે કલમ, પ્રત્યેક પ્રસંગે, તોહમતનામામાં લખવી.

(૬) સરકારી નોકરના કાયદેસર અખત્યારથી વેચવા કહાડેલી મિલકતના વેચાણમાં ઇરાદાપુરવક અટચણ કરવાનું તોહમત હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૧૮૪ મી કલમ પ્રમાણે અ. ની ઉપર મુકયું છે ત્યારે તોહમતના મામાં એ શબ્દો લખવા.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૪૩૯ નાપારેગરાફ ૧-૨-૩ ૪-૫-૬-ને મળતી છે અને છેલા ભાગમા ઠરાવ થયાની વાત એ શબ્દો પછી જે "તેની તારીખ તથા જગ્યા" એ શબ્દો નવાછે.

આગળ ગુન્હો કરયાની હકિકત છેવટ ફેંસલો થયા અગાઉ કોઇપણ વખતે વધારી શકાય છે. રાણી વિરૂદ્ધ રાજકુમાર બોસ વીકલી રિપોટ ૧૯ પ. ૪૧

આગળ ગુન્હેગાર ઠરયો હતો એ હકિકતની બાબત છે જેથી તેનો નિરણય જજથી નહી પણ જુરીથી થવો જોઇએ ઇશાનચંદર દેવ વી રી. ૨૧ પ ૪૦

એક સેંકટકલાસ માજીસ્ટરેટે તોહુમતવાળાને ૬ મહિના સખત મજુરીની કેદની તથા બસેં રૂપિયા દંડની અને તે નહી આપેતો એક મહિનો વધારે સખત મજુરીની કેદની એવી શિક્ષા કરી. પીનલકોડના બાબ ૧૨ યા ૧૭ પ્રમાણે તે સખસ ઉપર પેહેલાં શિક્ષાણીય ગુન્હા કેટલીએક વખત સાબિત થયાછે એ વાત ધિયાનમાં લઇ [કલમ ૭૫) જીલ્લા માજીસ્ટરેટે તે મુકદમો એવા સબબથી સલાહ સારૂ મોકલી દીધો જે તે સખસને હમેશ ગુન્હો કરવાની ટેવછે માટે તેનો ઇનસાફ કરવાનો મજકુર સેંકટકલાસ માજીસ્ટરેટને અધિકાર નથી. જુ. ક્રી. પ્રા. કો. કલમ ૩૬૫ આ કાયદાની કલમ ૩૪૮ પેસ્તરના ગુન્હાની સાબિતીથી જુના ક્રિ. પ્રા. કો. કલમ ૩૬૫ આ કાયદાની કલમ ૩૪૮ પ્રમાણે મજકુર સખસ વિશે તપાસ થવી યોગ્ય છે એવો તે જીલ્લા માજીસ્ટરેટનો અભિપ્રાય છે તેની સાથે હાઇકોરટ મળતી છે તોએ પણ ઇનશાફ કરનાર માજીસ્ટરેટને મજકુર કલમ ૩૧૫ ઉપરથી પોતાના બ્યાજબી અભિપ્રાય પ્રમાણે ચાલવા વિશે અધિકાર આપવામાં આવેલો છે તે જોતાં મજકુર સેંકટકલાસ માજીસ્ટરેટને મજકુર ૩૧૫ ઉપરથી પોતાના બ્યાજબી અભિપ્રાય પ્રમાણે ચાલવા વિશે અધિકાર આપવામાં આવેલો છે તે જોતાં મજકુર સેંકડકલાસ માજીસ્ટરેટને અધિકાર નથીએમ આ કોરટ કહી શકાતી નથી એવું ઠરાવવામાં આવ્યું અને તેજ કારણસર નવો ઇનશાફ કરવા સારૂ આ કોરટથી હુકમ કરી શકાતો નથી, કોરટે એમ ઠરાવ્યું કે પેહેલા ગુન્હાની સાબિતી જુના ક્રિ. પ્રા. કો. કલમ ૪૩૯, આ કલમ ૨૨૧ મુજબ ચારજમા દાખલ કીધેલી નથીમાટે શિક્ષા વધારવામાં તેઓનો ઉપયોગ કરી શકાતો નથી સરકાર વિરૂધ આણાજી કસણા. મુ. હા. કો. નો ઠરાવ તા૦ ૨૪ અપરેલ ૧૮૭૩.

વખત,જગાઅનેસખસસંબંધીવિગત

૨૨૨. જે ગુન્હો કરયાનું કેહેવામાં આવતું હોય તે ગુન્હાના વખત સંબંધી તથા જગા સંબંધી અને (કોઇ સખસની વિરૂધ તે ગુન્હો કરવામાં આવ્યો હોય તો) તે સખસ સંબંધી અથવા (કોઇ વસ્તુની બાબતમાં તે ગુન્હો કરવામાં આવ્યો હોયતો) તે વસ્તુ સંબ

ધો જેટલી વિગત તોહોમતવાળાની ઉપર મુકેલાં તોહોમતની બાબત વિશે તેને ખબ
ર આપવાને વ્યાજબી રીતે બસ થાય તેટલી વિગત તોહમતનામામાં લખવી.

ગુન્હોકરયાનીરીત ક્યારે લખવીજોઇ. — ૨૨૩. જ્યારે કામનું સ્વરૂપ એવું હોય કે ૨૨૧ મી અથ વા ૨૨૨ મી કલમમાં કહેલી વિગત ઉપરથી તોહુમતવાળાની ઉ પર મુકેલું તોહમત તેને પુરતું સમજાતું નહી હોય, ત્યારે જે ગુન્હો કરવાનું કેહેવામાં આવતું હોય તે ગુન્હો જે રીતે કરયો હોય તે રીત રાંબ ધા જેટલી વિગત પણને કારણ સારૂ બસ થાય તેટલી વિગત તોહુમતનામામાં લખવી.

દ્રષ્ટાંતો.

(અ) ફલાણી વખતે ફલાણી જગાએ ફલાણી જણસની ચોરી કરયાનું તો હમત અ. ની ઉપર આવ્યું છે. ત્યારે કઇ રીતે ચોરી કરી તે રીત તોહ મતનામામાં લખવાની જરૂર નથી.

(બ) ફલાણી વખતે ફલાણી જગાએ બ.ને ઠગ્યાનું તોહમત અ. ની ઉપર આવ્યુ છે. ત્યારે અ. એ બ. ને શી રીતે ઠગ્યો તે રીત તોહમતનામામાં લખવી જોઇએ.

(ક) ફલાણી વખતે ફલાણી જગાએ ખોટી શાહેદી આપવાનું તોહુમત અ. ની ઉપર આવ્યું છે, ત્યારે અ. એ આપેલી શાહેદીનો ફલાણો ભાગ ખો ટો છે એવું કેહેવામાં આવ્યું હોય તે ભાગ તોહમતનામામાં લખવો જોઇએ.

(ડ) ફલાણી વખતે ફલાણી જગાએ બ. નામનો સરકારી નોકર પોતાનું સર કારી કામ કરતો હોય ત્યારે તેને અટચણ કરવાનું તોહમત અ. ની ઉપર આવ્યું છે. ત્યારે બ. પોતાનું કામ કરતા હતો ત્યારે તેને અ. એ જે રીતે અટચણ કરી તે રીત તોહમતનામામાં લખવી જોઇએ.

(ઇ) ફલાણી વખતે ફલાણી જગાએ બ. નું ખુન કરયાનું તોહુમત અ. ની ઉપર આવ્યું છે ત્યારે અ. એ બ. નું ખુન શી રીતે કરયું તે રીત તોહમ તનામામાં લખવાની જરૂર નથી.

[ફ] બ. ને શિક્ષામાંથી બચાવવાના ઇરાદાથી કાયદામાં ફરમાવેલો હુકમ નહી માનવાનું તોહમત અ. ની ઉપર આવ્યું છે ત્યારે જે હુકમ નહી માન્યાનુ તોહમત હોય તે હુકમ નહી માન્યાની વાત અ. એ જે કાયદો તોડયો હોય તે કાયદો એ બેઉ વાનાં તોહમતનામામાં લખવા જોઇએ.

તોહમતનામામાં હેના શબ્દોનોઅર્થ જેકાયદાપ્રમાણે ગુન્હોશિક્ષાકરવાલાયકહોયતે કાયદાપ્રમાણે કરવો. — ૨૨૪ દરએક તોહમતનામામાં ગુન્હાનું વરણુન કરવામાં વાપ રેલા શબ્દો જે કાયદા પ્રમાણે સદરહુ ગુન્હો શિક્ષા કરવા લા યક હોય તે કાયદામાં તેમનો જે અરથ કરયો હોય તે અરથમાં વાપરેલા છે એવું સમજવું.

ચુકનું ફળ. — ૨૨૫. તોહમતનામામાં જે ગુન્હો અથવા વિગત લખવી જોઇએ

તે લખવામાં કાંઈ ચુક પડે તેથી, અને તે ગુન્હો અથવા વિગત લખવામાં કાંઈ કસુર થાય તેથી તોહમતવાળો ઉલટું સમજયો નહી હોય તો તે ચુક અથવા કસુર મુદાની છે એવું મુકદમો ચાલતો હોય ત્યારે કોઇપણ વખતે સમજવું નહી.

દ્રષ્ટાંતો.

(અ) "ખોટો શિકકો પોતાના કબજામાં આવ્યો તે વખતે તે ખોટોછે એમ જાણ્યા છતાં તે શિકકો પોતાના કબજામાં રાખ્યાનું" તોહમતત હિંદુસ્થાનના ફોજદારી કાયદાની ૨૪૨ મી કલમ પ્રમાણે અ. ની ઉપર મુકયું છે. "દગલબાજીથી" આ શબ્દ તોહમતનામામાં મુકી દીધોછે. આ શબ્દ મુકી દિધાથી અ. ખરેખર ઉલટુ સમજયો એવું જણાતું નાહી હોય તો તે ચુક મુદાની છે એવું સમજવું નહી.

(બ) બ. ને ઠગવાનું તોહમત અ. ની ઉપર મુકયું છે, અને તેણે બ. ને શી રીતે ઠગ્યો તે રીત તોહમતનામામાં લખી નથી અથવા ખોટી લખીછે. અ. પોતાનો જવાબ કરેછે, અને શાહેદોને બોલાવે છે. તથા એ કામ શી રીતે બન્યું તે વિશે પોતાનો હેવાલ આપેછે. ત્યારે ઠગાઇ શી રીતે કરી તે રીત તોહમતનામામાં લખવાની કસુર કરી, તે મુદાની નથી એવું અનુમાન કરવાનો અખત્યાર કોરટને છે.

(ક) બ. ને ઠગવાનું તોહમત અ. ની ઉપર મુકયું છે, અને તેણે બ. ને શી રીતે ઠગ્યો તે રીત તોહમતનામામાં લખી નથી, અ. ને તથા બ. ને ઘણી આપ લે થઈ હતી, અને તોહમત કાંઈ આપ લે બાબત છે તે જાણવાનું સાધન બ. ની પાસે નહી હતું માટે તેણે કાંઈ જવાબ કરયો નહો ઠગાઈ શી રીતે કરી તે રીત તોહમતનામામાં લખવાની કસુર કરી તે મુદાની ચુક છે એવું અનુમાન સદરહુ વાતો ઉપરથી કરવાનો કોરટને અખત્યાર છે.

(ડ) સન ૧૮૭૨ ના જાન્યુઆરી મહિનાની ૨૧ મી તારીખે ખુદાબક્ષનું ખુન કરયાનું તોહમત અ. ની ઉપર મુકયું છે, ખરૂં જોતાં જે માણસનું ખુન કરયું તેનુ નામ હઇદ્રબક્ષ હતું. અને ખુન થયાની તારીખ ૨૦ મી જાન્યુઆરી સન ૧૮૭૨ એ હતી. એ ક ખુન શિવાય બીજા કોઈ ખુનનું તોહમત અ. ની ઉપર મુકેલુ નહી હતું અને માજીસ્ટ્રેટની આગળ જે ચોકસી થઇ તે હઇદરબક્ષના મુકદમા બાબતજ હતી અને તે ચોકસી અ. એ સાંભળી છે અ. ઊલટું સમજયો નથી. અને તોહમતનામામાંહેની તે ચુક મુદાની નથી એવું એ વાતો ઉપરથી અનુમાન કરવાનો અખત્યાર કોરટને છે.

(ઈ) અ. ની ઉપર સન ૧૮૭૨ ના જાન્યુઆરી મહિનાની ૨૦ મી તારીખે હઇદરબક્ષનું ખુન કરયાનું અને તેને ખુન બાબત પકડવાનો યત્ન ખુદાબક્ષ કરતો હતો તેનું સન ૧૮૭૨ ના જાન્યુઆરી મહિનાની ૨૧ મી તારીખે ખુ

ન કરયાનું તોહમત મુકયું છે, 'હઈદરબક્ષના ખુનનું તોહમત મુકયું' હતું ત્યારે ખુદાબક્ષન ખુનનાં તોહમત બાબત તેનો ઈનસાફ થયો તેનો જવાબ કરતી વખતે જે શાહેદો હાજર હતા તે હઈદરબક્ષના મુકદમાના શાહેદો હતા એ ઉપરથી આ ઊલટું સમજ્યો હતો અને તે ચુક મુદ્દાની હતી એવું અનુમાન કરવાનો અખત્યાર કોરટનેછે.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૪૪૩ ને મળતી છે, તોહમતનામામાં ગુન્હાનું વરણન લખવા વગેરેની ભુલ થઇ હોય તો તેથી શું અસર થાયછે તે માટે આ કલમ છે.

હિં. ફોજદારી કાયદાની કલમ ૪૧૧ પ્રમાણેના તોહમતમાં "બદદ્યાનત નથી" મિલકત લીધાનું લખવું રહી ગયું હોય પણ તેથી કેદીને કાંઇ નુકશાન થયુ ન હોય તો તેટલા કારણથી સઘળું કામ રદ થાય નહી.--રાણી વિરૂધ રમ્મા અને બીજા મુ. હા. રી. ૧૦ પ્ર ૩૭૩.

તોહમતનામું મોઘમ મુકેલું હોય અને તેમ હોવાથી તોમતદારને જવાબ આપવાના કામમાં નુકશાન થયું હોય તો સઘળું કામ રદ થાય—કઈસરેહિંદ વિ. બાબનખા મસકોજી ઈંડિયન લા. રી. ૨ મુંબાઇ. વા. ૨ પ્ર. ૧૪૨

તોહમતનામા વગર અથવા અધુરૂં તોહમત મુકીને કમિટ કરવામાંઆવે ત્યારે કેમ કરવું.

૨૨૬. જ્યારે કોઇપણ સખસને તોહમતનામા વગર અથવા અધુરૂં અથવા ભુલ ભરેલું તોહમત મુકીને તેનો ઈનશાફ થવા કમિટ કરવામાં આવે ત્યારે કોરટને અથવા હાઇકોરટની બાબતમાં કલારક આફ ધી ક્રાઉનને તોહમતનામું તઈયાર કરવાનો અથવા તોહમતનામામાં ઉમેરો કરવાનો અથવા બીજી રીતે ફેરફાર કરવાનો જેમ હોય તેમ અધિકાર છે; અને તેમ કરવામાં તોહમતનામાં બાબત આ કાયદા માંહેના નમુના સંબંધી કાનુનો ઉપર ધિયાન આપવું

કોરટને તોહમતનામામાંફેરફારકરવાનો અધિકાર છે.

૨૨૭. કોઈ પણ કોરટ ફેંસલો જણાવતાં પેહેલાં અથવા સેશનકોરટની અથવા હાઇકોરટની આગળ ઈનશાફના કામ ચાલતાં હોય તે બાબતમાં, જ્યુરી પોતાનો ઠરાવ કેહે તેની પેહેલાં અથવા આસેસરો [પોતાના અભિપ્રાય જણાવે તેનીજ પેહેલાંકોઇ પણવખતે તોહમતનામામાં ફેરફાર કરવાને મુખત્યાર છે.

સદરહુ પ્રકારનો દરએક ફેરફાર તોહમતવાળાને વાંચી સંભળાવવો તથા સમજાવવો.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૪૪૪. ૪૪૫ ને મળતી છે. તોહમત ફેરવવા માટે કોરટનો કેવો અધિકાર છે તેની રીતી માટે આ કલમ છે. જુરીએ પોતાનો નીવેડો આપા પછી તોહમત ફેરવી શકાય નહી એવું આગળ ઠરયું છે. રાણી વિ. સેખઅલી મુંબાઈ હાઇકોરટ રીપોટ; કો કે. વા. ૫ પ્ર૦ ૯

ખુનના તોહમત માટે આસેસરોએ પોતાનો મત આપ્યા પછી તેમને રજા મળી, જડજે પાછળથી ખુનનું તોહમત ફેરવી શીક્ષિણય મનુષયવધનું તોહમત રાખ્યું અને કેદીને સજા કરી તે એ પ્રમાણે ફેરવેલું તોહમત ગેરવ્યાજબી ઠરયું—રાણી વિરૂધ ડી

ઇસોલા. વીકલી રીપોર્ટ ૧ પ. ૪૦

તોહમત મુકી તોહોમતદારને સેશન કમિટ કરવામાં આવ્યો હોય તે તોહમત ને બદલે બીજું તોહમત સેશનજડજ મુકી શકે છે, પણ નિચલી કોરટે મુકેલા તોહમ તથી તદન જુદુંજ હોય એવું નવું તોહમત વધારવા તેનો અધિકાર નથી—રાણી વિ રૂધ વારીજ અલી અલ્હાબાદ હાઇકોરટ રીપોર્ટ વા. ૩ પ. ૩૩૭.

ફેરફાર કર્યા પછી ઇનસાફનું કામ તુરતક્યારે ચલાવી શકાય.

૨૨૮ ૨૨૬ મી કલમ મુજબ અથવા ૨૨૭ મી કલમ મુજબ તઇયાર કરેલું તોહમતનામું અથવા કરેલો ફેરફાર જો એવી તરેહનો હોય કે પછી તુરત તે ઇનસાફનું કામ ચલાવવાથી કોરટના અભિપ્રાય પ્રમાણે તોહમતવાળાને પોતાનો જવાબ કરવામાં અથવા ફરિયાદનું કામ ચાલાવનારને તે મુકદમો ચલાવવામાં કાંઇ નુકશાન થવાનો સંભવ નથી તો સદરહુ તોહોમતનામું તઇયાર કર્યા પછી, અથવા સદરહુ ફેરફાર કર્યા પછી, જાણે તે નવું અથવા ફેરફાર કરેલું તોહોમતનામું અસલ તોહોમતનામું હોય એવી રીતે, તે ઇનસાફનું કામ, પોતાની નજરમાં આવે તો ચલાવવાને તે કોરટ મુખત્યાર છે.

નવે સરથી ઇનસાફ કરવાનું ક્યારે ફરમાવી શકાય અથવા ઇનસાફ ક્યારે મુલતવી રાખી શકાય.

૨૨૯ જોતે નવું અથવા ફેરફાર કરેલું તોહોમતનામું એવી તરેહ હોય કે પછી તુરત તે ઇનસાફનું કામ ચલાવવાથી, કોરટના અભિપ્રાય પ્રમાણે તોહોમતવાળાને અથવા ફરીયાદનું—કામ ચલાવનારને ઉપર કહ્યા મુજબ નુકશાન થવાનો સંભવ છે, તો નવેસરથી ઇનસાફ કરવાનું ફરમાવવાને અથવા જેટલી મુદત જરૂરની હોય તેટલી મુદત સુધી ઇન્સાફનું કામ મુલતવી રાખવાને તે કોરટ મુખત્યાર છે.

ફેરફાર કરેલા તોહોમતનામાં માંહેના ગુન્હા બાબત ફરિયાદનું કામ ચલાવવા સારૂ અગાઉથી મંજુરીયત જોઇતી હોય તો કામ બંધ રાખવું.

૨૩૦ જો તે નવાં અથવા ફેરફાર કરેલાં તોહોમતનામામાં લખેલા ગુન્હા બાબત ફરિયાદનું કામ ચલાવવા સારૂ અગાઉથી મંજુરીયત લેવી જરૂરની હોય, તો તે મંજુરીયત મેળવવામાં આવે ત્યાં સુધી તે મુકદમો ચલાવવો નહી, પણ જે હકીકતોને આધારે તે નવું અથવા ફેરફાર કરેલું તોહોમતનામું બનાવ્યું હોય તેજ હકીકતોને આધારે ફરીયાદનું કામ ચલાવવા સારૂ મંજુરીયત લેવાઇ ચુકી હોય તો તે મુકદમો ચલાવવાને હરકત નથી.

જ્યારે તોહોમતનામામાં ફેરફાર કરવામાં આવે ત્યારે સાહેદોને પાછા બોલાવવા બાબત.

૨૩૧ જ્યારે ઇન્સાફ સરૂ થયા પછી કોરટ કોઇ તોહમતનામામાં ફેરફાર કરે, ત્યારે સાહેદની જુબાની લેવાઇ હોય તે સાહેદને ફરીથી બોલાવીને અથવા ફરીથી સમન કરીને સદરહુ ફેરફારના સબંધમાં તેની જુબાની લેવાની છુટ ફરીયાદનું કામ ચલાવનારને તથા તોહમતવાળાને આપવી.

મુદ્દાની ચુકનું ફળ. ૨૩૨ કોઇ પણ અપીલ કોરટના અથવા હાઈકોરટ તપાસ કરવાનો અથવા ર૭ મા બાબ મુજબનો પોતાનો અધિકાર ચલાવતી હોય ત્યારે હાઇકોરટના મતમાં એમ આવે કે જે સખસના ઉપર કોઈ ગુન્હો સાબિત થવાનો ઠરાવ થયલો છે તે સખસ કાંઇ તોહમતનામું નહી હોવાને લીધે અ-થવા તોહમતનામામાં કાંઈ ચુકને લીધે પોતાનો જવાબ કરવામાં ઉલટું સમજ્યો છે. ત્યારે પોતે દુરસ્ત ધારે એવી ગમે તે રીતે તોહમતનામું તઈયાર કરીને તે ઉપરથી ઈનસાફ નવેસરથી કરવાનું તે કોરટે ફરમાવવું.

જો તે કોરટની નજરમાં એવું આવે કે સાબિત થયેલી હકીકતોના સબંધમાં તોહમતવાળાની ઉપર કાંઈ કાયદેસર તોહમત મુકી શકાય નહી એવી તે મુકદમાની હકીકત છે તો તે ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ તે કોરટે રદ કરવો.

દ્રષ્ટાંત.

અ. નો ઉપર હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૧૯૬ મી કલમ પ્રમાણે ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો છે, અને જે સાહેદી આપવા પુરાવાને ખરી સાહેદી અથવા ખરાં પુરાવાની માફક તેણે દુષ્ટ ભાવથી વાપરયો અથવા વાપરવાની કોશીસ કરી તે સાહેદી ખોટી છે અથવા તે પુરાવો બનાવટનો છે એવું તે જાણતો હતો એવો મચકુર તોહમતનામામાં મુકી દીધો છે. અ. ને સદરહુ પ્રકારનું જ્ઞાન હતું. અને તે વાતનો મચકુર તોહમતનામામાં મુકી દેવાથી તે પોતાનો જવાબ કરવામાં ઉલટું સમજેલો એવું તે કોરટને સંભવિત લાગે, તો તોહમતનામામાં સુધારો કરીને તે ઉપરથી ઈન્સાફ નવેસરથી કરવાનું તે કોરટે ફરમાવવું: પણ અ, ને સદરહુ પ્રકારનું કાંઇ જ્ઞાન હતું નહી એવું ચલાવેલાં કામ ઉપરથી સંભવિત જણાય, તો તે સાબિત થયાનો ઠરાવ તે કોરટે રદ કરવો.

તોહોમતનામા એકઠાં કરવાં.

જુદાજુદા ગુન્હા બાબત જુદાજુદા તોહમતનામાં. ૨૩૩ કોઇપણ સખસની ઉપર જુદા જુદા ગુન્હાના તોહમત મુકવામાં આવે ત્યારે તે દરેક ગુન્હા બાબત જુદું જુદું તોહમત મુકવું, અને તે દરેક તોહમતનો ઈન્સાફ જુદો જુદો કરવો જોઈએ, પણ ૨૩૪ મી, ૨૩૫ મી, ૨૩૬ મી, અને ૨૩૯ મી કલમોમાં કહેલી બાબતોમાં તેમ નહીં કરવું.

દ્રષ્ટાંતો.

એક વખતે ચોરી કરયાનું અને બીજી વખતે મહાવ્યથા કરયાનું તોહોમત અ ની ઊપર આવ્યું છે. ચોરી બાબત અને મહાવ્યથા કરયા બાબત અ ની ઊપર જુદુ જુદુ તોહોમત મુકીને જુદો જુદો ઇન્સાફ કરવો.

એક વરસમાં એક જ જાતના ત્રણ ગુન્હા કરયા હોય તે. ૨૩૪ જ્યારે એકજ જાતના એક કરતાં વત્તા ગુન્હા પેહેલેથી તે છેલ્લા ગુન્હા સુધી બાર મહીનાની મુદતમાંહે કરયાનું તોહોમત કોઇ સખસની ઊપર આવ્યું હોય ત્યારે તે ગુન્હાઓ

ઓનું એકઠું તોહોમત મુકવાનો અધિકાર છે. માંના ઘણામાં ઘણા ત્રણ ગુન્હા સુધી ગમે તેટલા ગુન્હાઓનું તોહોમત તે સખસની ઊપર મુકીને તે બાબત તેનો એકજ વખતે ઇનસાફ કરવાનો અધિકાર છે.

જે ગુન્હાઓ બાબત હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની અથવા હરકોઇ વિષય અથવા સ્થાનિક કાયદાની એકજ કલમ પ્રમાણે એકસરખી સિક્ષા થઇ શકે તે ગુન્હાઓ એકજ જાતના છે.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૪૫૩ ને મળતી છે. એક વરસમાં કેદીએ જુદા જુદા ઘણા ગુન્હા કરયા હોય તો તે ગુન્હા માટે જુદા જુદા તોહોમત મુકી તેનો એકજ દિવસે જુદો જુદો ઇનસાફ કરવાને હરકત નથી—રાણી વિરૂદ્ધ રામ નાઇકપા. ઇંડીયન લા. રીપોટ કલકત્તા વા. ૨૦ પ્ર. ૫૪૦

તોહોમતદારે જુદા જુદા સખસના સબંધમાં ગુન્હા કરયા હોય તો સાથે તોહોમત મુકાય નહીં એકજ સખસ ફરીયાદી હોય તો એકઠાં તોહોમત મુકાય----કેસરે હિંદ વિરૂદ્ધ મુરારી. ઇંડીયન લા રીપોટ અલ્હાબાદ વા. ૪ પ્ર. ૧૪૭

એકજ જાતના જે ત્રણ કરતાં વધારે ગુન્હાઓ એક વરસમાં બનેલા હોય તે ગુન્હાઓનો ઇનસાફ જુદુ જુદુ કામ ચલાવી કરયો. આવા પ્રસંગે આ તમામ ગુન્હાઓને માટે માજીસ્ટરેટ ફકત પોતાના અધિકારથી બમણી શિક્ષા કરી શકે છે એમ નથી આવા પ્રસંગે દરેક ગુન્હાને માટે પોતાને જે શિક્ષા કરવાનો અધિકાર છે તેટલી શિક્ષા તે માજીસ્ટરેટ કરી શકે છે દોલતીયા વિગેરેના કામમાં ઇંડીયન લા. રીપોટ અલ્હાબાદ વા. ૩ પ્ર. ૩૦૫

૧ એક કરતાં વત્તા ગુન્હા બાબત ઇનસાફ.

૨૩૫ ૧—કેટલાં એક કૃત્યોનો એક બીજા સાથે એવો સબંધ હોય કે તેથી તે કૃત્યો મળીને એકજ કામ થાય તેવાં કરૂત્યો કરવામાં જો એકજ સખસે એક કરતાં વત્તા ગુન્હા કરયા હોય, તો એવા દરએક ગુન્હાનું તોહોમત તે સખસની ઉપર મુકીને તે બાબત તેનો ઇનસાફ એકજ વખતે કરવાનો અધિકાર છે.

૨—એક ગુન્હાને બે વ્યાખ્યા લાગુ હોય તે ગુન્હો.

૨—જે કૃત્યો કરયાનું કેહેવામાં આવતું હોય તે કૃત્યો મળીને એક ગુન્હો થાય અને જે કોઇ ચાલુ કાયદામાં ગુન્હાઓની વ્યાખ્યા અથવા શિક્ષા કહેલી હોય તે કાયદાની બે અથવા વધારે જુદી જુદી વ્યાખ્યા તે ગુન્હાને લાગુ હોય, તો જે સખસની ઊપર તે કૃત્યોનું તોહોમત આવ્યું હોય તે સખસની ઉપર સદરહુ ગુન્હાઓમાંના દરએક ગુન્હાઓનું તોહોમત મુકીને તે બાબત તેનો એકજ વખતે ઇનસાફ કરવાનો અધિકાર છે.

૩ જે કૃત્યો (છુટા છુટા લેવાથી) એક ગુન્હો થાય, પણ એકઠાં લેવાથી કાંઈ જુદો ગુન્હો થાય તેવાં

૩—જે કૃત્યોમાંનું એક અથવા એક કરતાં વધારે કૃત્ય જાતેજ કાંઇ ગુન્હો થાય તેવાં કેટલાએક કૃત્યોને જ્યારે એકઠાં કરવામાં આવે ત્યારે કાંઇ જુદોજ ગુન્હો થાય, તો જે સખસની ઉપર તે કૃત્યોનું તોહોમત આવ્યું હોય તે સખસની ઊપર જે ગુન્હો સદરહુ કરત્યો એકઠાં કરવાથી થતો હોય તે ગુ-

કૃત્યો. ન્હાનું અથવા જે ગુન્હો સદરહુ કૃત્યોમાંના એક અથવા વધારે કૃત્યથી થતો હોય તે ગુન્હાનું તોહોમત મુકીને તે બાબત તેનો એકજ વખતે ઇનસાફ કરવાનો અધિકાર છે.

આ કલમના કોઈપણ મજકુરથી હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૭૧ મી કલમને બાધ આવશે નહી.

દ્રષ્ટાંતો.

૧ લા પારેગ્રાફનાં--

(અ) બ નામનો સખસ કાયદાસર કેદમાં છે તેને અ છોડાવે છે, અને તેમ કરવામાં ક નામના જે કાન્સટેબલના પેહેરામાં બ હતો તે કાન્સટેબલને મહાવ્યથા કરે છે. અ ની ઊપર હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૨૨૫ મી તથા ૩૪૩ મી કલમમાં કહેલા ગુન્હામાં તોહોમત મુકવાનો અને તે ગુનહા બાબત તેનો ઇનસાફ કરવાનો અધિકાર છે.

(બ) છીનાળુ કરવાના ઇરાદાથી અ દાહાડે ઘર ફોડે છે, અને જે ઘરમાં એ પ્રમાણે પ્રવેશ કરયો, તે ઘરમાં બ ની બાયડી સાથે છિનાળું કરે છે. અ ની ઊપર હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૪૫૪ મી તથા ૪૯૭ મી કલમ મુજબના ગુન્હાનું જુદુ જુદુ તોહોમત મુકવાનો, અને તેની ઉપર તે ગુન્હા સાબીત થયાના જુદા જુદા ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે.

(ક) બ જે ક ની બાઇડી છે તેની સાથે છિનાળુ કરવાના ઇરાદાથી અ બ ને ફોસલાવીને ક ની પાસેથી લઇ જાય છે, અને પછી તેની સાથે છિનાળુ કરે છે, અ ની ઊપર હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૪૯૮ મી તથા ૪૯૭ મી કલમ પ્રમાણે ગુનહા કરવા બાબત જુદા જુદા તોહમત મુકવાનો અને તેની ઊપર તે ગુન્હા સાબિત થયાના જુદા જુદા ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે.

(ડ) અ ના કબજામાં કેટલીએક મોહોરો છે અને તે ખોટી છે એવું તે જાણે છે. અને હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૪૬૬ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયક કેટલાએક ખોટા લેખ બનાવવાના ગુનહા કરવા સારૂ તે મોહોરોનો ઉપયોગ કરવાનો તે ઇરાદો રાખે છે અ ની ઊપર હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૪૭૩ મી કલમ પ્રમાણે દરએક મોહોર રાખવા બાબત જુદુ જુદુ તોહોમત મુકવાનો અને તેની ઊપર તે ગુન્હા સાબીત થયાના જુદા જુદા ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે.

(ઇ) બ ને નુકસાન કરવાના ઇરાદાથી અ તેની ઊપર ફોજદારી કામ માડે છે અને એ પ્રમાણે કામ માંડવા માટે કાંઇ વ્યાજબી અથવા કાયદેસર આધાર નથી એવું તે જાણે છે, અને વળી તે બ નો ઉપર કાંઇ ગુનહો કરાનું જુઠું તોહમત મુકે છે અને તે તોહમત માટે કાંઇ વ્યાજબી અથવા કાયદેસર આધાર નથી એવું તે જાણે છે. અ ની ઉપર હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૨૧૧

મી કલમ પ્રમાણે બે ગુનહા કરવા લાયક જુદા જુદા તોહમત મુકવાનો, અને તેની ઊપર તે ગુનહા સાબિત થયાનો જુદા જુદા ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે.

(ફ) બ ને નુકસાન કરવાના ઇરાદાથી. અ તેની ઊપર કાંઇ ગુનહો કરયાનું જુદુ તોહમત મુકે છે. અને તે તોહમત માટે કાંઇ વ્યાજબી અથવા કાયદેસર કારણ ન થા એવું તે જાણે છે, ઈનસાફની વખતે અ. બ ની વિરૂદ્ધ ખોટા શાહેદા આપે છે, અને એ પ્રમાણે બ ના ઊપર દેહાનત શિક્ષા કરવા લાયક કોઇ ગુન્હો સાબિત થવાનો ઠરાવ કરાવવાનો ઈરાદો રાખે છે અ નો ઉપર હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૨૧૧ મી અને ૧૯૪ મા કલમ પ્રમાણે ગુન્હા કરવા બાબત જુદા જુદા તોહમત મુકવાનો, અને તેની ઉપર તે ગુન્હા સાબિત થયાના જુદા જુદા ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે.

(ગ) અ બીજા છ માણસોની સાથે મળીને હંગામાનો, મહાવ્યથાનો, અને કોઇ સરકારી નોકર પોતાના હુદ્દાનું કામ બજાવતાં તે હંગામો બંધ પાડવાનો યત્ન કરતો હેય ત્યારે તેની ઊપર હુમલો કરવાનો ગુનહો કરેછે. અ ની ઊપર હિન્દુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૧૪૭ મો, ૩૨૫ મો, અને ૧૫૨ મો કલમ પ્રમાણે ગુન્હા કરવા બાબત જુદા જુદા તોહમત મુકવાનો, અને તેના ઉપર તે ગુન્હા સાબિત થયાના જુદા જુદા ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે.

(હ) બ, ક અને ડ ના મનમાં દેહેસત ઉત્પન કરવાના ઈરાદાથી અ તેમનાં શરીરને નુકસાન કરવાની ધમકી એકજ વખતે ત્રણને દેખાડે છે, અ ની ઊપર હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૫૦૬ ઠી કલમ પ્રમાણે એ ત્રણ ગુન્હામાંના દર એક ગુન્હા બાબત જુદુ જુદુ તોહમત મુકવાનો, અને તેના ઉપર તે ગુન્હા સાબિત થવાના જુદા જુદા ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે.

(અ) થી (હ) સુધોના દ્રષ્ટાંતોમાં કહેલાં જુદા જુદા તોહમતોનો ઈનસાફ એકજ વખત કરવાનો અધિકાર છે.

૨ જા પારેગ્રાફનાં--

(આઇ) અ એક નેતરવતી બ ને ગેરવ્યાજબી રીતે મારે છે. અ ની ઉપર હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૩૫૨ મો તથા ૩૨૩ મી કલમ પ્રમાણે ગુન્હા કરવા બાબત જુદા જુદા તોહમત મુકવાનો, અને તેની ઉપર તે ગુન્હા સાબિત થયાના જુદા જુદા ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે.

(જે) કેટલીએક ચોરેલી દાણાની ગુણો અ ને તથા બ ને સંતાડવાનાં કારણ સારૂ સ્વાધીન કરવામાં આવી છે, તે ચોરીની મિલકત છે એવું તેઓ જાણે છે, પછી તે ગુણો એક કોઠારને તળીએ સંતાડવાને અ તથા બ એક બીજાને બુદ્ધિપુરવક મદદ કરે છે. અ તથા બ ની ઉપર હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૪૧૧ મી તથા ૪૧૪ મી કલમ પ્રમાણે ગુનહા કરવા બાબત જુદા જુદા તોહમત મુકવાનો, અને તેમની ઊપર તે ગુન્હા સાબિત થયાના જુદા જુદા ઠરાવ કરવાનો

અધિકાર છે.

(કે) અ પોતાનું ખચ્ચું ખુલ્લું મુકે છે તેથી તે એનું મોત આણશે એવું તે જાણે છે, સદરહુ પ્રમાણે ખુલ્લું મુકવાથી તે ખચ્ચું મરી જાય છે, અ ની ઉપર હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાનો ૪૨૭ મી તથા ૩૦૪ મી કલમ પ્રમાણે ગુન્હા કરવા બાબત જુદાં જુદાં તોહમત મુકવાનો અને તેની ઉપર તે ગુનહા સાબિત થયાના જુદા જુદા ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે.

(લ) બ નામના એક સરકારી નોકરની ઉપર હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૧૯૭ મી કલમ પ્રમાણે ગુનહો સાબિત કરવા માટે અ એકે બનાવટના દસ્તાવેજનો ખરા પુરાવા માફક બદદયાનતથી ઊપયોગ કરે છે. અ ની ઊપર તેજ કાયદાનો ૪૭૧ મી કલમ [સાથે ૪૬૬ મી કલમ ધ્યાનમાં લઈને] અને ૧૯૬ મી કલમ પ્રમાણે ગુનાહા કરવા બાબત જુદાં જુદાં તોહમત મુકવાના અને તેની ઉપર તે તે ગુનાહાનો સાબિતાના જુદા જુદા ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે.

૩ જા પારેગ્રાફનું—

(મ) અ. બ નું અપહરણ કરે છે, અને તેમ કરવામાં તેને બુદ્ધિપુરવક વ્યથા કરે છે. અ નો ઉપર હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૩૨૩ મી તથા ૩૬૨ તથા ૩૯૪ મી કલમ પ્રમાણે ગુનહા કરવા બાબત જુદાં જુદાં તોહમત મુકવાનો અને તેની ઉપર તે ગુનહા સાબિત થયાના જુદા જુદા ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૪૫૪ ને મળતી છે અને કેટલોક ભાગ નવો દાખલ કરેલો છે.

તોહમતવાળા સખસે એક ઘરના એકજ ઓરડામાંથી રાતરે બે જુદા જુદા સખસોનો માલ ચોરયો. ઠરાવ એમ થયો કે બે સખસોના સામે બે ગુન્હા કરયાનું સાબેત કરી ઠરાવ કરી શકાય નહી પરંતુ હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ ૪૫૭ મુજબ ઘર ફોડી ચોરી કરવાનો ગુન્હો સાબિત કરી ઠરાવ કરાય—રાણી વિરુદ્ધ સેખ મુનીઆહ વીકલી રીપોટ કરી. ૨ ૧૧ પ્ર. ૩૪

જે કામમાં ખરૂં જોતાં એક ગુન્હો થએલો હતો અને સેશન જડજે ૫૦૬ અને ૫૦૭ એ બને કલમો મુજબ બે જુદા તોહમતનામા ઉપર એક સખસને સાપ્રાધ ધમકીનો ગુન્હેગાર ઠરાવ્યો; એ કામમાં હાઇકોરટે બીજા તોહમતનો ઠરાવ રદ કરયો--રાણી વિરૂધ જોરા કાદુએગ ૪ મુ. હા. કો. રી. ક્રી. કે. ૧૨

કેદી તુકયાં બીન તેમનાપર રાતરે ઘર ફોડયા બદલ ઇ. પી કો. કલમ ૪૫૭ પ્રમાણે અને રેહેવાના ઘરમાં ચોરી કરયા માટે પીનલકોડ કલમ ૩૪૦ પ્રમાણે આરોપ મુકી આમુપર જીલ્લે બેલગામના પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેટ શરીનીવાસ બાળાજીએ તેની ચોકસી કરી અને તેના ઉપર બે ગુન્હાની સાબિતી થવાથી બંને બદલ એકઠી પંદર મહીનાની સખત મંજુરીની કેદની શિક્ષા કરી. તે માજીસ્ટરેટના ફોજદારી રીટરનની તપાસણી થઇ તે વખતે હાઇકોરટે સરકાર વિરૂધ હરીદાસના કામમાં કરેલા ઠરાવ પ્રમાણે બેઉ અપરાધ બદલ પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેટે જુદી જુદી શિક્ષા કરી નથી. આ કામમાં મુદાની ચુક થઇ છે કે નહી? એ જોવા માટે આ કામના કાગળ પત્રં અને પરોસીડીંગ મંગાવ્યું, કાગળો જો

ઇ હાઇકોરટે એમ ઠરાવ્યું કે ચોરી કરવાના ઇરાદે રાતરે ઘર ફોડવું અને ચોરી કરવી એ વા બે ગુન્હાની સાબિતી એકજ કામમાં થઇ તો તે અપરાધ બદલ એકજ શિક્ષા કરી તો પણ ચિંતા નથી પરંતુ તે શિક્ષા તે પહેલામાં જે ભારે ગુન્હો હોય તેને માટે કાયદામાં જે શિક્ષા ફરમાવી હોય તે શિક્ષાથી જાસ્તી કરવી નહી જોઇયે; કીંવા તે પછી પ્રત્યેક ગુન્હા બદલ જુદી જુદી શિક્ષા આપવી અને તે જુદી જુદી શિક્ષા પણ તેમાંના જાસ્તી ગુન્હા બદલ કાયદામાં ફરમાવેલી શિક્ષા કરતાં વધવી ન જોઇયે. તેમજ જુના ક્રીમીનલ પરોસીજર કોડ ૪૫૩ નવાની (કલમ ૨૩૪) પ્રમાણે જુદા જુદા ગુન્હા બદલ જે કામમાં એકજ તોહમત સાબિત કરયું હોય તે વખતે જુદા અપરાધ બદલ જુદી શિક્ષા કરે કિંવા સરવ અપરાધ બદલ મળીને એકજ શિક્ષા કરે તોપણ હરકત નથી. સરકાર વિરૂધ્ધ તુકયાબીન તમના. ઇંડિયન લા. રીપોર્ટ મુંબઇ વા. ૧ પ્ર. ૨૧૪

ચોરી કરવા સારૂ રાતરે ઘર ફોડવું તથા રેહેવાના ઘરમાં ચોરી કરવી એ ગુન્હાઓ જુના ક્રી. પરો. કો. કલમ ૪૫૪ પારેગ્રાફ ૩ આ કલમ ૨૩૫ મુજબ શિક્ષા કરવાસારૂ એક ગુન્હા જેવા સમજવા એમ છે. માટે તે ગુન્હાઓની સાબિતીના ઠરાવ ઉપરથી એક ગુન્હાને સારૂ બમણી કેદની શિક્ષા તથા બીજા ગુન્હાને સારૂ ફટકા મારવાની શિક્ષા એમ કાયદેસર રીતે કરાય નહી. સરકાર વિરૂધ્ધ ગોવીંદાખાન રામા વિગેરે મુંબઇ હાઇકોરટનો ઠરાવ તા. ૧૧ મી ડીસંબર સન ૧૮૭૩

તોહમતદાર ચોરી કરવાના ઇરાદાથી બ ર વરસની અંદરની વયના એક છોકરાને એક ઠેકાણે લલચાવી લઇ ગયો, અને ત્યાંહાં તે છોકરાના અંગ ઉપરથી તેણે બદદ્યાનતથી કેટલાક દાગીના કાઢી લીધા. સેશન જડજે પેહેલા ચોરી કરવાના ઇરાદાથી હરણ કરવાના ગુન્હાનો તથા બીજીવાર ચોરીના ગુન્હાનો એ રીતે તોહમતદારને ગુન્હેગાર ઠેરવ્યો. એ પ્રમાણે ગુન્હેગાર ઠેરવી પેહેલી બબત વિશે તેને એક વરસ સખત મજુરી કેદની શિક્ષા કરી તથા બીજી બાબત વિશે તેને પંચોતેર ફટકા મારવાની શિક્ષા કરી, તેમાં ઠરાવ્યું કે જુના ક્રી. પરો. કો. કલમ ૪૫૪ આ (કલમ ૨૩૫) મુજબ કેદની તથા ફટકાની બેવડી શિક્ષા ગેર કાયદેસર છે. સરકાર વિ. ઘદા પરસરામ મુ. હા. કોરટનો ઠરાવ તા. ૨ મે સને ૧૮૭૯

કયો ગુન્હો કરયો છે તેનો શક હોય ત્યારે કેમ કરવું.

૨૩૬ જે વાતો સાબિત થઇ શકે તે ઉપરથી કેટલાએક ગુન્હાઓમાંનો કયો ગુનહો થાય છે તે બાબત શક છે પડે એવા પ્રકારનું એકજ કૃત્ય હોય અથવા કૃત્યોનો સમુદાય હોય ત્યારે તોહુમતવાળાની ઉપર સદરહુ પ્રકારના સઘળા ગુન્હા અથવા તેમાંનો હરકોઇ ગુન્હો કરયાનું તોહુમત મુકવાનો અધિકાર છે, અને સદરહુ પ્રકારનાં ગમે તેટલાં તોહુમતોનો એકી વખતે ઇનસાફ કરવાનો અધિકાર છે; અથવા સદરહુ ગુન્હાઓમાંનો એક નહી તો બીજો ગુન્હો કરયાનું તોહુમત વિકલ્પની રીતે તેની ઉપર મુકવાનો અધિકાર છે.

દ્રષ્ટાંત.

ચોરી કરવાનો અથવા ચોરીની મિલકત લેવાનો, અથવા સાપરાધ વિશ્વાસઘાત કરવાનો, અથવા ઠગાઇ કરવાનો, અથવા ગુનહો થયો હોય એવાં કાંઇ કૃત્યનું તોહ-

મત અ. ની ઉપર આવ્યું છે ત્યારે ચોરી કરવાનું અથવા ચોરીની મિલકત લેવાનું તથા સાપરાધ વિસ્વાસઘાત કરવાનું તથા ઠગાઈ કરવાનું તોહમત તેની ઉપર મુકવા નો અધિકારછે, અથવા ચોરી કરયાનું અથવા ચોરીની મિલકત લીધાનું અથવા સાપરાધ વિશ્વાસઘાત કરાનું અથવા ઠગાઈ કરયાનું તોહમત તેની ઉપર મુકવાનો અધિકારછે.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૪૫૫ ને મળતી છે. કો ગુન્હો થયો છે એ વિશે શક હોય ત્યારે તોહમત કેવી રીતે મુકવું તે માટે આ કલમ છે.

ખોટા પુરાવો આપયાનું તોહમત વિકલ્પ રીતે મુકયું તેમાં કયા કયા શબ્દો ખોટા કહયા તે બતાવવા જોઇએ. રાણી વિરૂદ્ધ સુંદર આ.હ.રી. વી. રી. ૫ પ્ર ૩૭

વિકલ્પ રીતે તોહમત મુંકવામાં આવે ત્યારે સઘળાં તોહમતો પિનલકોડ વિરૂદ્ધનાં હો વાં જોઇએ—રાણી વિરૂદ્ધ આજમડેલા મું. હા. કો. રી. વા. ૮ પ્ર. ૧૨૫

આ કલમ જે કેસમાં હકિકત શક ભરેલી હોય તેવા કેસોએ નહી પણ બનેલી હકીકતને કયો કાયદો લાગુ કરવો તે શક ભરેલી હોય તેવા કેસોને લાગુ પડે છે.—રાણી વિરૂદ્ધ જહુરહા. મ. હા. કો. રી. વા. ૭ પ્ર ૧૩૭

જ્યારે કોઈ શખસની ઉપર એક ગુન્હાનું તોહમત મુકયું હોય ત્યારે તેની ઉપર બીજો ગુન્હો ઠરાવ્યે.

૨૩૭ ૨૩૬ માં કલમમાં કહેલી બાબતમાં જે તોહમતવાળાની ઉપર એક ગુન્હાનું તોહમત મુકયું હોય અને જે જુદા ગુન્હા બાબત તે કલમના ઠરાવો પ્રમાણે તેની ઉપર તોહમત મુકી શકાય તેવો જુદોજ ગુનહો તેણે કરયો છે એવું પુરાવા ઉપરથી દેખાય તો ફલાણો ગુનહો તેણે કરયો છે એવું બતાવવામાં આવે તે ગુનહાનું તોહમત તેની ઉપર મુકેલું ન હોય તોપણ તે ગુન્હો તેની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે.

દૃષ્ટાંત.

અ. ની ઉપર ચોરીનું તોહમત મુકયું છે. તેણે સાપરાધ વિશ્વાસઘાત કરવાનો અથવા ચોરીનો માલ લેવાનો ગુનહો કરયો એવું જણાય છે. સાપરાધ વિશ્વાસઘાત કરવાનું અથવા ચોરીનો માલ લેવાનું, (પ્રસંગ પ્રમાણે) તોહમત તેની ઉપર મુકેલું નથી તોપણ તે ગુનહો તેની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે.

જે ગુન્હાનું તોહમત મુકયું હોય તે ગુન્હામાં સાબિત થએલા ગુન્હાનો સમાવેશ થાય ત્યારે(કેમ કરવું)

૨૩૮ જે ગુન્હાનું તોહમત કોઈ શખસની ઉપર મુકયું હોય તે ગુન્હો કેટલીએક બાબતોનો બનેલો હોય અને તે બનાવ તેમાંની ફકત કેટલીક બાબતોને એકઠી કરવાથી કોઈ પુર્ણ નાહાનો ગુનહો થતો હોય અને સદરહુ રીતે એકઠી બાબતો સાબિત કરવામાં આવે પણ બાકી રહેલી બાબતો સાબિત ન કરવામાં આવે ત્યારે તે નાહાના ગુનહાનું તોહમત તેની ઉપર મુકેલું નથી તોપણ તે ગુન્હો તેની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે.

કોઈ સખસ ઉપર કોઈ ગુન્હાનું તોહમત મુકયું હોય અને એવી હકિકત સાબિત

થાય કે તેથી તે ગુન્હો એ છો થઇને નાહાનો ગુનાહો થાય ત્યારે તે નાહાના ગુન્હાનું તોહમત તેની ઉપર મુકેલું નથી તોપણ તે ગુનહો તેની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે.

જયરે ૧૯૮ મી અથવા ૧૯૯ મી કલમથી ફરમાવ્યા પ્રમાણે કાંઈ ફરિયાદ કરવામાં આવી ન હોય ત્યારે તે કલમમાં કહેલો કોઇપણ ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાનો અધિકાર આ કલમ માંહેના કોઈપણ મજકુરથી છે એવું સમજવું નહી.

દ્રષ્ટાંતો.

(અ) અ ને ભારવાહક દાખલ કાંઈ મિલકત સોંપી તે બાબત સાપરાધ વિશ્વાસઘાત કરયાનું તોહમત હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૪૦૭ મી કલમ પ્રમાણે તેની ઉપર મુકયું છે. તે મિલકત બાબત તેણે ૪૦૬ ઠી કલમ પ્રમાણે વિશ્વાસઘાત કરયો, પણ તે મિલકત તેને ભારવાહક દાખલ સોંપેલી નહિ એમ જણાય છે. ૪૦૬ ઠી કલમ પ્રમાણે એ સાપરાધ વિશ્વાસઘાતનો ગુન્હો તેની ઊપર સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે.

(બ) હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૩૨૫ મી કલમ મુજબ અ ની ઉપર મહાવ્યથા કરયાનું તોહમત મુકયું છે. ભારે તથા આકસ્મીક કરોધ ચડયાથી તેણે એમ કરયું, એવું તે સાબિત કરે છે. તે કાયદાની ૩૩૫ મી મુજબ તેની ઊપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે.

ટીકા---આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૪૫૭ ને મળતી છે. જે ગુન્હાનું તોહમત મુકયું હોય તેમાં સાબિત થયેલા ગુન્હાનો સમાવેશ કયારે થાય છે તેને માટે આ કલમ છે.

કેટલા ભાગ મળી થનારો ગુન્હા બદલ કોઇના ઉપર તોહમત મુકયું હોય અને તે ભાગ પઇકી કાંઇ ભાગ મળીને એકાદ નાનો અપરાધ પુરણ થતો હોય તો આ કલમ પ્રમાણે તે માણસપર તે નાહાના ગુન્હા બદલ જુદુ તોહમત મુકયું ન હોય તોપણ તે ગુન્હો ઠરાવવાને હરકત નથી. પરંતુ તેના ઉપર જો મોટું તોહમત મુકયું હોય તો તેમાંની હકીકત ઉપરથી નાહાનો અપરાધ થાય છે એવું દેખાઇ આવવું [જોઇએ---રાણી વિ. ચાંદનુર અને પીરાભાઇ આદમજી મુ. હા. રી. વી. ૧૧ પ્ર. ૨૪૦ તા૦ ૧૩ નવેંબર સને ૧૮૭૪

એક સખસ ઉપર હિં. ફો. કા. ની કલમ ૩૦૪ અને ૩૨૫ વિરૂધ્ધના ગુન્હા કરયાનું તોહમત હતું પણ પુરાવા ઉપરથી કલમ ૩૩૫ વિરૂધ્ધનો ગુન્હો કરયાનું જણાતાં તે કલમ ૩૩૫ નો ગુન્હો કરયાનો ગુન્હેગાર ઠરાવ્યો તે વ્યાજબી ગણવામાં આવ્યું છે---સબી નારાયણ અગોરી વિકલી રીપોટ ૨૩ પ્ર. ૬૧

ઉઠાઇગીરીનું તોહમત મુકયું હોય પણ પુરાવા ઉપરથી ઉઠાઇગીરીમાં ગએલી મિલકત રાખવાનો ગુન્હો કરયાનું જણાય તો તેને માટે કેદી ઉપર એ મિલકત રાખવાનું તોહમત મુકયું ન હોય તો પણ એ ગુન્હાનો ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાય---કઇસરે હીંદ વિરૂધ્ધ લખીયા ગોવીંદ ઇંડીયન લા. રીપોટ મુંબઇ વા. ૧ પ્ર. ૫૦

કેદીપર મુકેલું તોહમત સાબિત ન થયાથી જરૂરીએ કેદીને છોડી દીધો પરંતુ કામમાં

જે વાત સાબિત થઇ હતી તે ઉપરથી કેદીએ એક બીજો જુદોજ અપરાધ કરો છે એવું જો કે દેખાઇ આવતું હતું તોપણ તે બીજી ગુન્હા બદલ જુના ક્રી. પરો. કો. ૪૫૭ પ્રમાણે જ્યુરીએ કેદીપર તોહમત સાબિત કરયું નહિ, પછી તે કામ જુના ક્રી. પરો. કો. કલમ ૨૪૩ ના આધારે હાઇકોર્ટની રૂબરૂ આવ્યું તે વખતે તે બીજો અપરાધ ઠરાવવાનો હાઇકોરટને અધિકાર છે એમ સમજી હાઇકોરટે તે તોહમત ઠરાવ્યું. કલકત્તા હાઇકોરટ રીપોટ વા. ૩ પ્ર. ૧૮૯ સરકાર વિ. ઉમેદ સરદાર વિગેરેના કામમાં.

કયાસખસો ઉપર એકઠાતોહમત મુકવાનો અધિકારછે.

૨૩૯. જયારે એકજ ગુન્હો કરયાનું અથવા એકજ કામમાં જુદા જુદા ગુન્હા કરયાનું તોહમત એક કરતાં વત્તા સખસો ઉપર આવ્યું હોય અથવા કોઇપણ ગુન્હો કરયાનું તોહમત એક સખસની ઉપર આવ્યું હોય અને તે ગુન્હામાં મદદગારી કરવાનું અથવા તે ગુન્હો કરવાની કોશિસ કરવાનું તોહમત કોઇ બીજા સખસ ઉપર આવ્યું હોય ત્યારે કોરટની નજરમાં યોગ્ય તે પ્રમાણે તે સખસો ઉપર એકઠું તોહમત મુકીને ઇનસાફ કરવાનો અથવા જુદાં જુદાં તોહમત મુકીને ઇનસાફ કરવાનો અધિકાર છે, અને આ બાબના પાછલા ભાગ માંહેના ઠરાવો એવાં સઘળા તોહમતોને લાગુ પડશે.

દ્રષ્ટાંતો.

(અ) અ. તથા બ. ની ઉપર એકજ ખુનનું તોહમત આવ્યું છે, તે ખુન બાબત અ. તથા બ. ની ઉપર એકઠું તોહમત મુકીને ઇનસાફ કરવાનો અખત્યાર છે.

(બ) અ. તથા બ. ની ઉપર અપહરણ કરવાનું તોહમત આવ્યું છે, તે અપહરણ કરવામાં અ. એ ખુન કરયું તે ખુનમાં બ. નો કાંઈ સબંધ નથી; અ તથા બ એ બેઉની ઉપર અપહરણ કરવાનું તોહમત મુકીને અને એકલા અ ની ઉપર ખુનનું તોહમત મુકીને તેઓનો એકઠો ઇનસાફ કરવાનો અધિકાર છે.

(ક) અ તથા બ. એ બંનેની ઉપર એક ચોરી કરયાનું તોહમત મુકયું છે, અને તેજ કામમાં બ. એ બીજી બે ચોરી કરયાનું તોહમત બ ની ઉપર મુકયું છે. અ તથા બ એ બંનેની ઉપર એક ચોરીનું તોહમત મુકીને અને એકલા બ. ની ઉપર બીજી બે ચોરીનું તોહમત મુકીને એ બંનેનો એકઠો ઇનસાફ કરવાનો અધિકાર છે,

ટીકા--કેદીઓએ જડજની રૂબરૂ ખોટી સાક્ષિ આપ્યાથી તે ત્રણે કેદીઓની એકઠી તપાસ કરી ભરૂચના આસિસ્ટંટ સેશન જડજે શિક્ષા કરી, અપીલમાં એમ ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે જાણીબુજિ ખોટી સાહેદી આપવાના ગુન્હાની ત્રણે કેદીઓની એકઠી તપાસ કરવામાં આસિસ્ટંટ સેશન જડજ સાહેબે ભુલ કરેલી છે, જુદી જુદી તપાસ કરાવવાનો કેદીનો હક્ક છે સરકાર વિરૂધ ભવાનીશંકર હરીભાઇ વિગેરે મુંબાઇ હાઇકોરટ રીપોટ વા. ૫ પ્ર. ૫૫.

એક સખસના ઉપર ચોરી કરયાનું અને બીજા ઉપર ચોરીનો માલ જાણીબુજિને

લીધાનું તોહોમત મુકી તેઓ બંનેનો ઇનશાફ એકઠો થઇ શકેછે, ડાઉવીડના કામમાં-કલકત્તા હાઇકોરટ રીપોટ વા. ૬ પ્ર ૨૪૫

સામ સામા તડના માણસો ઉપર હંગામાંનું તોહમત મુકવામાં આવ્યું હતું તે કામમાં એમ ઠરાવવામાં આવ્યું કે દરેક તડના માણસો એટલે દરેક પક્ષનો ઇનશાફ જુદો જુદો થવો જોઇએ. સરકાર વિરૂધ્ધ હુસનબક્ષ ઈ. લા. રી. વા ૬ કલકતા પ્ર. ૯૬

કેટલાંએકતોહમતો માંનાએકતોહમતઉ પરથીગુન્હો ઠરેતો બાકીનાં તોહોમત પાછાં લઈ લેવા બાબત.

૨૪૦ જ્યારે એકજ સખસની ઉપર એક કરતાં વત્તાં તોહમત મુકયાં હોય અને જ્યારે તેમાંના એક અથવા વધારે તોહમત ઉપરથી ગુન્હો ઠરે ત્યારે ફરિયાદી અથવા ફરિયાદનું કામ ચલાવનારો અમલદાર કોરટની સંમતિ લઇને બાકીનું તોહમત અથવા બાકીના તોહમત પાછાં લઇ લેવાને મુખત્યાર છે, અથવા તે કોરટ તે બાકીનાં તોહમતની અથવા તોહમતોની ચોકસી અથવા ઇનશાફ કરવાનું પોતાનીજ મેળે બંધ રાખવાને મુખત્યાર છે. સદરહુ પ્રમાણે તોહમત અથવા તોહમતો પાછાં લઇ લેવાનું ફળ, સદરહુ તોહમત અથવા તોહમતો બાબત ગુન્હો ના સાબિત થયાના ઠરાવ જેવું થશે, પણ જો ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ રદ કરવામાં આવેતો તે પ્રસંગે (તે ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ રદ કરનારી હુકમને કોરટના અનુસરીને) સદરહુ કોરટ એ પ્રમાણે લઈ લીધેલા તોહમતની અથવા તોહમતોની ચોકસી અથવા ઇનશાફનું કામ ચલાવવાને મુખત્યાર છે.

બાબ ૨૦ મો.

સમનના મુકદમાઓનો માજીસ્ટરેટોએ ઇનશાફ કરવા બાબત.

સમનના મુકદમામાં કામ ચલાવવાની રીત.

૨૪૧ સમનના મુકદમાઓનો ઇનસાફ કરતી વખતે માજીસ્ટરેટોએ હેઠળ લખેલી રીત પ્રમાણે કામ ચલાવવું.

તોહમતનો સાર કહી જણાવવો.

૨૪૨ જ્યારે માજીસ્ટરેટની આગળ તોહમતવાળો હાજર થાય અથવા તેને આણવામાં આવે ત્યારે જે ગુન્હાનું તોહમત તેની ઉપર આવ્યું હોય તે ગુન્હાની વિગત તેને કહી જણાવવી અને તેને પુછવું કે તમારી ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ શા સારૂ નહી કરવો જોઇએ તેનું કોઇ કારણ તમારે બતાવવાનું છે પણ કાંઈ પદ્ધતિ પ્રમાણે તોહમતનામું તઈયાર કરવાની જરૂર નથી.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૨૦૩, ૨૦૬ ને મળતી છે, સમનસના મુકદમામાં તોહમતદારોને પ્રથમ શું પુછવું જોઇએ તેની રીત માટે આ કલમછે.

તોહમતદાર ગુન્હો કરયાનું ના કબુલ કરે એટલે પુરતું નથી, એ પ્રમાણે ના કહે ત્યારે ફરીયાદીની પ્રતિજ્ઞા ઉપર લીધેલી જુબાની ઉપર વધારે વીસવાસ મુકવો જોઇએ અને ફરીયાદીના સાહેદને રજુ કરાવી છેવટ આણવું જોઇએ—જંગીખાન વિરૂધ્ધ હરચંદરાય. વીક્લી રીપોટ ૧૬ પ્ર. ૬૯

તોહોમત સાચુંછે

૨૪૩ તોહોમતવાળાની ઉપર જે ગુન્હાનું તોહોમત મુકયું

એવું કબુલ કરેથી ગુન્હાની સાબિતીનો ઠરાવ.

હોય તે ગુન્હો મેં કરયો છે એવું તે કબુલ કર તા તેની કબુલત બની શકે તેટલે સુધી તેણે વાપરેલા શબ્દોમાં નોંધી લેવી, અને તેની ઉપર ગુનહો સાબિત થયાનો ઠરાવ શા સારૂ નહી કરવો જોઇએ તેનું કારણ તે ન બતાવે તો એ પ્રમાણે તેની ઊપર ગુનહો સાબિત થયાનો ઠરાવ માજીસ્ટરેટે કરવો.

સદરહુ પ્રકારની કાંઈ કબુલત કરવામાં ન આવે ત્યારે કેમ કરવું.

૨૪૪ જો તોહોમતવાળો સદરહુ પ્રકારની કાંઇ કબુલત કરે નહી તો માજીસ્ટરેટે ફરિયાદી હોય તો તેની વાત સાંભળવી, અને ફરિયાદનું કામ ચલાવવાની પુષ્ટિમાં જે પુરાવો રજુ કરવામાં આવે તે સઘળો લેવો અને વળી તોહોમતવાળાની વાત સાંભળવી તથા તે પોતાના જવાબમાં જે પુરાવો રજુ કરે તે સઘળો લેવો.

જો માજીસ્ટરેટ દુરસ્ત ધારે તો તે ફરિયાદીની અથવા તોહોમતવાળાની અરજી ઉપરથી કોઇપણ શાહેદને હાજર થવાની જરૂર પાડવા બાબત અથવા કોઇપણ દસ્તાવેજ અથવા બીજી વસ્તુ રજુ કરવાની જરૂર પાડવા બાબત પ્રોસેસ કહાડવાને મુખત્યાર છે.

સદરહુ અરજી ઉપરથી કોઇપણ શાહેદને સમન કરતાં પેહેલાં તેને ઇનસાફનાં કારણ સારૂ હાજર થવામાં જે વ્યાજબી ખરચ થાય તે કોરટમાં અનામત મુકવો એવું ફરમાવવાને તે માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે.

ટીકા---ડીપ્યુટી માજીસ્ટરેટ જો તોહમતવાળો સખસ તેના ઉપર મુકેલુ તોહમત સાચુ છે એમ કબુલ ન કરેતો તોહમતના જવાબમાં તે તોહમતવાળા સખસની જુબાની લેવા તથા તેના સાહેદ લેવા તે બંધાએલ છે---રાણી વિરૂધ્ધ ખાસેસરસેન વી. રી. ૯ રુલીંગ ૬૨

માજીસ્ટરેટે એક મુકદમો હાઇકોરટમાં મોકલ્યો તેમાં તોહમતવાળા સખસને અને ફરીયાદી તરફના સાક્ષીઓને સમન કરયા હતા પણ તે મુકદમો સાંભળવાને દીવસે ડીપ્યુટી માજીસ્ટરેટે ફરીયાદ કરનારની તરફથી અને તોહમતવાળા તરફથી ફકત બેજ સાક્ષીઓની વાત સાંભળી, અને તે ઉપરથી મુકદમો કાહાડી નાંખ્યો હતો આ મુકદમામાં તકરાર લેવામાં આવી કે માજીસતરેત બધા સાક્ષીઓની જુબાનીઓ લેવા બંધાએલ હતો, હાઇકોરત એ મતને મળતી આવી---કીસોસાહાઇ વિરૂધ્ધ શંગરીસાહાઇ વી. રી. ૧૬ રૂલીંગ ૪૮

ઘણી વખતે એમ બને છે કે તોહમતવાળો ગરીબ હોય છે અને પોતે પોતાના બચાવમાં સાહેદો બતાવી બચાવ સારો કરે છે અને એમ કહેછે કે એ સાહેદો લેવાથી સારો બચાવ બરોબર રીતે સાબેત થશે પણ સમન કરયા વગર મારા સાહેદ હાજર થાય તેમ નથી અને મારી પાસે સમન કરાવવાની શકતી નથી માટે કોરટે સમન કરી મારા સાહેદને બોલાવવા જોઇએ આવા કામમાં બેસક માજીસ્ટરેટે સાહેદોને સમન કરી બોલાવવા જોઇએ નેલસન.

સાહેદ હાજર છતાં અને તેની જુબાની લેવાને તોહમતવાળા તરફથી અરજ થયા છતાં માજીસ્ટરેટે તે સાહેદની જુબાની લેવા ના પાડી હતી તે ઉપરથી તોહમતવાળાની શિક્ષા રદ કરવામાં આવી. રાણી વિરૂધ્ધ મણીમાચંદ ચકરબતી બેંગાળા લા રી. વી. ૪. એપે ૮

ગુન્હો ના સાબિત

૨૪૫, ૨૪૪ મી કલમમાં કહેલો પુરાવો અને પોતાનીજ

થવાનો ઠરાવ. મેળે કાંઇ વધારે પુરાવો રજુ કરાવે તો ત પુરાવો લીધા ઊપરથી અને (પોતે યોગ્ય ધારેતો) તોહમતવાળાની જબાની લીધા ઉપરથી જો માજીસ્ટરેટ એવું ઠરાવે કે તોહોમતવાળો તકસીરવાર નથી તો તેણે ગુન્હો ના સાબિત થયાના ઠરાવનો હુકમ દફતરમાં નોંધવો.

શિક્ષાનો હુકમ. તોહમતવાળો તકસીરવાર છે એવું માજીસ્ટરેટ ઠરાવે તો તેણે તેની ઉપર કાયદા પ્રમાણે શિક્ષાનો હુકમ કરવો.

ટીકા--સહતોહમતદારે કબુલત કરી બીજા સખસનું તેમાં નામ લીધું હોય પણ એ બીજા સખસને ઓળખાવા માટે કાંઇ પુષ્ટીકારક પુરાવ નહોય તો તે કબુલ કરનારની જુબાની ઉપરથી કોઇ બીજા સખસને ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાતો નથી એક નહી પણ એકથી વધારે કબુલત કરનારાઓ બીજા સખસનું નામ લે તેથી એ પુસ્ટીકારક પુરાવ બનતો નથી પુષ્ટિકારક પુરાવ સ્વતંત્ર હોવો જોઇએ=રાણી વિરૂધ્ધ બુધુ ના નફો ઇંડીયન લો. રીપોટ મુંબાઇ વા. ૧ પ્ર. ૪૭૫

અરજદારપર દિવાનીમાં એક હુકમનામું થયું હતું તેમાં અમુક ઠેકાણે તારે જુંપડી બાંધવી નહી એમ જડજે અરજદારને તાકીદ કરી હતી, તે તાકીદને નહી માની અરજદારે ત ઠેકાણે જુંપડી બાંધી. તેથી જડજે પીનલકોડ કલમ ૧૮૮ પ્રમાણે નહી માન્યા બદલ અરજદારને ફોજદારીમાં મોકલવાનો હુકમ કરયો ત કામ માજિસ્ટરેટ પાસે ગયાથી તેણે કલમ ૧૮૮ પ્રમાણે આ કામમાં તજવીજ થઇ શકે નહી એમ ઠરાવી જુના ક્રિમિનલ પ્રોસીજરકોડ કલમ ૨૨૧ (નવાનીક, ૨૪૭) પ્રમાણે છોડી દીધો. તે માજીસ્ટરેટનો અભિપ્રાય જિલ્લા જડજને ના પસંદ લાગ્યાથી તે જડજે નીચેનો પ્રસ્ન હાયકોરટના અભિપ્રાય માટે મોકલ્યો "દિવાની કોરટે કરેલા હુકમ અમાન્ય કરયા છતાં તે પ્રસંગે પીનલકોડ કલમ ૧૮૮ લાગુ પડેછે કિંવા નહી?" તે કામમાં ઠરાવ થયો કે સરકારી અમલદાર સારવજનિક કામ માટે જે હુકમ પ્રસિધ કરેછે તે હુકમને માત્ર કલમ ૧૮૮ માંના ઠરાવ લાગુ પડેછે. અને દિવાની દાવામાં પક્ષકારોની દરમિયાન થયેલા હુકમને તે કલમ લાગુ પડતી નથી એકાદ દાવામાંના પ્રતીવાદીએ એકાદ તાકીદ અમાન્ય કરયા છતાં તેને તુરંગમાં મોકલવો એટલોજ ફકત દીવાની કોરતને મારગછે. ચંદરકાંતદે અરજદારની બાબતમાં ઇંડીયન લો રીપોત કલકત્તા વા ૬ પ્ર ૪૪૫

કોઇ માજિસ્તરેટે ન્યાયાધિકારીની રીતીએ મુખત્યારી ચલાવવાના કામમાં એકાદ કામ કાઢી નાંખ્યા છતાં તે કાઢી નાખવાનું એ જુના ક્રિમિનલ પ્રા, કોડ કલમ ૨૧૨ પ્રમાણે આરોપિત માણસે અપરાધ કરયો નથી એવો ઠરાવ કરયા પ્રમાણે છે સરકારે અરજ કરયા શિવાય કિંવા શરકારની મંજુરીથી અરજ કરયા શિવાય કેદીએ અપરાધ કરયો નથી એવો જે ઠરાવ થયેલો છે તે ઠરાવમાં હાથ ઘાલવાનો આ કોરટને અધિકાર નથી શરકાર વિરૂધ્ધ જે જી બગ્રાકાશ વીઠલી રીપોત ૧૯ પ્ર ૫૨

ફરિયાદઅથવા સમન પ્રમાણે ઠરાવ કરવોએવી કાંઇહદ નથી. ૨૪૯. ફરિયાદનો અથવા સમનનો પ્રકાર ગમે તેવો હોય તો પણ આ બાબ પ્રમાણે ઈનસાફ થઈ શકે એવો કોઈપણ ગુન્હો કબુલ કરેલી અથવા સાબિત થયેલી હકિકત ઉપરથી તોહમતવાળાએ કરેલો છે એમ જણાય તે ગુન્હા બાબત તેની ઉપર ૨૪૩

મી અથવા ૨૪૫ મી કલમ પ્રમાણે ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાને કોઇ માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે.

ફરિયાદીની ગેરહાજરી. ૨૪૭ જો સમન ફરિયાદ થયા ઉપરથી કહાડ્યો હોય અને તોહમતવાળાને હાજર થવા સારૂ મુકરર કરેલે દિવસે અથવા ત્યારપછી જે દિવસ સુધી સુનાવણી મુલતવી રાખવામાં આવે તે દિવસે ફરિયાદી હાજર ન થાય તો આ કાયદામાં પાછળ ગમે તે કહ્યું હોય તે છતાં માજીસ્ટરેટે તોહમતવાળાની ઉપર ગુન્હો ના સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવો, પણ કાંઇ કારણ સારૂ પોતે તે કામની સુનાવણી બીજા કોઇ દિવસ સુધી મુલતવી રાખવાનું યોગ્ય ધારે તો તેમ કરવું નહી.

ટીકા—સને ૧૮૭૨ ના આક્ટ ૧૦ ની કલમ ૨૦૫, ૨૦૮ અને ૨૧૨ માં "ફરિયાદી કાહાડી નાંખવી" એવા જે શબ્દો હતા તે બદલે આ કલમમાં "તોહમતવાળાની ઉપર ગુન્હો ના સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવો" એ શબ્દો દાખલ કરવામાં આવ્યા છે.

પક્ષકારોની સમક્ષ નહી પણ ગેરહાજરીમાં સુનાવણીનો દિવસ મુકરર કરવામાં આવ્યો હોય તે કારણથી ફરિયાદી ગેરહાજર રહ્યો હોય તેથી ફરીયાદ કાહાડી નાંખી હોયતો તે કાર્યદેસર નહી મદ્રાસ હા. કો. રી. વા. ૮ પ્ર. ૬ તા૦ ૨૪ મી ફેબરૂઆરી સને ૧૮૭૫

જ્યારે માજીસ્ટરેટ સ્વારીમાં ફરતા હોય અને સમનમાં લખેલ ઠેકાણે નહી ને બીજે ઠેકાણે કોરટ ભરે તેવે પ્રસંગે ફરિયાદીની ગેરહાજરીને લીધે ફરિઆદ કાહાડી નાંખવામાં આવે ત્યારે ફરિયાદ ફરીથી સાંભળવી જોઇએ નહી મહમદ મંડળ વિરૂદ્ધ કૃશ્ણનાથરાય વિગેરે બંગાળા લા. રી વા. ૭ પ્ર. ૭

ફરિયાદીએ પોલીસ પાસે જઇ એવી ફરિયાદ કરી કે આરોપિત મને પકડીને એક ઘરમાં લઇ ગયો અને ત્યાંહાં મને માર મારીને અટકાવી મુકી પછી છોડી દીધો; એક ત્રીજા વરગના માજીસ્ટરેટની રૂબરૂ તે કામની ચોકસી થઇ તે માજીસ્ટરેટે આરોપિતે અપરાધ કરયો નથી એમ જુના ક્રી. પરો. કો કલમ ૨૨૧ આ કલમ ૨૪૭ પ્રમાણે ઠરાવ કરયો અને આરોપિતને છોડી મુકયો, અને ફરિયાદીએ આરોપિતને નુકશાન બદલ રૂ ૨૦ આપવાનો ઠરાવ કરયો. જોઇંટ માજિસ્ટરેટે તે કામ હાઇકોરટના અભિપ્રાય માટે મોકલ્યાથી ઠરાવ કરયો કે—આ કામમાં થએલો પંચનામું અને આરોપિતે ગુન્હો કરયો નથી એમ થએલો ઠરાવ ગેરકાયદાસર છે. એમ અમને જણાતું નથી હવે નુકશાની બદલ રકમ આપવાનો જે હુકમ કરવાનો તે આરોપિતે અપરાધ કરયો નથી એમ ઠરાવ થયો હોય તે વખતે ન કરતાં ફરિયાદ કાહાડી નાંખી હોય તે વખતે કરવાનો છે એમ જુના કાયદાની કલમ ૨૦૯ નવાની કલમ ૨૫૦ થી દેખાય છે. પરંતુ જુની કલમ ૨૨૨ આ કલમ ૨૪૭ ઉપરથી જોતાં આરોપિતે ગુન્હો કરયો નથી એવો જે વખતે ઠરાવ થયો હોય તે વખતે નુકસાની આપવાનો હુકમ કરયો હોય તે ગેરકાયદેસર થાય એમ અમને દેખાતું નથી. માનાગોબ વિરૂધ ધરાન બરધન ઇંડીયન લા. રી. કલકત્તા વા. ૬ પ્ર ૫૮૧

ફરીયાદી માંદો હોવાથી નીમેલી તારીખે હાજર નહી થઇ શકવાથી કેસ મુલતવી રાખવા અરજ કરી પણ તે અરજની હકિકત માજીસટરેટના ધ્યાનમાં નહી રેહેવાથી તેની ફરીયાદ કાહાડી નાંખી બીજે દિવસે એ અરજીની બાબત તેના જાણવામાં આવી તેથી આ

ગલે દિવસે કરેલો હુકમ રદ કરી કેસ આગળ ચલાવ્યો તેનો ઉપલી કોરટે અપીલમાં કેસ ફરી કાબલ ઉપર લેવાનો હુકમ રદ કરયો હાઇકોરટમાં એ કામ જતાં પેહેલી જે તારીખે કેસ મુલતવી રહયા હતો. તે તારીખ પછીનું સઘળું ચાલેલું કામ રદ કરયું અને મુલતવી રહેલા દિવસ પેહેલાં જે સ્થિતિમાં એ કામ રહેલું હતું તે સથિતિમાં એ કામ મુકયુ-રાણી વિરૂધ રામનારાયણ ચોપ વીકલી રીપોટ ૮ પ્ર૦ ૫

ફરીયાદીના સાહેદો સમન કર્યા મુજબ હાજર હોય પણ ફરીયાદી ગેરહાજર હોય તો પણ જો માજીસ્ટરેટની નજરમાં આગળ કામ ચલાવવા જરૂર ન જણાય તો ફરીયાદીની ફરીયાદ કાઢી નાંખી શકે છે---રાણી વિરૂદ્ધ દાસો માનજી વીકલી રીપોટ ૧૧ પ્ર. ૩૯

ફરિયાદ પાછી લઈ લેવા બાબત.

૨૪૮ આ બાબ પ્રમાણે કોઈપણ કામમાં છેવટનો હુકમ થતાં પેહેલાં કોઈપણ વખતે જો કોઈ ફરિયાદી માજીસ્ટરેટની એવી ખાત્રી કરી આપે કે પોતાની ફરિઆદ પાછી લઈ લેવાને પોતાને પરવાનગી આપવાના પાકાં કારણ છે તો તે ફરિયાદ પાછી લેઈ લેવાની તેને પરવાનગી આપવાને તે માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે, અને તે ઉપરથી તોહોમત વાળાની ઉપર ગુન્હો ના સાબીત થયાનો ઠરાવ કરવો.

ટીકા---આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૨૧૦ ને મળતી છે. સમન્સના મુકદમાનો છેવટ નીકાલ થયા પેહેલાં ફરિયાદીએ ફરીયાદ કાઢી લઇ શકે છે.

જુના ક્રિમીનલ કલમ ૧૮ અને ૨૧૦ પ્રમાણે ફરીયાદ પાછી ખેંચી લેવા દેવી એ ઇનસાફી કામ છે અને તે કામ માજીસ્ટરેટનુંજ છે એવા કામમાં હાથ ઘાલવા પોલીસને સત્તા નથી એટલે પોલીસ અમલદારની પાસે થએલી ફરીયાદ પાછી ખેંચી લેવાતી નથી. મુંબાઇની ચેમ્બરમાં થએલો ઠરાવ તા૦ ૧૫ જુન ૧૮૭૫

મરનારે પોતાના પાડોશીની અને એક પોલીસ કાનસ્ટેબલની રૂબરૂ કહેલો મચકુર એ ક ખુનના કામમાં લાગુ પડતી વાત તરીકે પુરાવાના આકટની કલમ ૩૨ પ્રમાણે પુરાવામાં લીધો કારણ તે કલમમાં એવું કહયું છે કે જે માણસ મરી ગયા તેણે કહેલો, લખેલો કીંવા મુખ જુબાનીનો મચકુર તે લખતાં કીંવા કહેતાં તેને પોતાનું મરણ થશે એમ દેખાય કીંવા નહીં તોપણ લાગુ છે એમ સમજવું. સરકાર વિરૂદ્ધ દીગંબર ઠાકુર અને બીજા વીકલી રીપોટ ૧૪ પ્ર ૪૪

એક સરકારી નોકરનો કાયદેસર હુકમ ન માન્યો હોય તે બદલ તે પોતાના માજીસ્ટરેટના હોદાની રૂઇએ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૪૬૭ મુજબ કાંઇ ફરીયાદ માંડવા મંજુરી આપેલી હોય ત્યાર બાદ સન ૧૮૮૨ ના આકટ ૧૦ માની કલમ ૨૧૦ મુજબ તે ફરીયાદ કાહાડી લેવા મુખત્યાર છે, રાણી વિરૂધ બાજીભાઇ નથુભાઇ મુંબાઇ હાઇકોરટનો ઠરાવ તા૦ ૧૬ ફેબ્રવારી સને ૧૮૭૧

જયાં તોહોમત મુકેલા ગુન્હા સારૂ છ મહિના કરતાં વધારે મુદતની કેદની શિક્ષા અપાય, તથા બાબ ૧૪ પ્રમાણે તજવીજ થાય, એવા કામમાં સને ૧૮૬૧ ના આકટ ૨૫ નો કલમ ૨૭૧ (૨૪૮) લાગુ પડતી નથી. અને એવો ગુન્હો કર્યા વીશેનું તે ફરીયાદીમાં કહેલું છે તે ફરીયાદી કાહાડી લઇ શકાતી નથી. સરકાર વિરૂધ જીકાસમલા મુંબાઇ હાઇકોરટનો ઠરાવ તા૦ ૮ જુલાઇ સને ૧૮૬૯

જ્યારે કોઇ ફરીયાદી

૨૪૯ ફરીયાદ સિવાય બીજી રીતે માંડેલા કોઇપણ મુકદ્-

ન હોય ત્યારે કામ બંધ કરવાનો અધિકાર. દમામાં ગુન્હો ના સાબિત થયાનો અથવા સાબિત થયાનો ફેંસલો આપ્યા વગર કોઇપણ વખતે કામ બંધ કરવાને પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટરેટ અથવા પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેટ, અથવા જીલ્લા માજીસ્ટરેટની અગાઉથી મંજુરી લઈને બીજો કોઇપણ માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે. પણ તેમ કરવાના કારણો તેણે દફતરમાં લખવાં, અને પછી તોહોમતદારને છોડી મુકવાને મુખત્યાર છે.

નજીવી અથવા તસ્દી આપે એવી ફરીયાદો બાબત. ૨૫૦ ફરિયાદી ઉપરથી માંડેલા કોઇપણ મુકદમામાં જો કોઈ માજીસ્ટરેટ તોહોમતવાળાની ઉપર ૨૪૫ મી અથવા ૨૪૭ મી કલમ પ્રમાણે ગુનહો ના સાબાત થયાનો ઠરાવ કરે અને તેની નજરમાં એવું આવે કે તે ફરિયાદ નજીવી અથવા તસ્દી આપે એવી છે તો તેની મરજીમાં આવે તો તે માજીસ્ટરેટ ગુન્હો ના સાબીત થયાના પોતાના હુકમથી તોહમતવાળાને, અથવા જ્યારે એક કરતાં વત્તા તોહોમતવાળા હોય ત્યારે તેમાંના દરેકને ઘણામાં ઘણા પચાસ રૂપીઆ સુધી પોતે યોગ્ય ધારે તેટલો નુકશાનીનો અવેજ આપવાનું ફરિયાદીને ફરમાવવાને મુખત્યાર છે.

નુકસાનીનો અવેજ વસુલ કરવા બાબત. એ પ્રમાણે જે રકમ આપવાનો હુકમ કરવામાં આવે તે રકમ જાણે દંડ હોય એવી રીતે વસુલ થઈ શકશે; પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે તે રકમ વસુલ ના થઈ શકે તો જે કેદ ઠરાવવી તે આસાન હોવી જોઇએ અને ઘણામાં ઘણા ત્રીસ દિવસ સુધીની જેટલી મુદત માજીસ્ટરેટ ફરમાવે તેટલી મુદત સુધીની હોવી જોઈએ.

પછી તેજ બાબત સંબંધી દિવાનીમાં કાંઇપણ ફરિયાદ કરવામાં આવે તેમાં નુકશાનીનો અવેજ આપવાનો હુકમ કરતી વખતે આ કલમ મુજબ જે રકમ નુકશાનીના અવેજ દાખલ આપેલી અથવા વસુલ કરેલી હોય તે રકમ કોરટે હીસાબમાં લેવી.

ટીકા---એક ગુન્હાની તજવીજ થવાને નીમેલ દિવસે ફરીયાદી તેના શાહેદ સાથે હાજર થયો, તોહોમદારો હાજર થયા, તોહોમતદારો માંહેનો એક સખસ ૮ વરસનો છોકરો છે એવું માજીસ્ટરેટને જણાતાં ફરીયાદી તરફનો કાંઈપણ પુરાવ નહીં લેતાં ફરીયાદ કાઢી નાખી અને તોહોમતદારોને ફરીયાદી પાસેથી નુંકશાની અપાવવા હુકમ કરયો એ કામમાં હાઇકોરટે ઠરાવ્યું કે ફરીયાદી તરફનો પુરાવ લીધા વગર આવી રીતે ફરીયાદી કાઢી નાંખી નુકશાન અપાવવા હુકમ થઇ શકે નહી એક તોહોમતદાર લાયક ઉમરનો નોહોતો તેવા કામ માટે કાયદામાં બતાવેલી રીતે માજીસ્ટરેટે ચાલવું જોઇતું હતું બીલાસ વિરૂધ્ધ મકરૂ, બેંગાલા લો રીપોર્ટ વા. ૨ પ્ર૦ ૧૫

ગેરવ્યાજબી કેદ કર્યાની ફરીયાદમાં નુકશાની અપાવાય નહી---જાહારૂ વિરૂધ્ધ બાહાર અલી અને બીજાઓ વીકલી રીપોર્ટ ૭ મદ્રાસ હાઇકોરટ રીપોર્ટ વા. ૫ પ્ર. ૪૦

આબરૂ માટે કરેલી ફોજદારી ફરીયાદમાં નુકશાની અપાવાય નહી---અસુરદીખાન વીરૂધ્ધ બાલુખાન વીકલી રીપોર્ટ ૧ પ્ર. ૬

આવી નુકશાની અપાવવાથી તોહમતદારને દીવાની કોરટમાં ફરીયાદ કરવા બાધ આ

વર્તો નથી---અદ્રામ વીરૂધ હરગુલબ અલ્હાબાદ હાઇકોરટ રીપોર્ટ વા. ૨ પ્ર ૪૯

ફરીયાદીએ તોહમતદાર ઉપર બે તોહમત મુકી ફરીયાદ કરી હોય તે માહેનું એક તો હોમત સમન્સ કેસનું હોય. બીજું વારંટ કેસનુ હોય તો સમન્સ કેસના તોહોમત માટે નુકશાની અપાવી શકાય છે---મધુસુદન ઘોસ. વીરૂધ્ધ ઇંગરામ પેરૂ વીકલી રીપોર્ટ ૧૩ પ્ર. ૩૯

તોહોમતદાર ખરાબ ચાલ અથવા ખરાબ આબરૂનો માણસ છે એવા તોહમતના કામમાં ફરીયાદી પાસેથી નુકશાની અપાવી શકાતી નથી---રાણી વીરૂધ્ધ બાલકીશન અલ્હાબાદ હાઇકોરટ રીપોર્ટ વા. ૨ પ્ર ૪૪૩

મુળ કોરટથીજ આવું નુકશાન અપાવી સકાયછે, અપીલ કોરટથીજ અપાવી સકાતુ નથી મુંબાઇ હાઇકોરટ રીપોર્ટ વા. ૮ પ્ર. ૭

જ્યાં બે ગુન્હાનું તોહમત પ્રતીવાદી ઉપર, એક ગેર યાજબી કેદનું કે જેનો ઇન્સાફ સને ૧૮૭૨ ના ૧૦ મા આકટના બાબ ૧૭ મુજબ થઇ શકે તેવો ગુન્હો, તથા બીજુ હુમલાનું કે જેનો ઇનસાફ આ આકટના બાબ ૧૬ મુજબ થઇ શકે એવા પ્રકારના બે ગુન્હાનું તોહમત મુકવામાં આવ્યું હોય તો પેહેલા ગુન્હાને સારૂ કલમ ૨૭૦ મુજબ નુકશાની અપાવવા કોરટને સતા નથી---મોયરૂબચંદર પંડીત વી. હોસેનઅલી ચોધરી વાઇમન્સ રેવન્યુ સીવીલ એન્ડ ક્રીમીનલ, રીપોરટ, ક્રીમીનલ રૂલીંગ, ૧૭ પણ માધુસુદન ઘોસ ઉરફે માધવચંદર ઘોસ અને જોવરાય હઝરાહ અને બાજાના કેસમાં, જ્યાં ત્રણ જુદા જુદા ગુન્હાના ત્રણ તોહમતો મુકવામાં આવ્યાં હતાં જેમાં બેનો ઇનસાફ આ આકટના બાબ ૧૬ મુજબ અને એકનો ઇનસાફ આ આકટના બાબ ૧૭ મુજબ થઇ શકતો હતો તેમાં એમ ઠરાવ થયો હતો કે જો તોહમત તદ્દી આપવાનેજ કરયું હોય તો ક્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડ ની કલમ ૨૭૦ મુજબ માજીસ્ટરેટ તોહમતવાળાને નુકશાની અપાવવા મુખત્યાર છે. વીકલી રીપોંટ ક્રી. ૧૩ રૂલીંગ ૩૯

બાબ ૨૧ મો.

વારંટના મુકદમાઓનો માજીસ્ટરેટોએ ઇનસાફ કરવા બાબત.

વારંટના મુકદમામાં કામ ચલાવવાની રીત.

૨૫૧ વારંટના મુકદમાનો ઇનસાફ કરતી વખતે માજીસ્ટરેટોએ હેઠળ લખેલી રીત પ્રમાણે કામ ચલાવવું.

ફરિયાદનું કામ ચલાવનારનો તરફનો પુરાવો.

૨૫૨ જ્યારે માજીસ્ટરેટની આગળ તોહમતવાળો હાજર થાય અથવા તેને આણ્યો હોય ત્યારે તે માજીસ્ટરેટે ફરીયાદી (જો હોય તો) જે કહે તે સાંભળવું અને ફરીયાદનુ કામ ચલાવવાના ટેકામાં જે પુરાવો રજુ કરવામાં આવે તે સઘળો પુરાવો લેવો.

જે સખસો તે મુકદમાની હકીકતથી વાકેફ હોય એવો અને ફરિયાદનું કામ ચલાવનારની તરફથી શાહેદી આપી સકે એવો સંભવ હોય તે સખસોનાં નામ ફરિયાદી પાસેથી અથવા બીજી રીતે માજીસ્ટરેટે નકી કરી લેવાં, અને તેમાંના જે સખસોની પોતે જરૂર ધારે તેઓને પોતાની આગળ સાહેદી આપવા સારૂ સમન કરવા.

ટીકા---આ કલમ પ્રમાણે સાહેદો ઉપર સમન કરવા માટે જુવો આ કાયદાના પુરી શીડ્યુ ૫ નો નમુનો ૩૧

દેશી રાજ્યમાં રહેનારા સાહેદોને સમન કરવા માટે શું નિયમો છે અને સાહેદો વગેરેને ભથુ આપવા શું નિયમ છે તે માટે જુવો કલમ ૯૮

ફરીયાદીએ બતાવેલા સાહેદની જુબાની લીધા બાદ બીજા વધારે સાહેદની માજીસ્ટરેટને જરૂર જણાય તો તેમને સમન કરે પણ તે હાજર થાય નહી તેથી ફરીયાદી તરફનો પુરેવો પુરાવ નથી એવું ઠરાવી ફરીયાદીની ફરીયાદ કાઢી નાખી શકે નહી—રાણી વિરૂધ બીરદઘોસ બેંગાળા લો રીપોટ વા. ૭ પ્ર. ૯

પુરાવાની ખામીને લીધે કોઇ સખસ છુટી ગયો હોય તો પછી કોઇપણ કેસમાં ફરીયાદીના સાહેદ તરીકે તેની જુબાની લેવા હરકત નથી—રાણી વીરૂધ બાહારીલાલ બોસ વીકલી રીપોટ ૭ પ્ર. ૪૪

ફરીયાદી જેટલા સાહેદના નામ દે તેટલા સાહેદોને માજીસ્ટરેટે બોલાવવા એવી કાંઇ જરૂરીયાત નથી તેની નજરમાં યોગ્ય લાગે તેટલાને બોલાવે. એવું આ કલમના છેલા પેરેગ્રાફથી ઠરયું છે અને આગળ પણ એવા ફેંસલા થયા છે—જલધરશીંગ અને બીજાઓ, વીરૂધ; સંકર દયાળ અને બીજાઓ વીકલી રીપોટ ૨૩ પ્ર. ૯

તોહોમત વાળાને છોડી મુકવા બાબત.

૨૫૩. ૨૫૨ મી કલમમાં કહેલો સઘળો પુરાવો અને પોતાને જરૂર લાગે એવી તોહોમતવાળાની જુબાની (જો હોય તો) લીધા ઉપરથી જો માજીસ્ટરેટ એવું ઠરાવે કે તોહમતવાળાની વિરૂધ એવી કાંઇ બાબત સાબીત કરવામાં આવી નથી કે જે તોડી પાડવામાં ન આવે તો તેની ઉપર ગુન્હો ના સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાનું વ્યાજબી થાય તો તે માજીસ્ટરેટે તેને છોડી મુકવો.

જો કાંઇ કારણસર કોઇ માજીસ્ટરેટની નજરમાં એમ આવે કે તોહમત પાયા વગરનું છે. તો તે માજીસ્ટરેટને મુકદમો ચાલતો હોય ત્યારે અગાઉ કોઇપણ વખતે તોહોમતવાળાને છોડી મુકવામાં અટકાવ થશે એવું આ કલમ માંહેના કોઇપણ મજકુરથી સમજવું નહી, સદરહુ કારણો તેણે દફતરમાં નોંધવા જોઇએ.

ટીકા---કાગ્નીઝેબલ નહી એવા ગુન્હા વીશેની ફરીયાદી ઉપરથી વારંટ કાહાડયા વગર પોલીસે ગેરકાયદે પકડાયાના કારણથી માજીસ્ટરેટ તોહમતવાળાને છોડી મુકે તો તે વ્યાજબી નથી મુકદમાનો નીકાલ કરતી વખતે તે તોહમતવાળા વીરૂધનો પુરાવો તે લે ત્યાં સુધી તેનાથી છોડી મુકવાનો હુકમ કરી સકાય નહી સરકાર વીરૂધ સંગાપા સંકરોપા મુંબાઇ હાઇકોરટ તા. ૨૧ મે સને ૧૮૭૩

આ કલમથી મુકદમો ચાલતો હોય તેવામાં કોઇપણ વખતે તોહમતવાળાને છોડી મુકવાનો અખતાર આપવામાં આવ્યો છે પણ તોહમત પાયા વગરનું છે એમ ધારવાનાં કારણો દફતરમાં નોંધવા જોઇએ. આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૨૧૫ ને મળતી છે. અને બીજો ભાગ તદન નવો છે.

કોઇ સરકારી નોકરને કાયદાથી જે અધિકાર મળેલા છે તે અધિકારે તે માણસને નુકશાન કરે એવા ઇરાદાએ તે નોકરને ખોટી ખબર આપ્યા બદલ અને ન્યાતના કામમાં ખોટી સાક્ષિ આપ્યા બદલ પી કો. ક. ૧૮૨ અને ૧૯૩ પ્રમાણે આરોપીતપર તોહમત રાખવામાં આવ્યું હતું. તેની ચોકસી પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેટ રાવબહાદુર રામચંદ્ર બાપુજીએ કરી અ

ને જુના ક્રી. પ્રો. કો. ક. ૨૧૫ પ્રમાણે આરોપીતને છોડી દીધો.

કામમાં હાજર કરેલા પુરાવા ઉપરથી જોતાં આરોપીતને છોડી દેવાનો તે પેહેલા વરગના માજીસ્તરેટે કરેલો હુકમ અયોગ્ય છે એમ જીલ્યા માજીસ્તરેટ મિસ્તર સ્પ્રાયને લાગ્યાથી તે કામમાંના કાગળપત્ર અને પ્રોસીડીંગ મંગાવ્યાં; અને જુના ક્રી. પરો. કો. કા. ૧૪૨ ના આધારથી કા. ૪૪ પ્રમાણે આરોપીતની ફરી ચોકસી કરવાનો હુકમ આપીને તે કાગળ પત્ર અને પરોસીડીંગ મિસ્તર કયામ્પબેલ પાસે મોકલ્યાં.

તે ઉપરથી મિસ્તર કયામ્પબેલે ઇન્સાફ કરીને આરોપીતપર ખોટી શાક્ષિ આપ્યાનો અપરાધ સાબિત કરી તેને છ મહીનાની સખત મજુરીની કેદની શિક્ષા કરી.

તે ઠરાવપર સેસન જડજને આરોપીતે અપીલ કરી. તેમાં સેસન જડજે કામના ગુણ દોષપર વિચાર ન કરતાં મોહેસ મિસ્તરી (ઇંડીયન લા રીપોર્ટ કલકત્તા વા. ૧ પ્ર. ૨૮૨) ના કામના ઠરાવને અનુસરીને મિસ્તર કયામ્પબેલે બીજી ચોકસી કરી, તે અધિકાર નહી છતાં કરી છે એમ ઠરાવી તોહમત અને શિક્ષા રદ કરયાં.

સેસન જડજના એ હુકમ ઉપર મુંબાઇ સરકારે જુના ક્રી પરો. કો. કા. ૨૭૨ ના આધારે હાઇકોરટને અપીલ કરી હતી. તેમાં ઠરાવ થયો કે—

એકાદ સબોરડીનેટ માજીસ્તરેટે જુના ક્રી. પરો. કો. કા. ૨૧૫ ના આધારે એકાદ આરોપીતને છોડી દીધો હોય અને તેનું તે પ્રોસીડીંગ મંગાવી જોયા પછી તે માજીસ્તરેટે આરોપીતને છોડી દીધો તે બરાબર નથી. એમ જીલ્લા માજીસ્તરેટને જણાય તો બીજા સબોરડીનેટ માજીસ્તરેટને નવી ચોકશી કરવાનો હુકમ નહી કરતાં તે કામ હાઇકોરટમાં મોકલવું એજ જીલ્લા માજીસ્તરેટને યોગ્ય મારગ છે.

આ કામમાં પણ તેમ થવું જોઇતું હતું તે થયું નથી માટે સેસન જડજે કરેલો હુકમ બરોબર છે કેમકે જુના ક્રી. કા. ૧૪૨ પ્રમાણે નવી ચોકસી કરવાનો હુકમ કરવાને જીલા માજીસ્તરેટને સત્તા નહોતી તેથી મુંબાઇ સરકારે કરેલી અપીલ અમે ના મંજુરી કરીએ છીએ. સરકાર વિરૂધ્ધ ગોડાપા બીન વ્યાકુગોડા મુંબાઇ હાઇકોરટ રી. વા. ૨ પ્ર. ૫૩૪

સરકાર વિરૂધ્ધ મોહેસ મિસ્તરી અને બીજાઓની અરજીની બાબતમાં કલકત્તા હાઇકોરટનો ઠરાવ તા૦ ૨૮ મારચ ૧૮૭૬ વા. ૧ પ્ર. ૨૮૨

એક સરબોરડીનેટ માજીસ્તરેટે પુરાવો લીધા પછી અરજદારને જુના ક્રી. પરો. કલમ ૨૧૫ પ્રમાણે છોડી દીધો તેનાપર ફરી કામ ચલાવવા માટે જીલ્લા માજીસ્તરેટે હુકમ કરયો તે હુકમ બરોબર નથી સબબ રદ કરવો એવી અરજદારે હાઇકોરટને અરજ કરી.

તે કામમાં હાઇકોરટે ઠરાવ કરયો કે સબોરડીનેટ માજીસ્તરેટે અરજદારને છોડી દેવા વિશે કરેલો હુકમ અયોગ્ય હતો એવા કારણ ઉપરથી તે કામ જીલ્લા માજીસ્તરેટની રૂબરૂ જુના ક્રીમિનલ કલમ ૨૯૫ પ્રમાણે આવ્યું હતું. એવા પ્રસંગે જીલ્લા માજીસ્તરેટે તે કામ હાઇકોરટના અભિપ્રાય માટે મોકલવું હતું, અને હાઇકોરટને સબોરડીનેટ માજીસ્તરેટનો હુકમ અયોગ્ય લાગત તો ફરી ચોકસી કરવાનો હુકમ તે કોરટ કરત પણ આ કામમાં તેમ થયું નથી માટે જીલ્લા માજીસ્તરેટે કામ ફરી ચલાવવા કરેલો હુકમ રદ કરીએ છીએ.

ગુન્હો સાબિત થય ૨૫૪ સદરહુ પુરાવો તથા જુબાની લીધા પછી જો તે
લો જણાય ત્યારે તો માજીસ્ટરેટની નજરમાં એમ આવે કે આ બાબ પ્રમાણે ઈ
હુમતનામું તઇયાર ક નસાફ થઇ શકે એવા જે ગુન્હાનો ઇનસાફ કરવાનો પોતાને

૨વું. અધિકાર છે તથા જે બાબત પોતાના મત પ્રમાણે પોતે યોગ્ય શિક્ષા કરી શકશે તેવો કાંઇ ગુન્હો તોહોમતવાળાએ કરયો છે એવું અનુમાન કરવાનો સબબ છે, તો તે માજીસ્ટરેટે તોહુમતવાળાની ઉપર એક તોહમતનામું લખીને તઇયાર કરવું.

ટીકા---ફરિયાદીએ આરંભમાં જે ગુન્હાની ફરિયાદ કરી હોય તે કરતા ફરિયાદી તરફ ના પુરાવ ઉપરથી જુદોજ ગુન્હો થએલો માલમ પડે તો જે ગુન્હો થયાનું માલમ પડે તે ગુન્હાનુ તોહમત મુકવું જોઇએ,—રાણી વિરૂધ ધુકુ રામચંદ્ર મુંબાઈ હાઇકોરટ રીપોર્ટ વા. ૫ પ્ર. ૧૦૦

કોઈ માજીસ્તરેટ કોઈ કેસની તજવીજ કરતો હોય ત્યારે જે ગુન્હાની ફરીયાદ કરી હોય તે ગુન્હા સિવાય કાંઇ બીજો ગુન્હો થયાનું અથવા તે ગુન્હાની સાથે કાંઇ બીજો ગુન્હો થયાનું જણાય તો તે તોહમત વિશે તેણે તજવીજ કરવી જોઇએ અને એ બીજા ગુન્હા વિશે તમારે નવી ફરીયાદ કરવી એવું ફરીયાદીને કહેવું નહી જોઇએ---દીગંબરપાલી. વિરૂધ કાળીદાસ દત્ત. વી. રી. ૮ પ્ર. ૮૨

જવાબ. ૨૫૫ પછી તે તોહમતનામું તોહમતવાળાને વાંચી સંભળાવવું તથા સમજાવવું. અને તેને પુછવું કે તું તકસીરવાર છે કે તારે કાંઇ જવાબ કરવાનો છે.

જો તે તોહમતવાળો હું તકસીરવાર છું એવો જવાબ આપે, તો તે જવાબ માજીસ્ટરેટે દફતરમાં લખી લેવો; અને તે ઉપરથી પોતાની નજરમાં આવે તો માજીસ્ટરેટ તેની ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા---એક કામમાં બુદ્ધિપુર્વક આઘાત્યથા કરયાનું એક કેદી ઉપર તોહમત હતું; કેદી ઉપર તોહમત મુકી તે ગુન્હો કબુલ કરેછે કે નહીં તે પુછવામાં આવ્યું તેના જવાબમાં તેણે કહયું કે ફરીયાદી સાથે મારે કજીઓ થયો અને તેને રીસમાં બે લાકડી મારી હતી. ઇનસાફ કરનારી કોરટે કેદીનું આ કહેવું ગુન્હો કબુલ કરયો એવું ગણી તેને સજા કરી તે કામમાં સજા રદ થઇ અને કેસ ફરીથી ચલાવવાનો હુકમ થયો.---રાણી વિરૂધ જોયલાલ કોરી વીકલી રી. ૧૧ પ્ર. ૬

કેદી જયારે ગુન્હેગાર છું એમ કહે અને તે સાથે એવું પણ કહે કે મારી ઉપર જે ગુન્હાનું તોહમત મુકાયું છે તે ગુન્હો કરયો નથી. તોહમતદારનું આ કહેવું પોતે ગુન્હેગાર નથી એવું કહે છે---રાણી વિ. મીતન ચોધરી વી. રી. ૧૧ પ્રં ૫૩

તોહમતનામું તઇયાર કરયું હોય તો તોહમતદારને તે વંચાવી તેને કાંઇ સાહેદ આપવાના છે કે કેમ તે પુછવા માજીસ્તરેટની ફરજ છે---રાણી વિ. હરનાથરાય વી. રી. ૨ પ્ર. ૫૦

જેટલી બાબતો ભેગી થઇને ગુન્હો થયો હોય તે સઘળી હકીકતની તે કબુલત ન કરે પણ થોડીજ હકીકતની કબુલત કરે તો પોતે ગુન્હેગાર છે એવો જવાબ કેદીએ આપ્યો એવું ઠરતું નથી---રાણી વિ. સુનાઉલા. વી. રી. ૨૫ પ્ર. ૨૩

તોહમતવાળાનો જવાબ. ૨૫૬ જો તે તોહમતવાળો જવાબ આપવાની ના કહે અથવા જવાબ આપે નહી અથવા મારો ઇનસાફ થવો જોઇએ એવો દાવો કરે તો તેને પોતાનો જવાબ કરવાનું

અને પોતાનો પુરાવો રજુ કરવાનું ફરમાવવું. અને તે પોતાનો જવાબ કરતો હોય ત્યારે કોઈપણ વખતે ફરિયાદી તરફનો કોઈપણ સાહેદ કોરટમાં અથવા કોરટના મકાનની હદમાં હાજર હોય તેને પાછો બોલાવીને તેની ઉલટ તપાસણી કરવાની તે તોહમતવાળાને રજા આપવી.

જો તોહમતવાળો કાંઇ લખેલો મચકુર આપશે તો તે દફતરમાં માજીસ્ટરેટે ફાઈલ કરવો.

ટીકા--પોતાનો બચાવ તોહમતદારે કરયા પછી ફરીયાદી તરફના એક શાહેદને ફરી બોલાવી કેટલીક હકીકત પુછી અને તેથી એ સાહેદે પાછળથી જે હકીકત કહી તેના સંબંધમાં કાંઇ પુરાવો રજુ કરવા તોહમતદારને તક મળી નહી તેથી હાઇકોરટે તેના ઉપર કરેલી સજા રદ કરી નવેસરથી તજવીજ ચલાવવા ફરમાવ્યું-રાણી વિ. એસેનુલા વી.રી.૧૩પ.૧૫

તોહમતદારે તેનો બચાવ કરયા પછી ફરીયાદીએ પોતા તરફના કોઇ નવા શાહિદને તપાસવા એ અનિયમીત છે, પણ તોહમતદારે બચાવમાં કાંઇ નવીજ બાબત જણાવી હોયતો ફરીયાદીનો શાહેદ બચાવ કરયા પછી પણ તપાસી શકાય છે-રાણી વિ. છોટાલાલ અલહાબાદ હાઇકોરટ રીપોટ વા, ૩ પ્ર. ૨૭૧

તોહમતદાર ઉપરના તોહમતનો ફેંસલો થતાં સુધી કોઇપણ વખત ફરીયાદી અને તેના શાહેદોને બોલાવી ઉલટ તપાસ કરવા તેનો હકછે તેનો બચાવ માગ્યા પેહેલાં એ શાક્ષિઓ, વિગેરેની તેણે ઉલટ તપાસણી કરી હોય તે કારણથી અથવા તેનો બચાવ કરવાનું તેને કેહેવામાં આવ્યું તે વખતે શાક્ષિઓ કોરટમાં હાજર હતા. તોપણ તેણે તેની ઉલટ તપાસણી કરવા ઇચ્છા ન બતાવી તે કારણથી શાક્ષિઓને ફરી બોલાવી ઉલટ તપાસણી કરવાનો હક તેનો જતો નથી-રાણી વિ. લાલસિંગ અ. હા રી. વા. ૯ ૨૭૦

એક કેસમાં કલકત્તા હાઇકોરટે એવું ઠરાવ્યું કે-જ્યાં તોહમતદારો એક હીતવાળી ગોમના હોય ત્યાં તેમની એકઠી તજવીજ વખતે એક બીજા તરફથી અથવા એક બીજા વિરૂધ્ધ તેઓમાંના કોઇને અથવા બધાને તેઓ શાહેદ તરીકે જુબાની લેવરાવી શકે-રાણી વિ. અલરફસિંગ વી રી. ૯ પ્ર ૮૧

જે સ્ત્રી સાથે પોતે સંભોગ કરયાનું તોહમત હોય તે બાબતના કામના બચાવમાં તે સ્ત્રીને કેદી લાવી શકેછે કેમકે કોઇ સખસ ગુન્હો કરવામાં સામીલ હોય તેથી કેદીની વિરૂધ્ધ કે તરફેનમાં શાહેદી આપવા અપાત્ર થતા નથી. સેખ બીમુ વી. રી ૯ પ્ર. ૯૨

કેદીઓ ઉપર ત્રણ તોહમતની ભેળી તજવીજ ચાલતી હતી તે માંહેના એક ગુન્હા સંબંધી તોહમતદારનો બચાવ સાંભળો પણ બીજા બે ગુન્હાનો બચાવ સાંભળો નહીં તેથી સઘળું કામ રદ કરવામાં આવ્યું રાણી વિ. બંકબીહારી વી. રી ૧ પ્ર. ૩૯

આરોપિત ઉત્તમચંદ અને બીજા, એઓના કામમાં સુરતના પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેટ જગજીવનદાસ ખુશાલદાસે જે કામ ચલાવ્યું હતું તે બદલ જુના ક્રિ. પ્ર. કો કલમ ૨૯૬ પ્રમાણે રીપોટ કરીને તે સુરતના આકટીંગ સેશનજડજ, એચ એમ બરડઉડે હાઇકોરટના અભિપ્રાય વાસ્તે મોકલ્યું.

આ કામની મુખ્ય મુદ્દાની વાત એછે કે સરવે આરોપિતપર ઇ. પી કો કા. ૧૫૨ પ્રમાણે તોહમત સાબીત ઠરાવવામાં આવ્યું હતું અને તે પઇકી એક ઉપર કા. ૩૨૩ મુજબ પણ અપરાધ સાબીત થયો હતો. આરોપીત નવલચંદે સેશનજડજને અપીલ કરયાથી તેનાપરનો અપરાધ અને શિક્ષા રદ કરયા બાકીના આરોપીતને રૂ ૫૦) ની કમી રકમનો દંડ થયો હોવાથી તેઓને અપીલ કરવાનો નોહોતો પરંતુ ફરીયાદી તરફના શાક્ષિદારે પોતે

સીમની રૂબરૂ જે મજકુર કહ્યા હતા તે મજકુર વિરૂધ તેણે માજીસ્ટરેટની રૂબરૂ મજકુર કહ્યા છે એવું સાબીત કરવાની અમને પરવાનગી આપો નહી એમ બાકીના આરોપીતે સેસનજડજને અરજ કરી હતી તે ઉપરથી માજીસ્ટરેટનો જવાબ માગ્યા તે વખતે માજીસ્ટરેટે લખી મોકલ્યું કે ફરીયાદી તરફના શાક્ષિદારને ક્રોશ એક્ઝામીન કરવાની પરવાનગી આરોપતને મેં આપી નથી કારણ કે ક્રિ. પ્રા. કો. કા. ૧૧૯ ઉપરથી જોતાં શાક્ષિદારે પોલીસની રૂબરૂ કહેલો મજકુર પોલીસે લખી લીધો હોય તો તે લેખ દફતરનો કાગળ છે એમ સમજવું નહી કિંવા તે પુરાવામાં લેવો નહી એમછે, માજીસ્ટરેટે જે પુરાવો ન કબુલ કરયો તે ફરીયાદીના શાક્ષિદારના મજકુરમાં ખરાપણું નથી એવું બતાવવા વાસ્તે પુરાવામાં લેવાનો હતો એમ સેશનજડજનો અભિપ્રાય હોવાથી તેમણે આ કામ મોકલ્યું;

તેથી હાઇકોરટે ઠરાવ્યું કે પુરી તપાસ ચાલ્યા છતાં જે કાંઇ મજકુર કહેવામાં આવ્યો હોય તે પોલીસે લખી લેવો જોઇએ એમ જુના ક્રિ પ્રા કો. કલમ ૧૧૯ ઉપરથી થતું નથી કિંવા તે કલમ ઉપરથી કિંવા ઇંડીયાના પુરાવાના આકટની કલમ ૯૧ ઉપરથી તે મજકુર બાબત મુખ જુબાન પુરાવ આગ્રહ છે એમ પણ નથી; એવા પ્રકારનો મજકુર જો લખી લીધો હોય તો તે દફતરમાંનો એક ભાગછે એમ સમજવામાં આવશે નહી કિંવા તે પુરાવાનાં ઉપયોગમાં લાવવામાં આવશે નહી પરંતુ ઇંડીયાના પુરાવાના આકટની કલમ ૧૫૯ પ્રમાણે યાદદાસ્ત તાજી કરવા વાસ્તે માત્ર તે લેખનો ઉપયોગ થશે; એટલા વાસ્તે જે માણસે તે મજકુર કહ્યો હોય તે માણસને તે મજકુર બદલ પ્રસન કરવામાં આવશે અને જે પોલીસ અમલદારને કિંવા બીજા કોઇ માણસના સાંભળવામાં આવવા સરખો તે મજકુર કહેનારનું ખરાપણું બતાવવા વાસ્તે લેવાનો અધિકાર છે (પુરાવાના આકટની કલમ ૧૫૫)

માટે ફરીયાદી તરફના સરવ શાક્ષિદાર કિંવા તે પયકી કોઇએ માજીસ્ટરેટની રૂબરૂ મજકુર કહ્યા તે કરતાં વિરૂધ મજકુર પોલીસ રૂબરૂ કહ્યો હતો એમ સાબિત કરવા વાસ્તે ફરીયાદી તરફના શાક્ષિદારને ક્રોસ એકઝામીનને સબધે પ્રસન કરી જવાબ લેવાની આરોપિતને માજીસ્ટરેટે પરવાનગી આપવામાં ચુક કરીછે જુના ક્રિ. પ્રા કો કલમ ૨૯૭ ના અરથ પ્રમાણે મોટી મુદાની ચુકછે; એટલા માટે આ કામમાંનું તોહમત રદ કરવું જોઇએ; અને ફરીયાદી તરફના શાક્ષિદાર પઇકી અમુક એ સાક્ષિદારે અગાઉ વિરૂધ મજકુર કહયો હતો તથા તેનાપર ભરોસો રાખવામાં આવતો નથી એમ સાબીત કરવાની આરોપિતને પરવાનગી આપો અને જુના ક્રિ પ્રા કો કલમ ૨૧૮ પ્રમાણે સદરહુ કામ વાસ્તે જે કોઇ શાક્ષિદારને બોલાવવાની આરોપિતની ઇંછા હોય તે શાક્ષિદારને બોલાવી લાવી નવીન ફેંસલો કરવાને વાસ્તે આ કજીઓ માજીસટરેટ પાસે પાછો મોકલવો જોઇએ; એ પ્રમાણે કરયા પછી માજીસ્ટરેટ જે ફેંસલો કરે તે વખતે તેણે જુના ક્રી પ્રા કો ૪૬૪ માંના ઠરાવને અનુસરીને ચાલવું એવો તેમને હુકમ કરયો.

બ એ પેનશન ખાતામાં નોકર (કારકુન) હતો અ એ પેનશન લેવા અરજ કરી હતી બ ને અ મળયો તે વખતે આ ખાતામાં મારૂ સારૂ ચલણ છે; અને તેથી એક બે આસામીને મેં જાસ્તી પેનશન અપાવ્યું છે એમ બ એ અ ને કહયું અને તમે કાંઇ તજવીજ કરો તો તમારૂ આ પેનશન જાસ્તી થાય એમ પણ તેને કહયું તે વાત અ એ ના કબુલ કરી તેથી બ એ અ ને એમ કહયું કે તમે ના કબુલ કરોછો પણ તેમાં તમો પસતાશો તેમાં ઠરાવ્યું કે બ નું આ કૃત્ય લાંચ મેળવવાનો યત્ન કરયાનો ગુન્હો થાયછે, (બી હા ક

૧૭૧) ચારજ તોહમત આરોપિત માણસને વાચી બતાવ્યાથી તેણે તેનો જવાબ આપ્યા પછી ફરીયાદીના જે શાહેદ હાજર છે તેઓની ઉલટ તપાસણી કરવા વિશે આરોપિતને માજીસ્ટરેટે કહ્યું મારા સાહેદોની જુબાનીઓ થતાં સુધી ફરીયાદીના શાક્ષિદારને ઉલટ તપાસણી કરવ.ને આરોપિતને ના કબુલ કર્યું પરંતુ આરોપિતના શાક્ષિ હાજર નહોતાં તેથી માજીસ્ટરેટે ફરીયાદીના શાક્ષિદારને જવ.નું કહ્યું અને આરોપિતના સાક્ષિ હાજર કરવા માટે કામ મુલતવી રાખ્યું તેમાં ઠરાવ્યું કે આરોપિતના સાક્ષિદારની જબાની લેવાનો જે દિવસ નિ[illegible] હોય તે દિવસે ઉલટ તપાસણી કરવા માટે ફરીયાદી તરફના સાક્ષિદારને હાજર કરવા વિશે સમન કરાવવાનો આરોપિતને. હક નથી સરકાર વી બળદેવ સહાઇ ઇંડિયન લૉ રીપોર્ટ અલ્હાબાદ વા ૨ પ્ર ૨૫૩

તોહમતવાળાના અરજી ઉપરથી પુરાવો રજુ કરવાની જરૂર પાડવાબાબત પરોસેસ.

૨૫૭. કોઇપણ શાહેદની તપાસણી અથવા ઉલટ તપાસણી કરવા સારૂ (પછી તે મુકદમામાં તે શાહેદમે અગાઉ તપાસ્યો હોય કે નહી હોય તો પણ) તેમે હાજર થવાની જરૂર પાડવા બાબત અથવા કાંઈ દસ્તાવેજ અથવા બીજી વસ્તુ રજુ કરવાની જરૂર પાડવા બાબત કાંઇ પણ પરોસેસ કાહાડવાની તોહોમતવાળો માજીસ્ટરેટને અરજી કરે, અને સદરહુ અરજી તસ્દી આપવા સારૂ અથવા વીલંબ કરવા સારૂ અથવા ઈનશાફનો હેતુ પાર ન પડે એમ કરવા સારૂ કરીછે એવું તેને દેખાઈ ન આવે તો માજીસ્ટરેટે તે પરોસેસ કાહાડવું જોઇએ. તે સબબ માજીસ્ટરેટે દફતરમાં લખવો.

સદરહુ અરજી ઉપરથી કોઇપણ સાહેદને સમન કરતાં પેહેલાં તે ઇનશાફનાં કારણ સારૂ તે શાહેદને હાજર થવામાં જે વ્યાજબી ખરચ થાય તે કોરટમાં અનામત મુકવો એવું ફરમાવવાને માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે.

ટીકા=તોહમતદારેના શાહેદોને સમન્સ કરી બોલાવવા એ માજીસ્ટરેટનું કામછે એ શાક્ષિ ઉપર તે કેવો વિશ્વાસ મુકશે, એવું માજીસ્ટરેટોએ આગળથી નક્કી કરવ.નું નથી=મ હીમાચંદ્રસાહ બેંગાળા લૉ રીપોર્ટ વા ૪ પ્ર ૭૮ એપેનડીક્ષ

તોહમતદારે જે શાહેદનાં નામે આપ્યાં હોય તેઓ તોહમતદાર સાથે ગુન્હો કરનારા છે એવું માજીસ્ટરેટ ધારે પણ એ શાહેદો તોહમતદાર તરીકે ઉભા રાખેલા ન હોયતો પછી માજીસ્ટરેટ એ શાહેદને બોલાવવા બંધાયલા છે તેમ ન બોલાવે તો તેનું ચલાવેલું કામ રદ થાય=રામસેહાઇ ચોધરી વિરૂધ શંકરબાહાદુર બેંગાળા લા રી વા ૯ પ્ર ૯૫

કારણ બતાવ્યા વગર તોહમતદારના શાહેદો લેવા ના પાડીને કેદીને સજા કરવામાં આવે તો તે વ્યાજબી નથી—સતનારાયણશીંગના કામમાં ઈંડીયન લા રીપોર્ટ અલ્હાબાદ વા ૩ પ્ર ૩૯૨

જયારે તોહમત સાંભળવામાં આવે અને તેનો બચાવ કરવા તોહમતદારને કહેવામાં આવે ત્યારે ફરીયાદી તરફના શાહેદોને ફરીથી મને ઉલટ તપાસણી કરવા દો એવી તોહમતદારે પોતાની ઇચ્છા બતાવવી જોઇએ એટલે કે તેના કહ્યા વગર એવા શાહેદોઓને બોલાવવા માજીસ્ટરેટની ફરજ નથી-સેખ ફઇજલાલ અને બીજાઓના કામમાં કલકત્તા હાઇકોર્ટ તા૦ ૧૯ મી મારચ સને ૧૮૮૧

જો બચાવમાં બોલાવવાના શાહેદને સમન કાહાડવાની ના પાડવામાં આવી હોય તેનો

કારણ દફતરમાં નોંધવામાં ન આવ્યાં હોય તો તે મ્હોટી ભુલછે આવી ભુલથી સતનારાયણ સીંગના કામમાં શિક્ષા કરવામાં આવી હતી ઇં. લા. રી. અલ્હાબાદ વા ૩ પ્ર ૩૯૨

શાહેદી આપ્યા અવલ ખરચ ન માગવામાં આવ્યું હોય તોપણ તેણે શાહેદને બોલાવવાને સમન કરાવ્યો હોય તેનેજ તેને ખરચ આપવું જોઇએ ઇં લા. રી વા ૪ મું. પ્ર ૬૧૯

બચાવના ત્રણ સાહેદોને સમન કરી બોલાવવાનો હુકમ થયો તેમાંના એક ઉપર સમન બજયો અને હાજર થયો અને બીજા બે શાહેદ ગામમાં નથી એવો રીપોટ થયો તેથી બે શાહેદોને ન તપાસતાં તોહમતવાળાને શિક્ષા કરી આ શિક્ષા રદ કરી યોગ્ય મુદતમાં બે શાહેદોની શાહેદી લેવરાવવાનો તોહમતવાળાને લાગ આપવો એવા ઠરાવ થયા, મદ્રાસ હાઇકોરટ રીપોટ વા ૫ એપે. ૨૬

ગુન્હો ના સાબિત થયાનો ઠરાવ. ૨૫૮. આ બાબ પ્રમાણે જે મુકદમામાં તોહમતનામું તઈયાર કરયું હોય તે મુકદમામાં જો માજીસ્ટરેટ એમ ઠરાવે કે તોહોમતવાળો તકસીરવાર નથી તો તેણે ગુન્હો ના સાબિત થયાનો હુકમ દફતરમાં નોંધવો.

ગુન્હોસાબિત થયાનો ઠરાવ. સદરહુ પ્રકારના કોઇપણ મુકદમામાં જો તોહમતવાળો તકશીરવાર છે એમ માજીસ્ટરેટ ઠરાવે તો તેણે કાયદા પ્રમાણે તેની ઉપર શિક્ષાનો હુકમ કરવો.

ટીકા—ચારજ ફરમાવ્યા વગર ગુન્હો ના સાબેત થયાનો ઠરાવ થઇ શકતો નથી રાણી વિરૂધ્ધ જહી આહીર વીકલી રીપોટ વા. ૨૨ પ્ર ૬

તોહમતવાળાના ઉપર જે ચોરીનું તોહમત આવ્યું હતું તે ચોરીનો ગુન્હો નાસાબેત થયાનો ઠરાવ ફકત માજીસ્ટરેટે કરયો, પોલીસની ઓફેસથી ફરી તપાસ કરવાનો ડીસ્ત્રીકટ માજીસ્ટરેટે હુકમ કરયો અને તે ઇં એવું કારણ બતાવ્યું કે તોહમતવાળા ઉપર તોહમત ફરમાવવામાં આવેલ નથી તો ડેપ્યુટી માજીસ્ટરેટનો હુકમ છોડી મુકવાના હુકમ બરાબર છે; આ કામમાં એમ ઠરાવવામાં આવ્યું કે તોહમતનામું નહી ફરમાવવાથી કાંઇ ઇનશાફને ખલેલ થયું નથી અને સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૬૦ એટલે આ કાયદાની કલમ ૭૩ પ્રમાણે જ્યાં સુધી ગુન્હો ના સાબેત થયાનો ઠરાવ રદ કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી ફરી તપાસ કરવા ડીસ્ત્રીકટ માજીસ્ટરેટને અધિકાર નથી જોગપાસન; કલકતા હાઇકોરટ રીપોટ વા ૩ પ્ર ૧૩૧

તોહમતનામું ફરમાવ્યા બાદ ફરીયાદ કાહાડી નાંખવામાં આવે તો તેથી ગુન્હો ના સાબીત થયાનો ઠરાવ થયોછે એમ સમજવું, જકુબાર મુકરજી ૫ કલકતા ૩૫૯ જયારે ગુન્હો ના સાબેત થયાનો ઠરાવ થાય તેથી કલમ ૨૫૦ મુજબ તોહમતવાળાને બદલો માગવાનો હક નથી રાધાનાથ પજા વિરૂધ્ધ ઉમાચરન વીકલી રીપોટ ૨૨ પ્ર ૧૨

ગુન્હો સાબીત થયા પછી માજીસ્ટરેટ શિક્ષાનો હુકમ કરવા બંધાયેલા છે તે કોઈ સખસને ચેતવણી આપી છોડી શકશે નહી-પોગણના કેસમાં વીકલી રીપોટ ૩ ક્રીમીનલ પ્ર ૧૫

જયારે પુરાવામાં આપેલી બધી હકિકત મળી એક આખો ગુન્હો બનતો હોય ત્યારે ફાઇંડીંગ એટલે ઠરાવ કરી તે ગુન્હાને સારૂ ફકત શીક્ષાનો હુકમ કરવો જોઇએ જો પુરાવાની હકીકતના એક ભાગથી એક ગુન્હો થતો હોય, અને બીજા જુદાજ ભાગથી એક

બીજો નવો અને જુદોજ ગુન્હો થતો હોય, તો દરેક તોહમત ઉપર ફાઇન્ડીંગમાં ઠરાવ કરી મુખ્ય ગુન્હાને સારૂ ખરેખરા શક્ષાનો હુકમ કરવો જોઇએ અને બીજા ગુન્હા તોહમતને સારૂ હલકા શીક્ષાના હુકમ અથવા મુળગી શીક્ષા ન કરવી જોઇએ, અગર જો જરૂર હોય તો દરેક ગુન્હા ઉપર ખરેખરી શક્ષાનો હુકમ કરવો જોઇએ વીકલીરીપોટ ૧ ક્રી. રૂલીંગ પ્ર ૨

આરોપિત ઉપર ઇંડીઅન પીનલકોડ કલમ ૫૦૦ પ્રમાણે એ એ પુનાના એકફુલપાવર માજીસ્ટ્રેટ જી બી રીડને ફરીયાદ કરી તે ફુલપાવર માજીસ્ટ્રેટે ફરીયાદીનો પુરાવો લેઇ તોહમતનામું તઇયાર કરયુ અને તે તોહમતવાળાને વાંચી સંભળાવ્યું પછી સન ૧૮૬૧ ના આકટ ૨૫ની કલમ ૨૫૫ એટલે આકલમના આધારે તા ૨ નવેમ્બર સન ૧૮૭૧ ને રોજ તેને છોડી દેવાનો ઠરાવ કરયો ફરીઆદીની અરજીપરથી પુનાના સેસનજડજે તા ૨૪ જાન્યુઆરી ૧૮૭૨ ના રોજ સદરહુ છોડી દેવાનો હુકમ રદ કરયો - તે મજકુર આકટની કલમ ૪૩૫ આ આકટની ૪૩૮ પ્રમાણે આરોપીતને સેશન કોરટમાં ચોકશી કરવા વિષે તે ફુલપાવર માજીસ્ટરેટને હુકમ કરયો, પુનાના જીલ્લા માજીસ્ટરેટ જે ઘ એોલીફંટ ન ચેની હકિકત સહિત આ કામ હાઇકોરટે વિચારમાં લઇ હુકમ થવા માટે તે કોરટને મોકલ્યું સને ૧૮૬૯ ના આકટ ૮ થી સુધરેલા કલમ ૪૩૫ માં "છોડી દેવું" એ શબ્દ છે તે શબ્દએ જ આકટની કલમ ૨૨૫ (અને ૨૫૦ પ્રમાણે જે કામનો નિકાલ કરયો હોય તેને માત્ર લાગુ છે એમ દેખાય છે, "હાલના આ કામમાં મજકુર કલમ ૨૫૫ (કલમ ૨૫૮) પ્રમાણે છોડી દેવાનો હુકમ કરયો છે તો તે હુકમ રદ કરવાનો અને કલમ ૪૩૫ પ્રમાણે આરોપીતને કમિટ કરવાનો હુકમ કરવાનો સેશનજડજને અધિકાર નથી એમ મને દેખાય છે કેમકે તેનાપર તોહમતનામું તઇયાર કરયા પછી તેને છોડી દીધેલો છે" આ પ્રમાણે હકિકત સાથે કામ હાઇકોરટમાં આવ્યાથી ઠરાવ્યું કે આરોપીતને તેની ચોકસી થયા પછી છોડી દીધોછે સબબ કલમ ૪૩૫ પ્રમાણે આ કામમાં હાથ ઘાલવાનો સેશનજડજને અધિકાર નથી માટે આરોપીતને સેશનકોરટમાં કમિટ કરવા વિષે સેશનજડજે કરેલો હુકમ આ કોરટ રદ કરેછે. સરકાર વિરૂધ વ્યાકુ નરસો મુંબઇ હાઇકોરટ રીપોટ વા ૯ પ્ર ૧૭૦

આરોપિતઉપર ચારજ મુકયા પછી આગળ કામ ચાલવાનું બંધ કરવાનો અને આરોપીતને ઇનશાફ માટે સેશનકોરટમાં મોકલવાનો માજીસ્ટરેટને જુના ક્રીમીનલપ્રોસીજર કોડ કલમ ૨૨૧ (નવાની ૩૪૭) ઉપરથી અધિકાર છે ચારજ તઇયાર કરયા પછી કેદીએ અપરાધ કરયો નથી કિંવા તેનાપર અપરાધ સાબેત થયો એ બેમાંથી કોઇ પણ ઠરાવ કરવો જોઇએ એવો જે ઠરાવ જુની કલમ ૨૨૦ (એટલે આ ક ૨૫૮)ની વ્યાખ્યામાં છે તે ઉપરથી જોતાં જે માજીસ્ટરેટે ચારજ તઇયાર કરયો તેણેજ તે ઠરાવ કરવો જોઇએ એમ નથી એવો ઠરાવ સેશનકોરટે કરયો તો હરકત નથી. સરકાર વિરૂધ કદરેતુલા અને બીજા ઇંડીયન લા. રીપોટ કલકતા વા. ૩ પ્ર ૪૯૫

ફરિયાદીની ગેરહાજરી. ૨૫૯. જ્યારે ફરીઆદ થયા ઉપરથી કામ ચલાવવા માંડયું હોય અને મુકદ્દમાની સુનાવણી માટે મુકરર કરેલો કોઇ પણ દિવસ ફરીયાદી ગેરહાજર હોય અને ગુન્હો કાયદા પ્રમાણે માંડી વાળવાનો અધિકાર હોય તો આ કાયદામાં પાછળ ગમે તે કહયું હોય તે છતાં

તોહુમતનામું તઇયાર કરવાની અગાઉ કોઇ પણ વખતે પોતે દુરસ્ત ધારે તો માજીસ્ટરેટ તોહુમતવાળાને છોડી મુકવાને મુખત્યાર છે.

બાબ ૨૨ મો.

સંક્ષેપ રીતે ઇનશાફ કરવા બાબત.

સંક્ષેપરીતેઇનશાફ કરવાનોઅધિકાર. ૨૬૦ આ કાયદામાં ગમે તે કહયું હોય તે છતાં—

(૧) જીલ્લા માજીસ્ટરેટ,

(૨) પહેલા વરગના જે માજીસ્ટરેટને સ્થાનિક સરકારે આ બાબત વિશેસે કરીને અધિકાર આપ્યો હોય તે માજીસ્ટરેટ; અને

(૩) માજીસ્ટરેટોની જે બેંચને પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેટનો અધિકાર આપ્યો હોય અને જેને સ્થાનિક સરકારે આ બાબત વિશેસે કરીને અધિકાર આપ્યો હોય તે બેંચ હેઠળ લખેલા સઘળા અથવા હરકોઇ ગુન્હાનો ઇનશાફ સંક્ષેપ રીતે કરવાને મુખત્યાર છે.

(અ) જે ગુન્હા મોતની, સમુદ્રપારની અથવા છ મહિના કરતાં વત્તી મુદતની કેદની શિક્ષા કરવા લાયક નહિ હોય તેવા ગુન્હા.

(બ) હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૨૬૪ મી, ૨૬૫ મી, અને ૨૬૬ મી કલમ પ્રમાણે કાટલાં તથા માપ સંબંધી ગુન્હા.

(ક) તેજ કાયદાની ૩૨૩ મી કલમ પ્રમાણે વ્યથા.

(ડ) તેજ કાયદાની ૩૭૯ મી અથવા ૩૮૦ મી અથવા ૩૮૧ મી કલમ પ્રમાણે ચોરીના મિલકતની કિંમત પચાસ રૂપીયા કરતાં વધારે નહી હોય ત્યારે;

(ઇ) તેજ કાયદાની ૪૧૧ મી કલમ પ્રમાણે ચોરીની મિલકત લેવી અથવા રાખવી સદરહુ મિલકતની કિંમત પચાસ રૂપીયા કરતાં વધારે નહી હોય ત્યારે;

(ફ) તેજ કાયદાની ૪૧૪ મી કલમ પ્રમાણે ચોરીની મિલકત સંતારવામાં અથવા તેની વ્યવસ્થા કરવામાં મદદ કરવી સદરહુ મિલકતની કિંમત પચાસ રૂપીયા કરતાં વધારે નહી હોય ત્યારે;

(ગ) તેજ કાયદાની ૪૨૭ મા કલમ પ્રમાણે બિગાડ;

(હ) તેજ કાયદાની ૪૪૮ મી કલમ પ્રમાણે ગ્રહપ્રવેશ;

(આઇ) તેજ કાયદાની ૫૦૪ મી કલમ પ્રમાણે સુલેહનો ભંગ કરવાના ઇરાદાથી અપમાન કરવું, અને તેજ કાયદાની ૫૦૬ ઠી કલમ પ્રમાણે સાપરાધ ધમકી;

(જે) ઉપર કહેલા ગુન્હાઓમાંના કોઇપણ ગુન્હામાં મદદગારી કરવી;

(કે) ઉપર કહેલા ગુન્હાઓમાંનો કોઇપણ ગુન્હો કરવાની કોશીસ—તે કોશીસ ગુન્હો હોય ત્યારે;

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે જેમુકદમામાં કોઇ જીલ્લા માજીસ્ટરેટ ૩૪ મી કલમમાં આપેલો વિશેષ અધિકાર ચલાવતો હોય તેવા કોઇપણ મુકદમાનો ઇનશાફ સંક્ષેપ રીતે કરવો નહી.

ટીકા--આ કલમને બદલે સન ૧૮૭૨ ના આક્ટ ૧૦ માં કલમ ૨૨૨, ૨૨૩, ૨૨૪ અને સને ૧૮૭૪ ના આક્ટ ૧૧ ની કલમ ૧૭ હતી.

આ કલમની રકમ (ઈ) ને બદલે ક. ૨૨૨ ની રકમ ૭ હતી તેમાં પ્રથમ ચોરીના માલની કીંમતની કાંઈ હદ નહોતી પણ આ રકમ (ઈ) માં પચાસ રૂપીયાની કીંમત ઠરાવી ચોરીના માલની કીંમતની હદ બાંધવામાં આવી છે. આ કલમના પ્રાવીઝો; તદન નવા છે.

આ બાબ પ્રમાણે જે કામ ચલાવવામાં આવે તેમાં આ બાબમાં ઠરાવેલી રીત પ્રમાણે કામ ચલાવવાને માજીસ્ટરેટ બંધાએલા છે. જોહારીસીંગ વી. રી. ૨૨ ક્રી. રૂ. ૨૮

તોહમતવાળા ઉપર ડાકાઈટીનું હીં. ફો. કા- ની ક ૩૯૫ મુજબનું તોહમત રાખવામાં આવ્યું હતું અને તે આ કાયદાના બાબ ૨૨ પ્રમાણે ચલાવવામાં પણ આવ્યું હતું કામ ચાલતાં આ વાત ભુલી જઈ તોહમતવાળા ઉપર હીં ફો કા ક ૧૪૩ મુજબ તોહમત મુકવામાં આવ્યું અને કામ સંક્ષીપ રીતે ચલાવવામાં આવ્યું આ કામમાં એવો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો કે ફરીયાદી ડાકાઈટી બાબત હિં ફો કા ક ૩૯૫ મુજબની છે. તેથી સંક્ષીપ રીતે આ કામનો નિકાલ થઈ શકતો નથી અને કામ સાધારણ રીતે ચલાવવું જોઈએ રાણી વિ દવારકાનાથ મજમુદાર વી રી ક્રી રૂ ૮૯

તોહમતવાળા ઉપર આઠ આનાની કીંમતની પેટી અને તેમાંથી રૂ ૫૦) રોકડા ચોરયા બાબત તોહમત મુકવામાં આવ્યું હતું પેટીની કિંમત વિશે પુરાવ લીધા વગર તે પેટીની કિંમત ધાનમાં લીધા શિવાય માજીસ્ટરેટે સંક્ષીપ તજવીજ કરી આ કામમાં એમ ઠરાવવામાં આવ્યું કે પેટીની કિંમત બાબત પુરાવ લેવો જોઈતો હતો તેમ કરવામાં આવ્યું નથી તેથી માજીસ્ટરેટનું ચલાવેલું કામ અખત્યાર વગરનું છે બગલેઅલી વીકલી રીપોટ ૨૨ ક્રી રૂ ૬૫ વળી હરનશેખ વિરૂધ રાયધન બિશ્વાસ (૨૪ વુ રી ૨૧) ના કામમાં માજીસ્ટરેટે ગેરવ્યાજબી કેદની ફરિયાદનું કામ હીં ફો કા ની કલમ ૧૪૩ મુજબ ગેરવ્યાજબી મંડળીના અંગભુત હોવાનું તોહમત રાખી સંક્ષીપ રીતે ચલાવેલું કામ રદ કરવામાં આવ્યું હતું

માજીસ્ટરેટની ધારણા ઉપરથી નહીં પણ જે ફરિયાદ કરવામાં આવી હોય તે ઉપરથી સંક્ષીપ રીતે કામ ચલાવવું કે નહિં એ નક્કી કરવાનું છે, સંક્ષીપ રીતે કામ ચલાવ્યા બાદ માજીસ્ટરેટની ધારણા ખરી પડે તેટલા કારણથી સંક્ષીપ રીતે ચલાવેલું કામ કાયદાસર થતું નથી રામચંદ્ર ચાતરજી વિરૂધ કનઈયાલાલ વીકલી રીપોટ ૨૫ ક્રી રૂ ૧૯

ગેરવ્યાજબી રીતે કર માગવાનું સને ૧૮૭૧ ના આક્ટ ૮ મુજબના તોહમતનું કામ સંક્ષીપ રીતે ચલાવી શકાતું નથી ઉત્તમચંદર વિ રી ૨૨ ક્રી રૂ ૭૬

આ કાયદાના બાબ ૩૬ મુજબનું કામ પણ આ કલમ પ્રમાણે સંક્ષીપ રીતે ચલાવી શકાય નહિ હરીકીસોરી પાજો વિ ભારોથી વીકલી રીપોટ ૨૪ ક્રી રૂ ૬૧ પોલાર્ડ વિ મેથીઅસ ઈં લા રી ૪ મદરાસ ૨૩૪ તથા રાણી વિ રામાવતાર પોરે વી રી ૨૫ ક્રી રૂ ૫

સન ૧૮૫૯ ના આક્ટ ૨૧ ની ક ૪૯ પ્રમાણે થયેલા તોહમતનો ઈનસાફ જુના ક્રી પો કો ક ૨૨૨ આ કાયદાની ક ૨૬૦ પ્રમાણે સંક્ષીપ કરી શકાય છે સરકાર વિ બાઈદનાથદાસ ઈં લા રી વા ૩ ક પ્ર ૩૬૬

પ્રાંત આશામ જીલ્લા કામરૂપના આસિસ્ટંટ કમીશનર મી કારેગીએ અરજદાર ઉપર જુના ક્રી પો ક ૨૨૨ આ આક્ટની કલમ ૨૬૦ ના આધારે સંક્ષીપ રીતે ચોકશી કરવાનો અધિકાર ચલાવી ખોટી ખબર આપ્યાના ગુન્હાનો અપરાધ સાબીત કરેયો હતો આ

કામ સન ૧૮૭૫ ની સાલમાં થયું છે સન ૧૮૭૨ ની સાલ સીબસાગર જીલા પઈકી જો રહત ડોવીઝન મી કરીંગીના તાબામાં હતો અને તેને પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેટનો અને જુના ક્રી પો કો ક ૨૨૨ (૨૬૦) માં કહેલી સંક્ષીપ રીતે ચોકશી કરવાનો અધીકાર હતો, તે સન ૧૮૭૪ ના સાલે રજા લઇ ઇંગલાંડ પાછો ગયો અને સને ૧૮૭૫ ની સાલે હિંદુસ્થાનમાં પાછો આવ્યો ત્યારે તેને કામરૂપ જીલામાં નીમ્યો અને પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેટનો અધીકાર આપ્યો પણ સંક્ષીપરીતે ચોકશી કરવાનો અધિકાર જુની ક ૨૨૨ (ક ૨૬૦) પ્રમાણે ફરી મળો નહોતો એમ છતાં તેણે અરજદાર પેર સંક્ષીપ રીતે ચોકશી કરીને તોહમત સાબિત કરયું તે કામમાં એવી તકરાર કરવામાં આવી કે આ માજીસ્ટરેટને તેવો અધિકાર સન ૧૮૭૨ ની સાલમાં સીબસાગર જીલામાં મળયો હતો અને તે કામ ઉપરથીજ તેની બદલી કામરૂપ જીલામાં થઇ છે એમ સમજવું જોઇએ; અને એટલા માટે જુના ક્રી. પો. કો. ક. ૫૬ (ક° ૪૦) ઉપરથી કામરૂપ જીલામાં સંક્ષીપ રીતે ચોકશી કરવાનો તેને અધિકાર હતો અને તે અધિકાર પ્રમાણેજ તેણે અરજદાર ઉપર તોહમત સાબીત કરયું હતું અરજદાર તરફથી એવી તકરાર કરવામાં આવી છે કે સન ૧૮૭૨ ની સાલ જુના ક્રી. પો. કો. કલમ ૨૨૨ (ક. ૨૬૦) પ્રમાણે તેને અધિકાર મળેલો હતો અને બીજા જીલામાં તે અધિકાર ચલાવવાને તેને અધિકાર મળયો નહોતો. તે રજા લઇ જે વખતે ઇંગલાંડ પાછો ગયો તે વખતે તેણે પોતાનો પેહેલો હોદો છોડી દીધો હતો એમ સમજવું જોઇએ; સન ૧૮૭૨ ની સાલે તેને પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેટનો અધિકાર મળેલો હતો પછી ફરી જે વખતે ઇંગલાંડથી પાછો આવ્યો તે વખતે સરકારના જાહેર નામા ઉપરથી ફરી તેને પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેટનો અધિકાર કામરૂપ જીલામાં કેમ આપ્યો! સબબ કામરૂપ જીલામાં સંક્ષીપ રીતે ચોકસી કરી ઇનસાફ કરવાનો તેને અધિકાર નોહોતો અને એટલા માટે અરજદાર પર ઠરાવેલું તોહોમત રદ કરવું જોઇએ. તેમાં હાઇ કોરટે ઠરાવ્યું કે--- મી. કારેંગાને સીબસાગરમાં જે અધિકાર મળયો હતો તે કેવળ જીલામાં માત્ર ચલાવવા પુરતો મળ્યો હતો સબબ તેને કામરૂપમાં તે અધિકાર ચલાવવાનો હક નોહોતો એટલા માટે આ કામમાં જુના ક્રી. પો. કો. ક. ૫૬ (ક૦ ૪૦) લાગુ પડતી નથી તેમજ મી૰ કારેંગીને સીબસાગરમાં જે અધિકાર હતો તેટલો કામરૂપમાં નહોતો કિંવા તેથી જાસતી કીંવા પણ નોહોતો કામમાં સંક્ષીપ રીતે ચોકસી કરવાનો અધિકાર તેને મળયો નહોતો કીંવા અગાઉના કામ ઉપરથી બદલી થએલી હોવાથી તેણે એ અગાઉનો અગાઉનો અધિકાર કામરૂપમાં ચલાવ્યો છે એમ કહેવાય નહીં, કોઇ અમલદાર પોતાનો હોદો છોડી ઇંગ્લાંડ ગયો એટલે તેનો અગાઉનો સર્વ અધિકાર જાય છે. અને ફરી પાછો આવ્યો એટલે ફરી મુદામ જો તેને તે અધિકાર આપવામાં આવે તોજ માત્ર તેને તે અધિકાર મળે છે, નહી તો મળતો નથી તે પ્રમાણે મી. કારેંગી પાછો આવ્યાથી સરકારે તેને પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેટનો અધિકાર માત્ર આપ્યો હતો પરંતુ સંક્ષીપ રીતે ઇનસાફ કરવાનો અધિકાર સરકારે તેને આપ્યો નોહોતો સબબ આ કામને જુની કલમ ૫૬ લાગુ પડતી નથી. એવા કારણથી અરજદાર પર મુકેલું તોહમત કોરટ રદ કરે છે આ પ્રમાણે ઠરાવ થયો હતો તે રદ કરી આ કાયદાની કલમ, ૪૦ માં વિશેષ અધિકાર આપ્યો છે તે કલમ ૪૦ જુઓ.

જુ. ક્રી. પો. કો. ના બાબ ૧૮ પ્રમાણે જે અધિકાર આપ્યો છે તેનો એવો હેતુ

નેથી કે આરોપીત માણસ પર જે આરોપ આ૦ેા હોય તે બદલીને સદરહુ બાબ મધ્યે જે અપરાધ કહેલા છે તે પઇકી એકાદ અપરાધ તે આરોપિતપર મુકવો, પરંતુ સંક્ષીપ રીતે ઇનસાફ કરવા જોગ જે અપરાધ નથી એવા એકાદ અપરાધનો આરોપ કોઇના ઉપર મુકવો હોય તે વખતે એવા આપરાધની બાબતમાં જે કામ ચલાવવાની રીત કહી છે તે રીત તેને લાગુ કરવી અને તે આરોપીતપર અપરાધ સાબિત કરવો કીંવા તેને દોશ મુક્ત કરવો કીંવા ઇનસાફ માટે તેને મોકલવો એ માજીસ્ટરેટનું ખુલું કર્તવ્ય કર્મ છે, જુની ક. ૨૨૨ માં જે આરોપ કહયો છે તે પઇકીનો ખુલી રીતે અને પ્રતેક રીતે એકાદ આરોપ હોય તે વખતે માત્ર બાબ ૧૮ માં કહેલી રીતી પ્રમાણે કામ ચલાવવું, ચંદરશેખર ઠાકુર વિરૂધ્ધ નિતલુબને બીજા વીકલી રીપોટ ૨૨ પ્ર ૨૯ વળી જુઓ બાપુવુલા વી, નજીર બાંખ કલકત્તા હા કો રી વા, ૨ પ્ર, ૩૩૪

જુના ક્રી; પો કો, ૨૨૨ પ્રમાણે સંક્ષીપ રીતે કામ ચલાવવા વિશે જે મન્જુર છે, તે નીચે આવનારાં કામમાં અપરાધ સ્થાપન કરવા ઉપરથી એવું સ્પષ્ટપણે દેખાઇ આવવું જોઇએ કે તે કલમમાં જે કામ લખેલું છે તે પઇકી આ એક કામ છે, ચોરી બદલનું કામ હોય તો ચોરાએ ગએલા માલની ખરી કીંમત શી છે તે ઠરાવવું જોઇએ સરકાર વિરૂધ્ધ અબીત પરીદા અને બીજા વીકલી રીપોટ ૨૦ પ્ર ૧૭

અરજદારે માંછલાં પકડવા માટેકાંઇક ઝાડનાં પાદડાં એક નદીમાં નાંખ્યાં હતાં તે ઉપરથી માજીસ્ટરેટે જુ ક્રી પો કો ક ૨૨૩ (ક, ૨૬૦) પ્રમાણે સંક્ષીપ રીતે ચોકસા કરી અને તેને શીક્ષા આપી આ અપરાધ પી કો ક ૨૭૭ પ્રમાણે થયો છે એમ માજીસ્ટરેટે ઠરાવ્યું તે પર તેણે હાઇકોરટને અરજ કરી તેમાં હાઇકોરટે ઠરાવ કરો કે--પી કો ક ૨૭૭ માં "સાધારણ સરવ લોકોનો ઝરો કીંવા હદ એવા જે શબ્દ છે તેમાં "નદી" નો સમાવેસ થતો નથી અને એટલા માટે માંછલાં પકડવા માટે નદીમાં ઝાડના પાદડાં નાખતાં એ કામ કલમ ૨૭૭ પ્રમાણે અપરાધ થતો નથી, સબબ અરજદાર પર થ લો અપરાધ રદ કરો છે, સરકાર વિરૂધ હલધર પોરે અને બાજા ઇં, લા રી, કલકત્તા વા ૨ પ્ર ૩૮૩

માજીસ્ટરેટની જે બેંચનેઓછે.અધિકારઆપ્યોહોયતેબેંચનેઅધિકાર આપવાનો અખત્યાર.

૨૬૧. માજીસ્ટરેટોનાં જે કાંઇ બેંચને બીજા અથવા ત્રીજા વરગના માજીસ્ટરેટનો અધિકાર આપેલો હોય તે બેંચને હેઠળ લખેલા સઘળા ગુન્હાઓનો અથવા તેઓમાંના કોઇ પણ ગુન્હાનો સંક્ષિપ્ત રીતે ઇનશાફ કરવાનો અધિકાર આપવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.—

(અ) હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ ૨૭૭ મી, ૨૭૮ મી, ૨૭૯ મી, ૨૮૫ મી, ૨૮૬ મી, ૨૮૯ મી, ૨૯૦ મી, ૨૯૨ મી, ૨૯૩ મી, ૨૯૪ મી, ૩૨૩ મી, ૩૩૪ મી, ૩૩૬ મી, ૩૪૧ મી, ૩૫૨ મી, ૪૨૬ મી, તથા ૪૪૭ મી કલમ વિરૂદ્ધ ગુન્હા.

(બ) મ્યુનિસિપાલ આકટો વિરૂદ્ધ અને શેહેરનું જતન કરવા બાબત જે કલમો પોલીસ આકટોમાં છે તે કલમો વિરૂધ જે ગુન્હા માટે ફકત દંડની અથવા એક મહિના સુધીની મુદતની કેદની શિક્ષા થઇ શકે એવા ગુન્હા;

(ક) ઉપર કહેલા ગુન્હાઓમાં કોઇપણ ગુન્હામાં મદદગારી;

(ડ) ઉપર કહેલા ગુન્હાઓમાંનો કોઇપણ ગુન્હો કરવાનો કોશીસ—તે કોશીસ ગુન્હો હોય ત્યારે.

સમનનાતથાવારંટનામુકદ્દમામાટે કામ ચલાવવાની જેરીત છે તે રીત લાગુપાડવા બાબત.

૨૬૨. આ બાબ પ્રમાણે ઇનસાફ કરતી વખતે સમનના મુકદ્દમા માટે ફરમાવેલી રીત પ્રમાણે સમનનાં મુકદ્દમામાં કામ ચલાવવું અને વારંટના મુકદ્દમા માટે ફરમાવેલી રીત પ્રમાણે વારંટના મુકદ્દમામાં કામ ચલાવવું, પણ આ કાયદામાં આગળ કહેલી બાબતોમાં તેમ કરવું નહી.

કેદની હદ.

આ બાબ પ્રમાણે હરકોઇ ગુન્હો સાબિત થવાનો ઠરાવ કરવામાં આવે ત્યારે ત્રણ મહિના કરતાં વધારે મુદતની કેદની શિક્ષાનો હુકમ કરવો નહી.

જે મુકદ્દમામાં અપીલ ચાલતી નહોયતે મુકદ્દમાનું દફતર.

૨૬૩. જે મુકદ્દમામાં અપીલ ચાલતી નહી હોય તે મુકદ્દમામાં માજીસ્ટરેટને અથવા માજીસ્ટરેટોની બેંચને શાહેદોનો પુરાવો દફતરમાં દાખલ કરવાની અથવા પદ્ધતિ પ્રમાણે તોહુમતનામું તઈયાર કરવાની જરૂર નથી પણ સ્થાનિક સરકાર ફરમાવે એવા પત્રકમાં હેઠળ લખેલી વિગત માજીસ્ટરેટે અથવા માજીસ્ટરેટોની બેંચે દાખલ કરવી.

(અ) અનુક્રમે ચઢતો નંબર;
(બ) ગુન્હો થયાની તારીખ;
(ક) રિપોટની અથવા ફરિયાદની તારીખ;
(ડ) ફરિયાદી હોય તો તેનું નામ.
(ઇ) તોહુમતવાળાનું નામ, તેના બાપનું નામ, તથા તેનું રેહેવાનું ઠેકાણું.
(ફ) જે ગુન્હાની ફરિયાદ થઈ હોય તે ગુન્હો તથા કાંઇ ગુન્હો સાબીત થયો હોય તો તે ગુન્હો, અને ૨૬૦ મી કલમની રકમ (ડ) રકમ (ઈ) અથવા રકમ (ફ) માં આવે એવી બાબતોમાં જે મિલકતના સંબંધમાં ગુન્હો કરયો હોય તે મિલકતની કિંમત.
(ગ) તોહુમતવાળાનો જવાબ તથા તેની જબાની (જો હોય તો).
(હ) ગુન્હા બાબત ઠરાવ અને ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરયો હોય તો તેના કારણનો મુખ્તેસરમાં મજકુર.
(આઇ) શિક્ષાનો હુકમ અથવા બીજો આખરનો હુકમ; અને
(જ) જે તારીખે કામ પુરૂં થયું તે તારીખ.

ટીકા—આ કલમને બદલે સન ૧૮૭૨ ના આક્ટ ૧૦ મામાં કલમ ૨૨૭ હતી તેમાં 'રજીસ્ટર' એ શબ્દ હતો તેને બદલે આ કલમમાં પત્રક એ શબ્દ દાખલ કરવામાં આવ્યો છે આ કલમની રકમ (ફ) માં 'અને ૨૬૦ મી કલમની રકમ (ડ) રકમ (ઇ) અથવા રકમ (ફ) માં આવે એવી બાબતોમાં જે મીલકતના સબંધમાં ગુન્હો કરેલો હોય તે મિલ

કતની કીંમત' એ શબ્દો નવા છે

જો કે માજીસ્ટરેટની ફરજ પુરાવ નોંધવાની નથી તોપણ ગુન્હો શાબીત કરાવતી વખત માજીસ્તરેટે એવી રીત પુરાવ બતાવવો જોઈએ કે તે પુરાવથી હાઇકોરટ કામ ફરી તપાસતી વખતે વિચારી જુએ કે ગુન્હો શાબેતી થયાનો ઠરાવ બરોબર છે કે નહીપજાવસીંગના કામમાં એવી રીતે પુરાવ બતાવવામાં નહીં આવ્યો તેથી શિક્ષા રદ કરવામાં આવી ઈં લા રી ક વા ૬ પ્ર ૫૦૭

જે મુકદમામાં અપીલ ચાલતી હોય તે મુકદમાનું દફતર

૨૬૪. જે મુકદમાનો ઇનસાફ કોઈ માજીસ્ટરેટ અથવા બેંચ સંક્ષિપ્ત રીતે કરે અને જેમાં અપીલ ચાલતી હોય તેવા દરેક મુકદમામાં તે માજીસ્ટરેટે અથવા બેંચે શિક્ષાનો હુકમ કરતાં પેહેલાં ફેંસલો દફતરમાં દાખલ કરવો અને ફેંસલામાં શાબિત થવાનો સાર દાખલ કરવો અને ૨૬૩ મી કલમમાં કહેલી વિગત પણ દાખલ કરવી.

ફકત સદરહુ પ્રકારનો ફેંસલો આ કલમ લાગુ હોય તેવા મુકદમાઓનું દફતર છે એવું સમજવું.

ટીકા--માજીસ્ટરેટના (ફાઇન્ડીંગ) ઠરાવ ઉપરથી અપીલમાં સેસન જડજને કદી ગુન્હેગાર છે એવો સ્વતંત્ર અભિપ્રાય બાંધવાને કાંઇ સાધન ન હોયઅને જે પુરાવ પોતાની રૂબરૂ પડયો હોય તે ઉપરથી એમ ખાત્રી ન થાય કે તોહમતવાળાઓને વ્યાજબી શિક્ષા થઈ છે તો સેસન જડજે એને છોડી મુકવો જોઇએ રાણી વિરૂધ એસનમુલા બેંગાળા લા રીપોટ ૧૧ પ્ર ૩૩ વીકલી રીપોટ ૨૦ પ્ર ૧૩ આ ઠરાવથી ઉલટો ઠરાવ રાણી વિરૂધ કરનસીંગના કામમાં થયો છે ઇંડીયન લા રી અ વા ૧ પ્ર ૬૮૦ આ કરનસીંગના કામમાં એવો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો હતો કે ઉપર કહેલા પ્રસંગે શિક્ષા રદ કરવી નહી જોઇએ પણ ફરી તપાસવને કામ પાછું મોકલવું જોઇતું હતું

દફતર અને ફેંસલાની ભાષા.

૨૬૫. ૨૬૩ મી કલમ પ્રમાણે તઈયાર કરેલાં દફતર તથા ૨૬૪ મી કલમ પ્રમાણે દફતરમાં દાખલ કરેલા ફેંસલા પ્રમુખ અધિકારીએ અંગરેજીમાં અથવા કોરટની ભાષામાં, અથવા તે પ્રમુખ અધિકારી જે કોરટના પ્રત્યક્ષ તાબામાં હોય તે કોરટ ફરમાવે તો તે પોતાની સ્વભાષામાં લખવાં

બેંચને કલારકરાખવાનો અધિકારઆપવાનોઅખત્યારછે.

માજીસ્ટરેટોની જે બેંચને ગુન્હાઓનો સંક્ષિપ્ત રીતે ઇનસાફ કરવાનો અધિકાર આપેલો હોય તે બેંચ જે કોરટના પ્રત્યક્ષ તાબામાં હોય તે કોરટે આ બાબત નિમેલા કોઇ અમલદાર પાસે સદરહુ દફતર અથવા ફેંસલો તઈયાર કરાવવાનો અધિકાર તે બેંચને આપવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે. અને એ પ્રમાણે તઈયાર કરેલા દફતર ઉપરથી અથવા ફેંસલા ઉપર તે બેંચના જે મેમ્બર હાજર રહીને કામમાં ભાગ લેતા હોય તેવા દરેક મેંબરે સહી કરવી.

હાઈકોરટની આગળ તથા સેશનકોરટની આગળ ઇનસાફ ચલાવવા બાબત.

બાબ ૨૩ મો.

અ.—પ્રથમ નિયમો.

"હાઇકોરટ"એ શબ્દો ની વ્યાખ્યા.

૨૬૬. ૩૦૭ મી કલમ શિવાય આ બાબમાં "હાઈકોરટ" એ શબ્દોનો અરથ વિકટોરિયા કારકીરદીના ચોવીસમા તથા પચાસમા વરસના સ્ટાટયુટના ૧૦૪ થા બાબ પ્રમાણે ઈનશાફની જે હાઈકોરટ સ્થાપી હોય અથવા સ્થાપવાની હોય તે હાઇકોરટ એવો સમજવો. અને તેમાં પંજાબનીચાફ કોરટનો તથા બીજી જે કોરટોને ગવરનર જનરલ ઈનકાંસિલ વખતે વખતે ઇંડીયા ગ્યાજેટમાં જાહેરનામું પ્રસિધ કરીને આ બાબના કારણ સારૂ હાઇકોરટ ઠરાવે એવી કોરટનો સમાવેશ થાયછે.

હાઈકોરટનો આગળ ઈનશાફજુરીથીકરવો.

૨૬૭ હાઈકોરટની આગળ આ બાબ પ્રમાણે સઘળા મુકદમાઓનો ઈનશાફ જયુરીથી કરવો;

અને આ કાયદામાં ગમે તે કહ્યું હોય તે છતાં આ કાયદા પ્રમાણે અથવા વિકટોરીયાના કારકીરદોના ચોવીસમા તથા પચીસમા વરસના સ્ટાટયુટના ૧૦૪ થા બાબ પ્રમાણે સ્થાપેલા મુકદમામાં કોઈપણ હાયકોરટની લેટરસ્પેટંટ પ્રમાણે કોઈ હાઇકોરટની પાસે મોકલેલા સઘળા ફોજદારી મુકદમામાં જો તે હાઇકોરટ ફરમાવે તો, ઇંનશાફ જયુરીથી કરવાનો અધિકાર છે.

સેશનકોરટની આગળ ઈનશાફ જયુરીથી કરવો અથવાઆસેસરોની મદદથી કરવો.

૨૬૮. સેશનકોરટની આગળ સઘળા મુકદમાઓનો ઈનશાફ જયુરાથી અથવા આસેસરોના મદદથી કરવો.

સેશનકોરટના આગળ ઇનશાફજુરીથી કરવાનોહુકમકરવાનેસ્થાનિ સરકાર મુખત્યાર છે.

૨૬૯ કોઈપણ સેશનકોરટની આગળ સઘળા ગુન્હાઓનો અથવા કોઇપણ અમુક વરગના ગુન્હાઓનો ઇનશાફ કોઈપણ જીલ્લામાં જયુરીથી કરવો એવું સ્થાનિક સરકાર સરકારી ગેઝીટમાં હુકમ પ્રસિધ કરીને ફરમાવવાને અને વખતે વખતે તે હુકમ રદ કરવાને અથવા તેમાં ફેરફાર કરવાને મુખત્યાર છે. જ્યારે કેટલાએક ગુન્હાનું તોહમત તોહમતવાળા ઉપર એકજ ઈનશાફની વખતે મુકવામાં આવ્યું હોય અને તેમાંના થોડા એક ગુન્હાઓનો ઇનશાફ જયુરીથી થઈ શકે અને થોડાએકનો ઈનશાફ તેવી રીતે ન થઈ શકે એમ હોય ત્યારે તે સઘળા ગુન્હા માટે તેનો ઈનસાફ જયુરીથી કરવો.

સેશનકોરટનીઆગળઈનશાફનું કામ પબ્લિક પ્રાસિકયુટરેચલાવવું.

૨૭૦ સેશનકોરટની આગળ જે જે ઈનશાફ થાય તેમાં ફરિયાદનું કામ પબ્લિક પ્રાસિકયુટરે ચલાવવું.

બ —કામ ચલાવવાની શરૂઆત.

ઇનશાફની શરૂયાત.

૨૭૧. જયારે ઇનશાફ શરૂ કરવાને તઇયાર હોય ત્યારે તેની

આગળ તોહુમતવાળાએ હાજર થવું અથવા તેને આણવો અને તોહુમતનામું કોરટમાં વાંચી સંભળાવવું તથા તેને સમજાવવું અને તેતે પુછવું કે જે ગુનાહાનું તોહુમત મુકયું છે તેનો તું તકશીરવાર છે કે તારો ઇનશાફ થાય એવો તું દાવો કરેછે.

તકસીરવાર છું એ વોજવાબઆપેત્યારે.

જો તોહુમતવાળો એવો જવાબ આપે કે હું તકશીરવારછું તો તે જવાબ દફતરનાં દાખલ કરવો અને તે ઉપરથી તે તોહુમતવાળાને ગુનહેગાર ઠરાવવો. –

ટીકા--કોઇ સાધારણ અથવા ખરા અપવાદથી તોહમતવાળો ગુનહેગાર નથી એવો જવાબ આપે તે સાબેત કરવાનો બોજો સન ૧૮૭૨ ના પુરાવના આકટ ૧ લા મુજબ તોહમતવાળાને શીર છે સીવપ્રસાદ પંડયા, ઇંડીયન લા રીપોટ કલકત્તા વા ૪ પ ૧૨૪

તોહમતદારે પોતાના ઉપર મુકેલા ગુન્હાનો હું તકસીરવાર છું એમ જવાબ આપ્યા પછી તોહમતનામુ ફેરવવા સેસન જડજને અખત્યાર નથી--રાણી વિરૂધ ગોબરધન બયાન વીકલી રીપોટ ૧૩ રૂ ૫૫

બ. ને મહાવ્યથા કરવાના એક મુકરદમામાં કેદીને તોહમતનામું વાંચી સંભળાવતાં તેણે જવાવમાં એમ કહયું કે મારે બ. ની સાથે લડાઇ છે અને ગુસ્સામાં લાકડીથી તેને બે વખત મારયો, ઠરાવ થયો કે સેશન જડજે આ હકીકત તકશીરવારનો જવાબ ગણી તે ઉપરથી તેણે ગુનહેગાર ઠેરવ્યો એ ગેરવ્યાજબી હતું, કારણ કેદીએ પોતે માહાવ્યથાનો તકશીરવાર છે એમ કબુલ કરયું નોહોતુ –રાણી વિરૂધ જયપાળ વીકલી રીપોટ ૧૧ પ્ર ૬

જવાબદેવાનીના કેહે વાઅથવાઇનશાફ કર વાનુંકહેવું.

૨૭૨. જો તોહુમતવાળા જવાબ આપવાની ના કહે અથવા જવાબ આપે નહી અથવા મારો ઇનશાફ થવો જોઇએ એવો દાવો કરે તો કોરટે જયુરરો અથવા આસેસરો આ કાયદામાં આગળ કહયા પ્રમાણે પસંદ કરીને તે મુકદમાનો ઇનશાફ કરવા માંડવો.

એક પછી એક કેટલાએકગુનહેગારોનોઇનશાફતેજજુરીથીઅથવાઆસેસરોથીકરવા બાબત.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે આ કાયદામાં આગળ હરકત લેવાનો જે હક ઠહર્યો છે તેને અનુસરીને કોરટને યોગ્ય લાગે તેટલા તોહમતવાળા સખસોનો એકપછી એક એ રીતે ઇનશાફ તેની તેજ જયુરી કરી શકે અથવા તેના તેજ આસેસરો તે ઇનશાફનાં કામમાં મદદ કરી શકે.

સાબિતથઇશકેએવાં તોહુમતનામા ઉપર નોંધ.

૨૭૩. હાઇકોરટની આગળ ઇનશાફ ચાલે તેમાં જે સખસની ઉપર તોહુમત મુકયું હોય તે સખસનો ઇનશાફ શરૂ થતાં પેહેલાં કોઇપણ વખતે તે હાઇકોરટને એમ જણાય કે તોહુમતનામું અથવા તેનો કોઇ ભાગ સાબિત થઇ શકશે નહી એ સ્પષ્ટ છે ત્યારે જડજે તે તોહુમતનામા ઉપર તે મતલબની એક નોંધ કરવી.

નોંધનું ફળ.

સદરહુ નોંધનું ફળ એવું થશે કે, પ્રસંગ પ્રમાણે તોહુમતનામા ઉપરથી અથવા તેના ભાગ ઉપરથી ચલાવવાનું કામબંધ થશે.

ક.–જયુરી પસંદ કરવા બાબત.

જુરીમાંકેટલામાણસો જોઇએ. ૨૯૪. હાઇકોરટની આગળ ઈનશાફ થતી વખતે જુરીમાં નવ માણસો હોવાં જોઇએ.

સેશનકોરટની આગળ જુરીથી ઇનશાફ થતી વખતે ત્રણ કરતાં ઓછી નહોય અને નવ કરતાં વત્તી નહોય એવી જે વિષમ સંખ્યા સ્થાનિક કોઇપણ અમુક જીલ્લા ને અથવા તે જીલ્લામાં કોઇપણ અમુક વરગના ગુન્હાઓને લાગુ પડે એવા હુકમથી વખતે વખતે ફરમાવે તે સંખ્યા જુરીના માણસોની હોવી જોઇએ.

યુરોપિયનઅથવાઅમેરિકનનહોયએવા સખસોનો,સેશન કોરટની આગળઇનશાફ કરવા સારૂ જુરી. ૨૯૫. યુરોપીયન અથવા અમેરિકન નહોય એવા કોઇ સખસનો ઇનશાફ સેશનકોરટની આગળ જુરીથી કરવામાં આવે ત્યારે જો તે સખસની ઇછા હોય તો તે જુરીમાં અરધાધિક યુરોપિયન અથવા અમેરિકન નહોય એવાં માણસો હોવાં જોઇએ.

ચીઠી કાહાડીનેજુરરો પસંદ કરવા. ૨૯૬. જુરરો ચુંટી કાહાડવા તે જુરર તરીકે કામ કરવા સારૂ સમન્સ કરેલાં માણસો મધેથી હાઇકોરટ વખતે વખતે કાનુન કરીને ફરમાવે તેવી રીતે ચીઠી કાહાડીને ચુંટી કાહાડવા.

વિશેસ ઠરાવ. પણ એવું ઠરાવ્યું છે કેઃ—

હાલનો રીવાજકાયમ રાખ્યો. પ્રથમ.—આ કલમ પ્રમાણે કોઇપણ કોરટને માટે કાનુનો કાહાડવામાં આવે, ત્યાં સુધી, તે કોરટમાં જુરરો પસંદ કરવાની બાબતમાં જે રીવાજ હાલ ચાલુ હોય તે રીવાજ પ્રમાણે ચાલવું.

જે માણસોનેસમનન કરયાંહોયતેકયારેચુંટી કાહાડવાલાયકછે. બીજું—સમન કરેલા માણસો પુરતાં નહોય તો બીજા જે માણસો હાજર હોય તે મધેથી કોરટની રજા લઇને જુરરોની જોઇતી સંખ્યા પસંદ કરવાનો અધિકાર છે, અને

વિશેસજુરરોનીઆગળ ઇનશાફ. ત્રીજું—ઈલાકાના મુખ્ય શેહેરોમાં—

(અ) તોહમતવાળા સખસની ઉપર મોતની શિક્ષા કરવા લાયક કોઇ ગુન્હો કરયાનું તોહમત મુકયું હોય તો અથવા

(બ) બીજા કોઇપણ મુકદમામાં હાઇકોરટનો કોઇ જડજ ફરમાવેતો.

આ કાયદામાં આગળ વિશેસ જુરીનો જે ટીપ કહીછે તે ટીપ મધેથી જુરરો ચુંટી કાહાડવા.

જુરરોનાં નામ બોલાવવાં. ૨૯૭. જુરર ચુંટી કાહાડવામાં આવતા જાય તેમ તેમ તે દરએકનું નામ મોઢેથી બોલાવવું અને હાજર થાય એટલે તોહમતવાળાને પુછવું કે એ જુરરથી તારો ઇનશાફ થાય એમાં તેને હરકત છે.

જુરરોબાબત હરકત. તે વખતે તે જુરરથી બાબત તોહમતવાળો અથવા ફરિયાદનું કામ ચલાવનારો હરકત લેવાને મુખત્યાર છે, અને તે હ

હરકતનાં જે કારણ હોય તે કહેવાં.

કારણોકહયા વગર હરકત.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે હાઇકોરટમાં સરકારની તરફથીઆઠ સંખ્યા સુધી અને જે સખસની અથવા સખશોની ઉપર તોહમત મુકયું હોય તે સખસની અથવા સખશોની તરફથી આઠ સંખ્યા સુધી કારણો કહયા વગર હરકતો લેવી દેવી.

હરકતનાંકારણો.

૨૭૮. કોઇ જુરર બાબત હેઠળ લખેલાં કારણોમાનાં કોઇ પણ કારણપરેથી હરકત લીધી હોય અને કોરટની ખાત્રી થાય એવી રીતે તે સાબિત થાય તો તે હરકત મંજુર રાખવી.

(અ) તે જુરર અનુમાન પ્રમાણે અથવા ખરેખરો પક્ષપાતી છે;

(બ) જાતનું કંઈ કારણ, જેમ કે પરદેશના વતની હોવું, અથવા કોઇપણ ચાલુ કાયદાથી અથવા કાયદા પ્રમાણે અમલ થતો હોય એવી કોઇપણ કાનુનથી ફરમાવેલી યોગ્યતામાં ખામી હોવી, અથવા એકવીસ વરસ અંદરની વયના અથવા સાઠ વરસથી વત્તી વયના હોવું.

(ક) તેણે પોતાની રીતથી અથવા ધરમ સંબધી સંકલ્પથી દુનિયાદારીની વાતોની સઘળી ચિંતા તજી દીધીછે.

(ડ) તે કોરટ મધે અથવા તેના હાથ તળે કાંઇ હોદો ધરાવે છે.

(ઇ) તે પોલીસનું કાંઇ કામ કરેછે અથવા પોલીસનું કાંઈ કામ તેને શોંપેલુંછે.

(ફ) તેની ઉપર કોઇપણ ગુન્હો સાબીત થયો છે જે પરથી તે કોરટની નજરમાં જુરીમાં કામ કરવાને તે અયોગ્ય થાય;

(ગ) જે ભાષામાં શાહેદી અપાતી હોય તે ભાષા અથવા જ્યારે તે શાહેદી સમજાતી હોય ત્યારે જે ભાષામાં તે સમજાતી હોય તે ભાષા સમજવાને તે અશક્ત છે.

(હ) બીજી કોઇ હકિકતથી તે કોરટની નજરમાં તે જુરર તરીકે નાલાયક થાય તે હકિકત.

હરકતવિશેઠરાવ.

૨૭૯. કોઈ જ્યુરર બાબત જે હરકત લેવામાં આવે તે દરએક હરકત વિશે કોરટે ઠરાવ કરવો અને તે ઠરાવ દફતરમાં નોંધવો અને તે આખરનો છે એવું સમજવું.

જે જુરરની વિરૂદ્ધ હરકત મંજુર કરવામાંઆવેતે જ્યુરરની જગાપુરવા બાબત.

જો તે હરકત મંજુર કરવામાં આવે, તો તે જ્યુરરને ઠેકાણે સમન મુજબ હાજર થયલા અને ૨૭૬ મી કલમથી ઠરાવેલી રીતે ચુંટી કાહાડેલા બીજા કોઇ પણ જ્યુરરને નિમવો, અથવા તેવો બીજો કોઈ જ્યુરર હાજર નહોય તો જેનું નામ જયૂરરોની ટીપમાં હોય અથવા જે માણસ કોરટની નજરમાં તે જ્યુરીમાં કામ કરવાને યોગ્ય જણાય એવો બીજો જે માણસ કોરટમાં હાજર હોય તે માણસને નિમવો; પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે સદરહુ જયૂરર અથવા બીજો માણસ બાબ

ત ૨૭૮ મી કલમ પ્રમાણે હરકત લીધી નહોય અને મંજુર રાખી નહોય તો તમકરવું.

જુરોનોઅગરેસર. ૨૮૦ જ્યારે જ્યુરરોને પસંદ કરવામાં આવે ત્યારે તેમણે પોતાનામાંથી એક જણને અગરેસર નિમવો.

તે અગરેસરે જ્યુરિની તકરારોમાં ઉપરીપણું કરવું, જ્યુરીનો ઠરાવ કોરટને કહી સંભળાવવો, અને જ્યુરીને અથવા તેમાંના કોઇપણ જ્યુરરને કાંઇ ખબર જોઇતી હોય તે કોરટ પાશેથી પુછી લેવી.

જડજને ઠ્યાજબી લાગે એટલા વખતમાં જો જ્યુરીમાંના ઘણા જણ કોઇ અગરેસર નિમવામાં એકમત નથાય તો તેની નિમણુક કોરટે કરવી.

જ્યુરરોને સમ ખવડાવવા બાબત. ૨૮૧ જ્યારે અગરેસર નિમવામાં આવે ત્યારે સને ૧૮૭૩ ના હિંદુસ્તાનના સમનના આકટ પ્રમાણે જ્યુરરોને સમ ખવડાવવા.

જ્યુરરહાજરરેહેતોબંધથાયત્યારેકેમકરવું. ૨૮૨ જ્યુરીથી ઇનશાફનું કામ ચાલતું હોય તે દરમિયાનમાં જ્યુરીનો ઠરાવ કહી સંભળાવતાં પેહેલાં કોઇપણ વખતે કાંઇ પુરતા કારણસર કોઇ જ્યુરર તે ઇનશાફનું કામ પુરૂં થતાં સુધી હાજર ન થઇ શકે અથવા કોઇ જ્યુરર ગેરહાજર રહે અને તેને હાજર ન કરી શકાય એવું હોય અથવા જે ભાષામાં સાહેદી અપાતી હોય તે ભાષા કોઇ જ્યુરર સમજી શકતો નથી અથવા તે શાહેદી સમજાવાતા હોય ત્યારે જે ભાષામાં તે સમજાવાતી હોય તે ભાષા સમજી શકતો નથી એવું જો દેખાય તો, એક નવો જ્યુરર માંહે લેવો અથવા તે જ્યુરીને રજા આપવી અને નવી જ્યુરી પસંદ કરવી.

સદરહુ પ્રસંગોમાંના દરએક પ્રસંગે ઇનશાફ નવેસરથી શરૂ કરવો.

કેદી માંદો હોય ત્યારે જ્યુરીનેરજાઆપવા બાબત. ૨૮૩ જ્યારે કોઇ કોજરમા રેહેવાને અશક્ત થાય ત્યારે જુરીને રજા આપવાને પણ જડજ મુખત્યાર છે.

૭.—આશેસરો પસંદ કરવા બાબત.

આશેસર કેવી રીતે પસંદ કરવા. ૨૮૪ જ્યારે ઇનશાફ આશેસરો મદદથી કરવાનો હોય ત્યારે આસેસર તરીકે કામ કરવાને સમન કરેલા માણશોમાંથી જડજને યોગ્ય લાગે તે પ્રમાણે બે અથવા વધારે માણશો ચુંટી કાહાડવા.

આશેસરથી હાજરથવાતું નહોયત્યારેકેમ કરવું. ૨૮૫ આશેસરોની મદદથી કોઇ ઇનશાફનું કામ ચાલતું હોય તે દરમિયાનમાં જો ઠરાવ થતાં પહેલાં કોઇપણ વખતે કાંઇ પુરતાં કારણસર કોઇ આશેસર તે ઇનશાફનું કામ પુરૂ થતાં સુધી હાજર ન થઇ શકે અથવા ગેરહાજર રહે અને તેને હાજર કરવાનું બની શકે નહીતો બાકીના આશેસરની મદદથી તે ઇનશાફનું કામ ચલાવવું જો સઘળા આસેસરો હાજર થતાં અટકે અથવા ગેરહાજર રહેતો કામ ચલા

લવાનું બંધ રાખવું અને નવા આસેસરોની મદદથી ઇનશાફનું કામ નવેસરથી ચ લાવવું.

ઈ—ફરીયાદી તરફનો તથા તોહમતવાળા તરફનો મુકદમો
પુરો થતાં સુધી ઇનશાફનું કામ.

ફરિયાદનું કામચલાવનારતરફનોમુકદમો શરૂકરવા બાબત. ૨૮૬ જ્યુરરો અથવા આસેસરો ચુંટી કાહાડવામાં આવ્યા બાદ ફરિયાદનું કામ ચલાવનારે હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદા માંથી અથવા બીજા કાયદામાંથી જે ગુન્હાનું તોહમત મુકયું હોય તે ગુન્હાનું વરણન વાંચીને તથા કયા પુરાવા ઉપરથી તે તોહમતવાળાની તકશીર સાબિત કરવાની આશા રાખેછે. તે ટુંકામાં કહી જણાવવાને પોતાનો મુકદમો શરૂ કરવો.

શાહેદોનીજબાની પછી ફરિયાદનું કામ ચલાવનારો પોતાના શાહેદોને તપાસે.

ટીકા—પણ આગળ લીધેલી જુબાની સામલ કરી બીજી નહી લેવા કેદી કહે તો પછી નવેસરથી જુબાની લેવા જોર નથી પરમેસ્વર સીંગ વિરૂધ સરૂપઅઉદી કુરી ૧૩ વી. રી. પ્ર. ૪૦

માજીસ્ટરેટની આગળ તોહમતવાળાએઆપેલીજબાનીનેપુરાવો. ૨૮૭ તોહમતવાળાની જે જબાની કમિટ કરનારા માજીસ્ટરેટે અથવા તેનો રૂબરૂ યોગ્ય રીતે દફતરમાં દાખલ કરી હોય તે જબાની ફરિયાદનું કામ ચલાવનારે રજુ કરવી અને તે પુરાવા દાખલ વાંચવી.

ટીકા—આ કલમ સન ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૨૪૮ ને મળતી છે—

માજીસ્તરેટ પાસે કેદીએ જે કબુલત આપી હોય તે કબુલત જજ આગળ કેદી ફરી જાય તોપણ એ કબુલત કેદી વિરૂધ મજકુર પુરાવ છે પણ તે કબુલત ખુશીથી કરી છે એવી જજને ખાત્રી થવી જોઇએ—રાણી વિરૂધ જોગા પુલી વીકલી રીપોટ ૧૧ પ્ર. ૩૯

માજીસ્તરેટ પાસે લીધેલી જુબાની નીચે માજીસ્તરેટની સહી હોય તો તોહમતદારની એ જુબાનીની સાબિતી લેવાની જરૂર નથી. વિરૂધ સાબીત થતાં સુધી તેણે લખેલી હકીકત ખરી છે એવું ગણવું જોઇએ—રાણી વિરૂધ શ્રીમંતો મંગોળા. વી. રી. ૬ પ્ર. ૮૧ તથા રાણી વિરૂધ મસામત જીવા વી. રી. ૮ પ્ર. ૪૦

કમીટ કરનાર માજીસ્તરેટ પાસે આપેલી જુબાની ઉપરથી કેદીને ગુનેગાર ઠરાવતાં પેહેલાં સેસન જડજે નીચેની બાબત ખાત્રી કરવી જોઇએ.

(અ) એ કબુલત કેદીએ ખુશીથી કરી છે કે નહીં.

(બ) કબુલત કરયા પછી કેદીને કમીટ કરનાર માજીસ્તરેટે બતાવી અગર વાંચી સંભળાવી હતી.

(ક) એ કબુલત નીચે માજીસ્તરેટનું સરટીફીકેટ છે કે નહી.

રાણી વિરૂધ મસામત નીરૂ વીકલી રીપોટ ૭ પ્ર. ૪૯

કબુલત નીચે સરટીફીકેટ ન હોય અને એ કબુલત તેણે કરી છે એવા બીજો પુરાવો આપવામાં ન આવે તો તે કબુલત પુરાવમાંજ લેવી નહી જોઇએ—રાણી વિરૂધ પીતાંબ

૨ મુબી વીકલી રીપોટ ૧૪ પ્ર. ૧૦

પ્રથમચોકસીની વખ તેઆપેલોપુરાવોદાખ લ થઇ શકશે.

૨૮૮. કમિટ કરનારા માજીસ્ટરેટની આગળ તોહુમતવાળા ની સમક્ષ કોઇ શાહેદની જુબાની યોગ્ય રીતે લેવામાં આવી હોય તે જુબાની કોરટમાં અદક્ષસ્થાને બેસનાર જડજની ન જરમાં આવે તો, જો સદરહુ શાહેદને રજુ કરવામાં આવે અને તેની તપાસ કરવામાં આવે તો તે કામમાં પુરાવો દાખલ ગણવાનો અધિકાર છે.

ટીકા--કમીટીંગ માજીસ્તરેટ પાસે સાહેદે જે હકીકતની જુબાની આપી હોય તે સાચે જડજ પાસે આપેલી જુબાનીની હકીકતનો જડજે મુકાબલો કરવો જોઇએ--રાણી વિરૂધ બીદાબન લા. રી. ૫ વી. રી. પ્ર. ૫૪

ફરીયાદનું કામ ચલા વનારનીતરફનાશાહે દોનીજબાનીલીધા પ છી કેમ કરવુ.

૨૮૯. ફરિયાદનું કામ ચલાવનારની તરફના શાહેદોની જબાની અને તોહુમતવાળાની જબાની (જો હોય તો) પુરી થઇ રહે ત્યારે તોહુમતવાળાને પુછવું કે તારે પુરાવો રજુ કરવોછેકેનહી.

તે કેહે કે મારે પુરાવો રજુ કરવો નથી તો ફરિયાદનું કામ ચલાવનારે પોતા ની તરફના મુકદમાનો સાર કહી સંભળાવવો, અને જો કોરટની નજરમાં એવું આવ કે તોહુમતવાળાએ ગુન્હો કરયો છે એવો કાંઇ પુરાવો નથી તો પછી આસેસરોની મદદથી જે કામમાં ઇનસાફ થતો હોય તે કામમાં તકસીરવાર નથી એવો ઠરાવ દફત રમાં દાખલ કરવાને અથવા જે કામમાં જ્યુરીથી ઇનસાફ થતો હોય તે કામમાં તક સીરવાર નથી એવો ઠરાવ કહી સંભળાવવાનું જ્યુરીને ફરમાવવાને કોરટ મુખત્યારછે.

જો તોહુમતવાળો અથવા કેટલાક તોહુમતવાળાઓમાંનો હરકોઇ તોહુમતવાળો ક હે કે મારે પુરાવો રજુ કરવો છે અને કોરટની નજરમાં એમ આવે કે તોહુમતવાળા એ ગુન્હો કરયો છે એવો કાંઇ પુરાવો નથી તો પછી આસેસરોની મદદથી જે કામ- માં ઇનસાફ થતો હોય તે કામમાં તકસીરવાર નથી એવો ઠરાવ દફતરમાં દાખલ કર વાને, અથવા જે કામમાં જ્યુરીથી ઇનસાફ થતો હોય તે કામમાં તકશીરવાર નથી એવો જે ઠરાવ કહી સંભળાવવાનું જ્યુરીને ફરમાવવાને મુખત્યાર છે.

જો તોહુમતવાળો અથવા કેટલાએક તોહુમતવાળાઓમાંનો હરકોઇ તોહુમતવાળો કેહે કે મારે પુરાવો રજુ કરવો છે; અને કોરટની નજરમાં એમ આવે કે તેણે ગુન્હો કરયો છે. એવો પુરાવો છે, અથવા મારે પુરાવો રજુ કરવો નથી એવું તેના કેહેવા ઉપરથી ફરીયાદનું કામ ચલાવનાર પોતાની તરફના મુકદમાનો સાર કહી સંભળાવે અને કોરટની નજરમાં એમ આવે કે તોહુમતવાળાએ ગુન્હો કરયો છે એવો પુરાવો છે, તો તોહુમતવળાને તેનો જવાબ કરવા માંડવાનું કોરટે ફરમાવવું.

ટીકા--આ કલમ સન ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૨૫૧ ના પેરેગ્રાફ ૧ લા અ ને બીજાને મળતી છે. ફરીયાદનું કામ ચલાવનારની તરફના સાહેદોની જુબાની લીધા પ- છી ન્યાયાધીસે શું કરવું તેને માટે આ કલમછે.

તોહમતદાર તરફથી શું બચાવ કરવામાં આવ્યો તે દફતરમાં લખ્યું ન હોય તો તે અપુર્ણ દફતર કેહેવાય ગોપાળ હજામનાં કામમાં વી. રી. ૧૫ પ્ર. ૧૬

તોહમતવાળાનો બચાવ થઈ રહયા પછી ફરીયાદના એક સાહેદને ફરી બોલાવ્યો તે થી તે બાબત પુરાવ આપવાનો તોહમતવાળાને કાંઇ લાગ ન્હોતો. આ કામમાં એમ ઠરાવ થયો કે શિક્ષા રદ અને કામ ફરી ચલાવવું રાણી વિ. એસાનુભાવીકલી રીપોટ ૧૨ પ્ર.૧૫

જવાબ. ૨૯૦ પછી તોહમતવાળો અથવા તેનો પ્લીડર પોતાના તરફનો મુકદમો શરૂ કરવાને મુખત્યાર છે, અને તેણે તેમાં જે હકીકત ઉપર અથવા આ કાયદા ઉપર આધાર રાખવાનો પોતાનો ઇરાદો હોય તે હકીકત અથવા કાયદો કેહેવો, તથા ફરીયાદનું કામ ચલાવનારની તરફના પુરાવા ઉપર જે જે ટીકાં પોતાને જરૂરની લાગે તે કરવી. પછી તે પોતાના સાહેદો હોય તો તેઓને તપાસવાને મુખત્યાર છે, અને તેઓની ઊલટ તપાસણી અથવા ફરી તપાસણી કરવી હોય તો તે કરયા પછી પોતાની તરફના મુકદમાનો સાર કહી સંભળાવવાને મુખત્યારછે

સાહેદોની જબાની લેવા બાબત તથા તેઓને સમન કરાવવા બાબત તોહમતવાળાનો હક. ૨૯૧. જે સાહેદનું નામ તોહમતવાળાએ અગાઉ નહી કહયુ હોય તે સાહેદ હાજર હોય તો તેની જુબાની તોહમતવાળાને લેવા દેવી, પણ જે માજીસ્ટરેટે તેનો ઇનસાફ થવા સારૂ તેને કમિટ કરયો હોય તે માજીસ્ટરેટને આપેલી ટીપમાં જે સાહેદોના નામ લખ્યાં હોય તે સિવાય બીજા કોઇ પણ સાહેદને સમન કરીને બોલાવવાનો હક, ૨૧૧ મી તથા ૨૮૧ મી કલમમાં કહેલા પ્રસંગ શિવાય બીજે પ્રસંગે નથી.

કમિટ કરનાર માજીસ્ટરેટ પાસે જે શાહેદોનાં નામ આપેલાં ન હોય તે સાહેદોની જુબાની લેવરાવવા કેદી હક તરીકે માગણી કરી શકતો નથી.—રાણી વિરૂદ્ધ. બોધ નાથસીંગ વી. રો. ૪ પ. ૨૯

બચાવનો સાહેદ સમન્સ કરયા છતાં ગેરહાજર હોય તો કેસ મુલતવી રાખવા જજ બંધાએલા છે. ખાસ કરીને એ સાહેદ અગત્યનો હોવો જોઇએ અને તેની જુબાની લીધા વગર કેસનો સંતોશકારક ફેંસલો થઇ શકે નહીં તેવું હોવું જોઈએ —રાણી વિ. ઇસનચંદરકત બેં. લો. રી. વા. ૧ પ્ર૦ ૮૮

પ્રત્યુતર આપવાનો ફરિયાદનું કામ ચલાવનારનો હક. ૨૯૨. જો તોહમતવાળાએ અથવા તોહમતવાળાઓમાંના હરકોઇએ ૨૮૯ મી કલમ મુજબ પોતાને પુછયા ઉપરથી એવું કહયું હશે કે મારે પુરાવો રજુ કરવો છે તો ફરિયાદનું કામ ચલાવનારને પ્રત્યુતર આપવાનો હકછે એવું સમજવું

જયુરીએઅથવાઆસેસરોએકાંઇ જગાનજરેજોવા બાબત. ૨૯૩. જ્યારે કોરટ એમ ધારે કે જે ગુન્હાનું તોહમત મુકયું છે તે ગુન્હો જે જગાએ કરયાનું કેહેવામાં આવ્યું છે તે જગા અથવા બીજી જે જગાએ ઇનશાફને લગતી મુદ્દાની બીજી કોઇ વાત બન્યાનું કેહેવામાં આવ્યું છે તે જગા, જયુ

રીએ અથવા આસેસરોએ નજરે જોવી જોઇએ, ત્યારે કોરટે તે પ્રમાણે હુકમ કરવો, અને કોરટના કોઇ અમલદારના હવાલાગાં તે જયુરીને અથવા આસેસરોને એકઠા તે જગાએ લઇ જવા અને તે જગા કોરટે નિમેલા કોઇ સખસે તેઓને દેખાડવી.

તે અમલદારે કોરટની રજા શિવાય બીજા કોઇપણ સખસને તે જયુરીમાંના અથવા આસેસરોમાંના કોઈની જોડે બોલવા અથવા ચીઠી પત્રી વગેરે વડે વ્યવહાર ચલાવવા દેવો નહી અને કોરટ બીજી રીતે ફરમાવે નહી તો તે જગા જોવાનું કામ પુરૂં થઇ રહે એટલે તુરત તેઓને પાછા કોરટમાં લઈ જવા.

જયુરરનીઅથવાઆસેસરનીજબાનીકયારેલેવાનોઅખત્યારછે

૨૯૪ કોઈ જયુરર અથવા આસેસર સબંધ રાખનારી કોઈ લગતી હકિકતથી પોતાની જાતે વાકેફ હોય તો હું એ વાતથી વાકેફ છું એવું જડજને જાહેર કરવાની તેની ફરજ છે. છે અને પછી કોઇ શાહેદની માફકજ તેને સમ આપીને તેની તપાસણી, ઉલટ તપાસણી, અથવા ફરી તપાસણી કરવાનો અધિકાર છે.

જેદિવસપરબેઠકમુલતવીહોયતે દિવસેજુરીએઅથવાઆસેસરોએ હાજર રહેવું.

૨૯૫. જો કોઈ ઇનશાફનું કામ મુલતવી રાખવામાં આવેતો જયુરીએ અથવા આસેસરોએ મુલતવી રાખેલી બેઠક હાજર થવું અને ઇનશાફનું કામ પુરૂ થતાં સુધી પછીની દરેક બેઠકે હાજર રેહેવું.

જયુરીને પુરા રાખવા બાબત.

૨૯૬ હાઈકોરટની આગળ કોઇ મુકદમાનો ઇનશાફ એક કરતાં વધારે દિવસ સુધી ચાલે તે દરમિયાનમાં જયુરીને એકઠી રાખવા બાબત તે હાઇકોરટ વખતે વખતે કાનુનો કરવા મુખત્યાર છે, અને જુરરોને તે કોરટના કોઈ અમલદારના હવાલામાં એકઠા રાખવા કે તેમને પોતપોતાને ઘેર પાછા જવા દેવા અને રાખવા તો કેવી રીતે રાખવા તે બાબત પ્રમુખ જડજ સદરહુ કાનુનોને અનુસરીને હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

ક—જે મુકદમાનો ઇનશાફ જયુરીથી કરયો હોય તે મુકદમાઓમાં ઇનશાફનો છેટો.

જયુરીનેઆદેશ.

૨૯૭ જે મુકદમાનો ઇનશાફ જયુરીથી કરયો હોય તે મુકદમાઓમાં તોહમતનો જવાબ દેવાનું કામ પુરૂ થઈ રેહે અને ફરિયાદનું કામ ચલાવનારને પ્રત્યુતર આપવો હોય તો તે પ્રત્યુતર આપે એટલે કોરટે જયુરીને આદેશ આપવા માંડવો તેમાં ફરીયાદનું કામ ચલાવનારની તરફના તથા તોહમતવાળાની તરફના સાહેદીને પુરાવાનો સાર કહી સંભળાવવો અને જે કાયદા પ્રમાણે જયુરીએ ચાલવું તે કાયદો કહેવો.

ટીકા—આ કલમ સન ૧૮૭૨ ના આકટ ૧ લાની કલમ ૨૫૫ ના પારેગરાફ ૧ બારે મળતી છે.

કેદી ઉપર દયા કરવી એવું જયુરીને આ દેશ આપતી વખત જડજ કહી શકતા નથી એ દયા કરવી અગર ન કરવી એ જયુરીનું કામ છે—રાણી વિરૂધ હાસા મુસલમાની વીકલી રીપોટ ૧૪ પ્ર. ૪૬

કેદી વિરૂધ્ધ કાંઈ પુરાવો નહોય તો કેદીને નિરદોષ કરવા જડજે જયુરીને કહેવું જો. ઇએ. કેદી ગુન્હેગાર છે કે બીન ગુન્હેગાર છે તે કેહેવાનું કામ જયુરી ઉપર રાખવું નહીં જોઇએ--રાણી વિરૂધ્ધ ગીરધારી માનજી વી. રી. ૭ પ્ર ૩૯

આ કલમના નિયમ પ્રમાણે વરતવામાં જડજ ગફલત કરે અને પુરાવનો સાર જયુરીને કહી સંભળાવે નહી તો નવેસરથી તજવીજ થવાનો હુકમ થઈ શકે-- રાણી વિરૂધ્ધ સમશેર બે. વી. રી. ૯ પ્ર. ૫૧

જુરીથી ઇનસાફ થાય તેવા કેસમાં પુરાવાનો સાર કહેવા આ કલમ ફરમાવે છે પણ એક વખતે કલકતા હાઈકોરટે ઠરાવ્યું છે કે આસેસરથી ઇનસાફ થાય તેવા કેસમાં જડજ પુરાવાનો સાર કહે તેથી કાંઇ ગેરવાજબી થતું નથી.--રાણી વિરૂધ્ધ અમીરૂદીન બેંગાલા લો રીપોર્ટ વા૦ ૭ પ્ર. ૬૩

જુરીને આં દેશ આપતી વખતે ચોરીની મીલકતને ઓલખાવા વિશેની સવીસ્તર હકીકત કેહેવા જડજ ભુલી ગયો હોય તો તેથી જુરીને જડજે ખોટો આ દેશ આપ્યો એવું સમજવું નહીં—રાણી વિરૂધ્ધ માધવપાલે અને બીજા વીકલી રીપોર્ટ ૧ પ્ર. ૨૨

જડજનું કામ. ૨૯૮ સદરહુ મુકદમાઓમાં જડજનું કામ હેઠળ લખ્યા પ્રમાણેછે.

(અ) કાયદાની જે તકરારો ઇનસાફ ચાલતી વખતે નિકળે તે સઘળી તકરારોનો અને વિશેસે કરીને જે હકિકતો સાબિત કરવાનો વિચાર હોય તે હકિકતોનાં લાગુપણા બાબત, તથા કાંઇપણ પુરાવો દાખલ થઈ શકે કે નહી તેબાબત અથવા પક્ષકારોએ અથવા તેમની તરફથી પુછેલા સવાલોની યોગ્યતા બાબત સઘળી તકરારોનો ફેંસલો કરવો; અને પોતાની નજરમાં આવેતો દાખલ ન થઇ શકે એવો પુરાવ રજુ થતો અટકાવવો. પછી તે પુરાવા બાબત પક્ષકારોએ હરકત લીધી હોય કે નહી હોય તોપણ.

(બ) ઇનશાફની વખતે પુરાવામાં આપેલા સઘળા દસ્તાવેજોના અરથ તથા અન્વય બાબત ફેંસલો કરવો;

(ક) મુકરર બાબતોનો પુરાવો આપાય એટલા માટે હકિકતની જે બાબતો સાબિત કરવાની જરૂર હોય તે સઘળી બાબતોનો ફેંસલો કરવો,

(ડ) કાંઈ તકરાર નિકળે તેનો નિકાલ પોતે કરવો કે જુરીએ કરવો તે બાબત ફેંસલો કરવો, અને એ બાબત તેનો ફેંસલો જયુરીને બંધક છે.

શાહેદી પુરાવાનો સાર કહી સંભળાવતી વખતે પોતાની નજરમાં યોગ્યજણાય તે હકિકતની કાંઇ તકરાર અથવા કાયદાની અને હકિકતની એ બેઉની ભેગી કાંઈ તકરાર તે કામને લગતી હોય તે બાબત પોતાનો અભિપ્રાય જુરીને જણાવવાને જડજ મુખત્યાર છે.

દ્રષ્ટાંતો.

(અ) જે સખસ તે કામમાં શાહેદ નહોય તે સખસે કાંઇ મચકુર કહયો હોય તે મચકુરનો પુરાવો જે હકિકતપરથી દાખલ થઇ શકે તે હકિકત સાબિત થઈ છે એ સબબપરથી તે મચકુર સાબિત કરવાનો વિચાર છે.

તેવી હકિકત હતી એવું સાબિત થયુંછે કે નહી તેનો નિશ્ચય કરવો એ જડજનું કામછે, જુરીનું કામ નથી.

(બ) જે અસલ દસ્તાવેજ ખોવાઇ ગયાનું અથવા જેનો નાશ થઇ ગયાનું કેહેતા હોય તે દસ્તાવેજ આપવાનો વિચાર છે.

તે અસલી દસ્તાવેજ ખોવાઇ ગયેલો છે કે નહી અથવા તેનો નાશ થઇ ગયોછે કે નહી તેનો નિશ્ચય કરવો એ જડજનું કામછે.

ટીકા—આ કલમ સન ૧૮૭૧ ના આકટ ૧ લાની કલમ ૨૫૬ ને મળતી છે. જુરીથી ઇનસાફ થાય તેવા કેસોમાં જડજનું શું કરવાનું કામ છે તેને માટે આ કલમ છે.

હકીકતના સવાલ ઉપર જુરીને સલાહ આપવા જડજ બંધાએલા છે અને વળી પડેલા પુરાવ ઉપરથી પોતાના મન ઉપર કેવી અસર થઇ છે તે પણ જુરીને જડજ કહી શકેછે રાણી વિરૂધ દ્વારકાનાથ સેનના કામમાં વીકલી રીપોટ ૧૩ પ્ર. ૩૪

એક છોકરીનું હરણ થયું હતું તે બાબતના કામમાં એ છોકરીની ઊમર નકીકરવાનું કામ જડજે જયુરીને સોપ્યું જડજે પોતે તો તે સંબંધી પોતાનો શુ અભિપ્રાય છે તે કહયું એ મત સાથે જયુરી એક મત થઇ તેમાં ઠરાવવામાં આવ્યું કે આથી જડજે જયુરીને અવળે રસ્તે દોરી એવું થતું નથી રાણી વિરૂધ્ધ સામા ખાનકી વિકલી રીપોટ ૭ પ્ર. ૨૨

"તોહમતદારના કબજામાં મુદામાલ કેમ આવ્યો તે તે સાબિત કરી શકે નહી તો તમારી ફરજ છે કે તમારે તેને ગુન્હેગાર ઠરાવવો કેમકે કાયદો એવું અનુમાન કરેછે કે જો એવું બતાવે નહીતો એ મીલકત ગેરકાયદે તેણે મેળવી છે." આ શબ્દોમાં જડજે જુરીને ફરમાવ્યું તે ખોટો આદેશ કરયો એવું નથી રાણી વિરૂધ્ધ નારાયણ બાગડી વીકલી રી. ૫ પ્ર.૩

એક ખુનના કેસમાં જે ખુન થયું હતું તે કારણ વિશે અને એ ખુનના સબંધમાં લાંચ રૂસ્વત આપવાના પ્રયત્ન થયાં હતાં તે સાથે કેદીનો કેટલો સબંધ હતો એ બેઉ બાબત જયુરીએ વિચારવા જેવી હતી પણ જડજે તે વિચારેલી હોવાથી જડજે જયુરીને ખોટો આદેશ આપ્યો એવું ઠરાવી જયુરીનો નીવેડો રદ કરયો—રાણી વિ. કાલીચરણ ગાંગુલી વી. રી ૭ પ્ર. ૨

જયુરીનું કામ. ૨૯૯. જયુરીનું કામ હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે છેઃ—

(અ) મુકદમામાંની હકિકતોની કઇ બાજુ ખરીછે તે નકી કરવું અને પછી તે બાબતને આધારે જે ઠરાવ જડજના આદેશ પ્રમાણે કહી સંભળાવવો જોઇએ તે ઠરાવ કહી સંભળાવવો.

(બ) કાયદાના શબ્દો સિવાય બીજા જે પારિભાસીક શબ્દોનો તથા જે શબ્દોનો અરથ અસાધારણ અરથમાં કરયો હોય તથા તે નકી કરવાની જરૂર હોય તેનો અરથ નકી કરવો. પછી તે શબ્દો દસ્તાવેજમાં આવ્યા હોય કે નહી તોપણ.

(ક) જે તકરારોને કાયદા પ્રમાણે હકિકતની તકરારો ગણવી જોઇએ તે સઘળી તકરારોનો ફેંસલો કરવો.

(ડ) સામાન્ય મોઘમ વાકયો હોય તે અમુક પ્રસંગને લાગુછે કે નહી તેનો ઠરાવ

કરવો, પણ તે વાક્યોનો સબંધ કાયદા પ્રમાણે કામ ચલાવવાની રીત સાથે હોય અથવા તેઓનો અરથ કાયદાથી નકી કરયો હોયતો એ બેઉ પ્રસંગે તેઓનો અરથ ઠરાવવો એ જડજનું કામછે. જયુરીનું નથી.

દ્રષ્ટાંતો.

(અ) બ. નાં ખુન બાબત અ. નો ઇનશાફ ચાલેછે.

ખુનમા અને શિક્ષણીય મનુષયવધમાં કેટલો ફેરછે. તે જયુરીને સમજાવવો અને હકિકતોની કઇ કઇ સમજ પ્રમાણે અ. ની ઉપર ખુનનો અથવા શિક્ષણીય મનુષય વધનો, ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવો અથવા કઇ સમજ પ્રમાણે અ. એ ગુન્હો કરયો નથી એવો ઠરાવ કરવો એ તેઓને કહેવું એ જડજનું કામછે. હકિકતોની કઇ સમજ ખરીછે એનો નિશ્ચય કરવો અને જડજનો આદેશ ખરો અથવા ખોટો હોય અને તે પ્રમાણેજ પોતાનો મત હોય કે નહી હોય તોપણ તે આદેશ પ્રમાણે પોતાનો ઠરાવ કહી સંભળાવવો એ જયુરીનું કામછે.

(બ) તકરાર એવીછે કે કોઈ અમુક બાબત ઉપર કોઇ સખસે વ્યાજબી મત ધારણ કરેલો કે નહી—કામ ઘટિત હુશિયારીથી અથવા બરાબર મેહેનત કરીને કરેલું કે નહીં આમાંની દરેક તકરારનો નિશ્ચય કરવો એ જયુરીનું કામછે.

વિચારકરવાનેએકાંતમાંજવા બાબત.

૩૦૦ જે મુકદમાનો ઇનશાફ જયુરીથી કરયો હોય તે મુકદમામાં જડજે પોતાનો આદેશ પુરો કરયા પછી જયુરી પોતાના ઠરાવ બાબત વિચાર કરવાને એકાંતમાં જવાને મુખત્યાર છે.

કોરટની રજા વગર જયુરર સિવાય બીજા કોઈ સખસે રાદરહુ જરૂરીના કોઇપણ મેંબરની જોડે બોલવું નહી અથવા ચીઠી પત્રી વગેરે વડે વ્યવહાર ચલાવવો નહિ.

ઠરાવ કહી સંભળાવવા બાબત.

૩૦૧ જયારે જયુરી પોતાના ઠરાવ બાબત વિચાર કરી રહે ત્યારે તે તેમનો જે ઠરાવ હોય તે અથવા તેમાંના અધિકાધિકોનો જે ઠરાવ હોય તે જયુરીના અગરેસરે જડજને જણાવવો.

જયુરીવાળાઓના જુદા જુદામતહોયત્યારે કેમ કરવું.

૩૦૨ જયુરીનાં સઘળાં માણસો એક મત નહોય તો વધારે વિચાર કરવા સારૂ એકાંતમાં જવાનું તે જુરીને ફરમાવવાને જડજ મુખત્યાર છે. જડજ યોગ્ય ધારે તેટલી મુદત પછી જુરીના સઘળાં માણસો એક મત નહોય તોપણ તે જુરી પોતાનો ઠરાવ કહી સાંભળવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—આરોપિતપર જે ગુન્હો સાબેત થયો તે બદલ જો કે જુદુ તોહમત તેના ઉપર મુકવામાં આવ્યું નહોતું તોપણ જુરી સાથે એક એકમત થઇ તે તોહમતને માટે કરેલો ઠરાવ અમલમાં લાવી શકાય છે આરોપીતપર જે તોહમત મુકવામાં આવ્યું હોય તે તોહમતનો કાંઇ ભાગ સાબેત થયો હોય તો તે તોહમતમાં બતાવેલો ગુન્હો સાબેત થયાનો ઠરાવ કરવાનો કોરટને અધિકાર છે જુરીએ કાયદા પ્રમાણે સર્વ મતે આપેલો અભિપ્રાય જડજને પસંદ નહોય તો આ કલમ પ્રમાણે કામ ચલાવવું જોઇએ જુરીના સઘળા સખસનો એક મત હોય અને તેમનો અભિપ્રાય કાયદા વિરૂધ્ધ નહોય તો જુરીને વધારે વિચાર કરવા સારૂ

એકાંતમાં મોકલવાની જરૂર નથી બંગાળા સરકાર વિરૂદ્ધ પહાડી વિગેરે ઈંડીયન લા રી
ક વા ૫ પ્ર ૮૭૧

પેહેલા તોહમતદારની બાબતમાં જુરીએ એમ ઠરાવ્યું કે કેદી નિરદોષ છે અને બીજામાં તે ગુન્હેગાર સાબીત ગણ્યો તે પરથી સેશનજડજ સાહેબે તેમનો ઠરાવ ના મંજુર કર્યો અને પ્રથમની બાબતમાં કેદીને ગુન્હેગાર ઠરાવવા સાબિત સારૂ જુરીને ફરમાવ્યું-એમ ઠરાવવામાં આવ્યું કે જુરીને ઉપર મુજબ હુકમ કરવાનો સેશન જડજને અધિકાર નથી. જ્યારે ઘણાં તોહમતોનો ઈનસાફ કરવા જુરીને સોંપવામાં આવ્યું હોય ત્યારે એવું અનુમાન કરવુંજ જોઈએ કે દરેક તોહમતની પુશ્ઠીને સારૂ જોઈએ તેટલો પુરાવહતો અનેસઘળાં તોહમતોમાંથી કયાં કયાં સાબિત ગણવાં અને કયાં કયાં ન સાબિત ગણવાં એ જુરીના અખત્યારની વાત છે જડજ સાહેબે જુરીનો પ્રથમનો ઠરાવ નોંધવો જોઈતો હતો, અને કેદીને તે ઠરાવ પ્રમાણે શિક્ષા કરવી જોઈતી હતી રાણી વિરૂધ જયોયકિસ્તો ગોસામી બી રી ૭ પ્ર ૨૨

દરેક તોહમતબાબ ઠરાવ કહી સંભળાવવો નેજુરીનેસવાલપુછવા નોજડજનેઅધિકારછે

૩૦૩. કોરટે બીજી રીતે હુકમ કરયો નહોય તો જે તોહમતો ઉપરથી તોહમતવાળાનો ઈનશાફ કરયો હોય તે સઘળાં તોહમતો બાબતનો જુરીએ પોતાનો ઠરાવ કહી સંભળાવવો, અને તેમનો ઠરાવ શો છે તેનો નિશ્ચય કરવા સારૂ જે સવાલો પુછવાનીજરૂર હોયતે સવાલો તેઓનેપુછવાને જડજમુખત્યાર છે.

સવાલો તથાજવાબો દફતરમાંદાખલકરવા.

સદરહુ સવાલો તથા તેમના જવાબો દફતરમાં દાખલ કરવા.

ટીકા--જ્યુરીએ કાંઈ અમુક રીતે પોતાનો ઠરાવ કહી સંભળાવવો તે બાબત કાયદામાં ઠરાવ નથી અને તેથી જ્યુરી પોતાની નજરમાં યોગ લાગે એવી રીતે તે ઠરાવ કહી સંભળાવવાને મુખત્યાર છે તે ઠરાવમાં જો મુદાની સઘળી હકીકત ઉપર જે તોહમત અથવા તોહમતોનો આધાર હોય તેમાંથી કોઈ રહી જતુ ન હોય તો જ્યુરીનો ઠરાવ શો છે તે નિશચય કરવા સારૂ જે સવાલો પુછવાની જરૂર હોય તે સવાલો પુછવાને જડજને અખત્યાર છે તથા તે પ્રમાણે સવાલો પુછવાની તેનીફરજ છે રાણી વિરૂધ હરિપ્રસાદ ગાંગોલી વીકલી રીપોટ ૧૪ પ્ર ૫૯

તેથી ઉલટો ફેંસલો રાણી વિરૂદ્ધ ભુબનકુમારનો જુઓ વીકલી રીપોટ ૧ પ્ર ૨૭૫. એક કામમાં નામદાર જસ્ટીસ પ્રીનસેપે એવું ઠરાવ્યું છે કે જ્યુરીએ જે ઠરાવ કહી સંભળાવ્યો હોય તે ઠરાવનાં કારણો પુછવા જડજને કાયદાથી પ્રતિબંધ નથી. જ્યુરીનો ઠરાવ શો છે તેનો નિશચય કરવા સારૂજ ફકત જડજને જ્યુરીને સવાલ પુછવાની જરૂર છે આવી રીતની જરૂર ખરેખરી હોય તોજ સવાલ પુછવા કાયદેસર છે જુરીએ ઠરાવ કહી સંભળાવ્યા બાદ તેમણે જે અનુમાનો કરેલાં છે તે ગેર કાયદેસર અને વિરૂધ છે એવુ બતાવવાના હેતુથી અથવા તેમનો ઠરાવ છેવટનો નથી એવી તકરાર ઉઠાવવાને જડજને સતા મળે એવાં સાધનો આપવાના હેતુથી જ્યુરીને ઉલટ પાલટ સવાલ પુછવાનો સેસન જડજને અખત્યાર આપવો એ ભય ભરેલું છે, એમ બેશક કાયદા કરનારે ધારેલું હશે; પણ આ કેસમાં પેહેલા તોહમત વીશે જ્યુરીએ કરેલા ઠરાવની બાબતમાં જુરીના આગરેસ

રૈ જે જવાબો આપેલા છે તે જવાબો પરથી એમ માલમ પડે છે કે તેમના વિશે તેમના મનમાં કાંઈ શક હતો અને અમે ધારીએ છીએ કે એ શક જડજને માલમ પડવાથી એ ઉપરે જોતાં જડજે જે સવાલો પુછ્યા હતા તે સવાલો આ કલમના ઠરાવ મુજબ વ્યાજબી રીતે પુછવામાં આવ્યા હતા--રીગ્અર જસ્ટીસસાહેબ રાણી વિરૂધ સુરતીરામ મંડળ વીકલી રીપોટ ૨૧ પ્ર. ૫૧૨

જયુરીનોઠરાવ સુધારવા બાબત.

૩૦૪ જયારે અકસ્માતથી અથવા ભુલથી ખોટો ઠરાવ કહી સંભળાવ્યો હોય ત્યારે તે દફતરમાં દાખલ કરતાં પેહેલાં અથવા દાખલ કરયા પછી તુરત તે ઠરાવમાં સુધારો કરવાને જયુરી મુખત્યાર છે અને આખરે સુધારયા પ્રમાણે તે ઠરાવ થવો જોઇએ.

હાઇકોરટમાંજયુરીનાઠરાવપ્રમાણે કયારે ચાલવું.

૩૦૫ જયારે હાઇકોરટની આગળ જે મુકદમાનો ઈનસાફ કરયો હોય તે મુકદમામાં જુરીના સઘળા માણસો એક મત હોય અથવા જયારે તેમના છ જણ એક મત હોય અને જડજ તેમનીસાથે મળતો આવે ત્યારે જડજે સદરહુ મત પ્રમાણે ઠરાવ આપવો.

જયારે સદરહુ પ્રકારના કોઇપણ મુકદમામાં જુરીના બાતો થાય કે અમે એકમત થઈશું નહી, પણ તેમાંના છ જણ એકમત હોય ત્યારે અગરેસરે જડજને તે મુજબ ખબર આપવી.

બીજેપ્રસંગેજુરીનેરજાઆપવાબાબત.

જો જુરીમાંના અધિકાધિક સાથે જરજ મળતો ન આવેતો તેણે જુરીને એકદમ રજા આપવી.

જુરીમાંના છ જણ એક મત ન હોયતો પોતાને યોગ્ય લાગે એટલો વખત વીત્યા પછી જડજે જુરીને રજા આપવી.

સેશનકોરટમાંજુરીનાઠરાવપ્રમાણે કયારે ચાલવું.

૩૦૬. જે મુકદમાનો ઇનશાફ સેશનકોરટની આગળ કરયો હોય તે મુકદમામાં જુરરોનો ઠરાવ અથવા જુરરોમાંના અધિકાધિકનો ઠરાવ ના કબુલ કરવાની જરૂર નથી એમ જડજને લાગે, ત્યારે તેણે તે ઠરાવ મુજબ ફેંસલો આપવો.

તોહમતવાળો બીન તકશીરવાર ઠરે તો જડજે તેની ઉપર ગુન્હો નાસાબિત થયાનો ફેંસલો દફતરમાં દાખલ કરવો. તોહોમતવાળો તકશીરવાર ઠરેતો જડજે કાયદા મુજબ તેની ઉપર શિક્ષાનો હુકમ કરવો.

જયારેજુરીનો ઠરાવસેશનજડજનાકબુલ કરેત્યારેકેમ કરવું.

૩૦૭ સદરહુ પ્રકારના કોઇપણ મુકદમામાં જે તોહમતો ઉપરથી તોહોમતવાળાનો ઇનશાફ કરયો હોય તે સઘળા તોહોમતો બાબત અથવા તેમાંના કોઈપણ તોહમત બાબત જુરરોના ઠરાવથી અથવા જુરરોમાંના અધિકાધિકોના ઠરાવથી જડજ એટલો બધો જુદો પડે કે ઇનશાફની મતલબ પાર પાડવા સારૂ તે મુકદમો હાઇકોરટમાં મોકલવાની તેને જરૂર લાગે, તો તે મુજબ તે મુકદમો તેણે મોકલવો અને પોતાના મતના

કારણ દફતરમાં દાખલ કરવાં અને જ્યારે જ્યુરીનો ઠરાવ ગુન્હો નાસાબિત થયાનો હોય ત્યારે જે ગુન્હો થયેલો પોતાને લાગે તે ગુન્હો જણાવવો.

આ કલમ પ્રમાણે જડજ કોઈ મુકદમો મોકલે ત્યારે જે તોહુમત ઉપરથી તોહુમતવાળાનો ઇનસાફ કરયો હોય તેમાંના કોઈપણ તોહમત બાબત તે ગુન્હો ના સાબિત થયાનો અથવા સાબિત થયાનો ફેંસલો દફતરમાં દાખલ કરવો નહી, પણ તોહુમતવાળાને પાછો પેહેરામાં મોકલવાને અથવા તેના જામીન લેવાને તે મુખત્યાર છે.

અપીલમાં હાઇકોરટ જે અખત્યાર ચલાવી શકે તેમાંનો હરકોઈ અખત્યાર આવી રીતે મોકલેલા મુકદમાની તજવીજ કરતી વખતે ચલાવવાને તે કોરટ મુખત્યાર છે. પણ જે તોહુમત તઈયાર કરી તે પોતાની આગળ રજુ કરયું હોય તે તોહમત ઉપરથી જે ગુનો તોહુમતવાળાની ઉપર જ્યુરી ઠરાવી શકત તેવા કોઇપણ ગુન્હા બાબત તોહુમતવાળાને બિનતકશીરવાર અથવા તકશીરવાર ઠરાવવાને હાઈકોરટ મુખત્યાર છે; અને જો તેને પોતે તકશીરવાર ઠરાવેતો જે શિક્ષાનો હુકમ સેસનકોરટ કરી શકત તે શિક્ષાનો હુકમ કરવાને હાઇકોરટ મુખત્યાર છે.

ટીકા--આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૨૬૩ ના પારેગરાફ ૫ અને ૬ અને સન ૧૮૭૪ ના આકટ ૧૧ ની કલમ ૨૧ ને મળતી છે. આ કલમમાં "એટલો બધો (જુદો પડે) કે" એ શબ્દો નવા છે આ શબ્દો જે રાણી વિરૂદ્ધ ભવાની બીન પાંડુજી (ઇં લા. રી. મુંબાઇ વા; ૨ પ્ર. ૫૨૬) ના કામમાં ઠરાવ કરવામાં આવ્યો હતો તે પ્રમાણે ઉમેરવામાં આવ્યા છે. આ કલમમાં વળી 'અને જ્યારે જ્યુરીનો ઠરાવ ગુન્હો ના સાબીત થયાનો હોય ત્યારે જે ગુન્હો થએલો પોતાને લાગે તે ગુન્હો જણાવવો' એ જે શબ્દો છે તે રાણી વિ. શાહેરાય (ઇં લા. રી. વા. ૩ કલકતા પ્ર. ૬૨૩) ના કામમાં જે ઠરાવ થયો છે તે પ્રમાણે ઉમેરવામાં આવ્યા છે વળી છેલા પારેગરાફમાં 'પણ જે તોહમત તઈયાર કરીને પોતાની આગળ રજુ કરયું હોય તે તોહમત ઉપરથી જે ગુન્હો તોહમતવાળાની ઉપર જ્યુરી ઠરાવી શકત તેવા કોઇ પણ ગુન્હા બાબત તોહમતવાળાને બીન તકસીરવાર અથવા તકસીરવાર ઠરાવવાને હાઇકોરટ મુખત્યાર છે; એ જે સબ્દો છે તે રાણી વિરૂધ હરી મીરધા (ઇં લા રી કલકતા વા ૩ પ્ર ૧૯૨) ના કામમાં જે ઠરાવ કરવામાં આવ્યો છે તેને અનુસરીને દાખલ કરવામાં આવ્યા છે

જુરીએ કેદીને નિરદોષ ઠરાવ્યાનો નીવેડો આપ્યો હોય તે સાથે જડજ એકમત નજ થયો હોય એમ છતાં હાઇકોરટમાં તે કેસ ન મોકલતાં તે નીવેડા પ્રમાણે ઠરાવ કરે તો સરકારને નીવેડો વિરૂદ્ધ અપીલ કરી શકે છે, કઇસરે હીંદ વિરૂદ્ધ હરીગનું. ૨ ઇં લો રી મુંબાઇ પ્ર૦ ૫૨૬

ગ—જ્યુરીને રજા આપ્યા પછી તોહુમતવાળાનો ફરીથી ઈનસાફ કરવા બાબત.

જ્યુરીનેરજાઆપ્યાપછીતોહુમતવાળાનોફરીથી ઇનસાફ કરવા બાબત.

૩૦૮ જ્યારે જ્યુરીને રજા આપવામાં આવે ત્યારે તોહમતવાળાને (પ્રસંગ પ્રમાણે) પેહેરામાં અટકાવી રાખવા અથવા જામિન ઉપર છોડવો, અને બીજી કોઇ જ્યુરીથી તેનો ઇનસાફ કરવો. પણ જો જડજની નજરમાં એમ આવે કે તોહુમતવા

બાનો ફરીથી ઈનસાફ નહી કરવો જોઈએ તો તે પ્રસંગે જડજે તોહમતનામાનો ઉપર તે મતલબની નોંધ કરવી અને તે નોંધનું ફળ ગુન્હો ના સાબિત થયાના ઠરાવ જેવું થશે.

૬=આસેસરો લઈને જે મુકદ્દમાનો ઈનસાફ કરવો હોય તે મુકદ્દમામાં ઈનસાફનો છેડો.

આસેસરોનાં મત કહીસંભળાવવાબાબત. ૩૦૯. જે મુકદ્દમાને ઈનસાફ આસેસરોની મદદથી કર્યો હોય તે મુકદ્દમામાં જ્યારે તોહમતનો જવાબ દેવાનું કામ પુરૂ થઈ રેહે અને ફરિયાદનું કામ—ચલાવનારને પ્રત્યુતર આપવો હોય તો તે આપે એટલે કોરટ ફરિયાદનું કામ ચલાવનારની તરફના અને તોહમતવાળાની તરફના શાહેદી પુરાવાનો સાર કહી સંભળાવવાને મુખત્યાર છે, અને પછી કોરટે દરએક આસેસરને તેનો મત મોહોડેથી કહેવાનું ફરમાવવું અને તે મત દફતરમાં દાખલ કરવો.

ફેંસલો. પછી જડજે ફેંસલો આપવો; પણ તેમ કરવામાં તે આસેસરોના મત પ્રમાણે ચાલવાને બંધાયલો નથી.

જો તોહમતવાળો તકસીરવાર ઠરેતો જડજે તેની ઉપર કાયદા મુજબ શિક્ષાનો હુકમ કરવો.

ટીકા—આ કલમમાં જે કામ આસેસરોની મદદથી ચલાવવામાં આવ્યું હોય તેમાં ફરિયાદીનો તથા ડીફેન્સનો કેસસમ અપ કરવા એટલે કોરટની રૂબરૂ હકીકત તથા દલાલો મુકવા વિશે જે ઠરાવ છે તે ઠરાવ રાણી વિરૂદ્ધ અમીરૂદીનના કામમાં જે સુચના નાર્મન જસ્ટીસસાહેબે કરેલી તે ઊપરથી નવો રચવામાં આવ્યો છે વિકલી રીપોટ ૧૫ ક્રી રૂ ૨૫

જુના ક્રી પ્રો કો કલમ ૨૫૫ (આ કલમ ૩૦૯) તથા જુ ૨૬૧ (કલમ ૩૦૯) જોતાં કાયદા કરનારનો એવો હેતુ છે કે કેદી અપરાધી છે કીંવા નહી અને જો અપરાધી છે તો તેનાપર મુકેલાં તોહમત જે ઠરાવ છે તે ઠરાવ રાણી વિરૂધ અમીરૂદીનનાં કામમાં આસેસરોએ એટલુંજ કહયું છે કે મહાજનીએ ગાળો દીધાથી આરોપીતે તેને મારયો છે. જડજે જે મોટો શ્રમ લઈ ફેંસલો લખ્યો છે તે ઉપરથી જોઈએ તો તેણે આસેસરોનો અભિપ્રાય બીલકુલ ધાનમાં લીધો નથી એવું દેખાઈ આવે છે આસેસરે જે ઉતર આપ્યો તે ઉપરથી આરોપીત અપરાધી છે કીંવા નહી એ બદલ તેમનો શો વિચાર હતો એ કાંઈ સમજાતુ નથી માટે આ કામ ફરી સેશન જડજ પાસે મોકલવું અને જડજે ફરી કામ ચલાવી આસેસરનો સ્પસ્ટ અભિપ્રાય લેવો અને પછી પોતાનો ફેંસલો કહેવો એટલે સરવે કામ કાયદેસર થશે સરકાર વિ માતમ માલ વીકલી રી ૨૨ પ્ર ૩૪

જુદા પુરાવ આપવાના ખોટા ઈરાદાનું, કેફીયત ઉપરથી, અનુમાન થઈ શકે છે—રાણી વિ રવનરાથ સધરલેંડ વુકલી રીપોટ ૨ ક્રી રૂ ૧૩ દરેક આસેસરોનો અભિપ્રાય જુદો જુદો સ્પસ્ટ રીતે જડજે લખી લેવો જોઈએ કેમકે તેનું વજન ફકત તે અભિપરાયેના જે કારણો બતાવવામાં આવે તે ઉપર આધાર રાખે છે વી રી ૩ ક્રી રૂ ૬

જુદા પુરાવો આપવાના જે કેસમાં પુરાવો આપ્યો હોય તે કેસનું દફતર અપીલકોરટમા મોકલી દેવુ જાઈએ—રાણી વિ અનુપારોની અને બીજા વી રી ૩ ક્રી રૂ ૧૫

એક સાક્ષિનો પુરાવો ભરૂસો રાખવા જોગ હોય તે અસ છે—રાણી વિ બીંદુ વીકલી રીપોર્ટ ૮ ક્રી રૂ ૬૦

જજમેન્ટ આપતા પેહેલાં કોઈ સેશન જડજની બદલી થાય તો નવેસરથી ઈનસાફનું કામ શરૂ કરવુ જોઈએ જો કદાપી તોહમતવાળો કબુલ કરે કે નવેસરથી કામ ચલાવવાની જરૂર નથી તોપણ નવેસરથી કામ નહી ચલાવતાં જુના દફતર ઉપરથી ફેંસલો આપે તો કાયદાસર નથી રઘુનાથદાસ વી રી ૨૩ પ્ર ૫૯; ગોવીન્દુતો વી રી ૨૧ પ્ર ૪૭

કલમ ૨૯૭ નિચે રાણી વિ દાશી મુસલમાનીનો કેસ બતાવ્યો છે તે જુઓ

આઈ=અગાઉ ગુન્હાની સાબિતીનો ઠરાવ થયો હોય તો કામ ચલાવવાની રીત

અગાઉ ગુન્હાની સાબિતીનો ઠરાવ થયો હોય તો કેમ કરવું.

૩૧૦ જુરીથી અથવા આસેસરોની મદદથી ઈનસાફ કરવામાં આવે તેમાં તોહમતવાળાની ઉપર જે ગુન્હાનું તોહમત મુકયું હોય ત્યારે ૨૭૧ મી ૨૮૯ મો. ૩૦૫ મી, ૩૦૬ ઠી અને ૩૦૯ મી કલમમાં કામ ચલાવવાની જે રીત ઠરાવી છે તેમાં હેઠળ લખ્યા મુજબ ફેરફાર કરવો—

(અ) પછવાડેના ગુન્હાનો હું તકસીરવાર છું એવો જવાબ તોહમતવાળાએ દીધો ન હોય અથવા પછવાડેનો ગુન્હો તેની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ કરયો નહી હોય તો, અને ત્યાં સુધી તોહમતનામાના જે ભાગમાં અગાઉ ગુન્હાની સાબિબિતીનો ઠરાવ થયાની વાત લખી હોય તે ભાગ કોરટમાં વાંચી સંભળાવવો નહી, અને તોહમતનામામાં કહ્યા મુજબ અગાઉ તમારી ઊપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો કે નહી એવું તોહમતવાળાને પુછવું નહી.

(બ) પછવાડેના ગુન્હાનો હું તકસીરવાર છું એવો જવાબ તે આપે અથવા તે ગુન્હો તેની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવામાં આવે, તો પછી તેને પુછવું કે તોહમતનામામાં કહયા મુજબ તમારી ઉપર અગાઉ ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરેલો છે કે નહી.

(ક) મારી ઉપર સદરહુ પ્રમાણે અગાઉ ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરેલો છે એવો જવાબ તે આપે તો જડજને તેની ઉપર તે મુજબ શિક્ષાનો હુકમ કરવાને અખત્યાર છે પણ મારી ઉપર સદરહુ પ્રમાણે અગાઉ ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરેલો નથી એમ તે કહે, અથવા સદરહુ સવાલનો જવાબ દેવાની ના કહે અથવા જવાબ દે નહી તો પછી જ્યુરીએ અથવા કોરટે અને આસેસરોએ (જેમ હોય તેમ) સદરહુ પણ અગાઉ ગુન્હાની સાબિતીનો ઠરાવ થયાની વાત સબંધી ચોકસી કરવી અને તે પ્રસંગે (જુરીથી ઈનસાફ થતો હોય ત્યારે) જુરરોને ફરી સમન આપવાની જરૂર નથી.

જ—હાઈકોરટ સારૂ જુરરોની ટીપ તથા તે કોરટ સારૂ જુરરોને સમન કરવાબાબત.

જુરરોની બુક.

૩૧૧. આ કાયદો અમલમાં આવે ત્યારે ચાલતા વરસની જુરરોની બુકમાં આ બાબ પ્રમાણે જુરર દાખલ કામ કરવાને પાત્ર હોય એવા સખસોની ખરી ટીપ આપેલી છે એવું સમજવું.

સ્પેશિયલજુરરોને માફી. માત્ર સ્પેશિયલ જુરીઓમાં કામ કરવાને પાત્રછે એ પ્રમાણે જેઓના નામ સદરહુ બુકમાં નોંધ્યાં હોય તે સખશો જે વરસ માટે સદરહુ ટીપ તઈયાર કરેલી હોય તે વરસમાં આ બાબ પ્રમાણે સ્પેશિયલ જુરર દાખલજ કામ કરવાને હકદાર તથા પાત્રછે એવું સમજવું.

સ્પેશિયલજુરરોનો સંખ્યા. ૩૧૨. સ્પેશિયલ જુરરોની ટીપમાં એકો વખતે ખસેં કરતાં વત્તા સખસોનાં નામ નોંધવા નહી.

કામનીતથાસ્પેશિયલજુરરોની ટીપ. ૩૧૩. દરેક વરસમાં અપરેલ મહિનાની પેહેલી તારીખનો અગાઉ અને હાઇકોરટ વખતે વખતે ફરમાવે તેવો કાનુનોને અનુસરીને કલારક આફ ધી કાઉનને.—

(અ) કામની જુરર કામ કરવાને પાત્ર હોય એવા સઘળા સખસોની ટીપ તઈયાર કરવી; અને

(બ) ફકત સ્પેશિયલ જુરર દાખલ કામ કરવાને પાત્ર હોય એવા સખસોની ટીપ તઇયાર કરવી.

આ બીજી ટીપ તઈયાર કરવામાં, જે સખસોના નામ તેમાં નોંધવામા આવે તે સખસોની મિલકત, આબરૂ તથા કેળવણી ઊપર નજર રાખવી.

કોઇ સખસનું નામ કોઇ અગાઉના વરસની સ્પેશીઅલ જુરરોની ટીપમાં દાખલ કરેલું હતું તેટલાજ સબબ પરથી તે સખસનું નામ સ્પેશિયલ જુરરોની ટીપમાં દાખલ કરવાનો તેનો હક થશે નહી.

કલકતાની હાઇકોરટની બાબતમાં ગવરનર જનરલ ઈનકાંઊસીલ, અને બીજી હાઈ કોરટોની બાબતમાં સ્થાનીક સરકાર, કોઇ પણ પગારવાળા અમલદારને જુરર દાખલ કામ કરવાનું માફ કરવાને મુખત્યાર છે.

ટીપ તઇયાર કરનારઅમલદારનીમુખત્યારી. ઉપર કહેલી કાનુનોને અનુસરીને સદરહુ ટીપ પોતાને બ્યાજબી જણાય તેવી રીતે તઈયાર કરવાની કલારક આફ ધી કાઊનને પુરતી છુટછે એવું સમજવું, અને તેના ઠરાવ ઉપર કાંઇ અપીલ ચાલશે નહી અથવા તે ઠરાવની તપાસ થશે નહીં.

પ્રારંભનીતથાસુધરેલી ટીપો. જાહેર કરવાબાબત ૩૧૪. કામની જયુરર દાખલ અને સ્પેશિયલ જયુરર દાખલ કામ કરવાને પાત્ર હોય એવા સખસોની પ્રારંભની ટીપો ઉપર કલારક આફ ધી કાઉનને સહી કરવી, અને તે તઈયાર થાય ત્યારપછીના અપરેલ મહિનાની ૧૫ મી તારીખ પેહેલાં એક વખત સ્થાનિક સરકારી ગેઝીટમાં તે ટીપો પ્રસિદ્ધ કરવી.

કામની જયુરર દાખલ તથા સ્પેશિયલ જયુરર દાખલ કામ કરવાને પાત્ર હોય એવા સખસોની સુધારેલી ટીપો ઊપર સદરહુ મુજબ સહી કરીને તે તઈયાર થાય ત્યાર પછીના મે મહિનાની પેહેલી તારીખ પેહેલાં એક વખત સ્થાનિક સરકારી ગેઝીટમાં તે ટીપો પ્રસિદ્ધ કરવી.

સદરહુ ટીપોની નકલો કોરટના મકાનના કોઈ પ્રસિદ્ધ ભાગ ઉપર ચોહોડવી

ઇલાકાના મુખ્ય શેહેરમાં કેટલા જ્યુરરોનેસમનકરવા

૩૧૫. સદરહુ સુધારેલી ટીપોમાં જે સખસોનાં નામ લખ્યાં હોય તે સખ્સોમાંથી જેઓ સ્પેશિયલ જયુરીઓમાં કામ કરવાને પાત્ર હોય તેઓમાંના ઓછામાં ઓછા સતાવીસ સખ્સોને અને જેઓ કામની જયુરીઓમાં કામ કરવાને પાત્ર હોય તેઓમાંના ઓછામાં ઓછા ચોપન સખ્સોને, દરેક ઇલાકાના મુખ્ય શાહેરમાં દરેક સેશન માટે સમન કરવા.

કોઈ સખસને છ મહીનામાં એક કરતાં વધારે વાર તેના વગર સંખ્યા પુરી થઈ સકતી ન હોય તો એ પ્રમાણે સમન કરવો નહી.

પુરવણો સમન

કોઈ પણ સેશન ચાલતી હોય તે દરમીયાનમાં જો એમ જણાય કે સદરહુ પ્રમાણે સમન કરેલા સખસોના સંખ્યા પુરતી નથી, તો ઉપર કહ્યા મુજબ કામ કરવાને પાત્ર હોય એવા બીજા સખસોની જેટલી સંખ્યાની જરૂર હોય તેટલી સંખીયાને સદરેહુ સેસન માટે સમન કરવો.

ઇલાકાના મુખ્ય શેહેરોની બાહાર જુરરોને સમન કરવા બાબત.

૩૧૬. જયારે હાઇકોરટે પોતાની અસલ ફોજદારી હકુમત ચલાવવા સારૂ ઇલાકાના મુખીય શેહેરોની બાહાર કોઈ પણ જગાએ બેઠક કરવાના પોતાના ઇરાદાની નોટીસ આપી હોય, ત્યારે તે હાઇ કોરટ કાંઈ પણ હુકમ કરે તેને અનુસરીને સદરહુ જગાની સેશન કોરટે પોતાની આગળ જુરરોને સમન કરવા બાબત આ કાયદામાં આગળ ફરમાવેલી રીતે પોતાની ટીપમાંથી જુરરોની પુરતી સંખયાને સમન કરવો.

લસ્કરી જુરરો.

૩૧૭. એ પ્રમાણે જુરર દાખલ સમન કરેલા સખસો ઉપરાંત જો સદરહુ સેસન કોરટને જરૂર લાગે તો મલીકામાઆઝમાના લસ્કરમાંના જે સનદી તથા વગર સનદી અમલદારો પોતાની બેઠકની જગાથી દસ માઇલની અંદર રેહેતા હોય તે અમલદારોની જેટલી સંખ્યા ઉપર કહ્યા મુજબ હાઇકોરટની આગળ જે સખસોની ઉપર ગુન્હાનાં તોહમત મુકયાં હોય તે સખ્સોનો ઇનસાફ કરવા સારૂ જોઇતી જયુરીઓ પુરી કરવાને પોતે જરૂરની ધારે તટલી સંખાને તે સેશન કોરટે, કમાંડીંગ અમલદારને લખી જણાવ્યા પછી, સમન કરાવવા.

એ પ્રમાણે સમન કરેલા સઘળા અમલદારો, આ કાયદામાં ગમે તે કહયું હોય તે છતાં સદરહુ જુરીઓમાં કામ કરવાને પાત્ર થશે, પણ સદરહુ પ્રકારના જે અમલદારને તેનો કમાંડીંગ અમલદાર તાકીદના લસ્કરી કામના સબબથી, અથવા બીજા કોઇ પણ વિશેશ લશકરી કારણ સારૂ, માફ કરાવવા માગતો હોય તે અમલદારને સમન કરવો નહી.

જુરરો હાજરથવાનેચુકેતેબાબત.

૩૧૮. ૩૧૫ મી, ૩૧૬ મી, અથવા ૩૧૭ મી કલમ પ્રમાણે સમન કરેલો જે સખ્સ કાયદેસર કારણ વગર તે સમનથી ફર

માગ્યા મુજબ હાજર થવાને ચુકે, અથવા હાજર થઇને જડજની રજા લીધા વગર જતો રહે અથવા કોરટે કામ મુલત્વી રાખીને પછી હાજર થવાનો હુકમ કરયો હોય તે વખતે હાજર થવાને ચુકે, તે સખસે તિરસ્કારનો ગુન્હો કરયોછે એવું સમજવું. અને જડજને યોગ્ય લાગે એટલો દંડ તેના હુકમથી આપવાને તે સખસ પાત્ર થશે, અને સદરહુ દંડ આપવામાં કસુર થાય તો તે આપે ત્યાં સુધી દિવાની તુરંગમાં કેદને પાત્ર થશે;

દે.—સેશનકોરટ સારૂ જ્યુરરોની તથા આસેસરોની ટીપ, અને તે કોરટ સારૂ જ્યુરરોને તથા આસેસરોને સમન કરવા બાબત.

જ્યુરરોઅથવાઆસેસરોદાખલકામકરવાનીપાત્રતા.

૩૧૯. હેઠળ કહયું છે તે શિવાય કરીને એકવીસથી તે આઠ વરસની ઉમર સુધીના સઘળા મરદો જે જીલ્લામાં તેઓ રેહેતા હોય તે જીલ્લાની અંદર જે ઇનસાફ કરવામાં આવે તેમાં જ્યુરરો અથવા આસેસરો દાખલ કામ કરવાને પાત્રછે એમ સમજવું

માફી.

૩૨૦. હેઠળ લખેલા સખસોને જ્યુરર અથવા આસેસર દાખલ કામ કરવાની જવાબદારીમાંથી માફીછે, એટલે—

(અ) જીલ્લા માજીસ્ટરેટથી ઊંચા દરજ્જાના જે અમલદારો મલ્કીખાતામાં ચાકરીએ હોય તે અમલદારો,

(બ) જડજો;

(ક) રેવન્યુ અથવા કસ્ટમના કમિશનરો તથા કલેકટરો;

(ડ) કસ્ટમખાતામા પ્રિવેનટિવ સરવીસમાં કામે લાગેલા સઘળા સખસો;

(ઇ) રેવન્યુની વસુલાતના કામમાં લાગેલા જે સખસોને તેઓના હુદાના કામના સબબથી માફ કરવાનું કલેકટર યોગ્ય ધારે તે સખસો;

(ફ) જે સખસો પોતપોતાના ધરમમાં ખરેખર ઉપાધ્યાય અથવા ઉપદેશકનું કામ કરતા હોય તે સખસો;

(ગ) મલિકામાયાઝમાના લશકરમાંના જે સખસો, પણ જ્યારે કોઇ ચાલુ કાયદાથી તેઓને જ્યુરર અથવા આસેસર દાખલ કામ કરવાને વિશેસે કરીને પાત્ર કરયા હોય તે શિવાય કરીને;

(હ) સરજન તથા બીજા જે સખસો ખુલી રીતે તથા હમેશા વઇદનો ધંધો કરતા હોય તે સખસો;

(આઇ) જે સખશો ટપાલહાફીસમાં અથવા તારખાતાઓમાં નોકર હોય તે સખશો;

(જે) દિવાની કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાની ૬૪૦ મી તથા ૬૪૧ મી કલમના ઠરાવો પ્રમાણે જે સખશોને કોરટમાં જાતે હાજર થવાનું માફ કરયું હોય તે સખશો.

(કે) બીજા જે સખશોને જ્યુરર અથવા આસેસર દાખલ કામ કરવાના જવાબદારીમાંથી સ્થાનિક સરકારે માફી આપી હોય તે સખશો.

જ્યુરરો તથા આસેસરોની ટીપ.

૩૨૧ જે સખશો જ્યુરર અથવા આસેસર દાખલ કામ કરવાને પાત્ર હોય અને જેઓ શેશનજડજના તથા જીલ્લાના કલેક્ટરના અથવા જે અમલદારને સ્થાનિક સરકાર આ બાબત નિમે તે અમલદારના વિચાર પ્રમાણે જ્યુરર અથવા આસેસર દાખલ કામ કરવાને યોગ્ય હોય, અને જેઓનો વિરૂદ્ધ ૨૭૮ મી કલમની બ થી હ સુધીની (એ બંને સુધાં) રકમો મુજબ સફળ થાય એવી રીતે હરકત લેવાનું સંભવતું નહોય તે સખશોની કકાવાર એક ટીપ શેશનજડજે તથા કલેક્ટરે અથવા ઉપર કહયા મુજબ બીજા અમલદારે તઈયાર કરવી.

તે ટીપમાં સદરહુ પ્રકારના દરએક સખસનું નામ, રેહેવાનું ઠેકાણું અને તે કોણછે તે અથવા તેનો ધંધો શોછે, એ લખવું; અને જો તે સખસ યુરોપિયન અથવા અમેરિકન હોય, તો તેની કોમ તે ટીપમાં લખવી.

ટીપપ્રસિધ કરવા બાબત.

૩૨૨. સદરહુ ટીપની નકલો કલેકટરની અથવા ઉપર કહેલા બીજા અમલદારની આફીસમાં તથા જીલ્લા માજીસ્ટરેટની કોરટના તથા જીલ્લા કોરટના મકાનોમાં તથા જે શેહેર અથવા શેહેરોમાં અથવા જે શેહેર અથવા શેહેરોની પાશે તે ટીપમાં કહેલા સખસો રેહેતા હોય તે શેહેર અથવા શેહેરોમાંની કોઇ પ્રસિદ્ધ જગામાં ચોહોટવી.

ટીપબાબતહરકતો

૩૨૩. તેવી દરએક નકલ નિચે એક નોટીસ જોડવી એવી રીતે કે એ ટીપ બાબત જે હરકતો કરવી હોય તે શેશનકોરટના મકાનમાં ફલાણી વખતે શેશનજડજ તથા કલેકટર અથવા ઉપર લખેલો બીજો અમલદાર સાંભળીને તેનો ફેંસલો કરશે, અને તે વખત નોટીસમાં લખવો.

ટીપની તપાસણી.

૩૨૪. સદરહુ હરકતો સાંભળવા માટે શેશનજડજે કલેકટર અથવા ઉપર કહેલા બીજા અમલદારની સાથે બેસવું, અને તે નોટીસમાં લખેલી વખતે તથા જગાએ, તે ટીપ તપાસવી અને સુધરાવવામાં જેઓનું લાગતું વળગતું હોય તેના સખશોની હરકતો (અગર હોય તો) સાંભળવી, અને પોતાની નજરમાં જે સખસ જ્યુરર અથવા આસેસર દાખલ કામ કરવાને યોગ્ય ન જણાય તેવા સખસનું નામ અથવા જે સખસ ૩૨૦ મી કલમમાં કહેલી માફી ઉપર પોતાનો હક સાબિત કરે તેવા સખસનું નામ કાહાડી નાખવું, અને તે ટીપ મધે જે સખસનું નામ લખ્યું નહો હોય પણ જેને તે કામ સારૂ પોતે યોગ્ય સમજે, તે સખસનું નામ તેમાં દાખલ કરવું.

શેશનજડજનો અને અને કલેકટરનો અથવા ઉપર લખેલા બીજા અમલદારનો મત જુદો પડેતો જે સખસને જ્યુરર અથવા આસેસર કરવાનો વિચાર હોય તેનું નામ ટીપમાંથી કાહાડી નાંખવું.

તે તપાશેલી ટીપની એક નકલ ઉપર સદરહુ શેશનજડજે તથા કલેકટરે અથવા ઉપર લખેલા બીજા અમલદારે સહી કરવી અને સેશનકોરટને તે નકલ મોકલવી.

તે ટીપ તઈયાર કરવામાં તથા તપાસવામાં સદરહુ શેશનજજે તથા કલેકટરે અથવા ઉપર લખેલા બીજા અમલદારે કાંઇપણ હુકમ કરયો હોય તે રપાખરનો છે એવું સમજવું.

આ કલમ મુજબ માફીનો દાવો કરયો નહી હોય તો તે ટીપ પાછી તપાસવામાં આવે ત્યાંહાં સુધી તે માફીનો હક છોડી દિધોછે એમ સમજવું.

ટીપનાવરસોવરસ તપાસણી.

૩૨૫. એ પ્રમાણે તઇયાર કરેલી તથા તપાસેલી ટીપ હરવરસે એકવાર ફરી તપાસવી.

એ પ્રમાણે તપાસેલી ટીપને નવી ટીપ ગણવી, અને અસલ તઇયાર કરેલી ટીપ બાબત આ કાયદામાં પાછળ કહેલી સઘળી કાનુનો તેને લાગુ પડશે.

જીલ્લામાજીસ્ટરેટે જયુરરોનેતથાઆસેસરોનેસમન કરવા બાબત.

૩૨૬. સેશન ભરવા સારૂ વખતે વખતે જે દિવસ સેશનજજ ઠરાવે તે દિવસથી ઘણું કરીને ઓછામાં ઓછા ત્રણ દિવસ પેહેલાં સેશનજજે જીલ્લા માજીસ્ટરેટને પત્ર મોકલવો અને તેમાં લખવું કે તે સેશનમાં જુરોથી જે કામોનો ઇનશાફ થવાનો હોય તથા આશેસરની મદદથી જે કામોનો ઇનસાફ થવાનો હોય તે કામોના ઇનશાફને સારૂ જેટલાનો ખપ સેશનજજને જણાય તેટલા સદરહુ તપાસેલી ટીપ મધે લખેલા સખસોને સમન કરવા તેવા હરકોઇ કામના ઇનશાફને સારૂ જેટલા સખશોનો ખપ હોય તેથી બમણા કરતાં ઓછાને સમન કરવા નહી.

જે સખશોને સમન કરવા હોય તેઓનાં નામ ખુલ્લી કોરટમાં ચીઠીથી કાહાડવાં, અને તપાશેલી ટિપમાંહેના જે સખશોએ છ મહિના મધે કામ કરયું હોય તે સખશોને બાતલ કરવા. પણ જોઇતી સંખ્યા તેમના વગર પુરી નથાય તો તેમને બાતલ કરવા નહી; અને એ પ્રમાણે કાહાડેલાં નામ સદરહુ પત્રમાં વિશેશે કરીને જણાવવાં.

બીજાજુરરોનેઅથવાઆશેસરોનેસમન કરવાનોઅધિકાર.

૩૨૭. શેશનકોરટની આગળ એટલાં બધાં કામનો ઇનશાફ થવાનો હોય કે એકજ વરગના જયુરરોને અથવા આશેસરોને એક આખો શેશન સુધી હાજર રાખવા એ જુલમ ભરેલું થાય, અથવા બીજા કારણોને લીધે તેમ કરવાની જરૂર જણાય, ત્યારે ૩૨૬ મો કલમમાં વખત શિવાય બીજે વખતે જુરરોને અથવા આશેસરોને સમન કરવાનું ફરમાવવાને તે શેશનકોરટ મુખત્યાર છે.

સમનનોનમુનોતથા તેની બજાવણી.

૩૨૮. જુરર અથવા આશેસરને જે સમન કરવો તે લખીને કરવો, અને તેમાં એ પ્રમાણે ફરમાવવું કે તમે જયુરર અથવા આશેસર દાખલ જેમ હોય તેમ ફલાણી વખતે તથા જગાએ હાજર થાઓ; તે વખત તથા જગા સમનમાં લખવી જોઇએ.

સરકારીઅથવા રેલવે નાનોકરનેકયારેમાફ કરવાનો અધિકાર છે.

૩૨૯ જુરર અથવા આશેસર દાખલ કામ કરવાને સમન કરેલા કોઇ પણ સખસ સરકારની અથવા કોઇ રેલવે કંપનીની ચાકરીમાં હોય, અને જે આફીસમાં તે નોકર હોય તે આફી

સના ઉપરોએ જાહેર કરવા ઉપરથી એમ જણાય કે લોકોને અડચણ થયા વગર તે સખસથી, પ્રસંગ પ્રમાણે જયુરર અથવા આરોસરનું કામ થઇ શકશે નહી, તો જે કોરટમાં કામ કરવા સારૂ તે રાખસને એ પ્રમાણે સમન કરયો હોય તે કોરટ તે સખસને હાજર થવાનું માફ કરવાને મુખત્યાર છે.

જુરરઅથવાઆરોસર નેહાજર થવાનું માફ કરવાનેકોરટ મુખત્યારછે.

૩૩૦ યોગ્ય કારણસર કોઈ પણ જુરરને અથવા આસેરારને કોઈપણ અમુક શેરાનમાં હાજર થવાનું માફ કરવાને સેશન કોરટ મુખત્યાર છે.

હાજરથયેલાજુરરો અને આરોસરોની ટીપ.

૩૩૧. દરએક સેશને તે સેશનમાં જયુરર અથવા આરાસર દાખલ જે સખશો હાજર થયા હોય તેઓનાં નામની ટીપ સદરહુ કોરટે તઈયાર કરાવવી.

૩૨૪ મી કલમ પ્રમાણે તપાસેલી જુરરોની તથા આરોસરોની ટીપની સાથે સદરહુ ટીપ રાખવી;

આ કલમ પ્રમાણે તઇયાર કરેલી ટીપમાં જે નામો લખેલાં હોય તેમાંના દરએક નામ વિશે સદરહુ તપાશેલી ટીપના હાંશિઆમાં હવાલો આપવો.

જુરરઅથવાઆરોસર હાજરનથાયતોદંડકરવો તે બાબત.

૩૩૨ જુરર અથવા આરોસર દાખલ હાજર થવાને સમન કરેલો જે સખસ કાયદેસર કારણ વગર સમનમાં ફરમાવ્યા મુજબ હાજર થવાને ચુકે, અથવા હાજર થઇને કોરટની રજા લીધા વગર જતો રેહે, અથવા કોરટે કામ મુલતવી રાખીને પછી હાજર થવાનો હુકમ કરયો હોય તે વખતે હાજર થવાને ચુકે, તે સખસ, શેશનકોરટના હુકમથી શો રૂપિયા સુધી દંડને પાત્ર થશે.

સદરહુ જયુરરની અથવા આશેશારની કાંઈ પણ જંગમ મીલકત તે હુકમ કરનાર કોરટની હકુમતની સ્થાનીક હદ માંહે હોય તે માલકત જપ્ત કરીને તથા વેચીને જીલા માજીસ્તરેટે સદરહુ દંડ વસુલ કરવો.

સદરહુ જપતી તથા વેચાણથી જો તે દંડ વસુલ ન થાય તો, સદરહુ જયુરરને અથવા આસેશારને સેશન કોરટના હુકમથી પંદર દીવસની મુદત સુધી દિવાની તુરંગમાં કેદ કરવાનો અધિકાર છે, પણ જો સદરહુ મુદત પુરી થતાં પેહેલાં તે દંડ આપવામાં આવે તો તેને તરતજ છોડી મુકવો.

લ—હાઈકોરટો બાબત વિશેશ ઠરાવો.

ફરિયાદનું કામ બંધ કરવાનોઆડવોકેટ જનરલનો અધિકાર.

૩૩૩. આ કાયદા પ્રમાણે કોઇ હાઈકોરટની આગળ કોઈપણ કામનો ઇનસાફ થાય ત્યારે જુરીનો ઠરાવ કહી સંભળાવવામાંઆવે તેની અગાઉ કોઇ પણ વખત આડવોકેટ જનરલને યોગ લાગે તો મલિકામા આઝેમાની તરફથી કોરટને એવું જાહેર કરવાને તે મુખત્યાર છે કે તોહુમતવાળાના ઉપર મુકેલાં તોહમત બાબત

હું ફરિયાદનું કામ આગળ ચલાવીશ નહી; અને તે ઉપરથી સદરહુ તોહમત બાબત તોહમતવાળાની ઊપર સઘળું કામ ચલાવવાનું બંધ કરવું, અને તેને તે તોહમત બાબત એને તેમાંથી છોડી મુકવો પણ પ્રમુખ જરજ બીજી રીતે નહી ફરમાવે તો એ પ્રમાણે છોડી મુકવાની વાત ગુન્હો ના સાબિત થયાના ઠરાવની બરાબર છે એમ સમજવું નહી.

બેઠકો કરવાનો વખત. ૩૩૪. દરએક હાઈકોરટે પોતાની અસલ ફોજદારી હકુમત ચલાવવા સારૂ તે કોરટનો ચીફજસ્ટીશ વખતે વખતે ઠરાવે એવે દિવસે તથા એવે ફાવતે અંતરે બેઠકો કરવી.

બેઠકો કરવાની જગા. ૩૩૫ હાઈકોરટે પોતાની બેઠકો જે જગાએ તે હાલ કરતી હોય તે જગાએ, અથવા કલકતાની હાઈકોરટની બાબતમાં ગવરનર જનરલ ઇનકાંઉનસિલ અને બીજી હાઈકોરટની બાબતમાં સ્થાનિક સરકાર ફરમાવે તેવી બીજી (જો હોય તો) જગાએ કરવી.

પણ કલકત્તાની હાઈકોરટ ગવરનર જનરલ ઇનકાંઉસિલની સંમતીથી અને બીજી સઘળી હાઇકોરટ સ્થાનિક સરકારની સંમતીથી પોતાનો અપેલેંટ હકુમતની સ્થાનિક હદમાંહેનો બીજી જે જગાએ પોતે મુકરર કરે તે જગાએ વખતે વખતે બેઠકો કરવાને મુખત્યાર છે.

બેઠકોની નોટીસ. જે અમલદારને ચીફ જસ્ટીસ ફરમાવે તે અમલદારે હાઈકોરટની અસલ ફોજદારી હકુમત ચલાવવા સારૂ જે બેઠકો કરવાનો વિચાર હોય તે સઘળી બેઠકોની નોટીસ અગાઉથી સ્થાનિક સરકારી ગ્યાજેટમાં આપવી.

રાણીની વિલાયતની રઈયતનો ઇનસાફ કરવાની જગા. ૩૩૬. હાઈકોરટને એવું ફરમાવવાનો અધિકાર છે કે રાણીની જે વિલાયતી રઈયતનો તથા જે સખસોનો ઇનસાફ ૨૧૪ મા કલમ મુજબ હાઇકોરટથી કરવા યોગ્ય હોય તેઓનો ઈનસાફ હાઇકોરટથી કરવા સારૂ તેઓને કેટલાએક વિશેશ જીલામાં અથવા વરસની કોઈ વિશેશ મુદત માંહે કમીટ કરયા હોય તેવી સઘળી વિલાયતી રઈયતનો અને તેવા સઘળા સખસોનો ઇનસાફ પોતાની મામુલ બેઠકની જગાએ કરવામાં આવશે.

અથવા એવું ફરમાવવાનો અધિકાર છે કે ફલાણી જગાએ તેઓનો ઈનસાફ કરવામાં આવશે.

બાબ ૨૪ મો.

ચોકસી તથા ઇનસાફ બાબત સામાન્ય ઠરાવો.

જેસખસગુન્હામાં સામીલ હો ૩૩૭ જે ગુન્હાનો ઈનસાફ સેશન કોરટથીજ અથવા હાઇકોરટથીજ થઇ શકે તેવા કોઈ પણ ગુન્હાની બાબતમાં ગુન્હાની ચોક

ય તે સખ્સને મા ફી આપવાનું ક હેવા બાબત.

રી કરનારો જીલા માજીસ્તરેટ, પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ પેહેલા વરગનો કોઈ પણ માજીસ્તરેટ અથવા જીલા માજીસ્તરેટની મંજુરીયત લઈને બીજો કોઈ પણ માજીસ્તરેટ જે ગુનાની ચોકસી ચાલતી હોય તે ગુનામાં ફલાણો સખસ પોતે જાતે અથવા પરંપરાથી સામીલ છે અથવા તે બાબત જાણીતો છે એમ ધારવામાં આવતું હોય તે સખ્સની સાહેદી લેવાના હેતુથી તેને, તે ગુના સબંધી તથા બીજો જે શખસ તે ગુનો કરવામાં મુખ્ય અથવા મદદગાર તરીકે શામીલ હોય તે સખસ સબંધી જે જે કેફીયત તેના જાણ્યામાં હોય તે સઘળી કેફીયત પુરેપુરી તથા ખરેખરી તેણે જાહેર કરવી એવી શરતથી માફી આપવાનું વચન આપવાને મુખત્યાર છે.

આ કલમ પ્રમાણે માફી આપવા માંડી હોય તે કબુલ કરનાર દરેક સખ્સની તે મુકદમામાં સાહેદ દાખલ જુબાની લેવી.

સદરહુ સખસને જો જામીન ઉપર છોડયો ન હોય તો, પ્રસંગ પ્રમાણે, સેશન કોરટ અથવા હાઈકોરટ તે ઈનસાફનું કામ પુરૂ કરે ત્યાં સુધી તેને પેહેરામાં અટકાવી રાખવો.

પરેસિડેનસી માજીસ્તરેટ શિવાય બીજો જે માજીસ્તરેટ આ કલમ પ્રમાણે માફી આપવાનું કહે તે માજીસ્તરેટે તેમ કરવાનાં પોતાનાં કારણ દફતરમાં દાખલ કરવાં; અને જ્યારે કોઈ પણ માજીસ્તરેટે એ પ્રમાણે માફી આપવાનું કહયું હોય અને જે સખ્સને તે આપવાનું કહયું હોય તે સખ્સનો જુબાની લીધી હોય, ત્યારે તે મુકદમાનો ઇનસાફ તેણે જાતે કરવો નહી, પછી જે ગુનો સદરહુ સખસે કરયાનું જણાતું હોય તે ગુનાનો ઇનસાફ કરવાનો અધિકાર તે માજીસ્તરેટને હોય તોપણ.

માફીઆપવાનું કેહેવાનો હુકમ કરવાનો અધિકાર.

૩૩૮. મુકદમો કમીટ થયા પછી પણ ફેંસલો કરતાં પેહેલાં ગમે તે વખતે કોરટમાં મુકદમો કમીટ કરયો હોય તે કોરટ સદરહુ પ્રકારના કોઈ પણ ગુનામાં ફલાણો સખ્સ પોતે જાતે અથવા પરંપરાથી સામીલ છે અથવા તે બાબત જાણીતો છે એમ ધારવામાં આવતું હોય તે સખસની સાહેદી ઈનસાફની વખતે લેવાના હેતુથી તે સખ્સને તેજ શરતથી માફીનું વચન આપવાને અથવા કમિટ કરનારા માજીસ્તરેટે અથવા જીલા માજીસ્તરેટે તેજ શરતે તેવા સખસને માફીનું વચન આપવું એવું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે.

જેસખ્સનેમાફી આપવાનું કહયું હોય તેસખ્સને કમિટ કરવા બાબત.

૩૩૯. જ્યારે ૩૩૭ મી અથવા ૩૩૮ મી કલમ પ્રમાણે માફીનું વચન આપ્યું હોય અને જે સખસે સદરહુ માફીનું વચન કબુલ કરયું હોય તે સખસ જાણી જોઈને કાંઈ મુદાની વાત છુપાવીને અથવા ખોટી સાહેદી આપીને, જે શરતથી સદરહુ માફી આપેલી તે શરત પ્રમાણે ચાલ્યો નહી હોય ત્યારે જે ગુના બાબત તે માફી એ પ્રમાણે આપવાનું કહેલું તે ગુના માટે, અથવા તેજ બાબતના

સબંધમાં બીજા જે ગુનાનો તે તકસીરવાર થયેલો જણાય તે ગુના માટે, તેનો ઇન સાફ કરવાનો અધિકાર છે.

જે સખસે માફીનું વચન કબુલ કરયું હોય તે સખસે જે મચકુર કહયો હોય તે મચકુર, જયારે તે માફી આ કલમ પ્રમાણે રદ કરી હોય ત્યારે, તેની વિરૂદ્ધ પુરાવામાં આપવાનો અધિકાર.

સદરહુ મચકુરના સબંધમાં ખોટી સાહેદી આપ્યાના ગુના બદલ હાઈકોરટની મંજુરી વગર કાંઈ પણ ફરીયાદ લેવી નહી.

ટીકા--આ કલમમાં 'અથવા તેજ બાબતના સબંધમાં બીજા જે ગુન્હાનો તે તકસીરવાર થએલો જણાય તે ગુન્હાને માટે' એવા જે શબ્દો છે તે તથા આ કલમનો ત્રીજો પારેગ્રાફ નવો છે.

જે સખસને શરતથી માફી આપવામાં આવી હોય તે સખસને જે શરતથી તેને માફી આપવામાં આવી હોય તે શરત પ્રમાણે વરત્યો નથી એમ જો સેશન કોરટની નજરમાં આવે તો આ કલમમાં આપેલા અખત્યાર પ્રમાણે સેશન જડજ તે સખસનો ઇનસાફ જે બીજા કેદીઓના કેસમાં તેણે સાક્ષી આપી હોય, તેજ કેસમાં કરવો જોઈએ નહી રાણી વિરૂધ પીતાંબર ધોબા વીકલી રી. ૧૪ પ્ર. ૧૦. જે કામમાં શરતી માફી પછી ખેંચી લેવામાં આવેલી હોય તે કામમાં યોગ્ય રસ્તો એ છે જે કેદીને માફી આપવામાં આવી હોય તે શીવાયના બીજા કેદીઓનો છેવટ ઇનસાફ થાય ત્યાં સુધી અને તેઓ જો ગુન્હેગાર સાબિત થયા હોય તો તેમનો ફેંસલો કરયા પેહેલાં સદરહુ માફી આપેલા સખસનું કલમ ૩૩૯ મુજબ જડજે કામ ચલાવવું જોઈએ, જોયકૃષ્ણ પારીમાણિક કલકત્તા રી.વા. ૭ પ્ર. ૬૬

કમીટ કરનારા માજીસ્ટરેટે આપવા માંડેલી માફી તોહમતવાળાએ કબુલ કરી તથા સેશન કોરટ આગળ તેણે સાક્ષી આપી; પણ સેશન જડજના તથા આસેસર લોકોના ધારયામાં એવું આવ્યું છે કે તેણે જાણી જોઇને જરૂરની વાતો છુપાવી રાખી તેથી સેશન જડજે તેને પાંજરામાં ઉભો કરવા એકદમ હુકમ કરી ગુન્હેગાર છું એવા તેના જવાબ ઉપર તેને ગુન્હેગાર ઠરાવ્યો. એ બાબતમાં એવો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો કે ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ બે કાયદેસર છે તે રદ કરવો જોઇએ કારણ કે જુ. ક્રી. પ્રો. કો. ક. ૩૪૯ મા ફરમાવ્યા પ્રમાણે કમિટ કરયા વગર સેશન જડજને તે ગુન્હાની ચોકસી કરવાનો અધિકાર નહોતો. સરકાર વિ. વિઠલભટ વિગેરે મું. હા. કોરટનો ઠરાવ તા. ૨૪ મી જાનેવારી સન ૧૮૭૭.

જવાબકરવાનોતોહમતવાળાનો હક. ૩૪૦. કોઈપણ ફોજદારી કોરટની આગળ જે સખસની ઉપર તોહમત આવ્યું હોય તેવા દરેક સખસને કોઇ પ્લીડરની માર ફતે પોતાનો જવાબ કરવાનો હકછે.

ટીકા--મુખત્યારને હાથે કામ લેવું તે ગેરકાયદેસર નથી જુઓ કલમ ૪ ની રકમ (મ) મુખત્યારને હાથે કામ લેવાનું માજીસ્ટરેટની મુખત્યારી ઉપર છે. ૭ મદ્રાસ હા. કો. રી. એપે. પ્ર. ૩૭ તા. ૧૧ નવેબર સન ૧૮૭૪. યોગ્ય અખત્યારવાળા સનંદી વકીલ અથવા હાઇકોરટનો કોઇ એડવોકેટ કે અટરની તોહમતવાળાનો બચાવ કરવાને કોરટમાં હાજર થાય ત્યારે તેમને વકીલ પત્ર દાખલ કરવાની જરૂર નથી. મદ્રાસ હા. કો. રી. વા. ૭

પ્ર. ક્રિ. ૭૭ તા. ૧૩ મી નવેંબર ૧૮૭૪

મુખ્તત્યારને હકથી વકીલાત કરવાનો હક નથી જુઓ કલમ ૪ માં લખીડરની વ્યાખ્યા

બારીસ્ટર, એટરની કે દાગ રીતે લાયક થએલા વકીલ સિવાય બીજા કોઇ વકીલનું કામ કરવાને દાવો કરી શકે નહી મુખ્તત્યારને એ છુટ આપવી કે ન આપવી એ માજીસ્ટરેટની મરજી ઉપર છે. કોઇ પણ જરૂરીઆત કામમાં સરકાર તરફથી વકીલો નિમવામાં અથવા એવા પ્રકારની નિમણુંક કરવામાં, મંજુરી મેળવવામાં માજીસ્તરેટ પોતાની મરજી મુજબ કરવાને મુખ્તત્યાર છે.

જે વકીલ સન ૧૮૨૭ ના (મુંબાઇના) કાયદા ૨ પ્રમાણે ઘટતી રીતે લાયક થયો હશે તેને કોઇ તોહમતવાળા આસામીની તરફથી જવાબ કરવામાં અટકાવ થઇ શકતો નથી, વકીલ દાજી મનસુખરામના કામમાં મુંબાઇ હાઇકોરટનો ઠરાવ તા. ૭ મી અકટોબર સન ૧૮૬૯

સન ૧૮૬૧ ના આકટ ૨૫ માની કલમ ૪૩૨ (આ ક. ૩૪૦) ના ઠરાવો અપેલન્ટને લાગુ પડતા નથી. અપેલન્ટના તરફથી મુખ્તત્યારનું બોલવું સાંભળવાની તે કાયદાની કલમ ૪૧૭ તથા ૪૧૯ (ક. ૪૨૧, ૪૨૩) પ્રમાણે અપેલન્ટ કોરટની ફરજ છે. સરકાર વિ બેહેચર પીતાંબર મું. હા. કો, નો ઠરાવ તા. ૨૨ ફેબરૂવારી સન ૧૮૭૦ પણ આ બાબત આ કલમમાં ફેરફાર કરેછે. અને મુખ્તત્યારને સાંભળવો કે નહી તે કોરટની ખુશીઉપરછે.

તોહમતવાળો ચાલેલું કામ સમજતો નહી હોય ત્યારે કેમ કરવું.

૩૪૧. તોહમતવાળો દિવાનો નહી હોય તોપણ ચાલેલું કામ તેને સમજાવી શકાતું નહી હોય તો ચોકસી અથવા ઇનસાફનું કામ ચલાવવાનો કોરટને અખત્યાર છે; અને હાઇકોરટ સિવાય બીજી કોઇ કોરટની બાબતમાં જો તે ચોકસી કરતાં તોહમતવાળાને કમિટ કરવો પડે, અથવા તે ઇનસાફ કરતાં તેની ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવો પડે તો ચલાવેલા કામના કાગળ તથા તે કામની હકીકતનો રીપોટ હાઇકોરટમાં મોકલવો અને હાઇકોરટને યોગ લાગે તેવો તે બાબત હાઇકોરટે હુકમ કરવો

ટીકા—એક મુગા અને બેહેરા સખસપર ગુન્હો સાબિત થવાનો ઠરાવ થયો હતો. તેનો ઇનશાફ થતી વખતે તેનાપર આવેલા તોહમત વિશે તેને કાંઇ પુછવાનો યત્ન કરવામાં આવ્યો નહોતો તેથી શિક્ષા રદ કરવામાં આવી હતી. મદ્રાસ હા. કો. રી. વા. ૭ પ્ર. ૭

આ કામની હકિકત એવી છે કે તોહમતદારને એક થર્ડ કલાસ માજીસ્તરેટે તપાસ કરી ગુન્હેગાર ઠરાવ્યો પણ પોતાના અધિકાર કરતાં જાદે સજા થવા માટે તેણે આ કામ જુના ક્રી. પ્રો. કો ક. ૪૬ પ્રમાણે ડીવીઝન માજીસ્તરેટ વુઇકાથાયર પાસે મોકલ્યું તે સાહેબને આરોપિતની વરતણુંક અજાયબ જેવી જણાઇ તેથી તેને તપાસને માટે શીવીલ સરજન પાસે મોકલ્યો, તેને તપાસી જુબાની આપી કે "આરોપીત પોતાનો બચાવ કરવાને અશક્ત છે એમ હું ધારૂં છું, હું નથી ધારતો કે હાલના કરતાં વધારે સારો કોઇ પણ દિવસ થાય હું ધારૂં છું કે તે ઘણા વરસથી એવી હાલતમાં છે, તે એવો અશક્ત છે કે કોઇ પણ કૃત્યનો પ્રકાર જેમકે ચોરી યા ચોરી કરતી વખતે જે કૃત્ય બન્યું તે ખોટું છે અથવા કાયદા વિરૂદ્ધ છે એમ તે જાણી શકે' આ પુરાવા ઉપરથી ડીવીઝન માજીસ્તરેટે ઠરાવ્યું કે આરોપિત ચાલતું કામ સમજી શકે તેમ નથી પણ જુના ક્રી પ્રો કો કલમ ૧૮૬ પ્રમાણે

સેશન કામ આગળ ચલાવ્યું અને આરોપિત પર ગુન્હો સાબિત ગણ્યો તે ઉપરથી ધારવાડના જીલ્લા માજીસ્તરેટ જે આર મીડલટને આ કામ હાઈકોરટના અભિપ્રાય માટ મોકલ્યું હતું પણ ફાઈન્ડીંગ પુરતું સ્પષ્ટ નહી હોવાથી હાઈકોરટે ગુનેગારનું મન અશક્ત છે કે કેવી રીત તે નક્કી કરવાને ફરી ફરમાવ્યું તેથી તે બાબતમાં ડીવીઝન માજીસ્તરેટે ઠરાવ કરયો કે 'ગુન્હેગાર અશક્ત છે તેટલા માટે ચાલતું કામ તે સમજી શકે એમ નથી પણ તેનુ મન અશક્ત નથી આ કામ પછી હાઈકોરટમાં આવ્યાથી ઠરાવ કરયો કે આ તફાવત નહી સરખો છે તેથી જુના ક્રી પો કોડ કલમ ૨૯૭ પ્રમાણે આ કામનો ઠરાવ રદ કરી ફરમાવ્યું કે આરોપિતની બરાબર સંભાળ લેવામાં આવશે અને પોતાની જાતને અથવા બીજા કોઈ સખસને નુકશાન ન કરે તે સારૂ બંદોબસ્ત કરવામાં આવશે અને જ્યારે ફરમાવે ત્યારે તેને રજુ કરવામાં આવશે એવો પુરતો જામીન આપે તો તેને છોડી મુકવો અને તે પ્રમાણે જામીન આપવામાં આવે નહી તો તે કામ વિશે હાયકોરટને રીપોર્ટ કરવો વળી એમ ઠરાવ્યું છે કે જુના ક્રી પો કોડ કલમ ૧૮૬ (આ કલમ ૩૪૧) જે માણસનું મન અશક્ત છે તેને લાગુ પડતી નથી બેહેરાશથી અથવા મુગાપણાથી અથવા તે દેશની ભાષાના અજાણ પણાથી અથવા તેવા બીજા કારણથી જે સખસો ચાલતું કામ સમજી શકે તેમ નથી તે સખસોને તે કલમના ઠરાવ લાગુ પડે છે પણ મનના અશકતપણાથી જે સખસો ચાલતું કામ સમજી શકતા નથી તેવા કામમા તો જુના ક્રી પો કોડના ૩૧ મા બાબ મુજબ કામ ચલાવવું જોઈએ સરકાર વિરૂધ્ધ હુસેન ઈંડિયન લા, રીપોટ - મુંબાઈ વા ૫ પ્ર ૨૬૨

આરોપિત એ બેહેરો અને મુગો છતાં જે ડેપ્યુટી માજીસ્તરેટે તેનાપર અપ્રાધ નક્કી કરયો હતો તે ડેપ્યુટી માજીસ્તરેટને; આરોપિત કજીયાનું પ્રોસીડીંગ સમજવાને લાયક નથી એમ દેખાયાથી તેણે તે કામ જુના ક્રી પો કોડ કલમ ૧૮૬ (આ કલમ ૩૪૧) પ્રમાણે માજીશતરેટ પાસે મોકલ્યું જે અપરાધ બદલ આરોપિત પર આરોપ રાખવામાં આવ્યો છે તે અપરાધ આરોપિત સમજ્યો છે એમ માજીશતરેટે ઠરાવ્યું તેમાં હાઈકોરટે ઠરાવ્યું કે માજીસ્તરેટનો ઠરાવ કાયમ રાખવો જોઈએ અને આ કામને જુની કલમ ૧૮૬ લાગુ પડતી નથી હાઈકોરટે જુ ક્રી પો કો કલમ ૨૯૭ ના આધારે ડેપ્યુટી માજીસ્તરેટનો તે હુકમ રદ કરયો અને આરોપિત પર જે ગુન્હાને માટે ત્રણ વરસની સખ્ત મજુરીની શિક્ષા કરી છે તેવા ગુન્હાનો પીનલકોડ બાબ ૧૭ પ્રમાણે અગાઉ અપરાધ ઠરેલો હોવાથી જુના ક્રી પો કોડ કલમ ૩૧૫ (કલમ ૩૪૮) પ્રમાણે તેની ચોકશી થવા વાસ્તે સેશન કોરટને મોકલવો એવો હાઈકોરટે હુકમ કરયો દુબરી હલવાઈ વીરૂધ એક મુંગો માણસ જેનું નામ નક્કી નથી વીકલી રીપોર્ટ ૧૯ પ્ર ૩૭

તોહોમતવાળાનો જબાનીલેવાનોઅધિકાર.

૩૪૨. તોહોમતવાળાની વિરૂધ પુરાવામાં કાંઈ હકીકત જણાતી હોય તેનો ખુલાસો તોહમતવાળો કરી શકે એટલા સારૂ, હર કોઈ ચોકસી અથવા ઈનસાફ ચાલતો હોય ત્યારે કોઈપણ વખતે તેને અગાઉથી તાકીદ આપ્યા વગર તેને જે સવાલો પુછવા જરૂર જણાય તે સવાલો પુછવાને તે કોરટ મુખત્યાર છે, અને ફરિયાદનું કામ ચલાવનારની તરફના સાહેદોની જબાની લેવાઈ રહયા પછી અને તે તોહમતવાળાને જવાબ આપવાનું ફરમાવતાં પેહેલાં ઉપર કહેલાં કારણસર કોરટે તે મુકદમા બાબત તેને સવાલ સામાન્ય પુછવા.

તે સવાલોના જવાબ આપવાની ના કહેવાથી અથવા તે સવાલોના ખોટા જ

નાબ કેવાથી તે તોહોમતવાળો શિક્ષાને લાયક થશે નહી; પણ એ પ્રમાણે ના કહેવા ઉપરથી અથવા એવા જવાબ આપવા ઉપરથી પોતાને વ્યાજબી લાગે એવું અનુમાન કોરટ તથા જુરી હોય તો તે કરવાને મુખત્યાર છે.

તોહોમતવાળાએ આપેલા જવાબો સદરહુ ચોકસી અથવા ઇનસાફની વખતે ધ્યાનમાં લેવાનો અખત્યાર છે. અને સદરહુ જવાબો ઉપરથી બીજો જે ગુન્હો તેણે કરયાનું દેખાતું હોય તે ગુન્હા બાબત ચોકશી અથવા ઇનશાફ થતી વખતે તે જવાબો તેની તરફ અથવા તેની વિરૂધ પુરાવામાં આપવાનો મુખત્યાર છે.

તોહુમતવાળાને કાંઇ શોગન આપવા નહી.

ટીકા—આ કલમ મદ્રાસ હાઇકોરટ રીપોટ વા ૧ પ્ર ૧૯૯ ના કેસને અનુસરીને રચવામાં આવી છે. તોહમતદાર વિરૂધ જે પુરાવ પડયો હોય તેનો ખુલાસો કરવાને તે શક્તીમાન થાય તે માટે તેની જુબાની લેવી એટલે તેને ગુનેગાર ઠરાવવા જેવા સવાલ પુછવા નહી વિરૂધ પુરાવનો તે કેવો ખુલાસો કરે છે તે જાણવા માટે તેની જુબાની લેવી

આવી જુબાની ઉપર સહી કરવા તોહમતદાર ના કહે તો તેણે પીનલકોડની કલમ ૧૮૦ પ્રમાણે ગુનો કરયો ગણાય નહી તેની મરજી ઉપર એ બાબત છે કઇસરે હીંદ વિરૂધ સીરસાપા ઇંડીયન લો રીપોટ મુંબાઇ વા ૪ પ્ર ૧૫

આ કલમ કરવાનો ખરેખરો હેતુ એવો છે કે તોહમતદાર પાસેથી વખતો વખત (ખાસુસ કરીને તેનો કોઇ બચાવ કરવાવાળો ન હોય ત્યારે) તેની વિરૂધ કહેવાએલી હકીકત વીશે તે શું ખુલાસો આપે છે તે નકકી કરવું અથવા કેસ પુરો થયા પછી તેને નુકશાન કરતી હકીકત વિશે તેનું શું કહેવું છે. તે જાણવા માટેજ શકતીવાન થાય આ કલમ સેશન કોરટને એક બારીક તપાસનારી કોરટ બની જવા અને ઉલટ તપાસવાની માફક ઝીણા ઝીણા સવાલ પુછી તે ગુનેગાર ઠરે એવી કબુલાત તેની પાસેથી પરાણે મેળવવાની સત્તા મળતી નથી—કઇસરેહીંદ વિરૂધ હુસેનબક્ષ શેખ. અને બીજાઓ કલકતા હાઇકોરટ તા૦ ૨૪ જુન સન ૧૮૮૦ નો ઠરાવ તથા વીકલી રીપોટ ૨૫ સરકાર વિરૂધ ભોળાનાથસેન પ્ર. ૫૩ અને રાણી વિરૂધ શેખબાલુ વીકલી રીપોટ ૮ પ્ર. ૩૭ ના ચુકાદા જુઓ.

એક કામમાં બે તોહમતદાર હતા તેમાં એકએકને જુદા રાખી જુબાની લેવામાં આવી તોપણ તે જુબાનીમાં કહેલી હકીકત કેહેનાર સખસ વિરૂધ વાપરી શકાય—બીજા તોહમતદાર વિરૂધ તે વાપરી શકાય નહી—કઇસરેહીંદ વિરૂધ લક્ષ્મણબાળા અને બાળા રામચંદ. ઇંડીયન લા. રીપોટ (મુંબાઇ) વા. પ્ર. ૧૨૪ કઇસરે હીંદ વિરૂધ ચંદરનાથ સરકાર. ઇંડીયન લા. રીપોટ (કલકતા) વા. ૭ પ્ર. ૬૫.

તપાસ ચાલતી હોય તેની વચમાં તોહમતદારને સવાલ પુછી ફરીયાદી તરફનો પુરાવ પુરો પાડવાના હેતુ પાર પાડવામાં આવે તો તે ગેરવ્યાજબી છે. આ કામમાં જડજે કેદીને સવાલ પુછતાં પહેલાં તેને એવું કહયું હતું. "તમારે સવાલનો જવાબ દેવો કે નહી તે તમારી મરજીની બાબત છે પણ જવાબ દેવાની ના કહેવામાં આવશે તો તમારી તે કબુલાત લખવામાં આવશે"—રાણી વિરૂધ જે. એમ ડીઆસ; મુંબાઇ હાઇકોરટ રીપોટ વા. ૩ પ્ર. ૫૧

લલચાવીને કાંઇ વાતપ્રગટ કરવાને કાંઇદાબ વાપરવો નહી.

૩૪૩. ૨૩૭ મી અને ૩૨૮ મી કલમમાં ઠરાવ્યું છે તે શિવાય, કોઇ તોહોમતવાળા સખસના જાણવામાં કાંઇ પણ વાત હોય તે પ્રગટ કરવાને અથવા નહી કરવાને તે લલચાય એટલા માટે તેને કાંઇપણ વચન અથવા ધમકી આપીને અથવા બીજી રીતે તેની ઉપર કાંઇ દાબ વાપરવો નહી.

કામ ચલાવવાનું શરૂથી અથવા વચમાં મુલતવી રાખવાનો અખત્યાર

૩૪૪. કોઈ સાહેદની ગેરહાજરીને લીધે અથવા બીજા કાંઈ યોગ્ય કારણને લીધે કોઈપણ ચોકશી અથવા ઈનશાફનું કામ શરૂથી અથવા વચમાં મુલતવી રાખવું જરૂર અથવા યોગ્ય જણાય, તો કોરટ વખતે વખતે લખેલો હુકમ કરીને અને તે બાબતના કારણ જણાવીને પોતાને દુરસ્ત લાગે એવી શરતે, અને પોતાને યોગ્ય લાગે એટલી મુદત સુધી, સદરહુ ચોકશી અથવા ઈનશાફનું કામ શરૂથ અથવા વચમાંથી મુલતવી રાખવાને મુખત્યાર છે, અને તોહમતવાળો પેહેરામાં હોય તો વારંટ કાહાડીને તેને પાછો મોકલવાને મુખત્યાર છે.

પાછો મોકલવો.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે કોઈપણ માજીસ્તરેટે આ કલમ પ્રમાણે કોઈ તોહમતવાળા મખશને એકકી વખતે પંદર દિવશ કરતાં વતી મુદતસુધી પેહેરામાં પાછો મોકલવો નહી.

હાઈકોરટ શિવાય બીજી કોઈ કોરટે આ કલમ પ્રમાણે કરેલો દરેક હુકમ લખેલો હોવો જોઈએ અને તેની ઉપર પ્રમુખ જડજે અથવા માજીસ્તરેટે શાહી કરવી.

પાછો મોકલવાનો વ્યાજબી શાબખ.

ખુલાસો—તોહમતવાળાએ કાંઇ ગુનો કરયો હશે એવો વહેમ આવે તેવો પુરતો પુરાવો મળો હોય, અને તેને પાછો મોકલવાથી વધારે પુરાવો મળે તેવું છે એવું દેખાય તો તેને પાછો મોકલવાનો આ વ્યાજબી શાબખ છે.

ટીકા—માજીસ્તરેટે દિવસનું નામ પાડયા સિવાય મુકદમા મુલતવી રાખ્યો, અને પછી મુકદમા સાંભળવાને દિવસે ફરિયાદીની ગેરહાજરીમાં ફરીયાદ કાહાડી નાંખી; તે કામમાં હાઈકોરટે હુકમ રદ કરયો મહમદ આલમ વિ. સેક્અલિક અને બીજા વી રી ૧૬ પ્ર. ૯૮

તોહમતવાળાને પોલીસે ચોરીના ગુન્હા ઉપરથી તા૦ ૪ માહે અગસ્ટ સન ૧૮૬૭ ના રોજ પકડયો અને પછી તા૦ ૪ સપટેંબર સન ૧૮૬૭ ના રોજ સુધી તે તોહમતવાળાને માજીસ્તરેટ પાસે પોલીસે મોકલ્યો નહોતો; આ ઉપરથી થાણાના સેસન જડજે સદરહુ કામ હાઈકોરટના હુકમ માટે મોકલ્યું તેમાં એમ ઠરાવવામાં આવ્યું કે હદ વગરની મુદત સુધી પોલીસને તોહમતવાળાને અટકાવી રાખવાને માટે માજીસ્તરેટે આપેલી મંજુરી ગેરકાયદેસર છે પકડયાથી ૨૪ કલાક અંદર તોહમતવાળાને માજીસ્તરેટની રૂબરૂ હાજર કરવો જોઈએ અને હાજર કરયા બાદ યોગ કારણ હોય તો પંદર દિવસ સુધી (પણ વધારે નહી) અટકાવમાં રાખવાને માત્ર તોહમતવાળાને પાછો મોકલી શકાય છે સરકાર વિ. સરકયા ધાકુ મુંબાઈ હા કો રી વા ૫ પ્ર ૩૧ તેમજ વી રી ૧૭ પ્ર ૫૫

તોહમતવાળો મુદતને રોજ હાજર થયો પણ બીજું કામ હોવાથી બીજે દિવસે હાજર થવાનું ફરમાવ્યું પણ તે હાજર ન થયો તે ઉપરથી તેને ગુન્હેગાર ઠરાવ્યો તે કામમાં યોગ ઠરાવ થયો છે એવો ઠરાવ થયો મ હા કો રી વા ૫ અપે પ્ર ૧૧

પાછો મોકલવાને સારૂ સાક્ષીની હાજરી અથવા બીજું યોગ કારણ હોવું જોઈએ; દરેક વખત કેદમાં પાછો મોકલતાં અવલ કેદીને માજીસ્તરેટની રૂબરૂ લાવવો જોઈએ, મ હા કો તા૦ ૧૦ જુન સન ૧૮૬૭ નો ઠરાવ

ગુન્હો માંડીવાળવા બાબત.

૩૪૫. આ નીચેના કોષ્ટકના પેહેલા બે આશનમાં હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની જે કલમોનું વર્ણન કરયું છે તે કલમો મુ

જખ શિક્ષા કરવા લાયક ગુનાઓ તે કોસ્ટકનાં ત્રીજા આરાનમાં કહેલા શખસોને માંડીવાળવાનો અધિકાર છે.—

ગુન્હો	હીંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની લાગુ પડતી કલમો.	જે સખસને ગુન્હો માંડીવાળવાનો અધિકાર છે તે સખસ
ધર્મ સબંધી કોઈપણ સખસનું દિલ દુખાવવાના પાકા ઈરાદાથી કાંઈ શબ્દો બોલવા વગેરે	૨૯૮	ધર્મ સબંધી જે સખસનું દિલ દુખાવવાનો ઈરાદો હોય તે સખસ
વ્યથા કરવી	૩૨૩, ૩૩૪	જે સખસને વ્યથા કરી હોય તે સખસ
હરકોઈ સખસને ગેરવાજબી અટકાવ કરવો અથવા કેદ કરવો	૩૪૧, ૩૪૨	જે સખસને અટકાવ કરયો હોય અથવા કેદ કરયો હોય તે સખસ
હુંમલો અથવા સાપરાધ બળ વાપરવું	૩૫૨, ૩૫૫, ૩૫૮...	જે સખસની ઉપર હુંમલો કરયો હોય અથવા સાપરાધ બળ વાપરવું હોય તે સખસ
કાયદા વિરૂધ જબરાઈથી મજુરી કરાવવી	૩૭૪	જે સખસ પાસે જબરાઈથી મજુરી કરાવી હોય તે સખસ
બિગાડ--જ્યારે જે હાની અથવા નુકશાન કરવામાં આવે તે ફકત કોઈ ખાનગી સખસને કરેલા હાની અથવા નુકશાન હોય ત્યારે	૪૨૬, ૪૨૭	જે સખસને હાની અથવા નુકશાન કરવામાં આવે તે સખસ
સાપરાધ પ્રવેશ	૪૪૭	જે મિલકતમાં પ્રવેશ કરયો હોય તે મલકત જે સખસના કબજામાં હોય તે સખસ
ગ્રહ પ્રવેશ	૪૪૮	
નોકરી કરવાનો કરાર સાપરાધ રીતે તોડવો	૪૯૦, ૪૯૧, ૪૯૨ ...	જે સખસની સાથે ગુનેગારે કરાર કરયો હોય તે સખસ
છિનાળું	૪૯૭	જે સ્ત્રી હોય તેનો ધણી
સાપરાધ ઈરાદાથી કોઈ પરણેલી સ્ત્રીને ફોસલાવી જવી અથવા લઈ જવી અથવા રોકી રાખવી	૪૯૮	
આબરૂ લેવી		
કાંઈ બાબત આબરૂ લેવા જેવી છે એવું જાણીને તે છાપવી અથવા કોતરવી	૫૦૦ ૫૦૧	
છાપેલી અથવા કોતરેલી વસ્તુમાં આબરૂ લેવા જેવી બાબત છે એવું જાણીને તે વસ્તુ વેચવી	૫૦૨	જે સખસની આબરૂ લીધી હોય તે સખસ
સમાધાનીનો ભંગ કરાવવાના ઈરાદાથી તિરસ્કાર કરવો	૫૦૪	જે સખસને તિરસ્કાર કરયો હોય તે સખસ
સાપરાધ ધમકી. જ્યારે તે ગુન્હો સાત વરસની કેદની શિક્ષા કરવા લાયક ન હોય ત્યારે	૫૦૬	જે સખસને ધમકી આપી હોય તે સખસ

બુદ્ધિપુરવક વ્યથા કરવાનો અથવા બુદ્ધિપુરવક મહાવ્યથા કરવાનો અથવા જીદં ગી જોખમમા આવે એવું કામ કરીને મહાવ્યથા કરવાનો અથવા જીદંગી જોખમમાં આવે એવું કામ કરીને મહ વ્યથા કરવાનો જે ગુન્હો હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદા ની કલમ ૩૨૪ મી અથવા ૩૩૫ મી અથવા ૩૩૭ મો અથવા ૩૩૮ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયકછે તે ગુન્હો જે સખસને વ્યથા કરી હોય તે સખસને જે કોરટની આગળ તે ગુન્હા બાબત કાંઈ ફરીયાદનું કામ ચાલુ હોય તે કોરટની રજા લઇને માંડી વાળવાનો અધિકાર છે.

આ કલમ મુજબ હરકોઈ ગુન્હો માંડીવાળવાનો અધિકાર હોય ત્યારે તે ગુન્હા માં મદદગારી કરવાનો ગુન્હો અથવા (જયારે સદરહુ ગુન્હો કરવાની કોશીસ બાતે ગુન્હો હોય ત્યારે) તે કોશિસ કરવાનો ગુન્હો એવીજ રીતે માડીવાળવાનો અધિકારછે.

જો કોઈ સખસ બાળક, અથવા ગાંડો અથવા દિવાનો હોય અને જો તેવો ન હોત તો તે આ કલમ મુજબ કાંઈ ગુન્હો માંડીવાળવાને લાયક થાત તો તે સખસની તરફથી કરાર કરવાનો જે સખસને અધિકાર હોય તે સખસ સદરહુ ગુન્હો માંડીવાળવાને મુખત્યાર છે.

આ કલમ મુજબ કાંઈ ગુન્હો માંડીવાળવાનું ફળ એવું થશે કે તોહમતવાળાની ઉપર ગુન્હો નાસાબિત થવાનો ઠરાવ થશે.

જે ગુન્હો આ કલમમાં કહયો નથી તેવો કોઈપણ ગુન્હો માંડીવાળવો નહી.

ટીકા—આ કલમના ઠરાવથી રાણી વિરૂધ રહીમત ઇંડીયન લા રીપોટ મુંબાઈ વા ૧ પ્ર ૧૪૭ નો કેસ તથા રાણી વિરૂધ મદનમોહન ઇંડિયન લા રીપોટ અલહાબાદ વા ૧ પ્ર કરર ઉપલા કેસો રદ થાય છે

છીનાળાની બાબતમાં ફકત ફરીયાદીની ગેરહાજરીના સબબથી માજીસ્તરેટ ફરીયાદ કાહાડી નાખે તો તે વાજબી નથી પણ જો ફરીયાદી ગેરહાજર હોય અને પુરાવો રજુ ના થયાં હોય તો ફરીયાદીને હાજર રેહેવા જરૂર પાડવા અથવા પુરાવો મળવવા માજીસ્તરેટ બંધાએલો નથી જુડીશીયલ કમીશનર સેંટરલ પરોવીનશીસ નંબર ૫૮, ૨ ૧૫૫

આરોપિત પર પી કો ક ૪૯૭ મુજબ એક નકલ નામના માણસે પોતાની બાઇડી સાથે છીનાળુ કરવાનું તોહમત મુકયું માજીસ્તરેટે આરોપિતને તે ગુન્હા બદલ સેશનમાં મોકલ્યો સેશન જડજે આરોપિતને શિક્ષા કરી તેપર આરોપિતે હાઇકોરટને અપીલ કરી તો હોમત સાબિત થયા પછી ધણી ધણીઆણી એકઠા રેહેવા લાગ્યાં, અને અપીલની અને ચોકશીની વખતે સદરહુ અપરાધ માંહેમાંહે માંડીવાળવાની પરવાનગી મળવા માટે ધણીએ હાઇકોરટને અરજ કરવાથી ઠરાવ્યું કે સેશન જડજે આરોપીત પર તોહમત સાબિત કરયા પછી ફરિયાદીએ પોતાની બાઈડીને પોતાના ઘરમાં ઘાલી છે અને એ અપરાધ માંહોમાંહે માંડીવાળવાની પરવાનગી મળવા માટે અરજ કરી છે પણ કામના આવા સબબે ની વખતે તેવી પરવાનગી અપાય નહી તોપણ પક્ષકારનો સબંધ મનમાં આણ્યો અને તા૦ ૫ થી આરોપિત કેદમાં છે એ વાત મનમાં આણી તેને થયેલી શિક્ષા બરોબર છે સરકાર વિરૂધ થામસન ઇંડીઅનલા રીપોટ અલ્હાબાદ વા ૨ પ્ર ૩૩૯

જેમુકદમા પ્રાંતમાંનો માજીસ્ટરેટચલુકરીશકે તોનહી હોયતેમુકદમા માતેણે કેમ કરવું.

૩૪૬. ઇલાકાના મુખ્ય શેહેરની બાહાર કોઇપણ જીલ્લા માં કોઈ માજીસ્ટરેટની આગળ કાંઈ ચોકસી અથવા ઈનસાફ નું કામ ચાલતું હોય ત્યારે જો પુરાવા ઉપરથી તે માજીસ્ટ રેટને એવું અનુમાન કરવું વ્યાજબી જણાય કે સદરહુ જીલ્લા માં બીજા કોઇ માજીસ્ટરેટે તે મુકદમાનો ઇનસાફ કરવો જોઈએ અથવા ઈનસાફ કરવા સારૂ તે કમિટ કરવો જોઇએ, તો તેણે તે કામ ચલાવવું બંધ રાખીને જે માજીસ્ટરેટના હાથતળે પોતે હોય તે માજીસ્ટરેટની આગળ અથવા જીલ્લા માજીસ્ટરેટ ફરમાવે તેવા બીજા હકુમતવાળા માજીસ્ટરેટની આગળ તે મુકદમો મોકલવો, અને તેની સાથે ટુંકામાં એક રીપોટ કરીને તથા તે મુકદમાનો પ્રકાર સમજાવવો.

જે માજીસ્ટરેટની પાસે તે મુકદમો મોકલવામાં આવે તેને જો ઈનસાફ કરવાનો અખત્યાર આપેલો હોય તો તે મુકદમાનો ઇનસાફ તે જાતે કરવાને અથવા પોતાના હાથ તળેના જે માજીસ્ટરેટને હકુમત હોય તે માજીસ્ટરેટને તે મુકદમો સોંપવાને, અથવા તોહુમતવાળાને તેનો ઈનસાફ થવા સારૂ કમિટ કરવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—દફતરમાં એક માજીસ્તરેટ આગળ પડેલા પુરાવ દાખલ કરવામાં આવેલો તે ઉપરથી બીજા માજીસ્તરેટે કેદીને ગુન્હેગાર ઠેરવ્યો હોય તે કામમાં ફરીથી પુરાવ દફતરમાં દાખલ કરી ગુન્હો સાબેત છે એમ ગણી કરેલો ઠરાવ બાહાલ રાખ્યો હોય તેમાં થએલી ખામી દુરસ્ત થતી નથી ગુન્હો સાબેત થયાનો જે ઠરાવ કાયદાસર પુરાવા ઉપરથી કરવામાં આવ્યો નહી હોય તે ઠરાવના ગુણ દોશ ઉપર અપીલ આવશે રાણી વિરૂધ પુરણચંદ્રદાસ વીકલી રીપોટ ૮ પ્ર ૫૯

એક અમલદારે મુકદમો અધુરો સાંભળી બીજાને ત્યાં ઈનસાફ સારૂ મોકલ્યો હોય ત્યારે ઇનસાફ કરનાર માજીસ્ટરેટે બધો પુરાવ સાંભળી ઇનસાફ કરવો પણ એક અમલદારને બીજાએ દફતરમાં પુરાવ દાખલ કરેલો હોય તે ઉપરથી કમિટ કરવાનો અધિકાર છે. વીકલી રિપોટ ૭ ક્રો. લેટર ૪

તાબાનો માજીસ્ટરેટ કલમ ૫૫૯ મુજબ ડિસ્ટરીકટ માજીસ્તરેટની પાસે મુકદમો મોકલે ત્યારે ડિસ્ટીકટ માજીસ્ટરેટ તે મુકદમો ફરસ્ટ કલાસ માજીસ્ટરેટ તરફ ઈનશાફ થવાને માટે મોકલી શકેછે. મુંબાઇ હાઇકોરટ રીપોટ વા. ૬ પ્ર. ૬૯

ચોકસીઅથવાઈનસાફનુંકામશરૂકરયાપછીમાજીસ્ટરેટનેએમ જણાયકે મુકદમો કમિટ કરવાજોઇએત્યારેકેમકરવું

૩૪૭. કોઈ માજીસ્ટરેટની આગળ કોઈપણ ચોકશીનું કામ ચાલે તેમાં અથવા કોઈ માજીસ્ટરેટની આગળ કોઇપણ ઈનશાફનું કામ ચાલે તેમાં ફેંસલા ઊપર સહી કરતાં પેહેલાં, તેને કોઇપણ વખતે એમ જણાય કે તે કામનો ઇનશાફ સેશન કોરટે અથવા હાઇકોરટે કરવો જોઇએ. અને જો ઇનશાફ થવા સારૂ કમિટ કરવાનો અખત્યાર તેને આપેલો હોય, તો તેણે કામ અગાડી ચાલવાનું બંધ કરવું અને આ કાયદામા પાછળ કહેલા ઠરાવો પ્રમાણે

તોહોમતવાળાને કમિટ કરવો.

જો ઇનસાફ થવા સારૂ કમિટ કરવાનો અખત્યાર સદરહુ માજીસ્ટરેટને આપેલો નહોય તો તેણે ૪૪૬ મી કલમ પ્રમાણે ચાલવું

ટીકા—જ્યારે ડીસ્ટ્રીક્ટ માજીસ્તરેટ તરફ આ કલમ પ્રમાણે કામ મોકલવામાં આવે ત્યારે ડિસ્ટ્રીક્ટ માજીસ્તરેટે કાયદા પ્રમાણે યોગ્ય લાગે તેવો ઠરાવ, શિક્ષા કે હુકમ કરવો તે થી તેની ફરજ છે સેશન કોરટમાં નવેસરથીજ તજવીજ કરવાને કેસ કમીટ કરવાનો અગર બીજી કોરટમાં કામ ચલાવવાને માટે હુકમ કરવાનો ડીસ્ટ્રીક્ટ માજીસ્તરેટને અધિકાર ન થી પરંતુ જે માજીસ્તરેટની રૂબરૂ કામ ચાલી તજવીજ કરવામાં આવી હોય તે માજીસ્તરેટ ની હકુમત નથી એમ માલમ પડે તો યોગ્ય માજીસ્તરેટ તરફ તજવીજ કરવાને માટે કામ મોકલી સકાય, સને ૧૮૭૭ તા૦ ૩૦ મી માહે અગષ્ટના રોજનો મુંબાઈ હાઇકોરટનો ઠરા વ જુઓ

જુના ક્રી૦ પરો૦ કોડ કલમ ૪૬ (કલમ ૩૪૯) મુજબ જ્યારે કોઈ મુકદમા (ચાલેલા કામ સાથે) ડીસ્ટ્રીક્ટ માજીસ્ટરેટ તરફ મોકલવામાં આવે ત્યારે તે કામમાં પોતાની સમજ ણ પ્રમાણે યોગ્ય તથા જે કાયદેસર હોય તેવો ફેંસલો યા શિક્ષા યા હુકમ તેણેજ કરવો જોઇએ. સેશન કોરટ અગર બીજી કોઈ કોરટે તે મુકદમાનો ફરીથી ઇન્સાફ કરવો એવો હુકમ કરવાનો તેને અખત્યાર નથી, પણ જે માજીસ્ટરેટ આગળ તે મુકદમાનો ઇનસાફ થાય તેની હકુમતની બાહારનો કોઈ ગુન્હો બન્યો છે એવું ડિસ્ટ્રીક્ટ માજીસ્ટરેટને લાગે તો તેવો (એટલે ફરિથી ઇનસાફ કરવાનો) હુકમ કરવાને તેને અખત્યાર છે. બેલગામના સેશ ન જડને સલાહ માટે મોકલેલું કામ નંબર ૮૦ સને ૧૮૭૭ મુંબાઈ હાઇકોરટ નો ઠરાવ તા૦ ૩૦ અગસ્ટ સને ૧૮૭૭

સબરજીસ્ટાર એ સરકારી નોકર (અમલદાર) છે. પીનલકોડ કલમ ૨૮૮ પ્રમાણે તેનું કામ એ ન્યાયનું કામ છે અને પુરાવાના આકટમાં "કોરટ") જે એવો શબ્દ છે. તે માં તે કોરટનો સમાવેશ થાય છે. પિનલકોડ કલમ ૨૨૮ માં જે બાબત કહેલી છે તેમાં જે કોરટ આગળ અપરાધ થયો તે કોરટે તે અપરાધની ચોકશી કરવી જોઇએ. પરંતુ તે કોરટે કામ ચલાવવું તે જુના ક્રી૦ પરો૦ કો૦ ના બાબ ૩૨ પ્રમાણે ચલાવવું જોઇએ. પિ- નલકોડ કલમ ૨૨૮ માં કહેલો અપરાધ સબરજીસ્ટાર આગળ થયા છતાં તેણે જો કલમ ૪૩૫, ૪૩૬ પ્રમાણે કામ નહી ચલાવ્યું તો તે કામ ચલાવવાનો માજીસ્ટરેટને અધિકાર ન થી૦ સધારીલાલ અરજદાર વીકલી રીપોર્ટ ૨૨ પ્ર૦ ૧૦

કેદીને વધારે શિક્ષા થવા માટે બીજા વરગના એક માજી ટરેટે એ કામ સને૧૮૭૨ ના આ. ૧૦ ની ક. ૪૬ પ્રમાણે ડેપ્યુટી કમીશનર પાસે મોકલ્યું તે કામ ડેપ્યુટી કમીશનરે હાઇકોરટમાં મોકલ્યું હાઇકોરટે તેમાં હાથ ઘાલવાનું ના કબુલ કરયું. કારણ કે સદરહુ કલમ ઉપરથી જોતાં તે કામની ચોકસી ડેપ્યુટી કમીશનરે પોતે કરવી જોઇતી હતી અને કેદી વિરૂ ધ જે પુરાવો હતો તે પુરાવા ઉપરથી જે તોહોમતની સાબીતી કરવી બરોબર છે એવું તે ને દેખાય તે અપરાધનો સાબિતી તેનીપર કરવાની હતી. અને તે કામ હાઇકોરટમાં મો- કલવું નહોતું એવો હાઇકોરટનો અભિપ્રાય થયો. સોબીલદાસ વિરૂધ ચંદ્રોબી અને બીજો વીકલી રીપોર્ટ ૨૦ પ્ર૦ ૧૫

કલમ ૨૫૯ ની નીચે સરકાર વિરૂધ કદરતુલ્લા અને બીજાઓ (ઇંડિઅન લા. રીપો. ૮ ૩, કલકત્તા ૪૯૫) ફેંસલો તથા કલમ ૩૪૫ નિચે રાણી વિરૂધ રૂમત હાબસીંગનો ફેં-સલો એ બે ફેંસલા બતાવવામાં આવ્યા છે તે જુઓ.

સિક્કાસ્ટાંપના કા યદાતથામિલકતવિ રૂધગુન્હાજેસખસો ની ઉપરઅગાઉઠર યાહોયતેસખસોના ઇનસાફબાબત.

૩૪૮. હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાના ૧૨ મા અથવા ૧૭ મા બાબ પ્રમાણે ત્રણ વરસની અથવા તે ઉપરાંતની મુદત સુધી કેદની શિક્ષા કરવા લાયક કોઈ ગુન્હો જે સખસની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ કરયો હોય તે સખસની ઉપર એ બેમાંના ગમેતે બાબ પ્રમાણે ત્રણ વરસની અથવા તે ઉપરાંતની મુદત સુધી કેદની શિક્ષા કરવા લાયક કોઈ ગુન્હાનું ફરીથી તોહમત આવ્યું હોય, ત્યારે જે માજીસ્ટરેટની આગળ તે સખસની ઉપર તોહમત આવ્યું હોય તેની નજરમાં એમ આવે કે તે સખસને ગુન્હો કરવાની ટેવછે, તો તેને સામાન્ય પ્રસંગ પ્રમાણે સેશનકોરટમાં અથવા હાઇકોરટમાં કમિટ કર વો; અથવા જે જીલ્લામાં જીલ્લા માજીસ્ટરેટને ૩૦ મી કલમ પ્રમાણે અધિકાર આપ્યો હોય તે જીલ્લામાં તેનો ઇનસાફ સદરહુ માજીસ્ટરેટની આગળ કરવો.

જોઈએતેટલી સખત શિક્ષાનો હુકમ માજી સ્ટરેટકરીશકેનહીંત્યા રે કેમ કરવું.

૩૪૯ જ્યારે બીજા અથવા ત્રીજા વરગના જે માજીસ્ટરેટને હકુમત હોય તે માજીસ્ટરેટ ફરિયાદનું કામ ચલાવનારની તરફને તથા તોહમતવાળાની તરફનો શાહેદી પુરાવો સાંભળેલ્યા રપછી તેનો મત એવો થાય કે તોહમતવાળો તકશીરવાર છે, અને તેને જે શિક્ષા કરવાનો પોતાને અધિકાર છે તેથી જુદી જાતની અથવા તે કરતાં વધારે સખત શિક્ષા તે તોહમતવાળાને મળવી જોઇએ, અથવા તેને ૧૦૬ ઠી કલમ પ્રમાણે ખત કરી આપવાનું ફરમાવવું જોઇએ ત્યારે તે માજીસ્ટરેટ પોતાનો મત દફતરમાં દાખલ કરીને, પોતે ચલાવેલું કામ તથા તોહમતવાળાને જે જીલ્લા માજીસ્ટરેટના અથવા પેટા ટુકડી માજીસ્ટરેટના તાબામાં પોતે હોય તેની પાસે મોકલવા મુખત્યાર છે.

ટીકા—જે માજીસ્ટરેટની પાસે તે કામ મોકલવામાં આવે તે માજીસ્ટરેટને દુરસ્ત લાગે તો તે પક્ષકારોની જુબાની લેવાને તથા જે સાહેદ તે મુકદમામાં સાહેદી આપી ચુકયો હોય તે સાહેદોને પાછો બોલાવીને તેની જુબાની લેવાને મુખત્યાર છે; અને કાંઇ પણ વધારે પુરાવો માગવાને તથા લેવાને મુખત્યાર છે. અને તે મુકદમામાં પોતાને યોગ્ય લાગે એવો, અને કાયદા પ્રમાણે હોય એવો ફેંસલો અથવા શિક્ષાનો હુકમ અથવા હુકમ તે માજીસ્ટરેટે કરવો; પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે ૩૨ મી તથા ૩૩ મી કલમ પ્રમાણે "જેટલી શિક્ષા કરવાનો પોતાને અધિકાર હોય તે કરતાં વધારે સખત શિક્ષા તેણે કરવી નહી.

આ કલમના બીજા ભાગમાં જે "હુકમ" એ શબ્દ છે તેનો અરથ આખરનો હુકમ છે એટલે વધારે સખત શિક્ષા થવાને કામ મોકલવામાં આવ્યુ હોય તેના નિકાલ સબંધી સ આખરનો હુકમ સમજવાનો છે જો માજીસ્તરેટની નજરમાં એમ આવે કે એ કેસ સેશન કોરટ સાંભળી શકે તેવો છે અને તેથી સેશન કમીટ થવો જોઇએ ત્યારે સેશન કમીટ

કરવાની તેમની સત્તાને આ કલમથી કાંઇ પ્રતિબંધ થતો નથી. રાણી વિ. અબ્દુલ. ઇં૦ લા. રી. વા. ૪ મુંબાઇ પ્ર. ૨૪૯ આ કેસથી વિરૂધ્ધ રાણી વિ, ભીખારી મુલીક. ૧૦ કૃ. રી. કી. રૂ. ૫૦

થોડોકપુરાવો એક માજીસ્ટરેટેઅનેથો ડોકપુરાવોબીજામા જીસ્ટરેટે દફતરમાં દાખલ કરયો હોય તેઉપરથીગુન્હોઠરા વવાબાબતઅથવા કમિટકરવાબાબત.

૭૫૦. જ્યારે કોઇ મુકદમાની ચોકસીમાં અથવા ઇનશાફમાં સઘળો પુરાવો અથવા તેમાંનો કાંઇ ભાગ સાંભળયા પછી તથા દફતરમાં દાખલ કરયા પછી કોઈ પણ માજીસ્ટરેટ તેમાં હકુમત ચલાવતો બંધ પડે, અને તેની પછી તેની જગા ઉપર બીજો જે માજીસ્ટરેટ આવે તેને સદરહુ હકુમત હોય અને તે સદરહુ હકુમત ચલાવતો હોય, ત્યારે જે પુરાવો પોતાની અગાઉના માજીસ્ટરેટે એ પ્રમાણે દફતરમાં દાખલ કરયો હોય તે પુરાવાને આધારે, અથવા જે પુરાવો થોડોક પોતાની અગાઉના માજીસ્ટરેટે અને થોડોક પોતે જાતે દફતરમાં દાખલ કરયો હોય તે પુરાવાને આધારે સદરહુ પછીથી આવેલો માજીસ્ટરેટ કામ ચલાવવાને મુખત્યાર છે; અથવા તે સાહેદોને ફરીથી સમન કરવાને અને તે ચોકસી અથવા ઇનશાફ ફરીથી શરૂ કરવાને મુખત્યાર છે.

પણ હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ઠરાવ્યું છેઃ—

(અ) કોઇ પણ ઇનશાફના કામમાં તે બીજો માજીસ્ટરેટ પોતાનું કામ શરૂ કરે ત્યારે સાહેદોને અથવા તેઓમાંના હરકોઇને ફરીથી સમન કરવાની તથા તેઓની જુબાની ફરીથી સાંભળવાની માગણી કરવાને તોહમતવાળો મુખત્યાર છે.

(બ) કોઈ માજીસ્ટરેટની આગળ ગુન્હો સાબિત થયો હોય તે સાબિતી જે પુરાવા ઉપરથી થઇ તે સઘળો તેણે લીધેલો નથી; તેથી તોહમતવાળાને મુદ્દાની બાબતમાં ન્યાય મળવામાં હરકત થઇછે એમ હાઇકોરટની, અથવા જે મુકદમાઓનો ઈનશાફ જીલ્લા માજીસ્ટરેટના તાબામાંહેના માજીસ્ટરેટો કરે તે મુકદમામાં જીલ્લા માજીસ્ટરેટની નજરમાં આવે, તો સદરહુ કોરટ અથવા જીલ્લા માજીસ્ટરેટ તે ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ રદ કરવાને મુખત્યાર છે, પછી તે ઠરાવ ઉપર અપીલ થઇ હોય કે નહિ થઇ હોય તોપણ અને નવેસરથી ચોકશી અથવા ઈનશાફ કરવાનો હુકમ કરવાને મુખત્યારછે.

જે મુકદમામાં ૭૪૯ મી કલમ પ્રમાણે કામ આગળ ચલાવવાનું બંધ કરયું હોય તે મુકદમાઓને આ કલમ માંહેનો કોઇપણ મચકુર લાગુ નથી.

ટીકાઃ—આ કલમ આ કાયદાના ભાગ ૫ ના બાબ ૮, ૧૦, ૧૧ અને ૧૨ મુજબના કામને લાગુ પડે છે આ કલમમા સઘળો પુરાવો અથવા તેમાંનો કાંઇ પણ ભાગ સાંભળયા પછી જે શબ્દો છે તે રાણી વિરૂધ ખાન મહમદના કામમાં ઠરાવ થયો છે તેને અનુસરીને વધારવામાં આવ્યા છે. વીકલી રીપોર્ટ ૨૪ રૂ ૫૩

સુલેહનો ભંગ ન કરે તેને સારૂ જામીન લેવા સબંધી કલમ ૧૦૭ પ્રમાણેના કામની

ચોકશીના કામને આ કલમ લાગુ છે. બરોડા કર્નાટેય વિરૂધ હારીસુડી મુનશી કલકત્તા હાન ઇકોર્ટ રીપોર્ટ વા ૪ પ્ર ૪૫૨ આ કલમ પ્રમાણે જે સત્તા આપવામાં આવી છે તે સેશન જડજને લાગુ નથી અને કદાપી કબુલ કરે તોપણ આ કલમમાં આપેલો અધિકાર સેશન જડજથી વાપરી શકાતો નથી. રાણી વિરૂધ ગોવીનોશીંગ વીકલી રીપોર્ટ ૨૧ ફે ૪૩

કોરટમાંહાજર થએલા ગુન્હેગારનેઅટકાવી રાખવા બાબત.

૩૫૧. કોઇ સખ્સ ફોજદારી કોરટમાં હાજર હોય, પછી તે પકડાઇને અથવા સમન થઇને નહી આવ્યો હોય તોપણ તે સખ્સે સદરહુ કોરટ સાંભળી શકે એવો કુલાણો ગુન્હો કરયો છે એવું પુરાવા ઉપરથી જણાય તે ગુન્હા બાબત તેની જુબાની લેવા સારૂ તેને અટકાવી રાખવાનો તે કોરટને અખત્યાર છે, અને જાણે તેને પકડે લો હોય અથવા સમન કરેલો હોય એવી રીતે તેની ઉપર કામ ચલાવવાનો અખત્યારછે.

અટકાવી રાખવો તે ૧૮ મા બાબ પ્રમાણે ચોકસી ચાલતી હોય ત્યારે અથવા ઇનશાફનું કામ ચાલવા માંડયા પછી રાખ્યો હોય ત્યારે તે સખ્સ બાબત કામ નવે શરથી ચલાવવું અને શાહેદોની જબાની ફરીથી સાંભળવી.

કોરટો ખુલ્લીછે.

૩૫૨. કોઇ ગુન્હાની ચોકસી અથવા ઇનશાફ કરવા સારૂ જે જગાએ કોઇ ફોજદારી કોરટ બેઠી હોય તે જગા ખુલ્લી કોરટ સમજવી, અને તેમાં વગર અડચણે માઇ શકે તેટલે સુધી સામાન્ય રીતે સઘળા લોકોને તેમાં જવાનો અધિકાર છે.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે કોઇ પણ અમુક મુકદ્દામાની ચોકસી અથવા ઇનશાફ ચાલે ત્યારે કોઇપણ વખતે પ્રમુખ જડજ અથવા માજીસ્ટરેટ જો તેને યોગ્ય લાગેતો એવો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે કે સામાન્ય રીતે લોકોએ, અથવા કોઇપણ અમુક સખસે કોરટના ઉપયોગ માંહેના ઓરડામાં અથવા મકાનમાં આવવું, રેહેવું, અથવા હોવું નહીં.

બાબ ૨૫ મો.

ચોકસી તથા ઇનસાફ કરતી વખતે પુરાવો લેવાની તથા દફતરમાં દાખલ કરવાની રીત બાબત.

પુરાવોતોહમત વાળાની સમક્ષ લેવો.

૩૫૩ સ્પસ્ટરીતે જુદી રીતનો ઠરાવ કરયો છે તે સિવાય ૧૮ મા, ૨૦ મા, ૨૧ મા, ૨૨ મા, અને ૨૩ મા બાબ પ્રમાણે લેવાને સઘળો પુરાવો તોહમતવાળાની સમક્ષ લેવો, અથવા જ્યારે તેને જાતે હાજર થવાનું માફ કરયું હોય, ત્યારે તેના પ્લીડરની સમક્ષ લેવો.

ટીકા—તોહમતવાળાની રૂબરૂ શાહેદોની જુબાની લીધા વગર તોહમતદારને ગુન્હેગાર ઠરાવ્યો હોય તો તે શિક્ષા રદ થાય છે. રાણી વિરૂધ લાલાચોબે અલ્હાબાદ હાઇકોરટ રીપોર્ટ વા. ૨ પ્ર. ૪૯

માજીસ્ટરેટે એક કેસમાં તોહમતદાર હાજર નહોતો તે કેસની જુબાની સાહેદને વાં

ચી સંભળાવી અને તે ખરી છે એવું સાહેબોએ કહ્યું તેથી તેમની ફરી જુબાની તોહમ- તદાર રૂબરૂ લીધી નહી તે ગેરવાજબી ઠર્યું--રાણી વિરૂધ્ધ રાજકીસન મીતર. બેંગાળા. લા. રીપોર્ટ વા ૧ પ્ર ૩૬

તોહમતદાર હાજર ન હોય તે વખતે લીધેલી જુબાની વાંચી સંભળાવી તેના ખરા- પણું વિષે ખાત્રી કરવામાં આવશે અને સાક્ષીઓએ પોતાની જુબાનીમાં જે કેદીનું નામ બતાવ્યું હોય તેને ઓળખાવવામાં આવે એટલેથીજ પુરતું નથી. તોહમતદાર હાજર ન હોય તે વખતે લીધેલી સઘળી જુબાની ફરીથીજ લેવી જોઈએ--રાણી વિરૂધ્ધ કેનાઈ સેખ. વીકલી રીપોટ ૧ પ્ર ૧ રાણી વિરૂધ્ધ અફાજુદીન વિકલી રીપોર્ટ ૧ પ્ર. ૧૩

એક ફોજદારી કામની ચોકશી ખુદ માજીસ્ટરેટ કરતો હતો તે દરમીયાન કોરટની બ- હાર તથા તોહમતદારની ગેરહાજરીમાં કેટલાએક સાહેદોની જુબાનીઓ પ્રતિજ્ઞા ઉપર લખી તે એવા વિચારથી કે જો તેઓ આગળ આપેલી જુબાનીથી પછી ખુલી કોરટમાં ફરી જા ય તો તેઓના ઉપર ફોજદારી કામ ચલાવવું તેમાં ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે માજીસ્ટરેટે જે જુબાની લીધી તે ગેરવાજબી છે રાણી વિરૂધ્ધ જેઠા ગણેશ અને બીજા. તા૦ ૧૧ મી સપ્ટેંબર સને ૧૮૭૨ મુંબાઈ હાઈકોરટનો ઠરાવ.

એક કેદી ઉપર એકજ વખતે ત્રણ જુદાં જુદાં તોહમત મુકી એકજ કેસ ચલાવવા માં આવ્યો એક કેસમાં પડેલા પુરાવ ઉપરથી કેદીને ગુન્હેગાર ઠરાવી બીજા બે કેસ સબંધી કેદીનો બચાવ સાંભળયો નહી તેથી સઘળુ કામ રદ કરવામાં આવ્યું.--રાણી વિરૂધ્ધ બંક બેહારી. વી. રી. ૧ પ્ર. ૩૬

ઈલાકાના મુખ્ય શેહેરોની બાહાર સાહેદીદફતરમાંદા ખલકરવાનીરીત.

૩૫૪. આ કાયદા પ્રમાણે (પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ સિવાય બીજા) કોઈ માજીસ્તરેટ અથવા માજીસ્તરેટની આગળ સેશન જડજે અથવા સેશન જડજની આગળ કરવાની ચોકસીઓમાં તથા (સંક્ષેપ રીતે કરવાના ઈનસાફ સિવાય બીજા) ઈનસાફ બા બત સાહેદોનો સાહેદી હેઠળ લખેલી રીતે દફતરમાં દાખલ કરવી

સમનના મુકદ માનું તથા અમુક ગુન્હા બાબતપેહે લા અને બીજા વ રગના માજીસ્તરે ટોએ કરવાના ઇન સાફનું દફતર.

૩૫૫. પરેસિડેન્સી માજીસ્તરેટ સિવાય બીજા કોઇ માજીસ્તરે ટની આગળ સમનના જે મુકદમાઓનો ઈનસાફ કરવામાં આવે તેમાં, તથા ૨૬૦ મી કલમની બ થી કે ક (એ બંને સુદ્ધાં)રકમો માં કહેલા ગુનાઓનો ઇનસાફ પેહેલા અથવા બીજા વરગનો મા જીસ્તરેટ કરે ત્યારે તે ગુનાઓની બાબતમાં દરેક સાહેદની જુ બાની ચાલતી જાય તેમ તેની સાહેદોની મતલબની યાદ તે મા જીસ્તરેટે લખવી.

તે યાદ માજીસ્તરેટે પોતાના હાથે લખીને તે ઉપર સહી કરવી અને તે દફત રની સાથે રાખવી.

ઉપર ફરમાવ્યા મુજબ જો તે માજીસ્તરેટને યાદ લખવામાં પ્રતિબંધ થયો હો ય તો તે રાખવી. પોતે કાં લખી શકતો નથી તેનું કારણ દફતરમાં દાખલ કરવું, અને ખુલી કોરટમાં પોતે મોહોડેથી બોલીને, તે યાદ કરાવીને તે ઉપર સહી કરવી,

અને તે યાદ દફતરની સાથે રાખવી.

ઈલાકાના મુખ્ય શેહેરોની બાહાર બીજા મુકદમાઓ નું દફતર.

૩૫૬. સેશન કોરટોની આગળ તથા (પરેસીડેન્સી માજીસ્તરે ટો સિવાય બીજા) માજીસ્તરેટોની આગળ બીજા સઘળા મુકદમા ઓનો ઇનસાફ ચાલે તેમાં, અને ૧૨ મા તથા ૧૮ મા બાબ પ્ર માણે ચોકસી ચાલે, તે સઘળામાં દરેએક સાહેદની સાહેદી માજી સ્તરેટ અથવા સેશન જડજે, અથવા તેની હજુરમાં તે સાંભળે તેમ તેના ફરમાવ્યા મુજબ તથા તેની નિગેહબાની નીચે કોરટની ભાશામાં લખી લેવી, અને તે ઉપર તે માજીસ્તરેટે અથવા સેશન જડજે સહી કરવી.

અંગરેજીમાંઆ પેલી સાહેદી.

જ્યારે સદરહુ સાહેદની સાહેદી અંગરેજીમાં આપવામાં આવે ત્યારે માજીસ્તરેટ અથવા સેશન જડજ તે સાહેદી પોતાને હાથે તે ભાશામાં લખી લેવાને મુખત્યાર છે, અને તોહમતવાળો અંગરે જી સારી રીતે જાણતો ન હોય અથવા કોરટની ભાશા અંગરેજી ન હોય તો કોરટ ની ભાશામાં સદરહુ સાહેદની સહી સાથેનો તરજુમો દફતરમાં રાખવો.

જ્યારેમાજીસ્તરે ટેઅથવાજડજે જ તે સાહેદી લખી લીધી નહી હોય ત્યારે યાદ.

જે કામોમાં તે માજીસ્તરેટ અથવા સેશન જડજ પોતે સાહે દી લખી લેતો ન હોય તે કામોમાં તેણે દરેક સાહેદની સાહેદી લેવાતી જાય તેમ સાહેદની જુબાનોની મતલબની એક યાદ કર વી અને તે માજીસ્તરેટે અથવા સેશન જડજે પોતાને હાથે લખી ને તેપર સહી કરવી, અને તે દફતરની સાથે રાખવી.

ઉપર ફરમાવ્યા મુજબ તે માજીસ્તરેટને અથવા સેશન જડજને યાદ લખવામા પ્રતિબંધ થયો હોય તો તે પોતે કાં લખી શકતો નથી તેનું કારણ તેણે દફતરમાં દાખલ કરવું.

ટીકા—માજીસ્ટરેટ અંગરેજી ભાષામાં જુબાની લે અને જુબાની આપનાર સાહેદ જે ભાષા સમજતો હોય તે ભાષામાં તે જુબાની તેને વાંચી સંભળાવવામાં આવેલ છે એ વી યાદદાસ્ત તે જુબાની નીચે લખી લીધી ન હોય તો તે કાયદાની ભુલ થઇ ગણાય અ ને તથી તોહમતદારને ખરેખરી હરકત થઇ ગણાય--રાણી વિરૂધ્ધ ઇસરરાત અને બીજાઓ વીકલી રીપોર્ટ ૧ પ્ર ૬૩

અમુક સાહેદો આગલા સાહેદ માફક હકીકત કહે છે એટલી યાદદાસ્ત માત્ર લખવા માં આવે તો તે કાયદાસર નથી દરેક સાહેદ શું કહે છે તે યાદદાસ્તમાં બતાવવું જોઇએ રા ણી વિ. ભઈયા વલદ સુરજન મું હા કો રી વા ૧ પ્ર ૯૧

જે રીતે પુરાવો લેવાનું ફરમાવ્યું છે તે રીતથી પુરાવો લીધો ન હોય તો તે મુદ્દાની ચુક કહેવાય અને એટલા કારણથી સઘળુ પ્રોસીડીંગ રદ થઇ શકે--બેતર મોની દાસી વિ. શ્રીનાથ સરકાર, અને બીજો બં. લા રી વા ૧૧ પ્ર ૫

સાહેદીના દફત રની ભાશા.

૩૫૭. કોઇ જીલામાં અથવા જીલાના કોઇપણ ભાગમાં, અથ વા કોઈ સેશન કોરટની આગળ, અથવા કોઇ માજીસ્તરેટની અ થવા કોઇ પણ માજીસ્તરેટના વરગની આગળ ચાલેલા કામમાં

૩૫૦ મી કલમમાં કહેલે પ્રસંગે દરેક સાહેદની સાહેદી સેશન જડજે અથવા માજીસ્તરેટે પોતાને હાથે પોતાની ભાશામાં લખી લેવી એવું ફરમાવવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે, પણ કાંઇ પુરતાં કારણને લીધે કોઇ પણ સાહેદની સાહેદી તેનાથી લખી ન લેવાય તો તેનું કારણ તેણે દફતરમાં દાખલ કરવું, અને પોતે ખુલી કોરટમાં મોઢેથી બોલીને તે સાહેદી લખાવવી એવું ફરમાવવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

એ પ્રમાણે લખી લીધેલી સાહેદી ઉપર તે સેશન જડજે અથવા માજીસ્તરેટે સહી કરવી, અને તે દફતરના ભાગ દાખલ ગણવી જોઇએ.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે સેશન જડજે અથવા માજીસ્તરેટે સાહેદી અંગરેજી ભાશામાં અથવા કોરટની ભાશામાં લખી લેવી એવું તેને ફરમાવવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે, તે ભાશા તેની સ્વભાશા ન હોય તોય પણ.

૩૫૫મી કલમમાં હેનામુકદમામાં માજીસ્તરેટને છુટ. ૩૫૮. ૩૫૫ મી કલમમાં કહેલી જાતના મુકદમામાં જો માજીસ્તરેટને દુરસ્ત લાગે તો તે કોઇપણ સાહેદની સાહેદી ૩૫૯ મી કલમમાં ઠરાવેલી રીતે લખી લેવાને મુખત્યાર છે. અથવા જો સદરહુ માજીસ્તરેટની હકુમતની સ્થાનિક હદની અંદર ૩૫૭ મી કલમમાં કહેલો હુકમ સ્થાનિક સરકારે કરયો હોય તો, તેજ કલમમાં ઠરાવેલી રીતે લખી લેવાને મુખત્યાર છે.

૩૫૬મી અથવા ૩૫૭મી કલમ પ્રમાણે સાહેદી દફતરમાં દાખલ કરવાની રીત. ૩૫૯. ૩૫૬ મી, અથવા ૩૫૭ મી કલમ પ્રમાણે લીધેલી સાહેદી ધણું કરીને સવાલ અને જવાબના રૂપમાં લખી લેવી નહી પણ બ્યાનના રૂપમાં લખી લેવી.

માજીસ્તરેટની અથવા સેશન જડજની નજરમાં આવે તો કોઇપણ અમુક સવાલ તથા જવાબ લખી લેવાને અથવા લખી લેવરાવવાને તે મુખત્યારછે.

સદરહુ સાહેદી પુરી થઇ રહે ત્યારે તેના સબંધમાં કેમ કરવું. ૩૬૦. ૩૫૬ મી અથવા ૩૫૭ મી કલમ પ્રમાણે લીધેલી દરેક સાહેદની સાહેદી પુરી થાય ત્યારે જો તોહમતવાળો હાજર હોય તો તેની સમક્ષ, અથવા તે પ્લીડર મારફતે હાજર હોય તો તેના પ્લીડરની સમક્ષ, તે સાહેદી સાહેદને વાંચી સંભળાવવી અને જરૂર હોય તો સુધારવી.

જ્યારે તે સાહેદી સાહેદને વાંચી સંભળાવવામાં આવે ત્યારે તે સાહેદ તે સાહેદીના કોઇ ભાગના ખરાપણાની ના કહે, તો તે સાહેદી સુધારવાને બદલે તે ભાગપર સાહેદે જે હરકત લીધી હોય તેની તે ઉપર યાદ કરી લેવાને માજીશતરેટ અથવા સેશન જડજ મુખત્યાર છે અને પોતાને જરૂર જણાય એવો અભિપ્રાય માજીસ્તરેટે અથવા સેશન જડજે લખવો.

જે ભાશામાં તે શાહેદી આપી હોય તેથી જુદી ભાશામાં તે લખી હોય, તો તે લખી લીધેલી શાહેદિ જે ભાષામાં આપી હોય તે ભાષામાં, અથવા જે ભાસા સમજતો હોય તે ભાશામાં તેને સમજાવવી.

તોહમતવાળાનેઅથવાતેનાપ્લીડરનેશાહેદીનોઅરથકહેવો. ૩૬૧. તોહમતવાળો સમજતો નહોય એવી ભાસામાં કંઈ પણ શાહેદી આપવામા આવે, અને તે જાતે હાજર હોયત્યારે તે સમજતો હોય એવી ભાસામાં તે શાહેદી તેને ખુલી કોરટ માં સમજાવવી.

જો પ્લીડરની મારફતે હાજર થાય અને તે શાહેદી કોરટની ભાસા શિવાય બીજી કોઇ ભાસામાં આપવામાં આવે, અને તે ભાસા તે પ્લીડર સમજતો નહોય તો તે શાહેદી સદરહુ પ્લીડરને કોરટની ભાશામાં સમજાવવી.

જ્યારે પધ્ધતી પ્રમાણે પુરાવા સારૂ દસ્તાવેજો રજુ કરયા હોય, ત્યારે કોરટની નજરમાં આવશે તો તે દસ્તાવેજના જેટલા ભાગનો તરજુમો કરીને સમજાવવાની જ રૂર જણાય તેટલા ભાગનો તરજુમો કરીને સમજાવવો.

પરેસિડેન્સી માજીસ્ટરેટોની કોરટમાં શાહેદીનું દફ્તર. ૩૬૨ જે મુકદમામાં કોઇ પરેસીડેન્સી માજીસ્ટરેટ બસેં રૂપીયાથી વતા દંડની, અથવા છ મહિનાથી વતી મુદત સુધી કેદની શિક્ષા કરે તેવા દરએક મુકદમામાં તેણે શાહેદોની શાહેદિ પોતાને હાથે લખી લેવી, અથવા ખુલ્લી કોરટમાં પોતે મોઢેથી બોલીને લખી લેવડાવવી એ પ્રમાણે લખી લીધેલી સઘળી શાહેદી ઉપર તે માજીસ્ટરેટે સહી કરવી અને તેને દફ્તરના ભાગ દાખલ ગણવી જોઇએ.

એ પ્રમાણે લખી લિધેલી શાહેદિ ઘણું કરિને બ્યાનના રૂપમાં દફ્તરમાં દાખલ કરવી પણ માજીસ્ટરેટની નજરમાં આવેતો કોઇપણ અમુક સવાલ અથવા જવાબ લખી લેવાને અથવા લેવડાવવાને તે મુખત્યાર છે.

એકજ કામમાં ૩૫ મી કલમ પ્રમાણે કરેલા શિક્ષાના હુકમ આ કલમના કારણ સારૂ, એકજ શિક્ષાના હુકમ દાખલ ગણવા જોઇએ.

શાહેદની વરતણુંક બાબતનો શેરો. ૩૬૩. સેશનજજે અથવા માજીસ્ટરેટે સાહેદની શાહેદી દફ્તરમાં દાખલ કરી હોય ત્યારે તેણે શાહેદ શાહેદિ આપતો હોય તે વખતની તેની વરતણુંક સંબંધી પોતાને જુદાનો લાગે એવો કાંઈ શેરો હોયતો તે સેરો પણ દફ્તરમાં દાખલ કરવો

તોહમતવાળાનીજુબાનિદફ્તરમાંકેવીરીતેદાખલ કરવી. ૩૬૪ જ્યારે કોઇપણ માજીસ્ટરેટ અથવા રાયલ ચારટરથી સ્થાપેલિ હાઇકોરટ શિવાય અથવા પંજાબની ચિફકોરટ શિવાય બિજીકોઇપણકોરટતોહમતવાળાનોજુબાનીલે,ત્યારે તેને પુછેલો દરએક સવાલ અને તેણે આપેલો દરએક જવાબ સુધાં તે સઘળી જુબાનિ જે ભાશામાં લિધિ હોય તે ભાસામાં અથવા તેમ ન બનિ સકેતો કોરટનિ ભાશા અથવા અંગરેજીમાં પુરેપુરિ દફ્તરમાં નોંધવી, અને તે જુબાની તે

તોહુમતવાળાને બતાવવિ અથવા વાંચિ સંભળાવવી, અથવા જે ભાસામાં તે જુબાનિ લખેલિ હોય તે ભાસા તે સમજતો નહિ હોયતો જે ભાસા તે સમજતો હોય તે ભાસામાં તેને સમજાવવિ અને તેના જવાબો માંહેનિ કોઇ વાતનો ખુલાસો કરવાને અથવા કાંઈ વાત વધારવાને તે મુખત્યાર છે.

તે સઘળી જુબાનીં બરોબર છે એવું તે કહે ત્યારે દફતર ઉપર તોહુમતવાળાએ તથા માજીસ્તરેટે અથવા સદરહુ કોરટના જડજે સહી કરવી, અને તે જુબાની મારી પ્રમક્ષ અને મારા સાંભળતાં લીધી છે તથા તોહુમતવાળાએ કહેલા મજકુરનું પુરેપુરૂ તથા ખરૂ બયાન તે દફતરમાં છે એ પ્રમાણે સદરહુ માજીસ્તરેટે અથવા જડજે લખીને તેપર સહી કરવી.

જે મુકદમામાં તોહુમતવાળાનો જુબાની તે માજીસ્ટરેટ અથવા જડજ પોતાની જાતે દફતરમાં દાખલ નકરે તે મુકદમામાં, જુબાની લેવાતી જાય તેમ તેની યાદ કોરટની ભાષામાં, અથવા અંગરેજી ભાષા પોતાને બરાબર આવડતી હોય તો, તે ભાષામાં તે માજીસ્ટરેટ અથવા જડજે, પોતે પરેસીડેન્સી માજીસ્ટરેટ નહોય તો કરવી જોઈએ; અને સદરહુ યાદ તે માજીસ્ટરેટે અથવા જડજે પોતાને હાથે લખીને તે ઉપર સહી કરવી, અને તે દફતરની સાથે રાખવી. ઉપર ફરમાવ્યા મુજબ તે માજીસ્ટરેટથી અથવા જડજથી યાદ ન થાય તો, તે પોતાથી ન થવાનું કારણ તેણે દફતરમાં દાખલ કરવું.

આ કલમ માંહેનો કોઈપણ મચકુર ૨૯૩ મી કલમ મુજબની કોઇ તોહુમતવાળા સખસની જુબાનીને લાગુ છે એવું સમજવું નહી.

ટીકા—તોહોમતદાર પોલીસમાં હોય ત્યારે તેની કબુલત લેવાના શું નિયમ છે તે માટે જુઓ આ કાયદાની કલમ ૧૬૪ આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૩૪૬ ના પારેગ્રાફ ૧--૨--૩--૪ ને મળતી છે.

૧ આ કલમમા જુબાની લેનાર અધિકારીએ સરટીફીકેટ લખવાનું ફરમાવેલું છે તે સરટીફીકેટ સઘળું પોતાને હાથે લખેલું ન હોય પણ તે સરટીફીકેટ નીચે પોતાની સહી હોય તો પછી હરકત નથી--રાણી વિરૂધ--રીજા હુસેન અને બીજાઓ વી. રી. ૮ પ્ર. ૫૫

આરોપીત માણસે પોતાની જુબાનીપર સહી કીંવા નિશાની કરવી જોઈએ એવો ઠરાવ જે જુના ક્રી પરો કો કા ૩૪૬ માં છે તેની પુરતતા "અ. બ. (આરોપિત) એની સહી ક. ડ. એના હસ્તાક્ષર" એટલું લખ્યાથી થતી નથી આ કામમાં તેવી રીતે કેદીએ કબુલતપર સહી કરી હતી અને તે ઉપરથી તોહોમત સાબિત કર્યું હતું તેમાં હાઇકોરટે તે તોહમત રદ કરી એવું ઠરાવ્યું કે એવી કબુલત કોરટમાં હાજર કરવાની સેશન જડજે મના ઈ કરેલી હતી. સરકાર વિરૂધ દયા આનંદ અને રણછોડ ભોળા મુંબાઇ હાઇકોરટનો ઠરાવ તા૦ ૧૯ મારચ ૧૮૭૪

આરોપિતે તેને કમિટ કરનાર માજીસ્ટરેટની રૂબરૂ જે જુબાની આપી તે નીચે તેની સહી જુના ક્રી પરો કો કા ૩૪૬ પ્રમાણે ન લીધી તો તે કલમના અરથ પ્રમાણે તે આરોપિતનું નુકશાન થયું એમ સમજવું નહી. પણ કામના ગુણદોષ ઉપરથી પોતાને જવાબ

આપવાને જો તેને વાસ્તવિક રીતે બાધ આવ્યો હોય તોજ માત્ર તેમ સમજવું.

કેદીએ સેશન કોરટમાં પોતાની તરફે જવાબ આપવાને વકીલ રોકયો હોય, અને તેની જુબાની જે વખતે સેશન કોરટમાં લીધી તે વખતે કેદીના વકીલને હરકત લેવાને વખત છતાં તેણે તેવી હરકત લીધી નહી હોય તો કેદીને નુકશાન થયું છે એમ સમજવું નહી. સરકાર વિરૂધ્ધ વેવા દયાળ મુંબાઈ હાઈકોરટ વા. ૧૧ પ્ર ૨૩૭

તમારે કબુલત કરવા ખુશી હોયતો કરો પણ તમે જે હકિકત કહેસો તેનો ઉપયેગ તમારી વિરૂદ્ધ કરવામાં આવશે એવી ચેતવણી કબુલત લેનાર માજીસ્ટરેટે દીધી હતી એવું તે ચાલેલા કામના દફતર ઉપરથીજ જણાય તો અપીલ વખતે એવી ચેતવણી આપવામાં આવી હતી એ નિરણયકારક પુરાવછે તો પણ એ કબુલત જોર જુલમથી લેવામાં આવી નથી તથા બીકથી કરવામાં આવી નથી એવું બતાવવા માટે નિસ્ચયકારક પુરાવ નથી એટલે કે એવો જોરજુલમ અથવા બિક સાબિત કરવા પુરાવો આપી શકાય—રાણી વિરૂદ્ધ કાશીનાથ દિનકર મુંબાઈ હાઈકોરટ રીપોટ વા. ૮ પ્ર.૧૨૬

સહુતોહુમતદાર માફીનું વચન લઈ કાંઈ હકિકત કહે અને પછી એ હકિકતથી તે ફરી જાય તો પછી માફીનું વચન લઈ તોહમતદાર વિરૂદ્ધ જે હકિકત કહી હોય તે તેની વિરૂદ્ધ પુરાવમાં લેઇ શકાય નહી—રાણી વિરૂદ્ધ હરદેવ. અલહાબાદ હાઈકોરટ રીપોટ વા. ૫ પ્ર. ૨૧૭

હાઈકોરટમાં સાહેદી નું દફતર. ૩૯૫. રાયલ ચારટરથી સ્થાપેલી દરએક હાઈકોરટ તથા પંજાબની ચીફ કોરટ પોતાની આગળ જે મુકદમા આવે તેમાં શાહેદો લેવાની રીત વખતે વખતે સામાન્ય કાનુન કરીને ફરમાવવાને મુખત્યાર છે, અને એ પ્રમાણે કાંઇ કાનુન કરવામાં આવી હોય તો સદરહુ કોરટના જડજોએ શાહેદી અથવા તેની મતલબ તે કાનુન પ્રમાણે લખી લેવી.

બાબ ૨૬ મો.

ફેંસલા બાબત.

ફેંશલો આપવાની રિત. ૩૬૬. અસલ હકુમતનિ કોઈપણ ફોજદારી કોરટમાં દરેક મુકદમાના ઇનસાફમાં ફેંસલો ખુલ્લિ કોરટમાં તુરત અથવા ત્યાર પછી કોઇ વખતે કહિ સંભળાવવો, પણ પછિથી આપવો હોય તો વખતની યોગ્ય નોટિસ પક્ષકારોને અથવા તેઓના પ્લીડરોને આપવી; અને ફેંસલો આપવામાં આવે તે સાંભળવા માટે, જો તોહમતવાળો પેહેરામાં હોય તો, તેને આણવો જોઈએ; અથવા જો તે પેહેરામાં નહોય તો, તેને હાજર થવાનું ફરમાવવું જોઇએ, પણ ઇનશાફ ચાલે ત્યારે જાતે હાજર થવાનું તેને માફ કરયું હોય અને ફકત દંડની શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવેતો તે પ્રસંગે તે ફેંસલો તેના પ્લીડરની સમક્ષ કહિ સંભળાવવાનો અધિકાર છે.

ફેંશલાની ભાશા ૩૬૭. આ કાયદાથી બિજી રિતેનો ઠરાવ સ્પષ્ટ રિતે કરેલો હોય તે શિવાય સદરહુ પ્રકારનો દરએક ફેંસલો તે કોરટના પ્રમુખ અમલદારે કોરટની ભાષામાં અથવા અંગરેજીમાં લખવો; અને જે

મુકદમાની વાત અથવા વાતો ઠરાવવાની હશે તે તથા તે વિશે કરેલો ઠરાવ, તથા તે ઠરાવનાં કારણ તે ફેંસલામાં લખવાં, અને તે ફેંસલો કહી સંભળાવતી વખતે પ્રમુખ અમલદારે ખુલી કોરટમાં તેની ઉપર તારીખ લખીને સહી કરવી.

ફેંસલામાં શું લખવું જોઇએ.

તોહોમતવાળાની ઉપર કાંઇ ગુન્હો ઠરયો હોય તો તે ગુન્હો, અને હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની અથવા બીજા કાયદાની જે કલમ પ્રમાણે તેની ઉપર ગુન્હો ઠરયો હોય, તે કલમ તથા તેની ઉપર જે શિક્ષાનો હુકમ કરયો હોય તે શિક્ષા એટલું તે ફેંસલામાં લખવું જોઇએ.

વિકલ્પની રીતે ફેંસલો. જ્યારે હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદા પ્રમાણે ગુન્હો ઠરયોહોય અને તે કાયદાની બે કલમોમાંની કઈ કલમમાં અથવા તે કાયદાની એકજ કલમના બે ભાગોમાંના કયા ભાગમાં તે ગુન્હો આવેછે એ વિશે શક હોય, ત્યારે કોરટે તે શક સ્પષ્ટ રીતે બતાવીને વિકલ્પનિ રીતે ફેંસલો કરવો.

જો તે ફેંસલામાં ગુન્હો નાસાબિત થયાનો ઠરાવ કરયો હોય તો તોહમતવાળાની ઉપર જે ગુન્હો નાસાબિત થયાનો ઠરાવ કરયો હોય તે ગુન્હો તે ફેંસલામાં લખવો અને તોહમતવાળાને છુટો કરવો એવું તેમાં ફરમાવવું.

જે ગુન્હા બાબત મોતનિ શિક્ષા થઇ શકતિ હોય તે ગુન્હો તોહમતવાળાનિ ઉપર ઠરે, અને તેની ઉપર મોતની શિક્ષા શિવાય બિજી કોઇ પણ શિક્ષાનો હુકમ તે કોરટ કરે, તો મોતનિ શિક્ષાનો હુકમ નહિ કરયાનું કારણ પોતાના ફેંસલામાં તે કોરટે લખવું.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે જુરિથી ઇનશાફ કરયા હોય તેમાં ફેંસલો લખવાનિ કોરટને જરૂર નથી, પણ સેશનકોરટે જુરીને આપેલા આ દેશનાં મથાળાં દફતરમાં દાખલ કરવાં.

તોહમતદારે કહેલિ બે હકિકત માંહેનિ કઈ હકિકત ખરાછે એ નકી કરવું અશકય જણાય તોપણ વિકલ્પ રીતે ફેંસલો આપવો—રાણિ વિરૂધ—નારાયણદાસ વિક લિ રિપોટ ૧—પ. ૧૫

જો ગુન્હેગાર ઠરાવવાનો ફેંસલો આપે તો કયા પુરાવા ઉપરથી ગુન્હેગાર ઠરાવે છે તે ફેંસલામાં બતાવવા જડજની ફરજ છે—રાણિ વિરૂધ ઈસર માનજી. વિ. રિ. ૫ પ ૧૭.

તોહમતદાર ખરાબ ચાલનો છે એવું માજીસ્ટરેટ જાણતો હોય પણ એ કેસમાં કાંઈ પુરાવ પડયો નહોય તો એ ખરાબ ચાલ વિશે ફેંસલામાં કાંઇ લખવું નહિ જોઇએ તે કેસમાં પડેલા પુરાવ ઉપરથી તે ગુન્હેગાર છે કે નહિ તેજ માજીસ્ટરેટે ફેંસલામાં ઠરાવિ લખવુ જોઇએ—રાણી વિ. વઇકંતરાય ઓનિવાસ. મુ. હા. કો રિ વા. ૭ પ. ૧૦

એક સખસ ઉપર સેશન કોરટમાં ખોટિ શાહેદિ આપ્યાનો ગુન્હો સાબિત થયો

તે એટલાજ સબબ ઉપરથિ કે સેશનમાં જે જુબાની આપીતે માજીસ્ટરેટને ત્યાં આ પેલી જુબાનીથિ જુદિ હતિ. આ બાબતમાં ગુન્હો સાબિત થાય તો વિકલ્પ રિતેફેં સલો આપવો જોઇએ—રાણિ વિ. અમ્રિતા શાહજી. મું. હા. કો. નો ઠરાવ તા૦૨૦ અકટોમબર સન ૧૮૭૭.

જો ફેંસલો અપિલ કોરટનો હોય તો નિચલી કોરટે પોતાના ફેંસલાના આધારમાં જે તકરારો બનાવી હોય તે સઘળિ તકરારનો નિવેડો પોતાનાફેંસલામાં લખવાનિ જરૂર નથિ—અપિલ કોરટે પોતાના ફેંસલાના કારણજ લખવાં જોઈએ, ઇદ્રાબતિ. કુમારિ વિ. માધવ ચોધરિ. બેં. લો. રિ. વા. ૧ સ્પેશિયલ અપિલનંબર ૨૨

મોતનિ શિક્ષાનો હુકમ. ૩૬૮. જ્યારે કોઇ સખસનિ ઉપર મોતનિ શિક્ષાનો હુકમકરવામાં આવે ત્યારે તે શિક્ષાના હુકમમાં એમ ફરમાવવું કે એ સખસને મરતાં સુધિ ગળેથિ લટકાવવો.

સમુદ્રપારનિશિક્ષાનો હુકમ. સમુદ્રપારનિં શિક્ષાના કોઈપણ હુકમમાં, જે સખસનિ ઉપરતે શિક્ષાનો હુકમ કરયો હોય તે સખસને સમુદ્રપાર કઈજગાએ લઈ જવો તે લખવું નહિ.

કોરટે ફેંસલામાં ફેરફાર કરવો નહિ. ૩૬૯. હાઈકોરટ શિવાય બિજી કોઈ કોરટે પોતાના ફેંસલાઉપર સહિ કરિ એટલે પછિ ૩૯૫ મી કલમમાં ઠરાવ્યું છે તરિવાય અથવા કાંઇ હસ્તદોશાની ચુક સુધારવાનિ હોય તે શિવાય,તે કોરટે તે ફેસલામાં ફેરફાર કરવો નહિ અથવા તે તપાસવો નહિ.

પરેસિડેન્સિ માજીસ્ટરેટનો ફેંસલો. ૩૭૦ પરેસિડેન્સિ માજીસ્ટરેટે આ કાયદામાંપાછળ ઠરાવેલિ રિતે ફેંસલો દફતરમાં દાખલ કરવાને બદલે, હેઠળ લખેલિ વિગત દફતરમાં દાખલ કરવી:—

(અ) મુકદમાનો અનુક્રમે ચઢતો નંબર

(બ) ગુન્હો કરયાનિ તારિખ.

(ક) ફરિયાદિ હોયતો તેનું નામ.

(ડ) તોહમતવાળા સખસનું નામ, અને (તોહમતવાળો રાણિની વિલાયતિરઈયત ન હોયતો) તેના બાપનું નામ અને રેહેવાનું ઠેકાણું.

(ઈ) જે ગુન્હા વિશે ફરિયાદ થઇ હોય અથવા જે ગુન્હો સાબિત થયો હોય તે ગુન્હો;

(ફ) તોહમતવાળાનો જવાબ અને તેની જબાનિ (જો હોયતો)

(ગ) આખરનો હુકમ;

(હ) સદરહુ હુકમનિ તારિખ; અને

(આઇ) જે મુકદમામાં તે માજીસ્ટરેટ કેદની, અથવા બસે રૂપિયાથી વતા દંડનીઅથવા એ બન્નેની, શિક્ષા કરે તે સઘળા મુકદમામાં, ગુન્હો ઠરાવ્યાનાં કાર

ઞુાની મુખ્તેસરમાં વિગત.

તોહુમતવાળાને ફેંસલોસમજાવવોતથા નકલ આપવી.

૩૭૧ તોહુમતવાળાને ફેંસલો સમજાવવો અને તેની અરજીઉ પરથિ ફેંસલાની એક નકલ, અથવા તે માગે ત્યારે બનિ શકેતો તેની પોતાની ભાષામાં, અથવા કોરટની ભાસામાં તે ફેંસલાનો તરજુમો તેને વગર ઢિલે આપવો. સમનના મુકદમા શિવાયબિજા કોઇપણ મુકદમમાં સદરહુ નકલ મફત આપવી

સેશનકોરટમાં જુરાથિં ઇનશાફ કરવામાં આવે તેમાં તોહુમતવાળો માગેતો જુરિને આપેલા આ દેશનાં મથાળાની એક નકલ તેને વગર ઢિલે અને મફત આપવી.

જે સખસની ઉપર મોતની શિક્ષાનોહુકમ કરયો હોય તે સખસની બાબત.

જયારે તોહુમતવાળાની ઉપર સેશનજડજમોતનિ શિક્ષાનો હુકમ કરે. ત્યારે તે જડજે તેને એ પ્રમાણે કેહેવું કે અપિલ કરવાની તમારિ મરજી હોયતો, આટલિ મુદતમાં તમારે અપિલકરવી.

ફેંસલાનો તરજુમો ક્યારે કરવો.

૩૭૨. અસલ ફેંસલો કામના કાગળોનીસાથે દફતરમાં દાખલ કરવો અને,તે અસલ ફેંસલો કોરટની ભાસ થિં જુદિ ભાસામાં લખ્યો હોય,અને તોહુમતવાળો કહે ત્યારે, કોરટની ભાસામાં તેનો તરજુમોકરિને સદરહુ દફતરમાં દાખલ કરવો જોઇએ.

શેશનકોરટઠેરાવનિ તથાશિક્ષાના હુકમ નિનકલજીલ્લા માજીસ્ટરેટનિ ઉપર મોકલવો.

૩૭૩. સેશનકોરટે જે મુકદમાનો ઇનશાફ કરયો હોય તે મુકદમામાં, તે કોરટે પોતાના ઠરાવનિ તથા (જો હોયતો) શિક્ષાના હુકમની એક નકલ જે જીલ્લા માજીસ્ટરેટનિ હકુમતની સ્થાનિક હદમાં ઇનશાફ કરયો હોય, તેજીલ્લા માજીસ્ટરેટનો ઉપર મોકલવી

બાબ ૨૭ મો.

શિક્ષાના હુકમ મંજુર કરવા માટે મોકલવા બાબત.

સેશનકોરટેમોતની શિક્ષાનો હુકમ(મંજુર થવા માટે)મોકલવા બાબત

૩૭૪. જયારે સેશનકોરટ મોતનિ શિક્ષાનો હુકમ કરે, ત્યારે ચલાવેલાં કામનાં કાગળપત્રહાઇકોરટમાં મોકલવા જોઇએ, અને તે શિક્ષાનો હુકમ હાઇકોરટે મંજુર કરયા વગર અમલમાં લાવો નહિં.

ટીકા—જે બયરીએ પોતાનાં નવાં જન્મેલાં બે બાળકને મારી નાંખ્યાં તેને સેસન જડજે મોતની શિક્ષાનો હુકમ કરયો હાઇકોરટે તે હુકમ ફેરવ્યો એટલા સબબ ઉપરથી કે કાયદા બાંધનારી સભાએ બે સજાઓનો ઠરાવ કરતાં ખુનમાં પણ દરજજા રેહેલા છે એમ કબુલ કરયું છે. બાળકનો જન્મ થયા પછી તરતજ સ્ત્રીના દુખ ઉપર વિચાર કરતાં અને આવા પ્રકારના કૃત્ય અને ચોરી તથા વેરને સારૂ જાણી બુઝીને કરેલા ખુનમાં થતી નિતી પ્રકૃતીનો મુકાબલો કરતાં હાઇકોરટે ઠરાવ્યું કે જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષા કરવી. તે યોગ્ય શિક્ષા છે—રાણી વિરૂધ બીરાઇ, મદ્રાસ જુરીસ્ટ, વા ૭ પ્ર ૨૯૬

જ્યારે મારી નાંખવાનો ઇરાદો ન હોય, પણ ફકત પ્રાણઘાતક હથિયારથી બે પ્રવાહી

હુમલો કરી શરીરને સઈફ્રીના નિયમ મુજબ ઘણું કરી મોત થાય એવું નુકશાન પોહોચાડયું હોય ત્યારે મોતની શિક્ષા ન કરવી જોઇએ--રાણી વિરૂધ્ધ આયાઝ શખ. વીકલી રીપોટ ૫ ૫ પ્ર ૨૦

જ્યાં એક માણુસની બેહેને બીજા સાથે અયોગ્ય દોસ્તી કરી હતી અને તેના ભાઈએ તેને તેના યારની સંગાથે સુતી દીઠી અને તેમને બંનેને મારી નાંખ્યાં અહીઆં ચીફ કોરટે સમુદ્રપારની શિક્ષાનો હુકમ ઠરાવ્યો--રાજ વિરૂધ્ધ અહમદ ૧ રેકરડ ક્રી જજમેન્ટ ૧૦૪

જે કેસમાં મોતની સજા થઇ હોય તેવા કેસ સિવાય બીજા કોઇ કેસમાં હાઈકોરટની મજુંરી લેવાની જરૂર નથી--રાણી વિરૂધ્ધ અમાન અ હા કો રી ૫ ૫ પ્ર ૧૩૦

વધારે ચોકરી કરવાનું અથવા વધારે પુરાવો લેવાનુ ફરમાવવાનો અધિકાર.

૩૭૫ જ્યારે તે ચલાવેલાં કામનું દફતર હાઇકોરટમાં મોકલવામાં આવે ત્યારે જો હાઈકોરટ એમ ધારે કે જે સખસની ઉપર ગુન્હો ઠરયો છે તે સખસ તકસોરવાર છે કે બીન તકસીરવાર છે એ વિશેની ફલાણી બાબત સારૂ વધારે ચોકસી કરવી જોઈએ, અથવા વધારે પુરાવો લેવો જોઈએ, તો તે સદરહુ ચોકસી જાતે કરવાને અથવા સદરહુ પુરાવો જાતે લેવાને અથવા તે ચોકસી કરવાનું અથવા તે પુરાવો લેવાનું સેશન કોરટને ફરમાવવાને મુખત્યાર છે.

જ્યુરરોની અથવા આસેસરોની સમક્ષ સદરહુ ચોકસી કરવી નહિ અથવા સદરહુ પુરાવો લેવો નહી, અને હાઈકોરટ બીજી રીતનો હુકમ ન કરે તો, જે સખસનો ઉપર ગુન્હો ઠરયો હોય તે સખસને તે ચોકસી કરતી વખતે અથવા તે પુરાવો લેતી વખતે હાજર નહી રાખશે તો ચાલશે.

જ્યારે હાઇકોરટે તે ચોકસી કરી નહી હોય તથા તે પુરાવો જો હોય તો લીધો ન હોય ત્યારે તે ચોકસીના પરિણામનું તથા તે પુરાવાનું સરટીફીકેટ તે કોરટને લખી જણાવવું.

શિક્ષાનો હુકમ બાહાલ કરવાનો અથવા ગુન્હાની સાબિતીનો ઠરાવ રદ કરવાનો હાઈકોરટનો અખત્યાર.

૩૭૬ જે મુકદમો ૩૭૪ મી કલમ પ્રમાણે મોકલ્યો હોય, તે મુકદમાનો ઇનસાફ આસેસરોની મદદથી અથવા જ્યુરીથી કરેલો હોય તે મુકદમામાં હાઈકોરટ.—

(અ) શિક્ષાનો હુકમ બાહાલ કરવા અથવા બીજી જે શિક્ષાનો હુકમ કરવાનો કાયદાથી અધિકાર હોય તે શિક્ષાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે, અથવા

(બ) ગુન્હાની સાબિતીનો ઠરાવ રદ કરવાને તથા જે ગુન્હો તોહમતવાળાની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ સેશનકોરટ કરી શકે તેવો કોઇ ગુન્હો તેની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાને અથવા તેજ તોહમત બાબત અથવા સુધારેલાં તોહમત બાબત નવેસરથી ઇનસાફ કરવાનું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે, અથવા

(ક) તોહમવાળા સખસની ઉપર ગુન્હો ના સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાને મુખત્યાર છે. પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે અપીલ કરવા સારૂ જે મુદત આપી હોય તે

મુદત પુરી થાય ત્યાં સુધી અથવા અપીલ સદરહુ મુદતનો અંદર કરી હોય તો તે અપીલનો નિકાલ થાય ત્યાં સુધી આ કલમ પ્રમાણે મંજુરિયતનો કાંઈપણ હુકમ કરવો નહી.

મંજુરિયત ઉપર અથવા શિક્ષાના નવા હુકમ ઉપર બે જડજે સહી કરવી.

૩૭૭ એ પ્રમાણે મોકલેલા દરેક મુકદમામાં તે શિક્ષાના હુકમની મંજુરીયત અથવા હાઈકોરટ જેનવો શિક્ષાનો હુકમ અથવા (બીજો) હુકમ કરે તે, સદરહુ કોરટમા બે અથવા વધારે જડજો હોય ત્યારે તેમાંના ઓછામાં ઓછા બે જડજોએ કરવો જોઈએ, કહેવો જોઈએ અને તેની ઉપર સહી કરવી જોઈએ.

મતભેદ પડે ત્યારે કેમ કરવું.

૩૭૮ જ્યારે સદરહુ પ્રકારના કોઈપણ મુકદમાની સુનાવણી જડજોની બેન્ચ આગળ થાય અને સદરહુ જડજોના બે પક્ષ થઈને તે બેઉ પક્ષનાં સરખા મત પડે ત્યારે તેઓના મત સુધાં તે મુકદમો બીજા કોઈ જડજની પાસે મુકવો, અને સદરહુ જડજે પોતાને યોગ્ય લાગે એવી તપાસણી તથા સુનાવણી કરયા પછી પોતાનો મત આપવો, અને સદરહુ મતને અનુસરીને ફેસલો અથવા હુકમ થવો જોઈએ.

મંજુર થવા માટે હાઈકોરટમાં મોકલેલા મુકદમામાં કેવી રીતે કામ ચલાવવું.

૩૭૯ મોતનો શિક્ષાનો હુકમ મંજુર થવા સારૂ સેશન કોરટ જે મુકદમા હાઈકોરટમાં મોકલે તે મુકદમામાં હાઈકોરટ મંજુરિયતનો અથવા બીજો હુકમ કરે ત્યાર પછી હાઈકોરટના યોગ્ય અમલદારે તે હુકમની એક નકલ ઉપર હાઈકોરટની મોહોર કરીને પોતાના હોદ્દાની સહી કરીને તે નકલ સેશન કોરટને વગર ઢીલે મોકલી દેવી.

આસિસ્ટંટ સેશન જડજે અથવા ૩૪ મી કલમ પ્રમાણે ચાલનારા માજીસ્ટરેટ જે શિક્ષાનો હુકમ કરે તેની મંજુરિયત બાબત.

૩૮૦ જે શિક્ષાનો હુકમ આસિસ્ટંટ સેશન જડજે અથવા ૩૪ મી કલમ પ્રમાણે ચાલનારા કોઈ જીલ્લા માજીસ્ટરેટે કરયો હોય તે શિક્ષાનો હુકમ મંજુર થવા સારૂ સેશન જડજની પાસે મોકલવામાં આવે, ત્યારે સદરહુ સેશન જડજ.

(અ) તે શિક્ષાનો હુકમ મંજુર કરવાને અથવા બીજી જે શિક્ષાનો હુકમ નીચલી કોરટ કરી શકત તે શિક્ષાનો બીજો કાંઈપણ હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે; અથવા

(બ) ગુન્હાની સાબિતીનો ઠરાવ રદ કરવાને, તથા જે ગુન્હો તોહમતવાળાની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ નીચલી કોરટ કરી શકત તે ગુન્હો તેની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાને, અથવા તેજ તોહમત બાબત અથવા સુધારેલાં તોહમત બાબત નવેસરથી ઈનસાફ કરવાનું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે; અથવા

(ક) તોહમતવાળાની ઉપર ગુન્હો ના સાબિત થયાનો ઠરાંવ કરવાને મુખત્યાર છે, અથવા

(૬) તોહમતવાળો તકસીરવાર છે કે બિન તકસીરવાર છે એ વિશેની ફેસાણી બા બતસર વધારે ચોકસી કરવાની અથવા વધારે પુરાવો લેવાની જરૂર છે એમ તેને લાગે તો, તે પોતાની જાતે સદરહુ ચોકસી કરવાને અથવા સદરહુ પુરાવો લેવાને મુખત્યાર છે, અથવા તે ચોકસી કરવાનું અથવા તે પુરાવો લેવાનું ફ રમાવવાને મુખત્યાર છે.

સેશન કોરટ બીજી રીતનો હુકમ ન કરે તો, જે શખસની ઉપર ગુન્હો ઠરયો હો તે સખસને સદરહુ ચોકસી કરતી વખતે અથવા પુરાવો લેવાતી વખતે હાજર નહિ રાખશે તો ચાલશે અને તે શિક્ષાનો હુકમ આસિસ્ટંટ સેશન જડજે મોકલ્યો હોય ત્યારે જુરરોની અથવા આસેસરોની સમક્ષ સદરહુ ચોકસી કરવી નહિ અથવા સદરહુ પુરાવો લેવો નહી.

જ્યારે સેશન કોરટે તે ચોકસી કરી નહિ હોય અને તે પુરાવો જો હોય તો લી ધો નહિ હોય ત્યારે સદરહુ ચોકસીનું તથા પુરાવાનું પરિણામ સરટીફીકેટ સાથે તે કોરટને લખી જણાવવું.

બાબ ૨૮ મો.

અમલમાં લાવવા બાબત.

૩૭૯ મી કલમ પ્રમાણે કરેલો હુકમ અમલમાં લાવવા બાબત

૩૮૧ સેશન કોરટે મોતની શિક્ષાનો હુકમ કરયો હોય તે મંજુર થવા સારૂ હાઈકોરટની પાસે મોકલ્યો હોય ત્યારે, તે ઉપરથી હાઈકોરટ જે મંજુરિયતનો અથવા બીજો હુકમ કરે તે પોહોંચેથી સદરહુ સેશન કોરટે વારંટ કાહાડીને અથવા બીજા જે ઉપાયો જરૂરના હોય તે ઉપાયો કરીને સદરહુ હુકમ અમલમાં આણાવવો.

ગરભવંતી સ્ત્રિને મોતની શિક્ષાનો હુકમ કરયો હોય તે બંધ રાખવો.

૩૮૨ જે સ્ત્રિને મોતની શિક્ષાનો હુકમ કરયો હોય તે ગરભવંતી છે એવું દેખાય તો હાઈકોરટે તે શિક્ષાના હુકમનો અમલ બંધ રાખવાનો હુકમ કરવો. અને તે શિક્ષાને બદલે જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષાનો હુકમ કરવાને હાઈકોરટ મુખત્યાર છે.

બીજા મુકદમામાં સમુદ્રપારની અથવા કેદની શિક્ષાના હુકમ અમલમાં લાવવા બાબત.

૩૮૩ જે મુકદમા બાબત ૩૮૧ મી કલમમાં ઠરાવ્યું છે તે મુકદમા સિવાય બીજા મુકદમામાં તોહમતવાળાને સમુદ્રપારની અથવા કેદની શિક્ષનો હુકમ કરયો હોય, ત્યારે તે શિક્ષાનો હુકમ કરનારી કોરટે જે તુરંગમાં તેને કેદ રાખવો હોય તે તુરંગમાં તાબડતોબ એક વારંટ મોકલવું, અને તોહમતવાળાને તે તુરંગમાં અગાઉ કેદ રાખેલો નહી હોય તો તે વારંટ સુધાં તેને તે તુરંગમાં મોકલવો.

અમલમાં લાવવા બાબતનું વારંટ કો

૩૮૪ કેદની શિક્ષાનો હુકમ અમલમાં લાવવા બાબતનું દ રેક વારંટ જે તુરંગમાં અથવા બીજી જગામાં કેદીને કેદ રા

ના નામનું કરવું. ખ્યો હોય અથવા કેદ રાખવો હોય તે તુરંગ અથવા બીજી જગા જે અમલદારના હવાલામાં હોય તે અમલદારના નામનું કરવું.

વારંટ કોની પાસે રાખવું. ૩૮૫ જ્યારે કેદીને કોઇ તુરંગમાં કેદ રાખવો હોય, ત્યારે તે વારંટ જેલરની પાસે રાખવું.

દંડ વસુલ કરવા બાબતનું વારંટ. ૩૮૬ કોઈ ગુન્હેગારની ઉપર દંડની શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવે ત્યારે તે દંડ ન આપવામાં આવે તો તે ગુન્હેગારને કેદ કરવો એમ તે શિક્ષાના હુકમમાં ફરમાવ્યું હોય તોપણ તે શિક્ષાનો હુકમ કરનારે કોરટની નજરમાં આવે તો તે સદરહુ ગુન્હેગારની કાંઈપણ જંગમ મિલકત જપ્ત કરીને તથા તે વેચીને તે દંડની રકમ વસુલ કરવાનું વારંટ કાહાડવાને મુખત્યાર છે.

સદરહુ વારંટનું ફળ ૩૮૭ સદરહુ વારંટ સદરહુ કોરટની હકુમતની સ્થાનીક હદમાં બજાવી શકાશે અને સદરે હદની બાહાર જે જીલ્લા માજીસ્ટરેટની અથવા ચીફ પરેસીડેન્સી માજીસ્ટરેટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં સદરહુ પ્રકારની કાંઈપણ મિલકત જડે તે જીલ્લા માજીસ્ટરેટ અથવા ચીફ પરેસીડેન્સી માજીસ્ટરેટ તે વારંટની પાછળ શેરો કરશે એટલે તે વારંટ ઉપરથી તે મિલકત જપ્ત કરીને વેચી શકાશે.

કેદની શિક્ષાનો હુકમ અમલમાં લાવવાનું બંધ રાખવા બાબત ૩૮૮ કેઇ ગુન્હેગારની ઉપર માત્ર દંડનીજ શિક્ષાનો અને તે દંડ ન આપે તો કેદની શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવ્યો હોય અને ૩૮૬ મી કલમ પ્રમાણે કોરટ વારંટ કાહાડે, ત્યારે તે કોરટને એવો અધિકાર છે કે તે કોરટ કેદની શિક્ષાનો હુકમ બજાવવાનુ મોકુફ રાખે અને સદરહુ વારંટના રિટરન માટે મુકરર કરેલે દિવસે સદરહુ કોરટની આગળ હાજર થવાની સરતનું એક ખત, તે કોરટને દુરસ્ત લાગે તે પ્રમાણે જામીન સાથે કે વગર જામીને, તે ગુન્હેગાર પોતાની સહી સાથે કરી આપે એટલે તેને છુટો કરે, અને સદરહુ રિટરન સારૂ દિવસ મુકરર કરવો તે જે વખતે તે ખત કરી આપવામાં આવે તે વખતથી પંદર દિવસ કરતાં વધારે લાંબી મુદતનો નિમવો નહી જોઇએ; અને તે દંડ વસુલ ન થાય તો તે કેદની શિક્ષાનો હુકમ તાબડતોબ બજાવવો એવું ફરમાવવાનો અધિકાર તે કોરટને છે.

વારંટ કાહાડવાનો કોને અખત્યાર છે. ૩૮૯ જે જડજે અથવા માજીસ્ટરેટે શિક્ષાનો હુકમ કરયો હોય તે જડજને અથવા માજીસ્ટરેટને અથવા તેના હોદા ઉપર જે સ્થાપન્ન થાય તેને તે શિક્ષાનો હુકમ અમલમાં લાવવા બાબતનું દરએક વારંટ કાહાડવાનો અખત્યાર છે.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૩૦૭ ના છેલા પેરેગ્રાફને મળતી છે, વારંટ કાઢવાને કોનો અધિકાર છે. તેને માટે આ કલમ છે.

કેદીને દંડની સજા થઈ હોય તો તે દંડ વસુલ કરવાનું વારંટ એ પ્રકારે કાઢવું જોઈએ

એ જડજ અથવા માજીસ્ટરેટની બદલી થાય તો જે બદલે આવે તેણે વારંટ કાહાડવું જોઇએ. પણ જે કોરટ દંડ વસુલ કરે તે કોરટ દંડ કરનારી હોવી જોઇએ--ચંદરકુમાર મીતર વિરૂધ્ધ મધુ સુધનરાય. વીકલી રીપોર્ટ ૯ પ્ર ૫૦

ફકત ફટકા મારવાની શિક્ષાનો હુકમ અમલમાંલાવવાબાબત

૩૯૦ જ્યારે તોહોમતવાળાની ઉપર ફકત ફટકા મારવાની શિક્ષાનો હુકમ ફરવામાં આવે, ત્યારે કોરટ ફરમાવે તેવી જ ગાએ તથા વખતે તે શિક્ષાનો હુકમ અમલમાં લાવવો.

કેદ શિવાય વળી ફટકા મારવાની શિક્ષાનો હુકમ અમલમાં લાવવા બાબત.

૩૯૧ જે મુકદમામાં અપીલ ચાલી શકતી હોય તે મુકદમામાં તોહોમતવાળાની ઉપર કેદ શિવાય વળી ફટકા મારવાની શિક્ષાનો હુકમ કરયો હોય, ત્યારે તે શિક્ષાના હુકમની તારીખથી પંદર દીવસ સુધી, અથવા તે મુદતમાં અપીલ કરી હોય તો તે શીક્ષાનો હુકમ અપીલ કોરટ મંજુર કરે ત્યાં સુધી તે ફટકા મારવા નહી; પણ પંદર દીવસ થયા પછી જેમ બને તેમ જલદીથી, અથવા અપીલ કરી હોય તો શીક્ષાનો હુકમ મંજુર કરયાનો અપીલ કોરટનો હુકમ આવી પોંહોચ્યા પછી જેમ બને તેમ જલદીથી તે ફટકા મારવા.

જડજ અથવા માજીસ્ટરેટ તે ફટકા પોતાના દેખતાં મારવાનો હુકમ ન કરે તો જે અમલદારના હવાલામાં બંદીવાન હોય તે અમલદારના દેખતાં તે ફટકા મારવા.

* ટીકા--કોઇ ગુન્હેગારને સેશન જડજે એક વરસની સખત મજુરીની કેદની શિક્ષાકરી તેમા છુટવાના અગાઉ એક હપતા ઉપર ૩૦ ફટકા મારવા એવી શિક્ષા કરી હતી તે કામમાં એ ફટકાની શિક્ષાનો અમલ એકદમ કરવો એવો હાઇકોરટે હુકમ કરયો કેમકે ફટકા મારવાની શિક્ષા અમલમાં લાવવાનું મુલતવી રાખવાનો ઠરાવ કરવો તે સને ૧૮૬૪ના આકટ ૬ ની કલમ ૯ ના ઠરાવથી ઉલટો છે. સરકાર વિરૂધ્ધ જમાલ વલદે નાનુભાઇ મુંબાઇ હાઇકોરટનો ઠરાવ તા૦ ૨૨ ડીસંબર સને ૧૮૭૦

ફટકા મારવાની સજા કરવાની જવાબદારી જે અમલદારપરછે તે અમલદારે તે સજા કાયદામાં જણાવેલી મુદતે પુરી થતાંજ આપવી જોઇએ એવું જુના ફી પરો કો ક. ૩૧૦ (આ.ક ૩૯૧) મુજબ તે અમલદારનું કામ છે પરંતુ જો કોઇ આકસ્મિક બનાવથી અથવા ગફલતથી અથવા જાણી જોઇને (પોતાનું) કામ નહીં કરવાથી આ હુકમ અમાન્ય કરયો હોય તો તેથી કરીને કેદીનો પોતાની જવાબદારીમાંથી છુટકારો કોઇપણ રીતે થતો નથી. અધુરી રહેલી સજા અમલમાં લાવવી જોઇએ. સજાનું વારંટ કોરટના અધિકારમાંનું નથી એવું હોવા સિવાય તે વારંટ અમલમાં લાવવાને સને ૧૮૭૪ ના મુંબાઇના આકટ ૨ ની ક ૩૦ મુજબ જેલર જવાબદાર છે. વારંટ અમલમાં લાવવાને કોઇ વાતની હરકત જેલરને આવે તો એવો રિપોરટ જે કોરટમાં તે વારંટ નિકળયું હોય તે કોરટને તેણે કરવો. સરકાર વિરૂધ્ધ મોહાદુ ગોપાળ મું હા કો નો ઠરાવ તા૦ ૫ અગસ્ટ સને ૧૮૭૮

આગળના કામમાં ફો ક્રી કા ની કલમ ૩૭૯ મુજબ સાધારણ ચોરી માટે કેદની સજા ભોગવી ગયો હોય અને પાછળથી કલમ ૩૮૦ મુજબ રહેવાના ઘરમાંથી ચોરીનું તોહોમત આવે તો તેને કેદની સાથે ફટકાની સજા થઇ શકે નહી--રાણી વિરૂધ્ધ આંગ્રાવલધ સમરીયા મુંબાઇ હાઇકોરટ રીપોટ વા ૭ પ્ર ૬૮

કેદની સજા પુરી થએ ફટકાની સજાનો અમલ કરવો એવું ફેંસલામાં ફરમાવવું તે વાજબી નથી--રાણી વિરૂધ્ધ સૈખ હુસેન વલદે સદરૂદીન મુંબાઇ હાઇકોરટનો ઠરાવ તા૦

૧૩ નવેમ્બર સને ૧૮૭૨

શિક્ષા કરવાની રીત. ૩૯૨. સોળ વરસની ઉમરનો અથવા તે કરતાં વતી ઉમરનો સખસ હોય ત્યારે જેનો વ્યાસ અરધા ઇંચ કરતાં ઓછો ન હોય એવી ઝીણી નેતર વડે સ્થાનિક સરકાર ફરમાવે તે રીતે અને શરીરના તે ભાગ ઉપર ફટકા મારવા, અને સોળ વરસ કરતાં ઓછી ઉમરનો માણસ હોય તો ઝીણી નેતરવડે નિશાળમાં શિક્ષા કરેછે તે રીતે ફટકા મારવા.

કેટલા ફટકામારવા તેની હદ. કોઇપણ પ્રસંગે સદરહુ શિક્ષા ૩૦ ફટકા કરતાં વતિ હોવીનહિ જોઇએ.

ફટકે ફટકે અમલમાં લાવવો નહી. ૩૯૩. ફટકા મારવાની શિક્ષાનો કોઇપણ હુકમ ફટકે ફટકે અમલમાં લાવવો નહી. અને હેઠળ લખેલા સખસોમાંના કોઇપણ સખસને ફટકા મારવાની શિક્ષા કરી શકાશે નહી [એટલે]–

માફી. (અ) સ્ત્રિઓને,

(બ) જે મરદોની ઉપર મોતની અથવા સમુદ્રપારની અથવા સાસનિક દાસત્વની અથવા પાંચવરસકરતાં વતી મુદતની કેદનીશિક્ષાનોહુકમ કરયો હોય તેમરદોને

(ક) જે મરદો પિસતાલીસ વરસ કરતાં વતી ઉમરના છે એવું કોરટને લાગતું હોય તે મરદોને,

ગુન્હેગારની પ્રકૃતિ ઠીકનહિહોયતો ફટકા મારવા નહિ. ૩૯૪. ફટકા મારવાની શિક્ષા ખમવા લાયક ગુન્હેગારની પ્રકૃતિ છે, એવો દાખલો વઇદક અમલદાર હાજર હોય તો તેણે આપ્યા વગર અથવા વઇદક અમલદાર હાજર નહી હોયતો માજીસ્ટરેટ અથવા અમલદાર હાજર હોય તેની નજરમાં એ પ્રમાણે આવ્યા વગર સદરહુ શિક્ષા કરવી નહી

ફટકામારવાનું મોકુફ રાખવું. ફટકા મારવાની શિક્ષાનો હુકમ અમલમાં આવતો હોય ત્યારે બાકી રહેલો શિક્ષા ખમવા લાયક ગુન્હેગારની પ્રકૃતિ નથી એવો દાખલો વઇદક અમલદાર આપે, અથવા માજીસ્તરેટ અથવા અમલદાર હાજર હોય તેની નજરમાં એ પ્રમાણે આવેતો ફટકા મારવાનું છેક મોકુફ રાખવું

૩૯૪ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા કરાતી નહિ હોયત્યારે કેમ કરવું. ૩૯૫. ૩૯૪ મી કલમ પ્રમાણે ફટકા મારવાની શિક્ષાનો હુકમ મુદ્દલ અથવા થોડો ઘણો અમલમાં આણ્યો નહિ હોય એવે કોઇપણ પ્રસંગે જે કોરટે તે શિક્ષાનો હુકમ કરયો હોય તે કોરટ તે હુકમ દુરસ્ત કરે ત્યાં સુધી ગુન્હેગારને કેદમાં રાખવો, અને સદરહુ કોરટની નજરમાં આવેતો તે સદરહુ શિક્ષા માફ કરવાને મુખત્યાર છે, અથવા ફટકા મારવાને બદલે અથવા ફટકા મારવાની જેટલી શિક્ષાનો હુકમ અમલમાં આણ્યો નહિ હોય તેટલી શિક્ષાને બદલે બાર મહિના સુધીની હરકોઇ મુદતની કેદની શિક્ષાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે, અને આ

ફટકા મારવાને બદલે કરેલી શિક્ષા તેજ ગુન્હા બાબત ગુન્હેગાર ઉપર કાંઇપણ બીજી શિક્ષા કરી હશે તે શિક્ષા ઉપરાંત થઇ શકશે.

કાયદા પ્રમાણે જેટલી મુદતની કેદની શિક્ષાને તોહમતવાળો લાયક હોય તેટલી મુદત કરતાં અથવા કોરટને જેટલી મુદતની કેદનો શિક્ષા કરવાનો અધીકાર હોય તેટલી મુદત કરતાં વધતી મુદતની કેદની શિક્ષા કરવાનો અધીકાર તે કોરટને આ કલમ માંહેના કોઇપણ મજકુરથી છે એમ સમજવું નહી

ફરારી થયેલા ગુન્હેગારની ઉપર શિક્ષાના હુકમઅમલમાં લાવવાબાબત.

૩૯૬. જ્યારે કોઈ ફરારી થયેલા ગુન્હેગારની ઉપર આ કાયદા પ્રમાણે શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવે, ત્યારે જો સદરહુ શિક્ષા મોતની, દંડની અથવા ફટકા મારવાની હોય તો આ કાયદામાં પાછળ કહેલા ઠરાવોને અનુસરીને તે તાબડતોબ અમલમાં આવશે, અને જો સદરહુ શિક્ષા કેદની સાસનિકદાસત્વની અથવા સમુદ્રપારની હોયતો, તે હેઠળ લખેલી કાનુનો પ્રમાણે અમલમાં આવશે એટલે—

જ્યારે નવી શિક્ષા ગુન્હેગાર ફરારી થયો ત્યારે જે શીક્ષા તે ભોગવતો હતે તે કરતાં વધારે સખત પ્રકારની હોય, તો તે નવી શીક્ષાનો હુકમ તાબડતોબ અમલમાં આવશે.

જ્યારે નવી શીક્ષા તે ગુન્હેગાર ફરારી થયો ત્યારે જે શીક્ષા તે ભોગવતો હતો તે કરતાં વધારે સખત પ્રકારની ન હોય, ત્યારે તે ગુન્હેગાર ફરારીથયોતે વખતે તેની આગલી શીક્ષાની જેટલી મુદત બાકી રહેલી હોય તેટલી બીજી મુદત સુધી તેણે કેદ અથવા સાસનોકદાસત્વ, અથવા સમુદ્રપાર, જેમ હોય તેમ, ભોગવ્યા પછી તે નવી શીક્ષાનો હુકમ અમલમાં આવશે.

ખુલાસો=આ કલમનાં કારણ સારૂ—

(અ) સમુદ્રપારની અથવા તાસનોદાસત્વની શીક્ષા કેદની શીક્ષા કરતાં વધારે સખત છે એમ સમજવું

(બ) એકાંત કેદ સાથે કેદની શીક્ષા એકાંત કેદ વગર તેજ પ્રકારની કેદની શીક્ષા કરતાં વધારે સખત છે એમ સમજવું, અને

(ક) સખ્ત મજુરી સાથે કેદની શીક્ષા, એકાંત કેદ સાથે કે એકાંત કેદ વગર આસાન કેદની શીક્ષા કરતાં વધારે સખ્ત છે એમ સમજવું.

ગુન્હેગાર શીક્ષા ભોગવતો હોય તેને બીજા ગુન્હા બાબતશીક્ષા.

૩૯૭ કોઇ સખસ કેદની સાસનીકદાસત્વની અથવા સમુદ્રપારની શીક્ષા ભોગવતા હોય તેવામાં તેની ઉપર કેદની સાસનીકદાસત્વની અથવા સમુદ્રપારની શીક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવે ત્યારે તેની ઉપર આગળ થયેલા શીક્ષાના હુકમમાં ફરમાવેલી કેદની, સાસનીકદાસત્વની અથવા સમુદ્રપારની શીક્ષાની મુદત પુરી થયેથી સદરહુ કેદની શાસનીકદાસત્વની અથવા સમુદ્રપારની શીક્ષા શરૂ થશે.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે જો તે સખસ કેદની શીક્ષા ભોગવતો હોય અને તેને એ પ્રમાણે પછવાડેથી ગુન્હેગાર ઠેરવીને કરેલી શીક્ષા સમુદ્રપારની હોય, તો તે કોર ટની નજરમાં આવેતો આ બીજી શીક્ષાના હુકમનો અમલ તુરત શરૂ થાય એવું ફર માવવાને અથવા તે સખસને આગળ કરેલી કેદની શીક્ષાની મુદત પુરી થયેથી તે શરૂ થાય એવું ફરમાવવાને કોર્ટ મુખ્ત્યાર છે.

૩૯૬ મી તથા ૩૯૭ મી કલમો બાબત વિ શેષ ઠરાવ.

૩૯૮. ૩૯૬ મી અથવા ૩૯૭ મી કલમ માંહેના ઠરાવ ઉપ રથી એમ સમજવું નહી કે કોઈપણ સખસ તેના આગલા કે પાછલા સાબિત થયેલા ગુન્હાને માટે જે શિક્ષાને લાયક થ યો હોય તે શિક્ષાના કોઈપણ ભાગમાંથી તે સખસ બચોજશે

નાનીઉમરના ગુન્હેગા રોને સન્મારગ પ્રવરત શાળામાંકેદ કરવા બા બત.

૩૯૯ જ્યારે સોળ વરસ કરતાં ઓછી ઉમરના કોઈપણ સખસની ઉપર કોઈપણ ગુન્હા માટે કોઈપણ ફોજદારી કોરટ કેદની શિક્ષાનો હુકમ કરે ત્યારે તેને ફોજદારી તુરંગમાં કેદ કરવાને બદલે હેઠળ લખેલા પ્રકારની કોઈપણ સન્મારગ પ્રવ રતકશાળામાં કેદ રાખવો એવો હુકમ કરવાને તે કોરટ મુખ્ત્યાર છે, એટલે કેદ રાખવાની લાયક જગા દાખલ જે સન્મારગ પ્રવરતકશાળા સ્થા નિક સરકારે કાહાડી અને જેમાં ઘટિત કેળવણી આપવાના તથા કાંઈ ઉપયોગી ધં ધો શિખવાનાં સાધન હોય, તેવી સન્મારગ પ્રવરતકશાળામાં, અથવા સન્મારગ પ્રવર તકશાળામાં કેદ કરેલા સખસોને કેળવણી આપવા તથા શિખવા સંબંધી સ્થાનિક સ રકાર ફરમાવે એવા નિયમ પ્રમાણે ચાલવાને રાજી હોય એવા કોઈ સખશે જે સન્મા રગ પ્રવરતકશાળા રાખેલી હોય તેમાં કેદ કરવો એવો હુકમ કરવાને તે કોરટ મુખત્યારછે.

આ કલમ મુજબ કેદ કરેલા સઘળા સખસોને ઉપર મુજબ ઠરાવેલા નિયમો લાગુ પડશે.

શિક્ષાનો હુકમ અ મલમાંલાવ્યાપછીવા રંટ પાછું મોકલવા બાબત.

૪૦૦. જ્યારે કોઈ શિક્ષાનો હુકમ પુરેપુરો બજી રહે, ત્યારે તે બજાવનાર અમલદારે, તે શિક્ષાનો હુકમ શી રીતે બજાવ્યો છે તે વિશે પોતાની સહિ સાથેનો તે વારંટની પાછળ શેરો કરીને તે વારંટ જે કોરટમાંથી નિકળયું હોય તે કોરટમાં પાછું મો કલી દેવું.

બાબ ૨૯ મો.

શિક્ષા મોકુફ રાખવા, માફ કરવા તથા બદલવા બાબત.

શિક્ષા મોકુફ રાખવા નોઅગવામાફકરવાનો અધિકાર.

૪૦૧. જ્યારે કોઈપણ સખસની ઉપર કાંઈ ગુન્હા બાબત શિક્ષાનો હુકમ કરયો હોય ત્યારે કોઈપણ વખતે બિન શરતે, અથવા જે સખસની ઉપર શિક્ષાનો હુકમ કરયો હોય તે સખ સ કબુલ કરે એવી કાંઇ શરત કરીને તેની ઉપર જે શિક્ષાનો

હુકમ કરયો હોય તે અમલમાં લાવવાનું મોકુફ રાખવાને અથવા જે શિક્ષાનો હુકમ તેની ઉપર કરેલો હોય તે સઘળી શિક્ષા અથવા તેમાંનો કોઈપણ ભાગ માફ કરવાને ગવરનર જનરલ ઈનકાંઉન્સિલ અથવા સ્થાનિક સરકાર મુખ્ત્યાર છે.

જયારે કોઇ શિક્ષા મોકુફ રાખવા અથવા માફ કરવા શારૂ ગવરનરજનરલ ઈન કાંઉનસિલને અથવા સ્થાનિક સરકારને અરજી કરવામાં આવે; ત્યારે જે કોરટની આ ગળ અથવા જે કોરટે ગુન્હાની સાબિતિનો ઠરાવ કરયો હોય અથવા મંજુર કરયો હોય તે કોરટના પ્રમુખ્ય જડજને, ગવરનર જનરલ ઈનકાંઉનસિલ અથવા સ્થાનિક સરકાર. જેમ હોય તેમ, એવું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે કે તે અરજી કબુલ કરવી જોઈએ કે નાકબુલ કરવી જોઈએ તે તે વિશે તમારો મત તથા તે મતના કારણજણાવો

જે સખસના લાભમાં કોઇ શિક્ષા મોકુફ રાખી હોય અથવા માફ કરી હોય તે સખસ ગવરનર જનરલ ઈનકાંઉસીલે અથવા સ્થાનિક સરકારે જે શરતો ઠરાવી હોય તે શરતો પાળવાને ચુકે તો સદરહુ શિક્ષા મોકુફ રાખવાનો અથવા માફ કરવાનો હુકમ રદ કરવાને ગવરનર જનરલ ઇનકાંઉનસિલ અથવા સ્થાનિક સરકાર જેમ હોય તેમ મુખત્યાર છે, અને તે પછી જો સદરહુ સખસ છુટો હોય તો, તેને કોઈપણ પોલિસ અમલદાર વગર વારંટે પકડવાને મુખ્ત્યાર છે, અને બાકી રહેલા ભાગની શિક્ષા ભોગવવા માટે તેને પાછો કેદમાં મોકલવાનો અધિકાર છે.

શિક્ષા માફ કરવાનો અથવા મોકુફ રાખવાનો અથવા મુલતવી રાખવાનો અથવા ઓછી કરવાનો મલિકામાઆઝમાને અધિકાર છે તે અધિકારને આ કલમ માંહેના કોઈપણ મચકુરથી બાધ આવેછે એવું સમજવું નહિ.

શિક્ષા બદલવાનો અધિકાર.

૪૦૨. જે સખસની ઉપર શિક્ષાનો હુકમ કરયો હોય તે સખસની સંમતિ વગર ગવરનર જનરલ ઈન કાંઉનસિલ અથવા સ્થાનિક સરકાર હેઠળ કહેલી શિક્ષાઓમાંની કોઇપણ શિક્ષાને બદલે તે શિક્ષાની આગળ લખેલી બિજી કોઈપણ શિક્ષાનો હુકમ કરવાને મુખત્યારછે

મોત, સમુદ્રપાર, સાસનિકદાસત્વ, સખ્ત મજુરીની સાથે જેટલી મુદતની કેદની શિક્ષાનો હુકમ તે સખસની ઉપર થઈ શકત તેટલી મુદત સુધીની કેદ, તેવોજ મુદ્દત સુધીની આસાન કેદ દંડ

બાબ ૩૦ મો.

અગાઉ બીન તકશિવાર અથવા તકશિરવાર ઠરયો હોય તે બાબત.

જે સખસનીઉપર એકવખતગુન્હોસાબિતથયાનોઅથવા નાસાબિતથયાનોઠરાવથયો હોય તે સખસનોતેજગુન્હા

૪૦૩. યોગ્ય હકુમતવાળી કોઈ કોરટે કાંઇ ગુન્હા બાબત કોઈ સખસનો એક વખત ઈનશાફ કરયો હોય, અને તે ગુન્હો તેની ઉપર સાબિત થયાનો અથવા ના સાબિત થયાનો ઠરાવ કરયો હોય ત્યારે જયાં સુધી તે ગુન્હો સાબિત થયાનો અથવા ના સાબિત થયાનો ઠરાવ અમલમાં રહે ત્યાં સુધી તે સખસ તેજ ગુન્હા બાબત ફરીથી ઇનશાફને પાત્ર થશે નહિ અથવા તેની ઉપ

બાબતફરીઈનશાફ કરવો નહિ. ૨ મુકેલાં તોહમતથી કાંઇ જુદુ તોહોમત બીજા જે ગુન્હા બાબત તેની ઉપર ૨૩૬ મી કલમ મુજબ મુકી શકાત તે ગુન્હા બાબત અથવા બીજો જે ગુન્હો ૨૩૭ મી કલમ મુજબ તેની ઉપર ઠરી શકત તે ગુન્હા બાબત તેને તેજ હકિકત ઉપરથી તે સખસ ફરીથી ઇનશાફને પાત્ર થશે નહિ.

જે શખસનીઉપર કાંઈ ગુન્હો ના શાબિત થયાનો અથવા શાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય તે શખસનો આગાઉ ઈનસાફ થયો તે વખતે જે જુદા ગુન્હા બાબત તેની ઉપર ૨૩૫ મી કલમના ૧ લા પારેગ્રાફ મુજબ જુદ તોહમત મુકી શકત તેવા ગુન્હા બાબત પછી ઇનશાફ કરવાનો અખત્યાર છે.

કોઈ શખસની ઉપર કાંઈ ગુન્હો શાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય અને જે કૃત્યથી તે ગુન્હો બનેલો હોય તે કૃત્ય તથા તે ઉપરથી થયેલા પરિણામ એ બેઉ મળીને એવો એક ગુન્હો થાય કે તે સદરહુ સખસની ઉપર શાબિત થયેલા ગુન્હાથી જુદો ગુન્હો હોય ત્યારે આ છેલા કહેલા ગુન્હા બાબત તે શખસોનો પછી ઈનશાફ કરવાનો અખત્યાર હેઠળ લખેલે પ્રસંગે છે, એટલે તે શખસની ઉપર ગુન્હો શાબીત થયાનો ઠરાવ કરયો તે વખતે શદરહુ પરિણામ થયલાં નહતાં અથવા તે થયાંછે એવી કોરટને ખબર નાહતી એમ હોય તો.

કાંઈપણ કૃત્યોથી બનેલો કાંઇ ગુન્હો જે શખસની ઉપર ના શાબીત થયાનો અથવા શાબીત થયાનો ઠરાવ થયો હોય તે શખસે તેજ કૃત્યોથી બનેલો બીજો જે ગુન્હો કરયો હોય તે ગુન્હા બાબત આગળ તેની ઉપર શદરહુ ઠરાવ થયો હોય તોપણ તોહમત મુકોને તેનો ઈનશાફ કરવાનો અખત્યાર હેઠળ લખેલે પ્રસંગે છે, એટલે જે કોરટથી તેનો પ્રથમ ઈનશાફ થયો તે કોરટને તેની ઉપર જે ગુન્હાનું તોહમત પછી મુકયું તે ગુન્હાનો ઇનશાફ કરવાનો અધિકાર નાહોતો એમ હશે તો.

ખુલાસો—કોઇ ફરિયાદ કાહાડી નાખવી. અથવા ૨૪૯ મી કલમ મુજબ કામ ચલાવવાનું બંધ કરવું અથવા તોહમતવાળાને છોડી મુકવો અથવા ર૭૩ મી કલમ પ્રમાણે તોહમતનામાં ઉપર નોંધ કરવી, એ આ કલમનાં કારણ સારૂ ગુન્હો નાસાબિત થયાના ઠરાવ બરાબર નથી.

દ્રષ્ટાંતો.

(અ) અ એ ચાકર થઈને ચોરી કરી તે વિશેનાં તોહમત બાબત તેનો ઈનશાફ થયો અને તે બિન તકશિરવાર ઠરયો જયાં લગી તે ઠરાવ અમલમાં હોય ત્યાં લગી તેની ઉપર ચાકર થઈને ચોરિ કરયાનું અથવા તેની તેજ હકિકત ઉપરથિ એકલી ચોરિ કરયાનું અથવા સાપરાધ વિસ્વાસઘાત કરયાનું તોહમત પછી મુકશે નહિ.

(બ) ખુનના તોહમત બાબત અ નો ઇનશાફ થયો અને તે બિન તકશિરવાર ઠરયો અપહરણ કરવાનું તોહમત તેનિ ઉપર નહિ હતું; પણ ખુન કરયું

તે વખતે અ એ અપહરણ કરયું એવું હકિકત ઉપરથિ જણાય છે; અપ હરણ કરવાનું તોહોમત તેની ઉપર પછો મુકિને તેનો ઈનશાફ કરવાનો અખત્યાર છે.

(ક) મહાવ્યથા કરવા બાબત અ નો ઇનશાફ થયો અને તે તકશિરવાર ઠરયો. જે સખસને નુકશાન કરયું તે સખસ પછિ મરણ પામ્યો. શિક્ષણિય મનુષ્ય વધના ગુન્હા બાબત અ નો ફરીથિ ઇનશાફ કરવાનો અખત્યાર છે.

(ડ) બ નું શિક્ષણિય મનુષ્યવધ કરયાનું તોહમત અ ની ઉપર સેશનકોરટની આગળ મુકવામાં આવ્યું અને તેની ઉપર તે ગુન્હો સાબિત થયો પછી તેજ હકિકત ઉપરથી બ ના ખુન બાબત અ નો ઈનશાફ કરી શકશે નહિ.

(ઈ) બ ને બુદ્ધિપુરવક વ્યથા કરવાનું તોહમત પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેટે અ ની ઊપર મુકિને તે ગુન્હો તેની ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ કરયો. તે કામને આ કલમનો ત્રિજો પારેગ્રાફ લાગુ ન હોયતો બને બુદ્ધિપુરવક મહાવ્યથા કરવા બાબત તેજ હકિકત ઊપરથી અ નો પાછો ફરિથી ઈનશાફ કરી શકાશે નહિ.

(ફ) બ ના શરિર ઉપરથી મિલકત ચોરવાનું તોહોમત બિજા વરગના માજીસ્ટરેટે અ ની ઉપર મુકીને તે ગુન્હો તેનિ ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ કરયો પછિ તેજ હકિકત ઉપરથિં અપહરણ કરવાનું તોહમત અ ની ઉપર મુકિને તેનો ઈનશાફ કરવાનો અખત્યાર છે.

(ગ) ડ નું અપહરણ કરયાનું તોહમત પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેટે અ, બ તથા ક ની ઉપર મુકિને તે ગુન્હો તેઓની ઉપર શાબિત થયાનો ઠરાવ કરયો. પછિં તેજ હકિકત ઊપરથી ડાકાઇટિ કરયાનું તોહમત અ, બ તથા ક ની ઉપર મુકિને તેઓનો ઇનશાફ કરવાનો અખત્યાર છે.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૧૪૭ ના પેરેગ્રાફ બીજા ૧૯૫ ના ખુલાસા ૨૧૫ ના ખુલાસા બીજા અને ૪૬૦ ને મળતી છે. જે સખસની ઉપર એક વખત ગુન્હો સાબિત થયાનો અથવા ના સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો તે સખસનો તેજ ગુન્હા બાબત ફરીથી ઇનસાફ કરવો નહી તેને માટે આ કલમ છે.

જયારે પ્રથમ ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવની અગર છોડી મુકયાની તકરાર કરવામાં આવે ત્યારે એ વાત ધ્યાનમાં રાખવી કે બીજા કોઇ ઇનસાફમાં મુકેલું તોહોમત પેહેલાં, ઇનસાફની વખતે મુકેલું તેજ તોહોમત છે કે કેમ; જો બંને તોહોમતો એકજ ન હોય તો પ્રથમ ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ અથવા છોડી મુકવાનો ઠરાવ બીજા તોહોમત ઉપર ઇનસાફ થવાને અટકાવ નથી. બંને કામોમાં પુરાવો એક સરખોજ હોય તો પણ અટકાવ નથી. સરકાર વિ. દ્વારકાંનાથ દત વીકલી રીપોટ ૭ રૂ ૧૫

એક તોહોમતવાળાના ઉપર હિં. ફો કા ની ક ૩૫૨ મુજબ સાપ્રાધ બળ વાપરયાનો ગુન્હો કરયાનું તોહોમત મુકવામાં આવ્યું હતું તેમાં તે નિરદોષ ઠરયો હતો તો પછી તેને તે બાબતમાં વ્યથાનું તોહોમત રાખી શકાતું નથી. કાપટન વિરૂધ સ્મીથ વીકલી રીપો ટ ૧૬ રૂ ૩

પ્રથમ ચાલેલું ઇનસાફનું કામ કોરટની હકુમતની ખામીને લીધે અને ગેરકાયદેસર કરવામાં આવ્યું હતું તે સબબથી રદ કરવામાં આવ્યું હતું, તેથી બીજુ ઇનસાફનું કામ જે ચાલે તેને બાધ આવશે નહી રાણી વિરૂધ્ધ મથુરા પ્રસાદ પાન્ડે વીકલીરીપોર્ટ ૨ રૂ ૧૦

જયારે સેશન કોરટે એમ કહીને તોહોમતવાળાને છોડી મુકયો હોય એવા કારણથી કે જે કામ ચાલેલું છે તે તમામ અનિયમસર અને ગેરકાયદેસર ચાલ્યું છે ત્યારે તે તોહમતવાળાનો ફરી ઇનસાફ થવાને આ કલમનો કાંઇ પ્રતિબંધ નથી. રાણી વિરૂધ વહીદા વી. ૧૩ વું. રી. ક્રી. રૂ. ૪૨ વીકલી રીપોર્ટ ૧૩ પ્ર. રૂ. ૪૨.

અધિકારવાળા માજીસ્તરેટે તોહમતવાળાને અયોગ્ય રીતે ગુન્હામાંથી મુકત કીધો હોય તેવા કામમાં હાઇકોરટ પોતાનો ફરી તપાસનો અધિકાર ચલાવી હાથ ઘાલશે નહીં અને નવા ચારજ ઉપરથી ફરી ઇનસાફ કરવા વિશે હુકમ કરશે નહી (જુ. ક્રી. પરો. કો. ક. ૨૯૨) (ક. ૪૩૯) તથા ૪૯૦ (ક. ૪૦૩) એવા કામમાં જુ ક્રી પરો કો ક ૨૭૨(ક ૪૧૩) પ્રમાણે અપીલ કરવાનું સ્થાનિક સરકારે ફરમાવ્યું એ યોગ્ય ઇલાજ દેખાય છે. સરકાર વી. પીરખા જમાલ વિગરે મુંબાઇ હાઇકોરટનો ઠરાવ તા૦ ૨૧ મે સન ૧૮૭૩

ભાગ ૭ મો.

અપીલ તથા લખી મોકલવા બાબત તથા તપાસ બાબત.

બાબ ૩૧ મો.

અપીલો બાબત.

બીજી રીતે ઠરાવ્યું ન હોય તો અપીલ ચાલશે નહી.

૪૦૪ આ કાયદાથી અથવા બીજા કોઇપણ ચાલુ કાયદાથી ઠરાવ્યું હોય તે શિવાય ફોજદારી કોરટના કોઇપણ ફેંસલા અથવા હુકમ ઉપર અપીલ ચાલસે નહી.

જપ્ત કરેલી મિલકત પાછી આપવા બાબતની અરજી જેના હુકમથી નાકબુલ કરી હોય તે હુકમ ઉપર અપીલ.

૪૦૫. ૮૯ મી કલમ મુજબ મિલકત અથવા તેનાં વેચાણનું ઉત્પન્ન પાછુ આપવા બાબતની જે સખસની અરજી કોઇ કોરટે ના કબુલ કરી હશે તે સખસને તે કોરટે કરેલા શિક્ષાના હુકમ ઉપર જે કોરટમાં સામાન્ય અપીલ ચાલતી હશે તે કોરટને અપીલ કરવાનો અધિકાર છે.

સારી રીતે ચાલવા બાબત તારણ માગવાના હુકમ ઉપર અપીલ

૪૦૬. જીલ્લા માજીસ્ટરેટ અથવા પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ શિવાય બીજા કોઇ માજીસ્ટરેટે ૧૧૮ મી કલમ પ્રમાણે સારી રીતે ચાલવા બાબત તારણ આપવાનું જે સખસને ફરમાવ્યું હોય તે સખસ જીલ્લા માજીસ્ટરેટને અપીલ કરવાને મુખત્યાર છે.

બીજા અથવા ત્રીજા વરગના માજીસ્ટરેટે કરેલા શિક્ષાના હુકમ ઉપર અપીલ.

૪૦૭. બીજા અથવા ત્રીજા વરગના કોઇપણ માજીસ્ટરેટ ઇનસાફ કરીને જે સખસની ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરયો હોય તે સખસ, અથવા ૩૪૯ મી કલમ પ્રમાણે બીજા વરગના કોઇ પેટા ટુકડી માજીસ્ટરેટે જે સખસની કુ

પર શિક્ષાનો હુકમ કરયો હોય તે સખ્સ, જીલ્લા માજીસ્ટરેટ ને અપીલ કરવાને મુખત્યાર છે.

પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેટની પાસે અપીલો મોકલવા બાબત

આ કલમ પ્રમાણે કોઇપણ અપીલ અથવા સદરહુ પ્રકારના કોઇપણ વરગની અપીલો જીલ્લા માજીસ્ટરેટના તાબામાહેના પેહેલા વરગના જે માજીસ્ટરેટને સદરહુ અપીલો સાંભળવાનો અધિકાર સ્થાનિક સરકારે આપ્યો હોય તે માજીસ્ટરેટે સાંભળવી એવું ફરમાવવાને જીલા માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે, અને તે ઉપરથી સદરહુ અપીલ અથવા સદરહુ વરગની અપીલો તે તાબામાંહેના માજીસ્ટરેટને કરવી, અથવા તે જીલ્લા માજીસ્ટરેટને કરવામાં આવી ચુકી હોય તો તે સદરહુ પ્રકારના તાબામાંહેના માજીસ્ટરેટ પાસે મોકલવી. એ પ્રમાણે કરેલી અથવા મોકલેલી કોઇપણ અપીલ અથવા કોઇપણ વરગની અપીલો સદરહુ માજીસ્ટરેટની પાસેથી લઇ લેવાને જીલ્લા માજીસ્ટરેટ મુખત્યાર છે.

ટીકા--સરકાર જાહેરનામાથી એવું ફરમાવે કે કલેકટરની ગેરહાજરીમાં અમુક આસીસ્ટંટ કલેકટર ફોજદારી બાબતમાં એ ઇલાકાનો મુખ્ય અમલદાર ગણાશે એ મુખ્ય અમલદારનો અરથ ડીસ્ત્રીકટ માજીસ્તરેટ છે તેથી કરી તે તાબાના માજીસ્તરેટોની ફેંસલા ઉપરની અપીલ તે આસીસ્ટંટ કલેકટર સાંભળી શકે---રાણી વિરૂધ્ધ બાઇશંકર હરીરામ મુંબાઇ હાઇ કોરટ રીપોટ વા ૩ પ્ર ૧૮

આસીસ્ટંટ સેશન જડજે અથવા પેહેલા વરગના માજીસ્ટરેટે કરેલા શિક્ષાના હુકમ ઉપર અપીલ.

૪૦૮ આસીસ્ટંટ સેશન જડજે અથવા જીલ્લા માજીસ્ટરેટે અથવા પેહેલા વરગના બીજા માજીસ્ટરેટે ઇનસાફ કરીને જે સખસની ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરયો હોય તે સખસ, અથવા પેહેલા વરગના કોઇ માજીસ્ટરેટે ૩૪૯ મી કલમ પ્રમાણે જે સખસની ઉપર શિક્ષાનો હુકમ કરયો હોય તે સખસ, સેશન કોરટને અપીલ કરવાને મુખ્તયાર છે.

પણ હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ઠરાવ્યું છે.

(અ) જ્યારે કોઇપણ મુકદમાનો કોઇ આસીસ્ટન્ટ સેશન જડજ અથવા જીલ્લા માજીસ્ટરેટ જે શિક્ષાના હુકમને સેશન કોરટની મંજુરિયત જોઇએ તે શિક્ષાનો હુકમ કરે ત્યારે સદરહુ મુકદમામાં દરેક અપીલ હાઇકોરટમાં ચાલશે. પણ જ્યાં સુધી સેશન કોરટે તે મુકદમાનો નિકાલ ન કરયો હોય ત્યાં સુધી તે અપીલ કરવી નહી.

(બ) રાણીની કોઇ વિલાયતી રઇયત ઉપર એ પ્રમાણે ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય તે રઇયત પોતાની નજરમાં આવે તે મુજબ હાઇકોરટને અથવા સેશન કોરટને અપીલ કરવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા--ડીસ્ત્રીકટના માજીસ્તરેટે જુના ક્રી પરો કોડની કલમ ૨૦ મુજબ પોતાની મામુલ સતા ઉપરાંત કલમ ૩૬ મુજબ કામ ચલાવી શિક્ષા કરી હોય તો તે ઉપર અપીલ હાઇકોરટને થઇ શકે છે--અંદાસીંગ અને બીજા વિરૂધ્ધ રાજ રેકર્ડ ક્રીમીનલ જજમેન્ટ વા૦

વ્હ્યુમ ૪ પ્ર. ૬૩

હીંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ ૩૭૯ મુજબ ચોરીનો ગુનો સાબિત ગર્યા ફ ક માજીસ્તરેટે ૧૫ માસની સજા કરી તે ઉપર અપીલ થઇ તેમાં એમ ઠરાવ્યું કે શિક્ષા ભારે છે તેથી તે રદ કરી રૂ ૫૦ દંડ કરયો અને તે ના આપે તો નવ માસ કેદ ભોગવે આ કામમાં હાઇકોરટે ઠરાવ્યું કે દંડના બદલે માજીસ્તરેટ છ માસ કરતાં વધારે શિક્ષા કરી શકત નહી તેથી સેશન જડજે જે નવ માસની શિક્ષા કરી છે તે રદ કરીને તે બદલે છ માસની શિક્ષા કરી--રાણી વિરૂધ હરી બીન વીઠોજી મુંબાઇ હાઇકોરટ રીપોટ વા ૧ પ્ર ૧૩૯

અપીલ ચુકવવામાં સેશન જડજે ગુન્હાનું તોહમત એવી રીતે મુકયું હોય કે જેનો તોહમતવાળો તકસીરવાર માલમ પડયો હોય તેવાજ ગુનાના રૂપ ઊપર નજર રાખવાની છે અને તે સાબિત થયો છે કે નથી થયો તે નકી કરવાનું છે, પાછલા બનાવો ઉપરથી ગુનો ગમે તે રૂપ ધારણ કરે પણ તેની સાથે તેમણે કાંઇ લેવા દેવા નથી જે ગુનાની બાબતમાં ઇનસાફ થતાં તોહમતવાળા સખસનો ગુનો ઠરયો હોય તે ઉપરથી પાછળથી કરેલા એક ત દન જુના ગુનાને સારૂ જો તકસીરવાર હોય તો તેને ગુનેગાર ઠેરવવા કાંઇ અટકાવ નથી —રામજીદાસ વિરૂધ મીબાસન વીકલી રીપોટ ૯ રૂ ૬૫

સેશન કોરટને કરેલિ અપિલો કેવોરિતે સાંભળવિ.

૪૦૯. સેશન કોરટનેઅથવા સેશન જડજને કરેલિ અપિલ સેશન જડજે અથવા આડિશનલ અથવા જાઇંટ સેશન જડજે સાંભળવિ.

સેશન કોરટે કરેલા શિક્ષાના હુકમ ઉપર અપીલ.

૪૧૦. કોઇ સેશન જડજે અથવા આડિશનલ અથવા જાઇંટ સેશન જડજે ઇનસાફ કરીને જે સખસની ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરયો હોય તે સખસ હાઈકોરટને અપિલ કરવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા--જયુરીથી થયેલા ઇનસાફના કામમાં ન લેવાઇ શકે એવા પુરાવો લીધો હોય ત્યારે તે ઇનસાફમાં ઠરેલા ગુન્હા ઉપર અપીલ જે અપીલમાં જડજની સુચનાર્થ થયો હોય અથવા જયુરીને બરોબર સુચનારથ આપવામાં તેની કસુર થઇ હોય અને તેથી કેદીને નુકશાન ન થયું હોય તેવી અપીલોના ધોરણ ઉપર આ અપીલ ચુકવવી જોઇએ. અપીલકોરટે વિચાર કરવો જોઇએ કે અયોગ્ય રીતે જે પુરાવો લેવામાં આવ્યો છે તેથી જુરીના મન ઉપર કાંઇ ખોટી અસર થઇ હશે કે નહી અને જો થઇ હોય તો તેણે એમ વિચારવું જોઇએ કે ગુન્હાનો ઠરાવ જો તે ઇનસાફ આસેસરની મદદથી થયો હોય તો બાહાલ રાખવો જોઇએ કે નહી જો ન લેવાઇ શકે તેવો ભાગ બાદ કરતાં પુરાવો પાકો હોય તો તે ઠરાવ બાહાલ રાખવો જોઇએ જે કામમાં પુરાવો એવી જાતનો હોય કે તે ઉપર ઇતબાર રાખી નહી શકાય ત્યારે ફરીથી ઇનસાફ થવા હુકમ થશે—રાણી વિ રાનસ્વામીમંધાર મુંબઇ હાઇકોરટ રીપોટ વાલ્યુમ ૬ પ્ર ૪૭

જે સખસનો ઇનસાફ જયુરીથી થયો હોય તે સખસને જો ગુન્હો હિંદુસ્તાનનો ફોજદારી કાયદો પાસ થયાં પેહેલાં બન્યો હોય તો બનેલી વાત ઉપર અપીલ કરવાનો હક છે રાણી વિરૂદ્ધ ગરશચંદર બંદુ વી રી ૧૦ રૂ ૧

જયુરીના મુકદમામાં એમ વાંધો બતાવે કે પુરાવો બસ નથી તો તે કાંઇ અપીલ કરે-

નું કારણ નથી ભરૂસો રાખવા લાયક એકજ શાક્ષી હોય તો તેની જુબાની કાયદા પ્રમાણે બસ છે--રાણી વિ મદર સરદાર વી રી ૨ રૂ ૩

પુરાવા સિવાય ગુન્હો ઠરાવ્યો હોય તે ગેરકાયદેસર છે અને તે જ્યુરીના ફેંસલાને આધારે કરયો હોય તોપણ રદ કરવો જોઇએ—રાણી વિ રતનદાસ અને દુરગાદાસ વી રી ૧૬ રૂ ૧૯

પરેસિડેન્સિ માજીસ્ટરેટે કરેલો શિક્ષાના હુકમ ઉપર અપિલ

૪૧૧ કોઇ પરેસિડેન્સી માજીસ્ટરેટે ઇનસાફ કરીને કોઇપણ સખસની ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરયો હોય, ત્યારે જો તે માજીસ્ટરેટે તે સખસની ઉપર છ મહિના કરતાં વત્તી મુદતનો કેદની શિક્ષાનો હુકમ અથવા બસેં રૂપિયા કરતાં વત્તી દંડની શિક્ષાનો હુકમ કરયો હોય તો તે સખસ હાઇકોરટને અપિલ કરવાને મુખ્તયાર છે.

જે કામોમાં તોહમતવાળો પોતે તકસીરવાર છે એવો જવાબ આપે તે કામોમાં અપિલ ચાલશે નહિ.

૪૧૨. આ કાયદામાં પાછળ ગમે તે કહયું હોય તે છતાં. જ્યારે તોહમતવાળા સખસે પોતે તકસીરવાર છે એવો જવાબ આપ્યો હોય અને સેશન કોરટે અથવા પરેસિડેન્સી માજીસ્ટરેટે સદરહુ જવાબ ઉપરથી તેની ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરયો હોય ત્યારે શિક્ષા ઘણી છે અથવા કાયદાસર નથી એવા સબબ સિવાય બીજા કોઇપણ સબબથી અપિલ ચાલશે નહિ.

ન્હાના મુકદમામાં અપિલ નથી.

૪૧૩ આ કાયદામાં પાછળ ગમે તે કહયું હોય તે છતાં, જે મુકદમામાં સેશન કોરટ અથવા જીલ્લા માજીસ્ટરેટ અથવા પેહેલા વરગનો બીજો માજીસ્ટરેટ ફકત એક મહિના સુધી કેદની, અથવા ફકત પચાસ રૂપિયા સુધી દંડની, અથવા ફકત ફટકા મારવાની શિક્ષાનો હુકમ કરે, તે મુકદમામાં જે સખસની ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય તે સખસનો અપિલ ચાલશે નહિ.

ખુલાસો—-દંડ ન આપવામાં આવે તો કેદની જે શિક્ષાનો હુકમ સદરહુ કોરટે અથવા માજીસ્ટરેટે કરયો હોય તે શિક્ષાના હુકમ ઉપર, જ્યારે સ્વતંત્ર કેદની શિક્ષાનો હુકમ કરયો ન હોય ત્યારે, કાંઇપણ અપિલ ચાલશે નહિ.

ટીકા—એક કેસમાં બીજા તોહમતદારોને એક માસ કરતાં વધુ સજા થઇ હોય પણ અમુક માણસોને એક માસની સજા થઇ હોય તોપણ એ એક માસવાળા કેદીની અપીલ સંભળાય નહી રાણી વિ કાળાભાઇ મઘાભાઇ ૭ મું હા કો રી પ્ર ૩૫ ફોજદારી.

સંક્ષેપ રિતે ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરયો હોય તે ઉપર અપિલ નથિ.

૪૧૪. આ કાયદામાં પાછળ ગમે તે કહયું હોય તે છતાં, જે મુકદમાનો ઇનશાફ સંક્ષેપ રિતે કરયો હોય તે મુકદમામાં ૨૬૧ મી કલમ પ્રમાણે કામ કરવાને જે માજીસ્ટરેટને અધિકાર આપ્યો હોય તે માજીસ્ટરેટ ફકત ત્રણ મહિના સુધી કેદની અથવા ફકત બસેં રૂપિયા સુધી દંડની, અથવા ફકત ફટકા મારવાની શિક્ષા

નો હુકમ કરે તે મુકદ્દમામાં જે સખસની ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય તે સખસની અપિલ ચાલશે નહિ.

ટીકા—આ કામમાંના કેદીપર ગેરકાયદેસર મંડળીમાંના આશામી હોવા બદલ ડેપ્યુટી માજીસ્ટરેટની રૂબરૂ આરોપ મુકવામાં આવ્યો હતો એમ પુરાવ ઉપરથી દેખાઇ આવ્યું હતુ તેથી પી કો ક ૧૪૪ પ્રમાણે શિક્ષા આપવાને પાત્ર તે ગુન્હો હતો. જે પુરાવથી કેદીપર એ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો સાબીત થનારે હતો તે પુરાવો અમાન્ય કરી અને પી કો કલમ ૧૪૩ પ્રમાણે આ તોહમત છે એમ ગણી તેનો ઇનસાફ સંક્ષીપ્ત રીતે કરયો. અને પ્રત્યેક કેદીને ત્રણ મહીનાથી કમી મુદતની કેદની શિક્ષા કરી. ડેપ્યુટી માજીસ્ટરેટની રૂબરૂ ચાલેલા કામની ખબર સેશન જડજને થયાથી તેણે આ કામ હાઇકોરટના અભિપ્રાય માટે મોકલ્યું તેથી ઠરાવ્યું કે જુના ક્રી પરો કો ક ૨૭૪ (આ ક ૪૧૪) માં કોઇ માજીસ્ટરેટે સંક્ષીપ્ત રીતે ચોકસી કરીને ઘણામાં ઘણી ત્રણ મહીનાની કેદની શિક્ષા કરી હોય તો તેમાં અપિલ ચાલતી નથી એમ કહેલું છે, સબબ હાલના આ કામમાં કેદીને ત્રણ મહીનાની કેદની શિક્ષા કરીછે તેથી તેનો અપિલ કરવાનો હક નહી જેવો થયો છે તે ગેરકાયદેસર મંડળીમાં જે બે મુખ્ય આશામી હતા તેઓ પાશે તલવાર હતી એમ ફરીયાદી તરફનાં પેહેલા સાક્ષીદારે પોતાની જુબાનીમાં સ્પશ્ટપણે કહેલું છે. સબબ કેવળ પોલીસ ઇનસ્પેકટરના મુખ જુબાન કહેવાપર તે માજીસ્ટરેટે ભરોસો રાખીને કામ ચલાવવાનું નહોતું. અને ફરીયાદીએ કેદીપર જે તોહોમત મુકયું હતું તે સંક્ષીપ્ત રીતે ઇનસાફ કરવા જોગ નહોતું તેથી પી કો ક ૧૪૩ પ્રમાણે તોહોમત સાબીત ન કરતાં ક ૧૪૪ પ્રમાણે જો તોહોમત સાબીત કરયું હોત તો કેદીને અપીલ કરવાને હક મળત સંક્ષીપ્ત રીતે ઇનસાફ કરવાનો પોતાનો અધિકાર મળવા માટે એકાદ અપરાધનો ભાગ પાડવાનો માજીસ્ટરેટને અધિકાર નથી એમ આ કોરટે વારંવાર ઠરાવ્યું છે. જે તોહોમતનો ઇનસાફ સંક્ષીપ્ત રીતે કરાતો નથી એવું તોહમત એકવાર મુકીને તેજ બદલ શાક્ષિદારને સોગન આપ્યા એટલે તેજ તોહમતપરથી કેદીનો ઇનશાફ કરવાની માજીસ્ટરેટની ફરજ છે, પરંતુ ફરીયાદીએ મુકેલું તોહોમત જબર છે અને તે પર ભરોસો રખાય તેમ નથી, એવું જો ફરીયાદીની જુબાનીથી બરાબર દેખાય તો તે વાત જુદીછે. પીનલકોડ કલમ ૧૪૪ પ્રમાણે આ આરોપ છે એમ ગણી ડેપ્યુટી માજીસ્તરેટે કામનો ઇનશાફ કરવો હતો પણ તેમ કરયું નથી માટે આ કામ નિરથક છે એમ અમારે ઠરાવવું જોઇએ. ડીપુટી માજીસ્ટરેટે આ કામનો ફરી નવો ઇનશાફ કરવો સરકાર વિરૂધ ગુલામમહમદ ઇંડિયન લા. રીપોટ કલકતા વા. ૪ પ્ર. ૧૮ હવેતો વધારેમાં વધારે ત્રણ માસની શિક્ષા થઇ શકેછે. અને સાધારણ અપીલ જેમ થઇ શકે તેમ સંક્ષેપ તજવીજમાં કરેલા હુકમ ઉપર પણ અપીલ થઇ શકેછે.

૪૧૩ મી તથા ૪૧૪ મી કલમ બાબત વિશેષ ઠરાવ.

૪૧૫. ૪૧૩ મી અથવા ૪૧૪ મી કલમમાં કહેલા કોઇપણ શિક્ષાના હુકમથી તે કલમોમાં કહેલી કોઇપણ બે અથવા વધારે શિક્ષા એકઠી કરી હોય તે શિક્ષાના હુકમ ઉપર અપિલ કરવાનો અધિકાર છે; પણ જે શિક્ષાનો હુકમ બીજી રિતે અપિલ થઇ શકતી નહી હોય તે શિક્ષાના હુકમ ઉપર, જે સખસની ઉપર ગુન્હો ઠરાવ્યો હોય તે સખસને સુલેહ-રાખવા માટે તારણ આપવાનું ફરમાવ્યું હોય તેટલાજ સબબથી અપીલ કરવાનો અધીકાર નથી.

ખુલાસો—દંડ ન આપવામાં આવે તો કેદની શિક્ષાથી આ કલમના અરથ પ્રમાણે બે અથવા વધારે શીક્ષા એકઠી કરવામાં આવી છે એમ સમજવું નહી.

રાણી સાહેબની વીલાયતરઇયતઉપર કરેલા શિક્ષાનાહુકમબાબતઅપવાદ. ૪૧૬. ૩૩ મા બાબ પ્રમાણે રાણી સાહેબની વીલાયતી રઇયત ઉપર કરેલા શિક્ષાના હુકમ ઉપર જે અપિલો કરવામાં આવે તે અપિલોને ૪૧૩ મી તથા ૪૧૪ કલમ માંહેનો કોઇપણ મચકુર લાગુ નથિ.

ગુન્હોનાસાબિતથયાનોઠરાવ કરયોહોયતેબાબતમાંસરકાર તરફથિ અપિલ. ૪૧૭. હાઇકોરટ શિવાય બિજી કોઇપણ કોરટે ગુન્હો નાસાબિત થયાનો ઠરાવ અસલ કામમાં અથવા અપિલમાં કરયો હોય તે હુકમ ઉપર હાઇકોરટને અપિલ કરવાનું પબ્લિક પ્રાસિક્યુટરને ફરમાવવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

ટીકા—આ કલમ સન ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૨૭૨ માંહેલા પહેલા અને બીજા પારેગ્રાફને મળતી છે.

કોઇ પણ આરોપિતને હાઇકોરટ સિવાયની બીજી કોઇપણ કોરટે નીરદોષ કરયો હોય તે બાબત સ્થાનીક સરકાર સિવાય બીજું કોઇપણ અપિલ કરી શકતું નથી સ્થાનીક સરકાર આવી અપીલ કરવા બંધાએલી નથી પણ તેઓની મરજી ઉપર છે વળી ધ્યાનમા રાખવાનું છે કે મુળ કોરટ અને અપીલ કોરટ એ બેઉના ફેસલા વિરૂધ્ધ અપીલ કરવા માટે આ કલમથી છુટ છે આવી અપીલ છ મહીનામાં કરવી જોઇએ (જુઓ મુદતનો સન ૧૮૭૭ નો આકટ ૧૫ મો.)

કેવિવાતોબાબતઅપિલદાખલથઇ શકે. ૪૧૮ હકિકતની કોઇ વાત બાબત તેમજ કાયદાની કોઇ વાત બાબત અપિલ કરવાનો અધિકાર છે, પણ જયારે ઈનસાફ જયુરિએ કરયો હોય ત્યારે ફકત કાયદાનિજ કોઇ વાત બાબત અપીલ ચાલશે.

ખુલાસો—કોઇ શિક્ષાનો હુકમ સખત છે એવું કેહેવામાં આવ્યું હોય તે વાત આ કલમનાં કારણ સારૂ કાયદાની વાત છે એમ સમજવું.

ટીકા—આ કલમ સન ૧૮૭૨ મા આકટ ૧૦ ની કલમ ૨૭૧ ને મળતી છે. અને ખુલાસો નવો છે. આ કલમની મતલબ એવી છે કે ફોજદારી કેસમાં અપીલ હકીકત અને કાયદાની બાબત ઉપર ચાલી શકે છે પણ જયુરીથી ઇનસાફ થયો હોય તો કાયદાની બાબત ઉપર અપીલ ચાલશે. અપીલની યાદીમાં શી રીતે કાયદા વિરૂધ્ધ થયું છે તે લખવું જોઇએ; રાણી વિરૂધ્ધ ગોપાલ ભીરીવાલા. વીકલી રીપોટ ૧ પ્રૃ. ૨૧

એક કામમાં જુરીએ એક કેદીની કબુલાત ઉપરથી તેને ટેકો મળયા વગર બીજા કેદીને ગુનેગાર ઠરાવ્યો હતો એમ કરવા સામે જડજે જયુરીને ચેતવણી આપી હતી તોપણ જુરીએ બીજા સખસને ગુનેગાર ઠરાવ્યો હતો અપીલમાં તે સજા બાહાલ રહી—રાણી વિરૂધ્ધ મહીમાચંદ્રદાસ બેંગાળા લા. રીપોટ વા. ૬ પ્રૃ. ૧૦૮

ગુનેગાર ઠરાવવામાં પુરાવ પુરતો નથી એટલા કારણ ઉપરથીજ અપીલ ચાલી શકે નહી કેમકે ગુનેગાર ઠરાવવામાં એક સાહેદની જુબાની ઉપરથી પણ કાયદા પ્રમાણે ગુનેગાર ઠરાવી શકાય છે—રાણી વિરૂધ્ધ મદન સીરદાર અને બીજાઓ વીકલી રીપોટ ૨ પ્રૃ. ૩

તોહોમતદાર ભાગી જવાથી ફરીયાદી તરફના સાહેદો તેની ગેર હાજરીમાં લેવામાં આવે તે પકડાય ત્યારે તે સાહેદો મળી શકે તેમ હોય તેમ છતાં તેમને હાજર કરી તેમની જુબાનો તોહમતદાર રૂબરૂ નહી લેતાં આગલી જુબાનીજ ચલાવી લેવામાં આવે તો તે કાયદાની ભુલ થઇ ગણાય--રાણી વિરૂદ્ધ ભોગ્યા ચોકીદાર; વીકલી રીપોટ ૨૨ પ્ર. ૩૩

અપિલનો અરજી. ૪૧૯. દરએક અપિલ લખેલી અરજીના રૂપમાં કરવી અને તે અરજી અપેલન્ટે અથવા તેના પ્લડીરે આપવી, અને (જે કોરટને તે અરજી આપવામાં આવે તે કોરટ બિજી રિતે નહિ ફરમાવે તો) જે ફેંસલા ઉપર અથવા હુકમ ઉપર અપિલ કરી હોય તે ફેંસલાની અથવા હુકમની એક નકલ, અને જે મુકદમાના ઇનશાફ જયુરીએ કરયો હોય તે મુકદમામાં ૩૯૭ મી કલમ પ્રમાણે દફતરમાં દાખલ કરેલાં આ દેશના મથાળાની એક નકલ, સદરહુ પ્રકારની દરએક અરજી સાથે આપવી;

ટીકા--તોહોમતદાર મરી ગયો હોય અથવા જીવતો હોય તો પણ તેના વારસ વકીલો કે બીજા તેના પ્રતીનીધી અપીલ કરી શકતા નથી. કેદીને માત્ર દંડ થયો હોય તોપણ આવી અપીલ તેઓથી થઇ શકતી-કેસરેહીંદ વીરૂદ્ધ દોંગાજી અંદાજી ઇંડીયન લા. રીપોટ મુંબાઇ વા૦ ૨ પ્ર૦ ૫૬ પણ એવા વારસ વકીલો વગેરે હાઇકોરટને તેની દેખ રેખ રાખનારી કોરટ તરીકેની હકુમત ચલાવવા આ કાયદાની કલમ ૪૩૯ પ્રમાણે અરજ કરી શકે છે.

મુદત થઇ ગયા પછી અપીલ આપવામાં આવી હોય અને તેમાં અપીલ દાખલ કરતાં શા માટે ઢીલ થઇ તે બાબત બતાવેલું કારણ પુરતું ન હોય તો તે અપીલ અપેલંટનો તકરાર સાંભળયા વગર મુદત બાહાર ગણી ના મંજુર કરી શકાય છે--રાણી વિરૂદ્ધ ગુલાબ કરીમ. મુંબાઇ હાઇકોરટનો ઠરાવ તા૦ ૨૮ મી જાનેવારી સન ૧૮૭૫--રાણી વિરૂદ્ધ હવોદર ગોસ. વીકલી રીપોટ ૫ પ્ર૦ ૪૦

મદ્રાસ હાઇકોરટે ઠરાવ્યું છે કે અપીલ દાખલ કરવા કોઇ ખાનગી માણસને નીમે તો તેનાથી પણ અપીલ દાખલ થઇ શકે છે. સનંદ મળેલા વકીલથીજ તે કામ થાય એવું કાંઇ નથી-- મુબાઇ ગલા અને એક બીજાની બાબતમાં ઇ. લા. રી. (મ. વા. ૧ પ્ર. ૩૦૪)

અપેલેન્ટ તુરંગમાં હોયત્યારે કેમ કરવું. ૪૨૦ જો અપેલેન્ટ તુરંગમાં હોય, તો જે અમલદારના હુવાલામાં તે તુરંગ હોય તે અમલદારને તે પોતાની અપિલની અરજી તથા તેની સાથે જોડેલિ નકલો આપવાને મુખત્યાર છે. અને પછી તે અમલદારે સદરહુ અરજી તથા નકલો યોગ્ય અપિલ કોરટની પાસેમોકલવી.

સંક્ષેપરિતે અપીલ નામંજુર કરવા બાબત. ૪૨૧. ૪૧૯ મી અથવા ૪૨૦ મી કલમ પ્રમાણે અરજી તથા નકલ આપિ એટલે અપિલકોરટે તે વાંચિ જોવી અને તે કામમાં હાથ ઘાલવાનો કાંઇ પુરતો રાબણ નથિ એમ તેની નજરમાં આવે તો તે અપિલ સંક્ષેપ રિતે નામંજુર કરવાને તે કોરટ મુખત્યારછે, પણ એવું ઠરાવ્યુંછે કે ૪૧૯ મી કલમપ્રમાણે અપીલ કરવામાં આવે ત્યારે તેના ટેકામાં તકરાર કહિ સંભળાવવાની વ્યાજબી તક અપેલેન્ટને અથવા તેના પ્લીડરને આપ્યા વગર તે અપિલ કાહાડી નાંખવી નહી.

આ કલમ પ્રમાણે કોઇ અપીલ નામંજુર કરતાં પેહેલાં, સદર કોરટ તે મુક

માના કાગળ પત્ર મંગાવવાને મુખત્યાર છે, પણ તેમ કરવાને તે બંધાયેલા છે એમ સ મજવું નહિ.

ટીકા—અપીલ કોરટની ફરજ છે કે અસલ કોરટની માફક હકીકતમાં ઉંડા ઉતરી પુ રાવાનું સાચ જુઠ અંદરથી અને બાહારથી બરાબર પારખવું જોઇએ—ગોમાનો અને બી જાઓના કેસમાં, વી. રી ૧૭ રૂ ૫૯

અપીલની નોટિસ. ૪૨૨. જો અપીલ કોરટ તે અપીલ સક્ષેપરીતે નામંજુર નક રે, તો તે અપીલ સાંભળવાના વખતની તથા જગાની નોટીસ અ પેલેન્ટને અથવા તેના પ્લીડરને તથા જે અમલદારને સ્થાનિક સરકાર આ બાબત નિમે તેને કોરટે અપાવવી, અને અપીલના સબબોની એક નકલ સદરહુ અમલદાર માગે તો તેને કોરટે આપવી.

અને ૪૧૭ મી કલમ પ્રમાણે કરેલી અપીલોની બાબતમાં તેવીજ એક નોટીસ તોહમતવાળાને અપીલ કોરટે અપાવવી.

અપીલનો નિકાલ કરવામાંઅપીલ કોરટને અધીકાર. ૪૨૩. પછી તે મુકદમાના કાગળ પત્ર અપીલ કોરટમાં આવી ચુકયા ન હોય તો તે કાગળ પત્ર તે કોરટે મંગાવવા. સદરહુ કાગ ળ પત્ર વાંચી જોયા પછી અપેલેંન્ટ અથવા તેનો પ્લીડર હાજર થાય તો તેની તકરાર તથા પબલીક પ્રાસિક્યુટર હાજર થાય તો તેની તકરાર અને ૪૧૭ મો કલમ મુજબ કરેલી અપીલની બાબતમાં તોહમતવાળો હા જર થાય તો તેની તકરાર સાંભળયા પછી જો તે કોરટની નજરમાં એમ આવે કે તે કામમાં હાથ ઘાલવાનો કાંઇ પુરતો સબબ નથી, તો તે સદરહુ અપીલ કાહાડી નાં ખવાને મુખત્યાર છે, અથવા

(અ) ગુન્હો ના સાબિત થયાના હુકમ ઉપર અપીલ કરી હોય તેમાં સદરહુ હુકમ રદ કરીને વધારે ચોકશી કરવાનું ફરમાવવાને, અથવા તોહમતવાળાનો ફરીથી ઇનસાફ કરવાનું અથવા તેને ઇનસાફ સારૂ કમીટ કરવાનું, જેમ હોય તેમ, ફરમાવવાને અથવા તેને તકસીરવાર ઠરાવીને તેની ઉપર કાયદા પ્રમાણે શિક્ષા નો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

(બ) ગુન્હો સાબિત થયાના ઠરાવ ઉપર અપીલ કરી હોય તેમાં (૧) ઠરાવ તથા શિ ક્ષાનો હુકમ રદ કરીને તોહમતવાળાની ઉપર ગુનો ના સાબિત થયાનો ઠરાવ ક રવાને અથવા તેને છોડી મુકવાને, અથવા પોતાના તાબા માંહેની યોગ્ય હકુમ તવાળી ફુલાણી કોરટે તેનો ફરીથી ઇનસાફ કરવો એમ ફરમાવવાને, અથવા તે ને ઇનસાફ સારૂ કમિટ કરવો એમ ફરમાવવાને મુખત્યાર છે, અથવા (૨) શિ ક્ષાનો હુકમ કાયમ રાખીને ઠરાવમાં ફેરફાર કરવાને, અથવા ઠરાવમાં ફેરફાર કરીને અથવા કરયા વગર શિક્ષા ઓછી કરવાને મુખત્યાર છે, અથવા (૩) એ પ્રમાણે શિક્ષા ઓછી કરીને અથવા કરયા વગર તથા ઠરાવમાં ફેરફાર કરીને અ થવા કરયા વગર શિક્ષાના પ્રકારમાં ફેરફાર કરવાને મુખત્યાર છે, પણ તેથી તે

શિ વધે એમ કરવી નહી જોઇએ.

(૬) બીજા કોઇપણ હુકમ ઉપર અપીલ કરી હોય તેમાં સદરહુ હુકમમાં ફેરફાર ક રવાને અથવા તે રદ કરવાને મુખત્યાર છે.

(૮) આ કલમ માંહેના કોઇપણ મચકુરથી જ્યુરીના ઠરાવમાં ફેરફાર કરવાનો અથ વા તે રદ કરવાનો અધિકાર તે કોરટને છે એમ સમજવું નહીં; પણ તે કોર ટના મત પ્રમાણે જડજે ખોટો આદેશ કરયો તેથી અથવા તેણે કહયા પ્રમાણે કાયદો જુરી ખોટો સમજી તેથી સદરહુ ઠરાવ ભુલ ભરેલો હોય તો અધિકારછે

ટીકા--જ્યાં સેશનના ઇનસાફમાં જડજ તોહમતદાર સખસને બે અથવા વધારે જુદા જુદા અને સ્પષ્ટ ગુનાના ગુનેગાર ઠરાવે અને એક ગુનાને સારૂ મજબુત શિક્ષા કરે, અ ને બાકીનાને સારૂ હલકી શિક્ષા કરે. અપીલમાં ચીફ કોરટ જે સેશન જડજે તે તોહમતો ઉપર જુદી જુદી શિક્ષાના હુકમો કરયા હોય તે ફેરવવાને મુખત્યાર છે--કુરાખન વિ રા- જ્ય વા ૩ રેકરડ ક્રી જજમેંટ ૧૨૭

તાબામાંહેના અ પીલ કોરટના ફે રાલા.

૪૨૪. અસલ હકુમતની ફોજદારી કોરટના ફેંસલા બાબત ૨૯ મા બાબ માંહેના કાનુનો બની શકે તેટલે સુધી હાઇકોરટ વગર બીજી કોઇ પણ અપીલ કોરટના ફેંસલાને લાગુ પડશે.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે અપીલ કોરટ બીજી રીતનો હુકમ નહી કરે તો ફેંસલો આપવામાં આવે તે સાંભળવા સારૂ તોહમતવાળાને આણવો નહી અથવા તેને હાજ ર થવાનું ફરમાવવું નહી.

અપીલમાંહાઇ કોરટેકરેલાહુકમ બાબત નીચલી કોરટને દાખલો આપવો.

૪૨૫. જ્યારે આ બાબ પ્રમાણે હાઇકોરટ અપીલમાં કોઇ મુકદમા નો ફેંસલો કરે ત્યારે જે ઠરાવ અથવા શિક્ષાના હુકમ (બીજા) હુ કમ ઉપર અપીલ કરી હોય તે જે કોરટે દફતરમાં નોંધયો હોય અ થવા કરયો હોય તે કોરટને સદરહુ હાઇ કોરટે પોતાના ફેંસલા બા બત દાખલો આપવો. જો તે ઠરાવ અથવા શિક્ષાનો હુકમ અથવા [બીજો] હુકમ જીલ્લા માજીસ્તરેટ સિવાય બીજા કોઇ માજીસ્તરેટે દફતરમાં નોંધ્યો હોય અથવા કરયો હોય, તો તે દાખલો જીલ્લા માજીસ્તરેટની આર ફતે મોકલવો.

જે કોરટને હાઇકોરટ પોતાના ફેંસલા બાબત અથવા હુકમ બાબત દાખલો આ પે તે કોરટે તે ઉપરથી હાઇકોરટના ફેંસલાને અથવા હુકમને અનુસરતા હુકમ કરવા; અને જરૂર હોય તો દફતરમાં તે પ્રમાણે સુધારો કરવો.

અપીલ ચાલુ હો ય ત્યાંસુધી શિક્ષા મોકુફ રાખવા બા બત.

૪૨૬. જે સખસની ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય તે સખસે કરેલી અપીલ ચાલતી હોય ત્યાં સુધી જે શિ ક્ષાના હુકમ ઉપર અથવા (બીજા) હુકમ ઉપર અપીલ કરી હો ય તે અમલમાં લાવવાનું મોકુફ રાખવાનો, અને જો તે સખસ કેદમાં હોય તો તેને જામીન ઉપર અથવા તેના પોતાના ખત ઉ

અપેલેન્ટને જા પર છોડવાનો હુકમ કરવાને અપીલ કોરટ મુખત્યાર છે; પણ તેમ
મીન ઉપર છોડ કરવાનાં કારણો દફતરમાં લખવાં જોઇએ.
વા બાબત.

આ કલમથી અપીલ કોરટને જે અધિકાર આપ્યો છે તે અધિકાર જે સખસની ઉપર ગુનો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય તે સખ્સે હાઈકોરટના તાબા માંહેની કોરટમાં અપીલ કરી હોય તે બાબતમાં હાઈકોરટને પણ ચલાવવાનો અખત્યાર છે.

જ્યારે અપેલેન્ટની ઉપર આખરે કેદની અથવા સાશ્રીકદાસત્વની અથવા સમુદ્રપારની શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવે ત્યારે જેટલો વખત તે એ પ્રમાણે છુટો રહેલો હોય તેટલો વખત તેની ઉપર સદરહુ કરેલા શિક્ષાના હુકમની મુદત ગણવામાં બાતલ કરવો.

ગુન્હો નાસાબિત થયાના ઠરાવ ઉપર અપીલ કરી હોય તેમાંતોહમત વાળાને પકડવાબાબત. ૪૨૭. જ્યારે ૪૧૭ મી કલમ પ્રમાણે અપીલ કરવામાં આવે, ત્યારે હાઈકોરટ વારંટ કાહાડીને તેમાં તોહમતવાળાને પકડીને પોતાની આગળ અથવા પોતાના તાબા માંહેની કોઇપણ કોરટની આગળ આણવાનું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે, અને જે કોરટની આગળ તેને આણ્યો હોય તે કોરટ તે અપીલનો નિકાલ થતાં સુધી તેને કેદ કરવાને અથવા તેના જામિન લેવાને મુખત્યાર છે.

ગુનો નાસાબિત થયાના ઠરાવ ઉપરથી અપીલ કરવામાં આવે તે બાબતમાં તોહમતવાળાને પકડીને પોતાની આગળ અગર પોતાના તાબાની કોરટ આગળ આણવાનો હુકમ કરવાનો અધિકાર આ કલમથી આપ્યો તેનું કારણ એ છે કે અપીલના પરિણામની બીકથી ગુનેગારોના નાશી જવાથી અપીલ વ્યર્થ ન જાય

અપીલ કોરટ વધારેપુરાવો લેવાને અથવા લેવાનું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે. ૪૨૮. આ બાબ પ્રમાણે કોઇપણ અપીલની તજવીજ કરવામાં જો અપીલ કોરટને જાસ્તી પુરાવાની જરૂર લાગે તો તે કોરટ, સદરહુ પુરાવો પોતાની જાતે લેવાને, અથવા તે લેવાનું કોઈ માજીસ્તરેટને ફરમાવવાને અથવા અપીલ કોરટ હાઇકોરટ હોય ત્યારે સેશનકોરટને અથવા કોઈ માજીસ્તરેટને ફરમાવવાને મુખત્યારછે

જ્યારે તે સેશન કોરટ અથવા તે માજીસ્તરેટ જાસ્તી પુરાવો લે, ત્યારે તેણે અપીલ કોરટને તે પુરાવાનો દાખલો આપવો, અને તે પછી સદરહુ કોરટે તે અપીલનો નિકાલ કરવો.

અપીલ કોરટ બીજી રીતે ફરમાવે નહી, તો જયારે તે જાસ્તી પુરાવો લેવાય ત્યારે તોહમતવાળાએ અથવા તેના પ્લીડરે હાજર રેહેવુ; પણ સદરહુ પુરાવો જુરરોની અથવા આસેસરોની સમક્ષ લેવો નહી.

આ કલમ પ્રમાણે પુરાવો લેવો તે ૨૫ મા બાબના કારણ સારૂ ચોકશી છે એમ સમજવુ.

અપીલ કોરટના ૪૨૯. જયારે અપીલ કોરટના જડ્જોના બે પક્ષ થઇને બેઉ પ

જડજોના બે પક્ષ થઈને બેઉપક્ષના સરખા મત પડે ત્યારે કામ ચલાવવાની રીત.

ક્ષના સરખા મત પડે ત્યારે તે મુકદ્દમો તેઓના અનુમત સુધી તે જ કોરટના બીજા કોઈ જડજની પાસે મોકલવો, અને તે જડજને યોગ્ય લાગે એવી તપાસણી તથા સુનાવણી કરયા પછી તેણે પોતાનો મત આપવો અને ફેંસલો અથવા હુકમ તે મત પ્રમાણે થવો જોઈએ.

અપીલમાં કરેલા હુકમો આખરના સમજવા.

૪૩૦. અપીલ ઉપરથી જે ફેંસલા તથા હુકમ અપીલ કોરટ કરે તે ફેંસલા તથા હુકમ આખરના છે એમ સમજવું પણ ૪૧૭ મી કલમમાં તથા ૩૨ મા બાબમાં જે બાબતો વિશે ઠરાવ્યું છે તે બાબતોમાં તેમ સમજવું નહી.

અપીલો રદ થવા બાબત.

૪૩૧. ૪૧૭ મી કલમ મુજબ કરેલો દરએક અપીલ, જયારે તોહોમતવાળો મરણ પામે ત્યારે બિલકુલ બંધ પડશે, અને આ બાબ પ્રમાણે કરેલી બીજી દરેક અપીલ જયારે અપેલેન્ટ મરણ પામે ત્યારે, બીલકુલ બંધ પડશે.

ટીકા—આ કલમ તદન નવી છે અને તે ઇંડીયન લા રીપોટ મુંબાઈ વા ૨ પ્ર ૫૬૪ સરકાર વિરૂદ્ધ દોંગાજી અદાજીના કેશ ઉપરથી રચવામાં આવેલી છે આ કામમાં તોહમત વાળાને ચાર વરસની કેદની અને રૂ ૧૦૦૦) ના દંડની શિક્ષા કરવામાં આવી હતી તે ઉપર તેણે મુંબાઈ હાઈકોરટમાં અપીલ કરયા બાદ અપીલેન્ટ ગુજરી ગયો છતાં પણ અપીલેંટનો વકીલ હાજર થયો અને એવી તકરાર કરી કે કેદને થએલી શિક્ષામાં એક હજાર રૂપીઆ દંડમાં આપવાના છે અને એ દંડ મરનારની મીલકતમાંથી વસુલ કરી લેવાને સરકારને અદયાપી સુધી એટલે શીક્ષાની તારીખથી છ વરસ સુધી હક છે સબબ તોહમતનાં સબંધે મરનારના વારસ વકીલનું વકીલપત્ર દાખલ કરી અપીલના ગુણદોષ વિશે અમારી તકરાર સાંભળવી જોઇએ એ કામમાં એવો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો કે મરનારના વારસ વકીલને અપીલનું કામ આગળ ચલાવવાનો હક કાયદાએ આપ્યો નથી તેથી અપીલ બંધ પાડવામાં આવી પણ વિશેશે એટલું ઠરાવવામાં આવ્યું કે તપાસણી કરીને ચુક દુરસ્ત કરવાના હેતુએ કામમાંના કાગળપત્ર મંગાવીને તપાસવાનો અને જરૂર દેખાય તો હુકમ કરવાનો હાઈકોરટને અધીકાર છે.

બાબ ૩૨ મો.

લખી મોકલવા બાબત તથા દુરસ્તી બાબત.

પરેસીડેન્સી માજીસ્ટરેટે હાઈકોરટને લખી મોકલવા બાબત.

૪૩૨. કોઈ પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટને યોગ્ય લાગે તો તે પોતાની આગળ ચાલતાં કોઈપણ મુકદમાની સુનાવણી વખતે કાયદાની જે તકરાર નીકળે તે તકરાર હાઈકોરટના અભિપ્રાય માટે લખી મોકલવાને મુખત્યાર છે. અથવા એ પ્રમાણે લખી મોકલ્યા ઉપરથી હાઈકોરટ જે ઠરાવ કરે તે ઠરાવને પાત્ર રહે એવો સદરહુ પ્રકારના કોઈપણ મુકદમામાં ફેંસલો આપવાને મુખત્યાર છે, અને સદરહુ ઠરાવ થતાં સુધી તોહમતવાળાને બંદીખાનામાં પુરવાને અથવા જયારે તેને ફરમાવવામાં આવે ત્યારે ફેંસલા

માટે હાજર થવાને તેના જામીન લઈને તેને છોડવાને મુખત્યાર છે.

હાઈકોરટના ઠરાવ પ્રમાણે મુકદમાનો નિકાલ કરવા બાબત.

૪૩૩. જ્યારે એ પ્રમાણે કાંઇ તકરાર લખી મોકલી હોય, ત્યારે તે ઉપરથી હાઇકોરટે પોતાને યોગ્ય લાગે તેવો હુકમ કરવો, અને જે માજીસ્તરેટે તે તકરાર લખી મોકલી હોય તે માજીસ્તરેટને સદરહુ હુકમની એક નકલ મોકલાવવી, અને તે માજીસ્તરેટે સદરહુ હુકમને અનુસરીને તે મુકદમાનો નિકાલ કરવો.

ખરચબાબત હુકમ.

એ પ્રમાણે લખી મોકલવાનો ખરચ કોણે આપવો તે બાબત હાઈ કોરટ હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

હાઈકોરટની અસલ હકુમતમાં જે તકરારો નિકળે તે તકરારો અનામત રાખી મુકવાનો અધિકાર.

૪૩૪. એક કરતાં વત્તા જડજોવાળી અને અસલ ફોજદારી હકુમત ચલાવનારી કોઇ હાઈકોરટના કોઈ જડજની આગળ કરેલા ઇનસાફમાં કોઇપણ સખસની ઉપર કંઈ ગુનો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરયો હોય ત્યારે તે સખસનો ઇનસાફ થતી વખતે કાયદાની જે તકરાર નિકળી હોય અને જેના નિકાલની અસર તે ઇનસાફના પરિણામ ઉપર થતી હોય તે તકરાર પોતાને યોગ્ય લાગે તો અનુમાન રાખીને સદરહુ કોરટના બે અથવા વધારે જડજોવાળી કોઇ કોરટના ઠરાવ માટે લખી મોકલવાને તે જડજ મુખત્યાર છે.

તકરાર અનામત રાખી મુકવામાં આવે ત્યારે કેમ કરવું.

જો તે જડજ સદરહુ પ્રકારની કાંઇપણ તકરાર અનામત રાખી મુકે તો તે તકરાર બાબત ઠરાવ થતાં સુધી, જે સખસની ઉપર ગુનહો ઠરયો હોય તે શખસને તુરંગમાં પાછો મોકલવો, અથવા જો તે જડજને યોગ્ય લાગે તો, તે સખશના જામીન લેવા.

અને મુકદમો અથવા તેનો જેટલો ભાગ જરૂરનો હોય તેટલો ભાગ તપાસવાનો તથા સદરહુ તકરારનો છેવટ નીકાલ કરવાનો, અને તે ઊપરથી, અસલ હકુમતવાળી કોરટે જે શિક્ષાનો હુકમ કરયો હોય તે શિક્ષાના હુકમમાં ફેરફાર કરવાનો, અને પોતાને યોગ્ય લાગે એવો ફેંસલો અથવા હુકમ કરવાનો અધિકાર તે હાઈકોરટને છે એમ સમજવું.

નીચા દરેજાની કોરટોનાં દફતરમગાવવાનોઅધિકાર

૪૩૫. હાઇકોરટની અથવા કોઈપણ સેશન કોરટની અથવા જીલ્લા માજીસ્તરેટની અથવા જે પેટા ટુકડી માજીસ્તરેટને આ બાબત સ્થાનિક સરકારે અખત્યાર આપ્યો હોય તેની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં આવેલી કોઈપણનીચાદરજજાનીફોજદારી કોરટે દફતરમાં દાખલ કરેલો કોઇપણ ઠરાવ, અથવા તેણે કરેલો કોઇપણ શિક્ષાનો હુકમ અથવા (બીજો) બજો હુકમ ખરો અથવા કાયદેસર અથવા વારસીક છે કે નહી તે બાબત અને સદરહુ નીચા દરજાની કોરટમાં ચલાવેલું કાંઈ કામ નિયમસર ચલાવેલું છે કે નહી તે બાબત પોતાની ખાતરી કરવા સારૂ તે હાઇકોરટ અથવા સેશન કોરટ અથવા જીલ્લા માજીસ્તરેટ અથવા પેટા ટુકડી માજીસ્તરેટ સદરહુ નીચા દરજાની કોરટ

આગળ ચાલેલાં કોઈપણ કામનું દફતર મંગાવી તપાસી જોવાને મુખત્યાર છે.

આ કલમ મુજબ ચાલનારા કોઇપણ પેટા ટુકડી માજીસ્તરેટની નજરમાં એમ આવે કે સદરહુ પ્રકારનો કોઈપણ ઠરાવ, શિક્ષાનો હુકમ અથવા (બીજો) હુકમ કાયદેસર અથવા વાસ્તવીક નથી, અથવા સદરહુ પ્રકારનું કોઈપણ કામ નિયમસર ચલાવેલું નથી તો તેણે તે દફતર ઉપર જે શેરો પોતાને યોગ્ય લાગે તે શેરો કરીને જીલા માજીસ્તરેટ ઉપર તે દફતર મોકલી દેવું.

૧૪૩ મી તથા ૧૪૪ મી કલમ પ્રમાણે કરેલા હુકમો તથા ૧૯૯ મી કલમ મુજબ ચલાવેલાં કામ આ કલમના અરથ પ્રમાણે ચલાવેલાં કામ નથી.

ટીકા—આ કલમથી જે પેટા ટુકડી માજીસ્તરેટને અધિકાર આપ્યો છે તે તથા આ કલમનો બીજો ભાગ નવો છે. આ કલમ સન ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૨૯૪,૨૯૫ ને મળતી છે.

આ કલમ ફકત ઠરાવ, શિક્ષાનો હુકમ અથવા હુકમને લાગુ છે જજમેંટને લાગુ નથી જો ઠરાવ શિક્ષાનો હુકમ કે હુકમ કાયદેસર નથી અથવા વાસ્તવીક નથી અથવા નિયમસર કામ ચલાવેલું નથી એવા કારણથી, તે ફેરવવાને અગર રદ કરવાને હાઇકોરટને સત્તા છે પણ હકીકતની બાબત અપીલ ચાલી શકતી હશે તેવાં કામ સિવાય બીજા કામમાં જજમેંટમાં હાથ ઘાલવાનો હાઇકોરટને અધિકાર નથી કેમકે જજમેંટમાં જો કાંઇ ગેરકાયદે કે ગેરવાજબી થયું હશે તો જુદી બાબત છે. પુરાવાની બાબતમાં નીચેની કોરટનો જે અભિપ્રાય થયો તે કરતાં હાઇકોરટનો વિરૂદ્ધ અભિપ્રાય થયો હોય તોપણ હાઇકોરટને હાથ ઘાલવાની આ કલમ પ્રમાણે સત્તા નથી. સરકાર વિ. જે આર બેલાંકાસ વી ની ૨૦ રૂ ૬૧

કમિટ કરવાનું ફરમાવવાનો અધિકાર.

૪૩૬. જયારે ૪૩૫ મી કલમ પ્રમાણે અથવા બીજી કેઇ રીતે કોઇપણ મુકદમાનું દફતર તપાસી જોયા ઉપરથી સેશન કોરટની અથવા જીલા માજીસ્તરેટની નજરમાં એમ આવે કે ફકત સેશન કોરટ ઇનસાફ કરી શકે એવો સદરહુ મુકદમો છે, અને નીચલી કોરટે તોહમતવાળા સખસને ગેરવ્યાજબી રીતે છોડી મુકયો છે, સેશન કોરટ અથવા જીલા માજીસ્તરેટ તેને પકડવાને અને ત્યાર પછી નવેસરથી ચોકસી કરવાનું ફરમાવવાને બદલે પોતાના મત પ્રમાણે જે બાબતમાં તેને ગેરવ્યાજબી રીતે છોડી મુકયો હોય તે બાબતપર ઇનસાફ થવા સારૂ તેને કમિટ કરવાનું ફરમાવવાને મુખત્યારછે

પણ હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ઠરાવ્યું છે.—

(અ) કે તોહમતવાળાને શા સારૂ કમિટ નહીં કરવો જોઇએ તેનું કારણ સદરહુ કોરટને અથવા માજીસ્તરેટને બતાવવાની તક તોહમતવાળાને મળવી જોઇએ;

(બ) કે પુરાવો જોતાં તોહમતવાળાએ બીજો કોઇ ગુન્હો કરેલો છે એમ સદરહુ કોરટ અથવા માજીસ્તરેટ ધારે તો નીચલી કોરટને સદરહુ ગુન્હાની ચોકસી કરવાનું ફરમાવવાને સદરહુ કોરટ અથવા માજીસ્તરેટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—આ કલમ સન ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૨૯૬ ના પારેગ્રાફ ૨-૩ ને મળતી છે અને તેનો પ્રોવીઝો નવો છે અને ત ૧ 'એ' કલમ ૯૮ ઉપરથી દાખલ કરવામાં

આવ્યો છે. જુના આકટમાં જે "સેશન કેસ" એવા શબ્દો હતા તે બદલે હવે "ફકત સેશન કોરટ સાંભળી શકે તેવો કેસ" એ શબ્દો આ કલમમાં દાખલ કરયા છે.

આ કલમ પ્રમાણે સેશન જડજ સાહેબે કમીટ કરવાનો જે હુકમ કરયો હોય તે હુકમની અંદર જે અમુક ગુનાની બાબતમાં પક્ષકારોનો ઇનસાફ થવા સારૂ સેશન કોરટમાં તેમને કમીટ કરવાનો હુકમ કરવામાં આવ્યો હોય તે ગુનો તે હુકમમાં કેવા પ્રકારનો છે એમ જો ન જણાવ્યુ હોય તો તે હુકમ રીતસર નથી. જેકરણસંગ વિરૂધ માનપાટક વીકલી રીપોટ ૨૧ પ્ર૦ ૪૧

ચોકશી કરવાનું ફરમાવવાનો અધિકાર. ૪૩૭. ૪૩૫ મી કલમ પ્રમાણે અથવા બીજી કોઇ રીતે કોઈપણ દફતર તપાસી જોયા ઊપરથી હાઇકોરટ અથવા સેશન કોરટ ૨૦૩ જી કલમ પ્રમાણે કાહાડી નાંખેલી કોઈપણ ફરીયાદ બાબત અથવા જે તેહમતવાળાને છોડી મુકવામાં આવ્યો હોય તે તોહમતવાળાના મુકદમા બાબત વધારે ચોકસી જીલા માજીસ્તરેટે પોતાની જાતે કરવી અથવા પોતાના તાબા માંહેના કોઇપણ માજીસ્તરેટની પાસે કરાવવી એવું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે, અને જીલા માજીસ્તરેટ જાતે તે ચોકશી કરવાને અથવા કોઇપણ તાબા માંહેના માજીસ્તરેટને તેમ કરવાનું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—આરોપિત કોરટમાં બુદ્ધિપુરવક ખોટી પોતાની સાહેદી આપી માટે અમદાવાદના પેહેલા વરગના માજીસ્તરેટ ડબલ્યુ આર માટે તેના ઉપર તોહમત સાબિત ગણી તેને બે વરસની કેદની સજા કરી અમદાવાદ જીલાના માજીસ્તરેટના સન ૧૮૭૩ ના જાન્યુઆરી મહીનાનાં રિટરન હાઇ કોરટે તપાસ્યાં, તે ઉપરથી નામદાર જડજ મેલવીલે સદરહું કામના કાગળ પતરો મંગાવ્યા અને તે પોહોચ્યાથી તેની સુનાવણી જડજ બેલી તથા વેસ્ટ એઓની રૂબરૂ થઇ તેમાં નિચે પ્રમાણે તેઓએ ઠરાવ કરયો કોરટમાં ચાલતા કામનું અયોગ્ય રીતે છેવટ આવવા માટે કોઇએ કાંઇ યત્ન કરયું હોય તો તે પ્રત્યેક યત્નથી કોરટની બેઅદબી થાય છે અને ખોટી સાહેદી આપવી એ વાત તેવાજ પ્રકારની બેઅદબી છે એવો કોરટનો અભિપ્રાય છે, એટલા માટે ખોટી સાહેદી આપવાનો ગુનો એકાદ માજીસ્તરેટની રૂબરૂ થયો હોય તો તેની ચોકશી કરવાનો અધિકાર તે માજીસ્તરેટને નથી એ ગુનો સેશન કોરટેજ ચુકવવો એમ નથી તેટલા માટે એવો ગુનો સેશન કોરટની રૂબરૂ થયો હોય તો જુના ક્રીમીનલ પરોસીજર કોડની કલમ ૪૭૨ અને ૪૭૩ ના આધારે તેની ચોકશી થવા માટે તે કામ એકાદ માજીસ્તરેટ પાસે તે કોરટે મોકલવું જોઇએ અને તેથી કરીને એવોજ ગુનો એકાદ માજીસ્તરેટની રૂબરૂ થયો હોય તો તેની ચોકશી થવા વાસ્તે તે કામ બીજી કોરટમાં ન મોકલ્યાં તેજ માજીસ્તરેટે તે ગુનાની ચોકશી કરી અપ્રાધ સાબિત કરવો એમ કાયદા કરનારનો હેતુ હોય એમ અમારા સમજવામાં આવતું નથી સબબ કલમ ૨૯૭ ના આધારે આ કામમાં થએલી ચોકશી આ કોરટ રદ કરે છે અને પેહેલા વરગના માજીસ્તરેટે ફોજદારી સેશન જડજની રૂબરૂ તેની નવેસરથી ચોકશી થવા માટે આ કામ અમે દેપાછુ મોકલીએ છીએ સરકાર વિરૂધ નવરનબેગ કુલાબેગ મુંબાઇ હાઇકોરટ રીપોટ વા૦ ૧૦ પ્ર ૭૩

હાઇકોરટને રિપોટ કરવાબાબત ૪૩૮ સેશન કોરટને અથવા જીલા માજીસ્તરેટને યોગ્ય લાગે તો તે કોઈ ચલાવેલાં કામનું દફતર ૪૩૫ મી કલમ પ્રમાણે અ

થવા બીજી કોઈપણ રીતે તપાસી જોઇને તે તપાસનાં પરિણામનો રીપોટ હાઇકોરટના હુકમ માટે કરવાને મુખત્યાર છે, અને જ્યારે સદરહુ રિપોટમાં કોઈ શિક્ષાનો હુકમ ફેરવવાના ભલામણ કરવામાં આવે ત્યારે સદરહુ શિક્ષાનો હુકમ અમલમાં લાવવાનું મોકુફ રાખવાનો; અને જો તોહમતવાળો કેદમાં હોય તો તેને જામીન ઉપર અથવા તેના પોતાનાં ખત ઉપર છોડવાનો, હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—જે કામમાં માજીસ્તરેટને કાયદાનો અને થએલી વાતનો ઇનસાફ કરવાનો બેઉ અધિકાર હોય છે, તે કામમાં માજીસ્તરેટને પોતાની સાક્ષી દાખલ કરવાનો અધિકાર નથી માજીસ્તરેટે પોતાની શાક્ષી આપી હોય અને તે ઉપરથી આરોપિત પર તોહમત સાબિત કરયું હોય તો તેના એમ કરવાથી તે તોહમત રદ થશે. સરકાર વિરૂદ્ધ ટોનેલી ઇંડીયન લા રીપોટ કલકત્તા વા૦ ૨ પ્રે૦ ૪૦૫

તપાસકરવાનોહાઇકોરટનોઅધિકાર — ૪૩૯. જયારે કોઈપણ ચાલેલા કામનું દફતર હાઇકોરટે પોતે જ મંગાવ્યું હોય, અથવા હુકમ થવા માટે તે કામનો રિપોટ આવ્યો હોય, અથવા બીજી રીતે તે કામ હાઇકોરટના જાણવામાં આવે ત્યારે ૧૯૫ મી ૪૨૩ મી, ૪૨૬ મી, ૪૨૭ મી અને ૪૨૮ મી કલમથી અપીલ કોરટને અથવા ૩૩૮ મી કલમથી કોઇ કોરટને આપેલા અધિકારમાંનો કોઈપણ અધિકાર પોતાની નજરમાં આવે તો ચલાવવાને અને શિક્ષા વધારવાને, હાઇકોરટ મુખત્યાર છે, અને જયારે તપાસની કોરટના જડ્જોના બે પક્ષ થઇને બેઉના સરખા મત પડે, ત્યારે ૪૨૯ મી કલમથી ઠરાવેલી તે રીતે કામનો નિકાલ કરવો જોઇએ.

તોહમતવાળાને પોતાના જવાબમાં જે કેહેવું હોય તે જાતે અથવા પ્લીડરની મારફતે કહી સંભળાવવાની તેને તક આપ્યા વગર તેને નુકશાન થાય એવો કાંઇપણ હુકમ આ કલમ પ્રમાણે કરવો નહી.

જે શિક્ષાના હુકમનો તજવીજ આ કલમ પરમાણે કરવામાં આવે તે શિક્ષાનો હુકમ ૩૪ મી કલમમાં ઠરાવ્યું છે તે સિવાય બીજી રીતે કામ કરનારા કોઈ જીસ્તરેટે કરયો હોય ત્યારે જે ગુનો તે કોરટના મત પરમાણે તોહમતવાળાએ કરયો હોય તે ગુના બાબત જેટલી શિક્ષા કોઇ પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા પેહેલા વરગનો માજીસ્તરેટ કરી શકત તે કરતાં વત્તિ શિક્ષા તે ગુના બાબત કોરટે કરવી નહિ

આ કલમ માંહેનો કોઈપણ મચકુર ૨૭૩ મી કલમ પરમાણે કરેલિ નોધને લાગુ પડતો નથિ, અથવા આ કલમ માંહેના કોઈ પણ મચકુરથી હાઇકોરટને ગુનો ના સાબિત થયાનો ઠરાવ બદલીને ગુનો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવાનો અધિકાર છે એમ મજવું નહી.

પક્ષકારોની હકીકત સાંભળવી કે નહી એ કોરટની મુખત્યારી ઉપર છે. — ૪૪૦ જયારે કોઇપણ કોરટ તપાસ કરવાનો પોતાનો અધિકાર ચલાવતી હોય ત્યારે તેની આગળ જાતે અથવા પ્લીડરની મારફતે પોતાની હકીકત કહી સંભળાવવાનો હક કોઈપણ પક્ષકારને નથી, પણ એવું ઠરાવ્યું છે સદરહુ અધિકાર ચલાવતી

વખતે કોઇપણ પક્ષકાર જાતે અથવા પ્લીડરની મારફતે જે કહે તે સાંભળવાનું કોરટને દુરસ્ત લાગે તો, તે કોરટ સાંભળવાને મુખત્યાર છે. અને આ કલમ ઉપરથી ૪૩૯ મી કલમના બીજા પારેગ્રાફને બાધ આવે છે એમ સમજવું નહીં.

પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ પોતાના ઠરાવનાં કારણોનો મચકુર મોકલે તે હાઇકોરટે ધ્યાનમા લેવો.

૪૪૧. જ્યારે કોઈપણ પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટે ચલાવેલાં કોઇપણ કામનું દફતર ૪૩૫ મી કલમ પ્રમાણે હાઇકોરટે મંગાવ્યું હોય, ત્યારે તે માજીસ્તરેટ પોતાના ઠરાવનાં અથવા હુકમનાં કારણોનો તથા જે હકીકત તકરારી વાત બાબત પોતાને મુદ્દાની લાગે તે હકીકતનો મચકુર તે દફતરની સાથે મોકલવાને મુખત્યાર છે, અને સદરહુ ઠરાવ અથવા હુકમ રદ કરતાં પેહેલાં અથવા નામંજુર કરતાં પેહેલાં તે કોરટે સદરહુ મચકુર ધ્યાનમાં લેવો.

હાઇકોરટના હુકમ બાબત નીચલી કોરટને અથવા માજીસ્તરેટને દાખલો આપવો.

૪૪૨. જ્યારે આ બાબ પ્રમાણે હાઈકોરટે કોઈ મુકદમો તપાસ્યો હોય, ત્યારે તપાસેલો ઠરાવ, શિક્ષાનો હુકમ અથવા (બીજો) હુકમ જે કોરટે દફતરમાં દાખલ કરવો હોય અથવા કરયો હોય તે કોરટને હાઇકોરટે પોતાનો ઠરાવ અથવા હુકમ દાખલા સહિત લખી જણાવવો, અને પછિ જે કોરટને અથવા માજીસ્તરેટને તે ઠરાવ અથવા હુકમ એ પ્રમાણે દાખલા સહિત લખી જણાવ્યો હોય તે કોરટે અથવા માજીસ્તરેટે એ પ્રમાણે દાખલા સહિત લખી જણાવેલા ઠરાવને અનુસરતો હુકમ કરવો, અને જરૂર હોય તો તે મુજબ દફતર સુધારવું.

ભાગ ૮ મો.

વિશેશ કામ ચલાવવા બાબત.

બાબ ૩૩ મો.

યુરોપિયનો તથા અમેરિકનો ઉપર ફોજદારી કામ ચલાવવા બાબત.

રાણીસાહેબનિવિલાયતિરઇયત ઉપર મુકેલાં તોહમત બાબત ચોકસિ તથા ઇનસાફ કરવાનો અધિકાર કયા માજીસ્તરેટોને છે.

૪૪૩. જે માજીસ્તરેટ જસ્ટિસ આફ ધી પિસ ન હોય અને જીલ્લા માજીસ્તરેટ અથવા (પરેસિડેન્સી માજીસ્તરેટનિ બાબતમાં સિવાય કરીને) પેહેલા વરગનો માજીસ્તરેટ તથા રાણિસાહેબનિ વિલાયતી રઇયત ન હોય તેવા કોઈપણ માજીસ્તરેટે રાણિસાહેબનિ કોઇપણ વિલાયતી રઇયત ઉપર મુકેલાં કોઈપણ તોહોમતનિ ચોકશિ અથવા ઇનસાફ કરવો નહિ.

સેશનજડજરાણીસાહેબનીવિલાયતી રઇયતહોવોજોઇએ

૪૪૪. સેશન જડજ સિવાય સેશન કોરટનો જે કોઇ પ્રમુખ જડજ પોતે રાણીસાહેબનો વિલાયતી રઇયત ન હોય તેણે રાણી સાહેબનિ વિલાયતી રઇયત ઉપર હકુમત ચલાવવિ

આસિસ્ટંટસેશન જડ્જ પોતાના હુદા ઉપર ત્રણ વરસ સુધી રેહેલો હોવો જોઇએ અને તેને વિશેશે કરિને અધિકાર આપેલો જોઇએ.

નહિ, અને જો તે આસિસ્ટંટ સેશન જડ્જ હેય તો તેણે આસિસ્ટંટ સેશન જડ્જના હુદા ઉપર ઓછામાં ઓછા ત્રણ વરસ સુધિ રહ્યા વગર અને આ બાબત સ્થાનિક તરફથિ પોતના વિશેશે કરિને અધિકાર મળયા વગર સદરહુ હકુમત ચલાવવિનહિ

રાણી સાહેબની વિલાયતની રઇયતે કરેલો ગુનો સાંભળવા બાબત.

૪૪૫. ૪૪૩ મી અથવા ૪૪૪ મી કલમ માંહેની કોઈપણ મચકુરથી એમ સમજવું નહી કે બીજા કોઇ શખસે કાંઈ ગુન્હો કર્યો હોત તો જે બાબતમાં તે ગુનો જે માજીસ્તરેટ સાંભળી શકત તે માજીસ્તરેટને તેવો ગુનો રાણી સાહેબની કોઇપણ વિલાયતી રઈયતે કરયો હોય, તો તે બાબતમાં તે સાંભળવાની મના છે.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે રાણીસાહેબની જે વિલાયતી રઈયત ઉપર કાંઇ ગુનાનું તોહમત આવ્યું હોય તે વિલાયતી રઈયતે હાજર થવાની જરૂર પાડવા સારૂ જો તે માજીસ્તરેટ કાંઈપણ પરોસેસ કાહાડે, તો તે મુકદમાની ચોકશી અથવા ઇનસાફ કરવાની હકુમત જે માજીસ્તરટને હોય તે માજીસ્તરેટની પાસે સદરહુ પરોસેસ પાછુ મોકલાય એમ કરવું.

જેશિક્ષાનાહુકમકરવાનો અધિકારજીલ્લા માંહેના માજીસ્તરેટોને છે તે.

૪૪૬. ૩૨ મી અથવા ૩૪ મી કલમમાં ગમે તે કહ્યું હોય તે છતાં, જીલ્લા માજીસ્તરેટ અથવા પરેસિડેન્સી માજીસ્તરેટ સિવાય બીજા કોઇપણ માજીસ્તરેટે રાણી સાહેબની વિલાયતી રઇયત ઉપર ત્રણ મહીના સુધીની કેદની અથવા એક હજાર રૂપીઆસુધી દંડની, અથવા એ બંનેની શિક્ષા સિવાય બીજી કોઈપણ શિક્ષાનો હુકમ કરવો નહી. અને જીલા માજીસ્તરેટે છ મહીના સુધીની મુદતની કેદની અથવા બે હજાર રૂપીઆ સુધી દંડની અથવા એ બંનેની શિક્ષા સિવાય એવી કોઈ બીજી શિક્ષાનો હુકમ કરવો નહીં.

(તોહોમતવાળાને)સેશન કોરટમાં કયારેઅનેહાઈકોરટમાંકયારેકમીટકરવો.

૪૪૭. જયારે કોઇ માજીસ્તરેટની આગળ રાણી સાહેબની વિલાયતી રઈયત ઉપર કોઇ ગુનાનું તોહમત આવ્યું હોય, અને સદરહુ માજીસ્તરેટના મત પ્રમાણે, તે ગુના બાબત પોતે યોગ્ય શિક્ષા કરી શકતો નહી હોય, અને તે ગુનો મોતનો અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષાને લાયક ન હોય, ત્યારે તોહોમતવાળાને કમીટ કરવો જોઇએ એમ પોતે ધારે તો, તે માજીસ્તરેટે તેને સેશન કોરટમાં કમીટ કરવો, અથવા, તે પરેસિડેન્સી માજીસ્તરેટ હોય તો, હાઇકોરટમાં કમીટ કરવો જોઇએ.

જે ગુનો કરેલો જણાતો હોય તે ગુનો મોતની અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષાને લાયક હોય ત્યારે તોહમતવાળાને હાઇકોરટમાં કમીટ કરવો જોઇએ.

જેગુન્હાઓમાંનો એક ગુનો મોતની અથવાસમુદ્રપારની શિક્ષાને લાયકહોય અને બીજા તેવી શિક્ષાને લાયકનહોય તે તેવાગુનાઓનો ઇનસાફ.

૪૪૮. જ્યારે ૪૪૭ મી કલમ પ્રમાણે હાઇકોરટમાં કમીટ કરેલા કોઇપણ સખસ ઉપર કેટલાએક ગુનાનાં તોહોમતો મુકયાં તેમાંનો એક ગુનો મોતની અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષાને લાયક હોય, અને બીજા ગુના ઓછી શિક્ષાને લાયક હોય અને જે ગુનો મોતની અથવા સમુદ્રપારની શિક્ષાને લાયક હોય તે ગુના બાબત તે સખસનો ઇનસાફ કરવો નહી જોઇએ એમ હાઈકોરટની નજરમાં આવે ત્યારે તેમ હોય તોપણ બીજા ગુનાઓ બાબત તે સખસોનો ઇનસાફ કરવાને હાઇકોરટ મુખત્યારછે

જેશિક્ષાનાહુકમ કરવાને અધિકાર સેશનકોરટનેછેતે

૪૪૯. ૩૧ મી કલમમાં ગમે તે કહ્યું હોય તે છતાં કોઇપણ સેશન કોરટે રાણીસાહેબનો કોઇપણ વિલાયતી રઇયત ઉપર એક વરસ સુધીની મુદતની કેદની અથવા દંડની, અથવા એ બંનેની શિક્ષા શિવાય બીજી કોઈપણ શિક્ષાનો હુકમ કરવો નહી.

સેશન જડજને પોતાનોઅધિકાર અયોગ્ય જણાય ત્યારે કેમકરવું.

જો કમિટ થયા પછી અને ફેંસલા ઉપર સહી કરતાં પેહેલાં કોઇપણ વખતે પ્રમુખ જડજને એમ લાગે કે જે ગુનો સાબિત થયેલો જણાય છે તે ગુના બાબત સદરહુ પ્રકારનિં શિક્ષાના હુકમથી પુરતી શિક્ષા થઇ શકે એમ નથી. તો તેણે એવી મતલબનો પોતાનો મત દફતરમાં દાખલ કરવો અને તે મુકદમો હાઈકોરટની પાસે મોકલી દેવો, સદરહુ જડજે ફરિયાદીને તથા સાહેદોને હાઈકોરટની આગળ હાજર થવા માટે પોતાની જાતે બાંધી લેવા, અથવા બાંધી લેવાનું કમિટ કરનારા માજીસ્તરેટને ફરમાવવું

સેશનજડજ રાણીસાહેબનીવિલાયતી રઇયત નહી હોયત્યારેકેમકરવું

૪૫૦. જે સેશન તુકડીમાં તે ગુનાનો ઇનસાફ સામાન્ય થઇશકે તે સેશન તુકડીનો જડજ રાણી સાહેબની વિલાયતી રઈયત ન હોય, તો કમિટ કરનારા માજીસ્તરેટે જે પ્રાંત માંહે સદરહુ તુકડી આવેલી હોય તે પ્રાંતની ઉંચામાં ઉંચી ફોજદારી અપીલનિ કોરટના હુકમ માટે તે મુકદમાનો રીપોટ કરવો.

બ્રિટિશ બરમામાં રંગુનનાં રિકારડરની કોરટ આ કલમનાં કારણો સારૂ ઉંચામાં ઉંચો ફોજદારી અપીલની કોરટ છે એમ સમજવું.

આ કલમ સન ૧૮૮૪ ના આકટ બીજા ઉપરથી રદ કરવામાં આવી છે.

હાઇકોરટનીઅથવા સેશન કોરટનિ આગળ જુરિઅથવા આસેસરો.

૪૫૧. (૧) હાઇકોરટની અથવા સેશન કોરટની આગળ રાણિનિ વિલાયતિ રઇયતનો ઇનસાફ કરવામાં આવે ત્યારે, પેહેલાં, જુરરને બોલાવવામાં આવે અને કબુલ રાખવામાં આવે તે પેહેલાં, અથવા પેહેલા આસેસરને નિમવામાં આવે તે પેહેલાં, જેમ

હોય તેમ, એવિ કોઇ રઈયત મિશ્ર જુરિથિ પોતાનો ઇનસાફ ક રવા માગે તો જે જુરિમાં ઓછામાં ઓછા અરધા યુરોપિયન અથવા અમેરિકન હોય અથવા યુરોપિયન અને અમેરિકન એ બંને જુરિથી તે ઇનસાફ થવો જોઇએ.

"(૨) જયારે સેશન કોરટની આગળ એવો કોઇ ઇનસાફ સાધારણ રીતે આ સેસરોની મદદથી થવાનો હશે, ત્યારે રાણીની વિલાયતી રઈયત જે તોહમતદાર હોય તે, અથવા રાણીનો વિલાયતી રઇયત હોય એવા કેટલાક તોહોમતદારો હોય, તો તે સઘળાઓ એકત્રપણે પેટા કલમ (૧) પ્રમાણે મિશ્રય જુરી પોતાનો ઇનસાફ થવો જો ઇએ એવું માગવાને બદલે ઓછામાં ઓછા અરધા આસેસરો યુરોપિયન અથવા અ મેરિકન જોઇએ; અથવા યુરોપિયન અને અમેરીકન એ બંને જોઇએ એવી માગણી કરવાને મુખત્યાર છે.

જીલ્લા–માજીસ્તરેટની આગળ જયુરી માગવાનો રાણીની વિલાયતી રઇયતનો હક.

૪૫૧. અ. (૧) રાણીની વિલાયતી રઇયતનો ઇનસાફ જી લા માજીસ્તરેટની આગળ ચાલતો હોય ત્યારે, એવી કોઇ ર ઇયતને સમનના મુકદમામાં ૨૪૪ મી કલમ પ્રમાણે તેના જવા બમા તેનું કેહેવું સાંભળી લેવાની અગાઉ, અથવા વારંટના મુ કદમામાં ૨૫૯ મી કલમ પ્રમાણે જવાબ આપવાનું કામ તેણે શ રૂ કરયાની અગાઉ, ૪૫૧ મી કલમમાં કહેલો રીતે ભરેલી જયુ રીથી પોતાનો ઇનસાફ કરવો એવો દાવો કરવાનો અખત્યાર છે.

"(૨) સમનના મુકદમામાં તોહોમતદારનું કહેવું સાંભળી લેવાનું ૨૪૪ મી કલ મ પ્રમાણે માજીસ્તરેટે શરૂ કરતી વખતે, અથવા વારંટના મુકદમામાં તોહોમતદારને પોતાનો જવાબ કરવાનું ૨૫૯ મી કલમ પ્રમાણે માજીસ્તરેટ કહે તે વખતે પેટા કલમ (૧) પ્રમાણે દાવો કરયો હોય તો ઉપર કહયા પ્રમાણે જુરિથી ઇનસાફ થવા સારૂ જ રૂરનો હુકમ માજીસ્તરેટે તાબડતોબ કરવો જોઇએ

"(૩) જો સદરહુ પ્રકારનો દાવો, ચાલતાં કામમાં અગાઉને કોઇ વખતે કરયો હોય તો લખી લોધેલા પુરાવા ઉપરથી જયારે જયારે માજીસ્તરેટને લાગે કે જુરી આગળ જવા જોગ મુકદમો છે ત્યારે ત્યારે તેણે તેવા પ્રકારનો હુકમ કરવો જોઇએ.

"(૪) એવા દરેક મુકદમામાં માજીસ્તરેટે સદરહુ પ્રકારનો હુકમ કરવાની અગા ઉ પદ્ધતિ પ્રમાણે તોહોમતનામું તઇયાર કરવું જોઇએ, પછી ૨૪૨ મી કલમમાં ગમે તે કહયું હોય તેનો ચિંતા નથી.

"(૫) આ કલમ પ્રમાણે ચલાવવાના દરેક ઇનસાફની વખતે ફરિયાદી, તોહોમત દાર તથા સાહેદોને હાજર થવું પડે એમ કરવા સારૂ ૨૧૧ મી, ૨૧૬ મી, ૨૧૭ મી, ૨૧૯ મી, ને ૨૨૦ મી કલમના ઠરાવ, બને તેટલે સુધી લાગુ થશે.

"(૬) સેશનકોરટની આગળ જુરિથી કરવાના ઇનસાફમાં કામ ચલાવવા સબં ધી આ કાયદાના ઠરાવ, બને તેટલા પુરતા, આ કલમ પ્રમાણે ચલાવવાના દરેક ઇન સાફને એ પ્રમાણે લાગુ છે કે જાણે જીલ્લા–માજીસ્તરેટ, સેશન–જડજ હોય અને તો

હોમનદારને ઇનસાફ થવા સારૂ તેની કોરટમાં કમિટ કરયો હોય.

"(૭) પેટા કલમ [૫] અથવા (૬) માં કહેલ કોઇપણ ઠરાવ, તે પેટા કલમ ઉપરથી તે લાગુ કરયા હોય તેટલા પુરતા સઘળી કોરટોને પોતાની રૂબરૂ ચાલતા કામને લાગુ થાય એટલા સારૂ અરથને બાધ ન આવે એવી રીતે, જરૂરનો કે યોગ્ય શાબ્દિક ફેરફાર તેમાં કરીને લાગુ કરવાનો અખત્યાર છે.

"(૮) આ કલમમાં કહેલા કોઇપણ ઠરાવ ઉપરથી ૩૪૭ મી અથવા ૪૪૭ મી કલમ પ્રમાણે તોહમતદારને ઇનસાફ થવા સારૂ કમિટ કરવાના માજીસ્તરેટના અધિકારને બાધ આવે છે, એમ સમજવું નહી."

કેટલીએક બાબતમાં બીજી કોરટમાં મોકલવા બાબત.

"૪૫૧ બ. (૧) તોહમતદાર ૪૫૧ અ. કલમ પ્રમાણે પોતાનો ઇનસાફ જુરિથી થયો એવો દાવો કરશે. અને જીલા માજીસ્તરેટના મત પ્રમાણે ૪૫૧ મી કલમમાં ફરમાવેલી રીતે રચાએલી હોય એવી જુરિ પોતાની આગળ ઇનસાફ થવા સારૂ ભરવાનું અશકય છે. અથવા ઘણો વિલંબ, ખરચ અથવા અગવડ પડયા વગર એ પ્રમાણે તે ભરી શકવાનું અશકય છે, તથા તેઓ વિલંબ ખરચ, અથવા અવગડ કરવી એ તે પ્રકરણની સ્થિતિ તરફ જોતાં ગેરવ્યાજબિ છે એમ લાગવાનું કારણ હશે તો, જીલા માજીસ્તરેટે કલમ ૪૫૧ અ. પ્રમાણે પોતાની સમક્ષ ઇનસાફ થવા બાબતનો હુકમ કરવાને બદલે, હાઇ કોરટે આ બાબત પોતે કરેલિ તથા સ્થાનિક સરકારે મંજુર કરેલિ કાનુન મુજબ અથવા ખાસ હુકમ કરિને, વખતે વખતે ફરમાવે તેવા બિજા જીલા માજીસ્તરેટ પાસે અથવા સેશન જડજ પાસે તે મુકદમા મોકલવાને મુખત્યાર છે.

"(૨) આ કલમ પ્રમાણે સેશન જડજનિ આગળ અથવા જીલા માજીસ્તરેટનિ આગળ મુકદમો મોકલવામાં આવે ત્યારે તેણે તે મુકદમાનો ઇનસાફ, પોતે કલમ ૪૫૧ અ. પ્રમાણે કામ કરનારો જીલા માજીસ્તરેટ હોય તે પ્રમાણે તેવાજ અધિકાર, (કમિટ કરવાના અધિકાર સહીત) ચલાવીને અને તેવિજ રિતે કામ ચલાવિને બનતિ તાકિદે કરવો જોઇએ."

રાણિ સાહેબનિ વિલાયતિ રઇયત ઉપર તથા દેશિઉપર એકઠું તોહમત આવે ત્યારે તેઓનો ઇનસાફ કરવા બાબત.

૪૫૨. રાણિ સાહેબનિ કોઇ વિલાયતિ રઇયત ઉપર, રાણિ સાહેબનિ વિલાયતિ રઇયતિ ન હોય તેવા સખસનિ સાથે એકઠું તોહોમત આવે અને રાણિ સાહેબનિ સદરહુ વિલાયતિ રઇયતને હાઇકોરટનિ અથવા સેશન કોરટનિ આગળ ઇનસાફ થવા સારૂ કમિટ કરવામાં આવે ત્યારે સદરહુ રઇયતનો તથા સખસનો ઇનસાફ એકઠો કરવાનો અધિકાર છે, અને રાણિ સાહેબનિ સદરહુ વિલાયતિ રઇયતનો જુદો ઇનસાફ કરયો હોત તો જે રિત પ્રમાણે કામ ચલાવવામાં આવત તેજ રિતે સદરહુ ઇનસાફનિ વખતે કામ ચલાવવું

દેશિ જુદો ઇન

પણ મેં ઠરાવ્યું છે કે જો રાણિ સાહેબનિ સદરહુ વિલા

ઇનસાફ થવાનોદાવો કરવાને કયારે મુખત્યાર છે.

તિ રઇયત ૪૫૧ મિ કલમ પ્રમાણે મિશ્ર જુરિથિ અથવા મિશ્રઆ સેસરેથિ પોતાનો ઇનસાફ કરવાનું માગે, અને જે શખસ રાણિ સાહેબનિ વિલાયતિ રઇયત ન હોય તે સખસ પોતાનો ઇનશાફ જુદો કરવાનું માગે, તો આ છેલા સખસનો ઇનસાફ ૨૩ મા બાબના ઠરાવો મુજબ જુદો કરવો.

હું રાણીસાહેબની વિલાયતીરઇયતછું માટેમારીતે પ્રમાણે તજવીજ થવીજોઇએ એવો કોઇસખસદાવો કરે ત્યારેકેમકરવું.

૪૨૩ જયારે કોઇ પણ સખસ રાણી સાહેબની વિલાયતી રઇયત પ્રમાણે પોતાની તજવીજ થવી જોઇએ એવો દાવો કરે ત્યારે જે માજીસરેટની આગળ ચોકસી અથવા ઇનસાફનાં કારણ સારૂ તેને આણવામાં આવે તે માજીસ્તરેટને તે સખશે સદરહુ દાવાના સબબો જાહેર કરવા, અને તે માજીસ્તરેટે સદરહુ મજકુરનાં ખરાપણા બાબત ચોકશી કરવી, અને તે મચકુર ખરો છે એવું સાબીત કરવા માટે તે મચકુર કહેનાર સખસને યોગ્ય વખત આપવો, અને પછી તે રાણી સાહેબની વિલાયની રઇયત છે કે નહી તે બાબત નિશ્ચય કરવો અને તે પ્રમાણે તે સખસની તજવીજ કરવી. જો સદરહુ પ્રકારના કોઇપણ સખસની ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ સદરહુ માજીસ્તરેટ કરે અને તે ઠરાવ ઉપર તે સખસ અપીલ કરે, તો તે માજીસ્તરેટનો સદરહુ નિશ્ચય ખોટો છે એવું સાબિત કરવાનો બોજો તે સખસને માથે છે.

જયારે સદરહુ પ્રકારના કોઇ પણ સખસને તે માજીસ્તરેટ સેશન કોરટની આગળ ઇનસાફ થવા સારૂ કમીટ કરે, અને તે સખસ રાણી સાહેબની વિલાયતી રઇયત પ્રમાણે પોતાની તજવીજ થવી જોઇએ એવો દાવો સદરહુ કોરટની આગળ કરે, ત્યારે કાંઇપણ જાસ્તી ચોકશી કરવાનું સદરહુ કોરટને યોગ્ય લાગે તો તે કરયા પછી, તે સખસરાણી સાહેબની વિલાયતી રઇયતછે કે નહી તે બાબતનિસ્ચય કરવો, અનેતેમુજબ તે સખસની તજવીજ કરવી. જો સદરહુ કોરટ તે સખસની ઉપર ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરે અને તે ઠરાવ ઉપર તે સખસ અપીલ કરે, તો તે કોરટનો સદરહુ નિશ્ચય ખોટો છે એવું સાબિત કરવાનો બોજો તેને માથે છે,

જે કોરટની આગળ કોઇપણ સખસનો ઇનસાફ કરવામાં આવે તે કોરટ એવો નિશ્ચયકરે કે તે સખસ રાણીસાહેબની વિલાયતી રઇયત નથી, ત્યારે સદરહુ ઇનસાફમાં જે શિક્ષાનો હુકમ અથવા (બીજો) હુકમ કરવામાં આવે તે ઉપર અપીલ કરવાને સદરહુ નિશ્ચય એક સબબ થશે.

પોતાની સ્થિતિ વિશે તકરાર નકરવી એ હક છોડી દેવા બરાબર છે.

૪૫૪. જો જે માજીસ્તરેટની આગળ રાણી સાહેબની વિલાયતી રઇયતનો ઇનસાફ કરવામાં આવે, અથવા જે માજીસ્તરેટ તે રઇયતને કમીટ કરે તે માજીસ્તરેટે તેની તજવીજ રાણીસાહેબની વિલાયતી રઇયતની પ્રમાણે કરવી જોઇએ એવો દાવો તે ન કરે, અથવા જો સદરહુ દાવો કમિટ કરનારા માજીસ્તરેટની આગળ

કરયા છતાં તે માજીસ્તરેટે ના મંજુર કરયા પછી જે કોરટમાં તેને કમીટ કરવામાં આવે તે કોરટના આગળ તે દાવો જો ફરીથી કરવામાં ન આવે, તો તેણે રાણીસાહેબની વિલાયતી રઈયત પ્રમાણે પોતાની તજવીજ થવાનો પોતાનો હકક છોડી દીધો છે એમ ગણવું, અને તેજ મુકદમો ચાલે તેમાં પછી કોઇપણ વખતે તે હકક તેણે જાહેર કરવો નહી.

માજીસ્તરેટની આગળ જે સખસને આણ્યો હોય તે સખસ રાણીસાહેબની વિલાયતી રઈયત નથી એવું માનવાનું કારણ તે માજીસ્તરેટને ન હોય તે સખસ સદરહુ રઈયત છે કે નહી તે બાબત તેને તે માજીસ્તરેટે પુછવું.

જે સખસ રાણીસાહેબની વિલાયતી રઈયત ન હોય તે સખસનો આ બાબ પ્રમાણે ઇનસાફ કરવામાં આવે તે બાબત.

૪૫૫. જે સખસ રાણીસાહેબની વિલાયતી રઈયત ન હોય તે સખસની તજવીજ આ બાબ મુજબ રાણીસાહેબની વિલાયતી રઈયત પ્રમાણે કરવામાં આવે, અને તે બાબત તે સખસ હરકત ન લે તો, તેની એ પ્રમાણે તજવીજ કરયાના સબબથી, તેની ચોકશી અથવા તેને કમીટ કરવાનો હુકમ અથવા ઇનસાફ અથવા શિક્ષાનો હુકમ, જેમ હોય તેમ, ગેરવ્યાજબી થશે નહી.

રાણીસાહેબનીવિલાયતીરઈયતને અટકાવી રાખી હોય ત્યારે પોતાને હાઇકોરટની આગળ આણવાનો હુકમ થવા સારૂ અરજી કરવાનો હક.

૪૫૬. જયારે રાણીસાહેબની કોઈ વિલાયતી રઈયતને કોઇપણ સખસે કાયદા વિરૂદ્ધ પેહેરામાં અટકાવી રાખી હોય, ત્યારે જે જગાએ તે રઈયતને અટકાવી રાખી હોય તે જગાએ, રાણીસાહેબની સદરહુ વિલાયતી રઈયતે કરેલા કોઇપણ ગુન્હા બાબત તેની ઉપર જે હાઈકોરટને હકુમત હોય તે હાઈકોરટને, અથવા સદરહુ પ્રકારનો કોઈપણ ગુન્હો તેની ઉપર સાબીત થયાના ઠરાવ ઉપરથી જે હાઇકોરટમાં અપીલ કરવાનો તે રઈયતને હક હોય તે હાઈકોરટને સદરહુ રઈયત અથવા તેની તરફથી કોઇપણ સખસ એવી અરજી કરવાને મુખત્યાર છે કે તે રઈયતને અટકાવી રાખનાર માણસ, તેને તે હાઇકોરટની આગળ હાજર કરે અને તે કોરટ બીજો જે હુકમ કરે તે પ્રમાણે તે માણસ ચાલે એવો હુકમ કરવો.

સદરહુ અરજી કરવામાઆવે ત્યારે કેમ કરવું.

૪૫૭. સદરહુ હુકમ કરતાં પેહેલાં જો તે હાઈકોરટને યોગ્ય લાગે તો જે સબબો પરથી તે હુકમ થવા બાબત અરજી કરી હોય તે સબબો વિશે, સોગનનામું લઇને અથવા બીજી રીતે ચોકશી કરીને પછી સદરહુ અરજી કબુલ કરવાને અથવા ના કબુલ કરવાને તે હાઇકોરટ મુખત્યાર છે; અથવા તે હુકમ પ્રથમ કરીને પછી જયારે તે હુકમ થવા બાબત અરજી કરનારા સખસને તેની આગળ આણવામાં આવે ત્યારે તેને કાંઇ પણ ચોકશી કરવાની જરૂર લાગે તો તે કરયા પછી તેને યોગ્ય લાગે એવો બીજો હુકમ તે કામમાં કરવાને તે હાઇકોરટ મુખત્યાર છે.

કયામુલકોમાંહા ઈકોરટસદરેહુમકા રનાહુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

૪૫૮. હાઈકોરટને પોતાની અપેલેન્ટ ફોજદારી હકુમતની રથાનિક હદ માંહેના મુલકોમાં, અને ગવરનર જનરલ ઇનકાંઉસીલ ફરમાવે તેવા બીજા મુલકોમાં, સઘળે ઠેકાણે સદરહુ પ્રકારના હુકમ કરવાનો અખત્યાર છે.

માજીસ્તરેટોને અથવા સેશનકોરટને હકુમત આપનારા આકટો લાગુપાડવા બાબત.

૪૫૯. આગલા પાછલા શબંધ ઉપરથી બાધ આવતો ન હોય તો, ગવરનર જનરલ ઇનકાંઉસિલે અત્યાર સુધીમાં જે જે આકટો તથા કાયદાઓ અકરયા હોય અથવા હવેપછી તે કરે કે જેમાં ગુન્હાઓ સબંધી હકુમત માજીસ્તરેટોને અથવા સેશન કોરટને આપી હોય તે સઘળા આકટો તથા કાયદાઓ રાણીસાહેબની વિલાયતી રઇયતને લાગુ છે એમ સમજવું, પછી તે રઇયત વિશે તે આકટામાં સ્પષ્ટ રીતે જણાવ્યું ન હોય તોપણ.

આ કલમ માંહેના કોઇપણ મજકુરથી, રાણીસાહેબની વિલાયતી રઇયતને જેટલી શિક્ષા કોઇપણ કરીશકે તે બાબત આ બાબથી ઠરાવેલી હદ ઉપરાંત જવાનો તે કોરટને અધિકાર છે એમ સમજવું નહી, અને જે માજીસ્તરેટે અથવા સેશન કોરટમાં પ્રમુખ સ્થાને બીરાજનાર જે જરજ જસ્ટીસ આફ ધીપીસ ન હોય તે માજીસ્તરેટને અથવા જરજને હકુમત મળશે એમ સમજવું નહી.

યુરોપીયન અથવા અમેરિકનનોઇનસાફ કરવા માટે જુરી.

૪૬૦. જે મુકદમાનો ઇનસાફ જુરીથી અથવા આસેસરોની મદદથી થઇ શકે તેવા દરેક મુકદમામાં તોહોમતવાળો સખસ અથવા તેહોમતવાળાઓમાંનો એક સખસ યુરોપિયન (રાણી સાહેબની વિલાયતી રઇયત ન હોય એવો) અથવા અમેરીકન હોય, ત્યારે બનીશકે તો અને સદરહુ યુરોપિયન અથવા અમેરિકન દાવો કરે તો, ઓછામાં ઓછા અરધા જુરરો અથવા આસેસરો યુરોપિયન અથવા અમેરિકન હોવા જોઇએ.

યુરોપિયન અથવા અમેરિકનઉપર અનેબીજી કોઈ જાતના સખસ ઉપર એકઠું તોહોમત મુકવામાં આવે ત્યારે જુરી બાબત.

૪૬૧. જયારે જયારે સેશન કોરટની આગળ કોઈ યુરોપિયન અથવા અમેરિકન ઉપર, યુરોપિયન અથવા અમેરિકન ન હોય એવા સખસ સાથે એકઠું તોહોમત મુકવામાં આવે, અને ૪૬૦ મી કલમ મુજબ કરેલો દાવો મંજુર કરીને જેમાં ઓછામાં ઓછી અરધી સંખ્યા યુરોપિયનોની તથા અમેરિકનોની હોય એવી જુરોથી અથવા એવા વરગના આસેસરોની મદદથી સદરહુ યુરોપિયનનો અથવા અમેરિકનનો ઇનસાફ કરવામાં આવે ત્યારે ત્યારે, જો સદરહુ પાછળ કહેલો સખસ દાવો કરે તો, તેનો ઇનસાફ જુદો કરવો.

૪૫૨ મી અથવા ૪૬૦ મી કલમ મ

૪૬૨. જયારે સેશન કોરટની આગળ કોઈ મુકદમાનો ઇનસાફ થવાનો હોય અને તેમાં તોહોમતવાળા સખસને અથવા તો

માણે જુરરોને સમન કરીને તેઓની યાદાકરવા બાબત. તોહોમતવાળાઓમાંના એક શખસને પોતાનો ઇનસાફ ૪૫૧ મી અથવા ૪૬૦ મી કલમના ઠરાવો પ્રમાણે રચેલી જુરીથી થવાનો હક હોય, ત્યારે અથવા ૪૫૧ અથવા ૪૫૧ . કલમમી પ્રમાણે કામ ચલાવનારા જીલ્લા માજીસ્તરેટ અથવા સેશન જડજની કોરટમાં ઇનસાફ થવાનો હોય ત્યારે સદરહુ ઇનસાફ કરવા માટે મુકરર કરેલા દિવસથી ઓછામાં ઓછા ત્રણ દિવસ પેહેલાં તે કોરટે સદરહુ ઇનસાફ સારૂ જેટલા જોઇએ તેટલા યુરોપિયન તથા અમેરિકન જુરરોને, આ કાયદામાં પાછળ ઠરાવેલી રીતે, સમન કરાવવા.

અને વળી તપાસેલી ટીપમાં બીજા જે શખસોનાં નામ લખ્યાં હોય તે શખસોમાંની તેટલીજ સંખ્યા તે કોરટે તેજ વખતે અને તેવીજ રીતે સમન કરાવવી, પણ જો તે સેશનમાં જુરીએ કરવાના ઇનશાફ સારૂ સદરહુ પરકારના શખશ પાશેની શદરહુ શંખ્યા શમનથઈ ચુકી હોય તો તેમ કરવાની જરૂર નથી.

સમન પોહોચાટોને જેઓનાં નામ રિટન કરયા હોય તે શઘળા સખસોથાંથી જુરિ રચવા માટે ૨૭૯ મિ કલમમાં ઠરાવેલિ રિતે ચિઠિ કરિને જુરરો પસંદ કરવા, અને જુરિ માટે યુરોપિયનોનિ અથવા અમેરિકનનિ યોગ્ય સંખ્યા, અથવા બનિશકે તેટલા સુધિ તે સંખ્યાનિ લગભગ હોય એવિ શંખ્યા, પુરિ થઇ રહે ત્યાં સુધિ તેમ કરવુ

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે જે મુકદમામાં યુરોપિયનોનિ અથવા અમેરિકનોનિ યોગ્ય સંખ્યા બિજી કોઇ રિતે પુરિ ન થઇ શકે તો કોરટનિ ધ્યાનમાં આવે તો જુરિ રચવા માટે જે સખશને ૩૨૦ મિ કલમ મુજબ માફ કરયાના શબબથિ ટીપમાંથિબાતલ કરયો હશે તેવા કોઇપણ શખશને શમન કરવાને તે કોરટ મુખત્યાર છે.

રાણિસાહેબનિ વિલાયતિ રઇયત વિગરે ઉપરફોજદારિ કામ ચલાવવા બાબત. ૪૯૩. બિજી રિતનો સ્પષ્ટ ઠરાવ કરયો હોય તે સિવાય, સેશન કોરટનિ તથા હાઇકોરટનિ આગળ રાણિસાહેબનિ વિલાયતિ રઇયત ઉપર તથા રાણિશાહેબનિ વિલાયતિ રઇયત ન હોય એવા યુરોપિયનો ઉપર તથા અમેરિકનો ઉપર ફોજદારિ કામ આ કાયદાના ઠરાવો પ્રમાણે ચલાવવું.

બાબ ૩૪ મો.

ગાંડા માણસો બાબત.

તોહોમતવાળોગાંડો હોયતો કેમ કરવું. ૪૯૪. કોઇ મુકદમાની ચોકશિ અથવા ઇનશાફ કરનારો માજીસ્તરેટને એમ માનવાનું કારણ હોય કે તોહોમતવાળો ગાંડો અને તેથિ કરિને પોતાનો જવાબ કરવાને અશકત છે, ત્યારે તે ગાંડપણનિ વાત બાબત તે માજીસ્તરેટે ચોકશિ કરવિ. અને તે જીલ્લાના સિવિલ શરજન પાસે અથવા સ્થાનિક સરકાર ફરમાવે એવા બિજા વઇદક અમલદાર પાસે તે શખશનિ પરિક્ષા કરાવવિ, અને તે ઉપરથિ સદરહુ શરજન અથવા બિજા અમલદારનિ શાહેદ દાખલ જબાનિ લેવિ, અને તે જબાનિ લખિ લેવિ.

તોહોમતવાળો ગાંડો છે અને તેથી કરીને પોતાનો જવાબ કરવાને અશકત છે એવો સદરહુ માજીસ્તરેટનો મત થાય તો તેણે તે મુકદમામાં આગળ કામ ચલાવવાનું મુલતવી રાખવું.

સેશન કોરટમાંથ્ય થવા હાઈ કોરટમાં કમિટ કરેલો સખશ ગાંડો હોય તો કેમ કરવું.

૪૬૫, સેસન કોરટમાં અથવા હાઈકોરટમાં ઈનસાફ થવા સારૂ કમીટ કરેલો શખસ પોતાના ઈનસાફની વખતે તે કોરટને ગાંડો અને તેથી કરીને પોતાનો જવાબ કરવાને અશકત જણાય તો તે શખશ એ પ્રમાણે ગાંડો તથા અશકત છે કે કેમ તે વાતનો જયુરીએ અથવા આસેસરની મદદથી તે કોરટે પ્રથમ ઈનશાફ કરવો અને તે શખશ એ પ્રમાણે ગાંડો તથા અશકત છે એવી તે કોરટની ખાત્રી થાયતો તેણે તે મુજબ ફેંશલો કરવો અને તે ઉપરથી તે ઇનશાફ મુલતવી રાખવો.

તોહુમતવાળો ગાંડો તથા અશકત છે કે નહી તે વાતનોજેઈનશાફકરવામાં આવે તે શદરહું કોરટની આગળ તોહુમતવાળાના ઈનશાફનો ભાગ છે એમ શમજવું.

ટીકા--આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ની કલમ૪૨૫ને બદલે ઘડવામાં આવીછે આવી તજવીજ જડજ એકલો કરી શકતો નથી પણ તેને જ્યુરીની સાથે કરવી જોઈએ રાંણી વિરૂધ ભીકુ કલવર વીકલી રીપોટ ૧૯ પ્ર ૨૫

કેદીનો ઈનસાફ ચાલતી વખતે તેણે ઘણા ગાંડપણના ચિન્હ બતાવ્યાં એવું મને દેખાય છે માટે જે વખતે તેણે અપરાધ કરયો તે વખતે તે ગાંડો હતો કે નહી એ મુદ્દાનો આપણે ઠરાવ કરવો એવું સેશન જડજે જ્યુરીને કહયુ તેમાં ઠરાવવામાં આવ્યું કે સેશન જડજે આ મુદ્દા કાઢયા અગાઉ તેનો ઇંનસાફ ચાલતો હતો તે વખતે તે ગાંડો હતો અને તોહોમતનો જવાબ આપવાને તે અસમરથ હતો તે કારણથી તે ગાંડો છે કે નહી એ સવાલનો નિકાલ પેહેલા કરવા માટે સેશન જડજે જુરીને કહેવું જોઈતું હતું—રાણી વિરૂધ દુરીયોધન સમતો વીકલી રીપોડ ૧૯ પ્ર ૨૬

તપાસ અથવા ઈનસાફ થતાં સુધી ગાંડા સખસને છુટો કરવા બાબત.

૪૬૬. જયારે કોઇ તોહોમતવાળો સખસ ગાંડો તથા પોતાનો જવાબ કરવાને અશકત છે એવું ઠરે, ત્યારે જો તે મુકદમો એવો હોય કે તેમાં જામીન લેવાનો અધિકાર છે તો તે સખસની ખબર સંભાળ લેવા બાબત તથા તેની જાતને અથવા બીજા કોઈ પણ સખસને નુકશાન નહી કરવા દેવા બાબત, અને તે માજીસ્તરેટની આગળ અથવા કોરટની આગળ અથવા આ બાબત જે અમલદારને તે માજીસ્તરેટ અથવા કોરટ નીમે તેની આગળ હાજર થવાનું ફરમાવવામાં આવે ત્યારે હાજર થવા બાબત પુરતુ તારણ આપેથી તે સખસને છુટો કરવાને તે માજીસ્તરેટ અથવા કોરટ જેમ હોય તેમ મુખત્યાર છે.

ગાંડાને સંભાળી નેરાખવા બાબત.

જો તે મુકદમો એવો હોય કે તેમાં જામીન લેવાનો અધિકાર નથી, અથવા પુરતુ તારણ આપવામાં નહી આવે, તો તે માજીસ્તરેટે અથવા કોરટે તે કામનો રિપોટ સ્થાનિક સરકારને કરવો

અને સ્થાનીક સરકાર તોહોમતવાળાને ગાંડા માણસના કોઈ આશ્રયસ્થાનમાં અથવા સારા જાપતાવાળી બીજી યોગ્ય જગામાં પુરી રાખવાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે. અને તે માજીસ્તરેટે અથવા કોરટે સદરહુ હુકમ અમલમાં લાવવો.

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણે જે સખસ ગાંડો છે એવું ઠરાવીનેસ્થાનિક સરકારે ઠરાવેલી જગાએ મોકલી દીધો હોય તો પછી જે જગાએ મોકલી દીધો છે તે તે જગાએ તે સારો થયો છે એવું સરટિફિકેટ આપ્યા વગર ગાંડો છે એવું ઠરાવનારી કોરટનો તે ઉપર કાંઇ અધિકાર નથી કઇસરે હિંદ વિરૂધ જોય હરી કુવેરા ઇંડિયન લા. રીપોર્ટ (કલકત્તા) વા. ૭ પ્ર. ૩૫૬.

આ કલમ પ્રમાણે સરકારમાં રીપોર્ટ કરયા પછી તે કેસ ફાઇલઉપરથી દુર કરવો નહી જોઇએ પણ ચાલતા કેસોના રજીશ્તરમાં તે દાખલ કરવો જોઇએ—રાણી વિરૂધ રઘવા વી. રી. ૬ પ્ર. ૭

ચોકશી અથવા ઈનસાફ પાછો જારી કરવા બાબત.

૪૯૭. ૪૯૪ મી અથવા ૪૯૫ મી કલમ પ્રમાણે કાંઈ ચોકશી અથવા ઇનસાફનું કામ મુલતવીરાખવામાં આવે,ત્યારે તે માજીસ્તરેટ અથવા કોરટ, જેમ હોય તેમ, કોઈ પણ વખતે તે ચોકશી અથવા ઇનસાફ પાછો જારી કરવાને તથા તોહોમત વાળાને પોતાની આગળ હાજર થવાનું અથવા આણવાનુ ફરમાવવાને મુખત્યાર છે.

જયારે તોહુમતવાળાને ૪૯૬ મી કલમ પ્રમાણે છુટો કરયો હોય, અને તેને હાજર થવા બાબત જેઓ તેના જામી થયા હોય તેઓ જે અમલદારને તે માજીસ્તરેટ અથવા કોરટ આ બાબત નામે તે અમલદારની આગળ તોહોમતવાળાને રજુ કરે, ત્યારે તોહુમતવાળો પોતાનો જવાબ કરવાને શકતીવાન છે એવું સદરહુ અમલદારનું સરટીફીકેટ પુરાવમાં લઈ શકાશે.

માજીસ્તરેટની અથવા કોરટની આગળ તોહુમતવાળો હાજર થાય ત્યારે કેમ કરવું.

૪૯૮. જયારે તે માજીસ્તરેટની અથવા કોરટની આગળ જેમ હોય તેમ, તોહુમતવાળો હાજર થાય અથવા તેને ફરીથીઆણવામાં આવે ત્યારે તે પોતાનો જવાબ કરવાને શકતીવાન છે એવું જો તે માજીસ્તરેટનો અથવા કોરટની નજરમાં આવે તો તે ચોકશી અથવા ઇનસાફ આગળ ચલાવવો.

જો તોહુમતવાળો પોતાનો જવાબ કરવાને હજુ અશકત છે એવું તે માજીસ્તરેટનો અથવા કોરટની નજરમાં આવે, તો તે માજીસ્તરેટે અથવા કોરટે જેમ હોય તેમ ૪૯૪ મી કલમના ઠરાવ પ્રમાણે પાછું કામ ચલાવવું.

જયારે તોહુમતવાળો દીવાનો જણાય ત્યારે કેમ કરવું.

૪૯૯. જયારે ચોકશી અથવા ઈનસાફની વખતે તોહુમતવાળો ગાંડો નથી એમ જણાય, અને માજીસ્તરેટની આગળ આપેલા પુરાવાઉપરથી તેની એવી ખાત્રી થાય કે જે કૃત્ય તોહુમતવાળાએ કરેલું છે તે કૃત્ય, જો તે ગાંડો ન હોય તો, ગુન્હો થાત અને, જયારે તે કૃત્ય કરેલું તે વખતે ગાંડો હોવાને લીધે તોહુમતવાળો તે કૃત્યનો પ્રકાર અથવા તે ખોટું અથવા કાયદા વિરૂદ્ધ છે એવું જાણવાને અશકત હતો એમ

માનવાનું કારણછે ત્યારે તે માજીસ્તરેટે તે મુકદમો આગળ ચલાવવો, અને જો તોહ મતવાળાને સેસન કોરટમાં અથવા હાઇકોરટમાં કમીટ કરવો જોઇએ એમ હોયતો તેને સેસન કોરટની અથવા હાઇકોરટની આગળ જેમ હોય તેમ ઇનસાફ સારૂ મોકલવો.

ગાંડાપણના સબબ પરથી તોહમતવાળાને બીન તકશીરવાર ઠરાવવાનોફેસલો.

૪૭૦ જયારે જયારે કોઇ માણસને એવાં કારણ ઉપરથી બીન તકશીરવાર ઠરાવવામાં આવે કે તેણે જે વખતે કાંઇ ગુન્હો કરયાનું કહેવામાં આવ્યું હોય તે વખતે તે ગાંડો હોવાને લીધે, તેનું જે કૃત્ય ગુન્હો થાય છે એવુ કહેવામાં આવ્યુ હોય તે કૃત્યનો પ્રકાર જાણવાને, અથવા તે ખોટું અથવા કાયદા વીરૂદ્ધ છે એવું જાણવાને તે સખસ અશકત હતો ત્યારે ત્યારે ઠરાવમાં તે સખસે તે કૃત્ય કરેલું કે નહી તે વિસેશે કરીને જણાવવું.

સદરહું સબબ પર થી બીન તકશીરવાર ઠરાવેલા સખસને સારા જાપતામાં રાખવા બાબત.

૪૭૧, જયારે જયારે તે ફેંસલામાં એમ જણાવવામાં આવે કે જે કૃત્ય કરયાનું કેહેવામાં આવ્યું હોય તે કૃત્ય તોહમતવાળા સખસે કરેલું છે ત્યારે ત્યારે જે મનની અશકતા ઠરાવવામાં આવો તેઅશકતી ન હોતતો સદરહું કૃત્ય ગુન્હો થાતએમ હોયતો,જે માજીસ્તરેટની અથવા કોરટની આગળ તે સખસનો ઇનસાફ થયો હોય તે માજીસ્તેટને અથવા કોરટને યોગ્ય લાગે એવી જગાએ તથા રીતે તે સદરહુ સખસને સારા જાપતામાં રાખવાનો હુકમ તે માજીસ્તેટે અથવા કોરટે કરવો, અને સ્થાનીક સરકારના હુકમ માટે તે મુકદમાનો રીપોટ કરવો.

સ્થાનીક સરકાર સદરહું સખશ ગાંડામાણસના કોઇ આશ્રયસ્થાનમાં અથવા તુરંગમાંઅથવા સારા જાપતાવાળી બીજી યોગ્ય જગામાં પુરી રાખવાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

ઇન્સ્પેકટર જનરલ ગાંડા કદીઓને જોવા જવું.

૪૭૨. જયારે કોઇ સખસને ૪૬૬ મી અથવા ૪૭૧ મી કલમના ઠરાવો મુજબ કેદ રાખ્યો હોય ત્યારે,જો તે સખસને કોઇ તુરંગમાં કેદ રાખ્યો હોય તો તુરંગનો ઇન્સ્પેકટર જનરલ અથવા જો ગાંડા માણસોના આશ્રયસ્થાનમાં કેદ રાખ્યો હોય તો ગાંડા માણસોના આશ્રયસ્થાનના વિજીટરો, અથવા તેઓમાંના કોઇ બે તે સખસના મનની સ્થિતી કેવી છે એ નક્કી કરવા સારૂ તે સખસને જોવા જવાને મુખત્યાર છે; અને ૧૨ છ મહીનામાં ઓછામાં ઓછી એકવાર સદરહું ઇનન્સ્પેકટર જનરલે અથવા ઉપર લખેલા વિજીટરોમાંના બે વિજીટરોએ જઇને તે સખસને જોવો અને સદરહું ઇન્સ્પેકટર જનરલે અથવા વિજીટરોએ તે સખસના મનની સ્થિતી સબંધિ એક વિશેષ રીપોટ સ્થાનીક સરકારને કરી મોકલવો.

ગાંડોકેદીપોતાનો

૪૭૩. જો તે સખસને ૪૬૬ મી કમલના ઠરાવો પ્રમાણે કેદ રા

જવાબ કરવાને શક્તિમાન છે એવા રીપોટકરવામાં આવેત્યારે કેમ કરવું.

ખ્યો હોય અને સદરહુ ઈનસ્પેક્ટર જનરલ અથવા વિજીટરો તે સખસ પોતાનો જવાબ કરવાને શકિતમાન છે એવા પોતાના અભિપ્રાયનો દાખલો આપે, ત્યારે તે માજીસ્તરેટ અથવા કોરટ, જેમ હોય તેમ મુકરર કરે તે વખતે માજીસ્તરેટનો અથવા કોરટની પાસે તે સખસને લઇ જવો. અને માજીસ્તરેટે અથવા કોરટે તે સખસની તજવીજ ૪૬૮ મી કલમના ઠરાવો મુજબ કરવી, અને સદરહુ ઈનસ્પેક્ટર જનરલનું અથવા વિજીટરોનું સરટીફીકેટ પુરાવમાં લઇ શકાશે.

૪૬૬ મી અથવા ૪૭૧ મી કલમ પ્રમાણે કેદ રાખેલો ગાંડો સખસ છોડી મુકવા લાયક છે એમ જાહેર કરવામાં આવે ત્યારે કેમ કરવું.

૪૭૪. જો તે સખસને ૪૬૬ મી અથવા ૪૭૧ મી કલમના ઠરાવો મુજબ કેદ રાખ્યો હોય, અને સદરહુ ઈનસ્પેક્ટર જનરલ અથવા વિજીટરો એવો દાખલો આપે કે તેને છોડી મુકવામાં આવે તો તે પોતાની જાતને અથવા બીજા કોઇ પણ સખસને નુકશાન કરે એવો ભય નથી એવું અમારી નજરમાં આવે છે, તો તે દાખલા ઉપરથી સ્થાનિક સરકાર તે સખસને છોડી મુકવાનો, અથવા કેદમાં અટકાવી રાખવાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે, અથવા તેને ગાંડા માણસોના કોઇ સરકારી આશ્રયસ્થાનમાં નહી મોકલ્યો હોય તો તેવા કોઈ આશ્રયસ્થાનમાં મોકલવાનો હુકમ કરવાને સ્થાનીક સરકાર મુખત્યાર છે અને સ્થાનીક સરકાર તેને આશ્રયસ્થાનમાં મોકલવાનો હુકમ કરે તો, એક ઈનસાફ ખાતાના અને બે વૈદ્યક અમલદારનું કમિશન નિમવાને તે સરકાર મુખત્યાર છે.

જરૂર હોય તેવો પુરાવો લઇને સદરહુ કમિશને તે સખસનાં મનની સ્થિતિ વિશે પદ્ધતિ પ્રમાણે ચોકશી કરવી, અને સ્થાનિક સરકારને રિપોટ કરવો, પછી પોતાની નજરમાં આવે તે પ્રમાણે સ્થાનિક સરકાર તે સખસને છોડી મુકવાનો અથવા અટકાવી રાખવાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

ગાંડા માણસને તેનાં સગાં વાહાલાંને સંભાળવાનેમાટેસ્વાધીનકરવાબાબત

૪૭૫. જ્યારે જ્યારે ૪૬૬ મી અથવા ૪૭૧ મી કલમના ઠરાવો પ્રમાણે કેદ રાખેલા કોઇપણ સખસનો કોઇ સગો અથવા મિત્ર તે સખસને પોતાની સંભાળમાં તથા કબજામાં લેવાની ખાયશ બતાવે, ત્યારે ત્યારે તે સગો અથવા મિત્ર અરજી કરે એટલે અને તે હવાલે કરેલા સખસની બરાબર સંભાળ લેવા બાબત તથા તેની જાતને અથવા બીજા કોઇપણ સખસને નુકશાન નહી કરવા દેવા બાબત સ્થાનીક સરકારની ખાત્રી લાયક તારણ આપે, એટલે તે સખસને સદરહુ સગા અથવા મિત્રના હવાલામાં સોંપવાનો હુકમ કરવાને સદરહુ સરકાર મુખત્યાર છે.

જ્યારે તે સખસને એ પ્રમાણે હવાલે કરવામાં આવે, ત્યારે સ્થાનિક સરકાર ફરમાવે એવો અમલદાર તે સરકાર ફરમાવે એવે વખતે તે સખસને જોવા માટે તેને હાજર કરવામાં આવશે એવી સરતે તેને હવાલે કરવો.

૪૭૨ મી તથા ૪૭૪ મી કલમના ઠરાવો, જોઈતો ફેરફાર કરીને આ કલમના ઠરાવો પ્રમાણે સોંપેલા સખસોને લાગુ પડશે, અને આ કલમ પ્રમાણે જે જોનાર અમલદાર નિમવામાં આવે તેણે આપેલો દાખલો પુરાવામાં લેવામાં આવશે.

બાબ ૩૨ મો.

ઈનસાફ ચલાવવામાં હરકત થાય એવા કેટલાએક ગુન્હાની બાબતમાં કામ ચલાવવા બાબત.

૧૯૫ મી કલમમાં કહેલા મુકદમામાં કામ ચલાવવાની રીત.

૪૭૬. જયારે કોઈપણ દિવાની, ફોજદારી અથવા મુલકી કોરટને એમ લાગે કે ૧૯૫ મી કલમમાં કહેલા તથા પોતાની આગળ કરેલાં અથવા ઇનસાફી મુકદમો ચાલતો હોય તે દરમિયાનમાં પોતાની નજર હેઠળ આણેલા કોઈ ગુનાની ચોકસી કરવાનો સબબ છે ત્યારે તે કોરટે કાંઈપણ પ્રથમ ચોકશીની જરૂર હોય તો તે કરયા પછી, પાસેમાં પાસેના પહેલા વરગના માજીસ્તરેટની પાસે તે મુકદમો ચોકસી અથવા ઇનસાફ કરવા સારૂ મોકલવાને, તથા તોહોમતવાળાને પેહેરામાં આપીને સદરહુ માજીસ્તરેટની પાસે મોકલવાને અથવા તે માજીસ્તરેટની આગળ હાજર થવા બાબત તેની પાસેથી પુરતું તારણ લેવાને, મુખત્યાર છે, અને સદરહુ ચોકશીની અથવાઇનસાફનીવખતેહાજરથઈનેપુરાવોઆપવામાટેકોઈપણસખસને બાંધીલેવાને મુખત્યારછે.

સદરહુ માજીસ્તરેટે પછી કાયદા મુજબ કામ ચલાવવું જોઈએ, અને ૧૯૨ મી કલમ પ્રમાણે મુકદમા બીજાની પાસે મોકલવાનો તેને અધિકાર મળયો હોય તો બીજા કોઈ યોગ્ય અધિકારવાળા માજીસ્તરેટની પાસે તે ચોકસી અથવા ઇનસાફ કરવાનું કામ મોકલવાને તે મુખત્યાર છે.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૪૭૧—૪૭૨ ના પારેગ્રાફ ૧—૩ અને ૪૭૭ ને મળતી છે આ કલમનો મતલબ એવો છે કે જે કોરટની સમક્ષ ગુન્હો બન્યો હોય તેની મંજુરી સિવાય બીજી કોરટે કામ ચલાવવું નહી, અમુક અધિકારીએ કામ ચલાવવું જોઈએ એવું લખાણ નહીં કરતાં દીવાની કોરટ ફોજદારી કોરટ તરફ કામની ચોકસી થવાને માટે કામ મોકલી શકે છે. દીવાની કોરટના અધિકારીની કોઈ તોહોમતની તપાસ થવાને લીધેલી જુબાની ઉપરથી દીવાની કોરટ કોઈ કેસ માજીસરેટ તરફ મોકલે તે ફરિયાદ બરોબર છે. રાણી વી૦ માધવચંદ મીસર વીકલી રીપોટ ૧૩—પ્ર. ૪૫.

સદરહુ પ્રકારના ગુના સેશન કોરટની આગળ કરવામાં આવે ત્યારેતે સબંધી તે કોરટનો અધિકાર.

૪૭૭. ૪૪૪ મી કલમ માંહેના ઠરાવોને અનુસરીને, સેશન કોરટ ૧૯૫ મી કલમમાં કહેલા અને પોતાની આગળ કરેલા અથવા કોઇ ઇનસાફી મુકદમો ચાલતો હોય તે દરમિયાનમાં તેની નજર હેઠળ આણેલા ગુના બાબત કોઈપણ સખસની ઉપર તોહમત મુકવાને, અને પોતે મુકેલાં તોહમત ઉપરથી તે સખસને કેદમાં મોકલવાને અથવા તેના જામિન લેવાને અને તેના ઈનસાફ કરવાને મુખત્યાર છે.

કે ચોકશીના કારણ સારૂ કોઈપણ સાહેદોને હાજર કરાવવાનું માજીસ્તરેટને ફ

ફેરમાવવાને સદરહુ કોરટ મુખત્યાર છે.

તપાસ પુરી કરવાનો તથા હાઈકોરટમાંઅથવાસેસન કોરટમાં કમિટ કરવાનો દિવાની તથા મુલકીકોરટનો અધિકાર.

૪૭૮. જ્યારે સદરહુ પ્રકારનો કોઇપણ ગુનો કોઇ દિવાની અથવા મુલકી કોરટની આગળ કરવામાં આવે અથવા કોઇ ઈનસાફી મુકદમો ચાલતો હોય તે દરમીયાનમાં કોઈ દીવાની અથવા મુલકી કોરટની નજર હેઠળ આણવામાં આવે અને તે મુકદમાનો ઇનસાફ ફકત હાઇકોરટ અથવા સેસન કોરટ કરી શકે એમ હોય અથવા તે મુકદમાનો ઈનસાફ હાઇકોરટે અથવા સેસનકોરટે કરવો જોઇએ એમ સદરહુ દિવાની અથવા મુલકી કોરટ ધારે ત્યારે સદરહુ દિવાની અથવા મુલકી કોરટ ૪૭૬ મી કલમ પ્રમાણે કોઇ માજીસ્તેટની પાસે તે મુકદમો ચોકશી માટે મોકલવાને બદલે પોતાનીજ મેળે તે ચોકશી પુરી કરવાને અને હાઇકોરટની અથવા સેસન કોરટનો જેમ હોય તેમ આગળ ઇનસાફ થવા સારૂ તોહોમતવાળા સખસને કમિટ કરવાને અથવા તેના જામિન લેવાનેમુખત્યારછે

આ કલમ પ્રમાણે કોઇ ચોકશી કરવાના કારણસારૂ તે દિવાની અથવા મુલકી કોરટ ૪૪૩ મી કલમ માંહેના ઠરાવોને અનુસરીને માજીસ્તરેટના સઘળા અખત્યાર ચલાવવાને મુખત્યાર છે અને સદરહું ચોકશીમાંનું તે કોરટનું કામ બની શકે તેટલે સુધી ૧૮ મા બાબના ઠરાવો પ્રમાણે ચલાવવું અને તે કામ કોઈ માજીસ્તેટે ચલાવ્યું હતું એમ સમજવું.

સદરહું પ્રકારના મુકદમામાં દિવાની કોરટે કેમ કરવું.

૪૭૯ જ્યારે કોઇ દિવાની અથવા મુલકી કોરટ એ પ્રમાણે કોઈ પણ મુકદમો મોકલે ત્યારે તે કોરટે તોહોમતનામુ તથા મુકદમો મોકલવા બાબતનો હુકમ તથા તે મુકદમાનું દફતર પ્રસીડેન્ટસી માજીસ્તેટની અથવા જીલ્લા માજીસ્તેટની અથવા ઇનસાફ સારૂ કમીટ કરવાનો અધિકાર બીજા જે માજીસ્તેટને હોય તે માજીસ્તેટની પાસે મોકલી દેવું અને સદરહુમાજીસ્તરેટે તે મુકદમો તથા ફરિયાદિ તરફના અને તોહોમતવાળા તરફના સાહેદોને હાઇકોરટેની અથવા સેસન કોરટની આગળ જેમ હોય તેમ આણવા,

તિરસ્કારના કેટલાએક મુકદમામાં કેમ કરવું.

૪૮૦. જ્યારે હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૧૭૫મીથી૧૭૮ મી, ૧૭૯ મી, ૧૮૦ મી, અથવા ૨૨૮ મી, કલમમાં વરણવેલો કોઈ પણ ગુન્હો કોઈ પણ દિવાની ફોજદારી, અથવા મુલકી કોરટના દેખતાં અથવા તેની સમક્ષ કરવામાં આવે ત્યારે તે કોરટ ગુન્હેગારને પેહેરામાં અટકાવી રાખવાને મુખત્યાર છે પછી તે ગુન્હેગાર રાણી સાહેબનો વિલાયતી રઇયત હોય કે નહીં હોય તોપણ; અને તેજ દિવશે તે કોરટ ઉઠે તેનાં પેહેલાં કોઇ પણ વખતે પોતાને દુરસ્ત લાગેતો, તે કોરટ તે ગુન્હો સાંભળવાનેઅને ગુન્હેગારને ઘણામાં ઘણા બસેં રૂપિયા સુધી દંડની, અને દંડ ન આપે તો એક મહીના સુધીની મુદતની આસાન કેદની શિક્ષા કરવાને મુખ્યાર છે, પણ જો સદરહું દંડ તે મુદત પુરી થતાં પેહેલાં આપવામાં આવે તો તેને તુરત છોડી દેવો.

૪૪૩ મી, અથવા ૪૪૪ મી કલમ માંહેનો કોઈ પણ મજકુર આ કલમ પ્રમાણે થ આવેલાં કામને લાગુ પડે છે એમ સમજવું નહીં,

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૪૩૫ ના પારેગ્રાફ ૧ લાને મળતી છે સાહેદ ફેરફાર શબ્દવાળુ બોલે અને તે કરેલા સવાલનો જવાબ ન આપે તો તેણે કોરટનો તીરસ્કાર કરો ગણાય એવું ઠરયુ છે—રાણી વિરૂદ્ધ જેમળ શ્રાવણ મું. હા. કો રી. વા. ૧૦ પ્ર. ૬૯

કોઈ અમલદાર કોઈ અમુક કામ કરતો હોય તેની આગળ હીં. ફોજદારી કાયદાની કલમ ૨૨૮ મુજબ શિક્ષા થઈ શકે તેવો તીરસ્કારનો ગુન્હો કોઇએ કરયો હોય તો તે અમલદાર બીજો હોદો ભોગવતો હોય તેની રૂએ તે તીરસ્કારના ગુન્હાની તજવીજ કરી શકતો નથી—રાણી વિરૂદ્ધ ચંદર સીકરરાય વીકલી રીપોટ ૧૨ પ્ર ૧૮

જે ફોજદારી કોરટ આ કલમ પ્રમાણે અમલ કરે તે ફોજદારી કોરટ જો દંડ કરે તો તેનાં કારણ ખસુસ કરીને લખવાં જોઇએ કઈ હકીકતથી તીરસ્કાર થયો, કેદીએ તે વીશે શું કહ્યું તે તથા ફેંસલો અને ઠરાવ એટલાં વાનાં લખવાં જોઇએ—પમીનંદી તાબીરામ મદ્રાસ હાઇકોરટ રીપોટ વા. ૪ પ્ર. ૨૨૯.

સદરહુ પ્રકારના મુકદમાઓનું દફતર.

૪૮૧. સદરહુ પ્રકારના દરએક મુકદમામાં; તે ગુન્હો જે હકીકતનો બનેલો હોય તે હકીકત તથા ગુન્હેગારે કાંઇ મચકુર જાહેર કરયો હોય તો તે મચકુર તેમજ ઠરાવ તથા શિક્ષાનો હુકમ, એ તે કોરટે દફતરમાં દાખલ કરવું.

જો તે ગુન્હો હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૨૨૮ મી કલમ પ્રમાણે હોય, તો જે કોરટને હરકત કરી હોય અથવા જે કોરટની બે અદબી થઇ હોય, તે કોરટ જે ઇનસાફી મુકદમો ચલાવવાને બેઠી હતી તે ઇનસાફી મુકદમાનો પ્રકાર તથા તેનો ભાગ અને જે હરકત અથવા બે અદબી કરી હોય તેનો પ્રકાર તે દફતરમાં બતાવવો.

મુકદમાની તજવીજ ૪૮૦ મી કલમ પ્રમાણે કરવી નહીં જોઇએ એમ કોરટની નજરમાંઆવેલ્યા રે કેમ કરવું.

૪૮૨. જો કોઇ પણ કોરટને કોઇપણ કામમાં 'એમ લાગે કે ૪૮૦ મી કલમમાં કહેલા ગુન્હાઓમાંનો કોઇપણ ગુન્હો પોતાના દેખતાં અથવા પોતાના સમક્ષ કરયાનું તોહોમત જે સખશની ઉપર આ યું હોય તે સખસને દંડ ન આપેથી કેદનીશિક્ષા કરવામાં આવે તે શિવાય બીજી રીતની કેદની શિક્ષા કરવી જોઇએ, અથવા બસેં રૂપિયા કરતાં વધતો દંડ તેને કરવો જોઈએ, અથવા જો બાજા કોઈ પણ કારણને લીધે તે કોરટનો મત એમ હોય કે તે મુકદમાનો નીકાલ ૪૮૦ મી કલમ પ્રમાણે કરવો નહીં જોઇએ, તો તે ગુન્હો આ કાયદામા પાછળ ઠરાવ્યા પ્રમાણે જે હકીકતનો બનેલો હોય તે હકીકત તથા તોહોમતવાળાનો મજકુર દફતરમાં દાખલ કરયા પછી સદરહુ કોરટ તે મુકદમાનો ઇનસાફ કરવાની હકુમત જે માજીસ્તેટને હોય તે માજીસ્તેટની પાસે તે મુકદમો મોકલવાને મુખત્યાર છે, અને તે તોહોમતવાળા સખસે સદરહુ માજીસ્તરેટની આગળ હાજર થવા બાબત તારણ આપવાનુ ફરમાવવાને મુખત્યાર છે અથવા પુરતુ તારણ આપવામાં ન આવે તો, તે કોરટે સદરહુ સખસને પેહેરામાં આપીને સ

કરવું માજીસ્તેટની પાસે મોકલવો.

જે માજીસ્તેટની પાસે આ કલમ પ્રમાણે કોઇ પણ મુકદમો મોકલવામાં આવે તે માજીસ્તરેટે તોહોમતવાળા સખસની ઉપર થએલી ફરિયાદ આ કાયદામાં પાછળ ઠરાવે લી રીતે સાંભળવા માંડવી.

રજીસ્ટાર અથવા સબ રજીસ્ટર ૪૮૦ મી, કલમના અરથ પ્રમાણે દિવાની કોરટ છે એમ કયારે સમજવું.

૪૮૩, સને ૧૮૭૭ ના હિંદુસ્તાનના નોંધવા બાબતના આકટ પ્રમાણે નિમેલો હરકોઇ રજીસ્ટાર અથવા હરકોઈ સબ રજીસ્ટાર, સ્થાનીક સરકાર એમ ફરમાવે ત્યારે ૪૮૦મી તથા ૪૮૨ મી કલમના અરથ પ્રમાણે દિવાની કોરટ છે એમ સમજવું.

ગુન્હેગાર હુકમ માને અથવા માફ માગે એટલે તેને છોડીદેવા બાબત.

૪૮૪. કોઈ સખસને કાયદા મુજબ કાંઇ વસ્તુ કરવાનું ફરમાવ્યું હોય તે કરવાની તેણે ના કહી હોય અથવા કસુર કરી હોય અથવા જાણી જોઇને બે અદબી અથવા હરકત કરી હોય તે બાબત કોઇ કોરટે ૪૮૦ મી કલમ પ્રમાણે તેને શિક્ષા કરવાનો ઠરાવ કરયો હોય ત્યારે તે ગુન્હેગાર સદરહુ કોરટના હુકમને અથવા માગણીને તાબે થાય અથવા ત કોરટની ખાત્રી થાય તે રીતે માફ માગે એટલે પોતાની મરજી મુજબ તેને છોડીદેવાને અથવા શિક્ષા માફ કરવાને તે કોરટ મુખત્યાર છે.

જે સખશ જવાબ દેવાની અથવા દસ્તાવેજ રજૂ કરવાની ના કેહે તેસખસને કેદ કરવા અથવા હવાલે કરવા બાબત.

૪૮૫. જે કોઈ ફોજદારી કોરટની આગળ કોઈ પણ સાહેદને જે સવાલો પુછવામાં આવે તે સવાલોના જવાબ દેવાની અથવા તે સખસના કબજા માંહેનો અથવા અખત્યાર માંહેનો જે દસ્તાવેજ રજુ કરવાનું તે કોરટ તેને ફરમાવે તે દસ્તાવેજ રજુ કરવાની તે સખસ ના કહે, અને એ પ્રમાણે ના કહેવાનું કોઇપણ વ્યાજબી કારણ તે સખસ ન બતાવે તો સદરહુ કોરટ ઘણામાં ઘણા સાત દીવસ સુધી ગમે તે મુદત સુધી તે સાહેદને આસન કેદની શિક્ષાનો હુકમ કરવાને અથવા પ્રમુખ માજીસ્તરેટની અથવા જડજની સહીનું વારંટ કાહાડી કોરટના કોઇ અમલદારને હવાલે કરવાને મુખત્યાર છે, અને તેમ કરવાનાં કારણો તે કોરટે દફતરમાં લખવાં પણ જો તે દરમિયાનમાં સદરહુ સખસ જુબાની આપવાને તથા જવાબ દેવાને અથવા સદરહુ દસ્તાવેજ રજુ કરવાને કબુલ થાય તો બાકીની શિક્ષા માફ કરવી જો તે ઉપર મુજબ ના કહ્યા કરે તો ૪૮૦ મી અથવા ૪૮૨ મી કલમના ઠરાવો પ્રમાણે તેનો તજવીજ કરવાનો અધિકાર છે, અને રાયલ ચારટરથી સ્થાપેલી કોઇ કોરટની બાબતમાં, તે સાહેદે તિરસ્કારનો ગુનો કરયો છે એમ સમજવું.

તિરસ્કારનાંકામોમાં ગુનાની શાખી

૪૮૬. કોઇપણ સખશને ૪૮૦ મી અથવા ૪૮૫ મી કલમ પ્રમાણે કોઇપણ કોરટે શિક્ષાનો હુકમ કરયો હોય ત્યારે આ કાયદા

તીના ઠરાવ અપીલ. માં પાછળ ગમે તે કહયું હોય તે છતાં, તે કોરટમાં કરેલા હુકમ નામા અથવા હુકમો ઉપર અપીલો સામાન્યતા જે કોરટને થઈ શકતી હોય તે કોરટને તે સખસ અપીલ કરવાને મુખત્યાર છે.

આ કલમ પ્રમાણે કરેલી અપીલોને ૩૧ મા બાબના ઠરાવો જેટલે સુધી લાગુ પડી શકતા હોય તેટલે સુધી લાગુ પડશે, અને જે ઠરાવ ઉપર અથવા જે શિક્ષાના હુકમ ઉપર અપીલ કરવામાં આવી હોય તે ઠરાવમાં ફેરફાર કરવાને અથવા તે રદ કરવાને અથવા તે શિક્ષા માફી કરવાને અથવા તે રદ કરવાને અપીલ કોરટ મુખત્યાર છે

ઇલાકાનાં કોઇ મુખ્ય શેહેરોમાંની સ્માલકાજ કોરટે એ પ્રમાણે ગુનો ઠરાવ્યો હોય તે ઉપર અપીલ હાઇકોરટમાં ચાલશે, અને

બીજી કોઇ સ્માલકાજ કોરટે એ પ્રમાણે ગુન્હો ઠરાવ્યો હોય ત્યારે જે સેશન ટુકડી માંહે સદરહુ કોરટ આવેલી હોય તે સેશન તુકડીની સેશન કોરટમાં તે ઉપર અપીલ ચાલશે.

ઉપર કહયા મુજબ નિમેલા રજીસ્ટાર અથવા સબરજીસ્ટાર તરીકે કોઈપણ અમલદારે એ પ્રમાણે ગુનો ઠરાવ્યો હોય, અને સદરહુ અમલદાર કોઇ દિવાની કોરટનો જડજ પણ હોય, ત્યારે જો સદરહુ ઠરાવ તે અમલદારે સદરહુ પ્રકારના જડજ તરીકે પોતાના હુદાની રૂએ કરેલું હુકમનામું હોય તો આ કલમના પાછલા ભાગ પ્રમાણે, જે કોરટમાં અપીલ કરવામાં આવે તે કોરટને સદરહુ ઠરાવ ઉપર અપીલ કરવાનો અધીકાર છે, અને બીજા કામોમાં જીલ્લા જડજને અથવા ઇલાકાનાં મુખ્ય શેહેરોમાં હાઈકોરટને તે અપીલ કરવાનો અધિકાર છે.

૧૯૫માકલમમાં કહેલાગુના કેટલા એકજડજોનીતથા માજીસ્તરેટોની આગળ કરવામાં આવેત્યારેતેઓએ તેગુનાઓનોઇનસાફ કરવો નહી. ૪૮૭. ૪૭૭ મી ૪૮૦ મી અને ૪૯૫ મી કલમમાં ઠરાવ્યું છે તે સિવાય બીજી રીતે કોઇ હાઇકોરટના જડજ સિવાય, તથા ર ગુનના રિકારડર સિવાય, તથા પરેસિડેન્સી માજીસ્તરેટો સિવાય બીજા કોઇ ફોજદારી કોરટના જડજે અથવા માજીસ્તરેટે ૧૯૫ મી કલમમાં કહેલો કોઈપણ ગુનો તેની આગળ અથવા તેના અધિકારનો તિરસ્કાર થાય એવી રીતે કરવામાં આવે અથવા કોઈ ઇનસાફી મુકદમો ચાલતો હોય ત્યારે ત્યારે સદરહુ જડજ અથવા માજીસ્તરેટ તરીકે તેની નજર હેઠળ આણવામાં આવે ત્યારે તે ગુના બાબત કોઈપણ સખસનો ઇનસાફ કરવો નહી.

૪૭૯ મી અથવા ૪૮૨ મી કલમ માંહેના કોઇપણ મચકુરથી એમ સમજવું નહી કે સેશન કોરટમાં અથવા હાઈકોરટમાં કમિટ કરવાનો અધિકાર જે માજીસ્તરેટને હોય તે માજીસ્તરેટને પોતેજ કોઈપણ મુકદમો સદરહુ કોરટમાં કમિટ કરે તેમાં અથવા કોઇ પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ કોઈપણ મુકદમો બીજા કોઇપણ માજીસ્તરેટ પાસે ચોકશી કરવા સારૂ મોકલવાને બદલે પોતાનીજ મેળેતે મુકદમાનો નિકાલ કરે તેમાં અટકાવ થશે.

ટીકા—આ કલમ સન ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૪૭૩ ને મળતી છે. જ્યારે કોરટની નજરમાં એમ આવે કે કલમ ૧૯૫ માં કહેલા તોહોમતની ચોકશી કરવાનું યોગ્ય કારણ છે ત્યારે કોરટે આ કલમ પ્રમાણે કરવું જોઇએ. રાણી વિરૂદ્ધ ગોવરધનદાસ ઇંડિયન લૉ. રીપોર્ટ અલ્હાબાદ વા. ૩ પ્ર. ૬૨.

'બ' નામના સખસે એક પોલીસ અમલદારની રૂબરૂ કેટલાક સખસોના ઉપર ચોરીનું તોહોમત રાખ્યું તે પોલીસ અમલદારે માજીસ્તરેટને જાહેર કરયું. માજીસ્તરેટે હુકમ કરયો કે ફરીયાદી ખરી છે કે ખોટી તેનો પોલીસે તપાસ કરવો તે ઉપરથી પોલીસને ખોટી ફરીયાદ કરી છે એવું માલમ પડયું તેથી એજ માજીસ્તરેટે ખોટી ફરીયાદી કરયાનું કામ ચલાવ્યું અને આ ગુન્હાનો તેને ગુનેગાર ઠરાવ્યો આ કામમાં ઠરાવ્યું કે કાંઇ ગેરકાયદેસર થયું નથી રાણી વિરૂદ્ધ બળદેવ ઇંડિન લા. રીપોર્ટ અલ્હાબાદ વા. ૩ પ્ર ૩૩૨

સન ૧૮૬૨ ના મુંબાઇ આકટ ૫ પ્રમાણે જે ચોકશીને સારૂ મામલતદારની રૂબરૂ સમન કરી બોલાવેલા સખસોએ હાજર રહેવું તે વિષે તેમાં કાંઇ ઠરાવ નથી સબબ મામલતદારે તે આકટ પ્રમાણે કરેલા સમન મુજબ હાજર ન રેહેવાના સબબથી થએલા તોહોમતની સાબિતી ગેરકાયદેસર છે. ઇનસાફ કરનાર માજીસ્તરેટની કોરટનોજ આ કામમાં તિરસ્કાર થએલો છે ત્યારે તેને ઇનસાફ કરવા અધિકાર નથી આ સબબથી જુ. ક્રી. પ્રો. કોડ કલમ ૪૭૩ (કલમ ૪૮૭ પ્રમાણે તે તોહોમતની સાબિત ગેરકાયદેસર છે એમ પણ આ કામમાં ઠરાવવામાં આવ્યું છે સરકાર વિરૂદ્ધ મહમદ ઇસ્માઇલ વિગેરે મુ. હા. કોરટનો ઠરાવ તા. ૧૦ એપ્રીલ ૧૮૭૩

બાબ ૩૬ મો.

ઓરતોનાં તથા બાળકોના ગુજરાન બાબત.

ઓરતોનાં તથા બાળકોનાંગુજરાન બાબત હુકમ.

૪૮૮ જો કોઇ સખસની પુરતી દ્રવ્ય શકતી હોય, અને તે પોતાની ઓરતનું અથવા પોતાની મેળે પોતાનું ગુજરાન ચલાવવાને અશકત હોય એવા કોઇ કાયદાશર અથવા ગેરકાયદાસર બાળકનું ગુજરાન ચલાવવાનો ગફલત કરે અથવા ના કહે તો, એ પ્રમાણે ગફલત કરયાનો અથવા ના કહ્યાનો પુરાવો થયેથી, જીલ્લા માજીસ્તરેટ અથવા કોઇ પરેસીડેન્ટસી માજીસ્તરેટ અથવા કોઇ પેટા તુકડી માજીસ્તરેટ અથવા પેહેલા વરગનો કોઇ માજીસ્તરેટ તે સખસની ઓરતનાં અથવા સદરહુ પ્રકારનાં બાળકનાં ગુજરાંનને માટે દર મહીને એકંદર પચાસ રૂપીયાથી વધારે નહીં હોય એવું જે લવાજમ સદરહુ માજીસ્તરેટને યોગ્ય લાગે તે લવાજમ ઠાહાટીને તે માજીસ્તરેટ વખતે વખતે ફરમાવે તેવા સખસને આપવાનો હુકમ સદરહુ સખસની ઊપર કરવાને મુખત્યાર છે.

સદરહુ લવાજમ હુકમની તારીખથી આપવું પડશે.

હુકમ જબરીથી અમલમાં લાવવા બાબત.

જે સખશને એ પ્રમાણે હુકમ કરયો હોય તે સખશ તે હુકમમાનવાની જાણી જોઇને ગફલત કરે, તો તે હુકમ જેટલીવાર તોડવામાં આવે તેટલીવાર લેહેણી રકમ દંડ વસુલ કરવા માટે જે રીત આ કાયદામાં પાછળ ઠરાવી છે તે રીત પ્રમાણે વસુલ કરવા

આટે સદરહુ પ્રકારનો કોઈપણ માજીસ્તરેટ વારંટ કાહાડવાને મુખત્યાર છે, અને તે વારંટ બજાવ્યા પછી બાકી રહેલું દરેએક મહીનાનું લવાજમ તે શઘળા લવાજમ બાબત અથવા તેના કોઈપણ ભાગ બાબત ઘણામાંઘણા એકએક મહીના પ્રમાણે સદરેહુ સખસને કેદની શિક્ષાનો હુકમ કરવાને તે માજીસ્તરેટ મુખત્યાર છે.

ટીકા-કોઈ મુસલમાન ઉપર તેની અને ખોરાકીપોશાકી આપવા ઠરાવ થયોહોય તો તે શી તે સ્ત્રીથી છુટા છેડા કરવા તેને પ્રતિબંધ આવતો નથી અને પછી એવા છુટા છેડા થાય તો માજીસ્તરેટે કરેલો ખોરાકી પોશાકીનો હુકમ રદ બાતલ થાય છે—કાસમ પીરભાઈ અને તેની ઓરત હરબાઈના કામમાં મુંબાઈ હાઈકોરટ રીપોટ વા ૮ પ્ર ૯૫

પુરૂષનું ઘાતકીપણું નકી સાબીત કરી શકે નહી તો જુદી ખોરાકી પોશાકી મળી શકે નહી—મસામત જશમત વીકલી રીપોટ ૬ પ્ર ૪૯ તથા થોમસનના કામમાં અલ્હાબાદ હાઈકોરટ રીપોટ વા ૬ પ્ર ૨૦૫

જે છોકરૂં જનમ્યું નથી તેની ખોરાકી પોશાકી માટે કાંઈ હુકમ થઈ શકતો નથી—મસામત બારસી વિરૂધ બનસી દીટચીત અલ્હાબાદ હાઈકોરટ રીપોટ વા ૩ પ્ર ૭૦

વિશેશ ઠરાવ. પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે જો તે સખસ એમ કહે કે મારી ઓરત મારી સાથે રહે તો તેનું ગુજરાન ચલાવવાને હું તઈયાર છું, અને તેની ઓરત તેની સાથે રેહેવાની ના કહે, તો એ પ્રમાણે ના કેહેવાનાં જે કાંઇ કારણો તે ઓરત જણાવે તે કારણો ધ્યાનમાં લેવાને સદરહુ માજીસ્તરેટ મુખત્યાર છે, અને તે પ્રમાણે તે સખસે પોતાની ખુશી બતાવ્યા છતાં જો તે માજીસ્તરેટની એવી ખાત્રી થાય કે સદરહુ સખસ છિનાળુ કરે છે અથવાતેહમેશા પોતાની ઓરતની સાથે નિરદય પણાથી ચાલ્યો છે, તો તે માજીસ્તરેટ આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

જો કોઈ ઓરત છિનાળુ કરતી હશે, અથવા કાંઇ પુરતાં કારણ વિના પોતાના ધણીની સાથે રેહેવાની ના કેહેશે, અથવા તેઓ બેઉ માંહોમાંહે સમજુતી કરીને જુદાં રેહેતાં હશે તો તે ઓરતને આ કલમ પ્રમાણે તેના ધણી પાસેથી કાંઈ લવાજમ મળવાનો હક થશે નહી.

જે ઓરતના લાભમાં આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કરયો હોય તે ઓરત છિનાળુ કરે છે અથવા પુરતાં કારણ વિના પોતાના ધણીની સાથે રેહેવાની ના કહે છે અથવા તે આ બેઉ માંહોમાંહે સમજુતી કરીને જુદાં રહે છે એવી સાબીતી થયેથી તે માજીસ્તરેટ તે હુકમ રદ કરવો.

આ બાબ પ્રમાણે સઘળો પુરાવો, ધણીની અથવા બાપની, પ્રસંગ પ્રમાણે,સમક્ષ લેવો, અથવા તેને જાતે હાજર થવાનું માફ કરયું હોય ત્યારે તેના પ્લીડરની સમક્ષ લેવો, અને સમનના મુકદમાઓનો બાબતમાં ઠરાવેલી રીતે લખી લેવો.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના ૧૦ ની કલમ ૫૩૬ ને બદલે રચવામાં આવી છે જુના આકટમાં 'યોગ્ય પુરાવ' એ શબ્દ હતા તેમાંથી 'યોગ્ય' શબ્દ કાઢી નાંખ્યો છે યોગ્ય પુરાવનો અરથ કાયદેસર અને સોગન ઉપર આપેલો પુરાવ છે એમ ઠરાવવામાં આવ્યું

જતું માંગ વિરૂધ મીરીદાસ, વીકલી રીપોટ ૧૩ પ્ર ૧૯

આ કલમના ઠરાવ પ્રમાણે સંક્ષીપ્ત રીતે ચોકશી થઇ શકતી નથી પણ સમન્સ માફક ચોકશી કરવી જોઇએ જુના ક્રી પરો કોડ કલમ ૫૨૬ મુજબ માજીસ્તરેટ ઠરાવ કરે ત્યાર પેહેલાં ધણીની પાસે તેની સ્ત્રીની ખોરાકી પોશાકી પુરી પાડવાને પુછવામાં આવ્યું છે કે નહી તે માજીસ્તરેટે નકી કરવું જોઇએ વીકલી રીપોટ ૨૪ પ્ર ૬૧

આ કલમ મુજબ થએલો હુકમ ૨૯૭ મી કલમના અરથ મુજબ કોઇએક ફોજદારી કોરટનો ફેંનસાલો મુકદમો છે, પણ તેના ઉપર અપીલ નથી રાણી વિરૂધ થાકુઇરા મુંબાઇ હાઇકોરટ રીપોટ વા ૫ પ્ર ૮૧

એક માજીસ્તરેટે એક મુસલમાન ઉપર તેની બઇરીને મહીને મહીને ગુજરાન સારૂ કાંઇ લવાજમ આપવાનો હુકમ કરેલો આ હુકમથી પોતાની બઇરીને છુટકારો આપવાનો તેનો હક કાંઇ જતો નથી અને આ પ્રમાણે છુટકારો આપ્યા પછી તે હુકમ બજાવી શકાય નહી કસાની પીરભાઇ અને તેની બઇરી હીરબાઇના કામમાં મું હાઇકોરટ રી વા ૫ પ્ર ૯૫

એક સખસ ઉપર કલમ ૩૧૬ મુજબ ગુજરાન આપવાનો હુકમ કરયા હોય તે સખસને મારી બઇરી છીનાળુ કરે છે એવા સબબ ઉપરથી તે હુકમ રદ કરાવવા માજીસ્તરેટને અરજ કરવા અટકાવ નથી છીનાળાની સાબીતી થઇ એટલે ફુલપાવર માજીસ્તરેટ એ હુકમ રદ કરવાને મુખત્યાર છે ચકુ વિરૂધ ઇસ્વર ભુદર મુંબાઇ હાઇકોરટ રી વા ૮ પ્ર ૧૨૪

આ કામમાં માજીસ્તરેટે જુ ક્રી પો કોડ કલમ ૫૩૬ પ્રમાણે એક બઇરીને તેના ધણીએ દર મહીને અમુંક રકમ આપવી એવો ઠરાવ કરયો આ હુકમ હાઇકોરટે એટલા સારૂ રદ કરયા કે એ બયરી પોતાના બાપને ઘેર રેહેતી હતી અને નાણાની કાંઇ રકમ લીધા શિવાય એ બઇરીએ પોતાના ધણીને ત્યાં જવું નહીં એવી પોતાના બાપે તેણીને તાકીદ આપેલી તે ઉપરથી તથા એ બયરીના ધણીને એ બઇરીનું અંન વસ્ત્ર પુરૂ કરવાને તે તઇયાર છે કે નહી તે વિષેનો ખુલાસો લેવામાં આવ્યો નહોતો બીજા વરગના માજીસ્તરેટનેઆ કલમ પ્રમાણે હુકમ કરવાનો અધિકાર નથી મસામત સોમરી વિરૂધ જીતન સોનાર વીકલી રીપોટ. ૨૨ પ્ર. ૬૦

લવાજમમાં ફેરફાર કરવાબાબત. ૪૮૯. ૪૮૮ મી કલમ પ્રમાણે માસિક લવાજમ જે સખસને મળતું હોય તે સખસની, અથવા તેજ કલમ પરમાણે પોતાની ઓરતને અથવા બાળકને માસિક લવાજમ આપવાનો હુકમ જે સખસની ઉપર કરયો હોય તે સખસની હાલતમાં ફેરફાર થયો છે એવો પુરાવો થએથી તે લવાજમમાં પોતાને યોગ્ય લાગે એવો ફેરફાર કરવાને તે માજીસ્તરેટ ઇખત્યાર છે, પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે એકંદર રકમ દર મારો પચાસ રૂપીઆથી વધારે થવી નહી જોઇએ.

ગુજરાનનોહુકમ જબરીથી અમલ માંલાવવાબાબત. ૪૯૦. ગુજરાનનો હુકમ જે સખસના લાભમાં કરયો હોય તે સખસને અથવા તેનો કોઇ વાલી હોય તો તેને, અથવા જે સખસને તે લવાજમ આપવાનું હોય તેને વગર ખરચે તે હુકમની એક નકલ આપવી, અને જે સખશની ઉપર તે હુકમ કરયો હોયતે સખસ જે જગાએ હોય તે જગામાં કોઇપણ માજીસ્તરેટની આગ્ન્યા બાજી થાય કે.

હુકમના પક્ષકાર તેજ છે, અને જે લવાજમ દેવું થયું છે તે લવાજમ આપ્યું નથી એટલે સદરહુ હુકમ અમલમાં લાવવાનો અધિકાર સદરહુ માજીસ્ટરેટને છે.

બાબ ૩૭ મો.

હેબીયસ કારપસના જેવા પ્રકારના હુકમ બાબત.

હેબીયસકારપસના જેવા પ્રકારનો હુકમ કાહાડવાનો અધિકાર.

૪૯૧. કલકતા, મદ્રાસ તથા મુંબાઇ માંહેની ઇનસાફની હાઇકોર્ટોમાંના કોઇપણ હાઇકોરટને દુરસ્ત લાગે ત્યારે, તે હેઠળ લખ્યા મુજબ ફરમાવવાને મુખત્યાર છે.

(અ) પોતાની મામુલ અસર દિવાની હકુમતની હદ માંહેના કોઇ સખસની કાયદા મુજબ તજવીજ થવા માટે તેને પોતાની આગળ આણવો, એવું,

(બ) સદરહુ હદ માંહે સરકારી અથવા ખાનગી પેહેરામાં ગેરકાયદેસર અથવા ગેરવ્યાજબી રીતે અટકાવી રાખેલા કોઈ શખશને છોડી દેવું એવું,

(ક) સદરહુ હદ માંહે આવેલી કોઇપણ તુરંગમાં કોઇ કેદીને અટકાવી રાખ્યો હોય તે કેદીને સદરહુ કોરટમાં જે કામ ચાલુ હોય અથવા જે કામની ચોકશી કરવાની હોય તે કામમાં સાહેદ દાખલ તપાસવા માટે તેને તે કોરટની આગળ આણવો એવું,

(ડ) ઉપર કહ્યા મુજબ કોઇ કેદીને અટકાવી રાખ્યો હોય તેને કોઇ કોરટ માર્શિયલની આગળ અથવા ગવરનર જનરલ ઇનકાંઉશિલ તરફથી કાહાડેલાં કોઇપણ કમિશનને આધારે કામ કરનારા કોઈપણ કમિશનરોની આગળ તેનો ઈનશાફ થવા શારૂ અથવા શદરહુ કોરટ માર્શિયલનિ અથવા કમિશનરોનિ આગળ જે બાબત ચાલુ હોય તે બાબત શબંધિ તેને તપાસવા શારૂ શદરહુ કોરટ મારશિયલનિ અથવા કમિશનરોનિ આગળ આણવો, એવું,

(ઇ) શદરહુ હદમાંહેના કોઇ કેદિનો ઇનશાફ થવા શારૂ તેને એક પેહેરામાંથિ બ શેડિને બિજા પેહેરામાં લઇ જવો એવું, અને

(ફ) પકડવાના હુકમ ઉપરથિ શેરિફ શિપિકારપશન†રિટરન મોકલે એટલે શદરહુ હદ માંહેના કોઈ પ્રતિવાદિને જાતે આણવો એવું,

સદરહુ પ્રકારનો દરએક હાઇકોરટ આ કલમ મુજબની બાબતોમાં કામ ચલાવવાની રીત સબંધી નિયમ કરવા સારૂ વખતે વખતે કાનુન કરવાને મુખત્યાર છે.

આ કલમ માંહેનો કોઇપણ મજકુર બંગાળાના સન ૧૮૧૮ ના ૩ જા કાયદા પ્રમાણે અથવા મદ્રાસના સન ૧૮૧૯ ના ૨ જા કાયદા પ્રમાણે અથવા મુંબાઇના સન ૧૮૨૭ ના ૨૫ મા કાયદા પ્રમાણે અથવા ગવરનર જનરલ ઇનકાંઉસીલના સન ૧૮૫૦ ના ૩૪ મા અથવા સન ૧૮૫૮ ના ૩ જા આકટ પ્રમાણે અટકાવી રાખેલા શખસો

---

† જેને પકડવો હોય તેને કબજામાં લીધો છે એવું પત્રક.

મે લાગુ નથી.

ભાગ ૯ મો.
પુરવણી ઠરાવો.
બાબ ૩૮ મો.

પબ્લિક પ્રાસિક્યુટર બાબત (એટલે સરકારની તરફથી ફરિયાદ પક્ષનું કામ ચલાવવા સારૂં ઠરાવેલા માણસ બાબત.)

પબ્લિકપ્રાસીક્યુટરો નિમવાનોઅધિકાર.

૪૯૨. સામાન્ય રીતે અથવા ગમે તે મુકદમામાં અથવા ગમે તે વરગના મુકદમા સારૂ કોઈપણ સ્થાનીક ક્ષેત્રમાં એક અથવા વધારે અમલદારો નિમવાને ગવરનર જનરલ ઇનકાંઊંસીલ અથવા સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે, અને તે અમલદારોને પબ્લિક પ્રોસીક્યુટરો કહેવા.

સેશન કોરટમાં ઇનસાફ થવા સારૂ કોઈપણ મુકદમો કમિટ કરયો હોય તેમાં પબ્લિક પ્રાસીક્યુટર ગેરહાજર હોય, અથવા કોઈપણ પબલીક પ્રાસીક્યુટરને નિમોજ ન હોય ત્યારે બાજે જે સખસ આસિસ્ટંટ ડિસ્ટ્રીકટ સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટથી ઉતરતા દરજ્જાનો પોલીસ અમલદાર ન હોય તે સખસને તે મુકદમાના કારણ સારૂ પબલીક પ્રાસિક્યુટર નીમવાને જીલા માજીસ્તરેટ અથવા જીલા માજીસ્તરેટના નિબંધ હેઠળ રહીને પેટા ટુકડી માજીસ્તરેટ મુખત્યાર છે.

પબલીકપ્રાસીક્યુટરપોતાને સોંપેલા મુકદમામાં સઘળી કોરટમાં બોલાવા ને મુખત્યારછેખાનગી રીતે કરેલા પ્લીડરોએતેનાતાબામાં રહેવું.

૪૯૩. પબલીક પ્રાસીક્યુટરને સોંપેલા હરકોઈ મુકદમાની ચોકસીનું અથવા ઇનસાફનું અથવા અપીલનું કામ કોરટમાં ચાલુ હોય ત્યારે તેને તે કોરટમાં લખેલાં મુખત્યારનામાં વગર હાજર થઈને બોલાવવાનો અખત્યાર છે, અને સદરહુ પ્રકારના કોઇપણ મુકદમામાં કોઈપણ સખસની ઉપર કોઈપણ કોરટમાં ફરિયાદ ચલાવવા માટે કોઈપણ સખસ કોઇપ્લીડરને નીમે, તો ફરિયાદનું કામ પબલીક પ્રાસીક્યુટરે ચલાવવું, અને જે પ્લીડરને એ પ્રમાણે નિમ્યો હોય તે પ્લીડરે તેના હુકમ પ્રમાણે તે મુકદમામાં ચાલવું.

ટીકા----આ કલમમાં પ્લીડરે પબ્લીક પ્રાશીક્યુટરના હુકમ પ્રમાણે ચાલવું એવો ઠરાવ છે તે ઉપરથી એમ સમજવું નહી કે બારીસ્ટર એટરની અગર હાઈ કોરટના વકીલને પણ પબ્લીક પ્રાશીક્યુટરના હુકમ પ્રમાણે ચાલવાનું નથી તેઓએ પણ પબ્લીક પ્રાશીક્યુટરના હુકમ પ્રમાણે મુકદમામાં ચાલવું જોઇએ; કેમકે કલમ ૪ પ્રમાણે પ્લીડર એ સબ્દમાં બારીસ્ટર, એટરની, અને હાઇકોરટના વકીલ એ સબ્દોનો સમાવેશ કરેલો છે.

ફોજદારી મુકદમામાં પ્લીડર તોહોમતદારની તરફથી હાજર થાય એટલુંજ નહી પણ ખાનગી પ્રાશીક્યુટર તરફથી પણ હાજર થઇ શકે છે. ચંદ્રચરણ ચાતરજી વિરૂધ્ધ ચંદ્રકુમાર વીકલી રીપોટ. ૧૪ પ્ર. ૨૩

જ્યારે ફરિયાદનું સાચપણું અથવા જુઠપણું નકકી કરવા માજીસ્તરેટ પોતાની ધ્યાન

માં આવે તે મુકદમો ચોકશી કરવા મોકલવામાં આવેલો હોય ત્યારે ફરિયાદીએ વકીલથી હાજર થવું કે ના થવું તે તેમની મરજી ઉપર છે મુંબાઈ હાઈકોરટ રીપોર્ટ વા. ૮ પ્રુ. ૨૦૨

ફરિયાદનું કામ ચલાવવાનું છોડી દેવામાં આવે તેનું પરિણામ.

૪૯૪. ગવરનર જનરલ ઇનકાઉંસીલે અથવા સ્થાનિક સરકારે નિમેલો કોઈપણ પબલીક પ્રાસીકયુટર જયુરીથી ઇનસાફ કરવાના મુકદમાઓમાં જયુરીનો ઠરાવ કહી સંભળાવતાં પેહેલાં અને બીજા મુકદમાઓમાં ફેંસલો આપતાં પેહેલાં કોરટની સંમતીથી કોઇપણ સખસની ઉપર ફરિયાદનું કામ ચલાવવાનું છોડી દેવાને મુખત્યાર છે, અને આ પ્રમાણે છોડી દેવું તે,

(અ) જો તોહોમતનામું તઈયાર કરયા પેહેલાં એ પ્રમાણે છોડી દેવામાં આવે તો તે ઉપરથી તોહોમતવાળાને છોડી મુકવો,

(બ) જો તોહોમતનામું તઈયાર કરયા પછી અથવા આ કાયદા પ્રમાણે તોહોમતનામાની જરૂર ન હોય ત્યારે જો એ પ્રમાણે છોડી દેવામાં આવે તો તોહોમતવાળાને બિન તકસીરવાર ઠરાવવો.

ફરિયાદપક્ષનું કામ ચલાવવાની પરવાનગી.

૪૯૫. કોઈપણ માજીસતરેટ કોઇપણ મુકદમાની ચોકશી અથવા ઇનસાફનુ કામ કરતો હોય ત્યારે પોલીસ ઇન્સપેકટરના દરજા કરતાં ઉતરતા દરેજાના પોલીસ અમલદાર સિવાય બીજા કોઇપણ સખસને ફરિયાદ પક્ષનું કામ ચલાવવાની પરવાનગી આપવાને મુખત્યાર છે, પણ સદરહુ પરવાનગી વગર એ પ્રમાણે કરવાનો હક, આડવોકેટ જનરલ અથવા સ્ટાંડીંગ કાઉન્સીલ અથવા સરકારી સોલીસીટર અથવા પબલીક પ્રાસીકયુટર સિવાય અથવા બીજા જે અમલદારને સ્થાનિક સરકાર આ બાબત સામાન્ય રીતે અથવા વિશેશે કરીને અધિકાર આપેલો હશે તે અમલદાર શિવાય બીજા કોઈપણ સખસને નથી.

ફરિયાદ પક્ષનું કામ ચલાવનાર કોઈપણ સખસ પોતાની જાતે અથવા કોઇ પલીડરની મારફતે એ પરમાણે કરવાને મુખત્યાર છે.

બાબ ૩૯ મો.

જામીન બાબત.

જામીન લઈ શકાય એવો ગુન્હો હોય તો જામીન લેવા બાબત.

૪૯૬. જામીન નાહી લઇ શકાય એવા કોઇ ગુનાનું તોહમત જે સખસ ઉપર આવ્યું હોય તે સખસ સિવાય બીજા કોઇપણ સખસને જે અમલેદારના હવાલામાં કોઇ પોલીસથાણું હોય તે અમલદાર વગર વારંટે પકડે અથવા અટકાવી રાખે, અથવા કોઈ કોરટની આગળ તે સખસ હાજર થાય અથવા તેને આણવામાં આવે, અને તે સખસ સદરહુ અમલદારની કેદમાં હોય ત્યારે અથવા સદરહુ કોરટની આગળ કામ ચાલતુ હોય ત્યારે કોઇપણ વખતે તે સખસ જામીન આપવાને તઈયાર હોય ત્યારે તેને જામીન ઉપર છોડવો, પણ એવું ઠરયું છે કે, જો સદરહુ અમલદાર

ને અથવા કોરટને દુરસ્ત લાગે તો, તે સદરહુ સખસની પાસે જામીન લેવાને બદલે તે સખસ હાજર થવા બાબત આ કાયદામાં આગળ ઠરાવેલી રીતે વગર જામીને એક ખત કરી આપે એટલે તેને છોડી દેવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા---પકડેલા સખ્સોને જ્યારે પોલીસે પોતાના જે હુકમથી પકડ્યો હોય અને ગુન્હો જામીન લેવા લાયક છે ત્યારે આ કલમ મુજબ જામિન ઉપર પોલીસને છોડી મુકવા અધિકાર છે પણ જ્યારે પોલીસ ફકત માજીસ્તરેટનું વારંટ બજાવતાં હોય ત્યારે પકડેલા સખસને પોલીસે હકુમતવાળા માજીસ્તરેટ આગળ લઇ જવો જોઇએ. જુડીશીયલ કમીશનર સેંન્ટ્રલ પ્રાવીન્સીસ ૧૮૨૨ સને ૧૮૫૪ રૂ. ૬૪ પ્ર. ૨૬.

જામીન કલમ ૪૯૮ માં લખ્યા પ્રમાણે ભારે રકમના માગવા જોઇએ. તોહોમત વાળાની સ્તિતી તેમજ ગુન્હાનુ સ્વરૂપ અને તોહોમતવાળો નાશી જવાનો છે કે નહીં એ વિષેનું સંભવપણું એટલી બાબતો જામીનનીરકમ મુકરર કરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવી જોઇએ.ભારે રકમના જામીન જે તોહોમતવાળો આપી શકે નહીં. એવા જામીન માગવા તે જામીન લેવાની ના પાડવાની બરાબરછે સારી ચાલના જામીન લેવાના કામમાં જો તોહોમતવાળાના પુરાવને માટે કામ બંધ રહેતું હોય તો ઠરાવેલી મુદતે હાજર થાય તેવા જામીન લેઇ તોહેમતવાળાને છોડવાનો માજીસ્તરેટને અખીકાર છે. રાણી વિરૂધ્ધ ચોગારાય અલ્હાબાદ હાઇકોરટ રી. વા. ૯ પ્ર. ૩૬૬

જામીનનહી લઇ શકાયએવોગુન્હો હોયતો જામીન કબુલ રાખીલેવાનો અધિકાર છે.

૪૯૭. જામીન નહી લઇ શકાય એવા કોઇપણ ગુનાનું તોહમત જે સખસની ઉપર આવ્યું હોય તે સખસને જે અમલદારના હવાલામાં કોઇ પોલીસ-થાણું હોય તે અમલદાર વગર વારંટે પકડે અથવા અટકાવી રાખે, અથવા કોઇ કોરટની આગળ તે સખસ હાજર થાય અથવા તેને આણવામાં આવે, ત્યારે તેને જામીન ઉપર છોડવાનો અધિકાર છે, પણ જે ગુનાનું તોહમત તે સખસની ઉપર મુકયું હોય તે ગુનો તેણે કરયો છે એમ માનવાના વ્યાજબ સબબ જણાય તો તેનેએ પરમાણે છોડવો નહી.

જો તપાસ અથવા ચોકસી અથવા ઇનસાફ, જેમ હોય તેમ ચાલતો હોય ત્યારે કોઇપણ વખતે સદરહુ અમલદારને અથવા કોરટને એમ જણાય કે તોહમતવાળાએ સદરહુ ગુનો કરયો હોય એમ માનવાનાં વ્યાજબી સબબ નથી, પણ તેની તકશીર બાબત વધારે ચોકશી કરવાના પુરતા સબબ છે, તો સદરહુ ચોકશી થતાં સુધી તોહમતવાળાને જામીન ઉપર છોડવો, અથવા સદરહુ અમલદારનો અથવા કોરટની નજરમાં આવે તો, આ કાયદામાં આગળ ઠરાવ્યા પ્રમાણે તોહમતવાળો હાજર થવા માટે વગર જામીને ખત લખી આપે તો તો તેને છોડવો.

આ કલમ પરમાણે જે સખસને છોડવામાં આવ્યો હોય તે સખસને, આ કાયદા પરમાણે ચાલતા કામમાં પછી કોઇપણ વખતે, પકડાવવાને અને તેને કેદમાં મોકલવાને હરકોઇ કોરટ મુખત્યાર છે.

ટીકા---વીનાયક દીવાકર વિરૂધ્ધ બાપુ ધંજીના કામમાં માજીસ્તરેટને એક સખ્સના કામ

જામાં ચોરેલી મિલકત છે એમ શક આવેલા તેથી તેને હાથમાં રાખવાને તેની બાઇડીના જા મીન લીધા. હાઇ કોરટે ઠરાવ કરયો કે બાઇડી ઉપર કાંઇ શક નહોતો તેથી માજીસ્તરેટને સને ૧૮૫૦ ના આકટ ૧૮ થી આશરો મળતો નથી. મુંબાઇ હાઇકોરટ રીપોટ વા૦ ૩ પ્ર. ૩૬ (અપીલ બાજુ.)

તોહોમતવાળાના કામની ચોકશી પુરી થયે ગુન્હો સાબેત થતો નથી એમ કરી છોડી મુકવાનો હુકમ કરયા બાદ તોહોમતવાળા પાસેથી જામીન માગવાને માજીસ્તરેટને કાંઇ સત્તા નથી. રામલાલ તે વારી વીરૂધ સોકારામ વી, રી. ૧૦ પ્ર. ૩૪

જામીન લેવાનું અથવા જામીનની રકમ ઓછી કરવાનું ફરમાવવાનો અધિકાર.

૪૯૮. આ બાબ પરમાણે કરી આપવાનાં દરેક ખતની રકમ, મુકદમાની હકીકત તરફ યોગ્ય લક્ષ આપોને, મુકરર કરવી અને તે અતોશય ભારે હોવી નહીં જોઇએ, અને કોઇપણ મુકરદમામાં કોઇ પણ સખસના જામીન લેવાનું અથવા કોઇ પોલીસ અમલદારે અથવા માજીસ્તરેટે માગેલા જામીનની રકમ ઓછી કરવાનું ફરમાવવાને હાઇકોરટ અથવા સેશન કોરટ મુખત્યાર છે, પછી તે મુકદમામાં ગુનો સાબિત થયાના ઠરાવ ઉપરથી અપીલ થાય કે નહી તોપણ.

ટીકા—સને ૧૮૭૨ના આકટ ૧૦ મા આ કલમને બદલે કલમ ૩૯૦ તથા કલમ ૫૦૮ હતી, આ કલમમાં "તોહોમતવાળા સખસને" બદલે "કોઇ પણ સખસને" એ શ૦ બ્દો નવા દાખલ કરવામાં આવ્યા છે તેથી શેસન જડજ અગર હાઇકોરટ ગમે તે વખતે જામીન લેવાનો હુકમ કરી શકે છે જામીન ન લેઇ શકાય તેવા કામમાં ગુન્હો સાબેત થયાનો ઠરાવ કરયા બાદ અપીલમાં જામીન લેવાનો હુકમ જુના કાયદા પ્રમાણે થઇ શકતો નહોતો તે હવે આ કલમ પ્રમાણે જામીન લેવાનો હુકમ થઇ શકે છે.

તોહોમતવાળા સખસમાં ગુન્હેગારે સાબિત થએલા સખસનો સમાવેશ થતો નથી જે સખસની ઉપર એક માસની કેદની શિક્ષાનો હુકમ થયો હોય કે જે ઉપર કલમ ૪૧૧ મુજબ અપીલ નથી તે સખસ કલમ ૪૩૬ મુજબ તોહોમતવાળો સખસ નથી કે જ્યારે તેનું કામ મોકલવામાં આવે ત્યારે તેને જામીન લઇ છોડી શકાય. બાડજી. મંગી વિરૂધ મોહોદરો નારાયણ વીકલી રીપોટ ૧૦ પ્ર. ૧૬.

તોહોમત વાળાનું તથા જામીનોનું ખત.

૪૯૯. કોઇપણ સખસને જામીન ઉપર અથવા તેના પોતાના ખત ઉપર છોડતાં પેહેલાં જેટલી રકમ પોલીસ અમલદારને અથવા કોરટને, જેમ હોય તેમ બસ લાગે તેટલી રકમનું ખત સદરહુ સખસે કરી આપવું, અને તેને જામીન ઉપર છોડવામાં આવે ત્યારે એક અથવા વધારે પુરતા જામીનોએ સદરહુ ખત કરી આપવું એવી સરતે કે ફલાણે વખતે તથા જગાએ સદરહુ સખસ હાજર થશે, અને પરસંગ પરમાણે, તે પોલીસ અમલદાર અથવા કોરટ જુદી રીતે ફરમાવે ત્યાં સુધી તે તે પરમાણે હાજર થયા કરશે.

જરૂર હોય તો વળી જામીન ઉપર છોડેલા સખસને હાઇકોરટમાં અથવા સેશન કોરટમાં અથવા બીજી કોરટમાં તોહમતનો જવાબ દેવાને જ્યારે ફરમાવવામાં આવે ત્યારે હાજર થવાને તેને તે ખતથી બાંધી લેવો.

પેહેરામાંથીછોડી દેવા બાબત.

૫૦૦. તે ખતકરી આપવામાં આવેએટલે તુરતજે સખસે હાજર થવા બાબત તે ખત કરી આપવામાં આવ્યું હોય તે સખસને છોડવો, અને તે તુરંગમાં હોય ત્યારે જે અમલદારના હવાલામાં તે તુરંગ હોય તે અમલદારની ઉપર તોહોમતવાળાના જામીન લેનારી કોરટે છોડી દેવાનો હુકમ મોકલવો, અને હુકમ પોહોચેથી સદરહુ અમલદારે તેને છોડવો.

આ કલમ માંહેના અથવા ૪૯૯ મી અથવા ૪૯૭ મી કલમ માંહેના કોઈપણ મજકુરથી એમ સમજવું નહી કે જે બાબતના સબંધમાં તે ખત કરી આપ્યું હોય તે સિવાય બીજી કોઈ બાબત સારૂ અટકાવી રાખવા લાયક કોઈ સખસને છોડવાની જરૂર છે.

પરથમલીધેલોજામીન કાચો હોય ત્યારે પાકોજામિન આપવાનો હુકમ કરવાનો અધીકાર.

૫૦૧. જો ભુલથી અથવા દગાને લીધે અથવા બીજી રીતે કાચા જામિન કબુલકરવામાં આવ્યા હોય, અથવા પછવાડેથિ તેઓ કાચા થાય, તો કોરટ પકડવાનું વારંટ કાહાડિને જામિન ઉપર છોડેલા સખસને પોતાની આગળ આંણવાનું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે અને પાકા જામીન ખોળી આપવાનો તેને હુકમ કરવાને અને એ પરમાણે કરવામાં તે કસુર કરે તો તેને તુરંગમાં મોકલવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

જામીનોને છુટા કરવા બાબત.

૫૦૨. જામીન ઉપર છોડેલા કોઇ સખસે હાજર રહેવા બાબત તથા હાજર થવા બાબત જેઓ જામીન થયા હોય તે સઘળા અથવા હરકોઈ જામીન સદરહુ ખત તદન અથવા જેટલું પોતાની સાથે સબંધ રાખતું હોય તેટલું રદકરવાની અરજી કોઈ પણ વખતે કોઈમાજીસ્તરેટને કરવાને મુખત્યાર છે.

સદરહુ અરજી કરયા ઉપરથી તે માજીસ્તેટે પોતાનું પકડવાનું વારંટ કાંહાડીને એ પ્રમાણે છોડેલા સખસને પોતાનો આગળ આંણવાનું ફરમાવવું જોઈએ,

સદરહુ સખસ તે વારંટની રૂઇએ હાજર થાય અથવા તે પોતાની મેળે આવોને તાબે થાય એટલે તે માજીસ્તરેટે તે ખત તદન અથવા જેટલું અરજદારની સાથે સબંધ રાખતું હોય તેટલું રદ કરવાનું ફરમાવવું અને સદરહુ સખસને બીજા પાકા જામીન ખોળી આપવાનું કહેવું અને જો તે એ પ્રમાણે ન કરેતો તેને પેહેરામાં મોકલવાને તે માજીસ્તેટ મુખત્યાર છે.

બાબ. ૪૦ મો.

સાહેદોની જબાની લેવા સારૂ કમીશનો બાબત.

સાહેદને હાજર થવાનું કયારે માફ કરવાનો અધિકાર છે.

૫૦૩. આ કાયદા પરમાણે કોઈ ચોકશીનું અથવા ઈનસાફનું અથવા બીજું કામ ચાલતુ હોય તે દરમિયાનમાં કોઈ પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટને. જીલા માજીસ્તરેટને, સેશન કોરટને અથવા હાઈ કોરટને એમ જણાય કે ઇનસાફનો હેતુ પાર પાડવા માટે કોઈ

સાહેદની જબાનો લેવાની જરૂર છે, અને ઘણી વાર લાગ્યા વગર અથવા ઘણો ખરચ થયા વગર અથવા ઘણી અટચણ પડ્યા વગર સદરહુ સાહેદને હાજર કરી શકતો નથી, અને તેટલી બધી વાર લગાડવો અથવા ખરચ કરવો અથવા અટચણ કરવી તે વાત મુકદમાની હકીકત ઉપરથી વ્યાજબી નથી, ત્યારે સદરહુ

કમીશન મોકલવું તથા તે મુંજબ કામ ચલાવવાની રીત.

માજીસ્તેટ અથવા કોરટ તે સાહેદ હાજર ન થાય તો ચાલે એવું ઠરાવવાને મુખત્યાર છે, અને જે જીલ્લા માજીસ્તેટનો અથવા પેહેલા વરગના માજીસ્તેટની હકુમતનીસ્થાનીકહદમાંહેસદરહુ સાહેદ રહેતો હોય તે જીલ્લા માજીસ્તેટની અથવા પેહેલા વરગના માજીસ્તેટની ઉપર સદરહુ સાહેદનો પુરાવો લેવા સારૂ કમિશાન મોકલવાને મુખત્યાર છે.

જ્યારે સાહેદ મલિકા માઆઝમાની સાથે સંપ રાખનારા કોઇ પણ રાજાના અથવા સંસ્થાનના મુલકોમાં રેહેતો હોય અને તેમાં હિંદુસ્તાનની બ્રિટીશ સરકાર તરફનો અમલદાર હોય ત્યારે કમિશાન તે અમલદાર ઉપર મોકલવાનો અધીકાર છે.

જે માજીસ્તેટના અથવા અમલદારની ઊપર તે કમીશાન મોકલવામાં આવે તે માજીસ્તેટે, અથવા અમલદારેઅથવાજે તે જીલ્લામાજીસ્તેટહોય તોતેને અથવા પેહેલા વરગના જે માજીસ્તેટને તે આ બાબતનિમે તે માજીસ્તેટે જે જગાએ તે સાહેદ હોય ત્યાં હાં જવું અથવા તે સાહેદને પોતાની આગળ સમન કરવો, અને આ કાયદા પ્રમાણે વારંટના મુકદમાઓનો ઇનસાફ કરવા સારૂ જબાની લખી લેવાની જે રીત ઠરાવી છે તે રીતે જબાની લખી લેવી, અને સદરહુ પ્રકારના મુકદમાઓનો ઇનસાફ કરવા સારૂ જે અધિકાર આપેલા છે તે અધિકાર આ કારણ સારૂ ચલાવવાને તે માજીસ્તેટ મુખત્યાર છે.

ટીકા----આ કલમનો બીજો ભાગ નવો છે આ કલમથી ડીસ્ત્રીકટ માજીસ્તરેટને કમીસન કરવાનો જે અધીકાર આપવામાં આવ્યો છે તે નવો છે.

પરદેનશીન ઓરતને એકાદ ફોજદારી કામમાં સાક્ષિ વાસ્તે બોલાવીછતાં તેને પોતાને કોરટમાં હાજર રેહેવાની માફી મળવી જોઇએ અને કમીશનર મોકલીને તેની સાક્ષી લેવી જોઇએ એમ કેહેવાનો તેનો હક છે હરી સુદરી ચઉધરેનની અરજીની બાબતમાં ઇંડીયન લા. રી. ક. વા. ૪ પ્ર. ૨૪

સાક્ષીની સાહેદી કમીશનથી લીધી તે હાઇકોરટના ક્રી. પ્રો. પ્રમાણે હાઇકોરટે કરેલા હુકુમથી લીધી છે એમ બતાવ્યા શિવાય કિંવા પુરાવાના આકટની કલમ ૩૩ પ્રમાણે પુરાવામાં લેવા સરખી હોવા શિવાય હાઇકોરટની રૂબરૂ ચાલેલા ફોજદારી કામમાં હાઇકોરટ પુરાવામાં લેનાર નથી સરકાર વી; દેવીપ્રસાદ ઇ લા રી ક વા ૬ પ્ર ૭૫૨

સાહેદ ઇલાકાના મુખ્ય શેહેર માંહે હોય ત્યારે કમિશન બાબત.

૫૦૪. જો તે સાહેદ કોઇપણ પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટની હકુમતનિ સ્થાનિક હદ માંહે હોય, તો કમિશાન કાહાડનારો માજીસ્તરેટ અથવા કોરટ તે કમિશાન સદરહુ સાહેદ જાણે પરેસિડેન્સિ માજીસ્તરેટનિ આગળ કોઇ ચાલુ મુકદમામાં શાહેદ હોય તે પર

માણે તેને હાજર થવાનિ જરૂર પાડવાને અને તેનિ જબાનિ લે વાને તે મુખત્યાર છે.

આ કલમ માંહેના કોઈપણ મજકુરથિ એમ શમજવું નહિ કે વિકટોરિઆનિ કારકિર્દીના ૩૯ મા તથા ૪૦ મા સ્ટાટયુટના ૪૬ મા બાબની ૩ જી કલમ પરમાણે કમિશનો કાહાડવાનો હાઇકોરટને જે અધિકાર છે તેને બાધ થશે.

પક્ષકારોસાહેદની જબાનીલેવાને મુખત્યાર છે.

૫૦૫. આ કાયદા પ્રમાણે ચલાવેલા કોઈપણ કામમાં કમિશન કાહાડયું હોય તે કામના પક્ષકારો, જે શવાલો તે કમિશન મોકલનારો માજીસ્તરેટ અથવા કોરટ તકરારી બાબત તેને લગતા ધારે વા પોતપોતાના સવાલો લખીને મોકલવાને મુખત્યાર છે, અનેજે માજીસ્તરેટની અથવા અમલદારની ઉપર તે કમિશન મોકલવામાં આવે તે માજીસ્તરેટે અથવા અમલદારે સદરહુ સવાલો ઉપરથી તે સાહેદની જબાની લેવી જોઇએ.

સદરહુ પ્રકારનો હરકોઈ પક્ષકાર તે માજીસ્તરેટની અથવા અમલદારની આગળ પ્લીડરની મારફતે અથવા જો તે પેહેરામાં ન હોય તો જાતે હાજર થવાને મુખત્યાર છે, અને સદરહુ સાહેદની તપાસણી, ઉલટ તપાસણી, તથા ફરી તપાસણી (જેમ હોય તેમ) કરવાને મુખત્યાર છે.

કમિશન મોકલવાની અરજી કરવાનો જીલામાંના તાબાનામાજીસ્તરેટનો અધિકાર.

૫૦૬. જયારે જયારે પરેસિડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા જીલા માજીસ્તરેટ સિવાય બીજા કોઈપણ માજીસ્તરેટની આગળ આ કાયદા પ્રમાણે કાંઇ ચોકશી અથવા ઇનસાફ અથવા બીજું કામ ચાલે તે દરમિયાનમાં એમ જણાય કે ઇનસાફનો હેતુ પાર પાડવામાટે કોઇ સાહેદનો પુરાવો જરૂરનો છે તે સાહેદની જબાની માટે એક કમિશન મોકલવું જોઇએ, અને ઘણીવાર લાગ્યા વગર અથવા ઘણો ખરચ થયા વગર અથવા ઘણી અડચણ પડયા વગર સદરહુ સાહેદને હાજર કરી શકાતો નથી અને તેટલી બધી વાર લગાડવી અથવા ખરચ કરવો અથવા અડચણ કરવી તે વાત મુકદમાની હકીકત ઉપરથી વ્યાજબી નથી, ત્યારે ત્યારે સદરહુ માજીસ્તરેટે જીલા માજીસ્તરેટને અરજી કરવી અને તેમાં તે અરજી કરવાનાં કારણ જણાવવાં, અને જીલા માજીસ્તરેટ આ કાયદામાં પાછળ ઠરાવેલી રીતે કમિશન મોકલવાને અથવા તે અરજી ના કબુલ કરવાને મુખત્યાર છે.

કમિશન પાછું મોકલવાબાબત

૫૦૭. ૫૦૩ જી અથવા ૫૦૬ ઠી કલમ પ્રમાણે મોકલેલું કોઇપણ કમિશન યોગ્ય રીતે બજાવી રહ્યા પછી, જે કોરટમાંથી તે મોકલ્યું હોય છે તે કોરટનીઉપર કમિશન અને તેઉપરથી તપાસેલા સાહેદની જબાની એ પાછાં મોકલવાં, અને તે કમિશન તથા તેનું રિટરન (પરીણામની હકીકત) તથા સદરહુ જબાની સઘળે યોગ્ય વખતે જોવાની તે પક્ષકારોને છુટ છે એમ સમજવું, અને સઘળા વ્યાજબી અપવાદોને અનુસરીને તે કમિશન તથા તેનું રિટરન તથા તે જબાની બેમાંના ગમે તે પક્ષકારોને તે મુકદમામાં પુરાવામાં વાંચવા

નો અધિકાર છે, અને તે દફતરનો ભાગ થશે.

ચોકશીઅથવાઇ નસાફ મુલતવીરાખવા બાબત. ૫૦૮. જે જે મુકદમાગાં ૫૦૩ જી અથવા ૫૦૬ ઠી કલમ પ્રમાણે કમિશન મોકલવામાં આવે તે તે મુકદમામાં તે કમિશન બજાવવા તથા રિટરન મોકલવા માટે જેટલો વખત વ્યાજબી રીતે જોઇએ તેટલા અમુક વખત સુધી ચોકશી અથવા ઈનસાફ અથવા બીજું કામ મુલતવી રાખવાનો અધિકાર છે.

બાબ ૪૧ મો.

પુરાવા બાબત વિશેષ નિયમો.

વઇદક સાહેદની જબાની. ૫૦૯. કોઈ સિવિલ સરજન અથવા બીજા વઇદક શાહેદની જે જબાની કોઈ માજીસ્તરેટે લીધી હોય અને જે ઉપર તે માજીસ્તરેટે તોહોમતવાળાની સમક્ષ સહી કરી હોય તે જબાની આ કાયદા પ્રમાણે કોઇપણ ચોકશી, ઇનસાફ અથવા બીજા કામમાં પુરાવામાં આપવાનો અધિકાર છે. પછી તે જબાની આપનારને શાહેદ દાખલ બોલાવ્યો ન હોય તોપણ હરકત નથી.

વઇદકસાહેદનેસમન કરવાનો અધિકાર જો કોરટને દુરસ્ત લાગે તો તે સદરહુ જબાની આપનારને શમન કરીને તેની જબાનીના વિશય બાબત તેને તપાસવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—કોઇ તાબાના વઇદકીય અમલદારે કરેલા રીપોટ સિવિલ સરજન તે સાયેમ જતો હોય તોપણ તે પુરાવો નથી—ચીંતામણીનાથના કામમાં વી. રી ૧૧ પ્ર ૨

એક જુઠી સાક્ષી આપવાના તોહમતવાળા કેદીનો ઇનસાફ કરવામાં સેશન જડજે અમુક સાક્ષીઓના પુરાવાથી સાબીત થયેલી કેફીયત અનાદર કરી કારણ કે વઇદકીય સાક્ષીતએ પોતાનો એવો અભિપ્રાય આપ્યો કે સાક્ષીઓનું કહેવું ખરૂં હોય નહી આ કામમાં એમ ઠરાવ થયો કે વઇદકીય સાક્ષીઓ અગર કોઇ જાતની બાબતમાં કેળવાએલા સાક્ષીઓ જે કાંઇ નિસ્ચય રીતે સાબિત થયેલી કેફીયત વિરૂદ્ધ અભિપ્રાય આપે તે ઉપરજ ફકે વિસ્વાસ રાખવો એ કાંઇ મુકદમો ચલાવવાનો યોગ્ય રસ્તો નથી આવા મુકદમામાં ખરેખરો રસ્તો એ છે કે કોઇ સબબસનો કેફીયતની સાબિતી શિવાય આવા ગુનાનો ગુનેગાર ઠરાવી શકાય નહી. હવે આ કેફીયત જો ખરી દાખલ કબુલ થાય તો તે ઉપરથી તોહમતવાળા સખસે સોગન ઉપર આપેલી જુબાની ખરી માનવા લાયક નથી એટલુંજ નહી પણ એ વાત ખરી હોય એમ બનવું અશકય છે. રાણી વિરૂદ્ધ અહમદઅલી અને બીજા વી રી ૧૧ રૂ ૨૫

સોગન ઉપર લીધેલા પુરાવ વગર સીવીલ સરજનનો અભિપ્રાય કાંઇ કામનો નથી. સમીરૂદીન ઇંડિયન લા રીપોટ કલકત્તા વા ૮ પ્ર ૧૧૨

કેમિકલ એકઝામિનોના રિપોટ. ૫૧૦ આ કાયદા પ્રમાણે કોઇ પણ કામ ચાલતુ હોય તે દરમિયાનમાં કોઇ પદારથ અથવા વસ્તુનો પરિક્ષા અથવા પરથ કરણ કરીને તે બાબત રીપોટ કરવાનું કામ સરકારના કેમિકલ એ

કઝામિનરને અથવા આસીસટંટ કેમિકલ એકઝામિનરતે ખરાખર રીતે મોકલ્યુ હોય તે બાબત તેની સાહીવાળા રાપોટ તરીકે જે દસ્તાવેજ હોય તે દસ્તાવેજ આ કાયદા પ્રમાણે કોઇ પણ ચોકશી અથવા ઇનસાફ બીજા કામમાં પુરાવા દાખલ વાપરવાનો અધિકાર છે.

અગાઊ તકશોર વાર અથવા બીન તકશોરવાર ઠરયા ની સાબિતી કેવી રીતે કરાય.

૫૧૧ આ કાયદા પ્રમાણે કોઇ પણ ચોકશી ઇનસાફ અથવાબીજુ કામ ચાલે તેમાં અગાઉ ગુન્હો સાબિત થયાનો અથવા ન સાબિત થયાનો ઠરાવ કોઇ પણ ચાલુ કાયદામાં ઠરાવેલી બીજી કોઇ પણ રીત શિવાય વળી હેઠળ લખેલી રીતે શાબિત કરવાનો અધિકાર છે, એટલે—

(અ) જે કોરટમાં શદરહુ ગુન્હો શાબિત થયાનો અથવા ના સાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય તે કોરટનાં દફતર જે અમલદારના હવાલામાં હોય તે અમલદારે જે ઇન્તેખાબ બાબત પોતાની શાહી કરીને દાખલો આપ્યો હોય કે એ ઇન્તેખાબ શિક્ષાના હુકમની અથવા બીજા હુકમની નકલ છે તે ઇન્તેખાબથી; અથવા

(બ) ગુન્હો શાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય તો જે ઉરંગમાં શિક્ષા અથવા તેનો કોઇ પણ ભાગ અમલમાં આણ્યો હતો તે ઉરંગ જે અમલદારના હવાલામાં હોય તે અમલદારની શાહીવાળા દાખલાથી અથવા કેદ કરવાના જે વારંટ પ્રમાણે શિક્ષા ભોગવવામાં આવી હતી તે વારંટ રજુ કરયાથી.

અને આમાંના દરેક પ્રસંગે જે સખસની ઉપર સદરહું પ્રમાણે ગુન્હો સાબિત થયાનો અથવા ના શાબિત થયાનો ઠરાવ થયો હોય તે શખશ આજ તોહોમતવાળો સખશ છે એવો પુરાવો આપ્યાથી.

ટીકા—આ કલમ સન ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૯ ની કલમ ૩૩૬ અને ૫૧૫ નીં છેલી રકમોને મળતી છે તથા છેલો ભાગ તદન નવોજ છે કેટલાએક કેસોમાં એમ ઠરયું છે કે ગુનો સાબિત થતાં સુધી ગુનેગાર ઉપર આગળ ગુનો ઠરયો હતો એ બાબત બતાવવા માટે કામ ચાલતાની દરમિયાન દફતર રજુ કરવાં નહી વીકલી રીપોટ ૫ પ્ર ૬૭ તેમજ રાણી વિરૂધ શીગ્રમંડળ વી રી ૩ પ્ર ૩૮

ચોરીનો માલ બદદાનતથી કબજામાં રાખ્યા બદલ તોહમત રાખી આરોપિતનો ઇનસાફ જડજે જ્યુરીની મદદે કરયો કામની હકીકત જ્યુરીને કેહેતાં તેણે તેમને એમ કહયું કે આરોપિતની વરતણુંક કેવી છે એવા સબંધે અનુમાન કરવા માટે સદરહુ આરોપિત પર અગાઉ ચોરીનો ગુનો સાબિત થયો છે એ વાત વિચારમાં લેવાને હરકત નથી તે કામમાં ઠરાવ થયો કે એ પ્રમાણે જ્યુરીને કેહેવામાં જડજે ચુક કરી છે કારણ કે 'આરોપિત પર આગળ કોઇપણ ગુનાની સાબિતી થઇ હતી એ વાત લાગુ છે' એવો પુરાવાના ૧૮૭૨ ના આકટ ૧ લાની કલમ ૫૪ માં ઠરાવ છે તોપણ તેજ કલમમાં તેની 'વરતણુંક સારી નથી એ વાત લાગુ નથી' એમ લખેલું છે અને તેથી તે મુદ્દલનો પુરાવો લાગુ નથી માટે લેવા લાયક નથી આરોપિતે અગાઉ જે અપ્રાધ કરયો હતો તેજ અપ્રાધ હાલ ફરી તેણે કરયો હોય તો તેને શિક્ષા કેટલી આપવી તેનો નિરણય કરવા માટે માત્ર તે અગાઉના ગુનાની સાબિ-

વ બદલનો પુરાવો લેવામાં આવે છે સરકાર વિરૂદ્ધ રાથન દુસાધ અને બીજા ઇંડિયન લા રીપોટ (કલકત્તા) વા ૫ પ્ર ૭૬૪

તોહુમતવાળાની ગેરહાજરીમાં પુરાવો દફતરમાં લખી લેવા બાબત.

૫૧૨. જો એવું સાબિત થાય કે કોઇ તોહમતવાળો સખસ નાશી ગયો છે, અને તેને તાબડતોબ પકડવાની કાંઇ આશા નથી, તો જે ગુનાંની ફરિયાદ થઇ હોય તે ગુનામાટે સદરહુ સખસનો ઇનસાફ કરવાને અથવા ઇનસાફ કરવા માટે કમિટ કરવાને જે કોરટ લાયક હોય તે કોરટ તે સખસની ગેરહાજરીમાં ફરિયાદી તરફથી સાહેદો રજુ કરયા હોય તો તેઓની જુબાની લેવાને અને તે જુબાનીઓ લખી લેવા મુખત્યાર છે. સદરહુ સખસને પકડવામાં આવે એટલે જો તે જુબાની આપનાર મરણ પામ્યો હોય અથવા સાહેદો આપવાને અશકત હોય અથવા ઘણી વાર લાગ્યા વગર અથવા ઘણો ખરચ થયા વગર અથવા ઘણી અરચણ પડયા વગર તેને હાજર કરી સકાતો નહી હોય અને તેટલીબધી વાર લગાડવી અથવા ખરચ કરવો અથવા અડચણ કરવી તે વાત મુકદમાની હકીકત ઉપરથી વ્યાજબી થતી નહી હોય તો, જે ગુનાનું તોહમત મુકયું હોય તે ગુના બાબત તોહમતવાળાની ચોકસી અથવા ઇનસાફ થાય તે વખતે સદરહુ જુબાની તેની વિરૂદ્ધ પુરાવામાં આપવાનો અધિકાર છે.

ટીકા—આ કલમ સન ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૩૨૬ ને મળતી છે અને તેનો અમલ કરવાનો હોય ત્યારે આગળ જુબાની લેવામાં આવેલી તે વખતે તે તોહમતવાળો નાસતો ફરતો હતો અને તેની પાછળ ઘણી શોધ કરયા છતાં અને તેની પાછળ દોડયા છતાં તોહમતવાળો પકડી શકાતો નહોતો એમ સ્પસ્ટ સાબિત કરવું જોઇએ રાણી વિરૂદ્ધ નટવાર ધારી વીકલી રીપોટ ૨૧ ક્રિ ૧૬

બાબ ૪૨ મો.

ખત સબંધી ઠરાવો.

મુચરકાને બદલે નાણાંની રકમ અનામત મુકવા બાબત.

૫૧૩. જયારે કોઇપણ કોરટ અથવા અમલદાર જામીન સાથે અથવા વગર જામીને ખત કરી આપવાનું કોઇ સખસને ફરમાવે, ત્યારે સારી રીતે ચાલવા બાબત ખત કરી આપવાનું હોય તે બાબત સિવાય કરીને તે ખત કરી આપવાને બદલે નાણાંની અથવા સરકારી પ્રામિસરી (વ્યાજની) નોટની જેટલી રકમ સદરહુ કોરટ અથવા અમલદાર ઠરાવે તેટલી રકમ અનામત મુકવાની પરવાનગી તે સખસને આપવાને સદરહુ કોરટ અથવા અમલદાર મુખત્યાર છે.

ખતનીસરત તોડથી કેમ કરવું.

૫૧૪. જયારે જયારે હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે સાબેત થાય અને જે કોરટે આ કાયદા પ્રમાણે કાંઇ ખત લીધું હોય તેની, અથવા કોઇ પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટની અથવા પેહેલા વરગના માજીસ્તરેટની કોરટની ખાત્રી થાય અથવા ખત કોઇ કોરટની આગળ હાજર થવા બાબતનુ હોય

ત્યારે, તે કોરટની ખાત્રી થાય,

કે શદરહુ ખત દંડમાં લેવા જોગ થયું છે. ત્યારે સદરહુ કોરટે તે સાબિતીના સબબ દફતરમાં દાખલ કરવા અને, તે ખતમા કહેલો દંડ આપવાનું અથવા તે શા સારૂ નહી આપવો જોઇએ તેનું કારણ બતાવવાનું સદરહું ખતથી બાંધી લીધલાકો ઇ પણ સખસ તે ફરમાવવાને તે કોરટ મુખત્યાર છે,

જો પુરતુ કારણ બતાવવામાં ન આવે, અને સદરહું દંડ આપવામાં ન આવે, તો સદરહુ સખશાની જંગમ મિલકત જપ્ત કરવા તથા વેચવા સારે વારંટ કહાડીને તેદંડ વસુલ કરવાને તે મુખત્યાર છે,

સદરહું વારંટ જે કોરટે કાહાડયું હોય તે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાંહે તે વારંટ બજાવવાનો અધિકાર છે, અને સદરહુ હદની બાહાર તે સખસની કાંઈપણ જંગમ મીલકત હોય તો જે જીલા માજીસ્તરેટની હકુમતની સ્થાનીક હદમાંહે સદરહુ મિલકત જડે તે જીલા માજીસ્તરેટ તે વારંટની ઉપર શેરો કરે એટલે તે મિલકત જપ્ત કરીને વેચવાનો અધિકાર તે વારંટથી મળશે.

જો સદરહુ દંડ આપવામાં નહી આવે, અને સદરહુ જપ્તી તથા વેચાણથી તે વસુલ કરી શકાય નહી, તો સદરહુ પ્રમાણે જે સખસને બાંધી લીધો હોય તે સખસ તે વારંટ કહાડનારી કોરટના હુકમથી દિવાની ટુરંગમાં ૬ મહિના સુધીની મુદતની કેદને લાયક થશે.

કોરટની નજરમાં આવે તો તે લખી આપેલા દંડનો કોઇ પણ ભાગ માફ કરવાને અને તે ફકત થોડોક ભાગજ વસુલ કરવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—આ કલમ સન ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૩૯૯-૩૯૭ ૪૯૮ ના પારેગ્રાફ ૧-૨ ને ૫૦૨ ના ૧-૨-૩-૪-૫-૭ ને ૫૦૩ તથા ૫૧૪ ને મળતી છે

જો કે તોહોમતવાળા સખસના જામીન પાસેથી હીંદુસ્થાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ ૧૭૪ મુજબ દંડ વસુલ કરેયો હોય તોપણ તે કલમ મુંજબ તે તોહોમતવાળા સખસ ઉપર સારવજનિક નોકરનો હુકમ તોડયાને સારૂ કામ ચલાવવાને કાંઇ અટકાવ નથી તાજમુડી લાહોરી વીકલી રીપોટ ૧૦ પ્ર ૪

જે મુચરકાઓ બજાવવાને હુકમ કરવામાં આવે તે મુચરકાની રકમમાં કાંઇ પણ ઓછું કરવાને હાઇકોરટને સત્તા નથી જો એ રકમ ઘણીજ ભારે હોય તો તે બાબત સરકારે ઓં લખવું જોઇએ સરકારે વિરૂદ્ધ નુર હલક ઇંડિયન લા રીપોટ કલકતા વા ૩ પ્ર ૭૭૫

સુલેહનો ભંગ ન કરે તે સારૂ જે સાધારણ રીતે આમ મચરકા લીધા હોય ત્યારે જો કે જેની ફરીયાદ ઉપરથી મુચરકા લેવામાં આવ્યા હોય તે સખસના ઉપર કાંઇ હુમલો કરવામાં ન આવ્યો હોય તોપણ કોઇપણ પરકારે તોહોમતવાળાએ સુલેહનો ભંગ કરયો તે પર સંગે મુચરકો બજાવી શકાય છે જહાબક્ષ વીકલી રીપોટ ૧૫ પ્ર ૧૪

એક માણસ ડીસ્ત્રીકટમાં માજીસ્તરેટને સુલેહનો ભંગ એક અમુક માણસના સબંધમાં નહીકરવા સબંધી મુચરકો લખી આપે છે આ ડીસ્ત્રીકટની બાહાર બીજાડીસ્ત્રીકટમાંતેજ માણસનીઉપર હુમલો મુચરકો લખીઆપનાર જયારે કરેછે ત્યારે તેનાઉપર પેલા ડીસ્ત્રીકટવાળા

જે માજીસ્તરેટને મુચરકો લખી આપવામાં આવ્યો તેમાંજ માજીસ્તરેટ આ કલમ પ્રમાણે કામ ચલાવી શકે છે, રાણી વિરૂધ શ્યામસુંદર ચોધરી બંગાળા લા રીપોર્ટ વા ૨૦ પ્ર ૧૧

મુચરકાનો અમલ કરતાં પેહેલાં મુચરકો શા માટે ન બજાવવો તેનું કારણ બતાવવાનો સંપુરણ લાગ તોહોમતવાળાને આપવો જોઈએ દાસુ માનજી ૧૧ વું રી ૩૯ જામીનને પણ કારણ બતાવવાનો લાગ સંપુરણ આપવો જોઈએ ફુકી કોઈબરતની ૧૫ વું રી ૮૨; રાણી વિરૂધ દુરગા દાસ ભટાચારજી બંગાળા લા રીપોર્ટ વા ૭ પ્ર ૩૧

અમુક દિવશે હાજર રેહેવાનો એક સખસનો મુચરકો લેવામાં આવ્યો હતો તે દીવસે તે હાજર થયો. બીજે દીવસે જે કામ કાહાડવામાં આવ્યું અને તેને પોકારવામાં આવ્યો તે દીવસે તે હાજર નહોતો તેથી તે મુચરકો બજાવવાનો જે હુકમ કરવામાં આવ્યો તે ગેરકાયદેસર છે, મદ્રાસ હાઈકોરટ રીપોર્ટ એપે. પ્ર. ૪૪૯.

૫૧૪મીકલમપ્રમાણેકરેલાહુકમોઉપર અપીલો બાબત તથા તેહુકમો તપાસવા બાબત.

૫૧૫. પરેસિડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા જીલા માજીસ્તરેટ સિવાય બીજા કોઈપણ માજીસ્તરેટે ૫૧૪ મી કલમ પ્રમાણે કરેલા સઘળા હુકમો ઉપર જીલા માજીસ્તરેટને અપીલ કરી શકાશે અથવા જો એ પ્રમાણે અપીલ કરવામાં નહી આવે તો તે હુકમો દુરસ્ત કરવાનો જીલા માજીસ્તરેટને અધિકાર છે.

કેટલાએક મુચરકા ઉપરથી લેહેણી થયેલી રકમ વસુલ કરવાનું ફરમાવવાનો અધિકાર.

૫૧૬. હાઈકોરટ અથવા સેશન કોરટમાં હાજર થવા તથા હાજર રેહેવા બાબતનાં ખત ઉપરથી લેહેણી થયેલી રકમ વસુલ કરવાનું કોઈપણ માજીસ્તરેટને ફરમાવવાને સદરહુ હાઈકોરટ અથવા સેશન કોરટ મુખત્યાર છે.

બાબ ૪૩ મો.

મિલકતની વ્યવસ્થા કરવા બાબત.

જે મિલકત સબંધી ગુનોકરયો હોયતેમિલકતની વ્યવસ્થા કરવા બાબત હુકમ.

૫૧૭ જયારે કોઈપણ ફોજદારી કોરટમાં કાંઈ ચોકશી અથવા ઈનસાફનું કામ પુરૂ થઈ રહે, ત્યારે તે કોરટની આગળ રજુ કરેલા જે દસ્તાવેજ અથવા બીજી મિલકત સબંધિ કાંઈપણ ગુનો કરયાનું જણાતું હોય અથવા કોઈપણ ગુનો કરવા માટે જેનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હોય તેવા દસ્તાવેજનિ અથવા બિજી મિલકતનિ વ્યવસ્થા કરવા બાબત પોતાને યોગ લાગે એવો હુકમ કરવાને તે કોરટ મુખત્યાર છે.

જયાર કોઈ હાઇકોરટ અથવા સેશન કોરટ સદરહુ પ્રકારનો હુકમ કરે, અને સદરહુ મિલકત ઉપર જે સખસનો હક હોય તે સખસને તે મિલકત તે કોરટના પોતાના અમલદારની મારફતે સ્વાધિન કરવાનું સુગમ પડિ શકતું નહિ હોય,ત્યારે જીલા માજીસ્તરેટે તે હુકમ અમલમાં લાવવો એવું ફરમાવવાને સદરહુ કોરટ મુખત્યાર છે.

જે મુકદમામાં અપિલ ચાલતિ હોય તે મુકદમામાં આ કલમ મુજબ કાંઇ હુકમ કરવામાં આવે ત્યારે (તે મિલકત જીવતાં જાનવર નહી હોય અથવા તે એની મેળે

હેલી બગડી જાય એવી નહી હોય તો) સદરહુ અપીલ કરવા શારૂ આપેલી મુદત વિતી જાય ત્યાં સુધી અથવા સદરહુ અપીલ તે મુદતની અંદર કરવામાં આવે ત્યારે સદરહુ અપીલનો નિકાલ કરવામાં આવે ત્યાં સુધી સદરહુ હુકમ બજાવવો નહી.

ખુલાસો—આ કલમમાં 'મિલકત' એ શબ્દમાં, જે મિલકત સબંધી ગુનો કર્યાનું જણાતુ હોય તેવી મીલકત હોય તો, જે મિલકત અસલ કોઈપણ પક્ષકારના કબજામાં અથવા અખત્યારમાં હોય તેવી મિલકતનોજ સમાસ થાય છે એટલુંજ નહી, પણ તે મિલકતનું રૂપ ફેરવીને બીજી જે મિલકત કરી હોય તેનો અથવા બીજી જે મિલકત સાથે તે મિલકતનો બદલો કરયો હોય તે મિલકતનો પણ સમાસ થાય છે, અને એ પ્રમાણે રૂપ ફેરવીને અથવા બદલો કરીને સાક્ષાત અથવા બીજી રીતે મેળવેલી કોઈપ ણ વસ્તુનો સમાસ થાય છે.

ટીકા—તોહમતદારને પુરાવાની ખામીને લીધે છોડી મુકવામાં આવે અથવાનિરદોષ ક રવામાં આવે ત્યારેજે મિલકત સબંધી ગુનો થયો હોય તે મિલકત રોકી રાખવા કાંઈ કારણ ન હોય તો તે મિલકત તેને પાછી સોંપી દેવા કોરટ બંધાએલી છે--અંનપુણરંણા બાઈના કા મમાં ઇંડીયન લા રીપોર્ટ મુબાઈ વા ૧ પ્ર ૬૩૦

જે મિલકત સબંધી ગુનહો થયો હોય તેમિલકત તોહમતદાર પાસેથી ત્રીજા સખસે પર માણીકપણેલીધી હોયતોપણ તેમિલકતનોકબજો ખરીદદાર પાસેરહેવા દેવોનહીજોઈએખરીદદ ર પાસે તે રહેવા દઈ ફરિયાદીને તેનુ વળતર દંડમાંથી અપાવાય નહી બોમ્બા કોરટો આચર જીવિરૂધ લાલચંદ સેંબ વી ૨૦ પર ૩૮

આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૪૧૮ને મળતી છે આ કલમનો ત્રી જોભા ગ નવો છે અને તે મુંબાઈની હાઈકોરટે હમણાં એક કાનુન કરેલી તે પ્રમાણે આ કલમમાં આ ઠરાવ કર્યો છે

ક એ અ ની એક નોટ ચોરી તે નોટના પઈસા બ એ ક ને પ્રમાનથી અને પ્રમાણીકપણે આપ્યા. ક ઉપર ચોરીની સાબીતી થઈ તે વખતે તે નોટ અ ને ના આપતાં માજીસ્ટ્રેટે બ ને આપી. એ નોટ મુળ માલિકને મળે કે બ ને મળેએવિશે સેશન જડજનેસશ ય આવ્યો તેથી તેણે આ કામ હાઈકોરટના અભિપ્રાય માટે મોકલ્યુ સેશન જડજનું કહેવું એ હતું કે સન ૧૮૭૨ ના આકટ ૯ ની કલમ ૧૦૮ ઉદાહરણ (અ) ઉપથી જોતાં તે નોટનુ સ્વામિત્વ બ પાસે ગયું એમ થતુ નથી સબબ તે નોટ અ ને મળવી જોઈએ તેમાં હાઈકોરટે ઠરાવ કરો કે સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૯ ની કલમ ૭૬ અને ૧૦૮ એ આ કામ ને લાગુ પડતી નથી કારણ કે આ કામમાં બ એ જે નોટ લીધી તે ખરીદી લીધી નહીછતાં ક પાસેથી નોટ લીધી અને તે નોટનુ નાણુ તેને આપ્યું એટલે એક તરેહના પઈસા લઈને બીજી તરેહના પઈસા આપ્યા અને તે ફકત તેણે તદન પ્રમાણીકપણે કરેલુછે સબબ બ ને તે નોટ પાછી આપવી વ્યાજબી છે સરકાર વિરૂધ મિચલ ઇંડીયન લા રીપોટ (કલકત્તા) વા. ૩ પ્ર. ૩૭૯

બુધી પુરવક ખોટા ઇરાદાથી ચોરીનો માલ લીધા બદલ કોઈની પર તોહમત છતાં તે માલ ચોરીના છે એ બદલ પુરાવો ન હોવાથી માજીસ્તેટે આરોપિતને છોડી દીધો હોય અને માલ તો ચોરીનો છે એમ માજીસ્તેટની ખાત્રી થઈ હોય તો તે માલની કલમ ૪૧૮

પ્રમાણે વ્યવસ્થા કરવા વિસે હુકમ કરવાનો માજીસ્તેટને અધીકાર છે. જે ઠેકાણે અપીલ કોરટ છે તે ઠેકાણે તે કોરટમાં અપીલ કરયા પછી હાઇકોરટને તપાસણી અરજ કરવી તે પેહેલાં કરવી નહી સરકાર વિરૂધ નીલંબરૂ બાબુ ઇંડીયન લા. રી. અલ્હાબાદ વા. ૨ પ્ર. ૩૫૨

જીલા માજીસ્તરેટને અથવા પેટા તુકડી માજીસ્તરેટનેસોંપવાની રીતે હુકમ કરવાનો અધિકાર છે.

૫૧૮. કોરટ ૫૧૭ મી કલમ પ્રમાણે હુકમ પોતેજ કરવાને બદલે તે મિલકત જીલા માજીસ્તરેટને અથવા પેટા તુકડી માજીસ્તરેટને સ્વાધીન કરવાનું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે, અને તે માજીસ્તરેટે, એવે પ્રસંગે, જાણે તે મિલકત પોલીસે પકડેલી હોય અને તે પકડયાનો રિપોટ આ કાયદામાં આગળ કહેલી રીતે પોતાને કરયો હોય એવી રીતે તે મિલકતની તજવીજ કરવી.

નિરપરાધી ખરીદદારને તોહમતવાળાના શરીર ઉપરથી જડેલા પઇસા આપવા બાબત.

૫૧૯. જે ગુનામાં ચોરીનો અથવા ચોરીની મિલકત લેવાનો સમાસ થતો હોય તે ગુનો, અથવા જે ગુનો ચોરી અથવા ચોરીની મિલકત લેવી એવો થતો હોય તે ગુનો, કોઇપણ સખસની ઉપર ઠરાવવામાં આવે અને એવું સાબિત થાય કે તે મિલકત ચોરેલી છે એવું જાણ્યા વગર અથવા એવું માનવાનું કારણ હોયા વગર બીજા કોઇ સખસે તે ચોરીની મિલકત તેની પાસેની ખરીદ કરેલી તથા તકશીરવાર ઠરાવેલા સખસને પકડયો ત્યારે તેના કબજામાંથી કાંઇપણ પઇસા કાહાડેલા છે ત્યારે સદરહુ ખરીદદારની અરજી ઉપરથી અને ચોરીની મિલકતનો કબજો લેવાનો જે સખસનો હક હશે તે સખસને તે મિલકત પાછી આપવામાં આવેથી શદરહુ ખરીદદારે આપેલી કીમત કરતાં વતી ન હોય એવી એક રકમ તેને સદરહુ પઇશામાંથી આપવી એવો હુકમ કરવાને કોરટ ઉખત્યાર છે.

ટીકા.—આ કલમ ઘણી ઉપયોગી ને નિરપ્રાધિ ખરીદદારના લાભમાં છે આ કલમ મહારાણી વિકટોરીયા સરકારના રાજયના ૩૦ અને ૩૧ મા વરસમાં પસાર થયેલા સ્ટાટયુટ બાબ ૩૫ ની કલમ ૧૦ ઉપરથી રચવામાં આવી છે.

૫૧૭ મી અથવા ૫૧૮ મી અથવા ૫૧૯ મી કલમ મુજબ કરેલો હુકમ અમલમાં લાવવાનું બંધ રાખવા બાબત.

૫૨૦. અપીલની મંજુરીયતની, લખીને મોકલવાની અથવા તપાસની કોઇપણ કોરટ ૫૧૭ મી, ૫૧૮ મી અથવા ૫૧૯ મી કલમ મુજબ પોતાના તાબા માંહેની કોઇ કોરટે કરેલા કોઇ હુકમ બાબત પોતે વિચાર કરે ત્યાં સુધી તે હુકમ અમલમાં લાવવાનું બંધ રાખવું એવું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે, અને તે હુકમ બદલવાને અથવા તેમાં ફેરફાર કરવાને અથવા તે રદ કરવાને તે કોરટ મુખત્યાર છે.

આબરૂ લેવાજેવી તથાબીજી બાબતનો નાશ કરવા બાબત.

૫૨૧. હિંદુસ્થાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ ૨૯૨ મી, ૨૯૩ મી, ૫૦૧ અથવા ૫૦૨ જી કલમ પ્રમાણે ગુનો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવામાં આવે, ત્યારે જે વસ્તુના સબંધમાં તે ગુનો સાબિત થયો એવો ઠરાવ કરયો હોય તે વસ્તુની જે નકલો હોય

ટના હવાલામાં હોય અથવા તકશીરવાર ઠરેલા સખ ના કબજા માં અથવા અખત્યારમાં રહેલી હોય તે સઘળી નકલોનો નાશ કરવાનો હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

તેવીજ રીતે હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૨૭૨ મી, ૨૭૩ મી, ૨૭૪ મી અથવા ૨૭૫ મી કલમ પ્રમાણે ગુનો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવામાં આવે ત્યારે ખાવની અથવા પીવાની જે વસ્તુના સબંધમાં, અથવા જે વાસણના સબંધમાં, અથ ાત ઈયાર કરેલાં જે અઉસદના સબંધમાં, તે ગુનો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરયો હોય તેનો નાશ કરવાનો હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

સ્થાવર મિલકત નોકબજોપાછોઆપવાનો અધિકાર

૫૨૨. જે ગુનામાં સાપરાધ બળ વાપરયુ હોય તે ગુનો કોઈ સખશની ઉપર ઠરાવવામાં આવે, અને સદરહુ બળથી કાંઈ સ્થાવર વિલકતનો કબજો કોઈ સખસની પાસેથી છીનવી લેવામાં આવ્યો છે એમ તે કોરટને જણાય, ત્યારે તે કોરટ જો યોગ ધારે તો તે મિલકતનો કબજો તે શખસને પાછો આપવાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

આ પ્રકારના કોઇપણ હુકમ ઉપરથી કોઇ સખસ દિવાનોમાં ફરિયાદ કરીને તે સ્થાવર મિલકત ઉપર કાંઈ હક અથવા તે મિલકતમાં કાંઈ હિત સબંધ શાબિત કરી શકે તે હકને અથવા હિત સબંધને હરકત પોહોચશે નહીં.

૫૧ મી કલમમુજબ લીધેલી મિલકતઅથવા ચોરીનો મિલકત પકડયા પછીપોલીસેકેમકરવું

૫૨૩. ૫૧ મી કલમ મુજબ લીધેલો મિલકત અથવા કાંઈ મિલકત ચોરેલી છે એવું કહેવામાં આવે અથવા એવો શક જાય તેવી મિલકત અથવા કાંઈપણ ગુનો થયાનો શક ઉતપન થાય એવી સ્થિતિમાં જડેલી મિલકત કોઇપણ પોલીસ અમલદારના પકડવામાં આવે તે બાબત તુરત કોઈ માજીસ્તરેટને રીપોટ કરવો, અને તે મિલકતનો કબજો લેવાનો જે સખસનો હક હોય તે સખસને તે મિંલકત સ્વાધિન કરવા સબંધી, અથવા સદરહુ સખસ કોણ છે તે નકી થઈ શકે નહી, તો તે મિલકત પેહેરામાં રાખવા સબંધી તથા રજુ કરવા સબંધી પોતાને દુરસ્ત લાગે એવો હુકમ તે માજીસ્તરેટે કરવો.

પકડેલો મિલકત નો ધણી માલમપડયો નહી હોય ત્યારે કેમ કરવું.

જે સખસનો એ પ્રમાણે હક હોય તે સખસ માલમ પડયો હોય, તો તે માજીસ્તરેટને કાંઈ સરત કરવાનું દુરસ્ત લાગે તે શરતે મિલકત તે સખસને સ્વાધીન કરવાનો હુકમ કરવાને તે માજીસ્તરેટ મુખત્યાર છે જો સદરહુ સખસ માલમ નહી પડયો હોય તો તે માજીસ્તરેટતેમિલકત અટકાવી રાખવાને મુખત્યારછે. અને તેપ્રસંગેતે માજીસ્તરેટે એક જાહેરનામું કાહાડીને તે મિલકતમાં જેજે ચીજો હોય તે વિશેશેકરીને જણાવવીઅને તેમાં એમ ફરમાવવું કે જે સખસનોએમિલકત ઉપરદાવો હોય તે સખસે આ જાહેરનામાની તારીખથી છ મહિનામાં હાજર થઈને પોતાનો દાવો સાબિત કરવા.

ટીકા—અરજદારના ઉપર ચોરીનું તોહમત આવ્યું તેમાંથી તે મુકત થયો ત્યારબાદ તકરારી મિલકતનો દાવાદાર હોય તેને કોરટની ખાત્રી કરી આપવી એટલે તે મિલકત તેને આપવામાં આવસે એવું જાહેરમામું કાહાડવામાં આવ્યું હતું પણ કોઈ હાજર થયું નહીં પરંતું એ અરજદારે પોતાનો દાવો બતાવ્યો અને સાક્ષીઓ બોલાવવાની દરખાસ્ત કરી.પણ માજીસ્તરે ના પાડી અને અરજદારની અરજ નામંજુર કરી. હાઇકોરટે એમ ઠરાવ્યું કે સાક્ષી બોલાવવા જોઈતા હતા સુબન સાહુ વિ૦ સરકાર વી. રી. ૧૮ રૂ. ૫.

છ મહિના મ.કોઈ દાવો કરનાર હાજર નથાયતો શુ કરવું. — ૫૨૪. જો સદરહુ મુદતમાં કોઇ શખસ સદરહુ મિલકત ઉપર પોતાનો દાવો સાબિત ન કરે, અને તે મિલકત જે શખસના કબજામાંથી જડેલી તે શખસને તે મિલકત કાયદાસર મળેલી એવું તે બતાવી નહી શકે તો તે મિલકત પર સરકારનો વ્યવસ્થાધિકાર થશે. અને પરેસિડેન્સી માજીસ્ટ્રેટના અથવા જીલ્લા માજીસ્ટ્રેટના અથવા પેટા તુકડી માજીસ્તરેટના અથવા પેહેલા વરગના જે માજીસ્તરેટને સ્થાનીક સરકારે આ બાબત અધિકાર આપ્યો હોય તે માજીસ્તરેટના હુકમ પ્રમાણે તે મિલકત વેચવાનો અખત્યાર છે.

આ કલમ પ્રમાણે કરેલા દરેક હુકમની બાબતમાં અપીલ સદરહુ પ્રકારનો હુકમકરનારી કોરટ શિક્ષાના જે હુકમ કરે તે હુકમો ઉપર અપીલો જે કોરટમાં ચાલતી હોય તે કોરટમાં ચાલશે.

બગડી જાય એવી મિલકત વેચવાનોઅધિકાર. — ૫૨૫ જો સદરહુ મિલકતનો કબજો લેવાનો જે સખસનો હક હોય તે સખસ માલમ પડયો ન હોય અથવા ગેરહાજર હોયઅને સદરહુ મિલકત એની મેળે વેહેલો બગડી જાય એવી હોય, અથવ, જે માજીસ્તરેટને તે મિલકત પકડવાનો રીપોટ કરયો હોય તે માજીસ્તટનો મત એવો હોય કે તે મિલકત વેચવાથી તેના ધણીને ફાયદો થશે તો તે માજીસ્તરેટ ગમે તે વખતે તે વેચવાનું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે અને સદર હુ વેચાણની નકો ઉત્પન્ન તે ૫૨૩ મી તથા ૫૨૪ મી કલમના ઠરાવો બની શકે તેટલે સુધી લાગુ પડશે.

બાબ ૪૪ મો.

ફોજદારી મુકદમા બીજાની પાસે મોકલવા બાબત.

હાઇકોરટના મુકદમો બીજાની પાસે મોકલવાને, અથવા પોતાની મેળે તેને ઇનસાફ કરવાને મુખત્યાર છે. — ૫૨૬ જ્યારે હાઇકોરટને એવું દેખાડવામાં આવે કે—

(અ) તેના તાબામાંહેની કોઈ પણ ફોજદારી કોરટમાં કાંઈ ચોકશી અથવા ઇનસાફ

વ્યાજબી રીતે અને નિસ્પક્ષપાતથી થઇ શકશે નહી, અથવા
(બ) કાયદાની એ સાધારણ મુસ્કેલીવાળી કાંઇ તકરાર ઉઠે એવો સંભવ છે.અથવા,
(ક) જે જગાએ અથવા જે જગાની પાસે કોઇ પણ ગુન્હો કરવામાં આવ્યો હોય તે જગા સદરહુ ગુન્હાની ખાત્રી લાયક ચોકશી અથવા ઇનસાફ કરવા માટે જોવાની જરૂર પડે અથવા.
(ડ) આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કરવાથી પક્ષકારોને અથવા સાહેદોને સામાન્ય રીતે સગવડ પડશે,
(ઇ) અથવા ઇનસાફનાં કારણ સારૂ એવા પ્રકારનો હુકમ યોગ્ય છે.
ત્યારે તે હેઠળ લખ્યા મુજબ હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.—

(૧) કોઇ પણ ગુન્હાની ચોકશી અથવા ઇનસાફ ૧૭૭ મીથી ૧૮૪ મી (એ બંને કલમો સુધાં) કલમો પ્રમાણે અધિકાર મળેલો ન હોય એવી પણ તે ગુન્હાની ચોકશી અથવા ઇનસાફ કરવાને બીજી રીતે લાયક હોય એવી કોઇ પણ કોરટે કરવો એવો,

(૨) કોઇ પણ મુકરર ફોજદારી મુકદમો અથવા અપીલ અથવા કોઇ પણ મુકરર વરગના સદરહુ પ્રકારના મુકદમા અથવા અપીલો પોતાના અખત્યાર હેઠળની કોઇ ફોજદારી કોરટમાંથી ખશેડીને સમાન અથવા ઉંચિ હકુમતવાળી સદરહુ પ્રકારની બીજી કોઇ પણ ફોજદારી કોરટની પાસે મોકલવી એવે અથવા,

[૩] કોઇ પણ મુકરર ફોજદારી મુકદમો અથવા અપીલ પોતાની પાસે મોકલવી અને તેનો ઇનસાફ પોતે કરે એવો;

અથવા—તોહોમતદારને ઇનસાફ થવા સારૂ પોતાની પાસે અથવા સેસન કોરટની પાસે મોકલવો એવો;

પરેસિડેન્સી માજીસ્તરેટની કોરટ સિવાય બીજી કોઇપણ કોરટ માંહેના કોઇપણ મુકદમાનો ઇનસાફ પોતાની આગળ કરવા માટે હાઇકોરટ તે મુકદમો તે કોરટમાંથી ખસેડી લે, ત્યારે જો તે મુકદમો એ પ્રમાણે ખશેડી લેવામાં આવ્યો નહોતો તે જે રીતે તે કોરટ કામ ચલાવત તેજ રીતે હાઇકોરટે, ૨૯૭ મી કલમમાં ઠરાવ્યું છે તે શિવાય બીજે પ્રસંગે, સદરહુ ઇનસાફ કરવામાં કામ ચલાવવું.

આ કલમથી આપેલો અધિકાર ચલાવવા બાબતની દરએક અરજી દરખાસ્ત કરીને કરવી, અને અરજદાર આડવોકેટ જનરલ ન હોય ત્યારે તે દરખાસ્તના ટેકામાં આફીડેવીટ (સોગનનામુ) અથવા પ્રતિજ્ઞા કરવી.

જ્યારે કોઇ તોહમતવાળો શખસ આ કલમ પ્રમાણે અરજી કરે, ત્યારે જો ગને તકશીરવાર ઠરાવવામાં આવશે તો હું ફરીયાદી કામ ચલાવનારનો ખરચ આપીશ એવી શરતથી એક ખત, જામીન શાથે કે વગર જામીને, લખિ આપવાનું તેને ફરમાવવાને હાઇકોરટ મુખત્યાર છે.

આકલમપ્રમાણે કરેલી અરજીનો — સદરહુ પ્રકારની કોઇપણ અરજી કરનારા દરેક તોહમતવાળા સખસે તે અરજીની લેખી નોટીસ તથા જે આધારે તે અરજી ક

નોટીસ પબ્લિક પ્રાસિક્યુટરનેઆપવા બાબત. રી હોય તે આધારોની એક નકલ પબ્લિક પ્રાસીક્યુટરોને આપવી અને સદરહુ નોટીસ આપવામાં આવે ત્યારથી તે અરજીની સુનાવણી થતાં સુધીમાં ઓછામાં ઓછા ચોવીસ કલાક ગયા વગર તે અરજીના ગુણદોષ ઉપરથી કાંઈપણ હુકમ કરવો નહી.

૧૯૭ મી કલમ મુજબ કરેલા કોઈપણ હુકમને આ કલમ માંહેના કોઈપણમજકુરથી બાધ થાય છે એવું સમજવું નહી.

પર૬ મી કલમ પ્રમાણે અરજીકરેથીવચમાં મુલત્વી રાખવા બાબત. "પર૬. અ. કોઈપણ ફોજદારી મુકદમામાં અથવા અપીલમાં સુનાવણી સરૂ થવાની અગાઉ પબ્લિક પ્રાસિક્યુટર, ફરીયાદી અથવા તોહોમતદાર જે કોરટમાં મુકદમો અથવા અપીલ ચાલતો હશે તે કોરટને મુકદમાના સબંધમાં પર૬ મી કલમ પ્રમાણે અરજી કરવાનો પોતાનો ઈરાદો છે એવું જાહેર કરે, તો તોહમતદારને તેનો જવાબ કરવાનું કહેવાની અગાઉ, અથવા અપીલની બાબતમાં, અપીલની સુનાવણી થવાની અગાઉ અરજી કરી શકાય અને તે ઉપર હુકમ મેળવી શકાય એટલો વખત મળે એવી રીતે કોરટે કલમ ૩૪૪ માં આપેલો સરૂથી અથવા વચમાં મુલત્વી રાખવાનો અખિકાર ચલાવવો જોઈએ.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૬૪ ને મળતી છે અને છેલો ભાગ તદન નવો છે તથા કલમ પર૬ અ સને ૧૮૮૪ ના આકટ બીજા ઉપરથી નવી દાખલ કરવામાં આવી છે.

કોઈ જુઠા દસ્તાવેજ અથવા જુઠી સાક્ષીના કેસમાં જે જડજ તે કેસનો ઈનસાફ કરવાનો હોય તે જડજે તે ગુન્હા બન્યા છે એવો મત આપ્યો એટલાજ ઉપરથી તે કેસ તેની પાસેથી બીજી કોરટમાં ઈનસાફ થવા મોકલાય નહી પણ ઈનસાફને કાંઈ ગેરવ્યાજબીહરકત થતી ન હોય અને પક્ષકારને તેના સાહેદોને પણ કાંઈ અગવડતાવાળું ન હોય તો તે જડજને ત્યાંથી તે કેસ બીજા જડજને ત્યાં ઈનસાફ થવા મોકલી શકાય—અરૂની એલારેદીના કામમાં મદ્રાશ હાઈકોરટ રીપોર્ટ વા. ૫ પ્ર. ૨૧૨.

ફોજદારીમુકદમા તથા અપીલો બીજાપાસે મોકલવા બાબત ગવનર જનરલઈનકાઉંસિલનો અધિકાર. પર૭. કોઈપણ મુકરર ફોજદારી મુકદમો અથવા અપીલ એક હાઈ કોરટમાંથી બીજી કોઈ હાઈકોરટની પાસે અથવા એક હાઈકોરટના તાબા માંહેની કોઈપણ ફોજદારી કોરટમાંથી બીજી કોઈ હાઈકોરટના તાબા માંહેની સમાન અથવા ઉંચી હકુમતવાળી બીજી કોઈપણ ફોજદારી કોરટની પાસે મોકલવાથી ન્યાયનો હેતુ પાર પડશે અથવા પક્ષકારોને અથવા સાહેદોને સામાન્ય રીતે સગવડ પડશે એમ ગવરનર જનરલ ઈનકાઉંસીલને જણાય, ત્યારે ગ્યાજેટ આફ ઈંડિયામાં જાહેરનામું પ્રસિદ્ધ કરીને તે પરમાણે તે મુકદમો અથવા અપીલ મોકલવી એવું ફરમાવવાને તે મુખત્યાર છે.

જે કોરટની પાસે સદરહુ મુકદમો અથવા અપીલ મોકલવામાં આવે તે કોરટે જાણે તે મુકદમો અસલ પોતાને ત્યાં માંડેલો હોય અથવા તે અપીલ પોતાને કરી હોય

એવી રીતે તેની તજવીજ કરવી.

મુકદમોલઈલેવા ને અથવાબિજાને સોંપવાનેજીલામા જીસ્તરેટઅથવાપે ટાતુકડિમાજીસ્તરે ટ મુખત્યાર છે.

પ૨૮. કોઇપણ જીલા માજીસ્તરેટ અથવા પેટા તુકડિ માજીસ્તરેટ પોતાના તાબા માંહેના કોઇ પણ માજીસ્તરેટનિ પાસેથિ કોઇપણ મુકદમો લઇ લેવાને અથવા સદરહુ પરકારના કોઇપણ માજીસ્તરેટને જે મુકદમો પોતે સોંપ્યો હોય તે મુકદમો પાછો મંગાવી લેવાને મુખત્યાર છે, અને તે મુકદમાનિ ચોકશિ અથવા ઇનસાફ પોતે કરવાને, અથવા તેનિ ચોકશિ અથવા ઇનસાફ કરવાને લાયક હોય એવા સદરહુ પરકારના બિજા કોઇપણ માજીસ્તરેટનિ પાસે ચોકશિ અથવા ઇનસાફ થવા માટે તે મુકદમો મોકલવાને મુખત્યાર છે.

(કેટલાએક)વરગના મુકદમાલઈલેવાનોઅધિકાર જીલા માજીસ્તરેટનેઆપવાનોઅખત્યાર.

જીલા માજીસ્તરેટને પોતાના તાબા માંહેના માજીસ્તરેટો પાસેથિ પોતાને દુરસ્ત લાગે એવા વરગના મુકદમામાં અથવા મુકરર વરગના મુકદમા લઇ લેવાનો અધિકાર આપવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

આ કલમ પરમાણે હુકમ કરનારમાજીસ્તરેટેતેમ પોતાનુકરવાનું કારણલખિ મુકવું જોઇએ.

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણે ઇનસાફના કારણ સારૂ કામ ખેંચી લેવાને એક પક્ષકારઅરજ કરે તોબીજા પક્ષકારને તે અરજી વિરૂદ્ધ કારણ બતાવાનો લાગ આપવો જોઇએ ઉમરાવસીંગ વિરૂદ્ધ ફકીરચંદ ઇંડીયન લા. રીપોર્ટ અલહાબાદ વા.૩ પ્ર. ૭૪૯

સને ૧૮૬૧ ના આકટ ૨૫ની કલમ ૩૬ પ્રમાણે પોતાના તાબા માંહેની કોઇ કોરટમાંથી કાહાડી લીધેલા સિવાયનો મુકદમો ડિસ્ત્રીકટ માજીસ્તેટથી કામ ચલાવવા સારૂ ફુલપાવર માજીસ્તેટ ઉપર સોંપી શકાય નહી થાણાના માજીસ્તેટના પત્ર ઉપરથી થયેલાચેમબરમાંનો મુંબાઇ હાઇકોરટનો ઠરાવ તા. ૧૪ જુન સને ૧૮૭૦

જે પેહેલા વરગનો માજીસ્તેટ જીલ્લાનો માજીસ્તેટ ન હોય અથવા જેને હવાલે જીલ્લાનો કાંઇ પણ ભાગ ન હોય એવા પેહેલા વરગનો માજીસ્તેટ આ કલમ પ્રમાણે તજવીજ થવા સારૂ કોઇ મુકદમા તાબાના માજીસ્તેટ પાસે મોકલી શકતો નથી.--રાણી વિરૂદ્ધ ફકીરા નીનાપા. તા. ૧૭ સપટેમબર સને ૧૮૬૯ મુંબાઇ કોરટનો ઠરાવ.

બાબ ૪પ મો

ગેરસિરસ્તે ચલાવેલા બાબત.

ચલાવેલું કામ જેગેરસીરસ્તાના સબબથી રદ થતુ નથીતેવા ગેરસિરસ્તા બાબત.

પ૨૯ હેઠળ લખેલી વાતોમાંની કોઇપણ વાત કરવાનો અધિકાર કાયદાથી જે માજીસ્તરેટને મળયો હોય એટલે—

[અ] ૯૮ મી કલમ પ્રમાણે ઝાડો લેવાનું વારંટ કાહાડવું એવો;

(બ) ૧૫૫ મી કલમ પ્રમાણે પોલીસને કોઈ ગુન્હાનો તપાસ કરવાનું ફરમાવવું એવો.

(ક) ૧૭૬ મી કલમ પ્રમાણે ઈનકવેસ્ટ ભરવી એવો;

(ડ) પોતાની હકુમતની સ્થાનીક હદ માંહેના કોઈ સખશે સદરહુ હદની બાહારકાંઇ ગુન્હો કરયો હોય તે સખસને પોતાની હદમાં પકડવા માટે ૧૮૬ મી કલમ પ્રમાણે પરોસેસ કાહાડવો એવો;

(ઈ) ૧૯૧ મો કલમની રકમ [અ) અથવા રકમ (બ) પ્રમાણે કોઈ ગુન્હો સાંભળવા એવો

(ફ) ૧૯૨ મો કલમ પ્રમાણે કોઈ મુકદમો બીજાની પાસે મોકલવો એવો.

(ગ) ૩૩૭ મિ અથવા ૩૩૮ મિ કલમ મુજબ માફિનું વચન આપવું એવો,

(હ) ૫૨૪ મિ અથવા ૫૨૫ મિ કલમ મુજબ મિલકત વેચવિ એવો; અથવા

(આઇ) ૫૨૮ મિ કલમ પ્રમાણે કોઈ મુકદમો ખેંચિ લેવો અને તેનો ઇનસાફ પોતાનિ જાતે કરવો એવો;

તે માજીસ્તરેટ ચુક કરિને સુધ બુધિથિ તે વાત કરે, તો તેને એવો અધિકાર મળયો નહોતો એટલાજ સબબથિ તેનું ચલાવેલું કામ રદ કરવું નહિ.

ચલાવેલું કામ જે ગેર શિરસ્તાના સબબથિં રદ થાય છે તેવા ગેર શિરસ્તા બાબત.

૫૩૦. જો કોઈપણ માજીસ્તરેટને હેઠળ લખેલિ વાતો કરવાનો અધિકાર કાયદાથિ મળેલો ન છતાં તે માંહેનિ કોઈપણ વાત તે કરશે (એટલે.

(અ) ૮૮ મિ કલમ પ્રમાણે મિલકત જપ્ત કરિને વેચશે.

(બ) ટપાલ આફિસમાં કોઇ કાગળને માટે અથવા તાર ખાતામાં કોઈ તારને માટે ઝાડો લેવાનું વારંટ કાહાડશે.

(ક) સુલેહ રાખવા સારૂ તારણ માગશે.

(ડ) સારિ રિતે ચાલવા બાબત તારણ માગશે.

(ઇ) સારિ રિતે ચાલવાને કાયદાનિ રૂએ બાંધિ લિધેલા કોઇને સબબ છોડિ દેશે.

(ફ) સુલેહ રાખવા બાબતનું ખત રદ કરશે.

(ગ) કોઇ સ્થાનિક અપકારક કૃત્ય સબંધિ ૧૩૩ મિ કલમ પ્રમાણે કાંઈ હુકમ કરશે.

[હ] કાંઇ લોકાપકારક કૃત્ય ફરિથિ નહિ કરવા બાબત અથવા જારિ નહિ રાખવા બાબત ૧૪૩ મિ કલમ પ્રમાણે હુકમ કરશે.

[આઇ] ૧૪૪ મિ કલમ પ્રમાણે કાંઇ હુકમ કાહાડશે.

[જ] ૧૨ મા બાબ પ્રમાણે કાંઇ હુકમ કરશે.

[કે] ૧૯૧ મિ કલમનિ રકમ (ક) પ્રમાણે કોઈ ગુનો સાંભળશે.

(લ) બિજા કોઇ માજીસ્તરેટે ચલાવેલાં તથા લખિ લીધેલાં કામ ઉપરથિ ૩૪૯ મિ કલમ પ્રમાણે શિક્ષાનો હુકમ કરશે.

[મ) ૪૩૫ મિ કલમ પ્રમાણે કામ મંગાવશે.

(ન] ગુજરાતિ બાબત કાંઇ હુકમ કરશે.

(ઓ) ૫૧૪ મિ કલમ પ્રમાણે કરેલો કોઇ હુકમ ૫૧૫ મિ કલમ પ્રમાણે તપાસશે;

(પ) કોઇ ગુનેગારનો ઇનસાફ કરશે.

(ક્યુ) સંક્ષેપ રિતે કોઇ ગુનેગારનો ઇનસાફ કરશે, અથવા

[૨) અપિલનો નિકાલ કરશે.

તો તેણે ચલાવેલું કામ રદ થશે.

ટીકા—આ કલમ સને ૧૮૭૨ના આક ૧૦ ની કમલ ૩૪ ની રકમ ૬ બાદકરતાં બાકીના ભાગને મળતી છે અને રકમ (ક) અને રકમ (પ) નવી છે.

જે ગુન્હાનો ઇનસાફ સંક્ષીપ્ત રીતે કરવાનો પોતાનો અધિકાર નહોતો એવા ગુન્હાનો ઇનસાફ માજીસ્તરેટે જુ. ક્રી. પ્રો. કોડના બાબ ૧૮ પ્રમાણે કરવાથી હાઇકોરટે કલમ ૩૪ પ્રમાણે માજીસ્તરેટે કરેલું કામ રદ બાતલ છે એમ ઠરાવ્યું છે સરકાર વિરૂદ્ધ બેતરમાં ૬ન ચઉરંગી વીકલી રી. ૨૨ પ્ર. ૪૩

જે ગુન્હાને માટે કાયદા પ્રમાંણે શેશન જડજને કમિટ કરવાનો અધિકાર ન હોય તે વા કામમાં જો કમિટ કરવામાં આવે તો તે અખત્યાર વગરનું છે અને કાંઇ ઉપયોગનું નથી ઉનાથ બંદુબાનરજી વીકલી રી૦ ૨૧ પ્ર૦ ૩૭

ફકત સેસન કોરટ સાંભળી શકે તેવા ગુન્હાનો ઇનસાફ એક માજીસ્તરેટે કરયો અને તાહોમતવાળાને શિક્ષા કરી તે ઉપર તાહમતવાળાએ અપીલ કરી તેમાં તે શિક્ષા ફેરવી કરી એમ ઠરાવ્યું કે માજીસ્તરેટને એવા ગુન્હાનો ઇનસાફ કરવાનો અધીકાર નથી આકામમાં જે કામ ચલાવવામાં આવ્યું તે રદ કરવામાં આવ્યું નહોતું તેથી પ્રથમ લીધેલા પુરાવ ઉપરથી માજીસ્તરેટને સેસન કમિટ કરવાનો હુકમ કરવાને અધિકાર છે રાણી વિરૂદ્ધ ઇલાહી

ક્ષ ઇંડીયન લો રીપોટ અલ્હાબાદ વા, ૨ પ્ર, ૬૧૦

ખોટી જગાએ ચલાવેલાં કામ બાબત — ૫૩૧ કોઇપણ ચોકશી અથવા ઇનસાફ અથવા બીજુ કામ ચાલતું હોય ત્યારે કોઇપણ ફોજદારી કોરટનો ઠરાવ થયો હોય અથવા તે કોરટે શિક્ષાનો હુકમ અથવા (બીજો) હુકમ કરયો હોય ત્યારે તે ચોકશી અથવા ઇનસાફ અથવા બીજુ કામ જે શેસન તુકડીમાં અથવા જીલામાં અથવા પેટા ટુકડીમાં અથવા બીજા સ્થાનિક ક્ષેત્રમાં થવું જોઇએ ત્યાં નહી થયું એટલાજ સબબ ઉપરથી સદરહુ ઠરાવ અથવા શિક્ષાનો હુકમ અથવા (બીજો) હુકમ રદ કરવો નહી, પણ સદરહુ ચુકથી ઇનસાફ બરાબર થયો નહી એમ જણાય તો જુદી વાત છે.

કમિટકરવાનાહુકમગેરશિરસ્તેકરયા હોય તે કયાને વ્યવહારોપયોગી કરી શકાશે. — ૫૩૨. જો કોઇપણ માજીસ્તરેટ અથવા બીજો અધિકારી જે અધિકાર પોતાને આપેલા ન હોય તે જાણે પોતાને યોગ રીતે આપેલા છે એવી રીતે તે અધિકાર ચલાવી કોઇ તાહોમતવાળા સખસને સેશન કોરટ અથવા હાઇકોરટની આગળ તેનો ઇનસાફ થવા સારૂ કમિટ કરે, તો જે કોરટમાં તેને કમિટ કરે

વામાં આવે તે કોર્ટ, તે કામના કાગળ પતરો તપાસી જોયા પછી જો એમ ધારે કે તોહમતવાળાને નુકશાન થયું નથી તો તે કમિટ કરવાનો હુકમ કરવાનો હુકમ કબુલ રાખવાને મુખત્યાર છે, પણ જો તે કામની ચોકશી ચાલતા દરમિયાન અને કમિટ કરવાનો હુકમ થતાં પેહેલાં સદરહુ માજીસ્તરેટની અથવા બીજા અધિકારની હકુમત વિશે તોહોમતવાળા તરફથી અથવા ફરિયાદી તરફથી હરકત લેવામાં આવી ન હોય તો માત્ર તેવો અધિકાર છે.

જો તોહોમતવાળાને નુકશાન થયું છે એવું કોરટની નજરમાં આવે અથવા ઉપર કહ્યા મુજબ હરકત લેવામાં આવી હોય, તો તેને કમિટ કરવાનો હુકમ રદ કરવો અને કોઈ લાયક માજીસ્તરેટને નવી ચોકશી કરવાનું ફરમાવવું.

૧૬૪ મી અથવા ૩૬૪ મો કલમમાં હેના ઠરાધા મુજબ નચાલવા બાબત

૫૩૩. કોઈ તોહમતવાળા સખસની ૧૬૪ મો અથવા ૩૬૪ મી કલમ મુજબ લખી લીધેલી કબુલત અથવા બીજો મચકુર જે કોરટની આગળ પુરાવામાં આપ્યો હોય તે કોરટ જો એવું ઠરાવે કે તે મચકુર લખી લેનારો માજીસ્તરેટ સદરહુ કલમના ઠરાવો પ્રમાણે પુરણ રીતે ચાલેલો નથી તો તે કોરટે લખી લીધેલો મચકુર સદરહુ સખસે યોગ્ય રીતે કહયો હતો તે બાબતોનો પુરાવો લેવોઃ અને હિંદુસ્તનના પુરાવાના આકટની ૯૧ મી કલમમાં ગમે તે કહયું હોય તોપણ જો તે ચુકથી તોહોમતવાળાને તે મુકદમાના ગુણદોષ ઉપરથી પોતાનો જવાબ કરવામાં નુકશાન નહીં પોહોચ્યું હોય તો સદરહુ મચકુર પુરાવામાં લેવો જોઇએ.

૪૫૪મી કલમની ૨જીરકમથી ફરમાવેલ સવાલ નહીંપુછવા બાબત

૫૩૪. ૪૫૪ મો કલમની ૨ જી રકમ લાગુ પડતી હોય એવી બાબતમાં, તમે રાણીસાહેબની વિલાયતી રઇયત છો કે નહીં એમ કોઈ પણ સખસને પુછવામાંન આવ્યું તેથી કોઈપણ ચલાવેલા કામના વ્યવહારપયોગીપણાને બાધ થશે નહિ.

તોહોમતનામુંતઇયારનહીકરવાનું ફળ.

૫૩૫. કોઇ ઠરાવ કહી સંભળાવ્યો હોય અથવા કોઇ શિક્ષાનો હુકમ કરયો હોય ત્યારે તોહોમતનામું તઇયાર કરયું નહોતું એટલાજ સબબ ઉપરથી તે ઠરાવ અથવા શિક્ષાનો હુકમ વ્યવહારપયોગી નથી એમ સમજવું નહીં પણ જો તેથી ઇનસાફ ખરેખર થયો નથી એમ અપીલ કોરટની અથવા તપાસની કોરટની નજરમાં ન આવે તો વ્યવહારપયોગી નથી એમ સમજવું નહીં.

જો અપીલ કોરટ અથવા તપાસની કોરટ એમ ધારે કે તોહોમતનામું તઇયાર નહીં કરવાથી ઇનસાફ બરાબર થયો નથી, તો તેણે તોહોમતનામું તઇયાર કરવાનો તેથિ તે તઇયાર કરયા પછીના લગતના પયાયથી ઇનસાફ પાછો શરૂ કરવાનો હુકમ કરવો.

ટીકા—તોહોમતનામું ફરમાવ્યા વગર માજીસ્તરેટે એક તોહામતદારના ઉપર ઇનસાફનું કામ ચલાવી તેને ગુન્હો નાસાબિત થયાનો ઠરાવ કરયો. આવી રીત તોહોમનામું ત

લી રમાવ્યાથી કાંઈ ઈનસાફને અસર પોહોચ્યું નથી. તેથી જે ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો છે તે ઠરાવ તોહોમતનામું નહી ફરમાવવાના સબબથી છોડી મુકવાના ઠરાવ બરોબર નથી તેથી તેજ ગુન્હાની બાબતમાં તેજ તોહોમતવાળાનું ફરીથી કામ ચાલી શકતું નથી રાણી વિ. ગરફુ વિગરે ઈ. લા. રી. અ. વા. ૩ પ્ર. ૧૨૯

આસેસરોનીમદદથીઈનસાફ થઈશકે એવા ગુન્હાનોઈનસાફ જ્યુરીથીકરવા બાબત.

૫૩૯. આસેસરોની મદદથી ઇનસાફ કરવો જોઈએ એવા કોઈ ગુન્હાનો ઇનસાફ જ્યુરીથી કરવામાં આવે તો તેજ સબબ ઉપરથી તે ઇનસાફનું કામ બીન વ્યવહારપયોગી થશે નહીં.

જ્યુરીથીઇનસાફ થઈ શકે એવા ગુન્હાનોઇનસાફઆસેસરોનીમદદથીકરવા બાબત.

જ્યુરીથી ઇનસાફ કરવો જોઈએ એવા કોઈ ગુન્હાનો ઇનસાફ આસેસરોની મદદથી કરવામાં આવે તો કોરટ પોતાનો ઠરાવ દફતરમાં દાખલ કરે તેની અગાઉ તે વિશે હરકત લેવામાં ન આવે તો તેજ સબબ ઉપરથી તે ઇનસાફનું કામ બીન વ્યવહારપયોગી થશે નહીં.

ટીકા—અરજદારપર સને ૧૮૭૧ના નોંધવાના આકટ ૭ ની કલમ ૩૮ પ્રમાણે તોહોમતરાખી તેનો ઇનસાફ સેસનજડજે જ્યુરીની મદદે કરી તેનાપર તોહોમત સાબીત કરયુ અરજદારે હાઈકોઈરટમાં અપીલ કરી તકરાર કરી કે સદરહુ તોહમતનો ઇનસાફ જ્યુરીનેકરવાને સરકારે ઠરાવ કરેદો નથી તો આ કામમાં જ્યુરીથી ઇનસાફ કરયો તે બરાબર નથી અરજદારનો ઇનસાફ આસેસરથી થવો જોઇતો હતો તેમ થયો નથી માટે તે રદ કરવો જોઈએ તેમાં હાઈકોરટે ઠરાવ કરયો કે જે કામનો ઇનસાફ આસેસરથી થવાનો તે કામનો ઇનસાફ જ્યુરીથી થયો હોય તો તેટલાજ કારણથી તે ઇનસાફ કાયદેસર નથી એમ થતું નથી પરંતુ આસેસરોએ જો તે કામનો ઇનસાફ કરયો હોત તો તે કામમાંની થયેલી વાત ઉપરથી અપીલ કરવાનો જે કેદીને હક મળત તે હક નાબુદ થતો નથી સરકાર વિ. આલીમ ચંદરાય અને બીજા ઈ. લા. રી. ક. વા. ૩ પ્ર. ૭૬૫

સેસન જડજ કેટલાએક તોહમત બાબત જ્યુરીની મદદથી અને કેટલાએક તોહમત આસેસરની મદદથી સેસન જડજ ઇનસાફ કરી શકે તેવા કામમાં જ્યુરીની મદદથી સેસન જડજે ઇનસાફનું કામ તોહોમતવાળાની સામે ચલાવ્યું તેમાં સેસન જડજનો અને જ્યુરીનો એક મત થયો નહી તેથી જે તોહમત બાબત આસેસરની મદદથી ઇનસાફ કરી શકાય તેમ હતું તે બાબતમાં સેસન જડજે જ્યુરીના ઠરાવથી વિરૂધ પડી તોહમતવાળાને શિક્ષા કરી તે ગેરકાયદેસર છે એમ ઠરયું ભુતનાદે ઈ, લા. રી. ક. વા. ૪ પ્ર. ૪૦૫

આસેસરની મદદથી કામ ચલાવી શકાય એવું કામ જ્યુરીની મદદથી ચલાવવામાં આવ્યું તેથી તે ચલાવેલું કામ તે સબબથી રદ કરવા સરખુ થતુ નથી પણ જ્યુરીને જડજે જે સમજુત આપી હોય તે સમજુત જડજનું જજમેંટ છે એમ ગણી કેદીની અપીલસાંભળી શકાય છે રાણી. વિ. દરબારચરણસો વી, રી, ૨૪ પ્ર, ૩૦

ઠરાવઅથવાશિક્ષાનોહુકમતોહમતના

ઉપયોગના હુકમતવાળીકોઈકોરટેકાંઇ ઠરાવશિક્ષાનોહુકમ અથવા(બીજો હુકમકરયોહોયતે,આકાયદામાંપાછળકહેલાહુકમઠરાવોમાં અથવા બિજા

માંમાંઅથવાબીજાં અલાવેલાંકામમાંચુ કઅથવાકસુરનાસ બબથી ક્યારેરદથ ઈ શકે.

નું ધોરણ રાખીને ૨૭ મા બાબ પ્રમાણે અપીલમાં અથવા ત સમાં હેઠળ લખેલા કારણસર રદ કરવો નહી અથવા ફેરવવો નહ એટલે—

ફરિયાદ અથવા સમનમાં અથવા વારંટમાં અથવા તોહોમતનામામાં અથવા ફેંસલામાં અથવા ઇનસાફ પહેલાં અથવા ઇનસાફ થતો હોય ત્યારે ચલાવેલાં બીજાં કામમાં અથવા આ કાયદા પ્રમાણે કાંઈપણ ચોકસીમાં અથવા બીજાં ચલાવેલાં કામમાં કોઈપણ ચુક અથવા કસુર અથવા ગેરશિરસ્તો થયાને લીધે, અથવા

૧૯૫ મી ક. પ્રમાણે જે મંજુરિયતની જરૂર હોય તે મંજુરિયત નહી હોવાને લીધે, અથવા ૩૨૪ મી ક. પ્રમાણે જયુરરોની અથવા આશેસરોની ટીપ સુધારવાની કસુરને લીધે, અથવા જયુરીને કરેલા આ દેશમાં કોઈપણ ચુક થયાને લીધે;

પણ જો સદરહુ ચુકથી, ગેરશિરસ્તાથી, મંજુરિયત ન હોવાથી અથવા જુરીને કરેલા આ દેશ માંહેની ચુકથી ગેર ઇનસાફ થયો ન હોય તો ન રદ કરવો અથવા ન ફેરવવો.

ટીકા——આ કલમ સને ૧૮૭૨ના આક્ટ ૧૦ ની કલમ ૨૦૩ ના પારેગરાફ ૩ જો ૮૩ ના—૧—૨—૩૦૦—૪૬૪—ના ૬—૭ ને મળતી છે,

આ કલમમાં જે જે વિશેષ ઠરાવ છે તે વિશેષ ઠરાવ આ કાયદા મુજબ કરેલી ચોકશી તથા ચલાવેલા બીજા કામને હવે લાગુ પાડવામાં આવ્યો છે ત્રીજી અને ચોથી રકમમાં જે વિસેસ ઠરાવ છે તે નવા છે,

એક કામમાં માજીસ્તરેટે તોહોમતનામું લખીને ફરમાવ્યું નહી પણ તોહમતવાળાની સાબતમાં જે જે તોહમતો મુકવામાં આવ્યાં હતાં તેનો પ્રકાર બરાબર રીતે તોહમતવાળાને સમજાવવામાં આવ્યો હતો તેથી આ કામમાં એમ ઠરાવવામાં આવ્યું કે ઉપર બતાવેલી ખામીને લીધે કાંઈ ઇનસાફને ખલેલ પોહોચ્યુ નથી ભગવાન વિરૂધ્ધ દયાલ ગોપ વીકલી રીપોટ ૧૦ પ્ર, ૭

વારંટના મુકદમાઓના ઇનસાફોમાં કેદીને પોતાના જવાબમાં કોઈ સાક્ષી હોય તેમને બોલવા કેહેવા કસુર થઈ હોય તેથી ઠરાવને હરકત નથીરાણી વિરૂધ્ધ ટાટારામ વીકલી રીપોર્ટ ૧૧ પ્ર, ૧૫

તોહમતવાળા ઉપર પીનલકોડની કલમ ૪૭૧ મુજબ બદદાનતથી ખોટા લેખ વાપરવા સબંધી તોહમત આવ્યું હતું તેમાં એવો ઠરાવ થયો કે જયુરીને બરોબર સમજુતી આપવામાં આવી નહોતી ફરીયાદીએ સાબીત કરવું જોઈતું હતું કે કપટથી અને બદદાનતથી ખોટા લેખ જાણી તે લેખ વાપર્યો છે ઓરસેદ કાજી વિરૂધ્ધ રાણી ઇંડીયન લો. રીપોર્ટ કલકતા વા. ૮ પ્ર, ૪૪૨

ચોકશી ચાલતાની દરમ્યાનમાં એવી રીતે ગેરકાયદાસર થાય કે જો સેશન કમિટ કરવાનો હુકમ થયો હોય, તે રદ કરવાને હાઇકોરટની નજરમાં યોગ્ય આવે તોપણ આવી ગે-

રકાયદાસર વરતણુકથી ઇનસાફનું કામ ચાલ્યા પછી જો તોહોમતવાળાને પોતાનો બચાવ કરવામાં તથા ઇનસાફ મળવામાં નુકશાન થયું ન હોય તો જે શિક્ષા કરવામાં આવી હોય તે શિક્ષા રદ કરવાને કાંઇ પુરતુ કારણ નથી. જમસેદજી શાહાપુરજી મુંબાઇ હાઇકોરટનો ઠરાવ તા૦ ૧૦ મી આગસ્ટ સને ૧૮૮૧.

ચલાવેલાં કામમાં ખામીનેલીધે અથવા રીતની કસુરને લીધેજપ્તીગેરકાયદેસરથશે નહી અને જપ્તી કરનાર સાપરાધ પ્રવેશ કરનાર થશે નહી.

૫૩૮. આ કાયદા પ્રમાણે કાંઇ જપ્તી કરવામાં આવે ત્યારે સમનમાં, ગુનાની સાબીતીના ઠરાવમાં, જપ્તીના હુકમમાં અથવાં તે સબંધી ચલાવેલાં બીજાં કામમાં કાંઇપણ ખામીને લીધે અથવા રીતની કસુરને લીધે તે જપ્તી બીનવ્યવહારોપયોગી ગણવી નહી, અને તે જપ્તી કરનાર સખસને સાપરાધ પ્રવેશ કરનાર ગણવો નહી.

બાબ ૪૬ મો.

પરચુરણ.

જે કોરટની તથા સખસોની આગળ સોગનનામા કરવાનો અખ્તીઆર છે તે

૫૩૯. કોઇપણ હાઇકોરટની આગળ અથવા સદરહુ કોરટના કોઇપણ અમલદારની આગળ કામમાં લેવાના સોગનનામા તથા પ્રતિજ્ઞાઓ સદરહુ કોરટની આગળ અથવા કલારક આફ ધી કોનની આગળ અથવા તે કામ માટે નિમેલા કોઇપણ કમિશનર અથવા બીજા સખસની આગળ, અથવા કોઇપણ જડજની આગળ, અથવા બ્રિટીશ ઇંડીયામાં રેકારડની કોઇપણ કોરટમાં કોઇપણ શોગનનામા લેવા માટે નિમેલા કોઇપણ કમિશનરની આગળ, અથવા ઇંગલાંડમાં અથવા આયરલાંડમાં ચેન્સરીમાં સોગન આપવા માટે નિમેલા કોઇપણ કમિશનરની આગળ, અથવા સ્કાટલાંડમાં સોગનનામા અથવા પ્રતિજ્ઞાઓ લેવાનો અધિકાર જે માજીસ્તરેટને આપ્યો હોય તે માજીસ્તરેટની આગળ કરવાનો અધિકાર છે.

મુદ્દાના સાહેદને સમન કરવાનો અથવા હાજર હોય એવા સખસની જબાની લેવાનો અધિકાર.

૫૪૦. આ કાયદા પ્રમાણે કાંઇપણ ચોકસી, ઇનસાફ અથવા બીજુ કામ ચલાવવામાં આવતુ હશે ત્યારે ગમે તે વખતે કોઇપણ કોરટ કોઇપણ સખસને સાહેદ દાખલ સમન કરવાને, અથવા કોઇપણ સખસ હાજર હોય તેને સાહેદ દાખલ સમન કરવાને ન હોય તોપણ તેની જુબાની લેવાને મુખત્યાર છે, અથવા જે સખસની જબાની લેવાઇ ચુકી હોય તે સખસને ફરીથી બોલાવીને તેની ફરી તપાસ કરવાને મુખત્યાર છે, અને જો સદરહુ પ્રકારના કોઇપણ સખસની સાહેદી તે મુકદમાનો વ્યાજબી ફેંસલો કરવા માટે તે કોરટને જરૂરની જણાય, તો તેણે તે સખસને સમન કરીને તેની તપાસ કરવા અથવા તે સખસને ફરીથી બોલાવીને તેની ફરી તપાસ કરવી.

ટીકા— આ કલમ સને ૧૮૭૨ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૩૫૧ ને બદલે ઘડવામાં આવી છે

ફરીયાદી તરફથી બતાવેલા સાહેદની જુબાની લીધા પછી બીજા વધુ શાહેદની માજીસ્તરેટને જરૂર જણાય તેથી તે તેમને બોલાવે તેઓ હાજર થાય નહી તે કારણથી ફરીયાદી તરફનો પૂરાવ નબળો છે એવું ઠરાવી ફરીયાદીની ફરીયાદ કાઢી નાંખી શકે નહો—રાણી વિરૂદ્ધ બીદર ઘોસ બંગાળા લા રીપોટ વા ૭ પ્ર ૬૧

જે સખસ ઉપર શક આવ્યો હોય અને કોઈ ગુન્હાનું તોહોમત મુકયું હોય તેને પુરાવાની ખામીને લીધે છોડી મુકવામાં આવ્યો હોય તે સખસની પાછળથી ફરીયાદીના શાહેદ તરીકે જુબાની લેઇ શકાય-રાણી વિરૂધ બીહારીલાલ ઘોશ વીકલી રીપોટ ૭ પ્ર ૪૪

કેદી તરફનો પુરાવ અપાતો હોય તો વચમાં ફરીયાદ તરફના શાહેદ લેવાને ખાસ અને યોગ્ય કારણ શિવાય આ કલમમાં આપેલો અધિકાર માજીસ્તરેટોએ બજાવવો નહી જોઈએ રાણી વિરૂધ કાશી શીંગ વીકલી રીપોટ ૨૧ પ્ર ૯

પોલીસ તોહોમતદારને પકડી લાવે તે સાથે એક બીજા સખસને પકડી લાવેલ હોય તેની જુબાની આ કલમ પ્રમાણે લઇ શકાય છે પણ તે શાહેદ એ વખતે સહ તોહોમતદાર હોવો નહી જોઈએ રાણી વિરૂધ નારાયણસુંદર મુંબાઇ હાઇકોરટ રીપો વા ૫ પ્ર ૧

કેદની જગા મુકરર કરવાનો અધીકાર.

૫૪૧. કોઇપણ ચાલુ કાયદાથી બીજી રીતે ઠરાવ્યુ નહી હશે તો જે સખસને આ કાયદા પ્રમાણે કેદ કરવાનો અથવા પેહેરામાં મોકલવા યોગ હશે તે સખસને કઈ જગામાં કેદ રાખવો એ ફરમાવવાને સ્થાનીક સરકાર મુખત્યાર છે.

કેદી તુરંગમાં હોય તેની જબાની લેવા માટે તેને આણવાનો હુકમ કરવાનો પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટનો અધિકાર

૫૪૨. સન ૧૮૬૯ ના કેદીઓની શાહેદી બાબતના આકટમાં ગમે તે કહયું હોય તે છતાં કોઇપણ પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ પોતાની હકુમતની સ્થાનિક હદમાંહેની કોઇપણ તુરંગમાં કેદ રાખેલા કોઈપણ સખસને પોતાની આગળ કોઇપણ ચાલુ મુકદમામાં શાહેદ દાખલ અથવા તોહોમતવાળા સખસ દાખલ તપાસવાની ખાતરી રાખતો હોય તો સદરહુ તુરંગ જે અમલદારના હવાલામાં હોય તે અમલદારને હુકમ મોકલીને તે માજીસ્તરેટ એવું ફરમાવવાને મુખત્યાર છે કે તે કેદીને અમારી આગળ તેની જબાની લેવા સારૂ યોગ પેહેરા સાથે ફલાણે વખતે આણજો, તે વખત તે હુકમમાં લખવો.

સદરહુ તુરંગ જે અમલદારના હવાલામાં હોય તે અમલદારે સદરહુ હુકમ પોહોંચેથી તે મુજબ ચાલવું, અને તે ઉપર કહેલા કારણ સારૂ તે તુરંગમાંથી કેદી ગેરહાજર રહે તે દરમિયાનમાં તેને સારી રીતે જાપતામાં રાખવા સારૂ બંદોબસ્ત કરવો.

દુભાશીયાએ ખરો તરજુમો કરીને સમજાવવું.

૫૪૩ જયારે કોઈ પુરાવો અથવા મજકુર સમજાવવા સારૂ કોઈપણ ફોજદારી કોરટને કોઇ દુભાશીયાનો ઉપયોગ કરવો પડે ત્યારે પુરાવાનો અથવા મજકુરનો ખરેખરો તરજુમો કરીને કહેવાની તે દુભાશીયાની ફરજ છે એમ સમજવું

ફરિયાદીઓના ત

૫૪૪. ગવરનર જનરલ ઈન કાઉંસિલની અગાઉથી મંજુરી

થા સાહેદોના ખરચ બાબત. લઇને સ્થાનિક સરકારે કાંઇપણ કાનુન કરી હોય તે કાનુનને અનુસરીને કોઇ પણ ફોજદારી કોરટ આ કાયદા પ્રમાણે પોતાની આગળ કોઇપણ ચોકસી ઇનસાફ અથવા બીજુ કામ ચલાવવામાં આવે તે કારણ સારૂ કોઇપણ ફરિયાદી અથવા સાહેદ હાજર થાય તેનો વ્યાજબી ખરચ, સરકાર તરફથી આપવાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

દંડમાંથી ખરચ અથવાનુકશાનનો અવેજ આપવાનો કોરટનો અધિકાર. ૫૪૫. જ્યારે કોઈ ફોજદારી કોરટ કોઇપણ ચાલુ કાયદા પ્રમાણે દંડ કરે અથવા અપીલમાં અથવા તપાસમાં અથવા બીજી રીતે દંડની શિક્ષા અથવા જે શિક્ષાનો એક ભાગ દંડ હોય તેવી શિક્ષા મંજુર કરે ત્યારે ફેંસલો કરતી વખતે તે કોરટ વસુલ કરેલો દંડ અથવા તેમાંનો ગમે તે ભાગ હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ઉપયોગમાં લેવાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે.

(અ) ફરિયાદીનું કામ ચલાવવામાં વ્યાજબી રીતે થયેલો ખરચ પુરો પાડવા સારૂ;

(બ) જ્યારે, તે કોરટના મત પ્રમાણે, દિવાની દાવાથી નુકશાનનો ભારે બદલો મળી શકતો હોય ત્યારે કરેલા ગુનાથી થયેલા નુકશાનનો બદલો આપવા સારૂ.

જેમાં અપીલ થઇ શકે એવા કોઇ મુકદમામાં જો તે દંડ કરવામાં આવે તો અપીલ કરવા માટે આપેલી મુદત વીતી ગયા પહેલ, અથવા જો અપીલ કરવામાં આવે તો, તેનો ફેંસલો થતાં પહેલાં સદરહુ ખરચ અથવા નુકશાનનો અવેજ આપવો નહી.

ટીકા--- આ કલમ સને ૧૮૭૨ના આકટ ૧૦ ની કલમ ૩૦૮ ના પારેગરાફ ૧-૨-૩ ને મળતી છે

જે માણુસને નુકશાન થયું હોય તેનેજ આ કલમ પ્રમાણે નુકશાન અપાવાય જેને નુકશાન થયું હોય તે મરી ગયો હોય તો પછી તેના વારસને તે નુકશાન અપાવાય નહી--- લાલશીંગ કેદીના કામમાં વીકલી રીપોર્ટ વા ૧૦ પ્ર ૩૯

જેને નુકશાન આપવાનું હોય તેવું તેને નુકશાન અપાવવા લાયકની હરકત કેશ ચાલતાં નક્કી થવી જોઇએ તથા ફરીયાદીએ નુકશાન મળવા જે હકીકત કહી તે વિરૂધ તોહોમતદારને કાંઇ હકીકત રજુ કરવા તેને તક આપવી જોઇએ--- રાણી વિરૂધ હરચરણદાસ અને બીજાઓ વીકલી રીપોર્ટ ૧ પ્ર ૫૩

ફરીયાદીને ગુન્હેગાર કરેલા ગુન્હાથી કાંઇ નુકશાન આપવા અથવા પઇસા સબંધી કાંઇ હાની થયા વગર આ કલમ પ્રમાણે દંડનો કાંઈ ભાગ અથવા આખો ભાગ અપાવાય નહી રાણી વિરુદ્ધ સમસેન બાબજી મુંબાઈ હાઇકોરટ રીપોર્ટ વા. ૩ પ્ર. ૪૩

તોહોમતદારે ગફલતીથી એક ખાડો ખોદેલો તેમાં પડી જવાથી એક સ્ત્રીનો ધણી મરી ગયો તે બાબતના કેશમાં એ સખ્સની સ્ત્રી (વિધવા) ને દંડમાંથી નુકશાન અપાવ્યું તે ગેરવ્યાજબી ગણવામાં આવ્યું છે—રાણી વિરૂદ્ધ શીવબા સાપા મદરાસ હાઇકોરટ રીપોર્ટ વા. ૭ પ્ર. ૭૩.

જે ફરિયાદી અરજી ઉપર સ્ટાંપની જરૂર ન હોય તેમ છતાં ફરિયાદીએ સ્ટાંપ વાપરી ફરિયાદ કરી હોય તો તે સ્ટાંપના નાણાં થએલા દંડમાથી અપાવાય નહીં—રાણી વિરૂદ્ધ

આવજી બીન મુંબાઇ હાઇકોરટ રીપોર્ટ વા. ૮ પ્ર. ૨૨

એક ચોરીના કામમાં ચોરીનો માલ શુધબુધિથી લેનાર સાહેદને આપવો પડે તેમાં એ સાહેદને તોહોમતદારને કરેલા દંડમાંથી કીમત આપવી તે વ્યાજબી નથી એવું કરેલું છે. મદરાસ હાઇકોરટ રીપોર્ટ વા. ૭ પ્ર. ૧૩

પછોથાદિવાનીમાં કરેલીફરિયાદમાંઉ પરમુજબ આપેલી રકમો હિસાબમાં લેવી.

૫૪૬. પછી તેજ બાબત સબંધી દીવાની દાવો કરવામાં આવે તેમાં નુકશાનીનો અવેજ આપવાનો હુકમ કરતી વખતે ૫૪૫ મી કલમ પ્રમાણે નુકશાનીના અવેજ દાખલ જે રકમ આપ હોય અથવા વસુલ કરી હોય તે રકમ કોરટે હિસાબમાં લેવી.

જેપઇસાઆપવાનો હુકમકરયોહશે તેદંડ તરાકેવસુલકરીશકે.

૫૪૭. આ કાયદા પ્રમાણે કરેલા કાંઇપણ હુકમની રૂએ (દંડ શિવાય બીજા) જે પઇશા આપવાના હશે તે જાણે દંડ હોય એવી રીતે વસુલ કરી શકાશે.

ચલાવેલાંકામના કાગળોના નકલો.

૫૪૮, કોઇ ફોજદારી કોરટે કરેલા કોઇ ફેંસલામાં અથવા હુકમમાં જે સખશનો સબંધ હોય તે સખસ જુરીને જરૂરજે આદેશ કરયો હોય તેની અથવા કોઇપણ હુકમતની અથવા જબાનીની અથવા કાગળ પત્રની બીજા કોઇ ભાગનો નકલ લેવાની ખાયશ રાખતો હોય, તો તે અરજી કરે એટલે તેને તે નકલ આપવી, પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે કાંઇ વિશેશ કારણસર તે નકલ મફત આપવાનું કોરટને યોગ લાગઉ નહિ હોય તો તે સખસે તે નકલનો ખરચ આપવો.

કોરટ મારશાયલ થિ ઇનસાફ થવા ને પાત્ર હોય તે વા સખસોનેલશક રિ અધિકારિયોને સ્વાધિન કરવા બા બત.

૫૪૯, જે સખસોને લશકરિ કાયદો લાગુ હોય તે સખસોનો ઇનસાફ જે કોરટને આકાયદો લાગુ હોય તે કોરટે કરવો જોઇએ કે કોરટ મારશિયલથિ કરવો જોઇએ તેવિ બાબતો સબંધિ ગવરનર જનરલ ઈન કાઉંસિલ આ કાયદાને તથા સન ૧૮૮૧ ના ૫ મા આરમિ આકટને અથવા એવા હરકોઇ ચાલુ કાયદાને અનુસરતિ કાનુનો કરવાને મુખત્યાર છે અને જયારે કોઇપણ સખસને કોઇ માજીસ્તરેટની આગળ આણયો હોય અને જે ગુના બાબત સન ૧૮૮૧ ના આરમિ આકટનિ ૪૧ મિ કલમ પ્રમાણે તેનો ઇનસાફ કોરટ મારશિયલથી કરવા જોગ હોય તે ગુનાનું તોહમત તેનિ ઉપર મુકયું હોય ત્યારે તે માજીસ્તરેટે સદરહુ કાનુનો નજરમાં રાખવિ, અને યોગ પ્રસંગે તે સખસને કોરટ મારશિયલથિ તેનો ઇનસાફ થવા માટે જે રેજીમેંન્ટ પલટણ અથવા ટુકડિમાં તે સખસ હોય તે રેજીમેંટ, પલટણ અથવા ટુકડિના કમાંડિંગ અમલદારને અથવા પાસેમાં પાસેનિ લશકરિ છાવણિમાં કમાંડિંગ અમલદારને જે ગુનાનું તોહમત તે શખસ ઉપર આવ્યું હોય તે ગુનાનિ એક હકિકત સાથે સ્વાધિકરવો.

સદરહુ પ્રકારના

સદરહુ પ્રકારનો કોઇપણ જગાએ લશકરી સિપાઇની જે ટોળી

સખસોને પકડવા બાબત

છાવણી કરીને રહી હોય અથવા કામકરતી હોય તે ટોળાનો કમારડીંગ અમલદાર જે સખસની ઉપર સદરહુ ગુન્હાનું તોહોમત આવ્યું હોય તે સખસને પકડીને જાપતામાં રાખવા સારૂ લખેલી દરખાસ્ત કરે તે માજીસ્તરેટને પહોંચ્યેથી તેણે તેમ કરવા સારૂ પોતાની બનતી પરીક્ષા કોશીશ કરવી.

ઊંચા દરજ્જાના પોલિસ અમલદારોના અધિકાર.

૫૫૦ જે અમલદારના હવાલામાં પોલીસથાણું હોય તે અમલદાર પોતાના થાણાંનિ હદમાં જે અધિકાર ચલાવિ શકે તેજ અધિકાર સદરહુ અમલદારથિ ઉંચા દરજ્જાના અમલદારો જે સ્થાનિક હદમાં પોતાને નિમ્યો હોય તે સ્થાનિક હદમાંહે સઘળે ઠેકાણે ચલાવવાને મુખત્યાર છે.

જે સ્ત્રીઓનું હરાણુ થયું હોય તેસ્ત્રિઓને છુટિ કરિ આપવાનિ જરૂર પાડવાનો અધિકાર.

૫૫૧ કાંઇપણ ગેરકાયદેસર કારણ સારૂ કોઇ સ્ત્રિનું અથવા ચઉદ વરસનિ અંદરનિ ઉમરનિ કોઇ છોકરિનું હરણ થયા વિશે અથવા તેને ગેરકાયદેસર અટકાવિ રાખ્યા વિશે કાંઇ પ્રેસિડેન્સિ માજીસ્તરેટને અથવા જીલ્લા માજીસ્તરેટને સોગન ઉપર ફરિયાદ કરવામાં આવે તે ઉપરથિ સદહુ સ્ત્રિને તુરત છુટિ કરવાનો અથવા સદરહુ છોકરિ તેના ધણિને માબાપને, વાલિને અથવા બિજા જે સખસના કાયદેસર હવાલામાં તે હોય તે સખસને તુરત પાછિ આપવાનો હુકમ કરવાને, અને તે હુકમ પ્રમાણે ચાલવાનિ જરૂર પાડવાને અને જરૂર પડે તો બળ વાપરવાને, તે માજીસ્તરેટ મુખત્યાર છે.

ઇલાકાનાં મુખ્ય શેહેરમાં વગરસબબે જે સખસને હવાલામાં આપ્યો હોય તે સખસને નુકશાનિ આપવાબાબત.

૫૫૨ જ્યારે ઇલાકાનાં મુખ્ય શેહેરોમાં કોઇપણ સખસ બિજા કોઇ સખસને કોઇ પોલિસ અમલદાર પાસે પકડાવે ત્યારે જે માજીસ્તરેટ તે મુકદમો સાંભળે તે માજીસ્તરેટને જો એમ જણાય કે એ પ્રમાણે પકડવાનો કાંઇ પુરતો સબબ નોહોતો, તો પચાસ રૂપઇયા સુધિ જેટલિ નુકશાનિ તે માજીસ્તરેટ યોગ્ય ધારે તેટલિ નુકશાનિ એ પ્રમાણે પકડાવનાર સખસે એ પરમાણે પકડેલા સખસને તેના વખતના નુકશાન બદલ તથા તે બાબતમાં થએલા ખરચ બદલ આપવાનો હુકમ કરવાને તે માજીસ્તરેટ મુખત્યાર છે.

સદરહુ પ્રકારના મુકદમામાં, જો એક કરતાં વધારે સખસોને પકડવામાં આવે અથવા એક કરતાં વધારે સખસોની ઉપર ફરિયાદ કરવામાં આવે તો પચાસ રૂપઇયા સુધી જેટલી નુકશાની સદરહુ માજીસ્રેટ યોગ્ય ધારે તેટલી નુકશાની, તેવીજ રીતે તેમાંના દરએક સખસને આપવાનો હુકમ કરવાને તે માજીસ્તરેટ મુખત્યાર છે.

આ કલમ પ્રમાણે જે નુકશાની આપવાનો હુકમ કરયો હોય તે સઘળી નુકશાની, જાણે તે દંડ છે એવી રીતે વસુલ કરવાનો અધીકાર છે, અને જો તે એ પ્રમાણે વસુલ થઇ શકે નહી તો, જે સખસે તે આપવાની હોય તે સખસને ત્રીસ દીવસ સુધી જેટલી મુદત તે માજીસ્તરેટ ફરમાવે તેટલી મુદત સુધીની આસાન કેદની શિ

ક્ષાનો હુકમ કરવો પણ જો સદરહુ રકમ તે મુદત પુરી થતાં પેહેલાં આપવામાં આવે તો તેને છોડી મુકવો.

તાબામાંહેનીકોરટોનાં દફતર તપાસવા સારૂકાનુનોકરવાનો ચારટરહાઈકોરટોનો અખત્યાર.

૫૫૩. કલકતાની હાઈકોરટે, ગવરનર જનરલ ઇનકાંઉસિલની અગાઉથી મંજુરી લઇને અને રાયલ ચારટરથી સ્થાપેલી બીજી કોઈ હાઇકોરટ, સ્થાનિક સરકારની અગાઉથી મંજુરી લઈને તાબામાંહેના કોરટોના દફતર તપાસવા શારૂ વખતે વખતે કાનુનો કરવાને મુખત્યાર છે.

બીજીહાઈકોરટોતે બીજાંકારણો સારૂ કાનુનોકરવાનોઅધિકાર.

જે હાઈકોરટ રાયલ ચારટરથી સ્થાપેલી ન હોય તેવી દરએક હાઈકોરટ, સ્થાનિક સરકારની અગાઉથી મંજુરી લઇને વખતે વખતે.

(અ) પોતાના તાબા માંહેની સઘળી ફોજદારિ કોરટમાં જે ચોપડિઓ, નોંધો; તથા હિસાબો રાખવાના હોય તે સરવે ચોપડિઓ, નોંધ તથા હિસાબો રાખવા માટે તથા સદરહુ કોરટોએ જે રિટરનો અથવા વિગતો તઈયાર કરીને મોકલવાનો હોય તે રિટરનો અથવા વિગતો તઈયાર કરીને મોકલવા માટે, કાનુનો કરવાને મુખત્યાર છે; તથા

(બ) સદરહુ કોરટોમાં જે જે કામ ચલાવવા માટે કાંઈ નમુનો ઠરાવવો જોઇએએવું પોતે ધારે તેમાં દરેક કામ માટે નમુના તઈયાર કરવાને મુખત્યાર છે; તથા

(ક) પોતાનો વહિવટ તથા કામ ચલાવવા માટે તથા પોતાના તાબા માંહેની સઘળી ફોજદારી કોરટેનો વહિવટ તથા કામ ચલાવવા માટે કાનુનો કરવાને મુખત્યાર છે, અને

(ડ) દંડ વસુલ કરવા સારૂ આ કાયદા પ્રમાણે કાહાડેલાં વારંટો બજાવવા બાબત નિયમ કરવા સારૂ કાનુનો કરવાને મુખત્યાર છે.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે આ કલમ મુજબ કરેલી કાનુનો તથા નમુના આ કાયદાની અથવા બીજા કોઈપણ ચાલુ કાયદાથી વિરૂધ પડતા હોવા નહીં જોઇએ.

આ કલમ પ્રમાણે કરેલા સઘળી કાનુનો સ્થાનિક સરકારી ગ્યાઝેટમાં પ્રસિધ કરવી જોઇએ.

નમુના.

૫૫૪ ૫૫૩ મી કલમથી તથા વિકટોરીયાના કારકોદીના ચોવીસમા તથા પચીસમા વરસના સ્ટાટયુટના ૧૦૪ બાબતથિ ૧૫ મિ કલમથિ આપેલા અધિકારને અનુસરિને પાંચમાં પરીસીષ્ટમાં લખેલા નમુના તેમાં કહેલાં કારણો સારૂ દરેક હકીકત પ્રમાણે જોઈના ફેરફાર કરીને વાપરવા.

જે મુકદમામાં જડજનો અથવા માજીસ્તરેટનો હિતસં

૫૫૫ કોઈપણ જડજે અથવા માજીસ્તરેટે પોતાની કોરટ ઉપર જે કોરટમાં અપીલ ચાલતિ હશે તે કોરટનિ રજા લીધા વગર જે મુકદમાનો પોતે પક્ષકાર હોય અથવા જે મુકદમામાંપો

બંધ હોયતેમુકદમા બાબત,

તાનો હિત સબંધ હોય તે મુકદમાનો ઇનસાફ કરવો નહિ અથવા ઈનસાફ થવા સારૂ તે મુકદમો કમીટ કરવો નહિં. અને કોઈ પણ જડજે અથવા માજીસ્તરેટે પોતે જાતે કરેલા કોઈ પણ ફેંસલા ઉપર અથવા હુકમ ઉપર અપિલ સાંભળવી નહિં.

ખુલાસો—કોઈ જડજ અથવા માજીસ્તરેટ મ્યુનિશિપાલ કમિશનર છે એટલાજ સબબથી તે આ કલમના અરથ પ્રમાણે કોઈ મુકદમાનો પક્ષકાર છે અથવા કોઇ મુકદમામાં તેનો પોતાનો હિત સબંધ છે એવું સમજવું નહિં,

ટીકા—તોહોમતવાળાઓના ઉપર ફરિયાદ ચલાવવા જે જે માજીસ્તરેટે ભાગ લીધો હોય અને તોહોમતવાળાઓનો ઇનસાફ થવો જોઇએ કે નહીં એ બાબતનો નિકાલ કરવાને માટે મુદા સાહેદીઓની સાહેદી લીધી હોય તો તે કામમાં જે શિક્ષા કરવામાં આવી હોય તે ઉપર અપીલ સાંભળવાને તે માજીસ્તરેટને અધિકાર નથી. વી. રી. ૨૨ પ્ર. ૭૫

'અ' નામનો સખસ કલકત્તામાં બંગાળાના સને ૧૮૭૬ ના ૪ આકટ મુજબ પરવાનો લીધા વગર પોતાનો ધંધો કરતો હતો કારપોરેશનના નોકર અને જસટીસ ઓફ ધી પીશ 'બ' નામના સખસે કારપોરેશનના માટે સમન કહાડી એ 'અ' ને બોલાવ્યો 'અ' એ જવાબદારી કબુલ કરી અને પોતાના બચાવના સાહેદ આપ્યાં છતાં પણ તેને દંડની શિક્ષા કરી. આ શિક્ષા ગેરકાયદેસર ઠરી કેમકે ફરિયાદી કારપોરેશનજ હતી અને ન્યાય કરનાર જસટીસ ઓફ ધી પીશ કારપોરેશનનો નોકર હતો તેથી તેનું હિત ફરિયાદના લાભમાં હોવું જોઇએ—હુડ વિ કલકત્તા મ્યુનિશિપાલ કારપોરેશન ઇં લા રી વા ૭ ક પ્ર ૩૨૨

સ્ટાંપના કાયદા વિરૂધ અપરાધ કરનારા લોકોને ફોજદારીમાં મોકલવાનો કલેકટરે સદરહુ આકટ ઉપરથી જે માજીસ્તરેટને અધિકાર આપ્યો હોય તેનોજ તેને ઇનસાફ કરવાને કલેકટરે નિમવો નહીં તેનો ઇનસાફ કરવા માટે બીજા માજીસ્તરેટની નિમણુક કરવી જોઇએ. સરકાર વિ ગંગાધર બુંબે અને બિજા ઇં લા રી વા ૩ ક પ્ર ૬૨૩

કોરટોનીભાશાનકીકરવાનોઅધિકાર.

૫૫૬. જે મુલકોનો રાજ્ય સરભાર સ્થાનીક સરકાર ચલાવતો હોય તે મુલકોમાંનો રાયલ ચાટરથી સ્થાપેલી હાઇકોરટો શિવાય દરેક કોરટની ભાશા, આ કાયદાના કારણ સારૂ, ફલાણી સમજવી તે નકી કરવાને સદરહુ સરકાર મુખત્યાર છે.

ગવરનરજનરલઇનકાંઉન્સલનાતથા સ્થાનિકસરકારના અધિકાર વખતેવખતેચલાવીશકાય.

૫૫૭. આ કાયદાથી ગવરનર જનરલ ઈન કાંઉન્સિલને અથવા સ્થાનિક સરકારને આપેલા સઘળા અધિકારો જેમ પ્રસંગ પડે તેમ વખતે વખતે ચલાવવાનો અખત્યાર છે.

ચાલુ મુકદમા.

૫૫૮. આ કાયદો અમલમાં આવે ત્યારે કોઇપણ ફોજદારી કોરટમાં જે મુકદમા ચાલુ હોય તે સઘળા મુકદમાને આ કાયદાના ઠરાવો, બની શકે તેટલે સુધી લાગુ પડશે.

પરિશિસ્ટ ૧ લુ

આકટો રદ કરયા તે.

(અ)—સ્ટાટયુટ.

વરષ કારકીદી તથા બાબ	મથાળુ	કેટલા રદ કીધો
૩ જારજબાદશાહની કારકીદીના ૧૩ માવરસના સ્ટાટયુટનો ૩૬ મા બાબ.	હિંદુસ્તાનમાં તેમજ યુરોપમાં ઇસ્ટઇંડીઆ કંપનીના મામલા સબંધી વહીહટ વધારે સારી રીતે ચલાવવા માટે કેટલાએક ધારા બાંધવા બાબતનો આકટ	૩૮ મી કલમ

(બ)—ગવરનર જનરલ ઇન કાઉન્સીલના આકટો.

નંબર તથા વરષ	મથાળુ	કેટલા રદ કીધો
૧૮૪૦ નો ૨૩ મો	પ્રોસેસની બજવણી...	જેટલા રદથયા નથી તેટલા
૧૮૬૦ નો૪૫ મો	ફોજદારી કાયદો...	૨૧૪મી કલમનાંદ્રસ્ટાંત
૧૮૬૧ નોઆકટ૫ મો	પોલીસનો આકટ...	૬ ઠી કલમ તથા૨૪ મી કલમમાંના 'અને આખર નો ફેસલો થાય ત્યાંસુધી ગુન્હેગાર ઉપર ફરિયાદનું કામ ચલાવવાને' આ શબ્દો ૩૫ મી કલમના આરંભથી 'તે પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે' એ શબ્દો સુધી અને એ શબ્દો સુધા
૧૮૬૨ નો ૧૮ મો	સુપ્રીમ કોરટોમાં ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત...	જેટલા રદથયા નથી તેટલા
૧૮૬૪ નો ૬ ઠો	ફટકા મારવાનો...	૭ મી કલમ
૧૮૬૯ નો૨ જો	જસ્ટીસ આફ ધી પીસ	જેટલા રદથયા નથી તેટલા
૧૮૭૦ નો. ૨૨મો,	સંક્ષેપ રીતે ઇનસાફ કરવાની હકુમત આપવા બાબતના આકટો રાણી સાહેબની વિલાયતી રઇયતોને લાગુ પાડવા બાબત	જેટલા રદથયા નથી તેટલા બંગાળાના ૧૮૨૫ના ૨ જા રેગ્યુલેશન સબંધી
૧૮૭૨ નો૪ થો	પંજાબના કાયદા...	જેટલા છે તેટલા
૧૮૭૨ નો ૧૦ મો	ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીતનો કાયદો...	જેટલા રદથયા નથી તેટલા

(બ)—ગવરનર જનરલ ઇન કાંઊસીલના આક્ટો.--ચાલુ.

નંબર તથા વર્ષ	મથાળું	કેટલા રદ કીધા.
૧૮૭૪ નો ૧૧ મો	ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીતનોકાયદો સુધારવા બાબત...	સઘળો
૧૮૭૪ નો ૧૫ મો	કાયદાઓની સ્થાનીક વ્યાપ્તિ... ...	બંગાળાના૧૮૨૫ના૨૦ મા રેગ્યુલેશન સબંધી જેટલો છે તેટલો.
૧૮૭૫ નો ૧૦ મો	હાઇ કોરટોમાં ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત,	૧૪૪મી કલમ સિવાયન થા ૧૪૫મીકલમનો જેટ લો ભાગબબરે/સબંધી છેતેટલાભાગસિવાય,સ ઘળો આક્ટ
૧૮૭૫ નો ૨૦ મો	સેંટ્રલ પ્રાવિન્સીસલાઝ(મધ્ય પ્રાંતો ના કાયદા)	બંગાળાના૧૮૨૫ના ૨૦ મા રેગ્યુલેશનસબંધી જેટલો છે તેટલો
૧૮૭૬ નો ૧૮ મો	અયોધ્યાના કાયદા...	અેજન
૧૮૭૭ નો ૪ થો	પ્રેસીડેન્શી માજીસ્તરેટો	૫૭ મી કલમ સિવાય, સઘળો આક્ટ
૧૮૭૯ નો ૨૧ મો	અપરાધીઓને સ્વાધીન કરવા બાબત ...	૩ જો બાબ
૧૮૮૧ નો ૧૦ મો	કારો નર...	૮મી તથા ૯મી કલમો

(ક)—રેગ્યુલેશન,

નંબર તથા વર્ષ	મથાળુ	કેટલો રદ કીધો.
બંગાળાનો૧૮૨૫નો ૨૦ મો રેગ્યુલેશન.	કોરટ માર્શીયલની હકુમત,... ..	જેટલોરદથયોનથી તેટલો
૧૮૭૨ નો ૩ જો	સોતલ પરગણા સેટલમેન્ટ	૧૮૭૨ના ૧૦મા આક્ટ સબંધી જેટલોછેતેટલો
૧૮૭૪ નો ૯ મો	આરાકાન ટેકરીઓની ડિસ્તરીક્ટના કાયદા	૧૮૬૯નાર૨જાતથા૧૮૭૨ ના૧૦માતથા ૧૮૭૪ના ૧૧માઆક્ટસબંધી,જે ટલો છેતેટલો.
૧૮૭૭ નો ૨ જો	અજમેરના કાયદા...	બંગાળાના૧૮૨૫ના૨૦ મા રેગ્યુલેશનસબંધી જેટલો છે તેટલો

(ડ)--મદ્રાસના ગવરનર ઇન કાંઊસલનો આક્ટ.

નંબર તથા વર્ષ	મથાળુ	કેટલો રદ કીધો.
૧૮૬૭ નો ૮ મો	પોલીસ...	૯ મી કલમ;

પરિશિસ્ટ ૨ જું.

ગુન્હાઓની વીગતનું કોસ્ટક.

ખુલાસો—'ગુન્હો' તથા હિંદુસ્થાનના ફોજદારી કાયદા મુજબ શિક્ષા' એહવાં મથાળાંનાં આ પરિશિષ્ટનાં બીજા તથા સાતમા આસન મધે જે મજકુર લખ્યો છે તે તેમના સબંધની હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની જુદી જુદી કલમોમાં બ્યાન કરેલા ગુન્હાઓ તથા શિક્ષાની વાખ્યા દાખલ લખ્યો છે એમ, અથવા તે કલમોના સાર દાખલ લખ્યો છે એમ પણ; સમજવું નહી; તે તો પહેલાં આસન મધે જે કલમની સંખ્યા લખી છે તે કલમમાં સો વિશય છે તેહની માત્ર સુચનારથ લખ્યો છે.

આ પરિશિષ્ટનું ત્રીજુ આસન કલકત્તા તથા મુંબાઈ શેહેરની પોલીસને લાગુ છે.

બાબ ૫ મો—મદદગારી બાબત.

કલમ	ગુન્હો	વગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે કે નહી	ઘણું કરીને પ્રથમ જ સમન નિકળે કે વારંટ	જામીન લઈ શકાય કે નહી.	માંડીવાળી શકાય કે નહી	હિંદુસ્થાનના ફોજદારી કાયદા મુજબ શિક્ષા	કીઈ કોરટથી ઈનસાફ થઈ શકે
૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮
૧૦૯	કોઈ ગુનાની મદદગારી જો તે મદદગારી પરથી મદદગારી કરેલું કામ કરવામાં આવે, અને તેવા મદદગારીને માટે બીજે કેથાં સાફ શિક્ષા નહી ઠરાવી હોય તો.	જે ગુનાની મદદગારી કરી હોય તે ગુનાને માટે અગર વગર વારંટે પકડી શકતા હોય તો વગર વારંટે પકડી શકે; નહી તો નહી.	જે ગુનાની મદદગારી કરી હોય તે ગુનાને માટે વારંટ નિકળી શકતું હોય તો વારંટ અને સમન નિકળી શકતા હોય તો સમન	જે ગુનાની મદદગારી કરી હોય તે ગુનાને માટે જામીન લઈ શકાતા હોય તો લઈ શકાય નહી તો નહી	જે ગુનાની મદદગારી કરી હોય તે ગુનાને માટે માંડી વાળી શકાતા હોય તો માંડીવાળી શકાય; નહીતો નહી	જે ગુનાની મદદગારી કરી હોય તે ગુનાને માટે જે શિક્ષા હોય તેજ શિક્ષા	જે ગુનાની મદદગારી કરી હોય તે ગુનાનો ઈનસાફ જે કોરટથી થઈ શકતે કોરટ
૧૧૦	કોઈ ગુન્હાની મદદગારી અગર મદદગારી કરેલા સખસ તે કામ મદદગારના ઈરાદા કરતાં જુદા ઈરા	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ

	હાથી કરે તો						
૧૧૧	એક કામમાં મદદગારી કરી હોયઅને જુદુજ કામ બને, તો તેહની શરત	એજ	એજ	એજ	એજ	જે ગુનાની મદદગારી કરવાનો ઇરાદો થયો હોય તે ગુનાને માટે જે શિક્ષા હોય તેજ શિક્ષા	એજ
૧૧૨	મદદગારી કરેલાં કામથી મદદગારના ધારયા કરતાં જુદી અસર પેદા થાય, તો	એજ	એજ	એજ	એજ	થએલા ગુન્હાને માટે જે શિક્ષા હોય તેજશિક્ષા	એજ
૧૧૩	ગુન્હો થતી વખતે મદદગાર હાજર હોય તો.	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૧૧૪	મોતની અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્ર પારની શિક્ષા થઇ શકે એહેવા ગુન્હામાં મદદગારી કરવામાં આવે અને તે ગુન્હો તે મદદગારી ઉપરથી નહી થાય તો	એજ	એજ	જામીન નહી લઇ શકાય	એજ	૭ વરસસુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	એજ
	અગર જેથી વ્યથા થાય એહેવું કાંઇ કામ તે મદદગારી ઉપરથી કરવામાં આવે તો	એજ	એજ	એજ	એજ	૧૪ વરસસુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	એજ
૧૧૫	કેદની શિક્ષા થઇ શકે એહેવા ગુન્હામાં મદદગારી કરવામાં આવે અને તે ગુન્હો મદદગારી ઉપરથી નહી થાય તો	એજ	એજ	જે ગુનાની મદદગારીકરીહોય તે ગુનાને માટે જામીન લેઇશકાતે હોય તો લઇ શકાય; નહી તો નહી	એજ	તે ગુનાને માટે ઠરાવેલા પ્રકારની તથા ઘણામાં ઘણી મુદત ઠરાવી હોય તેહની ૧/૪ મુદતસુધી કેદ, અથવા દંડ, અથવા બંને.	એજ
	અગર તે મદદગાર અથવા મદદગારી કરેલો સખ્સ સરકારી નોકર હોય, અને તેહની ફરજ તે ગુન્હો અટકાવવાની હોય તો	એજ	એજ	એજ	એજ	તે ગુનાને માટેઠરાવેલા પ્રકારની તથા ઘણામાં ઘણી મુદત જે ઠરાવી હોય તેહની ½ મ-	એજ

						દત સુધી કેદ, અથવા દંડ, અથવા બંને	
૧૧૭	લોક પાસે અથવા દશથી વધારે માણસો પાસે કાંઈ ગુનો કરાવવામાં મદદગારી કરવી	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસસુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ, અથવા બંને	એજ
૧૧૮	મોતની અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષા થઈ શકે એવો કોઈ ગુન્હો કરવાની ધારણા છુપાવવી, અગર તે ગુનો થાય તો.	એજ	એજ	જામીન નહીં લઈ શકાય	એજ	૭ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.	એજ
	અગર તે ગુનો નહી થાય તો	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસસુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	એજ
૧૧૯	જે ગુનો અટકાવવાની પોતાની ફરજ હોય એવો કોઈ ગુનો કરવાની ધારણા કોઈ સરકારી નોકરે છુપાવવી; અગર તે ગુન્હો થાય તો	અજ	એજ	જે ગુનાની મદદગારી કરી હોય તે ગુનાને માટે જામીન લઈ શકાતો હોય તો લઈ શકાય નહી તો નહી.	એજ	તે ગુનાને માટે ઠરાવેલા પ્રકારની તથા ઘણામાં ઘણી મુદત જે ઠરાવી હોય તેહની ૦।। મુદત સુધી કેદ, અથવા દંડ, અથવા બંને	એજ
	અગર તે ગુનો મોત અથવા સમુદ્રપારની શિક્ષા જોગ હોય, તો	એજ	એજ	જામીન નહી લઈ શકાય	એજ	૧૦ વરસસુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ	એજ
	અગર ગુનો નહી થાય તો	એજ	એજ	જે ગુનાની મદદગારી કરી હોય તે ગુનાને માટે જામીન લઈ શકાતો હોય તો લઈ શકાય ન	એજ	તે ગુનાને માટે ઠરાવેલા પ્રકારની તથા ઘણામાં ઘણી મુદત જે ઠરાવી હોય તેની ૦। મુદતસુધી કેદ, અથવા દંડ અથવા બંને	એજ

				હી તો નહી			
૧૨૦	કેદની શિક્ષા થઇ શકે એહેવો કોઇ ગુન્હો કરવાની ધારણા છુપાવવી, અગર તે ગુન્હો થાય તો.	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
	અગર નહી થાય તો.	એજ	એજ	એજ	એજ	તે ગુન્હાને માટે ઠરાવેલા પ્રકારની તથા ઘણામાં ઘણી મુદત જે ઠરાવી હોય તેહના ૮મા ભાગ સુધી કેદ, અથવા દંડ, અથવા બંને.	એજ

બાબ ૬ ઠો--રાજ્ય વિરૂદ્ધ ગુન્હા.

૧૨૧	રાણીની સામા લઢાઇ કરવી; અથવા લઢાઇ કરવાની કોશિશ કરવી, અથવા લઢાઇ કરવામાં મદદગારી કરવી.	વગર વારંટ પકડાય નહી	વારંટ.	જામીન નહીં લઇ શકાય.	માંડીવાળી નહી શકાય.	મોત અથવા જીવતાંસુધી સમુદ્રપાર તથા મિલકતસરકારજપ્તથવી.	સેશન કોરટ.
૧૨૧ અ.	રાજ વિરૂધ્ધ કેટલાએક ગુન્હા કરવા સારૂં સંપ કરવો.	એજ	એજ	એજ.	એજ	જીવતા સુધી અથવા હરકોઇ થોડી મુદત સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષા અથવા ૧૦ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ	એજ
૧૨૨	રાણીની સામા લઢાઇ કરવાના ઇરાદાથી હથિયારો વગેરે એકઠાં કરવાં	એજ	એજ	એજ	એજ	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની તથાં મિલકત સરકાર જપ્ત થવી.	એજ

૧૨૩	લઢાઇનું કામ સેહેલ કરવાના ઇરાદાથી લઢાઇની ધારણા છુપાવવી	એજ	એજ	એજ	એજ	૧૦ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.	એજ
૧૨૪	કાંઇ કાયદેસર અખત્યાર, અમલમાં આણાવવાના અથવા નહી આણાવવાના ઇરાદાથી ગવરનર જનરલ, ગવરનર વિગરે પર હુમલો કરવો.	એજ	એજ	એજ	એજ	૭ વરસ સુધી એમાંના ગમેતે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.	એજ
૧૨૪ અ	બેદિલી ઉતપન કરવી, અથવા ઉતપન કરવાની કોશીશ કરવી.	એજ	એજ	એજ	એજ	જીવતાં સુધી અથવા હકકાંઇ થોડી મુદત સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષા તથા દંડ અથવા ૩ વરસ સુધી એમાંની ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા, દંડ, અથવા દંડ	એજ
૧૨૫	રાણીની સાથે મઇત્રી અથવા સલાહ રાખનારા એશિયાના કોઇ રાજાની ઉપર લઢાઇ કરવી અથવા તેહવી લઢાઇ કરવામાં મદદગારી કરવી.	એજ	એજ	એજ	એજ	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ અથવા દંડ	એજ
૧૨૬	રાણીની સાથે મઇત્રી અથવા સલાહ રાખનાર કોઇ રાજાના મુલુકપર લુંટ કરવી	એજ	એજ	એજ	એજ	૭ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ અથવા કાંઇ મુકરેર મિલકત સરકાર જપ્તથવી	એજ
૧૨૭	૧૨૫ મી તથા ૧૨૬ મી કલમોમાં લખ્યા પ્રમાણે લડાંઇ અથવા લુંટથી મળેલી મીલકત લેવી.	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ

૧૨૮	સરકારી નોકર બુદ્ધિપુરવક પોતાના હવાલામાંના કોઈ રાજકીય અથવા લડાઈના કેદીને નાહાસી જવા દે તો	એજ	એજ	એજ	એજ	જીવતા સુધી સમુદ્રપાર અથવા દસ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, તથા દંડ	
૧૨૯	સરકારી નોકર ગફલતથી પોતાના હવાલામાંના કોઈ રાજકીય અથવા લઢાઈના કેદીને નાહાસી જવા દે તો	એજ	એજ	જામીન લઈ શકાય	એજ	૩ વરસ સુધી આસન કેદ તથા દંડ	સેસન કોરટ અથવા પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧ લા વરગનો માજીસ્તરેટ
૧૩૦	તેહેવા કેદીને નાશી જવામાં સાહય કરવું છોડાવવો, અથવા ઘરમાં રાખવો, અથવા તેહેને પાછો પકડે તેહેમાં સામા થવું	એજ	એજ	જામીન નહી લઈ શકાય	એજ	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	સેસનકોરટ

બાબ ૭ મો—જમીન પરની તથા દરીયાઈ ફોજ સબંધી ગુન્હા.

૧૩૧	બંડમાં મદદગારી કરવી, અથવા કોઈ આફીસરને અથવા સોલજરને કે ખલાશીને પોતાની નોકરીથી અથવા પ્રજા ધરમથી ભરસ્ટ કરવાની કોશિશ કરવી	વગર વારંટે પકડી શકાય	વારંટ	જામીન નહી લઈ શકાય	માંડીવાળી નહી શકાય	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી એમાંના ગમે પ્રકારની કેદ, તથા દંડ	સેસન કોરટ
૧૩૨	બંડ કરવામાં મદદગારી કરવાથી જો બંડ થાય, તો	એજ	એજ	એજ	એજ	મોત, અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	એજ
૧૩૩	કોઈ ઉપરી અમલદાર પોતાનો હુદ્દો ચલાવતો હોય તે દરમિયાનમાં તેહેની ઉપર કોઈ આફીસરે, સોલજરે, અથવા ખલાસીએ હુમલો કરે	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	સેસનકોરટ અથવા પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧ લા વરગનો

	વામાં મદદગારી કરવી						માજીસ્તરેટ
૧૩૪	અગર તે મદદગારી કરેથી હુમલો થાય તો	એજ	એજ	એજ	એજ	૭ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	સેશન કોરટ.
૧૩૫	કોઈ ઓફીસર, સોલજર અથવા ખલાસીને નાશી જવામાં મદદગારી કરવી	એજ	એજ	જામીન લઈ શકાય	એજ	૨ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ અથવા બને	પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લા અથવા ૨જા વર્ગના માજીસ્તરેટ.
૧૩૬	નાશી આવેલા સદરહુ પ્રકારના કોઈ ઓફીસર, સોલજર, અથવા ખલાસીને ઘરમાં રાખવો	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૧૩૭	કોઈ વેપારીના વાહાણમાં આસ્તરની અથવા જેના હવાલામાં તે વાહાણ હોય તેની ગફલતથી કોઈ નાશી જનારો સંતાયો હોય તો	વગર વારંટે પકડાય નહી	સમન્સ	એજ	એજ	૫૦૦ રૂપીઆ દંડ	એજ
૧૩૮	કોઈ ઓફીસર, સોલજર અથવા ખલાસીને ના ફરમાનીનું કાંઈ કામ કરવામાં મદદગારી કરવી તેથી ગુનો થાય તો	વગર વારંટે પકડી શકે	વારંટ	એજ	એજ	૬ મહીના સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બને	એજ
૧૪૦	સોલજરમાં ખપવાના ઇરાદાથી સોલજરનો પોશાક પેહેરવો, અથવા સોલજરનું કાંઈ ચિન્હ ધારણ કરવું.	એજ	સમન્સ	એજ	એજ	૩ મહિના સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા ૫૦૦ રૂપીઆ દંડ અથવા બંને	કોઈ પણ માજીસ્તરેટ.

બાબ ૮ મો--લોકની સમાધાનીની વિરૂદ્ધ ગુન્હા બાબત.

૧૪૩	કાયદાવિરૂદ્ધ મંડળીના અંજમુત હોવું	વગર વારંટે પકડી શકે	સમન્સ	જામીન લઈ શકાય	માંડીવાળી નહી શકાય	૬ મહીના સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બને	કોઈપણ માજીસ્તરેટ.
૧૪૪	જીવલેણ એવું કાંઈ હથીઆર પાસે છતાં કોઈ કાયદા વિરૂદ્ધ મંડળીમાં સામીલ થવું	એજ	વારંટ	એજ	એજ	૨ વર્શ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બને	એજ
૧૪૫	કોઈ કાયદા વિરૂદ્ધ મંડળીને વિખરાઈ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ

	જવાવાનો હુકમ થયો છે એમ જાણ્યા છતાં તેમાં સામિલ થવું અથવા જારી રહેવું						
૧૪૭	હંગામા કરવો.	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૧૪૮	જીવ લે એવું હથિયાર પાસે રાખીને હંગામા કરવો	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	સેશનકોર્ટ અથવા પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વર્ગનો માજીસ્ટ્રેટ
૧૪૯	કોઈ કાયદા વિરુદ્ધ મંડળીનો અંગભૂત કોઈ ગુનો કરે; તો તે મંડળીના બીજા પ્રત્યેક અંગભૂતને તે ગુન્હાનો તકસીરવાર સમજવો.	તે ગુનાને માટે વગર વારંટે પકડી શકાતા હોય તો પકડી શકાય. નહી તો નહીં	તે ગુનાને માટે સમન નીકળતા હોય તો સમન, અને વારંટ નીકળીશકતું હોય તો વારંટ.	તે ગુનાને માટે જામીન લઈ શકાતો હોય તો લઈ શકાય નહી તો નહી	એજ	તે ગુનાને માટે જે હોય તે જ	તે ગુનાનો જે કોર્ટથી ઇનસાફ થઈ શકતો હોય તે કોર્ટ
૧૫૦	કોઈ કાયદા વિરુદ્ધ મંડળીમાં સામિલ થવાને પૈસા આપવા કરીને અથવા બીજીરીતે કોઈ શખસોને રાખવા	વગરવારંટે પકડી શકે	તે પઈશા આપવા કરીને અથવા બીજીરીતે રાખેલા સખશો જે ગુનો કરશે હોય તે મુજબ	એજ	એજ	તે મંડળીના અંગભૂત જે શિક્ષા, તથા તે મંડળીનો કોઈપણ અંગભૂત જે ગુનો કરે તે ગુનાની જે શિક્ષા હોય તે જ	એજ
૧૫૧	પાંચ અથવા વધારે સખસોની મંડળીને વિખરાઈ જવાનો હુકમ થયા પછી જાણીબુજીને તે મંડળીમાં સામિલ થવું અથવા જારી રહેવું	એજ	સમન	જામીન લઈ શકાય	એજ	૩ મહીના સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ, અથવા બંને	કોઈપણ માજીસ્ટ્રેટ

૧૫૨	હંગામો બંધ પાડવાવગેરેનું કામ કરતો હોય તેવામાં કોઇસરકારી નોકરની ઉપર હુમલો કરવો અથવા તેને હરકત કરવી	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસસુધી એમાંનાગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ અથવાબંને	સેશન કોર્ટઅથવા પરેસીડેન્સી. માજીસ્તરેટઅથવા પેહેલાવરગનો માજીસ્તરેટ
૧૫૩	હંગામો કરવાના ઇરાદાથી દુસ્ટતાથી કોઇના મનમાં કરોધ ઉત્પન કરવો, અથવા હંગામો થાય તો	એજ	એજ	એજ	એજ	૧ વરસસુધી એમાંનાગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવાબંને	કોઇપણ માજીસ્તરેટ
	અગર નહી થાય તો	એજ	એજ	એજ	એજ	૬ મહિનાસુધી એમાંનાગમે તે પ્રકારની કેદ અથવાદંડઅથવાબંને	એજ
૧૫૪	જમીનનો માલેક અથવા કબજેદાર હંગામા વિગેરેની ખબર નહી આપે તો.	વગર વારંટેપકડા નહી	એજ	એજ	એજ	૧,૦૦૦ રૂપીઆનો દંડ	પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટઅથવા૧લા વર્ગનાઅથ ૨જા વર્ગનામાજીસ્તરેટ
૧૫૫	જે સખસના ફાયદાને સારૂ અથવા જેનીવતી કાંઇહંગામો કરવામાંઆવે, તેસખશ અગર તે અટકાવવાને સઘળાકાયદેસરઇલાજો નહી કરેતો	એજ	એજ	એજ	એજ	દંડ	એજ
૧૫૬	જેમાલિકઅથવાકબજેદારનાફાયદાને સારૂકાંઇહંગામોકરવામાં આવેતેસખસોનોમુખત્યારઅગર તેઅટકાવાનેસઘળાકાયદેશરઇલાજોનહીકરેતો	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૧૫૭	કોઇ કાયદા વિરૂધ મંડળીમાંસારૂપઇશા આપવા કરીને રાખેલા શખસોને ઘરમાં રાખવા	વગર વારંટેપકડી શકે	એજ	એજ	એજ	૬ મહીનાસુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવાદંડઅથવાબંને	એજ
૧૫૮	કોઇ કાયદા વિરૂધ મંડળીમાં અથવા હંગામામાં શામિલ થવા સારૂ પઇશા લેવા કરીને રેહેવું	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
	અથવા હથિયાર બંધ થઇને ફરવું	એજ	એજ	એજ	એજ	બેવરસસુધી એમાંનાગમે	એજ

૧૬૦	બખેડો કરવો	વગર વારંટે પકડાય નહીં	સમન	એજ	એજ	તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ અથવા બંને ૧ મહીના સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા ૧૦૦ રૂપીઆનો દંડ અથવા બંને	કોઈપણ માજીસ્તરેટ

ભાગ ૯ મો સરકારી નોકરોના અથવા તેઓ સબંધી ગુન્હા

૧૬૧	સરકારી નોકર છતાં અથવા થવાની ઉમેદ છતાં કાંઈ સરકારી નોકરીના કામ સબંધી કાયદેસર મેહેનતાણા શિવાય કાંઈ બીજો અવેજ લેવો.	વગર વારંટે પકડાય નહીં.	સમન	જામીન લઈ શકાય	માંડી વાળી નહી શકાય	૩ વરસસુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ અથવા બંને	સેશનકોરટ અથવા પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧ લા વર્ગનો માજીસ્તરેટ
૧૬૨	કોઈ સરકારી નોકરની સાથે લાંચના અથવા કાયદા વીરૂધ ઉપાયથી વગ ચલાવવા કાંઈ અવેજ લેવો	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૧૬૩	કોઈ સરકારી નોકરની સાથે પોતાનો વગ ચલાવવા સારૂ કાંઈ કાંઈ અવેજ લેવો	એજ	એજ	એજ	એજ	૧ વરસસુધીની આસાન કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	પરેશીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧ લા વર્ગનો માજીસ્તરેટ
૧૬૪	સરકારી નોકર પોતાની મારફતે પછી છેલી બે કલમોમાં બ્યાન કરેલા ગુન્હામાં મદદગારી કરે તો.	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસસુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ અથવા બંને	સેશનકોરટ અથવા પરેશીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧ લા વરગના માજીસ્તરેટ
૧૬૫	કોઈ સરકારી નોકર કાંઈ મુકદમો અથવા મામલો ચલાવતો હોય તે મધે નીસબત રાખનારા કોઈ સખસપાસેથી તે સરકારી નોકરે કીમત આપ્યા વગર કાંઈ કીમતદાર વસ્તુ લેવી	એજ	એજ	એજ	એજ	બે વરસસુધીની આસાન કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	પરેશીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧ લા વરગના માજીસ્તરેટ

૧૬૬	કોઈ સખ્સને નુકશાન કરવાના ઇરાદાથી કોઈ સરકારી નોકરે કાંઈ કાયદાનો હુકમ નહી માનવો	એજ	એજ	એજ	એજ	૧ વરસસુધીની આસાન કેદ, અથવા દંડ અથવા બંને	એજ
૧૬૭	નુકશાન કરવાના ઇરાદાથી કોઈ સરકારી નોકરે કાંઈ ખોટો લિખ્ખ બનાવવો	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસસુધીની બેમાંના ગમેતે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	સેસન કોરટ અથવા પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લા વરગનો માજીસ્તરેટ
૧૬૮	સરકારી નોકરે કાયદા વિરૂધ વેપાર કરવો.	એજ	એજ	એજ	એજ	૧ વરસસુધીની આસાન કેદ, અથવા દંડ, અથવા બંને	પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧ લા વર્ગનો માજી
૧૬૯	સરકારી નોકરે કાયદા વિરૂધ કાંઈ મીલકતની ખરીદી અથવા માગણી કરવી	એજ	એજ	એજ	એજ	૨ વરસસુધીની આસાન કેદ અથવા દંડ અથવા બંને તથા મિલકત ખરીદ કરી હોય તો તે મિલકત સરકાર જપ્ત થવી	એજ
૧૭૦	કોઈ સરકારી નોકરનો વેશ લેવો	વગર વારંટે પકડી શકે	વારંટ	એજ	એજ	૨ વરસસુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	કોઈ પણ માજીસ્તરેટ
૧૭૧	કોઈ સરકારી નોકર જેવો પોશાક પેહેરતો હોય અથવા જેવી નિશાની સાથે રાખતો હોય તેવો પોશાક અથવા તેવી નીશાની દગલબાજીના ઇરાદાથી પેહેરવો અથવા સાથે રાખવી	એજ	સમન	એજ	એજ	૩ મહીનાસુધીની બેમાંના ગમેતે પ્રકારની કેદ અથવા ૨૦૦ રૂપીઆનો દંડ, અથવા બંને	એજ

બાબ ૧૦ મો--સરકારી નોકરોના કાયદેસર અખતિયારનો તિરસ્કાર.

૧૭૨	કોઈ સરકારી નોકરની તરફથી થએલા સમન કે હુકમ નહી પોચે એટલા માટે નાસી જવું	વગર વારંટે પકડાય નહી	સમન	જામીન લઈ શકાય	માંડીવાળી લઈ શકાય.	૧ મહીનાસુધીની આસાન કેદ, અથવા ૫૦૦ રૂપીઆનો દંડ અથવા બંને	હરકોઇ માજીસ્તરેટ
	અગરતે સમન અથવા નોટીસમાં કોઈ	એજ	એજ	એજ	એજ	૬ મહીનાસુધીની આસાન	એજ

	શખ્સને કોઈ ઇનસાફની કોરટમાં હાજર થવા વગેરે ફરમાવવું હોયતો					કેદ, અથવા ૧૦૦૦ રૂપી આનો દંડ અથવા બંને.	
૧૭૩	સમન અથવા નોટીસ પહોચતી કે ચોડાતી અટકાવવી, અથવા ચોડયા પછી કાહાડી નાંખવી અથવા જાહેરનામું નહી થવા દેવું	એજ	એજ	એજ	એજ	૧ મહિના સુધીની આશાન કેદ, અથવા ૫૦૦ રૂપિઆનો દંડ અથવા બંને	પ્રેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧ અથવા ૨ વરગનો માજીસ્તરેટ
	અગર તે શમન વગેરેમાં કોઈ શખ્સને કોઈ ઇનસાફની કોરટમાં જાતે હાજર થવા વગેરે ફરમાવવું હોયતો.	એજ	એજ	એજ	એજ	૬ મહિના સુધીની આશાન કેદ, અથવા ૧૦૦૦ રૂપિઆનો દંડ; અથવા બંને	એજ
૧૭૪	કોઈ ઠેકાણે જાતે અથવા મુખ્તયારની મારફતે હાજર થવાનો કાયદેસર હુકમ થયો હોય તે નહીં માનવો, અથવા તે ઠેકાણેથી વગર રજાએ જવું.	એજ	એજ	એજ	એજ	૧ મહિના સુધીની આશાન કેદ, અથવા ૫૦૦ રૂપિયાનો દંડ અથવા બંને	હરકોઈ માજીસ્તરેટ
	અગર તે હુકમમાં કોઈ સખ્સને કોઈ ઇનસાફની કોરટમાં જાતે હાજર થવા વગેરે ફરમાવ્યું હોય તો	એજ	એજ	એજ	એજ	૬ મહિના સુધીની આશાન કેદ અથવા ૧૦૦૦ રૂપીઆનો દંડ, અથવા બંને	એજ
૧૭૫	કોઈ સરકારી નોકરની આગળ કાંઈ લેખ હાજર કરવાની અથવા સ્વાધીન કરવાની જે સખ્સને કાયદા મુજબ ફરજ હોય તે શખ્સે તે લેખ હાજર કરવામાં ઇરાદાથી કસુર કરવી.	એજ	એજ	એજ	એજ	૧ મહિનાં સુધીની આશાન કેદ. અથવા ૫૦૦ રૂપીઆનો દંડ અથવા બંને,	જે કોરમાં ગુનો થયો હોયતે કોરટ આ કાયદાના ૩૫ મા બાબના ઠરાવોને અનુસરીને અથવા અગર તે ગુનો કાંઈ કોરટમાં નહી થયો હોય તો પ્રેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧ અથવા ૨ વરગનો માજીસ્તરેટ
	અગર તે લેખ કોઈ ઇનસાફની કોરટમાં	એજ	એજ	એજ	એજ	૬ મહિના સુધીની આશાન	એજ

	હાજર સ્વાધીન કરવાનું ફરમાવ્યું હોય, તો					કેદ, અથવા ૧૦૦૦ રૂપિઆ ના દંડ અથવા બન્ને	
૧૭૬	કોઈ સરકારી નોકરને નોટીસ અથવા ખબર આપવાને જે સખસ તે કાયદા મુજબ ફરજ હોય તે સખસ તે નોટીસ અથવા ખબર [illegible] નહી આપવી	ઍજ	ઍજ	ઍજ	ઍજ	૧ મહિના સુધીની આસાન કેદ, અથવા ૫૦૦ રૂપી યાને દંડ અથવા બન્ને	પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા ના મ. જીસ્ટરેટ
	અગર જે નોટીસ અથવા ખબર આપવી જોઈએ તે કાંઈ ગુનોહ થયા વગેરેની હોય તો	ઍજ	ઍજ	ઍજ	ઍજ	૬ મહિના સુધીની આસાન કેદ અથવા ૧૦૦૦ રૂપી યાને દંડ અથવા બન્ને	ઍજ
૧૭૭	જાણી બુઝીને કોઈ સરકારી નોકરને ખોટી ખબર આપવી	ઍજ	ઍજ	ઍજ	ઍજ	ઍજ	ઍજ
	અગર જે ખબર આપવી જોઈએ તે કાંઈ ગુનોહ થયા વગેરેની હોય તો	ઍજ	ઍજ	ઍજ	ઍજ	૨ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ અથવા બન્ને	ઍજ
૧૭૮	કોઈ સરકારી નોકરે કાયદા મુજબ સોગન ખાવાનું ફરમાવ્યા છતાં સોગન ખાવાની ના કહેવી	ઍજ	ઍજ	ઍજ	ઍજ	૬ મહિના સુધીની આસાન કેદ અથવા ૧૦૦૦ રૂપી યાને દંડ અથવા બન્ને.	જે કોરટમાં તેમનો [illegible] કોરટ [illegible] ધારાના ૩ પમા [illegible] ને અનુસ[illegible] ને અગર તે ગુનો [illegible] માં ન થયો હોય તો પરેસીડેન્સી મ. જીસ્ટરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા ને. માજી સ્ટરેટ
૧૭૯	સાચું બોલવાને કાયદા પ્રમાણે બંધાયા છતાં કાંઈ સવાલ પુછાય તેનો જવાબ દેવાની ના કહેવી	ઍજ	ઍજ	ઍજ	ઍજ	ઍજ	ઍજ
૧૮૦	કાંઈ સરકારી નોકરની આગળ કહેલા કાંઈ	ઍજ	ઍજ	ઍજ	ઍજ	૩ મહિના સુધીની આસાન	ઍજ

	મચકુરઉપરસહીકરવાનેકાયદામુજબ ફરમાવ્યાછતાંતેમકરવાનીનાકહેવી					કેદઅથવાપ૦૦રૂપીઆ દંડઅથવાબંને	
૧૮૧	કોઇસરકારીનોકરનાઆગળસોગનખાધાનેજુઠોમજકુરજાણીજોઇનેકહેવો	ઍજ	વારંટ	ઍજ	ઍજ	૩વરસસુધીની બેમાંના ગમેતેપ્રકારનીકેદઅથવા દંડ	સેસનકોરટ અથવા પ્રેસીડેન્સી માજીસ્તરેટઅથવા ૧વરગનો માજીસ્તરેટ.
૧૮૨	કોઇસરકારીનોકરપાસે તેનો કાયદેસર અખત્યારઅમલમાંઅણાવીનેબીજા સખસનેનુકશાનઅથવા ઇજા કરાવવાસારૂખોટી ખબર આપવી.	ઍજ	સમન	ઍજ	ઍજ	૬મહીનાસુધીની બેમાંના ગમેતેપ્રકારનીકેદ અથવા ૧૦૦૦રૂપીઆનો દંડ અથવા બંને	પ્રેસીડેન્સી માજીસ્તરેટઅથવા ૧વરગના માજીસ્તરેટ
૧૮૩	કોઇસરકારી નો.કરના કાયદેસર અખત્યારથીકોઇમિલકતજપતથતીહોય તેમાં સામા થવું	ઍજ	ઍજ	ઍજ	ઍજ	ઍજ	ઍજ
૧૮૪	કોઇસરકારીનોકરનાઅખત્યારથી વેચવાકાઢેલીમીલકતનાવેચાણમાંઅડચણ કરવી	ઍજ	ઍજ	ઍજ	ઍજ	૧મહીનાસુધીની બેમાંના ગમેતેપ્રકારનીકેદ અથવા પ૦૦રૂપીઆનો દંડ, અથવા બંને	ઍજ
૧૮૫	કોઇ સરકારી નોકરના અખત્યારથી વેચવાકાઢેલીમિલકત ખરીદ કરવાને જે સખસ કાયદા પ્રમાણે અશકત હોયતેસખસેતેનીમાગણીકરવી અથવામાગણીકરવામાં આવ્યા પછી પોતાની ઉપર આવતા હોય તે અદાકરવાનો ઇરાદોનહીછતાંમાગણીકરવી	ઍજ	ઍજ	ઍજ	ઍજ	મહીનાસુધીની બેમાંના ગમેતેપ્રકારની કેદ અથવા ૨૦૦રૂપીઆનો દંડ અથવા બંને	ઍજ
૧૮૬	કોઇ સરકારીનોકરને તેના સરકારી કામ કરવામાં અડચણ કરવી	ઍજ	ઍજ	ઍજ	ઍજ	૩મહીનાસુધીની બેમાંના ગમેતેપ્રકારનીકેદ અથવા પ૦૦રૂપીઆનો દંડ અથવા બંને.	ઍજ
૧૮૭	કાયદામુજબમદદકરવાનીફરજછતાં કો	ઍજ	ઍજ	ઍજ	ઍજ	૧મહીનાસુધીનીઆસાન	ઍજ

	ઈસરકારીનોકરનેમદદકરવામાંકસુર કરવી.					દેદ અથવા ૨૦૦ રૂપીયાનો દંડ અથવા બંને	
	કોઈહુકમબજાવવામાંગુનો અટકાવવામાં વગેરેકામમાંકોઈસરકારીનોકરેમદદ માગ્યાછતાંતેનેજાણીજોઈનેમદદ કરવામાં કસુર કરવી	એજ	એજ	એજ	એજ	૧મહીનાસુધીની આશાન કેદ અથવા ૫૦૦ રૂપીયાનો દંડ, અથવા બંને	એજ
૧૮૮	કોઈસરકારીનોકરેકાયદામુજબજાહેર કરેલોહુકમનહીમાનવો અગરતેનહીમાનવાથીકાયદાસરરહેલાશખસોને અડચણ દુઃખકેનુકશાનથાય તો,	એજ	એજ	એજ	એજ	૧મહીનાસુધી આશાનકેદ અથવા ૫૦૦ રૂપીયાનો દંડ; અથવા બંને	એજ
	અગર તેનહીમાનવાથીમાણસને જીંદગીનેતનદુરસ્તીને, અથવાસલામતી વગેરેનેજોખમ થાય તો	એજ	એજ	એજ	એજ	૬ મહીનાસુધીએમાંના ગમેતેપ્રકારનીકેદ અથવા ૧૦૦રૂપીઆનોદંડ અથવા બંને	એજ
૧૮૯	કોઈસરકારીનોકરનેતેહનેખુદને નુકશાનકરવાનોડરદેખાડવો, અથવા જેની સાથેતેનોસંબંધહોયતેનેનુકશાનકરવાનોડરદેખાડવો, એટલાસારૂકેતેકાંઈ પોતાનાહોદાનું કામકરે અથવાનકરે	એજ	એજ	એજ	એજ	૨વરસસુધીએમાંના ગમેતેપ્રકરનીકેદ, અથવા દંડ અથવાબંને	એજ
૧૯૦	કોઈસરકારીનોકરનીપાસે આસરોમાગવાની અરજકરવાથીદુરરહેવાનેકોઈસખસનેલલચાવવાસારૂતેનેડર દેખાડવો	એજ	એજ	એજ	એજ	૧વરસસુધીએમાંના ગમેતેપ્રકારનીકેદ, અથવા દંડ, અથવા બંને	એજ

બાબ ૧૧ મો--ખોટા પુરાવા તથા સરકારી ઇનસાફ વિરૂદ્ધ ગુન્હા.

૧૯૩	કોઈઇનસાફીકામમાંખોટીશાહેદી આપવા અથવા ખોટાપુરાવો બનાવવો	વગર વારંટે પકડાય નહી	વારંટ	જામીન લઈ શકાય	માંડીવાળી નહી શકાય	૭વરસસુધીએમાંનાગમેતે પ્રકારની કેદ,તથા દંડ	સેસનકોરટ અથવા પ્રસીડેન્સીમાજીસ્ત્રેટ અથવા ૧વરગનો માજી
	બીજાકોઈકામમાંખોટીશાહેદી આપવી	એજ	એજ	એજ	એજ	૩વરસસુધીએમાંના ગમે	એજ

	અથવા ખોટો પુરાવો બનાવવો.						
૧૯૪	દેહાંત શિક્ષા લાગ ગુન્હો કોઈની ઉપર સાબીતી કરાવવાના ઈરાદાથી ખોટી સાહેદી આપવી અથવા ખોટો પુરાવો બનાવવો.	એજ	એજ	જામીન નહી લઈ શકાય	એજ	તે પ્રકારની કેદ, તથા દંડ અથવા જીવતા સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરષસુધી સખ્ત કેદ, તથા દંડ	સેશન કોર્ટ
	અગર તેમ કરવાથી કોઈ એ ગુન્હા સખસની ઉપર ગુન્હો સાબિત થઈને તેનો જીવ લેવામાં આવે તો	એજ	એજ	એજ	એજ	મોત અથવા ઉપરમુજબ	એજ
૧૯૫	જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા સાત વરસની અથવા તે કરતાં વધારે કેદની શીક્ષા થઈ શકે એવો ગુન્હો કોઈની ઉપર સાબીત કરાવવાના ઈરાદાથી ખોટી સાહેદી આપવી અથવા ખોટો પુરાવો બનાવવો.	એજ	એજ	એજ	એજ	તે ગુન્હાને માટે હોય તેજ	એજ
૧૯૬	કોઈ ઈનસાફના કામમાં બનાવટી અથવા ખોટો જાણેલો પુરાવો વાપરવો.	એજ	એજ	તે ખોટી સાહેદી આપવાના ગુનાને માટે જામીન લઈ શકાતો હોય તો લઈ શકાય નહીતો નહી	એજ	ખોટી સાહેદી આપવા અથવા ખોટો પુરાવો બનાવવા માટે જે હોય તેજ	સેશન કોર્ટ અથવા પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ત્રેટ અથવા ૧લા વરગનો માજીસ્તરેટ
૧૯૭	જે હકીકતના પુરાવામાં કાયદા મુજબ તેવું સરટીફીકેટ લઈ શકાતું હોય તે હકીકત બાબત જાણીબુજીને કાંઈ ખોટું સરટીફીકેટ આપવું અથવા તે ઉપર સહી કરવી.	એજ	એજ	જામીન લઈ શકાય	એજ	ખોટી સાહેદી આપવા માટે જે હોય તેજ	એજ
૧૯૮	કાંઈ જરૂરની બાબતમાં ખોટું છે એવું જાણેલું સરટીફીકેટ ખરાની માફક વાપરવું.	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૧૯૯	કાયદા પ્રમાણે પુરાવામાં લઈ શકાય એવા કો	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ

	ને એ કરારમાં જાણેલી ખોટી કેફીયત.						
૨૦૦	એવો કોઈ ખોટો જાણેલો એકરાર ખરાની માફક વાપરવો.	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૨૦૧	કોઈ ગુનેહો કરનારને બચાવવાના ઇરાદાથી તે ગુનો થયાનો પુરાવો ઉડાવવો, અથવા તે બાબત ખોટી ખબર આપવી; તે ગુનો દેહાંત શિક્ષા જોગ હોય તો.	એજ	એજ	એજ	એજ	૭ વરસસુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, તથા દંડ	સેશન કોરટ.
	જીવતા સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષા જોગ. અથવા ૧૦ વરસની કેદની શિક્ષા જોગ હોય. તો	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસસુધી એમાંના ગમે તે પ્રકાર કેદ, તથ દંડ	સેશન કોરટ અથવા પ્રેસિડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧ વરગના માજીસ્તરેટ
	૧૦ વરસથી ઓછી મુદતની કેદની શિક્ષા જોગ હોય તો,	એજ	એજ	એજ	એજ	તે ગુનામાટે ઠરાવેલા પ્રકારની તથા ઘણામાં ઘણી મુદત જે ઠરાવી હોય તેની ૧/૪ મુદતસુધી ની કેદ અથવા દંડ અથવા બને	પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લા વરગના માજીસ્તરેટ અથવા જે કોરટથી તે ગુનાને ઇનસાફ થઇ શકતો હોય તે કોરટ
૨૦૨	કાંઈ ગુન્હા બાબત ખબર આપવાની જેની ફરજ હોય તેણે ઇરાદાથી તે બાબત ખબર આપવામાં કસુર કરવી.	એજ	એજ	એજ	એજ	૬ મહિનાસુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારનાં કેદ અથવા દંડ અથવા બને	પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લા અથવા ૨જા વરગનો માજીસ્તરેટ
૨૦૩	કાંઈ ગુનો થયો હોય તેની ખોટી ખબર આપવી	સમન	એજ	એજ	એજ	બેવરસસુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બને	એજ
૨૦૪	કોઈ લેખને પુરાવા દાખલ હાજર થતો અટકાવવાને તેનો નાશ કરવો, અથવા તેને સતાડવો	વારંટ	એજ	એજ	એજ	એજ	પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લા વરગનો માજીસ્તરેટ
૨૦૫	કોઈ દીવાની કે ફોજદારી મુકદમા મધે કાંઈ કામ કરવા સારૂ અથવા જામીન થવા સાન	એજ	એજ	એજ	એજ	૧ વરસસુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારના કેદ અથ	સેશનકોરટ અથવા પ્રેસીડેન્સી માજીસ્તરે

	રૂ ઓટા વેશ લેવા					વા દંડ અથવા બંને	૨અથવા૧ લા વર્ગના માજીસ્તરેટ
૨૦૬	કાંઈ મિલકત સરકાર જપ્ત થતી, અથવા શીક્ષાના હુકમથી દંડમાં વસુલ થતી અથવા હુકમનામુ બજાવવામાં લેવાતી અટકાવવા સારૂ તે મિલકત દગલબાજીથી ખસેડવી અથવા છુપાવવી વગેરે	એજ	એજ	એજ	એજ	૨ વરસસુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારનાકેદ,અથવા દંડઅથવા બંને	પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ વરગના માજીસ્તરેટ
૨૦૭	કાંઈ મિલકત સરકાર જપ્ત થતી શીક્ષાના હુકમથી દંડમાં વસુલ થતી; અથવા હુકમનામુ બજાવવામાં લેવાતી અટકાવવા સારૂ દગલબાજીથી તે મીલકત હક નહી છતાં દાવો કરવો, અથવા તેના કાંઈ હક બાબત ઠગાઈ કરવી.	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૨૦૮	જે રકમ લહેણી નથી તેને શારૂ દગલબાજીથી હુકમનામુ થવા દેવું, અથવા હુકમનામુ પુરૂ થયા પછી તે બજવા દેવું	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧ વરગનો માજીસ્તરેટ
૨૦૯	કોઈ ઇનસાફની કોરટમાં ખોટા દાવો કરવો	એજ	એજ	એજ	એજ	૨વરસસુધીનીબેમાંનાગમેતેપ્રકારનીકેદતથાદંડ	એજ
૨૧૦	જે રકમ લહેણી નહી હોય તેને સારૂ દગલબાજીથી હુકમનામુ કરાવી લેવું અથવા હુકમનામુ પુરૂ થયા પછી તે બજાવવુ	એજ	એજ	એજ	એજ	૨વરસસુધીબેમાંના ગમે તેપ્રકારનીકેદઅથવાદંડ અથવા બંને	એજ
૨૧૧	નુકશાન કરવાના ઇરાદાથી ગુન્હાનું ખોટું તોહોમત મુકવુ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
	અગર ગુન્હાનું તોહોમત મુકયું હોય તે ગુનો દેહાંત શિક્ષા જોગ, અથવા જીવતા સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષા જોગ, અથવા સાત વરશથી વધારેમુદતનીકેદનીશિક્ષાજોગ હોયતો	એજ	એજ	એજ	એજ	૭વરસસુધીબેમાંના ગમે તે પ્રકારનીકેદતથા દંડ	સેશન કોરટ.
૨૧૨	કોઈ ગુન્હેગાર ને ઘરમાં રાખવો, તે ગુન્હો જો દેહાંત શિક્ષા જોગ હોય તો.	વગરવારંટે પકડાય છે	એજ	એજ	એજ	૫વરસસુધીબેમાંના ગમે તે પ્રકારનીકેદતથા દંડ	સેશન કોરટ અથવા પરેસીડેન્સી માજી

							સ્તરેટ અથવા ૧લા વરગના માજીસ્તરેટ
	તેગુન્હો જો જીવતા સુધી સમુદ્રપા`ની અથવા ૧૦ વરસ સુધી કેદની શિક્ષા હોય તો	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસ સુધી એમાંનાગમે તે પ્રકારની કેદ. તથા દંડ.	એજ
	અગર તે ગુન્હો ૧૦ વરસ સુધી નહી પણ ૧ વરસ સુધી કેદની શિક્ષા જોગ હોય તો.	એજ	એજ	એજ	એજ	તે ગુનાને માટે ઠરાવેલા પ્રકારની તથા ઘણામાં ઘણી મુદત જે ઠરાવી હોય તેની ૧/૪ મુદતસુધી કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	પરેસીડેન્સીમાજીસ્તરેટ અથવા૧લાવરગનોમાજીસ્તરેટ અથવા જે કોરટથી તે ગુનાનો ઇનસાફ થઇ શકતો હોય તે કોરટ.
૨૧૩	કોઇ સખસને શિક્ષાથી બચાવવાને બક્ષિસ વગેરે લેવી, તે ગુન્હો દેહાંત શિક્ષા જોગ હોય તો.	વગર વારંટે પકડાય નહી	એજ	એજ	એજ	૭ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ.	સેસન કોરટ
	તે ગુન્હો જો જીવતા સુધી સમુદ્રપારની અથવા ૧૦ વરસની કેદની શિક્ષા જોગ હોય તો,	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસ સુધીની આશાન કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	સેશન કોરટ અથવા પ્રસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લાવરગનો માજીસ્તરેટ
	અગર ૧૦ વરસ કરતાં ઓછી કેદની શિક્ષા જોગ હોય તો.	એજ	એજ	એજ	એજ	તે ગુનાને માટે ઠરાવેલા પ્રકારની તથા ઘણામાં ઘણી મુદત જે ઠરાવી હોય તેણી ૧/૪ મુદત સુધી કેદ, અથવા દંડ તથા બંને	પરેસીડેન્સીમાજીસ્તરેટ અથવા ૧લા વરગનો માજીસ્તરેટ અથવા જે કોરટથી તે ગુનાનો ઇનસાફ થઇ શકતો હોય તે કોરટ.
૨૧૪	કોઇ ગુન્હેગારને બચાવવાના બદલામાં કાંઇમિલકત પાછી આપવી અથવા બક્ષિસ આપવી	એજ	એજ	એજ	એજ	૭ વરસ સુધી એમાના ગમેતે પ્રકારની કેદતથા	સેશન કોરટ

	આપવી તે ગુનો જો દેહાંત શિક્ષા જોગ હોય તો						
	તે ગુન્હો જો જીવતા સુધી સમુદ્રપારની અથવા ૧૦ વરસ સુધી કેદની શિક્ષા જોગ હોય તો.	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ. તથા દંડ,	સેસન કોરટ અથવા પ્રેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લાવરગનો માજીસ્તરેટ
	અગર ૧૦ વરસ કરતાં ઓછી કેદની શિક્ષા જોગ હોય તો,	એજ	એજ	એજ	એજ	તે ગુનાને માટે ઠરાવેલા પ્રકારની તથા ઘણામાં ઘણી મુદત જે ઠરાવી હોય તેની ૧/૪ મુદત કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	પરેસીડેન્સીમાજીસ્તરેટ અથવા૧લાવરગનો માજીસ્તરેટ અથવા જે કોરટથી તે ગુન્હાનો ઇનસાફ થઇ શકતો હોય તે કોરટ.
૨૧૫	ગુન્હાથી થએલી મિલકત પાછી મેળવવામાં મદદ કરવા સારૂ કાંઇ બક્ષીસ લેવી અને ગુનેગારને પકડી નહી આપવો	એજ	એજ	એજ	એજ	૨ વરષ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ. અથવા દંડ અથવા બંને	પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા૧લાવરગનો માજીસ્તરેટ
૨૧૬	જે ગુનેગાર કેદમાંથી નાઠો હોય અથવા જે ગુનેગારને પકડવાનો હુકમ થયો હોય તે ગુનેગારને ઘરમાં રાખવો, તે ગુનો દેહાંત શિક્ષા જોગ હોય તો.	વગરવારંટે પકડી શકે	એજ	એજ	એજ	૭ વરષ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, તથા દંડ,	સેશન કોરટ અથવા પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા૧લાવરગના માજીસ્તરેટ
	જીવતા સુધી સમુદ્રપારની અથવા ૧૦ વરસ સુધી કેદની શિક્ષા જોગ હોય તો.	એજ	એજ	એજ	એજ	૩વરશ સુધી એમાંના ગમેતે પ્રકારની કેદ તથા દંડ કરે અથવા ન કરે	એજ
	અગર ૧૦ વરસ નહી પણ ૧ વરસ સુધી કેદની શિક્ષા જોગ હોય તો	એજ	એજ	એજ	એજ	તે ગુનાનેમાટે ઠરાવેલા પ્રકારનીતથા ઘણામાંઘણી મુદત જે ઠરાવી હોય તેના ૧/૪ મુદત સુધી	પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લાવરગનો માજીસ્તરેટ અથવા જે

						કેદ, અથવાદંડતથાબંને	કોરટમાં તે ગુનાનો ફેંસલો થઇ શકતો હોય તે કોરટ
૨૧૭	કોઇ સખસને શિક્ષાથી અથવા કાંઇ મીલકતને સરકાર જપ્તથીબચાવવાના ઇરાદાથીકોઇ સરકારી નોકર કાયદાનો હુકમ નહી માને તો	વગર વારંટે પકડાય નહી	સમન	એજ	એજ	૨વરસસુધીનાબેમાંના ગમે તેપ્રકારનીકેદઅથવા દંડ અથવા બંને	પરેસીડેન્સી માજીસ્ત્રેટઅથવા ૧લા અથવા ૨જા વરગનો માજીસ્તરેટ
૨૧૮	સરકારી નોકર કોઇ સખસને શિક્ષાથી અથવા કાંઇ મીલકતને સરકાર જપ્ત થવાથી બચાવવાના ઇરાદાથી કાંઇ ખોટું દફતર અથવા લખાણ બનાવે તો	એજ	વારંટ	એજ	એજ	૩વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારનીકેદઅથવા દંડ અથવાબંને	સેશન કોરટ
૨૧૯	કાંઇ ઇનસાફી મુકદમા મધે પોતે કાયદા વિરૂધ છે એમ જાણતો હોય એવો હુકમ, રીપોટ વગેરે કોઇ સરકારી નોકર કરે, તો.	એજ	એજ	એજ	એજ	૭વરસ સુધીની આસાન કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	એજ
૨૨૦	જે સખસને અખત્યાર હોય તે સખસ હું કાયદા વિરૂધ ચાલું છું એમ જાણીને કોઇને તેનો ઇનસાફ થવા સારૂ કમીટ કરે અથવા કેદમાં મોકલે તો	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૨૨૧	જે સરકારી નોકરની કાયદા મુજબ કોઇને પકડવાની ફરજ હોય તે સરકારી નોકર તેને પકડવામાં ઇરાદાથી કસુર કરે અને તે ગુનો દેહાંત શિક્ષા જોગ હોય તો.	એજ	એજ	એજ	એજ	૭વરસસુધીનીબેમાંના ગમેતેપ્રકારનીકેદતથાદંડ કરે અથવા ન કરે	એજ
	અગર જીવતા સુધી સમુદ્રપારની અથવા ૧૦ વરસ સુધી કેદની શિક્ષા જોગ હોય તો.	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસના સુધીનીબેમાંના ગમેતે પ્રકારની કેદ તથા દંડ કરે અથવા ન કરે.	સેશન કોરટ અથવા પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લા વરગને માજીસ્તરેટ
	અગર ૧૦ વરસ કરતાં ઓછી કેદની શિક્ષા જોગ હોય તો	એજ	એજ	એજ	એજ	૨ વરસ સુધીનીબેમાંના ગમેતેપ્રકારનીકેદ તથા દંડ કરે અથવા ન કરે	પ્રેસીડેન્સીમાજીસ્તરેટ અથવા૧લા અથવા ૨ વરગના માજીસ્તરેટ

૨૨૨	જે સખ્સની ઉપર કોઈ ફેંસલાની કોરટે શિક્ષાનો હુકમ કરેયો હોય તે સખ્સને પકડવાની જે સરકારી નોકરની ફરજ હોય તે સખસને પકડવાના ઇરાદાથી કસુર કરે, અને અગર તેની ઉપર મોતની શિક્ષાનો હુકમ થયો હોય તો	એજ	એજ	જામીન નહી લઇ શકાય	એજ	જીવતાંસુધીનો સમુદ્રપાર અથવા ૧૪ વરપનો એમાંનાગમેતેપ્રકારની કેદ તથા દંડ કરે અથવા ન કરે.	સેશન કોરટ
	અગર જીવતા સુધી સમુદ્રપારની અથવા સાંનિક દાસત્વની અથવા ૨૦ વરસ સુધીની કે તેથી વધારે મુદતની સમુદ્રપારની કેદની અથવ સાંશનિક દાસત્વની અથવા કેદની શિક્ષાનો હુકમ થયો હોય તો.	એજ	એજ	એજ	એજ	૭ વરપસુધીની એમાંનાગમેતેપ્રકારનીકેદતથા દંડ કરે અથવા ન કરે	એજ
	અગર ૧૦ વરસ કરતાં ઓછી કેદની શિક્ષાનો હુકમ થયો હોય તો અથવા કાયદાસર રીતે કેદમાં મોકલ્યો હોય તો	એજ	એજ	જામીન લઇશકાય	એજ	૩ વરસસુધીની એમાંના ગમેતેપ્રકારની કેદઅથવા દંડ અથવા બંને	સેશનકોરટ અથવા પરેસીડેન્સીમાજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧લાવરગનો માજીસ્તરેટ
૨૨૩	સરકારી નોકર ગફલતથી કોઇ કેદીને નાશી જવા દે તો	સમન	એજ	એજ	એજ	બે વરસસુધીનીઆસાન કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	પરેસીડેન્સીમાજીસ્તરેટ અથવા ૧લા અથવા૨જાવરગનો માજીસ્તરેટ
૨૨૪	કોઈ શખ્સને કાયદા મુજબ પકડતા હોયતેમાં તેણે સામા થવું અથવા હરકત કરવી	વગરવારંટે પકડાશે	વારંટ	એજ	એજ	૨વરસસુધીનીએમાંના ગમેતેપ્રકારનીકેદ અથવા દંડ અથવા બંને	એજ
૨૨૫	કોઇ સખ્શને કાયદા મુજબ પકડતા હોયતેમાં કોઇ બીજા શખ્સે સામા થવું અથવા હરકત કરવી અથવા કાયદાસર કેદમાંથી તેને છોડાવવો	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
	અગર તેની ઉપર જીવતા સુધીની સમુદ્રપારની અથવા ૧૦ વરસ સુધી કેદની શિક્ષા થઈ શકે એવા ગુનાનું તોમત હોય તો	એજ	એજ	જામીન નહીલઈ શકાય	એજ	૩વરસસુધીનીએમાંનાગમેતેપ્રકારનીકેદતથા દંડ	સેશન કોરટ અથવા પરેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧

							ના વરગનો માજીસ્ટ્રેટ.
	અગર દેહાંત શિક્ષા થઇ શકે એવા ગુનાનું તોમત હોયતો.	એજ	એજ	એજ	એજ	૭વ સમુદ્રપાર બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	સેશન કોરટ.
	અગર તે શખ્સની ઉપર જીવતાં સુધીની સમુદ્રપારની શિક્ષાનો અથવા ૧૦ વરસસુધીની કે તેથી વધારે સમુદ્રપાર શાસનિક દાસત્વ અથવા કેદની શિક્ષાનો હુકમ થયો હોય, તો.	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
	અગર મોતની શિક્ષાનો હુકમ થયો હોય તો	એજ	એજ	એજ	એજ	જીવતા સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરષસુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ,	એજ
૨૨૫ અ	સારી રીતે ચાલવા બાબત જામીન આપવાને ચુકવાના સબબથી કેદમાં રાખ્યું હોય ત્યાંથી નાહાસી જવું, અથવા નાસી જવાની કોસીસ કરવી.	એજ	એજ	જામીન લઇશકાય	એજ	૧ વરષ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧લા અથવા ૨જા વરગનો માજીસ્તરેટ.
૨૨૬	સમુદ્રપારની કાયદા વિરૂધ પાછું આવવું.	એજ	એજ	જામીન નહીલઇ શકાય	એજ	જીવતાસુધી સમુદ્રપાર અથવા સમુદ્રપાર જતાંપહેલાં ૩ વરસ સખ્તકેદ	સેશન કોરટ
૨૨૭	શિક્ષાની માફીની સરત તોડવી,	વગરવારંટે પકડાય નહી	સમન	એજ	એજ	અસલ હુકમની શીક્ષા, અથવા, અગર તે માંહેલી કાંઇ ભોગવી હોય, તો બાકી રહી હોય તે.	જે કોરટથી અસલ ગુનાનો ઇનસાફ થઇ શકતો હોય તે કોરટ
૨૨૮	કોઇ સરકારી નોકરે કાંઇ ઇનસાફી મુકદમાના કાંઇપણ ભાગમાં બેઠા છતા તેનું ઇરાદાથી અપમાન કરવું, અથવા તેને હરકત કરવી.	એજ	એજ	જામીન લઇશકાય	એજ	૬ મહિનાસુધીની આસાન કેદ અથવા ૧૦૦૦ રૂ નો દંડ, અથવ બંને	જે કોરટમાં ગુનો થયો હોય તે કોરટ આ કાયદાના રૂપમા બાબમાં લખેલા ઠરાવો ને અનુસરીને

૨૧૭	જુરર અથવા આસેસરનો વેષ લેવો.	એજ	એજ	એજ	એજ	૨વરસસુધીની બેમાંનાગમેતપ્રકારનીકેદઅથવા દંડ અથવા બંને	પરેસીડેન્સી માજીસ્ત્રેટ અથવા ૧લાવરગનો માજીસ્તરેટ

ભાગ ૧૨ મો--સીક્કા તથા સરકારી સ્ટાંપ સબંધી ગુન્હા.

૨૩૧	શિક્કો ખોટો બનાવવો, અથવા તે ક્રિયાનો કાંઇ પણ ભાગ કરવો.	વગરવારંટે પકડી શકે	વારંટ	જામીન નહીં લઈ શકાય	માંડવાળી નહીં શકાય	૩ વરસ સુધીની બેમાંની ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	સેશન કોરટ
૨૩૨	રાણીનો શિક્કો ખોટો બનાવવો, અથવા તે ક્રિયાનો કાંઇપણ ભાગ કરવો,	એજ	એજ	એજ	એજ	જીવતા સુધીની સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરષ સુધીની બેમાંના ગમેતેપ્રકારની કેદ તથા દંડ	એજ
૨૩૩	શિક્કો ખોટો બનાવવાનાં કારણસર હથિયાર બનાવવાં, ખરીદવાં અથવા વેચવાં.	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	સેશન કોરટ અથવા પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧ લા વરગનો માજીસ્તરેટ
૨૩૪	રાણીનો શિક્કો ખોટો બનાવવાનાં કારણસર હથિયાર બનાવવાં, ખરીદવાં, અથવા વેચવાં	એજ	એજ	એજ	એજ	૭ વરસ સુધીની બેમાંના ગમેતે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	સેશન કોરટ
૨૩૫	શિક્કો ખોટો બનાવવાનાં કારણસર કાંઇ હથિઆર અથવા સામાન પાસે રાખવો.	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ; તથા દંડ	સેશનકોરટ અથવા પ્રસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧ લા વરગનો માજીસ્તરેટ
	રાણીનો શિક્કો બનાવવાનાં કારણસર હોય તો	એજ	એજ	એજ	એજ	૨વરષસુધીબેમાંનાગમેતે પ્રકારની કેદઅથવાદંડ	સેશન કોરટ
૨૩૬	હિંદુસ્તાનમાં રહીને હિંદુસ્તાનની બહાર કાંઇ શિક્કો ખોટો બનાવવામાં મદદગારી કરવી	એજ	એજ	એજ	એજ	બ્રિટિસ મુંડયામદદતશિક્કોખોટોબનાવવામાંમ	એજ

						દદગારી કરવાને માટેજે શિક્ષા કરવામાં આવી હોય તે શિક્ષા	
૨૩૭	ખોટો શિકકો જાણી બુઝીને આ દેશમાં લાવવો અથવા આ દેશમાંથી બહાર લઇ જવો	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	સેશન કોરટ અથવા પરેસીડેન્સી માજીસ્તરટ અથવા ૧લા વરગનો માજીસ્તરેટ
૨૩૮	રાણીનો શિકકો ખોટો બનાવેલો જાણી બુઝીને આ દેશમાં લાવવો અથવા આ દેશમાંથી બાહાર લઇ જવો	એજ	એજ	એજ	એજ	જીવતાસુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	સેશન કોરટ
૨૩૯	કોઇ શિકકો ખોટો છે એમ તે લેતી વખત જાણીને રાખવો, તથા તે બીજાને આપવો વગેરે	એજ	એજ	એજ	એજ	૫ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	સેશનકોરટ અથવા પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લા વરગનો માજીસ્તરેટ
૨૪૦	રાણીના કોઇ સીકા બાબત તેમ કરવું	એજ	એજ	એજ	એજ	૧૦ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	એજ
૨૪૧	કોઇ માણસની પાસે કાંઇ શિકકો પહેલાં આવે તે વખતે તે એમ જાણતો નહી હોય કે આ શિકકો ખોટો છે તે શિકો તે માણસે કોઇને ખરા દાખલ આપવો	એજ	એજ	એજ	એજ	૨ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારના કેદ અથવા જેટલી કિમતનો તે ખોટો સિકો હોય તે થી દશગણો દંડ, બંને	પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લા અથવા ૨જા વરગનો માજીસ્તરેટ
૨૪૨	કોઇ શિકકો કોઇ શખ્સની પાસે આવતી વખતે તેણે એમ જાણ્યું હોય કે આ શિકો ખોટો છે તે શખ્શને તે ખોટો શિકકો પાસે રાખવો.	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસ સુધીના એમાંના ગમે તે પ્રકારનો કેદ તથા દંડ	સેશન કોરટ પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લા વરગનો માજીસ્તરેટ
૨૪૩	રાણીનો કોઇ શિકો કોઇ શખ્સની પાસે આવતી વખતે તેણે એમ જાણ્યું હોય કે	એજ	એજ	એજ	એજ	૭ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારના કેદ તથા	એજ

	આ શિક્કો ખોટો છે તે શખ્સને તે ખોટો શિક્કો પાસે રાખવો.					દંડ	
૨૩૪	ટંકશાળમાં નોકર રહેલાં માણસે કાયદામાં ઠરાવેલા વજન અથવા મેળવણીથી જુદાં વજન અથવા મેળવણીનો શિક્કો બનાવવો	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	સેશન કોરટ
૨૪૫	શિક્કા પાડવાનું કોઈ હથિયાર કોઈ ટંકશાળમાંથી કાયદા વિરૂદ્ધ લઈ જવું.	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૨૪૬	દગલબાજીથી કોઈ શિક્કાનું વજન ઓછું કરવું અથવા તેની મેળવણીમાં ફેરફાર કરવો	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરષસુધીનીએમાંનાગમેતેપ્રકારનકેદતથાદંડ	સેશનકોરટ અથવા પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા૧લા વરગનેમાજીસ્તરેટ
૨૪૭	દગલબાજીથી રાણીના શિક્કાનું વજન ઓછું કરવું અથવા તેની મેળવણી બદલવી.	એજ	એજ	એજ	એજ	૭વરસસુધીએમાંના ગમે તેપ્રકારની કેદતથાદંડ	એજ
૨૪૮	કોઈ શિક્કો બીજા શિક્કાને ઠેકાણે ચાલે એવા ઇરાદાથી તે શિક્કાનું રૂપ બદલવું	એજ	એજ	એજ	એજ	૩વરસસુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	એજ
૨૪૯	રાણીનો કોઈ શિક્કો બીજા શિક્કાને ઠેકાણે ચાલે એવા ઇરાદાથી તે શિક્કાનું બદલવું	એજ	એજ	એજ	એજ	૭વરસસુધીએમાંના ગમે તેપ્રકારની કેદતથાદંડ	એજ
૨૫૦	આ શિક્કામાં ફેરફાર થએલો છે એવું જાણીને જે શિક્કો પાસે રાખ્યો હોય તે બીજાને આપવો.	એજ	એજ	એજ	એજ	૫વરસસુધીએમાંનાગમે તેપ્રકારના કેદતથાદંડ	એજ
૨૫૧	આ શિક્કામાં ફેરફાર થએલો છે એમ જાણીને રાણીનો જે શિક્કો પાસે રાખ્યો હોય તે શિક્કો આપવો	એજ	એજ	એજ	એજ	૧૦વરષસુધીએમાંનાગમે તે પ્રકારનાકેદતથાદંડ	એજ
૨૫૨	કોઈ શખ્સની પાસે કાંઈ ફેરફાર થએલો શિક્કો આવતી વખતે તેમાં ફેરફાર થએલો છે એમ તેણે જાણ્યા છતાં તે પાસે રાખવો	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	એજ
૨૫૩	કોઈ શખ્શની પાસે કાંઈ ફેરફાર થયલો રાણીનો શિક્કો આવતી વખતે તેમાં ફેરફાર થએલો છે એમ તેણે જાણ્યા છતાં તે પાસે રાખવો	એજ	એજ	એજ	એજ	૫ વરષસુધીએમાંનાગમે તે પ્રકારનોકેદતથાદંડ	એજ

૨૫૪	જે શિકો કોઇ માણસની પાસે પહેલાં આવતી વખતે તેમાં ફેરફાર થયલો છે એમ તેણે જાણ્યું નહી હોય તે શિકો તેણે બીજાને ખરા શિકા દાખલ આપવો.	એજ	એજ	એજ	એજ	૨ વરષ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા જેટલી કિમતનો તે શિકો હોય તેથી દસ ગણો દંડ	પ્રસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧લા અથવા ૨ જા વરગના માજીસ્તરેટ
૨૫૫	સરકારી સ્ટાંપ ખોટા બનાવવા.	એજ	એજ	જામીન બાંધી શકાય	એજ	જીવતાસુધીની સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	સેશન કોરટ
૨૫૬	કોઇ સરકારી સ્ટાંપ ખોટા બનાવવાના કારણસર કાંઇ હથિયાર અથવા સામાન પાસે રાખવો.	એજ	એજ	એજ	એજ	૭ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ.	એજ
૨૫૭	કોઇ સરકારી સ્ટાંપ ખોટા બનાવવાના કારણસર હથિયાર બનાવવું, ખરિદવું, અથવા વેચવું.	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૨૫૮	સરકારી સ્ટાંપ ખોટા બનાવેલા વેચવો.	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૨૫૯	સરકારી સ્ટાંપ ખોટા બનાવેલા પાસે રાખવો	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	સેશનકોરટ અથવા પ્રેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લા વરગનો માજીસ્તરેટ.
૨૬૦	કોઇ સરકારી સ્ટાંપ ખોટા બનાવેલા છે એમ જાણ્યા છતાં તે ખરા દાખલ વાપરવો.	એજ	એજ	એજ	એજ	૭ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	એજ
૨૬૧	સરકારને ગેરવાજબી હાનિ કરવાના ઇરાદાથી જે પર સરકારી સ્ટાંપ હોય એવા કોઇ પદાર્થ ઉપરથી કાંઇ લખાણ ચેરી નાખવું અથવા કોઇ લેખને માટે કાંઇ સ્ટાંપ વાપરયો હોય તે શ્ટાંપ તે લેખ ઉપરથી કાઢી નાખવો.	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	એજ
૨૬૨	કોઇ સરકારી સ્ટાંપ આગળ વાપરેલા છે એ	એજ	એજ	એજ	એજ	૨ વરસ સુધી બેમાંના	પ્રેસીડેન્સી માજી

	...જાણ્યા છતાં તે પાછો વાપરવો					ગમે તે પ્રકારની કેદ, તથા દંડ અથવા બંને	૨૬૨ અથવા ૧ લા વરગનો માજીસ્ત્રેટ
૨૬૩	સ્ટાંપ વાપરેલો છે એવી રીતની કાંઈ નિશાની છોલી નાખવી	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ અથવા બંને	સેશન કોરટ અથવા પ્રેસિડેન્સી માજીસ્ત્રેટ અથવા ૧ લા વરગનો માજીસ્ત્રેટ.

બાબ ૧૩ મો—કાટલાં તથા માપ સંબંધી ગુન્હા.

૨૬૪	તોળવાનું ખોટું યત્ર દગલબાજીથી વાપરવું	વગર વારંટે પકડાય નહી	સમન	જામીન લેવાય	માંડીવાળી નહીં શકાય	૧ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ અથવા બંને	પ્રેસિડેન્સી માજીસ્ત્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગના માજીસ્ત્રેટ
૨૬૫	ખોટું કાટલું અથવા માપ દગલબાજીથી વાપરવું	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૨૬૬	ખોટાં કાટલાં અથવા માપ દગલબાજીથી વાપરવાને પાસે રાખવા	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૨૬૭	ખોટાં કાટલાં અથવા માપ દગલબાજીથી વાપરવા બનાવવા, અથવા વેચવાં	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ

બાબ ૧૪ મો—લોકના તંદુરસ્તી, સલામતી, અનુકૂળતા, લાજ, તથા નીતિ સંબંધી ગુન્હા.

૨૬૯	જીંદગીને જોખમ પોંચે એવા રોગનો ચેપ પસરે એવું ગફલતીનું કામ	વગર વારંટે પકડી શકે	સમન	જામીન લેવાય	માંડીવાળી નહીં શકાય	૬ મહીના સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ, અથવા બંને	પ્રેસિડેન્સી માજીસ્ત્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માજીસ્ત્રેટ
૨૭૦	જીંદગીને જોખમ પોંચે એવા રોગનો ચેપ પસરે એવું દ્વેષબુદ્ધીનું કામ	એજ	એજ	એજ	એજ	૨ વર્ષ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, તથા દંડ, અથવા બંને	એજ

૧	રોગના સબબથી દૂર રહેવા સંબંધીની કાંઈ કાનુન નહી માનવી	વગર વારંટે પકડાય નહી	એજ	એજ	એજ	૬ મહીના સુધીની બેમાંથી ગમે તે પ્રકારનીકેદ અથવા દંડ, અથવા બંને	એજ
૨૭૨	વેચવાને સારૂ રાખેલી માણસને ખાવાની અથવા પીવાની વસ્તુમાં કાંઈ ભેળ કરવી	એજ	એજ	એજ	એજ	૬ મહીના સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૧૦૦૦ રૂપિયાનો દંડ અથવા બંને	એજ
૨૭૩	માણસને ખાવાની અથવા પીવાની કાંઈ કાંઈ વસ્તુ અવગુણ કારક છે એમ જાણીને વેચવી	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૨૭૪	કાંઈ વેચવાનાં વસાણામાં અથવા ઓસડમાં ભેળ કરવી એવી રીતે કે તેથી તેના ગુણ ઓછા થાય અથવા તેની અસર બદલાય, અથવા તે અવગુણ કારક થાય	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૨૭૫	ભેળાં થએલાં વસાણાં અથવા ઓસડ વેચવાં અથવા કોઈ દવાખાનામાં ભેળ થએલુ વસાણુ કે ઓસડ જાણીબુજીને આપવુ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૨૭૬	જાણીબુજીને કાંઈ વસાણાને અથવા ઓસડને તે જુદુ વસાણુ અથવા તઈઆર કરેલુ ઓસડ એવી રીતે વેચવું અથવા દવાખાનામાંથી આપવું	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૨૭૭	સારવજનિક ઝરા અથવા જળાશયનુ પાણી મેલુ કરવુ	વગર વારંટે પકડાય છે	એજ	એજ	એજ	૩ મહીના સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૧૦૦૦ રૂપિયાનો દંડ અથવા બંને	કોઈપણ માજીસ્ટ્રેટ
૨૭૮	હવાને તન દુરસ્તીમાં બીગાડ કરે એવી કરવી	વગર વારંટે પકડાય નહી	એજ	એજ	એજ	૫૦૦ રૂપીયાનો દંડ	એજ
૨૭૯	ધોરીયામ રસ્તાપર બેફીકરાઈથી હાંકવું અ	વગર વારંટે	એજ	એજ	એજ	૬ મહીના સુધીની બેમા	એજ

	એવા રશાથી કરવી, એવી રીતે કે તેથી માણસની જીંદગી જોખમમાં રહે, વગેરે.	પકડી શકે				ના ગમતે પ્રકારની કેદ; અથવા ૧૦૦૦ રૂપિયાનો દંડ અથવા બન્ને.	
૨૮૦	જે રીકરાથી વહાણ ચલાવવું એવી રીતે કે તેથી માણસની જીંદગી જોખમમાં રહે. વગેરે.	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	પ્રેસીડન્સી માજીસ્ત્રેટ અથવા ૧લા અથવા ૨જા વર્ગને માજીસ્ત્રેટ
૨૮૧	ખોટુ અજવાળું, નીશાણી અથવા બોયું દેખાડવું	એજ	વારંટ	એજ	એજ	૭ વર્ષ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.	સેસન કોર્ટ
૨૮૨	પ્રજોગાર ભરેલાં અથવા કેહવાન વાળાં વહાણમાં ભાડું કરીને કોઈ શખ્સને જળ મારગે લઇ જવો જેથી તેની જીંદગી જોખમમાં રહે	એજ	સમન	એજ	એજ	૬ મહિના સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૧૦૦૦ રૂપીઆનો દંડ, અથવા બન્ને.	પ્રેસિડેન્સી માજીસ્ત્રેટ અથવા ૧લા અથવા ૨જા વર્ગનો માજીસ્ત્રેટ
૨૮૩	જાહેર રસ્તામાં અથવા વાહણના રસ્તામાં ભય અથવા અડચણ અથવા નુકશાન કરવું	એજ	એજ	એજ	એજ	૨૦૦ રૂપીઆનો દંડ.	એજ
૨૮૪	કાંઈ ઝેરી પદારથ સંબંધી એવું કામ કરવું કે જેથી માણસની જીંદગી વગેરે જોખમમાં રહે	વગર વારંટે પકડાય છે	એજ	એજ	એજ	૬ મહીના સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૧૦૦૦ રૂપિયાનો દંડ અથવા બને.	એજ
૨૮૫	અગની અથવા સીઘ્ર સળગે એવા પદારથ સંબંધી એવું કામ કરવું કે તેથી માણસોની જીંદગી વગેરે જોખમમાં રહે	વગર વારંટે પકડાય છે	એજ	એજ	એજ	એજ	કોઈપણ માજીસ્ત્રેટ
૨૮૬	અવાજ સાથે ફુટે એવા કાંઈ પદારથ સંબંધી એવું કામ કરવું	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૨૮૭	કાંઈ સાંચા સંબંધી એવું કામ કરવું	વગર વારંટે પકડાય નહી	એજ	એજ	એજ	એજ	પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ત્રેટ અથવા ૧લા અથવા ૨જા વર્ગનો માજીસ્ત્રેટ
૨૮૮	જે ઇમારતને તોડી પાડવા અથવા મરામત	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ

	કરવાને જે સખ્સનો હક હોય તે સખ્સ અગર તે ઇમારત તુટી પડીને માણસની જિંદગીને જે નુકસાન થવાનો સંભવ હોય તે નથી થવા દેવાનો બંદોબસ્ત કરવામાં કસુર કરે તો.						
૨૮૯	કોઈ સખ્સના કબજામાં કાંઈ જનાવર હોય તે જાનવરથી માણસની જીંદગીને કાંઈ નુકશાન થાય નહી અથવા તેથી કોઈને મહા ઇજા થાય નહી એવો બંદોબસ્ત રાખવામાં તે સખ્સ કસુર કરે તો.	વગરવાર ટ પકડીશકે	એજ	એજ	એજ	એજ	કોઈપણ માજીસ્ટ્રેટ.
૨૯૦	કાંઈ લોકાપકારક કર્મ કરવું.	વગરવારંટ પકડાય નહી.	એજ	એજ	એજ	૨૦૦ રૂપીયાનો દંડ	એજ
૨૯૧	બંધ કરવાની તાકીદ થયા પછી અપકારક કૃત્ય જારી રાખવું.	વગરવારંટ પકડીશકે	એજ	એજ	એજ	૬ મહિના સુધીની આસાન કેદ, અથવા દંડ, અથવા બંને	પ્રસીડેન્સી મજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧લા થવા ૨જા વરગના માજીસ્ટ્રેટ.
૨૯૨	બીભત્સ પુસ્તકો વગેરેનું વેચાણ, વગેરે	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ મહીના સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ, અથવા બંને.	એજ
૨૯૩	વેચાણ અથવા દેખાડવા સારૂ બીભત્સ પુસ્તક વીગેરે કબજામાં રાખવું.	એજ	વારંટ	એજ	એજ	એજ	એજ
૨૯૪	બીભત્સ ગીતો.	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૨૯૪ અ	લોટરીની આફીસ રાખવી.	વગરવારંટ પકડાય નહી.	સમન	એજ	એજ	૬ મહીના સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ,	કોઈપણ માજીસ્ટ્રેટ
	લોટરી બાબતના ઠરાવ પ્રસિદ્ધ કરવા.	એજ	એજ	એજ	એજ	૧૦૦૦ રૂપિયાનો દંડ,	એજ

ભાગ ૧૫ મો—ધર્મ સંબંધી ગુન્હા.

૨૯૫	કોઇ પણ જાતીના લોકોના ધરમને અપમાન કરવાના ઇરાદાથી કોઇ પુજાનાં ઠેકાણાંનો અથવા પવિત્ર વસ્તુનો નાશ કરવો, અથવા તેને નુકશાન કરવું અથવા તેને ભરષ્ટ કરવી.	વગરવારંટે પરકડીશકે	સમન્સ	જામીન લઇ શકાય	માંડીવાળી નહીસકાય	૨ વર્ષસુધીનીબેમાનાગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ, અથવા બંને	પ્રસીડેન્સી માજીસ્ત્રેટ અથવા ૧લા અથવા ૨જાવરગના માજીસ્ત્રેટ.
૨૯૬	કોઇ ધરમ સબંધી મંડળી પુજાનાં કામમાં છતા તેને અટચણ કરવી.	એજ	એજ	એજ	એજ	૧ વરષ સુધીનીબેમાનાગમે તે પ્રકારનીકેદ, અથવા દંડ અથવા બંને	એજ
૨૯૭	પુજાની જગા અથવા કબરસ્તાનમાં વગર રજાએ જવું, અથવા કોઇ સખસના મનનેદુખ કરવા અથવા તેના ધરમને અપમાન કરવાના ઇરાદાથી પરેત સંસ્કાર થતો હોય ત્યા ગડબડ કરવી અથવા કોઇ પરતનુ અપમાન કરેવું.	એજ	એજ	એજ	એજ		એજ
૨૯૮	ધરમ સબંધી કોઇ પણ શખસનું દીલ દુખાવવાના પાકા ઇરાદાથી તે સાંભળે તેમ કોઇ શબ્દ બોલવો અથવા સ્વનીકરવો અથવા તેદેખે તેમ કાંઇ ચાળા કરવા અથવા કાંઇ વસ્તુમુકવી.	વગરવારંટે પકડાય નહી	એજ	એજ	માંડીવાળી શકાય.	એજ	એજ

ભાગ ૧૬ મો—માણસના શરીર સબંધી ગુન્હા

જીંદગી સબંધી ગુન્હા.

૩૦૨	ખુન	વગરવારંટે પકડી શકે	વારંટ	જામીન નહીલઇશકાય	માંડીવાળી નહીશકાય	મોત જીવતાં સુધી સમુદ્ર પાર તથા દંડ	સેશન કોરટ
૩૦૩	જન્મ ટીપના ગુનેગારે કરેલુ ખુન	એજ	એજ	એજ	એજ	મોત	એજ
૩૦૪	ખુનથી ઉતરતા દરજાનાં શિક્ષણીય મનુશવધ અગર જે કામથી મોત થયુ હોય તે મોત આણવાના ઇરાદાથી કરયુ હોય. તો.	એજ	એજ	એજ	એજ	જીવતાંસુધીની સમુદ્ર પાર અથવા ૧૦ વરસ સુધીનીબેમાના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	એજ

	અગર તે કામ મોત આણવાના ઇરાદાથી નહી પણ તેથી મોત થવાનો સંભવ છે એમ જાણીને કર્યુ હોયતો,	એજ	એજ	એજ	એજ	૧૦ વરસ સુધી બેમાના ગમે તે પ્રકારનો કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	એજ
૩૦૪ અ	ગફલતી મોત આણવું.	એજ	એજ	જામીન લઇ શકાય	એજ	૨ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	સેસન કોરટ પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ત્રેટ અથવા ૧લા વરગને માજીસ્ત્રેટ
૩૦૫	કોઇ બાળક અથવા દિવાના અથવા ચળેલ અથવા જનમથીજ ગાંડા અથવા કેફવાળા શખ્સને આત્મઘાત કરવાંમાં મદદગારી કરવી	એજ	એજ	જામીન નહી લઇ શકાય.	એજ	મોત અથવા જીવતા સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી કેદ તથા દંડ	સેસન કોરટ
૩૦૬	આત્મઘાત કરવામાં મદદગારી	એજ	એજ	એજ	એજ	૧૦ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તેપ્રકારની કેદતથાદંડ	એજ
૩૦૭	ખુનની કોશીસ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
	અગર તેકામથી કોઇ શખ્સને વ્યથા થાયતો	એજ	એજ	એજ	એજ	જીવતા સુધી સમુદ્રપાર અથવા ઉપર મુજબ.	એજ
	જનમ ટીપતા કેદીએ ખુનની કોશીશ કરવી અગર તેથી વ્યથા થાયતો	એજ	એજ	એજ	એજ	મોત અથવા ઉપર મુજબ	એજ
૩૦૮	શિક્ષણીય મનુશ વધ કરવાની કોશિસ	એજ	એજ	જામીન લઇ શકાય	એજ	૩ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	એજ
	અગર તે કામથી કોઇ શખ્સને વ્યથા થાયતો	એજ	એજ	એજ	એજ	૭ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ અથવાબંને	એજ
૩૦૯	આત્મઘાત કરવાની કોશીશ	એજ	એજ	એજ	એજ	૧ વરસ સુધીની આસાન કેદ અથવાદંડઅથવ.બંને	પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લા અથવા રજા વરગનોમાજીસ્તરેટ
૬	ઠગ હોવું	એજ	એજ	જામીન નહી લઇ શકાય.	એજ	જીવતા સુધી સમુદ્ર પાર તથા દંડ	સેશન કોરટ

ગર્ભપાત કરવા બાબત, નહી જન્મેલાં બચ્યાંઓને નુકસાન બાબત, બચ્યાંઓને ખુલ્લા મુકવા બાબત, તથા જન્મ છુપાવવા બાબત.

૩૧૨	ગર્ભપાત કરવો.	વગરવારંટે પકડાય નહી	વારંટ	જામીન લઇશકાય	માડીવાળી નહીશકાય	૭ વરશ સુધી એમાના ગમે તે પ્રકારનીકેદ, અથવાદંડ અથવા બંને	સેસન કોરટ
	અગર તે સ્ત્રી ચાલીત ગર્ભા થઇ હોયતો	એજ	એજ	એજ	એજ	૫ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, તથા દંડ	એજ
૩૧૩	સ્ત્રી રજીમંદી વગર ગર્ભપાત કરવો	એજ	એજ	જામીન નહી લઇસકાય	એજ	જીવતા સુધી સમુદ્રપાર અથવા દસ વરસ સુધીએમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	એજ
૩૧૪	ગર્ભપાત કરવાના ઇરાદાથી કરેલાં પાંઇ કામથી થએલુ મોત	એજ	એજ	એજ	એજ	૧૦ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	એજ
	તે સ્ત્રીની રજામંદી વગરતેકામ કરયુ હોયતો	જ	એજ	એજ	એજ	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર, અથવા ઉપર મુજબ.	એજ
૩૧૫	કોઇ એચુ જીવતુ જન્મતાં અટકાવવાંના અથવા જનમાપછી તે મરી જાય એવું કરવાના ઇરાદાથી કરેલુ કામ.	એજ	એજ	એજ	એજ	૧૦ વરસ સુધી એમાંનાગમે તે પ્રકારની કેદ, તથા દંડ અથવા બંને	એજ
૩૧૬	જે કામ રિક્ષણીય મનુશ વધ ગણાતુ હોય એવા કામથી કોઇ નહી જનમેલા જીવતા બચ્યાનુ મોત આણવું	એજ	એજ	એજ	એજ	૧૦ વરસ સુધી એમાંનાગમે તે પ્રકારની કેદ. તથ દંડ.	એજ
૩૧૭	કાઇ બાર વરસથી ઓછી ઉમરના બચ્યાંને તેના મા બાપે અથવા જે સખસના હવાલામાં તે બચુ હોય તે સખસે તેને તજી દેવાનાઇરાદાથી ખુલુ મુકવું	વગરવારંટેપકડી શકે	એજ	જામીન લઇશકાય	એજ	૭ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ અથવા બંને	એજ
૩૧૮	મુડદુછાની રીતે વગેકરીદઇનેજનમછુપાવવો	એજ	એજ	એજ	એજ	૨ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	સેશનકોરટ પ્રેસિડેન્સી માજીસતરેટ ચ. ૧લા. રજાવરગના માજીસ્ત

વ્યથા સંબંધી

૩૨૩	બુદ્ધિપૂર્વક વ્યથા કરવી.	વગર વારંટ પકડાય નહી	સમન	જામીનલઇશકાય	માંડીવાળીશકાય.	૧ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૧૦૦૦ રૂપિયાનો દંડ, અથવા બન્ને	કોઇ પણ માજીસ્તરેટ
૩૨૪	ભયંકર શસ્ત્ર અથવા સાધન વડે બુદ્ધિ પૂર્વક વ્યથા કરવી.	વગરવારંટ પકડી શકે	એજ	એજ	જો કોરટ માંડીવાળવાનું કામ ચાલતું હોય તે કોરટ પર વાનગી આપે તો માંડીવાળીશકાય	૩ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ, અથવા બન્ને.	સેસન કોરટ અથવા પ્રેસિડેન્સી માજીસ્ત્રેટ અથવા ૧લા અથવા ૨જા વરગનો માજીસ્તરેટ
૩૨૫	બુદ્ધિપૂર્વક મહાવ્યથા કરવી.	એજ	એજ	એજ	માંડીવાળી નહીં શકાય	૭ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ	એજ
૩૨૬	ભયંકર શસ્ત્ર અથવા સાધનવડે બુદ્ધિપૂર્વક મહાવ્યથા કરવી.	એજ	એજ	જામીન નહી લઇશકાય	એજ	જીવતા સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ	સેસન કોરટ અથવા પ્રેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લા વરગનો માજીસ્ત્રેટ
૩૨૭	જબરાઇથી કાંઇ મીલકત અથવા કીમતી દસ્તાવેજ કહાડાવવા સારૂ અથવા કાંઇ ગુનો કરવા સહેલ થાય એવું કાયદા વિરૂદ્ધ કામ કરાવવા સારૂ બુદ્ધિપૂર્વક વ્યથા કરવી.	એજ	એજ	એજ	વારંટ	૧૦ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ	સેસન કોરટ.
૩૨૮	વ્યથા કરવાના ઇરાદાથી બેહોશ કરે એહવી કાંઇ વસ્તુ ખવડાવવી.	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૩૨૯	જબરાઇથી કાંઇ મિલકત અથવા કિમતી દસ્તાવેજ કહાડવવા અથવા કાંઇ ગુનોહ કરવો સેહેલ થાય એહેવું કાયદા વિરૂધ કામ	એજ	એજ	એજ	એજ	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકાર–	એજ

						ની કેદ તથા દંડ	
૩૩૦	કરાવવા સારૂ બુધિપુર્વ મહાવ્યથા કરવી જબરદસ્તીથી કબુલાત કરાવવા અથવા કાંઈ ખબર મેળવવા કે મિલકત પાછી અપાવવા સારૂ બુધિપુર્વક વ્યથા કરવી વીગેરે	એજ	એજ	જામીન લઈ શકાય	એજ	૭ વરષ સુધીના એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	એજ
૩૩૧	જબરદસ્તીથી કબુલાત કરાવવા અથવા કાંઈ ખબર મેળવવા કે મિલકત પાછી અપાવવા સારૂ બુધિપરવક મહા વ્યથા કરવી	એજ	એજ	જામીનન હીં લઈશકાય	એજ	૧૦ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારના કેદ તથા દંડ	સેસન કોરટ
૩૩૨	કોઈ સરકારી નોકરને ડરાવીને તેનો અમલ કરતો બંધ રાખવાને બુધિપુરવક વ્યથા કરવી	એજ	એજ	જામીન લઈશકાય	એજ	૩ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ અથવા બને	સેસનકોરટઅથવાપ્રસિડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા૧લાઅ.૨જા વરગનોમાજીસ્તરેટ
૩૩૩	કોઈ સરકારી નોકરને ડરાવીને તેનો અમલ કરતો બંધ રાખવાને બુધિપુરવક મહાવ્યથા કરવી.	એજ	એજ	જામીન નહીલઈ શકાય	એજ	૧૦ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ.	સેસન કોરટ
૩૩૪	મારે તથા આકસ્મિક ક્રોધ ઉત્નન થયેથી ક્રોધ ઉત્પત્ન કરનાર શિવાય બીજાને વ્યથ કરવાનોઇરાદો નહી છતાંબુધિપુરવકવ્યથા કરવી	વગર વાર ંટપકડાય નહી	સમન	જામીન લઈ શકાય	માંડીવાળીશકાક. જેકોરટ નીઆગ	૧ મહીના સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૫૦૦ રૂપિયાનો દંડ અથવા બને	કોઈ પણમાજીસ્ટરેટ
૩૩૫	ભારે તથા આકસ્મિક ક્રોધ ઉત્પન્ન થયેથી ક્રોધ ઉત્પન્ન કરનાર સિવાય બિજાને વ્યથા કરવાનો ઇરાદો નહી છતાં મહાવ્યથા કરવી	વગરવારંટપકડાશે	એજ	એજ	ળાકરિયાદીનું કામ ચાલુહોય તેકોરટપરવાનગી આપેતો માંડીવાળીશકાય.	૪ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારના કેદ અથવા ૨૦૦૦ રૂપિઆનો દંડ અથવા બને	સેસન કોરટ પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટઅથવા૧લાઅથવા ૨ જા વરગનો માજીસ્ત્રેટ
૩૩૬	જે કામથી માણસની જીંદગી જોખમમાં આવે, અથવા બીજાઓનાં શરીરની સલામાતી જોખમમાં આવે તે કામ કરવું	એજ	એજ	એજ	માડીવાળીનકીશકાય	૩મહીના સુધીનીએમાંનાગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૨૫૦ રૂપિઆ	કોઇ પણમાજીસ્ટરેટ

						ના દંડ અથવા બંને	
૩૩૭	માણસની જીંદગી વગેરે જોખમમાં આવે એવું કામ કરીને વ્યથા કરવી	એજ	એજ	એજ	જે કોરટની આગળ ફરીયાદીનું કામ ચાલું હોય તે કોરટ પરવાનગી આપે તે માંડી વાળી શકાય	૬ મહિના સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૫૦૦ રૂપિયાનો દંડ અથવા બંને	પ્રેસીડેન્શી માજીસ્ત્રેટ અથવા ૧લા અથવા ૨જા વરગનો માજીસ્તરેટ.
૩૩૮	માણસની જીંદગી વીગેરે જોખમમાં આવે એવું કામ કરીને મહાવ્યથા કરવી	એજ	એજ	એજ	એજ	૨ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૧૦૦૦ રૂપિઆનો દંડ અથવા બંને	એજ

ગેરવ્યાજબી અટકાવ તથા ગેરવ્યાજબી કેદ બાબત.

૩૪૧	કોઇને ગેરવાજબી અટકાવ કરવો	વગરવારંટ પકડી શકે	સમન	જામીન લઇ શકાય.	માંડી વાળી શકાય	૧ મહિના સુધીની આશાન કેદ, અથવા રૂ૫૦૦નો દંડ અથવા બંને	કોઇપણ માજીસ્તરેટ
૩૪૨	કોઇને ગેરવાજબી કેદ કરવો	એજ	એજ	એજ	એજ	૧ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૧૦૦૦ રૂપિયાનો દંડ અથવા બંને	પ્રસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લા અથવા ૨જા વરગનો માજીસ્તરેટ
૩૪૩	ત્રણ અથવા વધારે દીવસ ગેરવાજબી કેદ.	એજ	એજ	એજ	માંડીવાળી નહીશકાય	૨ વરસ સુધીની એવાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	એજ
૩૪૪	દશ અથવા વધારે દીવસ ગેરવાજબી કેદ.	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	સેશન કોરટ, પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લા ૨જા વરગના માજીસ્તરેટ

૩૪૫	જે શખ્સને છોડવાનો હુકમ સાદર થયો જાણ્યો હોય તે સખ્સને ગેરવાજબી કેદમાં રાખવો.	વગર વારંટે પકડાય નહી.	એજ	એજ	એજ	૨ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદતથા બીજી કોઇ કલમ મુજબ જે કેદ થતી હોય તે	એજ
૩૪૬	છાની ગેરવાજબી કેદ.	વગરવારંટે પકડી શકે.	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૩૪૭	જબરદસ્તીથી કાંઇ મિલકત કહાડવાનાં અથવા કાંઇ કાયદા વિરૂધ કામ કરાવવાનાં કારણસર ગેરવાજબી કેદ.	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	એજ
૩૪૮	જબરેદસ્તીથી કબુલત કરાવવાના અથવા ખબર કહડાવવનાં અથવા કાંઇ મિલકત પાછી અપાવવાના કારણસરે ગેરવાજબી કેદ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	સેશન કોરટ અથવા પ્રેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા૧લા વરગનો માજીસ્તરેટ
૩૫૨	ભારે ક્રોધ ઉત્પન્ન નહીકરયા છતાં કોઇની ઉપર સાપરાધ બળ વાપરવું અથવા હુમલો કરવો.	વગરવારંટે પકડાય નહી.	એજ	એજ	માંડીવાળીશકાય	૩ મહીના સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા ૫૦૦ રૂપીયાનો દંડ અથવા બંને	કોઇપણ માજીસ્તરેટ
૩૫૩	કોઇ સરકારી નોકરને ડરાવીને તેનો અમલ કરતો બંધ રાખવાને સાપરાધ બળ વાપરવું, અથવા હુમલો ચરવો.	વગરવારંટે પકડીશકે	એજ	એજ	માંડીવાળીનહી શકાય	૨ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લા અથવા ૨ જા વરગનો માજીસ્તરેટ
૩૫૪	કોઇ સ્ત્રીની લાજ લેવાના ઇરાદાથી તેની ઉપર હુમલો અથવા સાપરાધ બળ.	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૩૫૫	ભારે તથા આકસ્મિક ક્રોધ નહી ઉત્પન્ન કરયા છતાં કોઇ સખ્સને બે આબરૂ કરવાના ઇરાદાથી હુમલો અથવા સાપરાધ બળ.	વગરવારંટે પકડાય નહી.	સમન	એજ	માંડીવાળીશકાય	એજ	એજ
૩૫૬	કોઇ સખ્સે કાંઇ વસ્તુ પેહેરી હોય અથવા લઇ જતો હોય તે વસ્તુની ચોરી કરવાની કોશીશ કરવામાં હુમલો અથવા સાપરાધ બળ.	વગરવારંટે પકડી શકે	વારંટ	જામીન નહીલઇશકાય.	માંડીવાળીનહી શકાય	એજ	કોઇપણ માજીસ્તરેટ

૩૫૭	કોઈ સખસને ગેર વાજબી કેદ કરવાની કોશિસમાં હુમલો અથવા સાપરાધ બળ વાપરવું.	એજ	એજ	જામીન લઇ શકાય	એજ	૧ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા ૧૦૦૦ રૂપિયાનો દંડ અથવા બંને	એજ
૩૫૮	કોઈએ ભારે તથા આકસ્મિક ક્રોધ ઉત્પન્ન કરવા પરથી તેની ઉપર હુમલો કરવો અથવા સાપરાધ બળ વાપરવું.	વગરવારંટે પકડાય નહીં	સમન	એજ	માંડી વાળી શકાય	૧ મહીના સુધીની આસાન કેદ, અથવા ૨૦૦ રૂપિયાનો દંડ અથવા બંને	એજ

મનુષ્યહરણ, મનુષ્યનયન, ગુલામી તથા વેઠ બાબત.

૩૬૩	મનુષ્યહરણ.	વગરવારંટે પકડાશે	વારંટ	જામીન ના લઇ શકાય	માંડી વાળી ન શકાય	૭ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	સેસનકોર્ટ પ્રેસીડન્સીમાજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧લાવરગનો માજીસ્ટ્રેટ
૩૬૪	ખુન કરવા માટે મનુષ્ય હરણ અથવા મનુષ્ય નયન.	એજ	એજ	એજ	એજ	જીવતા સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી સખ્ત કેદ, તથા દંડ.	સેસનકોર્ટ
૩૬૫	કોઈ સખસને છાની રીતે ગેર વાજબી કેદ કરવાના ઇરાદાથી તેનું હરણ અથવા નયન કરવું.	એજ	એજ	એજ	એજ	૭ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, તથા દંડ.	એજ
૩૬૬	કોઈસ્ત્રીનાં જુલમથી લગ્ન કરાવવાં અથવા તેની ઉપર જુલમ કરાવવો વગેરે કારણ સારૂ તે સ્ત્રીનું હરણ અથવા નયનકરવું	એજ	એજ	એજ	એજ	૧૦ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, તથા દંડ.	એજ
૩૬૭	કોઈ શખ્સને મહાવ્યથા થાય તેને ગુલામ કરવામાં આવે, વગેરે કારણસર તેનું હરણ અથવા નયન કરવું	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	સેસન કોર્ટ
૩૬૮	હરણ થએલા સખ્સને સંતાડવો અથવા કેદમાં રાખવો	એજ	એજ	એજ	એજ	મનુષ્યહરણ અથવા મનુષ્યનયની શિક્ષા.	એજ
૩૬૯	કોઈ બાળકનાં શરીર પરથી કાંઈ મિલકત ચોરવાના ઇરાદાથી તેબાળકનું હરણ અથવા	એજ	એજ	એજ	એજ	૭ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ,	એજ

	નયન કરવું					થત દંડ	
૩૭૦	કોઈ શખ્શને ગુલામ દાખલ ખરીદવો અથવા આપવો.	વગરવારંટે પકડાય નહી	એજ	જામીન લઇ શકાય	એજ	એજ	એજ
૩૭૧	નિત્ય ગુલામનો વેપાર કરવો.	વગર વારંટે પકડાશકે	એજ	જામીન નહીલઇશકાય	એજ	જીવતા સુધી સમુદ્રપાર અથવા૧૦ વરસ સુધી એમાના ગમતેપ્રકારની કેદ તથા દંડ	એજ
૩૭૨	જાર કરમને માટે કોઇ બાળકને વેચવું અ- અથવા ભાડે આપવું વગેરે.	એજ	એજ	એજ	એજ	૧૦ વરસ સુધીની એમાંના ગમ તે પ્રકારની કેદ, તથા દંડ	સેશન કોરટ અથવા પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટઅથવા ૧લા વરગનોમાજીસ્તરેટ
૩૭૩	જાર કરમને માટે કોઇ બાળકને ખરીદ કરવું અથવા કબજામાં લેવું.	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૩૭૪	કાયદા વિરૂધ્ધ જબરાઇથી મજુરી કરાવવી.	એજ	એજ	જામીન નહી લઇશકાય	માંડીવાળી શકાય	૧ વરસ સુધીની એમાંના ગમ તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	કોઇપણ માજીસ્તરેટ

બળાત્કાર સંભોગ વિશે.

૩૭૬	બળાત્કાર સંભોગ	વગર વારંટે પકડાશકે	વારંટ	જામીન નહીલઇ શકાય	માંડીવાળી નહીશકાય	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસસુધી એમાંના ગમ તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	સેશન કોરટ

સરૂસ્ટિકમ વિરૂધ્ધ ગુન્હા

૩૭૭	સરૂસ્ટિકમ વિરૂધ્ધ ગુન્હા	વગરવારંટે પકડાશકે	વારંટ	જામીન ન લઇ શકાય	માંડીવાળી નહીશકાય	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી એમાંના ગમ તે પ્રકારની કેદ, તથા દંડ.	સેશન કોરટ

બાબ ૧૭ મા—મિલકત વિરૂદ્ધના ગુન્હે બાબત

ચોરી વિશે

૩૭૯	ચોરી	વગરવારંટે પકડી શકે	વારંટ	જામીન ના લઈ શકાય.	માંડી વાળી નહી શકાય	૩ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ અથવા બંને	કોઈપણ માજીસ્તરેટ
૩૮૦	કોઈ ઇમારત તંબુ અથવાં વાહાણમાં ચોરી	એજ	એજ	એજ	એજ	૭ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	એજ
૩૮૧	શેઠના કબજા માંહેલી મીલકતની મેહેતા અથવા ચાકરે ચોરી કરવી.	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	સેસન કોરટ પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માજીસ્તરેટ
૩૮૨	ચોરી કરવા સારૂ અથવા ચોરી કરયા પછી નાશી જવા સારૂ અથવા ચોરીથી મળેલી મિલકત પાસે રાખવા સારૂ, મોત, વ્યથા અથવા અટકાવ કરવાની અથવા મોત, વ્યથા, કે અટકાવનો ભય ઉત્પન્ન કરવાની તઇયારી કરીને પછી ચોરી કરવી	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ

જબરાઇથી કહાડાવવા બાબત

૩૮૪	જબરાઇથી કહડાવવું.	વગરવારંટે પકડાય નહી.	વારંટ	જામીન લઇશકાય	માંડી વાળી નહીશકાય	૩ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ અથવા બંને	સેશન કોરટ પ્રેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માજીસ્તરેટ
૩૮૫	જબરાઇથી કહડાવવાનો ગુન્હો કરવા સારૂ કોઇ શખ્સને નુકશાનનો ભય ઉત્પન્ન કરવો. અથવા તેમ કરવાની કોશિશ કરવી.	એજ	એજ	એજ	એજ	૨ વરશ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ અથવા બંને	એજ

૩૮૬	મોત અથવા મહાવ્યથાનો ભય કોઇશખ્સને પમાડીને જબરાઇથી કહડાવવાનો ગુનો કરવો	એજ	એજ	જામીન ન લઇશ કાય	એજ	૧૦ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	સેસન કોરટ.
૩૮૭	જબરાઇથી કહડાવવાનો ગુનો કરવા સારૂ કોઇ શખ્સને મોત અથવાં મહાવ્યથાનોભય ઉત્પન્ન કરવો અથવા તેમ કરવાની કોશિશ કરવી.	એજ	એજ	એજ	એજ	૭ વરસ સુધીનીબેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, તથા દંડ	એજ
૩૮૮	મોત અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસની કેદની શિક્ષા થઇ શકે એવા ગુનાનું તોહમત મુકવાનો ડર દેખાડીને જબરાઇથી કહડાવવાનો ગુનો કરવો.	એજ	એજ	એજ	એજ	૧૦ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.	એજ
	અગર સરૂસ્ટિક્રમ વિરૂધ્ધ ગુનાનો ડર દેખાડયો હોય, તો	એજ	એજ	એજ	એજ	જીવતાં સુધીનીસમુદ્ર પાર	એજ
૩૮૯	જબરાઇથી કહડાવવાનો ગુનો કરવા સારૂ મોત અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસની કેદની શિક્ષા થઇ શકે એવાગુનાનું તોહમત મુકવાનો કોઇ શખ્સને ડર દેખાડવો.	એજ	એજ	એજ	એજ	૧૦ વરશસુધી બેમાંનાગમે તે પ્રકારની કેદ ત	એજ
	અગર તે સરૂસ્ટિ વિરૂધ્ધ ગુનો હોય, તો.	એજ	એજ	એજ	એજ	જીવતા સુધી સમુદ્ર પાર	એજ

અપહરણ તથા ડાકાઇટી બાબત.

૩૯૨	અપહરણ	વગરવારંટે પકડી શકે	વારંટ	જામીન ન લઇશ કાય	માંડી વાળી નહીશ કાય	૧૦ વરસ સુધીની સખ્ત કેદ તથા દંડ	સેશન કોરટ પ્રસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લાવરગનો માજીસ્તરેટ.
	અગર સુરજ આથમ્યા પછી તથા સુરજ ઉગ્યા પહેલાં કોઇ ધોરી રસ્તા ઉપર કરયું હોય તો	એજ	એજ	એજ	એજ	૧૪ વરસ સુધીની સખ્ત કેદ તથા દંડ	એજ
૩૯૩	અપહરણ કરવાની કોશિશ.	એજ	એજ	એજ	એજ	૭ વરસ સુધીની સખ્ત થા દંડ કેદ તથા દંડ.	એજ
૩૯૪	અપહરણ કરવામાં અથવા અપહરણની કો	એજ	એજ	એજ	એજ	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર,	એજ

	કોશિસમાં બુધિ પૂર્વક વ્યથા કરવી અથવા અપહરણ કરવામાં સામિલ રહેવું.					અથવા ૧૦ વરસ સુધી સખત કેદ તથા દંડ	
૩૯૫	ડાકાઇટી	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	સેશન કોરટ
૩૯૬	ડાકાઇટીમાં ખુન,	એજ	એજ	એજ	એજ	મોત અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર, અથવા ૧૦ વરસ સુધી સખત કેદ તથા દંડ.	એજ
૩૯૭	ખુન અથવા મહાવ્યથા કરવાની કોશિશની સાથે અપહરણ અથવા ડાકાઇટી.	એજ	એજ	એજ	એજ	સાત વરસ કરતાં ઓછાં નહી હોય એટલાં વરસ સુધી સખત કેદ,	એજ
૩૯૮	કાંઇ ભયંકર શસ્ત્ર ધારણ કરયું હોય તે વખતે અપહરણ અથવા ડાકાઇટી કરવાની કોશિશ.	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૩૯૯	ડાકાઇટી કરવાની તઇયારી કરવી.	એજ	એજ	એજ	એજ	૧૦ વરસ સુધી સખત કેદ તથા દંડ	એજ
૪૦૦	હમેશ ડાકાઇટી કરવાનાં કારણસર એકઠા મળેલા શખસોની ટોળીમાં હોવું.	એજ	એજ	એજ	એજ	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર, અથવા ૧૦ વરસ સુધી સખત કેદ તથા દંડ.	એજ
૪૦૧	હમેશ ચોરી કરવાનાં કારણસર એકઠા મળેલા શખસોની ભટકતી ટોળામાં હોવું.	એજ	એજ	એજ	એજ	૭ વરસ સુધી સખત કેદ તથા દંડ.	એજ
૪૦૨	ડાકાઇટી કરવાનાં કારણસર મળેલા પાંચ અથવા વધારે શખસોમાં હોવું	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ

મિલકતના સાપરાધ ખોટા ઉપયોગ વિશે.

૪૦૩	બદદાનતથી જંગમ મિલકતનો ખોટો ઉપયોગ કરવો અથવા તે પોતાને કામે લગાડવી	વગરવારંટે પકડાય નહી.	વારંટ	જામીન લઇ શકાય.	માંડીવાળી ન શકાય.	૨ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ, અથવા બંને	ગમે કોઇપણ માજીસ્તરેટ
૪૦૪	કોઇ શખસ મરી જાય તે વખતે તેહની પાસે જે મિલકત હોય, અને જે તેના વારસના કબજામાં આવી નથી, એમ જાણવા	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ	સેશનકોરટ, પરેસીડંસી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લા અથવા

૧	મા હોય તે મિલકતનો બદદયાનતથી ઓછો ઉપયોગ અગર તે મરનારની નોકરીમાં કોઇ મેહેતો અથવા બીજો સખશ હોય તે ઉપયો ગુન્હો કરે તો,	એજ	એજ	એજ	એજ	૭ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	૨ જા વરગનો માજીસ્ટરેટ એજ
	સાપરાધ વિસ્વાસ ઘાત વિશે						
૪૦૬	સાપરાધ વિશ્વાસઘાત.	વગરવારંટે પકડીશકે	વારંટ	જામીન લઇ શકાય.	માંડી વાળી નહીશકાય.	૩ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, તથા દંડ અથવા બંને	સેસન કોરટ પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગના માજીસ્તરેટ
૪૦૭	ભારવાહક, ડંકકાવાળા વગેરેએ સાપરાધ વિસ્વાસઘાત કરવો.	એજ	એજ	એજ	એજ	૭ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ અથવા બંને	સેશનકોરટ, પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લા વરગના માજીસ્ટરેટ.
૪૦૮	કોઇ મેહેતા અથવા ચાકરે સાપરાધ વિસ્વાસ ઘાત કરવો.	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	સેસન કોરટ પરેશીડેન્શી માજીસ્ટરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨જા વરગના માજીસ્ટરેટ
૪૦૯	કોઇ સરકારી નોકરે અથવા સરાફે વેપારી કે અડાતીયાએ સાપરાધ વિસ્વાસઘાત કરવે વગેરે.	વગરવારંટે પકડાય નહી	એજ	એજ	એજ	જીવતા સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી એમાના ગમેતેપ્રકારની કેદ તથા દંડ	સેશનકોરટ પરેશીડેન્શી માજીસ્ટરેટ અથવા ૧ લા વરગનો માજીસ્ટરેટ.
	ચોરીની મીલકત લેવા બાબત.						
	ચોરીની મીલકત ચોરીની જાણીને બદદયાથી લેવી	વગરવારંટે પકડીશકે	વારંટ	જામીન ની લઇશકાય	માંડીવાળીનહીશકાય	૩ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ અથવા બંને,	સેસનકોરટ પરેશીડેન્શી માજીસ્ટરેટ અથવા ૧લા અથવા

૪૧૨	આં ડાકાઇટી કરતાં મળેલી મીલકત છેએમ જાણીને તે ચોરીની મીલકત બદદયાનતથી લેવી	એજ	એજ	એજ	એજ	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા દસ વરસ સુધી સખ્ત કેદ તથા દંડ.	૨ જા વરગ નો માજીસ્ટરેટ. સેસન કોરટ.
૪૧૩	નિત્ય ચોરીની મીલકતનો ધંધો કરવો	એજ	એજ	એજ	એજ	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરશ સુધી ની બેમાંના ગમે તે પ્રકાની કેદ તથા દંડ	એજ
૪૧૪	ચોરીની મીલકત જાણીને તે સંતાડવામાં અથવા વગે કરવામાં મદદ કરવી	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારનીકેદ અથવા દંડ અથવા બંને	સેશન કોરટ પરેસીડેન્સી માજીસ્ટરેટ અથવા ૧ લાવર્ગ નો માજીસ્ટરેટ

ઠગાઇ વિશે.

૪૧૭	ઠગાઇ	વગરવારંટ પકડાય નહી	વારંટ	જામીન લઇ શકાય	માંડીવાળી શકાય	૧ વરસ સુધાની બેમાના ગમેતે પ્રકારના કેદ, અથવા દંડ અથવા બંને	પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વર્ગનો માજીસ્ટરેટ.
૪૧૮	જેનો લાભ જાળવવાની કાયદાથી કે કાયદેસર કરારથી જે સખ્સની ફરજ હોય તે સખ્સે ઠગાઇ કરવી	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસ સુધીની બેમાના ગમે તે પ્રકરની કેદ, અથવા દંડ અથવા બંને	સેસન કોરટ, પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટરેટ અથવા ૧લા ૨ થવા ૨ જાવરગનોમાજીસ્ટ્રેટ.
૪૧૯	વેશ લઇને ઠગાઇ કરવી	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૪૨૦	ઠગાઇ કરીને બદદયાનતથી કાંઇ મીલકત આપાવવી અથવા કાંઇ કીમતી દસ્તાવેજ ફેરવવો અથવા નાશ કરવો	એજ	એજ	એજ	એજ	૭ વરસ સુધીની બેમાના ગમેતે પ્રકારની કેદ તથ દંડ	સેસન કોરટ પ્રેસેન્સી માજીસ્ટરેટ અથવા ૧ લા વરગનો માજીસ્ટરેટ

દગાનાં ખતા તથા મિલકની વ્યવસ્થા બાબત

૪૨૧	માગનારાઓમાં વેહેચણ થતી અટકાવવાને માટે કાંઇ મીલકતનુ રાખવું દગલબાજીથી ખશેડવું અથવા છુપાવવું વગેરે	વગર વારંટે પકડાય નહી	વારંટ	જામીન લઇ શકાય	માંડીવાળી નહી શકાય	૨ વરસ સુધીની ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બને	એથાંના પરેશીડન્શી માજીસ્ટરેટ અથવા ૧લા અથવા બાજાવરગનો માજીસ્ટરેટ
૪૨૨	કોઇનુ કાંઇ લેહેણુ કે માગણુ હોય તે પોતાના માગનારાઓને મળતુ તે માણસે બદદયાનતથી અથવા દગલબાજીથી અટકાવવું	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૪૨૩	કોઇ નામાની કાંઇ થીલકત કરી આપવાનાંને એવા ખતમાંકીમતનો જિકર ખોટો લખ્યો હોય ખતપર બદદયાનતથી કે દગલબાજીથી સહીકરવી	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૪૨૪	પોતાનાકે પારકી કાંઇ મીલકતનુ બદદયાનતથી અથવા દગલબાજીથી ખશેડવું કે છુપાવવું અથવા તેમ કરવામાં મદદ કરવી અથવા ખરૂં લેહેણુ કે દાવો બદદયાનતથી મુકી દેવો	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
	બિગાડ બાબત						
૪૨૬	બિગાડ	વગરવારંટે પકડાયનહી	સમન.	જામીન લઇ શકાય	જેહાનાઅ થવાનુંકશા નથયુતે હોનિઅથવા નુકશાનમત્રકોઇખાનગીમાણસનેથયુહોયતોમાંડીવાળીશકાય	૩ મહીના સુધીની ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવાબને	એમાંના કોઇપણ માજીસ્ટરેટ

૪૨૭	બિગાડ કરીને ૫૦ રૂપીઆની અથવા વધારે નુકસાની કરવી	એજ	વારંટ	એજ	એજ	વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ અથવા બંને	પરેસીડેન્સીમાજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧લા વરગનો માજીસ્તરેટ.
૪૨૮	દશ રૂપીઆની કે તેથી વધારે કીમતના કોઈ જાનવરને મારી નાંખીને અથવા જેહેર દઈને અથવા લંગડું લુંલું કરીને કે નિરૂપયોગી કરીને બીગાડ કરવો.	વગરવારંટે પકડીશકાય	એજ	એજ	માંડીવળી નહીશકાય	એજ	એજ
૪૨૯	કોઈ પણ કીમતના હાથી ઉટ ગોડા વગેરેનેઅ અથવા ૫૦ કે વધારે રૂપીઆની કિમતનાકોઈ જાનવરને મારી નાંખીને અથવા જેહેર દઈને અથવા લંગડું લુંલું કરીને નિરૂપયોગી કરીને બિગાડ કરવો	એજ	એજ	એજ	એજ	૫ વરશ સુધીની એમાંના ગમે તેપ્રકારનીકેદ, અથવા દંડઅથવા બંને	સેશન કોરટ પરેસડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લા અથવા ૨જા વરગનો માજીસ્તરેટ
૪૩૦	ખેતીનાં કામોને પાણીનુ પહોંચવું ઓછું કરીને બિગાડ કરવો	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૪૩૧	મુસાફરી કરવાને અથવા માલ લઈ જવાને જોખમ ભરેલો થાય એમ અથવા અગમ્યા થાય એમ કોઈ સરિયામ રસ્તાને પુલને નદીને અથવા વહાણ ચાલે એવી નેહેરને નુકસાન કરીને બિગાડ કરીવો.	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૪૩૨	નુકસાની થાય એવીરીતે કોઈ સરીયામ ગટરનેરે લાવીને અથવા બંધ કરીને બિગાડ કરવો	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૪૩૩	કોઈ દાંડીનો દીવો અથવા દરીઆઈ નિસાની હોય તેનો નાશ કરીને તેને ખશેડીને અથવા ઓછી ઉપયોગી કરીને અથવા ખોટી રોશની બનાવીને બિગાડ કરવો	એજ	એજ	એજ	એજ	૭ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ. અથવા બંને	સેશન કોરટ
૪૩૪	સરકારી અખત્યારથી ઉભી કરેલી કાંઈ જમીનની નિસાણીનો નાશ કરી તેને ખશેડી વગેરે કરીને બિગાડ કરવો	વગરવારંટે પકડાયનહી	એજ	એજ	એજ	૧ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૨જા વરગનો માજીસ્તરેટ

સને ૧૮૭૪ ના ૧૧મા આંકડની ૪થી કલમ જુઓ.

૪૩૫	૧૦૦ રૂપયાની કેવધારે નુંકશાની અથવાએ તીની ઉત્પનની બાબતમા ૧૦ રૂપીઆની કે વધારે નુકશાની કરવાના ઇરાદાથી અગ્નિવડે અથવા અવાજ સાથે ફુટે એવા કાંઇ પદાર્થવડે બિગાડ કરવો.	વગરવાર ટેપકડીશકે	એજ	એજ	એજ	૭ વરસ સુધીની એમાના ગમે તે પ્રકરની કેદ, અથવા દંડ	સેસન કોરટ.
૪૩૬	કાંઇ ઘર વગેરેનો નાશ કરવાનો ઇરાદાથી અગ્નિ વડે અથવા અવાજ સાથે ફુટે એવા પદાર્થ વડે બિગાડ કરવો.	એજ	એજ	જામીન નહી લઇ શકાય	એજ	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા દસ વરશસુધીનાં એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	એજ
૪૩૭	તુંતકવાળાં વહાણનો અથવા ૨૦ ટનના ભારના વહાણનો નાશ કરવાના ઇરાદાથી અથવા તેવા વહાંણને જોખમ ભરેલું કરવાના ઇરાદાથી બિગાડ કરેવે	એજ	એજ	એજ	એજ	૧૦ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	એજ
૪૩૮	છેલ્લી કલમમાં બયાન કરેલો બિગાડ અગ્નિ વડે અથવાંઅવાજ સાગે ફુટે એવા કાંઇ પદાર્થ વડે કરયો હોય તો.	એજ	એજ	એજ	એજ	જીવતા સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પરકારની કેદ તથા દંડ.	એજ
૪૩૯	ચોરી વગેરે કરવાના ઇરાદાથી વહાંણને કિનારા પર ચડાવી દેવું.	એજ	એજ	એજ	એજ	૧૦ વરસ સુધીની એમાના ગમતે પ્રકારના કેદ, અથવા દંડ	એજ
૪૪૦	ઘાત અથવા વ્યથા કરવાની ઇયારી કરીનેબિગાડ કરવો વગેરે.	એજ	એજ	એજ	એજ	૫ વરસ સુધીનીએમાનાગમતેપરેકારનીકેદતથા દંડ	એજ

સાપરાધ પરવેસ વિશે

૪૪૭	સાપરાધ પ્રવેશ	વગરવારંટે પકડીશકે	સમન.	જામીન નહી લઇશકાય	માંડીવાળીશકાય	૩ મહીના સુધી નો એમાંના ગમે તે પરકારની કેદ અથવા ૫૦૦ રૂપીયાનો દંડ અથવા બંને	કોઇપણ માજીસ્ટરેટ
૪૮	ગ્રહ પ્રવેસ	એજ	વારંટ	એજ	એજ	૧ વરસ શુધીની એમાંના	એજ

						ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ અથવા બંને,	
૪૪૯	મોતની શિક્ષા થઈ શકે કોઈ એવો ગુનોહ કરવાસરૂ ગ્રહ પ્રવેશ કરવો	એજ	એજ	જામીન નહી લઈ શકાય	માંડીવળી નહીશકાય	જીવતા સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી સખ્ત કેદ તથા દંડ	સેસન કોરટ.
૪૫૦	જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષા થઈ શકે એવો કોઈ ગુનો કરવા સારૂ ગ્રહ પરવેશ કરવા	એજ	એજ	એજ	એજ	૧૦ વરશ સુધીની એમાં ના ગમે તેપ્રકારનીકેદ, અથવા દંડ	એજ
૪૫૧	કેદની શિક્ષા થઈ શકે એવો કોઈ ગુનો કરવા સારૂ ગ્રહ પરવેશ કરવો	એજ	એજ	જામીન લઈ શકાય	એજ	૨ વરસસુધીની એમાંનાગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ. અથવા બંને	કોઈપણ માજીસ્ટરેટ
	અગર તે ગુનો ચોરીનો હોયતો	એજ	એજ	જામીન નહીલઈશ કાય	એજ	૭ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તેપ્રકારની કેદ તથા દંડ	સેસન કોરટ, પ્રસીડેન્સી માજીસ્ટરેટ અથવા ૧લા અથવા ૨જા વરગનો માજીસ્ટરેટ
૪૫૨	વ્યથા અથવા હુમલો વગેરે કરવાની તઈયારી કરયા પછી ગ્રહ પરવેશ કરવો	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૪૫૩	ગુપ્ત ગ્રહ પરવેશ કરવો અથવા ઘર ફોડવું	એજ	એજ	એજ	એજ	૨ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, તથા દંડ,	પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લા વરગનો માજીસ્તરેટ
૪૫૪	કેદનિ શીક્ષા થઈ શકતી હોય એવો કોઈ ગુનો કરવા સારૂ ગુપ્ત ગ્રહ પરવેશ કરવો અથવા ઘર ફોડવું	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, તથા દંડ	સેશનકોરટ પરેશીડેન્શીમાજીસ્ટરેટ અથવા ૧લા અથવા ૨જા વરગનો માજીસ્ટરેટ.
	અગર તે ગુનોહ ચોરીનો હોયતો	એજ	એજ	એજ	એજ	૧૦ વરસ સુધીની એમાના ગમેતેપ્રકારનીકેદ,તથાદંડ	એજ

૪૫૫	[illegible]યથા અથવા હુમલો વગેરે કરવાની તઈયારીકરીનેગુપ્ત ગ્રહ પરવેશ કરવો અથવા ઘર ફોડવું	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	સેસનકોરટ પરેશીડેન્શી માજીસ્ટરેટઅથવા ૧લા વરગનો માજીસ્ટરેટ
૪૫૬	રાતે ગુપ્ત ગ્રહ પરવેશ કરવો અથવા ઘર ફોડવુ	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	સેસન કોરટ પરેશીડેન્શી માજીસ્ટરેટઅથવા ૧ લા અથવા રજા વરગનો માજીસ્ટરેટ
૪૫૭	કેદની શિક્ષા થઈ શકતી હોય એવો ગુનો કરવા સારૂ રાને ગુપ્ત ગ્રહ પ્રવેશકરવો અથવા ઘરફોડવું	એજ	એજ	એજ	એજ	૫ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, તથા દંડ,	એજ
	અગર તે ગુનો ચોરી હોયતો.	એજ	એજ	એજ	એજ	૧૪ વરસ સુધીની બેમાના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	એજ
૪૫૮	યથા વગેરે કરવાની તઈઆરી કરીને રાતેગુપ્ત ગ્રહ પરવેશ કરવો અથવા ઘર ફોડવું	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	સેશનકોરટ, પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લા વરગનોમાજીસ્ટરેટ.
૪૫૯	ગુપ્ત ગ્રહ પરવેશ કરવો અથવા ફોડવાનો ગુનો કરતાં કોઇને મહા વ્યથા કરવી	એજ	એજ	એજ	એજ	જીવતા સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, તથા દંડ	સેસન કોરટ
૪૬૦	ઘણા શખસો રાતે ઘર ફોડવા વગેરેમાં શામીલ હોય અને તેઓમાંનો કોઈ એક મોતઅથવા મહાવ્યથા કરેતો	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૪૬૧	કાંઈ બંધ કરેલા નિધાનમાં કાંઈ મીલકત હોય અથવા કાંઈ મીલકત છે એમ ધરાયુ હોય તે નિધાનને બદ દાનતથી ફોડીને અથવાબીજી રીતે ઉઘાડવું.	એજ	એજ	જામાન લઈ શકાય	એજ	૨ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	પરેશીડેન્શીમાજીસ્ટરેટ અથવા ૧લાઅથવા બીજાવરગનો માજીસ્ટરેટ

૪૬૨	તેજ ગુનો જ્યારે નીયાત જેને સોંપ્યુ હોય તે ાણુસ કરે, ત્યારે.	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને.	સેસન કોરટ, પ્રસીન્સી મજીસ્ટરેટ અથવા ૧ લા અથવ ૨ જા વરગનો મજીસ્ટરેટ.

બાબ ૧૮ મો—લેખ સંબંધી તથા વેપારની અથવા મિલકતની નીશાણીઓ સંબંધી ગુન્હા.

૪૬૫	લેખ ખોટો બનાવવો	વગરવારંટે પકડાય નહી	વારંટ	જામીન લઈશકાય	માંડીવાળી નહી શકાય	૨ વરસ સુધીના એમના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	સેસન કોરટ.
૪૬૬	કોઈ પ્રનસાફની કોરટનુ દફતર અથવા જન્મ વગેરે બાબતોનો સરકારી નોકર રાખતો હોય તેવો રજીસ્ટર ખોટો બનાવવો.	એજ	એજ	જામીન નહી લઈશકાય	એજ	૭ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અતથા દંડ	એજ
૪૬૭	કાંઈ કીમતી દસ્તાવેજ અથવા વીલ અથવા કાંઈ કીમતી દસ્તાવેજ ખોટો બનાવવો કે કેઈના નામપર કરી આપવાનો અથવા કાંઈ નાણાં વગેરે લેવાનો અખત્યાર ખોટો બનાવવો	એજ	એજ	એજ	એએ	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	એજ
	તે કીમતી દસ્તાવેજ ઈંડીયા સરકારની પામીસરી નોટ હોયતો	વગરવારંટે પકડીશકે	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૪૬૮	ઠગાઈ કરવાનાં કારણસર ખોટો લેખ બનાવવો	વગરવારંટે પકડાય નહી	એજ	એજ	એજ	૭ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પરકારની કેદ તથા દંડ	એજ
૪૬૯	કોઈ શખ્સની આબરૂને હાનિ કરવાનાં કારણસર અથવા તેટલા માટે વાપરવામાં આવશે એમ જાણીને ખોટો લેખ બનાવવો		એજ	જામીન લઈશકાય	એજ	૩ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પરકારની કેદ તથા દંડ	એજ
૪૭૧	જાણીબુજીને બનાવટનો લેખ ખરા દાખલ વાપરવો.	એજ	એજ	એજ	એજ	લેખખોટોબનાવવનાશિક્ષા	એજ
	તે ખોટા બનાવટનો લેખ ઈંડીઆ સરકારની પ્રામિસરી નોટ હોયતો.	વગરવારંટે પકડીશકે	એજ	જામીન નહી લઈશકાય	એજ	એજ	એજ

૪૭૨	હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૪૬૭ મી કલમ મુજબ શિક્ષા થઇ શકે એવો ખોટો લેખ બનાવવાનો ગુનો કરવાના ઇરાદાથી ખોટી મહોર પતરૂં વગેરે બનાવવું અથવા તેવું જાણી બુજીને કબજામાં રાખવું.	વગર વારંટ પકડાયનહી.	એજ	એજ	એજ	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર, અથવા ૭ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ. તથા દંડ.	એજ
૪૭૩	હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૪૬૭ મી કલમ શિવાય બીજી કોઇ કલમમુજબ શિક્ષાથઇ શકે એવો ખોટો લેખ બનાવવાનો ગુનો કરવાના ઇરાદાથી ખોટી મોહોર પતરૂં વગેરે બનાવવુ અથવા તેવા ઇરાદાથી કબજામાં રાખવું	એજ	એજ	એજ	એજ	૧૦ વરસ સુધી આસાન કેદ, તથા દંડ.	સેસન કોરટ.
૪૭૪	કાંઇ લેખ ખોટો બનાવેલો છે એવું જાણીને તે દાખલ વાપરવાના ઇરાદાથી કબજામાં રાખવો અગર તે દસ્તાવેજ હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાના ૪૬૬મા કલમમાં કહેલા કોઇ પ્રકારમાંનો હોયતો	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
	તે અગર કાંઇ કીમતી દસ્તાવેજ અથવા વીલ હોયતો	એજ	એજ	એજ	એજ	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૭ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, તથા દંડ.	એજ
૪૭૫	હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૪૬૭મી કલમમાં લખેલા પ્રકારના લેખોનુ ખરાપણું દેખાડવા સારૂ વપરાતી હોય એવી કોઇ મુદ્રા અથવા નીશાની ખોટી બનાવવી અથવા ખોટી નિશાણી કરેલો પદારથ કબજામાં રાખવો	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૪૭૬	હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૪૬૭ મો કલમમાં લખેલા પ્રકારથી જુદા પ્રકારના લેખનુ ખરાપણુ દેખાડવા સારૂ વપરાતી હોય એવા કાંઇ મુદ્રા અથવા નિશાણી ખોટી બનાવવી અથવા ખોટી નિશાની કરે	એજ	એજ	એજ	એજ	૭ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, તથા દંડ.	એજ

	... કબજામા રાખવો.						
૪૭૭	કોઈ વિલને દગલબાજીથી છુપાવવું, ચેરી નાંખવું અથવા તેનો નાશ કરવો અથવા તેમ કરવાની કોશિશ કરવી.	એજ	એજ	એજ	એજ	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૭ વરશ સુધીની એમના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	એજ
	વેપારની તથા મિલકતની નીશાણીઓ બાબત						
૪૮૨	કોઈ શખશને છેતરવા અથવા નુકશાનકરવાના ઇરાદાથી કાંઇ ખોટી વેપારની અથવા મિલકતની નિશાની વાપરવી.	વગરવારંટે પકડીશકે	વારંટ	જામીન ન હીલઈશ કાય	માંડી વાળી નહીશ કાય	૧ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	પરેશીડેન્શી માજીસ્ટરેટ અથવા ૧લા અથવા ૨જા વરગનો માજીશ્ટરેટ
૪૮૩	કોઇ બીજો માણસ કાંઇ વેપારની અથવ મિલકતની નીશાણી વાપરતો હોય તેવી નિશાણી હાનિ અથવા નુકશ.ન કરવાના ઇરાદાથી ખોટી બનાવવી.	એજ	એજ	એજ	એજ	૨ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	એજ
૪૮૪	કોઇ સરકારી નોકરજે મીલકતની નીશાણી વાપરતો હોક અથવા કાંઇ મીલકતની બનાવટ જાત વગેરે બતાવવા સારૂં તે જે નીશાની વાપરતો હોય તેવી નીશાણી ખોટી બનાવવી	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ	સેશનકોરટ, પરેસીડેન્સા માજીસ્તરેટ અથવા ૧લા વરગનોમાજીસ્ટરે
૪૮૫	કોઇ છાપપત્ર અથવા કાંઇ સરકારીકે ખાનગી મીલકતની અથવા વેપારની નીશાણી ખોટી બનાવાનું કાંઇ બાજુ હથીયાર દગલબાજીથી બનાવવું અથવા કબજામાં રાખવુ	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસ સુધીની એમાંનાગમે તે પરકારની કેદતથાદંડ	એજ
૪૮૬	ખોટી મીલકતની અથવા વેપારની નીશાણી જે ઉપર હોય એવો માલ જાણી બુજીનેવેચવો	એજ	એજ	એજ	એજ	૧ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પરેકકરની કેદ તથા દંડ	પરેશીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૨જા વરગગનો માજીસ્તરેટ.
૪૮૭	કાંઇ ગાંસડી કે બારદાન મધ્યે માલ હોય તે	એજ	એજ	એજ	એજ	૩ વરસ સુધીની એમાંના	સેસન કોરટ, પરેસી

	ઉપર ખોટી દગલબાજીથી કાંઈ ખોટી નીશાની કરવી એવા ઇરાદાથી કે તે બધે જે માલ નહી હોય તે માલ તેમધે છે એમમાનવામાં આવે વગેરે.					ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ, અથવા બને	ફેન્ચી માજીસ્ટરે અથવા ૧લા અથવા ૨ જા વરગનો માજીસ્ટરેટ
૪૮૮	તેવી કાંઈ ખોટી નીશાણીનો ઉપયોગ કરવો	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૪૮૯	નુકસાન કરવાના ઇરાદાથી કાંઈ માલકતના નસાનો કહાડી નાખવી અથવા તેને નાસ કરવો અથવા તે બાગાડવી	એજ	એજ	એજ	એજ	૧ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ, અથવાબને	પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા૧લા અથવાર જા વરગનો માજીસ્તરેટ

બાબ ૧૯ મા—નોકરી કરવાના કરાર તોડવાના ગુન્હા.

૪૯૦	તરી અથવા ખુસ્કીના રસ્તાની મુસાફરીમાં નોકરી કરવાનો અથવા કોઇ સખસ કે મિલકતને કેથાં લઇ જવાના કરાર કરીને બંધાયા છતાં તે કરાર મુજબ ખુશી પુરવક નહીચાલવું	વગરવારંટે પકડાય નહી	સમન	જામીન લઇ શકાય	માંડીવાળી શકાય	૧ મહિના સુધીની એમાના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૧૦૦ રૂપીયાનો દંડ અથવા બને.	પરેસીડેન્સી માજીસ્ટરેટ અથવા ૧લા અથવા ૨જા વરગનો માજીસ્ટરેટ.
૪૯૧	બાળપણ ગાંડપણ અથવા રોગના સબબથી લાચાર હોય તેવા શખસોની ખીદમત કરવા તથા તેઓની હાજતો પુરી પાડવાનો કરાર કરીને બંધાયા છતાં તે કરાર મુજબ ખુશીપુરવક નહી ચાલવું	એજ	એજ	એજ	એજ.	૩ મહિના સુધી એમાના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા ૨૦૦ રૂપીયાનો દંડ, અથવા બને.	એજ
૪૯૨	મુકરર મુદત સુધી કોઇ દુર જગોપર ચાકરી કરવાનો કરાર કરેલો હોય અને તે જધોપર શેઠને ખરચે ચાકરને લેઇ ગયા હોય તેવા કરારથી બંધાયા છતાં ખુશીપુરવક તે ચાકરી છોડવા અથવા કામ કરવાની ના કહેવી	એજ	એજ	એજ	એજ	૧ મહિના સુધી એમાના ગમે તે પ્રકારના કેદ, અથવા થએલા ખરચથી બમણો દંડ અથવા બંને,	એજ

બાબ ૨૦ મા—લગ્ન સંબંધી ગુન્હા

૪૯૩	જે પુરૂષની સાથે જે સ્ત્રીના કાંયદા મુજબ લગ્ન થયાં નથી તે પુરૂષે તે સ્ત્રીને કાયદામુજબ લગન થવાનો કપટથી વિશ્વાસ બેસા	વગરવારંટે પકડાય નહી.	વારંટ.	જામીન નહીં લઇ શકાય	માંડીવળી નહીશકાય	૧૦ વરસ સુધી બેમાના ગમે તેપ્રકારની કેદ તથા દંડ	સેસન કોરટ.

	ડીને તેની જોડે દંપતી ભાવે રહેવું.						
૪૯૪	વર અથવા વહુની હયાતીમાં ફરીથી લગ્ન કરવું	એજ	એજ	જામીન લઇશકાય	એજ	૭ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ	એજ
૪૯૫	તેજ ગુન્હો પણ જે સખશની સાથે પાછળનું લગ્ન થાય તેનાથી આગળનાં લગ્નની વાત છુપાવીને કરેલ.	એજ	એજ	જામીન ન હીલઈ શકાય	એજ	૧૦ વરસ સુધી એમાંના ગમેતેપ્રકારની કેદ, તથા દંડ	એજ
૪૯૬	કાયદા મુજબ લગન નહી થતાં કોઈ શખસદગલબાજીના ઇરાદાથી થવાદીધેલાલગન વિધી	એજ	એજ	એજ	એજ	૭ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદતથા દંડ	એજ
૪૯૭	છીનાળુ.	એજ	એજ	જામીનલઇ શકાય	માંડી વાળીશકાય	૫ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	પ્રસીડેન્સી માજીસ્ટરેટ અથવા ૧લા વરગનો માજીસ્ટરેટ
૪૯૮	સાપરાધ ઇરાદાથી કોઈ પરણેલીસ્ત્રીનેફોસલાવી લઇ જવી અથવા રોકી રાખવી.	એજ	એજ	એજ	એજ	૨ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકરની કેદ, અથવા દંડ અથવા બંને	પરેશીડેન્શી માજીસ્ટરેટ અથવા ૧લા અથવા૨જાવરગનો માજીસ્ટરેટ
	બાબ ૨૧મો આબરૂ લેવા બાબત.						
૫૦૦	આબરૂ લેવી	વગર વારંટે પકડાય નહી	વારંટ	જામીન લઇશકાય	માંડીવાળી શકાય	૨ વરસ સુધી આસાનકેદ અથવા દંડ અથવા બંને	સેશન કોરટ પરેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લા વરગનો માજીસ્તરેટ.
૫૦૧	કાંઇ બાબત આબરૂ લેવા જેવી છે એવું જાણીને તે છાપવી અથવા કોતરવી	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
૫૦૨	આબરૂ લેવા જેવી બાબતવાળીછાપેલી અથવા કોતરેલી વસ્તુ તે તેવી છે એમ જાણ્યા છતાં વેચવી.	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ	એજ
	બાબ ૨૨મો સાપ્રાધ ધમકી તિરસ્કાર તથા દુખ બાબત						
૫૦૩	ક્ષેહનો ભંગ કરવાના ઇરાદાથી કોઇનો તિરસ્કાર કરવો	વગરવારંટેપકડાય	વારંટ	જામીન લઇશકાય	માંડીવાળી શકાય.	૨ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તેપ્રકારની કેદ અથ	કોઇપણમાજીસ્તરેટ

						વા દંડ અથવા બંને	
૫૦૪	બંડ અથવા લોકની સુલેહની વિરૂધ કાંઈ ગુન્હા કરવાના ઇરાદાથી ખોટી બુમ અથવા વાત ચલાવવી	એજ	એજ	જામીન નહી લઈ શકાય.	માંડીવાળી નહી શકાય.	એજ	પ્રેસીડેન્સીમાજીસ્તરેટ અથવા ૧લા અથવા ૨ જા વરગનો માજીસ્તરેટ
૫૦૬	સાપરાધ ધમકી	એજ	એજ	જામીનલઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય.	એજ	એજ
	જો તે ધમકી મોત અથવા મહાવ્યથા વગેરે કરાવવાની હોય તો.	એજ	એજ	એજ	એજ	૭ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ, અથવા દંડ અથવા બંને.	સેશનકોરટ પ્રેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લા વરગનો માજીસ્તરેટ
૫૦૭	ન નામાં સંદેશાની મારફતે અથવા ધમકી કયાંથી આવે છે તેની ખબર નહી પડે એવી તદબીર કરીને એવી સાપરાધ ધમકી આપવી.	એજ	એજ	એજ	એજ	ઉપલી કલમ મુજબના શિક્ષાનોં ઉપરાંત ૨ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ.	એજ
૫૦૮	માણસી ઉપર ઇશ્વરની અપ્રસંસા થશે એવો ભય ઉત્પન્ન કરીને કોઈ સખ્સ પાસે કાંઈ કામ કરાવવું.	એજ	એજ	એજ	એજ	૧ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ. અથવા દંડ અથવા બંને	પરેસીડેન્સીમાજીસ્તરેટ અથવા૧લા અથવા ૨જાવરગનો માજીસ્તરેટ
૫૦૯	કોઈ સ્ત્રીને લજવવાના ઇરાદાથી બોલેલા શબ્દ અથવા કરેલા ચાળા.	એજ	એજ	એજ	એજ	૧ વરસ સુધીની આસાન કેદ, અથવા દંડ અથવા બને,	પરેસીડેન્સીમાજીસ્તરેટ અથવા ૧લા વરગનો માજીસ્તરેટ
૫૧૦	કોઈ જાહેર જગા વગેરેમાં પીને આવવું, અને કોઈ શખસને દુઃખ દેવું.	એજ	એજ	એજ	એજ	૨૪ કલાક સુધીના આસાન કેદ અથવા ૧૦૩ પીયાનો દંડ, અથવા બંને.	કોઈપણ માજીસ્તરેટ

ભાગ ૨૩ મો ગુન્હા કરવાની કોસીસો બાબત.

૫૧૧	જે ગુનાઓને માટે સમુદ્રપાર કરવાની અથવાં કેદની શિક્ષા ઠરાવી છે તે ગુના કરવાની કોશિશ કરવી. તથા તે કોશિશ કરવામાં તે ગુનો કરવા તરફ કાંઈ કામ કરવું.	તે ગુનાને માટે વગર વારંટ પકડવાનો પોલીસને અખતિયાર હોય તો પકડી શકે, નહી તો નહી.	જે ગુનાને માટે ઘણું કરીને સમન નિકળતા હોય તો સમન અને વારંટ નિકળતુ હોયતો વારંટ	જે ગુનાનો તકશીરવાર વિચાર કરવો હોય તે ગુનાને માટે જામીન લઈ શકાતા હોયતો, લઈશકાય નહીતો નહી	જે ગુનો કરવાની કોશિશ કરી તેગુનો માંડીવાળીશકાતો હોય તોમાંડીવાળીશકાય	તે ગુન્હા માટે ઠરાવેલા પ્રકારની તથા ઘણામાં ઘણી મુદત જે ઠરાવી હોય તેની અડધી મુદત સુધીની કેદ અથવા સમુદ્રપાર, અથવા દંડ, અથવા બંને	કોશિશ કરેલા ગુન્હાનો ઇનસાફ જે કોરટથી થઈ શકતો હોય, તે કોરટ.

બીજા કાયદા તોડીને કરેલા ગુન્હા.

	મોતની અથવા સમુદ્રપાર કરવાની અથવા સાત વરસ સુધી અથવા તે કરતાં વતી મુદતનો કેદની શિક્ષા જોગ હોય તો.	વગર વારંટ પકડીશકે	વારંટ	જામીન નહી લઈશકાય	માંડીવાળી નહીશકાય		આ કાયદાની ૨૯ મી કલમના ઠરાવ પ્રમાણે
	ત્રણ વરસ કરતાં વતી મુદતની અને ૭ વરસથી ઓછી મુદતની શિક્ષા જોગ હોય તો	એજ	એજ	સન ૧૮૭૮ ના હિંદુસ્તાનના હથિયાર બાબત એક્ટની ૯ મી કલમ મુજબ ૧ ના મુકદમા ઓ જે જામીન લઈ શકાય તેવકેતે શવાય નાણી જા			

ત્રણ વરસથી ઓછી મુદતની શિક્ષાને જોગ હોય તે	વગર વારંટે પકડી શકે	વારંટ	જામીન લઈ શકાય	નમાંડી વાળી નહી શકાય		આ કાયદાની ૨૯ મી કલમના ઠરાવ પ્રમાણે
એકલા દંડની શિક્ષા જોગ હોય તો	એજ	એજ	એજ	એજ		

પારશિષ્ટ ૩ જુ.

જીલ્લામાંના માજીસ્તરેટોના સાધારણ અખત્યાર.

૧—ત્રીજા વરગના માજીસ્તરેટનો સાધારણ અખત્યાર.

(૧) ગુન્હેગારને પકડવાનો અથવા પોતાની સમક્ષ પકડવાનું ફરમાવવાનો અખત્યાર કલમ ૬૫ મી,

(૨) વારંટ ઉપર શેરો લખવાનો અખત્યાર, અથવા વારંટની રૂઇએ પકડેલા કોઇ તોહુમતવાળા સખસને ખસેડવાનો હુકમ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૮૩ મી ૮૪ મી તથા ૮૬ મી.

(૩) પોતાની આગળ ન્યાયાધિકારની રૂએ આવેલા કામોમાં જાહેરનામાં કાહાડવાનો અખત્યાર; કલમ૮૮મી.

(૪) પોતાની આગળ ન્યાયાધિકારની રૂએ આવેલા કામોમાં મિલકત જપ્ત કરીને વેચવાનો અખત્યાર કલમ ૮૭ મી.

(૫) જપ્ત કરેલી મીલકત પાછી આપવાનો અધિકાર કલમ ૮૯ મી.

(૬) ઝાડો લેવાનું વારંટ કાહાડવાનો અખત્યાર, કલમ ૯૬ મી.

(૭) ઝાડો લેવાનાં વારંટ ઉપર શેરો કરવાનો, તથા જડેલી વસ્તુ આપવાનો હુકમ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૯૯ મી,

(૮) પોલીસની તપાસ ચાલતી હોય તે વખતે કબુલાતો અથવા મજકુરો લખી લેવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૬૪ મી.

(૯) પોલીસની તપાસ ચાલતી હોય તે વખતે કોઇ સખસને અટકાવી રાખવાનો અધિકાર આપવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૬૭ મી.

(૧૦) તોહુમતવાળો સખસ કોરટમાં માલુમ પડે તેને અટકાવી રાખવાનો અખત્યાર કલમ ૩૫૨ મી.

(૧૧) શકવાળી મિલકત બગડી જાય એવી હોય તેને વેચવાનો અખત્યાર, કલમ ૨૨૫ મી

૨—બીજા વરગના માજીસ્તરેટના સાધારણ અખત્યાર

(૧) ત્રીજા વરગના માજીસ્તરેટના સાધારણ અખત્યાર,

(૨) જે મુકરદમામાં તે માજીસ્તરેટને ઇનસાફ કરવાની અથવા ઇનસાફ થવા માટે કમિટ કરવાનો હુકુમત હોય તે મુકરદમામાં ગુન્હાની તપાસ કરવાનો પોલીસને હુકમ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૫૫ મી.

૩— પેહેલા વરગના માજીસ્તરેટોના સાધારણ અખત્યાર.

(૧) બીજા વરગના માજીસ્તરેટના સાધારણ અખત્યાર.

(૨) કાંઇ ચોકસી ચાલતી હોય તે પ્રસંગ શિવાય બીજે પ્રસંગે ઝાડો લેવાનાં વારંટ કાહાડવાનો અખત્યાર, કલમ ૯૮ મી.

(૩) ગેરવ્યાજબી રીતે કેદ કરેલા સખસોના સોધ કરવા સારૂ ઝાડો લેવાનું વારંટ કાહાડવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૦૦ મી.

[૪] સુલેહ રાખવા બાબત તારણ માગવાનો અખત્યાર. કલમ ૧૦૭ મી.
[૫] સારી રીતે ચાલવા બાબત તારણ માગવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૦૯
(૬) કબજાનાં કામોમાં હુકમો વિગરે કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૪૫ મી ૧૪૬ મી તથા ૧૪૭ મો,
(૭) ઇનસાફ થવા માટે કમીટ કરવાનો અખત્યાર કલમ ૨૦૬ ઠી,
[૮] ફરીયાદ ન હોય ત્યારે કામ બંધ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૨૪૯ મી,
(૯) ગુજરાન બાબત હુકમો કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૪૮૮ મી તથા ૪૮૯મી;

૪—પેટા ટુકડી માજીસ્તરેટના સાધારણ અખત્યાર;

(૧) પહેલા વરગના માજીસ્તરેટના સાધારણ અખત્યાર;
(૨) જામીનદારના નામનાં વારંટ લખવાનો અખત્યાર કલમ ૭૮ મી,
(૩) સ્થાનિક અપકારક કૃત્યો સંબંધી હુકમો કરવાનો અખત્યાર કલમ ૧૩૩ મી.
(૪) અપકારક કૃત્ય ફરિથી કરવાની મનાકરવા બાબતના હુકમ કરવાનો અખત્યાર કલમ ૧૪૩ મી;
[૫] ૧૪૪ મી કલમ પ્રમાણે હુકમો કરવાનો અખત્યાર,
(૬) તજવીજો કરવાનો અખત્યાર. કલમ ૧૭૪ મી.
(૭) સ્થાનિક હકુમત માંહેના જે સખસે તે હકુમતની બાહાર કાંઈ ગુન્હો કરયો હોય તે સખસને માટે પરોસેસ કાહાડવાનો અખત્યાર કલમ ૧૮૬ મી.
(૮) ફરીયાદો દાખલ કરવાનો અખત્યાર કલમ ૧૪૧ મી;
(૯) પોલીસ રીપોરટો લેવાને અખત્યાર. કલમ ૧૯૧ મો
(૧૦) ફરીયાદ વગર મુકરદમા દાખલ કરવાનો અખત્યાર.
(૧૧) તાબા માંહેના માજીસ્તરેટની પાસે મુકરદમા મોકલવાનો અખત્યાર કલમ ૧૯૨.
[૧૨] તાબા માંહેના માજીસ્તરેટે લખી લીધેલાં કામ ઉપરથી શિક્ષાનો હુકમ કરવાનો અખત્યાર કલમ ૩૪૯ મી
[૧૩] ફલાણી મીલકત ચોરી વિગેરની છે એવું કેહેવામાં આવ્યું હોય અથવા એવો શક આવ્યો હોય તે મિલકત વેચવાનો અખતીયાર, કલમ ૫૨૪ મી.
[૧૪] અપીલો શિવાય બીજા મુકદમા લઈ લેવાનો તથા તેઓનો ઈનસાફ થવા માટે બીજા પાસે મોકલવાનો અખત્યાર, કલમ ૫૨૮;

૫—જીલ્લા માજીસ્તરેટના સાધારણ અખત્યાર.

(૧) પહેલા વરગનો માજીસ્તરેટ હોય એવા પેટા ટુકડી માજીસ્તરેટના સાધારણ અખત્યાર
(૨) ટપાલ ખાતાના અથવા તારખાતાના અધિકારીઓના કબજામાં દસ્તાવેજ માટે ઝાડો લેવાના વારંટો કાહાડવાનો અખત્યાર, કલમ ૯૯ મી;
(૩) સારી રીત ચલાવવાને અથવા સુલેહ રાખવાને બાંધી લીધેલા સખસોને છુટા કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૨૪ મી.

[૪] સુલેહ રાખવા બાબતનું ખત રદ કરવાનો અખત્યાર કલમ ૧૨૫ મી.
(૫) સંક્ષેપ રીતે ઈનસાફ કરવાનો અખત્યાર કલમ ૨૬૦ મી.
(૬) કેટલાએક મુકદમામાં ગુનાની સાબિતીના ઠરાવ રદ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૩૫૦ મી.
(૭) સારી રીતે ચાલવા બાબતનું તારણ માગવા બાબતના હુકમ ઉપર અપીલ સાંભળવાનો અખત્યાર, કલમ ૪૦૬ઠી.
(૮) ૨ જા તથા ૩ જા વરગના માજીસ્તરેટોએ ગુનાનો સાબીતીના જે ઠરાવ કરયા હોય. તે ઉપરથી કરેલી અપીલો સાંભળવાનો અથવા બીજા પાસે મોકલવાનો અખત્યાર કલમ ૪૦૭ મી
(૯) ચલાવેલાં કામનું દફતર મંગાવવાનો અખત્યાર, કલમ ૪૩૫ મી.
(૧૦) ૫૧૪ મી કલમ પ્રમાણે કરેલા હુકમ સુધારવાનો અખત્યાર, ૫૧૫ મો કલમ.

પરિશિષ્ટ ૪ થું.

જીલ્લામાંના માજીસ્તરેટોને જે જાસ્તી અખત્તાર આપી શકાય તે.

સ્થાનીક સરકારથી

(૧) સારી રીતે ચાલવા બાબતનું તારણમાગવાનો અખત્યાર કલમ ૧૧૦ મી
[૨] સ્થાનિક અપકારક કત્યો સંબંધી હુકમો કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૩૩ મી.
(૩) અપકારક કત્ય ફરીથી કરવાની મના કરવાબા બાબતના હુકમ કરવાનો અખતીયાર, કલમ ૧૪૩ મી.
(૪) ૧૪૪ મી કલમ પ્રમાણે હુકમો કરવાનો અખત્યાર
(૫) તજવીજ કરવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૭૪ મી.
(૬) સ્થાનિક હકુમત માંહેના જે સખસે સ્થાનિક હકુમતની બાહાર કાંઈ ગુનો કરયો હોય તે સખસને માટે પ્રોસેસ કહાડવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૮૬ મી.
(૭) ફરીયાદ ઉપરથી ગુના સાંભળવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૯૧ મી.
(૮) પોલીસના રીપોરટો ઉપરથી ગુના સાંભળવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૯૧ મી.
(૯) ખબર ઉપરથી ગુના સાંભળવાનો અખત્યાર, કલમ ૧૯૧ મી.
(૧૦) સંક્ષેપરીતે ઈનસાફ કરવાનો અખત્યાર કલમ ૧૦૬ મી
(૧૧) બીજા તથા ૩ જા વરગના માજીસ્તરેટોએ ગુ

પેહેલા વરગના માજીસ્તરેટને અધિકાર આપી શકાય તે		નાની સાબીતીના જે ઠરાવ કરયા હોય તે ઉપર અપીલો સાંભળવાનો અખત્યાર, કલમ ૪૦૭મી
		(૧૨) ફલાણી મિલકત ચોરી વિગેરેની છે એવું કેહેવામાં આવ્યું હોય અથવા એવો શક આવ્યો હોય તે મિલકત વેચવાનો અખત્યાર, કલમ પર૪ મી.
	જીલ્લા માજીસ્તરેટથી	(૧) અપકારક કૃત્યો ફરીથી કરવાની મના કરવા બાબતના હુકમ કરવાનો અખતીયાર, કલમ ૧૪૩ મી.
		(૨) ૧૪૪ મા કલમ પ્રમાણે હુકમો કરવાનો અખતીયાર
		(૩) તજવીજો કરવાનો અખતીયાર, કલમ ૧૯૪મી.
		(૪) ફરિયાદ ઉપરથી ગુના સાંભળવાનો અખતીયાર, કલમ ૧૯૧ મી.
		[૫] પોલીસના રીપોરટો ઉપરથી ગુના સાંભળવાનો અખતીયાર, કલમ ૧૯૧ મી,
		(૬) મુકદમા મોકલવાનો અખતીયાર, કલમ ૧૯૨મી.
	સ્થાનીક સરકારથી.	[૧] ફટકા મારવાની શિક્ષાના હુકમ કરવાનો અખતીયાર, કલમ ૩૨ મી.
		[૨] અપકારક કૃત્યો ફરીથી કરવાની મના કરવા બાબતના હુકમો કરવાનો અખતીયાર કલમ ૧૪૩ મી.
		(૩) ૧૪૪ મી કલમ પ્રમાણે હુકમો કરવાનો અખતીયાર.
		[૪] તજવીજો કરવાનો અખતીયાર, કલમ ૧૯૪ મી.
		[૫] ફરિયાદ ઉપરથી ગુના સાંભળવાને અખતીયાર કલમ ૧૯૧ મી.
		(૬) પોલીસના રીપોરટો ઉપરથી ગુના સાંભળવાનો અખતીયાર, કલમ ૧૯૧ મી.
		(૭) ખબર ઉપરથી ગુના સાંભળવાનો અખતીયાર, કલમ ૧૯૧ મી.
		(૮) ઇનસાફ થવા માટે કમિટ કરવાનો અખતીયાર, કલમ ૨૦૬ ઠી,
ત્રીજા વરગના માજીસ્તરેટને જે અધિકાર આપી શકાય		(૧) અપકારક કૃત્યો ફરિથી કરવાની મના કરવા બાબતના હુકમો કરવાનો અખતીયાર કલમ

૧૪૩ મી.

[૨] ૧૪૪મી કલમ પ્રમાણે હુકમો કરવાનો અખતીયાર

(૩) તજવીજો કરવાનો અખતીયાર, કલમ ૧૭૪મી.

(૪) ફરિયાદ ઉપરથી ગુના સાંભળવાનો અખતીયાર, કલમ ૧૯૧મી.

[૫] પોલીસના રીપોરટો ઉપરથી ગુના સાંભળવાનો અખતીયાર, કલમ ૧૯૧ મી.

(જીલ્લા માજીસ્તરેટથી)

ત્રીજા વરગના માજીસ્તરેટને જે અધિકાર આપી શકાય તે

સ્થાનીક સરકારથી

[૧] અપકારક કૃત્યો ફરીથી કરવાની મના કરવા બાબતના હુકમો કરવાનો અખતિયાર, કલમ ૧૪૩

(૨) ૧૪૪ મી કલમ પ્રમાણે હુકમ કરવાનો અખતિયાર

[૩] તજવીજો કરવાનો અખતીયાર. કલમ ૧૭૪ મી

(૪) ફરિયાદ ઉપરથી ગુના સાંભળવાનો અખતિયાર, કલમ ૧૯૧ મી.

(૫) પોલીસના રીપોરટો ઉપરથી ગુના સાંભળવાનો અખતિયાર, કલમ ૧૯૧ મી.

(૬) ઇનસાફ થવા માટે કમિટ કરવાનો અખતિયાર, કલમ ૨૦૬ ઠી

જીલ્લા માજીસ્તરેટથી

[૧] અપકારક કૃત્યો ફરીથી કરવાની મના કરવા બાબતના હુકમો કરવાનો અખતિયાર, કલમ ૧૪૩ મી.

(૨) ૧૪૪ મી કલમ પ્રમાણે હુકમો કરવાનો અખતિયાર

(૩) તજવીજો કરવાનો અખતિયાર, કલમ ૧૭૪મી.

(૪) ફરિયાદ ઉપરથી ગુના સાંભળવાનો અખતિયાર કલમ ૧૯૧ મી.

(૫) પોલીસના રીપોરટો ઉપરથી ગુના સાંભળવાનો અખતિયાર, કલમ ૧૯૧ મી.

પેહલા તુકડી માજીસ્તરેટને જે અધિકાર આપી શકાય તે

સ્થાનીક સરકારથી

દફતર માગવાનો અખતિયાર; કલમ ૪૩૫.

પરિશિષ્ટ ૫ મું.

નમુના

૧—તોહોમતવાળા સખસની ઉપર સમન.

(૬૭ મી કલમ જુઓ)

ના રેહેવાશી જોગ

(આ ઠેકાણે મુખતેસરમાં જે ગુનાનું તોહમત મુક્યું હોય તે ગુનો લખવો) ના તોહમતનો જવાબ દેવા સારૂ તમારે હાજર થવું જરૂર છે માટે તમને આ સમન ઉપરથી ફરમાવવામાં આવે છે કે તમે જાતે (અથવા પ્લીડરની મારફતે હાજર થવાનું ફરમાવવું હોય તો લખવું કે પ્લીડરની મારફતે) ના (માજીસતરેટની) આગળ ની તારીખે હાજર થજો એ પ્રમાણે કરવામાં કસુર કરશો નહી

તારીખ માહે સન ૧૮

(મોહોર) (સહી)

૨—પકડવાનું વારંટ.

(૭૫ મી કલમ જુઓ)

(આ ઠેકાણે જે સખસ અથવા સખસો તે વારંટ બજાવવાના હોય તે સખસ અથવા સખસોનાં નામ તથા તે કોણ છે તે લખવું) જોગ ના રેહેવાશી ની ઉપર (આ ઠેકાણે જે ગુનો હોય તે લખવો) ના ગુનાનું તોહમત છે માટે તેમને આ વારંટ ઉપરથી ફરમાવવામાં આવે છે કે તમેસ દરહુ ને પકડીને હમારી આગળ હાજર કરો એ પ્રમાણે કરવામાં કસુર કરશો નહી.

તારીખ માહે સને ૧૮

(મોહોર) (સહી)

(૭૬ મી કલમ જુઓ)

એ વારંટની પાછળ નીચે મુજબ શેરો લખી શકાય—

સદરહુ જોગ હમારી આગળ ની તારીખે હાજર થવા સારૂ અને અમે બીજી રીતનો હુકમ કરીએ તયાં લગી એ પ્રમાણે હાજર થવા સારૂ પોતે રકમની જામીની લખીઆપે અને તેની સાથે રકમનો એક જામીન (અથવા બે જામીન દર એક રકમનો) આપે તો તેને છોડવવાનો અધિકાર છે. તારીખ માહે સને ૧૮

(સહી)

૩—વારંટની રૂઇએ પકડયા પછી ખત તથા જામીન ખત

(૮૬ મી કલમ જુઓ)

હું (આ ઠેકાણે નામ લખવું) નો રેહેવાશી ના તોહમતનો જવાબ દેવા સારૂ

અને હાજર થવાની જરૂર પાડવાને કાહાડેલાં વારંટની રૂએ ના જીલ્લા મા જીસ્તરેટની (અથવા જે હોય તેની) આગળ મને આણ્યા ઉપરથી આ ખત લખી આપીને બંધાઉ છુ કે સદરહુ તોહમતનો જવાબ દેવાને આવતા ની તારીખે ની કોરટમાં હું હાજર થઇશ અને કોરટ બીજી રીતનો હુકમ કરે ત્યાં લગી એ પ્રમાણે હાજર થયા કરીશ; અને એ બાબતમાં જો હું કસુર કરૂં તો હું બંધાઉ છુ કે મલીકામાઆઝમાં રાણીસાહેબ કેશરેહિંદને રૂપીયાની રકમ મારે ગુનેગારીમાં આપવી.

તારીખ માહે શન ૧૮

(સહી)

આ ઉપરથી હું જાહેર કરૂ છું કે હું ઉપર લખેલા ના રેહેવાશી નો જામીન થાઉ છુ કે જે તોમત ઉપરથી એને પકડવામાં આવ્યો છે તે તોહમતનો જવાબ દેવાને તે ની કોરટમાં નો આગળ આવતા ની તારીખે હાજર થશે તથા કોરટ બીજી રીતનો હુકમ કરે ત્યાં લગી એ પ્રમાણે હાજર થયા કરશે અને એ બાબતમાં જો એ કસુર કરે તો આ ઉપરથી હું બંધાઉ છુ કે મલીકામાઆઝમાં રાણી સાહેબ કેશરેહિંદને રૂપીઆની રકમ મારે ગુનેહગારીમાં આપવી.

તારીખ માહે સને ૧૮

(સહી)

૪— તોમતવાળા સખસને હાજર થવાનુ ફરમાવવા બાબતનું જાહેરનામુ

(૮૭ મિં કલમ જુઓ)

મારિ આગળ ફરિયાદ કરવામાં આવિ છે કે આ ઠેકાણે નામ લખવું તથા વરણનકરવું તથા રેહેવાનું ઠેકાણુંલખવું) હિંદુસ્તાનના ફોજદારિ કાયદાનિ કલમ પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયક નો ગુનો કરયો છે (અથવા કરયો એવો શક આવ્યો છે અને તે ઉપરથી પકડવાનુ વારંટ કહાડેલુ તે ઉપર એવો શેરો લખાઇ આવેલો છે કે સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) જડતો નરતો નથી અને મારી ખાત્રી કરીને બતાવવામાં આવ્યું છે કે સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) નાસી ગયો છે, અથવા સદરહુ વારંટ પોતાનો ઉપર બજે નહી તેટલા માટે સંતાઇ જાય છે,) વાસ્તે આ જાહેરનામુ કરીને ફરમાવવામાં આવેછે કે સદરહુ ના રેહેવાસી એ આ તારીખથી દિવસ માંહે સદરહુ ફરિયાદનો જવાબ દેવાને (આ ઠેકાણે જગા લખવી) આ કોરટની આગળ (અથવા મારી આગળ) હાજર થવું

તારીખ માહે સને ૧૮

(મોહોર) (સહી)

૫— શાહેદને હાજર થવાનુ ફરમાવવા બાબતનું જાહેરનામુ

(૮૭ મી કલમ જુઓ)

મારી આગળ ફરિયાદ કરવામાં આવી છે કે (આ ઠેકાણે નામ લખવું તથા વરણન કરવું તથા રેહેવાનુ ઠેકાણુ લખવુ (આ ઠેકાણે મુખતેસરમાં ગુનો લખવો) નો ગુનો કરયો છે (અથવા કરયો એવો શક આવ્યો છે) અને આ ઠેકાણે શાહેદનુ નામ, તે કોણ છે તે તથા તેનુ ઠેકાણુ લખવું) ને સદરહુ ફરિયાદિ બાબત સંબંધી જબાની આપવા આ કોરટની આગળ હાજર થવાની જરૂર પાડવાને વારંટ કાહાડવામાં આવ્યું છે, અને સદરહુ વારંટની ઉપર એવો શેરો લખાઇ આવેલો છે કે સદરહુ (આ ઠેકાણે શાહેદનુ નામ લખવુ) ની ઉપર બજાવણી થઇ શકતી નથી અને મારી ખાત્રી કરીને બતાવવામાં આવ્યું છે કે તે નાસી ગયો છે અથવા સદરહુ વારંટ પોતાની ઉપર બજે નહી એટલા માટે સંતાઇ જાય છે.

વાસ્તે આ જાહેર નામુ કરીને ફરમાવવામાં આવે છે કે સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવુ ના ગુનાની ફરિયાદ થઈ છે તે ગુના સંબંધિ જબાની આપવા માટે અવતા માસનિ તારીખે કલાકે (આ ઠેકાણે જગા લખવી) માંની કોરટનિ આગળ હાજર થવુ

તારીખ માહે સન ૧૮

(મોહોર) (સહી)

૬—શાહેદને હાજર થવાનિ જરૂર પારવા સારૂ જપ્તીનો હુકમ,

(૮૮ મો કલમ જુઓ)

નુ પોલીસ—થાણુ જે પોલીસ—અમલદારના હવાલામાં હોય તે પોલીસ અમલદાર જોગ

આ કોરટની આગળ એક ચાલુ ફરિયાદ સંબંધી શાહેદી આપવા માટે (આ ઠેકાણે નામ લખવુ તથા વરણન કરવુ તથા રેહેવાનુ ઠેકાણુ લખવુ) ને હાજર થવાની જરૂર પાડવાને વારંટ યોગ્ય રીતે કાહાડવામાં આવ્યું છે અને સદરહું વારંટની ઉપર એવો શેરો લખાઈ આવ્યો છે કે તે બજાવી શકાતુ નથી અને મારી ખાતરી કરીને એવુ બતાવવામાં આવ્યુ છે કે તે નાસી ગયો છે (અથવા સદરહુ વારંટ પોતાની ઉપર ન બજે એટલા માટે સંતાઇ જાય છે) અને તે ઉપરથી એક જાહેરનામુ યોગ્ય રીતે કહાડીને તથા પ્રસિધ્ધ કરીને તેમાં કહેલી વખતે તથા જગાએ હાજર થઇને શાહેદી આપવાનુ સદરહુ

ને ફરમાવ્યુ છે અને તેણે હાજર થવામાં કસુર કરી છે.

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને અધિકાર આપવામા આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવેછે કે સદરહુ ની રૂપીઆનિ કિમતનિ જે જંગમ મિલકત જિલ્લામા તમને જડે તે તમારે પકડિને જપ્ત કરવિ અને આ કોરટનો બિજો હુકમ થતાં સુધિ સરહુ મિલકત તમારે જપ્તિમાં રાખવી અને આ વારંટ કેવિ રિતે બજાવ્યુ તેનો શેરો લખિને તે પાછું મોકલવું.

તારિખ સ ૧૯

(મોહોર) (સહી)

તોહોમતવાળા સખસને હાજર થયાની જરૂર પાડવા સારૂ જપ્તિનો હુકમ.
(૮૮ મો કલમ જુઓ)

આ ઠેકાણે જે સખસ અથવા સખસો તે વોરંટ બજાવવાના હોય તે સખસ અથવા સખસોનાં નામ તથા તે કોણ છે તે લખવુ જોગ

મારો આગળ ફરિયાદ કરવામાં આવી છે કે (આ ઠેકાણે નામ લખવુ તથા વરણન કરવુ તથા રેહેવાનું ઠેકાણું લખવુ) હિંદુસ્તાનના ફોજદારિ કાયદાનિ કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઇ શકે એવો નો ગુનો કરયો છે કરયાનો શક આવ્યો છે અને તે ઉપરથિ પકડવાનુ વારંટ કાહાડેલુ તેનિ ઉપર એવો શેરો લખાઇ આવ્યો છે કે સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવુ) જડતો નથિ અને મારિ ખાતરિ કરિને એવુ બતાવવામા આવ્યુ છે કે સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવુ) નાશિ ગયો છે (અથવા સદરહુ વારંટ પોતાનિ ઉપર ન બજે એટલા માટે સંતાઇ જાય છે) અને તે ઉપરથિ એક જાહેરનામુ યોગ્ય રિતે કહાડીને તથા પ્રસિદ્ધ કરિને તેમાં એવુ ફરમાવ્યુ છે કે સદરહુ એ દિવસમાં સદરહુ તોહોમતનો જવાબ દેવાને હાજર થવુ; અને જિલ્હાના ગામમાં (અથવા કસબામાં)સરકારને મેહેસુલ આપનારિ જમીન સિવાય બિજી હેઠળ લખેલિ મિલકત સદરહુ ના કબજામાં છે એટલે, અને તે મિલકત જપ્ત કરવા સારૂ હુકમ કરવામાં આવ્યો છે,——

વાસ્તે તમને આ ઉપરથી ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ મિલકત પકડીને જપ્ત કરવી અને આ કોરટનો બીજો હુકમ થતાં સુધી તેને જપ્તિમાં રાખવી અને આ વારંટ કેવી રીતે બજાવ્યું તેનો શેરો લખીને તે પાછુ મોકલવુ

તારીખ માહે સન ૧૮

(મોહોર) (સહી)

ડેપ્યુટી કમીશનરને કલેકટર તરીકે જપ્તિ કરવાનો અધિકાર આપવા બાબતનો હુકમ
(૮૮ મી કલમ જુઓ)

જીલ્લા ડેપ્યુટી કમીશનરને જોગ

મારી આગળ એવી ફરિયાદ કરવામાં આવી છે કે (આ ઠેકાણે નામ લખવું તથા વરણન કરવુ તથ રેહેવાનુ ઠેકાણુ લખવુ) હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઇ શકે એવો નો ગુનો કરયો છે (અથવા કરયાનો શક આવ્યો છે) અને તે ઉપરથી પકડવાનુ વારંટ કાહાડેલુ તેની ઉપર એવો શેરો લખાઇ આવ્યો છે કે સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવુ) જડતો નથી અને મારી ખાતરી કરીને એવુ બતાવવામાં આવ્યું છે કે સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવુ) નાસી ગયો છે અથવા સદરહુ વારંટ પોતાની ઉપર ન બજે એટલા માટે સંતાઈ જાયછે અને તે ઉપરથી એક જાહેરનામુ યોગ્ય રીતે કહાડીને તથા પ્રસિધ કરીને તેમાં ફર

માળ્યું છે કે સદરહુ એ
જીલ્લાના ગામમાં (અથવા કસ્બામાં) સરકારને મેહેસુલ આપનારી અમુક જમીન સદરહુ ના કબજામાં છે;

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા અરજ કરવામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ જમીન જપ્ત કરાવવી, અને આ કોરટનો બીજો હુકમ થતાં સુધિ તે જમીન જપ્તિમાં રાખવી, અને આ હુકમની રૂઇએ તમે જે કરયું હોય તે બાબત વગર ઢીલે લખી મોકલવું.

તારીખ માહે સને ૧૮

(મોહોર) (સહી)

૭— શાહેદને લઇ આવવા સારૂ પ્રથમજ વારંટ

(૯૦ મી કલમ જુઓ)

(આ ઠેકાણે જે પોલીસ અમલદાર અથવા બીજો શખસ અથવા સખસો તે વારંટ બજાવવાના હોય તેનું નામ અથવા તેઓનાં નામ તથા તે કોણ છે તે લખવું) જોગ મારી આગળ ફરીયાદ કરવામાં આવી છે કે ના રેહેવાશી એ (આ ઠેકાણે મુખતેસરમાં ગુનો લખવો) નો ગુનો કરયો છે (અથવા કરયાનો શક આવ્યો અને (આ ઠેકાણે શાહેદનુ નામ તથા તેનુ વરણુન લખવુ) સદરહુ ફરિયાદ સબંધી શાહેદી આપી શકશે એવો સંભવ છે; અને સદરહુ ફરીયાદની સુનાવણી વખતે તેને શાહેદ દાખલ હાજર થવાની જરૂર પાડવામાં નહી આવે તો તે એ પ્રમાણે હાજર થશે નહીં એમ માનવાનુ મને સારૂ અને પુરતુ કારણ છે,

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવુ) ને પકડવો, અને જે ગુનાની ફરિયાદ થઇ છે તે ગુના સંબંધી તેનો જબાની લેવા માટે તેને ની તારીખે આ કોરટની આગળ આણવો.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યુ છે

તારીખ માહે સન ૧૮

(મોહોર) (સહી)

૮—કોઈ મુકરર ગુનાની ખબર આવ્યા પછી ઝાડો લેવાનુ વારંટ

(૯૬ મી કલમ જુઓ)

આ ઠેકાણે જે પોલીસ અમલદાર અથવા બીજો સખસ અથવા સખસો તે વારંટ બજાવવાના હોય તેનુ નામ અથવા તેઓનાં નામ તથા તે કોણ છે તે લખવુ) જોગ (આ ઠેકાણે મુખ્તેસરમાં ગુનો લખવો) નો ગુનો કરયા વિશે (અથવા કરયાનો શક આવ્યા વિશે) મારી આગળ ખબર કરવામાં આવી છે (અથવા ફરીઆદ કરવામાં આવી છે) અને સદરહુ ગુનાનો (અથવા શકવાળા ગુનાનો) જે ચોક્કસી

હાલ ચાલે છે (અથવા ચાલવાની તઈયારી છે) તે ચોકસી માટે (આ ઠેકાણે જે વસ્તુ હોય તે વસ્તુ સ્પષ્ટ રીતે લખવી) રજુ કરવાની જરૂર છે એવુ મને દેખાડવામાં આવ્યું છે.

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ (આ ઠેકાણે જે ઘરનો અથવા જગાનો અથવા તેના જે ભાગનો ઝાડો લેવો હોય તેનુ વરણન કરવુ) માં શોધ કરવો અને તે જડે તો તાબડતોબ આ કોરટની આગળ તે રજુ કરવી અને આ વારંટ બજાવવામાં આવે એટલે તરત તમે એ વારંટની રૂઈએ જે કરયું હોય તેનો શેરો લખીને તે પાછું મોકલવું.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યું છે

તારીખ માહે સન ૧૮

(મોહોર) (સહી)

જે જગામાં ચોરીની મિલકત વગેરે મુકવાનો શક આવ્યો હોય તે જગાનો ઝાડો લેવાનુ વારંટ

૯૮ મી કલમ જુઓ

આ ઠેકાણે કાન્સટેબલથી ઉંચા દરજ્જાના પોલીસ અમલદારનું નામ તથા તેનો હુકમ લખવો જોગ

મારી આગળ ખબર રજુ કરવામાં આવી છે અને તે ઉપરથી યોગ્ય રીતે કરેલી ચોકશી ઉપરથી મારો મત થયો છે કે (આ ઠેકાણે જે ઘર અથવા બીજી જગા હોય તેનું વરણન કરવું) ચોરીની મિલકત મુકવાની (અથવા વેચવાની જગા દાખલ વપરાય છે) (અથવા તે કલમમાં જણાવેલાં બીજાં કારણોમાંના ગમે તે કારણ સારૂ તે ઘર અથવા બીજી જગા વપરાતો હોય તો તે કલમના શબ્દોમાં તે કારણ લખવુ]

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને અધિકાર આપવામાં આવે છે કે તથા ફરમાવવામા આવે છે કે તમારે જેટલી મદદ જોઈએ તેટલી મદદ લઈને સદરહુ ઘરમાં (અથવા બીજી જગામાં પેશવું અને તે કારણ સારૂ જરૂર પડે તો યોગ્ય જબરી કરવી અને સદરહુ ઘરમાં અથવા બીજી જગાના અથવા ઝાડો થોડા એક ભાગનો લેવો હોય તો તે ભાગ સ્પષ્ટ રીતે લખવો. દર એક ભાગનો ઝાડો લેવો અને કાંઇ પણ મીલકત [અથવા દસ્તાવેજો અથવા સ્ટાંપો અથવા મોહોરો શિકકાઓ જેમ હોય તેમ) પકડીને કબજે લેવી [જે પ્રસંગે જરૂર હોય તે પ્રસંગે હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ઉમેરવું એટલે બનાવટના દસ્તાવેજ અથવા ખોટા સ્ટાંપો અથવા ખોટી મોહોરો અથવા ખોટા સિકકા (જેમ હોય તેમ) બનાવવા માટે ફલાણાં હથિઆરો તથા સાહિત્ય રાખવામાં આવે છે એમ તમને વ્યાજબી રીતે લાગે તે હથિઆરો તથા સાહિત્ય પણ પકડીને કબજે લેવાં અને સદરહુ વસ્તુઓની જેટલી કબજે લેવાય તેટલી વસ્તુઓ તાબડતોબ આ કોરટની આગળ આણવી અને આ વારંટ બજાવવામાં આવે એટલે

तरत तमे ए वारंटनी रूईए जे करयु होय ते शेरो लखीने ते पाछु मोकलवुं.

मारी सही तथा कोरटनी महोर करीने आप्यु छे

तारीख माहे सन १८

(मोहोर) [सही]

१०—सुलेह राखवा बाबत खत

[१०६ ठी कलम जुओ]

हुं (आ ठेकाणे नाम लखवु) (आ ठेकाणे जगा लखवी) नो रेहेवाशी नी मुद्दत सुधो सुलेह राखवा बाबत खत करी आपवानुं मने फरमाववामां आव्यु छे वास्ते आ खतथी बंधाउ छुं के हुं सदरहु मुद्दतनी दरमियानमां हुं सुलेहनो भंग नही करू अने ए बाबतमां हुं कसुर करू तो हुं बंधाउ छुं के रूपीयानी रकम मारे मलिकामाआझमा राणी साहेब कईसरेहींदने गुनेगारीमां आपवी. ता० माहे सन १८

(सही)

११—सारी रीते चालवा बाबत खत

[१९० मी तथा ११० मी कलम जुओ]

हुं (आ ठेकाणे नाम लखवु) (आ ठेकाणे जगा लखवी) नो रेहेवाशी मलिकामाआझमा राणी साहेब कईसरेहींद तरफ तथा तेमनी सघळी रइयत तरफ (आ ठेकाणे मुद्दत लखवी) नी मुद्दत सुधी सारी रीते चालवा बाबत खत करी आपवानु मने फरमाववामां आव्युं छे, वास्ते आ खतथी बंधाउ छुं के हुं मलीकामाआझमा तरफ तथा तेमनी सघळी रइयत तरफ सदरहु मुद्दत सुधी सारी रीते चालीश अने ए बाबतमां हुं कसुर करे तो हुं बंधाउ छुं के रूपीआनी रकम मारे मलीकामाआझमाने आपवी. ता० माहे सन १८

[सही]

(जामीनो साथे खत करी आपवानुं होय त्यारे हेठळ लखेलो मझकुर उमेरवो) आ उपरथी अमे जाहेर करीए छीए के अमे उपर लखेला ना जामीन थईए छीए के ते सखस सदरहु मुद्दत सुधी मलीका माआझमा राणी साहेब कईसरेहिंद तरफ तथा तेमनी सघळी रइयत तरफ सारी रीते चालशे अने ए बाबतमां ते सखस कसुर करे तो अमे एकठा तथा जुदा जुदा बंधाइए छीए के रूपीयानी रकम अमारे मलीका माआझमाने गुनेगारीमां आपवी.

तारीख माहे सन १८ (सही)

१२—सुलेहनो भंग थवाना संभव विशे खबर आव्या उपरथी समन.

(११४ मी कलम जुओ.)

ना रहेवाशी

ખાત્રી લાયક ખબર ઉપરથી મને એવું દેખાડવામાં આવ્યું છે કે (આ ઠેકાણે તે ખ ખરનો સાર લખવો) અને તમે સુલેહનો ભંગ (અથવા જેથી સુલેહનો ભંગ ઘણું કરીને થશે એવું કાંઇ કૃત કરશો એવો સંભવ છે. વાસ્તે તમને આ ઉપરથી ફરમાવવામાં આવે છે કે ની મુદ્દત સુધી તમે સુલેહ રાખશો એવું એક ખત રૂપીઆનું કરી આપવાનું (જામીનો જોઇતા હોય ત્યારે આ પ્રમાણે ઉમેરવું—અને વળી એક (અથવા બે, જેમ હોય તેમ લખવું) જામીન પાસે [અથવા એક કરતાં વધારે જામીનો હોય તો લખવું કે દરએકની પાસે) રૂપીઆની રકમનું ખત લખાવી આપીને તારણ આપવાનું), તમને શા સારૂ નહી ફરમાવવું જોઇએ તેનું કારણ બતાવવાને તમારે સન ૧૮ ના ની તારીખે સવારના દશ કલાકે ના માજીસ્તરેટની ઓફીસમાં જાતે (અથવા કોઇ યોગ્ય અધિકારવાળા મુખત્યારની મારફતે) હાજર થવું.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરી આપ્યો છે. તા૦ માહે સન ૧૮

(મોહોર) (સહી]

૧૩=સુલેહ રાખવા બાબત કારણ ખોળી આપવામાં કસુર કરેથી કેદ કરવાનું વારંટ

(કલમ ૧૨ જુઓ)

સુપ્રિનટેન્ટડેન્ટ (અથવા કિપર) જોગ. નો તુરંગ [આ ઠેકાણે નામ તથા રેહેવાનું ઠેકાણું લખવું) નિ ઉપર સમન કાહાડિને તેને ફરમાવેલું કે મહિનાનિ મુદત સુધી તમે સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) સુલેહ રાખશો તે બાબત એક જામિન સાથે રૂપિઆનું ખત અથવા રૂપિઆનો દરેક એવા બે જામિન સાથે ખત) તમારે શા સારૂ નહિ કરિ આપવું જોઇએ તેનું કારણ તમારે બતાવવું, તે સમનનિ રૂઇએ તે નિ તારિખે મારિ આગળ પોતાનિ જાતે (અથવા પોતાનિ જાતે અથવા પોતાના અધિકારવાળા મુખત્યાર મારફતે) હાજર થએલો અને તે વખતે સદરહુ [આ ઠેકાણે નામ લખવું) ને હુકમ કરિને એવું ફરમાવેલું કે તમારે સદરહુ ખત લખિ આપવું તથા સદરહુ જામીન ખોળી આપવો (હુકમમાં ફરમાવેલું તારણ સમનમાં લખેલા તારણથિ જુદુ હોય ત્યારે તે લખવું), અને તેણે સદરહુ હુકમ પ્રમાણે ચાલવામાં કસુર કરિ છે.

વાસ્તે આ ઉપરથિ તમને સદરહુ સુપ્રિનટેન્ડેન્ટને (અથવા કીપરને) અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહું (આ ઠેકાણે નામ લખવું ને આ વારંટ સુધાં તમારા હવાલામાં લેવો, અને તેને (આ ઠેકાણે કેદની મુદત લખવી) ની મુદત સુધી સદરહુ તુરંગમાં સહી સલામતે રાખવો પણ જો દરમિયાનમાં તે પોતાની જાતે તથા પોતાના જામીન અથવા (જામીનો) સાથે સદરહુ ખત લખી આપે તો તે લેવુ અને સદરહુ [આ ઠેકાણે નામ લખવું) અને છુટો કરવા અને આ વારંટ કેવી રીતે બજાવ્યું તેનો શેરો લખીને તે પાછું મોકલવું.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યું છે.

તારીખ માહે સન ૧૮ (સહી)

૧૪—સારી રીતે ચાલવા બાબત તારણખોળી આપવામાંકસુર કરેથી કેદ કરવાનું વારંટ

[૧૨૩ મી કલમ જુઓ)

ની તુરંગના સુપ્રીનટેન્ડેન્ટ (અથવા કીપર] જોગ.

કરે છે તથા સંતાય છે, અને તેની પાસે ગુજરાનનું કાંઇ સાધન જણાતું નથી (અ થવા, અને તે પોતાને વિશે કાંઇ ખાત્રી ભરેલા જવાબ આપી શકતા નથી] એવું મને દેખાડવામાં આવ્યું છે,

અથવા

[આ ઠેકાણે નામ લખવુ તથા વરણન કરવુ] ની સામાન્ય આબરૂ વિશે પુરાવો મા રી આગળ આણ્યો છે અને દફતરમાં દાખલ કરયો છે તે ઉપરથી જણાયછે કે તે ને અપહરણ કરવાનો (અથવા ઘર ફોડવાનો વગેરે જેમ હોય તે પ્રમાણે લખવું] ટે વ છે, અને દફતરમાં એક હુકમ દાખલ કરયો છે તેમાં સદરહુ વાત જણાવી છે અને સરદહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) ફરમાવ્યું છે કે તમારે(આ ઠેકાણે મુદત લખી.) ની મુદત સુધી સારી રીતે ચાલવા સારૂ એક જામીન સાથે (અથવા બે અ થવા વધારે જામીન સાથે જેમ હોય તેમ એક ખત તમારી જાતને માટે રૂ પીઆનુ અને સદરહુ જમોન માટે (અથવા સદરહુ જામોનોમાંના દરએક જણને મા ટે) રૂપીયાનું લખી આપીને તારણ આપવું અને સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવુ) સદરહુ હુકમ પ્રમાણે ચાલવા કસુર કરી છે અને સદરહુ કસુર માટે એવુ ઠ રાવ્યું છે કે તેણે (આ ઠેકાણે મુદત લખવી) સુધી કેદ ભોગવવી, પણ જો તે મુદત પુરી થતાં પહેલાં સદરહુ તારણ આપવામાં આવે તો પછી તેમ કરવુ પડશે નહી.

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને સદરહુ સુપરોટેન્ડેન્ટને (અથવા કીંપરને) અધિકાર આ પવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખ વુ ને આ વારંટ સુદ્ધાં તમારા હવાલામાં લેવો, અને તેને સદરહુ તુરંગમાં (આ ઠેકા. ણે] કેદની મુદત લખવી) ની સદરહુ મુદત સુધી સહી સલામત રાખવો, પણ જો દ રમિયાનમાં તે પોતાની જાતે તથા પોતાના જામીન સાથે (અથવા જામીનો શાથે) સદરહુ ખત લખીઆપીને સદરહુ હુકમ પ્રમાણે ચાલે તો તે ખત લેવુ અને સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવુ) ને છુટો કરવો અને આ વારંટ કેવી રીતે બજાવ્યુ તેનો શેરો લખીને પાછું મોકલવું.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યું છે.

તારીખ માહે સન ૧૮

(મોહોર) (સહી)

—

૧૫—તારણ આપવામાં કસુર કરેથી કેદ કરેલા સખસને છોડી મુકવાનું વારંટ.

(૧૨૩ મી તથા ૧૨૪ મી કલમ જુઓ)

નો ધુરંગના સુપ્રીનટેન્ડેન્ટ (અથવા કોપર) અથવા બીજા જે અમલદારના હવાલામાં તે સખસ હોય તે અમલદાર જોગ

(આ ઠેકાણે કેદીનુ નામ લખવું તથા વરણન કરવુ) ને નો તારીખનાં આ કોરટના વારંટનો રૂઇએ તમારા હવાલામાં સોંપેલો અને ત્યાર પછી તેણે ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાની કલમ મુજબ યોગ્ય રીતે તારણ આપ્યું છે, અથવા અને લોકોને જોખમ પોહોંચાડયા વગર તેને છુટો કરી શકાશે એમ માનવાના પુરતા સબબ મને જણાયા છે,

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ વખવુ) ને બીજા કાંઈ કારણસર અટકાવી રાખવો યોગ્ય નહી હોય તો તેને તમારા હવાલામાંથી તાબડતોબ છોડી મુકવો.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યું છે.

તારીખ માહે સને ૧૮

(મોહોર) (સહી)

૧૬—અપકારક વસ્તુ ખસેડવા બાબત હુકમ.

(૧૩૩ મી કલમ જુઓ)

(આ ઠેકાણે નામ લખવુ તથા વરણન કરવુ તથા રેહેવાનું ઠેકાણુ લખવું) જોગ જે સારવજનિક રસ્તો (અથવા બીજી સારવજનિક જગા) વગેરે (આ ઠેકાણે તે રસ્તાનું અથવા સારવજનિક જગાનુ વરણન કરવુ) તે વાપરનારા લોકોને વગેરે (આ ઠેકાણે તે અડચણ અથવા અપકારક કૃત્ય શાથી થાય છે તે લખવું) તમે અડચણ કરી છે (અથવા અપકારક કૃત્ય] કરયું છે અને સદરહુ અડચણ(અથવા અપકારક કૃત્ય) હજુ ચાલુ છે એવું મને દેખાડવામાં આવ્યું છે.

અથવા

તમે ધણી અથવા વહીવટદાર દાખલ (આ ઠેકાણે મુકરર વેપાર અથવા ધંધો લખવો તથા જે જગાએ તે ચલાવવામાં આવતો હોય તે જગા લખવી) નો વેપાર અથવા ધંધો ચલાવો છો, અને (આ ઠેકાણે મુખ્તેસરમાં કેવી રીતે નુકશાનકારક અસર થાય છે તે લખવું) સબબથી તે વેપાર અથવા ધંધો લોકોની તનદુરસ્તીને [અથવા સુખને) નુકશાનકારક છે અને તે બંધ પાડવો જોઇએ અથવા બીજી જગાએ લઇ જવો જોઇએ એવુ મને દેખાડવામાં આવ્યું છે.

અથવા

તમે [આ ઠેકાણે સારવજનિક રસ્તાનું વરણન કરવું] સારવજનિક રસ્તાની પાસેના એક તળાવ અથવા કુવા અથવા ખાડા ના ધણી છો (અથવા તે તમારા કબજામાં અથવા અખત્યારમાં છે) અને સદરહુ તળાવને (અથવા કુવાને અથવા ખાડા

ને) વાડ નથી (અથવા જોખમ ભરેલી રીતે વાડ કરેલી છે) તે સબબથી લોકોની સલામતિને જોખમ પોહોંચ્યું છે. અથવા

વગેરે, વગેરે, (જેમ હોય તેમ)

વાસ્તે હું તમને આ ઉપરથી હુકમ કરૂ છુ તથા ફરમાઉ છુ કે તમારે (આ ઠેકાણે આપેલી મુદત લખવી) માહે (આ ઠેકાણે તે અપકારક કૃત્ય બંધ કરવા માટે શું કરવું જોઇએ તે લખવુ) અથવા આવતા ની તારીખે માં ની કોરટમાં હાજર થવું, અને આ હુકમ શા સારૂ અમલમાં નહી લાવવા જોઇએ તેનુ કારણ બતાવવું. અથવા

હું તમને આ ઉપરથી હુકમ કરે છુ તથા ફરમાઉછું કે તમારે (આ ઠેકાણે આપેલી મુદત લખવી) માંહે સદરહુ જગાએ સદરહુ વેપાર અથવા ધંધો ચલાવવાનું બંધ કરવુ ને ફરીથી તે ચલાવવો નહિ અથવા જે જગાએ સદરહુ વેપાર હાલ ચલવવામાં આવે અને જગાએથી તે ખસેડવો અથવા હાજર થવુ વગેરે, અથવા

હું તમને આ ઉપરથી હુકમ કરૂ છુ તથા ફરમાવુ છુ કે તમારે (આ ઠેકાણે આપેલી મુદત લખવી) માહે (આ ઠેકાણે વાડનો પ્રકાર તથા વાડ કરવાનો ભાગ લખવો પાકિ વાડ કરવિ અથવા હાજર થવુ વગેરે

અથવા

હુ તમને આ ઉપરથિ હુકમ કરે છુ તથા ફરમાવુ છુ કે વગેરે વગેરે, જેમ હોય તેમ લખવુ

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યો છે

તારીખ માહે સન ૧૮ [સહી]

૧૭—જયુરી રચવા બાબત માજીસ્તરેટનો હુકમ.

[૧૩૮ મી કલમ જુઓ.]

(આ ઠેકાણે નામ લખવુ) ની ઉપર સન ૧૮ ના ની તારીખે હુકમ કાહાડીને તેને ફરમાવેલુ કે (આ ઠેકાણે તે હુકમની મતલબ લખવી]. અને સદરહુ હુકમ વ્યાજબી અને યોગ્ય છે કે નહી તેનો ઇનસાફ કરવા માટે જયુરી નિમવાનો હુકમ કરવા બાબત સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવુ) ની તારીખની અરજી મને કરી છે વાસ્તે સદરહુ તકરાર સબંધી ઇનસાફ કરીને ઠરાવ કરવા સારૂ હું આ ઉપરથી [આ ઠેકાણે પાંચ અથવા વધારે જયુરરોનાં નામ વગેરે લખવાને જુરો નિમુ છું અને સદરહુ જુરીને ફરમાવું છું કે તેમણે પોતાના ઠરાવનો રિપોટ આ હુકમની તારીખથી દીવસમાં માં મારી આફિસમાં મોકલવા

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યો છે.

તારીખ માહે સને ૧૮

(મોહોર) (સહી)

૧૮—જયુરીનો ઠરાવ થાય પછી માજીસ્તરેટની નોટીસ તથા સખત હુકમ.
(૧૪૦ મી કલમ જુઓ)

(આ ઠેકાણે નામ લખવું તથા વરણન કરવું તથા રેહેવાનું ઠેકાણું લખવું) જોગ આ ઉપરથી હું તમને નોટીસ આપુ છું કે ની તારીખે તમે કરેલી અરજી ઉપરથી યોગ્ય રિતે નિમેલી જયુરીએ એવું ઠરાવ્યું છે કે ની તારીખે હુકમ કહાડીને (આ ઠેકાણે તે હુકમમાં જે ફરમાવ્યુ હોય તેનો સાર લખવો) એ મુજબ તમને ફરમાવેલુ તે હુકમ વ્યાજબી અને યોગ્ય છે તે હુકમ નકકી કરયો છે અને હુ તમને હુકમ કરૂ છુ તથા ફરમાઉ છુ કે તમારે (આ ઠેકાણે આપેલી મુદત લખવી) માં હે સદરહુ હુકમ પ્રમાણે ચાલવુ અને જો તે પ્રમાણે નહી ચાલો તો તે બાબત હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાથી ઠરાવેલી શિક્ષાને પાત્ર થશો.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યો છે,

તારીખ માહે સને ૧૮

(મોહોર) (સહી)

૧૯—જયુરીની ચોકશી થતા સુધી તુરત ન જોખમ થાય એવો બંદોબસ્ત કરવા બાબત તાકીદ હુકમ.
(૧૪૨ મી કલમ જુઓ.)

(આ ઠેકાણે નામ લખવુ તથા વરણન કરવુ તથા રેહેવાનુ ઠેકાણુ લખવુ) જોગ સન ૧૮ ના ની તરીખે કાહાડેલો મારો હુકમ વ્યાજબી અને યોગ્ય છે કે નહિ તેનો ઇનસાફ કરવાને નિમેલી જયુરિની ચોકશી હજુ ચાલે છે અને સદર હુ હુકમમાં કહેલું અપકારક કૃત્ય લોકોને તુરત થાય એમ ભારે જોખમવાળુ છે જેથિ તે જોખમ અટકાવવા માટે તાબડતોબ ઇલાજ કરવાનિ જરૂર છે એવું મને દેખાડવામાં આવ્યું છે વાસ્તે ફોજદારિ કામ ચલાવવાનિ રિત બાબતના કાયદાનિ ૧૪૨ મિ કલમના ઠરાવો પ્રમાણે હું તમને આ ઉપરથિ ફરમાવુ છું તથા તાકિદ આપુ છું કે જયુરિનિ સ્થાનિક ચોકસિનુ પરિણામ જણાતાં સુધિ તમારે તાબડતોબ (આ ઠેકાણે થોડિ મુદત સારૂ રક્ષણ દાખલ જે કરવાનુ હોય તે સ્પષ્ટ રિતે લખવું).

મારિ સહિ તથા કોરટનિ મોહોર કરિને આપ્યો છે,

તારિખ માહે સન ૧૮

(મોહોર) [સહિ)

૨૦—અપકારક કૃત્ય ફરિથિ કરવા વિગેરેનિ મના કરવા બાબત માજીસ્તરેટનો હુકમ
(૧૪૩ મિ કલમ જુઓ)

(આ ઠેકાણે નામ લખવુ તથા વરણન કરવુ તથા રેહેવાનુ ઠેકાનુ લખવું] જોગ

મને એવું દેખાડયુ છે કે વગેરે (આ ઠેકાણે પ્રસંગ પ્રમાણે ૧૬મા નંબરના

અથવા ૧૧મા નંબરના નમુના પ્રમાણે યોગ્ય મચકુર લખવો,)

વાસ્તે આ હુ તમને આ ઉપરથિ સખત તાકિદ આપુ છુ કે તથા ફરમાવુ છુ કે [આ ઠેકાણે જેવી હકિકત હોય તે પ્રમાણે લખવુ) ફરિથિ મુકિને અથવા મુકાવિને અથવા મુકવા દઇને તમારે સદરહુ અપકારક કૃત્ય ફરિથિ કરવુ નહિ.

મારિ સહિ તથા કોરટનિ મોહોર કરિને આપ્યો છે.

તારિખ   માહે   સન ૧૮

(મોહોર)   (સહિ)

૨૧—અડચણ હંગામો વગેરે અટકાવવા બાબત માજીસ્તરેટનો હુકમ.

(૧૪૪ મિ કલમ જુઓ)

(આ ઠેકાણે નામ લખવુ તથા વરણન કરવુ તથા રેહેવાનુ ઠેકાણુ લખવુ) જેમ (આ ઠેકાણે મિલકતનુ સ્પષ્ટ રિતે વરણન કરવુ) તમારા કબજામાં (અથવા વહિવટ માં) છે અને તમે સદરહુ જમિનમાં એક મોરિ ખોદિને તેમાંથિ નિકળેલિ માટિ તથા પથરાનો કેટલોક ભાગ સારવજનિક રસ્તા ઉપર નાંખવાનિ અથવા મુકવાનિ તઇયારિમાં છો જેથિ તે રસ્તો વાપરનારા માણુસોને અડચણ થવાનું જેખમ થાય એમ છે એવુ મને દેખાડવામાં આવ્યું છે;   અથવા

તમે તથા બિજા કેટલાએક માણસો [આ ઠેકાણે જે વરગના માણસો હોય તે વરગ લખવો મળિને ધરમ સબંધિ સ્વારિમાં સારવજનિક રસ્તા આગળથિ જવાનિ તઇયારિમાં છો. વગેરે (જેવિ હકિકત હોય તેમ લખવુ), અને સદરહુ સ્વારિથિ હંગામો અથવા બખેડો થવાનો સંભવ છે, એવુ મને દેખાડવામાં આવ્યું છે.

અથવા.

વગેરે, વગેરે, (જેવિ હકિકત હોય તેમ લખવુ)

વાસ્તે હુ તમને આ ઉપરથિ ફરમાવુ છુ કે તમારે તમારિ જમિનમાંથિ ખોદેલિ માટિ અથવા પથરાનો કાંઇ પણ ભાગ સદરહુ રસ્તાના કોઇ પણ ભાગમાં મુકવો નહિ અથવા મુકવા દેવા નહિ.

અથવા

હું આ ઉપરથિ તે સ્વારિને સદરહુ રસ્તા આગળથિ જવાનિ મના કરૂ છુ, અને તમને સખત ચેતવણિ તથા તાકિદ આપુ છું કે તમારે સ્વારિમાં કાંઇ પણ ભાગ લેવો નહિ (અથવા જે બાબત લખિ હોય તેમાં જોઇએ તેમ લખવુ)

મારિ સહિ તથા કોરટનિ મોહોર કરિને આપ્યો છે.

તારિખ   માહે   સને ૧૮

(મોહોર)   (સહિ)

૨૨—તકરારિ જમિન વગેરેનો કબજો રાખવાનો હક કયા પક્ષકારનો છે

તે ઠરાવના બાબત માજીસ્તરેટનો હુકમ.

(૧૪૫ મી કલમ જુઓ)

સુલેહનો ભંગ થવાનો સંભવ રહે એવિ એક તકરાર મારિ હકુમતનિ સ્થાનિક હદ માંહે આવેલિ અમુક (આ ઠેકાણે મુખતેસરમાં તકરારનો વિષય લખવો] સંબંધિ (આ ઠેકાણે નામ તથા રેહેવાનુ ઠેકાણુ લખિને અથવા તકરાર ગામના લોકોનિ ટોળિઓ વચ્ચે હોય તો ફકત રહેવાનુ ઠેકાણુ લખિને, પક્ષકારોનુ વરણન કરવુ) નિ વચ્ચે થયેલિ એવુ દફતરમાં યોગ્ય રિતે દાખલ કરેલા સબબો ઉપરથિ મને જણાયાથિ સદરહુ સરવે પક્ષકારોને ફરમાવેલુ કે તમારે સદરહુ(આ ઠેકાણે તકરારનો વિષય લખવો)ના ખરેખરા કબજાનિ વાત સબંધિ પોતપોતાના દાવાનિ લખેલિ કેફિયત આપવિ, અને તે ઉપરથિ, કબજો કરવાના કાયદેસર હક સબંધિ સદરહુ પક્ષકારોમાંના કોઇ પણ પક્ષકારના દાવાના ગુણદોશ તરફ નજર ન કરતાં યોગ્ય રિતે કરેલિ ચોકશિ ઉપરથિ મારિ ખાતરિ થઇ છે કે સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવુ અથવા નામો લખવાં અથવા વરણન કરવુ] ખરેખરા કબજાનો જે દાવો કરયો તે ખરો છે.

વાસ્તે હું હુકમ ઠરાવુ છુ તથા જણાવુ છુ કે સદરહું(આઠેકાણે તકરારનો વિષય લખવો) નો કબજો તેનિ (અથવા તેઓનિ) પાસે છે અને કાયદાનિ યોગય રિતે કહાડિ મુકવામાં આવે ત્યાં સુધિ સદરહુ કબજો રાખવાનો તેનો(અથવા તેઓનો)હક છે અને દરમિયાન તેના (અથવા તેઓના) કબજામાં કાંઇ પણ અટચણ કરવાનિ હું સખત મના કરૂ છું.

મારિ સહિ તથા કોરટનિ મોહોર કરિને આપ્યો છે,

તારિખ માહે સને ૧૮

(મોહોર) (સહિ)

૨૭—જમિન વગેરેના કબજા સબંધિ તકરારનિ બાબતમાં જપતિનુ વારંટ.

(૧૪૬ મિ કલમ જુઓ.)

નુ પોલિસ થાણુ જે પોલિસ અમલદારના હવાલામાં હોય તે પોલિસ અમલદાર જોગ (અથવા ના કલેકટર જોગ)

સુલેહનો ભંગ થવાનો સંભવ રહે એવિ એક તકરાર મારિ હકુમતનિ સ્થાનિક હદ માંહે આવેલિ અમુક(આ ઠેકાણે મુખતેસરમાં તકરારનો વિષય લખવો) સબંધિ (આ ઠેકાણે નામ તથા રહેવાનુ ઠેકાણુ લખિને, અથવા જો તે તકરાર ગામના લોકોનિ ટોળિઓ વચ્ચે હોય તો, ફકત રહેવાનુ ઠેકાણુ લખિને પક્ષકારોનુ વરણન કરવું) વચ્ચે હતિ એવું મને દેખાડવામાં આવ્યું છે, અને તે ઉપરથિ સદરહુ પક્ષકારોને યોગ્ય રિતે ફરમાવેલુ કે સદરહુ (આ ઠેકાણે તકરારનો વિષય લખવો] ના ખરેખરા કબજાનિ વાત સંબંધિ તમારે પોતપોતાના દાવા લખિને જાહેર કરવા અને સદરહુ દાવા સબંધિ યોગ્ય રિતે ચોકસિ કરયા ઉપરથિ મેં ઠરાવ્યું છે કે સદરહુ (આ ઠેકાણે તકરારનો વિષય લખવો) નો કબજો સદરહુ પક્ષકારોમાંના કોઇ પક્ષકારનિ પાસે નથિ (અથવા સદ

રહુ પક્ષકારોમાંના કયા પક્ષકારનો શદરહુ પ્રમાણે કબજો હતો એ વિશે મારી ખાતરી થઈ શકતી નથી,

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ (આ ઠેકાણે તકરારનો વિષય લખવો] નો કબજો લઈને તથા રાખીને જપ્ત કરવી અને પક્ષકારોના હકનો અથવા કબજાના દાવાનો નીકાલ કરવા બાબત કોઈ યોગ્ય અધીકાર વાળી કોરટનું હુકમનામુ અથવા હુકમ મેળવવામાં આવે ત્યાં સુધી સદરહુ [આ ઠેકાણે તકરારનો વિષય લખવો) રાખવી; અને આ વારંટ કેવી રીતે બજાવ્યુ તેનો શેરો લખીને તે પાછું મોકલવું.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યું,

તારીખ માહે સન ૧૮

[મોહોર) (સહી)

૨૪—જમીન અથવા પાણી ઉપર કાંઈ પણ વસ્તુ કરવાની મના કરવા બાબત માજીસ્તરેટનો હુકમ

(૧૪૭ મી કલમ જુઓ)

મારી હકુમતની હદ માહે આવેલી (આ ઠેકાણે મુખતેસરમાં તકરારનો વીષય લખવો) વાપરવાના હક સબંધી તકરાર ઉત્પન્ન થઈ છે અને તે જમીન (અથવા પાણી)નો કબજો સઘળો પોતે લેવાનો દાવો (આ ઠેકાણે જે શખસ અથવા શખસો હોય તેનુ અથવા તેઓનું વરણન કરવું) કરયો છે અને તે બાબતમાં યોગ્ય રીતે ચોકસી કરયા ઉપરથી મને જણાયું છે કે સદરહુ જમીન [અથવા પાણી] એ પ્રમાણે વાપરવાનો ભોગવટો કરવાની છુટ લોકોને (અથવા જો કોઇ શખસ હોય અથવા કોઈ વરગનાં માણસો હોય તો તેનુ અથવા તેઓનુ વરણન કરવું) છે; અને [જો તે ભોગવટો આખા વરસમાં થઈ શકે એવો હોય તો)સદરહુ ચોકસીનો પ્રારંભ થતા પહેલાં અથવા આની અંત્ર ફેણન દાદ જો તે ભોગવટો ફકત અમુક મોસમમાં થઈ શકે એવો હોય તો કહેવું કે જે મોસમમાં સદરહુ ભોગવટો કરી શકતો હોય તેમાંની છેલ્લી મોસમમાં સદરહુ ભોગવટો કરવામાં આવ્યો છે

વાસ્તે હું હુકમ કરૂ છુ કે સદરહુ (કબજાનો દાવાદાર અથવા દાવાદારો કબજો કરવાનો હક ફકત પોતાનોજ છે એવું ઠરાવવા બાબત કોઈ યોગ્ય અધિકારવાળી કોરટનું હુકમનામુ અથવા હુકમ મેળાવે ત્યાં સુધી તેણે (અથવા તેઓએ) અથવા તેઓના હીત સંબંધમાંના કોઇયે પણ ઉપર કહયા મુજબ વાપરવાના હકનો ભોગવટો કહાડી નાખીને સદરહુ જમીન (અથવા પાણીનો કબજો લેવો અથવા રાખાવો) નહી

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપયો છે

તારીખ માહે સન ૧૮

[મોહોર] (સહી)

૨૫—પોલીસ અમલદારની આગળ પ્રથમ ચોકશી થયા ઉપરથી ખત તથાં જામીનખત
(૧૬૯ મી કલમ જુઓ)

હું (આ ઠેકાણે નામ લખવું,) નો રહેવાશી, મારી ઉપર ના ગુનાનુ તોહોમત મુકયા ઉપરથી અને ચોકશી કરયા પછી ના માજીસ્તરેટની આગળ હાજર થવાનું મને ફરમાવ્યાથી.

અને ચોકશી કરયા પછી મને જયારે ફરમાવવામાં આવે ત્યારે હાજર થવા સારૂ મારો પોતાનો મુચરકો કરી આપવાનું મને ફરમાવ્યાથી,

આ ઉપરથી બંધાઉ છુ કે સદરહુ તોહોમતનો વધારે જવાબ દેવાને માં ની કોરટમાં આવતા ની તારીખે (અથવા જે દિવસે હાજર થવાનું મને હવે પછી ફરમાવવામાં આવે તે દિવસે) હાજર થઈશ અને આ બાબતમાં જોહુ કસુર કરૂ તો હુ બંધાઉ છું કે મલીકા માઆઝમાં રાણી સાહેબ કઇસરેહિંદને રૂપીઆની રકમ મારે ગુનેગારીમાં આપવી.

તારીખ માહે શન ૧૮

(સહી]

આ ઉપરથી હુ એકરાર કરૂ છું (અથવા અમે દરએક એકઠા તથા જુદા જુદા એકરાર કરીએ કે ઉપર કહેલા માટે હુ જામીન થાઉ છુ કે (અથવા અમે જામીન થઇએ છીએ કે] તે પોતાની ઉપરના ચાલુ તોહોમતનો વધારે જવાબ દેવાને માં ની કોરટમાં આવતા ની તારીખે (અથવા જે દિવસે હાજર થવાનુ તેને હવે પછી ફરમાવવામાં આવે તે દિવસે) હાજર થશે અને એ બાબતમાં જો તે કસુર કરે તો આ ઉપરથી હુ બંધાઊ છું અથવા ઉપરથી અમે બંધાઇએ છીએ કે મલીકામાઆઝમા રાણી સાહેબ કઇસરેહિંદને રૂપીઆની રકમ મારે (અથવા અમારે) ગુનેગારીમાં આપવી.

તારીખ માહે સન ૧૮

(સહી)

ફરીયાદનુ કામ ચલાવવા અથવા શાહેદી આપવા બાબત ખત,
(૧૭૦ મી કલમ જુઓ)

હું (આ ઠેકાણે નામ લખવુ), (આ ઠેકાણે જગા લખવી) નો રેહેવાસી, આ ઉપરથી બંધાઉ છુ કે હુ માં ની કોરટમાં આવતા ની તારીખે ઠલાકે હાજર થઇશ, અને તેજ વખતે તથા તેજ ઠેકાણે અ બ નામના સખસ ની ઉપર ના તોહોમતની બાબતમાં ફરિયાદનુ કામ ચલાવોશ (અથવા ફરિયાદનુ કામ ચલાવીશ તથા શાહેદી આપીશ અથવા શાહેદી આપીશ, જેવી હકીકત હોય તે પ્રમાણે લખવું) અને આ બાબતમાં કસુર કરૂ તો હુ બંધાઉ છુ કે મલીકામાઆઝમાં રાણી સાહેબ કઇસરેહિંદને રૂપીયાની રકમ મારે ગુનેગારીમાં આપવી.

તારીખ માહે સન ૧૮ (સહી)

૨૭—કમિટ કરયા બાબત માજીસ્તરેટે સરકારી પ્લીડરને નોટિસ આપવા બાબત.
(૨૧૮મી કલમ જુઓ.)

ના માજીસ્તરેટ આ ઉપરથી નોટીસ આપે છે કે તેમણે નામના એક સખસને આવતી સેશનમાં ઇનસાફ થવા સારૂ કમિટ કરયો છે અને તે માજીસ્તરેટ સદરહુ મુકદમામાં ફરિયાદનુ કામ ચલાવવા બાબત સરકારી પ્લીડરને આ ઉપરથી સુચના આપે છે.

તોહોમતવાળાની ઉપર તોહોમત એવું છે કે વગેરે (આ ઠેકાણે તોમતનામમાં જે પ્રમાણે હોય તે પ્રમાણે ગુન્હો લખવો)

તારોખ માહે સન ૧૮

(સહી)

૨૮—તોહોમતનામાં.
(૨૨૧મીં, ૨૨૨મી, ૨૨૩મી કલમ જુઓ.)
(૧)—એક મથાળાં વાળાં તોહોમતનામાં.

(અ) હું [આ ઠેકાણે માજીસ્તરેટ વગેરેનું નામ તથા હુદ્દો લખવો,) તમે (આ ઠેકાણે તોહોમતવાળાનું નામ લખવું] ઉપર હેઠળ લખ્યા મુજબ તોહોમત મુકુ છું:—

(બ) કે તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાં
મલીકા માઆઝમા રાણી સાહેબ કઇસરેહિંદની સામુ લડાઇ કરી,અને ફોજદારી કાયદા તે ઉપરથી હિંદુસ્તાનના ફોજદારો કાયદાની ૧૨૧ મી કલમ પ્રમાની૧૨૧ મીકલમ ણે શિક્ષા થઇ શકે એવો તથા સેસન કોરટ (જ્યારે તોહોમતનામુ કોઉપરથી ઇ પ્રેસોડેન્સી માજીસ્તરેટે કરયુ હોય ત્યારે સેશન કોરટને બદલે હાઇકોરટ એ શબ્દો દાખલ કરવા) સાંભળી શકે એવો ગુન્હો કરયો

(ક) અને આ ઉપરથી હું ફરમાવુ છુકે સદરહુ તોહોમત બાબત સદરહુ કોરટે તમારો, ઇનસાફ કરવો,

(માજીસ્તરેની સહી તથા મોહોર)

(બ) ને બદલે દાખલ કરવુ:—

(બ) કે તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાં માં હિંદુસ્તાનના ગવરનર જનરલની કાંઉસિલના મેમ્બર નામદાર અ. બ. પોતા ૧૪૪ મો કલમ મુજબ ના હુદાનો રૂએ કાયદેસર અખતિયાર ચલાવે નહી એમ તેમ ને લલચાવવાના ઇરાદાથી સદરહુ મેમ્બર ઉપર હુમલો કરયો અને તે ઉપરથી હિંદુસ્તાન ફોજદારી કાયદાની ૧૨૪ મો કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઇ શકે એવો, તથા સેશન કોરટ (અથવા હાઇકોરટ સાંભળી શકે એવો ગુન્હો કરયો.

(૩) કે તમે ખાતામાં સરકારી નોકર છતાં હુદાને લગતુ કાંઇ કૃત્ય નહી કરવાના હેતુથી મતલબે (આ ઠેકાણે નામ લખવુ) નો પાસેથી બો

આ ૧૯૧ મી કલમ મુજબ એક શખ્સ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) સારૂ કાયદેસર મેં હેનત સિવાય બીજા પ્રકારનો અવેજ કરયો, અને તે ઉપરથી હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૧૬૧ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઇ શકે એવો તથા સેશન કોરટ (અથવા હાઇકોરટ) સાંભળી શકે એવો, ગુન્હો કરયો.

[૪) કે તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાં માં કરયું (અથવા કરવામાં કસુર કરી, જેમ હોય તેમ લખવું) અને ૧૬૬ મી કલમ મુજબ સદરહુ વરતણુક આકટનો કલમ ના ઠરાવોની વિરૂદ્ધ હતી અને ને નુકશાનકારક છે એવુ તમે જાણતા હતા, અને તે ઉપરથી તમે હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૧૬૬ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઇ શકે એવો, તથા સેશન કોરટ (અથવા હાઇકોરટ] સાંભળી શકે એવો ગુનો કરયો.

(૫). કે તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાં મા ની આગળ નો ઇનસાફ ચાલતી વખતે શાહે ૧૯૩ મી કલમ મુજબ દીમાં કહયુ કે " "અને એ મજકુર ખોટો છે એવુ તમે જાણેલુ અથવા માનેલું અથવા તે ખરો છે એવું તમે માનેલુ નહી અને તે ઉપરથી તમે હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૧૯૩મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઇ શકે એવો તથા સેશન કોરટ [અથવ હાઇકોરટ) સાંભળી શકે એવો ગુનો કરયો.

(૬) કે તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાં મા નુ મોત આણીને ખુનથી ઉતરતા દરજાનુ શિક્ષાણીય મ ૩ ૪થી કલમ મુજબ નુષ્યવધ કરયુ અને તે ઉપરથી હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદા ની ૩૦૪ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઇ શકે એવો, તથા સેશન કોરટ (અથવા હાઇકોરટ) સાંભળી શકે એવો ગુન્હો કરયો.

(૭) કે તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાંમાં અ. બ. નામનો એક સખસ નિશાના આવેશમાં હતો તેનો આત્મઘાત કર ૩૦૬ઠી કલમ મુજબ વામાં મદદગારી કરી અને તે ઉપરથી હિંદુસ્તાનના રોકથાજ પર દાની ૩૦૬ઠો કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઇ શકે એવો તથા સેશન કોરટ (અથવા હાઇકોરટ) સાંભળી શકે એવો ગુન્હો કરયો.

(૮] કે તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાં મા ને બુદ્ધિપુરવક મહાવ્યથી કરી અને તે ઉપરથી હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૩૨૫ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઇ શકે એવો તથા સેશનકોરટ (અથવા હાઇકોરટ) સાંભળી શકે એવો ગુનોકરયો

(૯) કે તમે ની તારીખે અથવા તે અસરમાં માં (આ ઠેકાણે નામ લખવુ) નુ અપહરણ કરયું, અને તે ઉપરથી તમે

૩૯૨ મી કલમ મુજબ હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૩૯૨ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે એવો તથા સેશન કોરટ [અથવા હાઇકોરટ) સાંભળી શકે એવો ગુન્હો કરયો.

(૧૦) કે તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાં માં હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૩૯૫ મો કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઇ શકે એવો દકાઇટીનો સેશન કોરટ (અથવા હાઈકોરટ) સાંભળી શકે એવો ગુન્હો કરયો.

૩૯૫ મો કલમ મુજબ

(જે મુકદમાનો ઇનસાફ માજીસ્તરેટો કરે તે મુકદમામાં સેશન કોરટ સાંભળીશકે એવા એ શબ્દોને બદલે મારાથી સાંભળી શકાય એવો એ શબ્દો દાખલ કરવા અને (ક] માં સદરહુ કોરટે એ શબ્દો મુકી દેવા)

(૨)–અથવાવધારે

મથાળાંવાળાં તોહોમતનામાં

(અ) હુ આ ઠેકાણે માજીસ્તરેટ વગેરેનુ નામ તથા હોદદા લખવો) તમે (આ ઠેકાણે તોહમતવાળા સખસનુ નામ લખવુ)ઉપર હેઠળ લખ્યા મુજબ તોહોમત મુકુછુ

(બ) પહેલુ–કે તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાં શિકકો ખોટો છે એવુ જાણીને અ. બ. નામના બીજા એક સખસને તે શિકકો ખરા શિકકા દાખલ આપ્યો અને તે ઉપેરથી હિંદુસ્તાનના ફોજદારો કાયદાની ૨૪૧ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઇ શકે એવો તથા સેશન કોરટ(અથવા હાઈકોરટ) સાંભળી શકે એવો ગુન્હો કરયો.

૨૪૧ મો કલમ મુજબ

બીજુ–કે તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાં માં એક શિકકો ખોટો છે એવુ જાણીને અ બ નામના બીજા સખસને તે શિકકો ખરા શિકકા દાખલ લેવાને લલચાવવાની કોસીશ કરી અને તે ઉપરથી હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૨૪૧ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે એવો તથા સેશન કોરટ (અથવા હાઇકોરટ) સાંભળી શકે એવો ગુનો કરયો.

(ક] અને આ ઉપરથી હું ફરમાવુ છુ કે સદરહુ તોહમત બાબત સરરહુ કોરટે તમારો ઇનસાફ કરવો. (માજીસ્તરેટની સહી તથા મોહોર)

[બ) ને બદલે દાખલ કરવું:–

(બ) પહેલુ–કે તમે ની તારીખ અથવા તે અરસામાં માં નુ મોત આણીને ખુન કરયુ, અને તે ઉપરથી હિંદુસ્તાનના ફોજદારો કાયદાની ૩૦૨ જી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઇ શકે એવો તથા સેશન કોરટ (અથવા હાઇકોરટ) સાંભળી શકે એવો ગુન્હો કરયો.

૩૦૨જી તથા ૩૦૪થી કલમ મુજબ

બીજુ કે તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાં માં નુ

મોત આણીને ખુનથી ઉતરેતા દરજ્જાનુ શિક્ષણીગ મનુષ્યવધ કરયુ અને તે ઉપરથી હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૩૦૪ થી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઇ શકે એવા, તથા સેશન કોરટ (અથવા હાઇકોરટ] સાંભળી શકે એવો ગુન્હો કરયો.

(ક) પહેલું—કે તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાં માં ચોરી કરી અને તે ઉપરથી હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૩૭૯ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઇ શકે એવો તથા સેશન કોરટ [અથવા હાઇકોરટ] સાંભળી શકે એવો ગુન્હો કરયો

૩૭૯મી તથા ૩૮૨ મી કલમ મુજબ.

બીજુ કે તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાં માં ચોરી કરી અને સદરહુ ચોરી કરવા માટે એક સખસનુ મોત આણવાની તઇયારી કરેલી અને તે ઉપરથી હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૩૮૨ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે એવો તથા સેશન કોરટ (અથવા હાઇકોરટ] સાંભળી શકે એવો ગુન્હો કરયો.

ત્રીજુ—કે તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાં માં ચોરી કરિ અને સદરહુ ચોરી કરયા પછી તમે નાશી જવા માટે એક સખસને અટકાવ કરવાની તઇયારી કરેલી, અને તે ઉપરથી હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૩૮૨ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઇ શકે એવો, તથા સેશન કોરટ (અથવા હાઇકોરટ) સાંભળી શકે એવો ગુન્હો કરયો.

ચોથું—કે તમે નિ તારીખે અથવા તે અરસામાં માં ચોરી કરી અને સદરહુ ચોરિથિ લિધેલિ મિલકત રાખવા માટે એક સખસના મનમાં વ્યથાની બીહીક પેદા કરવાની તઇયારી કરેલી અને તે ઉપરથી હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૩૮૨ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે એવો, તથા સેશન કોરટ (અથવા હાઇ કોરટ સાંભળી શકે એવો ગુન્હો કરયો.

(૪)—કે તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાં માં ની આગળ ની ચોકશી ચાલતી વખતે સાહેદીમાં કહ્યું કે અને તમે ની તારીખે અથવા તે અરસામાં માં ની આગળ નો ઇનસાફ ચાલતી વખતે શાહેદીમાં કહ્યું કે " " અને આમાંનો એક મચકુર ખોટો છે એવું તમે જાણેલું અથવા માનેલું, અથવા તે ખરો છે એવું તમે માનેલું નાહી અને તે ઉપરથી તમે હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૧૯૩ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે એવો, તથા સેશનકોરટ (અથવા હાઇકોરટ) સાંભળી શકે એવો ગુન્હો કરયો.

૧૯૩મી કલમ મુજબવિકલ્પની રીતે તોહોમતો.

(જે મુકદમાનો ઇનસાફ માજીસ્તરેટો કરે તે મુકદમામાં, સેશન કોરટ સાંભળી શકે એવો એ શબ્દોને બદલે મારાથી સાંભળી શકાય એવો એ શબ્દો દાખલ કરવા અને [ક) માં સદરહુ કોરટે એ શબ્દો મુકી દેવા)

(૩)—અગાઉ ગુન્હો સાબિત થયાનો ઠરાવ થયા પછી ચોરી બાબત તોહોમતનામુ

હું (આ ઠેકાણે માજીસ્તરેટ વિગેરેનું નામ તથા હોદ્દો લખવો) આ ઉપરથી તમે [આ ઠેકાણે તોહોમતવાળા સખસનું નામ લખવું) ઉપર હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે તોહોમત મુકું છું.—

કે તમે નો તારીખે અથવા તે અરસામાં

માં ચોરી કરી અને તે ઉપરથી હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૩૭૯મી કલમ મુજબ {હાઇ કોરટ / માજીસ્તરેટ} શિક્ષા થઈ શકે એવો તથા સેશનકોરટ (અથવા જેમ હોય તેમ લખવું) સાંભળી શકે એવો ગુન્હો કરયો.

અને તમે સદરહુ (આ ઠેકાણે તોહોમતવાળાનું નામ લખવું) ઉપર વળી એવું તોહોમત મુકવામાં આવે છે કે સદરહુ ગુન્હો કરતાં પહેલાં એટલે ની તારીખે માં (આ ઠેકાણે જે કોરટે ગુન્હાની સાબીતીનો ઠરાવ કરયો હોય તે લખવો) હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાના ૧૭ મા બાબ પ્રમાણે તરણ વરસની મુદત સુધી કેદની શિક્ષા થઈ શકે એવો ગુન્હો એટલે રાતરે ઘર ફોડવાનો ગુન્હો (આ ઠેકાણે જે કલમ પ્રમાણે તોહોમતવાળાની ઊપર ગુન્હો ઠરયો હોય તે કલમમાં વાપરેલા શબ્દોમાં તે ગુન્હાનું વરણન કરવું) તમારી ઉપર સાબીત થયાનો ઠરાવ કરેલો તે ઠરાવ હજુ પુરા અમલમાં છે અને તે ઉપરથી તમે હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૭૫ મી કલમ પ્રમાણે વધારેલી શિક્ષાને પાત્ર છો.

અને હું આ ઉપરથી ફરમાવુ છું કે તમારો ઇનસાફ વિગેરે કરવો.

૨૯—કેદની અથવા દંડની શિક્ષાનો હુકમ કોઈ માજીસ્તરેટે કરયો હોય તો તે ઉપરથી કેદ કરવાનું વારંટ

(૨૪૫ મી અને ૨૫૮ મી કલમ જુઓ)

ની તુરંગના સુપ્રિન્ટેન્ડેન્ટ [અથવા કીપર) જોગ.

તારીખ માહે સન ૧૮ ને રોજ હું (આ ઠેકાણે નામ તથા હોદ્દો લખવો] ની આગળ સન ૧૮ ના કાલેન્ડરના નંબરના મુકદમામાં (૧ લા, ૨ જા, ૩ જા, જેમ હોય તેમ લખવું] કેદી (આ ઠેકાણે કેદીનું નામ લખવું) ની ઉપર હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની (અથવા આકટની) કલમ [અથવા કલમો પ્રમાણે (આ ઠેકાણે મુખતેસરમાં ગુનો અથવા ગુના લખવા) નો ગુનો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવામાં આવેલો, અને (આ ઠેકાણે જે શિક્ષા હોય તે પુરેપુરી તથા સ્પષ્ટ રીતે લખવી) ની શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવેલો:

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને સદરહુ સુપ્રીટેન્ડેન્ટને [અથવા કીપરને) અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ [આ ઠેકાણે કેદીનું નામ લખવું) ને આ વારંટ સુદ્ધાં સદરહુ તુરંગમાં તમારા હવાલામાં લેવો, અને ત્યાં ઉપર કહેલો શિક્ષાનો હુકમ કાયદા પ્રમાણે લાવવો,

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યો છે,

તારીખ માહે સન ૧૮

(મોહોર) (સહી)

૩૦—જપ્તિથી નુકશાનીનો અવેજ વસુલ નહી થયેથી કેદનું વારંટ

(૨૫૦ મી કલમ જુઓ)

તુરંગના સુપ્રિન્ટેન્ડેન્ટ (અથવા કીપર) જોગ

(આ ઠેકાણે નામ લખવું તથા તેનું વરણન કરવું) (આ ઠેકાણે તોહોમતવાળા સખસનું નામ લખવું તથા તેનું વરણન કરવું) ઉપર ફરિયાદ કરી છે કે (આ ઠેકાણે મુખતેસરમાં તે ફરિયાદ લખવી) અને તે નજીવી (અથવા તસ્દી આપે એવી) ગણીને કહાડી નાખવામાં આવી છે અને જે હુકમથિ તે ફરિયાદ કાહાડિ નાખવામાં આવિ તે હુકમમાં ફરમાવ્યું છે કે સદરહુ (આ ઠેકાણે ફરિયાદનું નામ લખવું) રૂપિયાનિ રકમ નુકશાનિના અવેજ દાખલ આપવિ અને સદરહુ રકમ આપવામાં આવિ નથિ અને સદરહુ (આ ઠેકાણે ફરિ નામ લખવું) નિ જંગમ મિલકત જપ્ત કરવી તે રકમ વસુલ થઇ શકતી નથી અને એવો હુકમ કરવામાં આવ્યો છે કે તેને (દીવસની મુદત સુધી તુરંગમાં આસાન કેદમાં રાખવો,) પણ જો તે મુદત પુરી થતાં પેહેલાં ઉપર કહેલી રકમ આપવામાં આવે તો પછિ તેને એ પ્રમાણે રાખવો નહિ.

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને સદરહુ સુપ્રીટેન્ડેન્ટને (અથવા કીપરને) અધિકાર આપવામાં આવેછે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) ને આ વારંટ સુધ્ધાં તમારા હવાલામાં લેવો, અને તેને સદરહુ (આ ઠેકાણે કેદની મુદત લખવી) નિ સદરહુ મુદત સુધી હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૬૯મી કલમના ઠરાવોને અનુસરીને સહીસલામત રાખવો, પણ જો સદરહુ રકમ તે મુદત પુરી થતાં પેહેલાં આપવામાં આવે તો તે પહોંચે એટલે તાબડતોબ તેને છોડી મુકવો; અને આ વારંટ કેવી રીતે બજાવ્યું તેનો શેરો લખીને તે પાછું મોકલવું.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યો છે,

તારીખ માહે સને ૧૮

(મોહોર) (સહી)

૩૧—શાહેદની ઉપર સમન.

(૯૮ મી કલમ તથા ૨૫૨ મી કલમ જુઓ.)

ના રહેવાસી જોગ

મારી આગળ ફરિયાદ કરવામાં આવી છે કે ના રેહેવાશી એ (આ ઠેકાણે મુખતેસરમાં ગુન્હો તથા તેનો વખત તથા જગા એટલું લખવું] નો ગુન્હો ક

રયો છે (અથવા કરયાનો શક આવ્યોછે,) અને ગ.ને જણાય છે કે તમે ફરિયાદનું કામ ચલાવનારની તરફથી મુદ્દાનો પુરાવો ઘણું કરીને આપશો.

વાસ્તે તમને આ ઉપરથી સમન કરવામાં આવે છે કે સદરહુ ફરિયાદનો બાબત સબંધી તમે જે જાણતા હો તેની શાહેદી આપવાને તમારે આવતા ની તારીખે સવારમાં દસ કલાકે આ કોરટનો આગળ હાજર થવું, અને કોરટનો રજા વગર ત્યાંથી જવું નહિઃ અને આ ઉપરથિ તમને તાકીદ આપવામાં આવે છે કે જો તમે વ્યાજબિ કારણ વગર સદરહુ તારિખે હાજર થવાનિ ગફલત કરશો અથવા તેમ કરવાનિ ના કહેશો તો તમને હાજર થવાનિ જરૂર પાડવા સારૂ વારંટ કહાડવામાં આવશે.

મારિ સહિ તથા કોરટનિ મોહોર કરિને આપ્યો છે,

તારિખ માહે સન ૧૮

(મોહોર] (સહિ)

૩૨–જ્યુરરો તથા આસેસરોને સમન કરવા બાબત જીલ્લા માજીસ્તરેટનિ ઊપર પ્રિસેપ્ટ

[૩૨૬ મિ કલમ જુઓ)

ના જીલ્લા માસ્તરેટ જોગ

માં કોરટના મકાનમાં આવતા નિ તારિખે ફોજદારિ સેશન ભરવાનું ઠરાવ્યું છે, અને આમાં લખેલા સખસોનાં નામ, જયુરરો તથા આસેસરોનિ તપાસેલિ ટીપ આ કોરટને આપેલિ તેમાં જે સખસોનાં નામ લખ્યાં છે તે સખસોમાંથિ ચિઠ્ઠિ કરિને બરાબર ચુંટિ કાહાડયા છે, વાસ્તે તમને આ ઉપરથિ ફરમાવવામાં આવે છે કે સદરહુ તારિખે સદરહુ સખસોને સવારના દશ કલાકે સેશન કોરટમાં હાજર થવા સારૂ તમારે સમન કરવા. અને આ *પ્રિસેપ્ટ રૂઇએ તમે એ પ્રમાણે કરયું છે તે બાબત સદરહુ તારિખનિ અંદર તમારે દાખલો આપવો.

(આ ઠેકાણે જયુરરોનાં તથા આસેસરોનાં નામ નાંખવાં)

મારિ સહિ તથા કોરટનિ મોહોર કરિને આપ્યો છે.

તારિખ માહે સન ૧૯

(મોહોર) (સહિ)

૩૩–આસેસર અથવા જયુરરનિ ઉપર સમન

(૩૨૮ મિ કલમ જુઓ.)

(આ ઠેકાણે જગા લખવિ) ના રેહેવાસિ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) જોગ

ની સેશન કોરટે મારી ઉપર મોકલેલા પ્રીસેપ્ટ તમને આવતી ફોજદારી સેશનમાં આસેસર (અથવા જયુરર) દાખલ હાજર થવાનું ફરમાવ્યું છે તે હુકમની રૂઇએ આ ઉપરથી તમને સમન કરવામાં આવે છે કે તમારે આવતા

ની તારીખે સવારમાં ૬ કલાકે (આ ઠેકાણે જગા લખવી) માં સદરહુ સેસન કોરટમાં હાજર થવું.

માારી સહી તથા હોદ્દાની મોહોર કરીને આપ્યો છે,

તારીખ માહે સન ૧૮

[મોહોર] (સહી)

૩૪—મોતની શિક્ષાના હુકમ પ્રમાણે કેદ કરવાનું વારંટ

(૩૭૪ મી કલમ જુઓ)

ની તુરંગના સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ (અથવા કીપર) જોગ.

મારી આગળ તારીખ માહે સન ૧૮ ને રોજ ભરેલી સેશનમાં કાલેન્ડરના નંબરના મુકદમામાં [૧ લા, ૨ જા, ૩ જા, જેમ હોય તેમ) કેદી (આ ઠેકાણે કેદિનું નામ લખવું) ઉપર હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ પ્રમાણે ખુન થતું હોય એવા શિક્ષણીય મનુષ્યવધનો ગુનો યોગ્ય રીતે સાબીત થયાનો ઠરાવ કરવામાં આવેલો, અને તેની ઉપર મોતની શિક્ષાનો હુકમ કરેલો, અને તે શિક્ષાનો હુકમ નો કોરટની મંજુરી થવા સારૂ રાખેલો;

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને, સદરહુ સુપ્રિન્ટેન્ડેન્ટને (અથવા કીપરને) અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ (આ ઠેકાણે કેદીનું નામ લખવું) ને આ વારંટ સુધ્ધાં સદરહુ તુરંગમાં તમારા હવાલામાં લેવો, અને સદરહુ કોરટનો હુકમ અમલમાં લાવવા બાબત આ કોરટનું બીજું વારંટ અથવા હુકમ તમને પહોંચે ત્યાં સુધી તેને તે તુરંગમાં સહી સલામત રાખવો.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યું છે.

તારીખ માહે સન ૧૮

(મોહોર] (સહી)

૩૫—મોતની શિક્ષાનો હુકમ થયેથી તે અમલમાં લાવવા બાબત વારંટ.

(૩૮૧ મી કલમ જુઓ)

ની તુરંગના સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ (અથવા કીપર) જોગ

મારી આગળ તારીખ માહે સન ૧૮ ને રોજ ભરેલી સેશનમાં કાલેન્ડરના નંબરના મુકદમામાં (૧ લા, ૨ જા, ૩ જા, જેમ હોય તેમ) કેદી (આ ઠેકાણે કેદીનું નામ લખવું) ને મોતની શિક્ષાના હુકમ પ્રમાણે ની તારીખના આકડના વારંટથી તમારે હવાલે કરવામાં આવ્યો છે અને ની કોરટનો હુકમ આ કોરટને પોહોંચ્યો છે તેમાં સદરહુ શિક્ષાનો હુકમ મંજુર કરેલો.

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને સદરહુ સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટને [અથવા કીપરને) અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે [આ ઠેકાણે અમલમાં લાવવાનો વખત તથા જગા લખવી) માં સદરહુ મરી જાય ત્યાં સુધી તેને ગળે

ફાંસો દેવડાવીને સદરહુ શિક્ષાનો હુકમ અમલમાં લાવવો, અને તે શિક્ષાનો હુકમ અમલમાં આણ્યો છે એવો શેરો લખીને આ વારંટ કોરટની પાસે પાછું મોકલવું.

મારી સહી તથા કોરટના મોહોર કરીને આપ્યું છે,

તારીખ માહે સન ૧૮

(મોહોર) (સહિ)

૩૬—શિક્ષાનો હુકમ બદલ્યા પછી વારંટ.

(૩૮૬ મી તથા ૩૮૨ મી કલમ જુઓ.)

ની તુરંગના સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ (અથવા કીપર) જોગ.

તારીખ માહે સન ૧૮ ને રોજ ભરેલી સેશનમાં કાલેન્ડરના નંબરના મુકદમામાં (૧ લા, ૨ જા, ૩ જા, જેમ હોય તેમ) કેદી (આ ઠેકાણે કેદીનું નામ લખવું) ઉપર હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયક નો ગુનો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવામાં આવેલો, અને તેના ઉપર ની શિક્ષાનો હુકમ કરેલો, અને તે ઉપરથી તેને તમારે હવાલે કરેલો; અને સદરહુ હુકમથી ઠરાવેલી શિક્ષા ની કોરટના હુકમથી (જેની ડુપ્લીકેટ આ વારંટને જોડેલી છે) બદલીને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની (અથવા જેમ હોય તેમ) શિક્ષા ઠરાવવામાં આવી છે.

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને, સદરહુ સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટને (અથવા કીપરને) અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે સદરહુ હુકમ પ્રમાણે સમુદ્રપારની શિક્ષા ભોગવવા સારૂ સદરહુ (આ ઠેકાણે કેદીનું નામ લખવું) ને તમે યોગ્ય અધિકારીને તથા યોગ્ય હવાલામાં સોંપો ત્યાં સુધી તમારે, કાયદામાં ફરમાવ્યું છે તે પ્રમાણે, તેને સદરહુ તુરંગમાં તમારા હવાલામાં સહી સલામત રાખવો.

અથવા

જો તે ઓછી કરેલી શિક્ષા કેદની હોય તો "સદરહુ તુરંગમાં તમારા હવાલામાં સહી સલામત રાખવો" એ શબ્દો પછી લખવું કે "અને ત્યાં સદરહુ હુકમ મુજબ કેદની શિક્ષા કાયદા પ્રમાણે અમલમાં લાવવી."

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યું છે.

તારીખ માહે સન ૧૮

(મોહોર) (સહી)

૩૭—જપ્તિ તથા વેચાણ કરીને દંડ વસુલ કરવા બાબત વારંટ.

(૩૮૯ મી કલમ જુઓ)

(આ ઠેકાણે પોલીસ અમલદારનું અથવા બીજો જે સખસ અથવા સખસો તે વારંટ બજાવવાના હોય તેનું નામ અથવા હુદ્દો અથવા તેઓનાં નામ અથવા હુદ્દા લખવા) જોગ. [આ ઠેકાણે ગુન્હેગારનું નામ લખવું તથા વરણન કરવું]

ની ઉપર તારીખ માહે સને ૧૮ ને રોજ મારી આગળ (આ ઠેકાણે ગુન્હો મુખ્તેસરમાં લખવો) નો ગુનો સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવામાં આવેલો અને તેના ઉપર રૂપીયાનો દંડ આપવાની શિક્ષાનો હુકમ કરેલો, અને સદરહુ દંડ આપવાનું સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) ને ફરમાવેલું તોપણ તેણે તે દંડ અથવા તેમાંનો કાંઈપણ ભાગ આપ્યો નથી;

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) ની જે જંગમ મિલકત ના જીલ્હામાં જડે તે જંગમ મિલકત તમારે લઈને જપ્ત કરવી; અને જો સદરહુ જપ્તી કરયા પછી (આ ઠેકાણે આપેલા દિવસ અથવા કલાકની સંખ્યા લખવી) માહે (અથવા તાબરતોબ) સદરહુ રકમ આપવામાં ન આવે તો તમારે તે જપ્ત કરેલી મિલકત અથવા તેમાંની જેટલી સદરહુ દંડ પુરો કરી આપવાને બસ થાય તેટલી મિલકત વેચવી; અને આ વારંટની રૂએ તમે જે કરયું હોય તે બાબતનો શેરો, એ વારંટ બજાવવામાં આવે એટલે તુરત, લખીને તે પાછું મોકલવું.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપું છે,

તા. માહે સન

(મોહોર) (સહી)

૩૮—તિરસ્કારના કેટલાએક મુકદમામાં જ્યારે દંડની શિક્ષા કરવામાં આવે ત્યારે કેદ કરવાનું વારંટ.

(૪૮૦ મી કલમ જુઓ.)

ની તુરંગના સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ (અથવા કીપર) જોગ

આજ રોજ મારી આગળ ભરેલી કોરટમાં [આ ઠેકાણે ગુનેગારનું નામ લખવું) તથા વરણન કરવું (કોરટની સમક્ષ] અથવા દેખતાં જાણીજોઈને તિરસ્કાર કરયો; અને એ પ્રમાણે કરેલા તિરસ્કાર માટે રૂપીયાનો દંડ આપવાની અથવા તે આપવામાં કસુર કરે તો (આ ઠેકાણે મહિના અથવા દિવસની સંખ્યા લખવી) ની મુદત સુધી આસાન કેદ, ભોગવવાની, શિક્ષા સદરહુ (આ ઠેકાણે ગુનેગારનું નામ લખવું) ની ઉપર કોરટે ઠરાવિ છે;

વાસ્તે આ વારંટથિ તમને સદરહુ સુપરિન્ટેન્ડેન્ટને (અથવા કિપરને), અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ (આ ઠેકાણે ગુનેગારનું નામ લખવું) ને આ વારંટ સુધાં તમારા હવાલામાં લેવો, અને તેને સદરહુ તુરંગમાં સદરહુ (આ ઠેકાણે કેદનિ મુદત લખવી) નો મુદત સુધી સહી સલામત રાખવો. પણ જો તે મુદત પુરી થતાં પહેલાં સદરહુ દંડ આપવામાં આવે તો પછી તેમ કરવું નહીં; અને તે દંડ પોહોંચેથી તુરત તમારે તેને છોડી દેવો. અને આ વારંટ જેવી રીતે બજાવ્યું તેનો શેરો લખી તે પાછું મોકલવું.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યું છે,

તારીખ માહે સન ૧૮

(મોહોર) (સહી)

૩૯—જવાબ દેવાની ના કહેનારા શાહેદને કેદ કરવાનું માજીસ્તરેટનું અથવા જજનું વારંટ

(૪૮૫ મી કલમ જુઓ.)

(આ ઠેકાણે કોરટના અમલદારનું નામ તથા તેનો હુદદો લખવો) જોગ.

(આ ઠેકાણે નામ લખવું તથા વરણન કરવું) ને શાહેદ દાખલ સમન કરવામાં આવેલો (અથવા આ કોરટની આગળ આણેલો) અને એક ગુન્હો થયાનું કહેવામાં આવેલું તે ગુન્હાની ચોકશી વખતે શાહેદી આપવાનું તેને આજ રોજ ફરમાવવામાં આવેલું તે છતાં સદરહુ કહેવામાં આવેલા ગુન્હા સંબંધી તેને પુછીને દફતરમાં બગબર દાખલ કરેલા એક અમુક સવાલનો (અથવા અમુક સવાલોના) જવાબ દેવાની તેણે ના કહી, અને એ પ્રમાણે ના કહેવાનું કાંઇ પણ વ્યાજબી કારણ કારણ કહ્યું નહીં. અને તેને એ પ્રમાણે કરેલા તિરસ્કાર માટે તેને (આ ઠેકાણે અટકાવી રાખવાની જે મુદત ઠરાવી હોય તે લખવી] સુધી પેહેરામાં અટકાવી રાખવાની શિક્ષા ઠરાવી છે;

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) ને પહેરામાં લેવો, અને દિવસની મુદત સુધી તેને તમારા હવાલામાં સહી સલામત રાખવો, પણ જો તે દરમીયાનમાં તે જમાનો આપવાને અને તેને પુછેલા સવાલોના જવાબ દેવાને કબુલ થાયતો પછી તેમ કરવું નહી, અને સદરહુ દિવસોમાંના છેલ્લા દિવસે, અથવા સદરહુ કબુલાત જનાવામાં આવે એટલે તાબડતોબ, તેની કાયદા પ્રમાણે તજવીજ કરવામાં આવે એટલા માટે તેને આ કોરટની આગળ આણવો; અને આ વારંટ કેવી રીતે બજાવ્યું તેનો શેરો લખીને તે પાછું મોકલવું.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યું છે.

તારીખ માહે સન ૧૮

[મોહોર) (સહી)

૪૦—ગુજરાનનું લવાજમ આપવામાં કસુર થએથી કેદ કરવાનું વારંટ

(૪૮૮ મી કલમ જુઓ.)

ની તુરંગના સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ (અથવા કીપર) જોગ

આ ઠેકાણે નામ લખવું તથા વરણન કરવું તથા રેહેવાનું ઠેકાણું લખવું) ની પાસે પોતાની ઓરતનું (આ ઠેકાણે નામ લખવું) અથવા પોતાનું બાળક (આ ઠેકાણે નામ લખવું') (આ ઠેકાણે કારણ લખવું) ના સબબથી પોતાની મેળે પોતાનું ગુ

જરાન ચલાવવાને અશક્ત છે તે બાળકનું) ગુજરાન ચલાવવાની જોઈએ તેટલી દ્રવ્યશક્તી છે, અને તેણે તેમ કરવાની ગફલત કરી છે [અથવા ના કહી છે;) એવું મારી આગળ સાબીત થયું અને સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) યોગ્ય રીતે હુકમ કરીને ફરમાવ્યું છે કે તમારે તમારી સદરહુ ઓરતને [અથવા બાળકને) ગુજરાન બદલ રૂપીઆની રકમનું લવાજમ દર મહીને આપવું, અને વળી એવું સાબિત થયું છે કે સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવું] સદરહુ હુકમ જાણી જોઇને ગણકારયો નથી અને મહિના (અથવા મહિનાઓ) ના લવાજમની રકમના રૂપિયા આપવામાં કસુર કરી છે, અને તે ઉપરથી એક હુકમ કરીને એવું ઠરાવ્યું છે કે તેણે ની મુદત સુધી સદરહુ તુરંગમાં આસાન [અથવા સખત મજુરી સાથે) કેદ ભોગવવી.

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને સદરહુ સુપીન્ટેન્ડેન્ટને [અથવા કીપરને) અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) ને આ વારંટ સુધાં સદરહુ તુરંગમાં તમારા પહેરામાં લેવો, અને ત્યા સદરહુ હુકમ કાયદા પ્રમાણે અમલમાં લાવવો; અને આ વારંટ કેવી રીતે બજાવ્યું તેનો શેરો લખીને તે પાછું મોકલવું.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યું છે.

તારીખ માહે સને ૧૮

(મોહોર) [સહી)

૫૭—જપ્તિ તથા વેચાણ કરીને ગુજરાનનું લવાજમ જબરીથી આપવા બાબતનું વારંટ.

(૪૮૮ મી કલમ જુઓ)

આ ઠેકાણે જે પોલીસ અમલદારે અથવા બીજા સખસે તે વારંટ બજાવવાનું હોય તેનું નામ તથા હુદ્દો લખવો.) જોગ.

(આ ઠેકાણે નામ લખવું) ને યોગ્ય રીતે હુકમ કરીને ફરમાવ્યું છે કે તમારે તમારી સદરહુ ઓરતને (અથવા બાળકને) ગુજરાન બદલ રૂપીઆની રકમનું લવાજમ દર મહીને આપવું, અને સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) એ સદરહુ હુકમ જાણી જોઈને ગણકારયો નથી અને મહિના [અથવા મહિનાઓ] ના લવાજમની રકમના રૂપીઆ આપવામાં કસુર કરી છે;

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) ની જે જંગમ મિલકત જીલ્લામાં જડે તે તમારે લઇને જપ્ત કરવી, અને જો સદરહુ જપ્તી કરયા પછી (આ ઠેકાણે આપેલા દિવસ અથવા કલાકની સંખ્યા લખવી) માહે (અથવા તાબડતોબ) સદરહુ રકમ આપવામાં ન આવે તો તમારે તે જપ્ત કરેલી જંગમ મિલકત અથવા તેમાંની જે કલી સદરહુ રકમ પુરી કરી આપવાને બસ થાય તેટલી વેચવી; અને આ વારંટ

બજાવવામાં આવે એટલે કુસુર તરી તેની રકમ જે કરશું તેથી તેનો દરેક [illegible] તે પછું માફજશું.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યું છે.

તારિખ માહે સન ૧૮

(મોહોર) (સહિ)

૪૨—માજીસ્તરેટનિ આગળ પ્રથમ એકરાર કરતિ વખતે ખત તથા જામિન ખત.

(૧૯૬ મિ અને ૧૯૯ મિ કલમ જુઓ)

હું (આ ઠેકાણે નામ લખવું) (આ ઠેકાણે જગા લખવિ) નો રહેવાશિ મારા ગુનાહનું તોહોમત મારિ ઉપર મુકને મને (જેમ હોય તે પ્રમાણે લખવું) ના માજીસ્તરેટના આગળ આજરોજ તેમનિ કોરટમાં તથા સેશન કોરટમાં જરૂર પડે તો હાજર થવા સારૂ તરણ આપવાનું મને ફરમાવ્યા ઉપરથી બંધાઉ છું કે સદરહુ માજીસ્તરેટના કોરટમાં સદરહુ તોહોમતનિ પ્રથમ એકરાર આસે ત્યારે દરરોજ હું હાજર રહિશ, અને જો તે મુકદમો સેશન કોરટના પાસે ઇનસાફ થવા સારૂ મોકલવામાં આવે તો મારિ ઉપર મુકેલાં તોહોમતનો જવાબ દેવાને જયારે ફરમાવવામાં આવે ત્યારે સદરહુ કોરટના આગળ હું હાજર હોઇશ તથા હાજર થઇશ, અને એ બાબતમાં જો હું કસુર કરૂ તો હું બંધાઉ છે કે મલિકા મોઆઝમાં રાણિ સાહેબ કેસરેહિંદને રૂપિયાનિ રકમ મારે ગુનેહગારિમાં આપવિ.

તારિખ માહે સન ૧૮

સહિ.

આ ઉપરથિ હું એકરાર કરૂ છું (અથવા અમે દરેક જણ એકઠા તથા જુદા જુદા એકરાર કરિએ છીએ) કે સદરહુ [આ ઠેકાણે નામ લખવું) નો હું જામિન છું (અથવા અમે જામિન થઇએ છિએ] કે તેનિ ઉપર જે ગુનાહનું તોહોમત મુકયું છે તે ગુનાહનિ પ્રથમ એકરારી આસે ત્યારે દરરોજ નિ કોરટમાં તે હાજર રેહેશે, અને જો તે મુકદમો સેશન કોરટનિ પાસે ઇનસાફ થવા સારૂ મોકલવામાં આવે તો તેનિ ઉપર મુકેલાં તોહમતનો જવાબ દેવાને તે સદરહુ કોરટનિ આગળ હાજર હશે તથા હાજર થશે અને એ બાબતમાં જો તે કસુર કરે તો હું બંધાઉ થાઉછું (અથવા અમે બંધાઇએ છિએ) કે મલીકા મોઆઝમાં રાણીસાહેબ કૈસરેહિંદને રૂપિઆની રકમ મારે (અથવા અમારે) ગુનેહગારીમાં આપવિ.

તારિખ માહે સન ૧૮

(સહિ)

૪૩—જામીન આપવામાં કસુર થયેથિ કેદ કરેલા સખસને જેલ સોપવાનું વારંટ.

(૨૧૨ મિ કલમ જુઓ)

શ્રી તુરંગના સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ (અથવા જેલકીપર) જોગ (અથવા બીજા જે અમલદારના હવાલામાં) તે સખસ હોય તે અમલદાર જોગ.

(આ ઠેકાણે કેદીનું નામ લખવું તથા તેનું વરણન કરવું)ને મી તારીખના આ કોરટના વારંટની રૂએ તમારે હવાલે કરવામાં આવેલો, અને ત્યાર પછી તેણે ફોજદારી કામ ચલાવવાના રીત ભાતના કાયદાની ૪૯૯ મી કલમ મુજબ પોતાના જામીન (અથવા જામીનો) સાથે એક ખત યોગ્ય રીતે લખી આપ્યું છે;

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને અખત્યાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) ને બીજી કોઈ બાબત સારૂ અટકાવી રાખવો યોગ્ય નહીં હોય તો તેને તમારા હવાલામાંથી તાબડતોબ છોડી મુકવો.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યું છે.

તારીખ માહે સન ૧૮

(સહિ)

૪૪—ખતનો અમલ જબરાઈથી કરાવવા માટે જપ્તિનું વારંટ

(૫૧૪ મી કલમ જુઓ)

નું ફોજદારી થાણું જે પોલીસ અમલદારના હવાલામાં હોય તે પોલીસ અમલદાર જોગ (આ ઠેકાણે જે સખસ હોય તેનું નામ લખવું તથા વરણન કરવું તથા તેનું રહેવાનું ઠેકાણું લખવું) પોતાના મુચરકાની રૂએ (આ ઠેકાણે પ્રસંગ હોય તે લખવો) હાજર થવામાં કસુર કરી છે, અને તે સદરહુ કસુરને લીધે મુચરકા માંહ્યલામાં રાણી સાહેબ કૈસરેહિંદને (આ ઠેકાણે ખત માંહેનો દંડ લખવો) રૂ૦ ના રકમ ગુનેગારીમાં આપવાને પાત્ર થયો છે;

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને અખત્યાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) ની જે જંગમ મિલકત જીલ્લામાં તમને જડે તે જંગમ મિલકત લઈને તથા અટકાવી રાખીને તમારે જપ્ત કરવી અને જો સદરહુ રકમ ત્રણ દિવસ માંહે આપવામાં ન આવે તો એ પ્રમાણે જપ્ત કરેલી મિલકત અથવા તેમાંની જેટલી ઉપર કહેલી રકમ વસુલ કરવાને બસ થાય તેટલી મિલકત તમારે વેચવી, અને આ વારંટ બજાવવામાં આવે એટલે તુરત તેની રૂએ તમે જે કર્યું હોય તેનો શેરો તમારે લખી મોકલવો.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યું છે

તારીખ માહે સન ૧૮

(મોહોર) (સહી)

૪૫—ખતની શરત તોડ્યાથી જામીનને નોટીસ

(૫૧૪ મી કલમ જુઓ)

ના રેહેવાસી જોગ

તમે તારીખ માહે સને ૧૮ ને રોજ (આ ઠેકાણે જગા લખવી) ના રહેવાસિ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) ના જામીન થયેલા કે તે ની તારીખે આ કોરટનિ આગળ હાજર થશે, અને તમે બંધાયેલા કે તે તેમાં કસુર કરશો તો હું મલિકામાઆઝમાં રાણિ સાહેબ કૈસરેહિંદને રૂપિયાનિ રકમ ગુનેહગારિમાં આપિશઃ અને સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) આ કોરટનિ આગળ હાજર થવામાં કસુર કરિ છે, અને સદરહુ કસુરના કારણથિ તમે સદરહુ રૂપિઆનિ રકમ ગુનેહગારિમાં આપવાને પાત્ર થયા છો.

વાસ્તે તમને આ ઉપરથિ ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ દંડ આપવો અથવા સદરહુ રકમ તમારિ પાસે શા સારૂ જપ્તિથિ નહિ અપાવવિ જોઇએ તેનું કારણ આ તારિખથિ દિવસ માંહે બતાવવું.

મારિ સહિ તથા કોરટનિ મોહોર કરિને આપ્યો છે,

તારિખ માહે સન ૧૮

(મોહોર) (સહિ)

૪૬—સારિ રિતે ચાલવા બાબતનાં ખતનિ શરત તોડ્યા વિસે જામિનને નોટિસ.

(૫૧૪ મિ કલમ જુઓ)

ના રહેવાશિ જોગ

તમે તારિખ માહે સન ૧૮ ને રોજ એક ખત લખિ આપિને (આ ઠેકાણે જગા લખવિ) ના રહેવાશિ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) ના જામિન થયેલા કે તેનિ મુદત સુધિ સારિ રિતે ચાલશે અને તમે બંધાએલા કે તે એ ખાતમાં કસુર કરશે તો હું રૂપિઆનિ રકમ મલિકા માઆઝમાં રાણિ સાહેબ કૈસરે હિંદને ગુનેહગારિમા આપિશ; અને તમે એ પ્રમાણે જામિન થયા ત્યાર પછિ (આ ઠેકાણે જે ગુનોહ થયો હોય તે મુખતેસરમાં લખવો) નો ગુનોહ કરવામાં આવેલો તે ગુનોહ સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) નિ ઉપર સાબિત થયાનો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો છે, જેથિ તમારા જામિન ખતનિ શરત તોડવામાં આવિ છે;

વાસ્તે તમને આ ઉપરથિ ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ રૂપિઆનો દંડ આપવો, અથવા તે શા સારે નહિ આપવો જોઇએ તેનું કારણ દિવસ માહે બતાવવું

મારિ સહિ તથા કોરટનિ મોહોર કરિને આપ્યું છે.

તારિખ માહે સન ૧૮

(મોહોર) (સહિ)

૪૭—જામિનનિ ઉપર જપ્તિનું વારંટ.

(૫૧૪ મિ કલમ જુઓ)

(આ ઠેકાણે ખતનિ શરત લખવિ) એ હાજર થવા બાબત (આ ઠેકાણે ના મ લખવું તથા વરણુન કરવું તથા રહેવાનું ઠેકાણું લખવું) જામિન તરિકે બંધાયો છે, માંહેનો દંડ લખવો) રૂપીયાની રકમ મલીકા માઆઝમા રાણી સાહેબ કઇસરે હિંદને આપવાને પાત્ર થયો છે.

વાસ્તે તમને આ ઉપરથી અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) ની જે જંગમ મિલકત જીલ્લા માં તમને જડે તે લઇને તથા અટકાવી રાખીને તમારે જપ્ત કરવી; અને જો સદર હુ રકમ તરણ દિવસ માંહે આપવામાં ન આવે તો એ પ્રમાણે જપ્ત કરેલી મિલકત અથવા તેમાંની જેટલી ઉપર કહેલી રકમ વસુલ કરવાને બસ થાય તેટલી મિલકત તમારે વેચવી, અને આ વારંટ બજાવવામાં આવે એટલે તુરત તેની રૂઇએ તમે જે કરયું હોય તેનો શેરો લખી મોકલવો.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યું છે, તા. માહે સન ૧૮

(મોહોર) (સહી)

૪૮—જે તોહમતવાળા શખસના જામીન લીધા હોય તેના જામીનને કેદ કરવાનું રંટ (૫૧૪ મી કલમ જુઓ.)

ની દિવાની તુરંગના સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ (અથવા કીપર] જોગ.

(આ ઠેકાણે ખતની શરત લખવી) એ હાજર થયા બાબત (આ ઠેકાણે જામીનનું નામ લખવું તથા તેનું વરણુન કરવું) જામીન તરીકે બંધાયલો છે, અને સદરહુ [આ ઠેકાણે નામ લખવુ) એ બાબતમાં કસુર કરી છે, જેથી સદરહુ ખત માં લખેલા દંડ ઉપર મલીકા માઆઝમા રાણી સાહેબ કઇસરેહિંદનો દાવો થયો છે, અને સદરહુ (આ ઠેકાણે જામીનનું નામ લખવુ) ને યોગ્ય નોટીસ આપ્યા છતાં તે ણે સદરહુ રકમ આપવામાં તેમજ તે રકમ એની પાસે શા સારૂ જબરીથી નહી અપાવવી જોઇએ તેનું પુરતુ કારણ બતાવવામાં કસુર કરીછે, અને તેની જંગમ મિ લકતની જપ્તિ તથા વેચાણથી સદરહુ રકમ વસુલ થઇ શકતી નથી, અને (આ ઠેકા ણે મુદત વિશેશે કરીને લખવી) સુધી તેને દિવાની ઉરંગમાં કેદ રાખવાનો હુકમ કરવામાં આવ્યોછે;

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને સદરહુ સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટને [અથવા કીપરને] અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ [આ ઠેકાણે નામ લખવું) ને આ વારંટ સુદ્ધાં તમારા હવાલામાં લેવો અને તેને સદરહુ (આ ઠેકાણે કેદની મુદત લખવી) સુધી સદરહુ તુરંગમાં સહી સલામત રાખવો, અને આ વારંટ કેવી રીતે બજાવ્યું તેનો શેરો લખીને તે પાછું મોકલવું.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યું છે, તા. માહે સને ૧૮.

(મોહોર) (સહી)

૪૯—સુલેહ રાખવા બાબતનાં ખતની સરત તોડયા વિશે મુખ્યને નોટિસ
[૫૧૫ મા કલમ જુઓ)

(આ ઠેકાણે નામ લખવું તથા વરણુન કરવું તથા રહેવાનું ઠેકાણુ લખવું) જોગ
તારીખ માહે સન ૧૮ ને રોજ તમે (આ ઠેકાણે તે ખતમાં જેમ હોય તેમ લખવું) નહી કરવા બાબતનું ખત લખી આપેલું, અને તે માંહેની શરત તોડયાની સાબીતો મારી આગળ આપવામાં આવી છે અને દફતરમાં બરાબર દાખલ કરવામાં આવી છે.

વાસ્તે તમને આ ઉપરથી ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે રૂપીઆનો સદરહુ દંડ આપવો; અથવા તે શા સારૂ તમારી પાસે જબરીથી નહી અપાવવો જોઈએ તેનું કારણુ દિવસ માહે મારી આગળ બતાવવું.

તારીખ માહે સન ૧૮

(મોહોર] [સહી]

૫૦—સુલેહ રાખવા બાબતનાં ખતની શરત તોડેથી મુખ્યની માલકત જપ્ત કરવા બાબતનું વારંટ.
(૫૧૪ મી કલમ જુઓ]

ના પોલીસ—થાણાના (આ ઠેકાણે પોલીસ અમલદારનું નામ તથા હુદ્દો લખવો] જોગ
તારીખ માહે સન ૧૮ ને રોજ (આ ઠેકાણે નામ લખવું તથા વરણુન કરવું] સુલેહનો ભંગ નહી કરવા વીગેરે (ખતમાં હોય તે પ્રમાણે લખવું બાબત રૂપીયાની રકમનુ ખત લખી આપીને બંધાએલો, અને સદરહુ ખતની સરત તોડયાની સાબીતી મારી આગળ આપવામાં આવી છે તથા યોગ્ય રીતે દફતરમાં દાખલ કરવામાં આવી છે અને સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવુ) ને નોટીસ આપીને ફરમાવવામાં આવ્યું છે કે સદરહુ રકમ શા સારૂ નહી આપવી જોઇએ તેનુ કારણુ તમારે બતાવવાવું, અને તેમ કરવામાં તેમજ સદરહુ રકમ આપવામાં તેણે કસુર કરી છે;

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવુ) ની રૂપીયાની કિંમતની જે જંગમ મિલકત જીલ્લામાં તમને જડે તે તમારે લઇને જપ્ત કરવી અને જો સદરહુ રકમ માંહે આપવા ન આવે તો એ પ્રમાણે જપ્ત કરેલી મિલકત અથવા તેમાંની જેટલી સદરહુ રકમ વસુલ કરવાને બસ થાય તેટલી મિલકત તમારે વેચવી; અને આ વારંટ બજાવવામાં આવે એટલે તુરત તેનો રેઇઅ તમે જે કરયું હોય તેનો શેરો લખી મોકલવો.

મારી સહિ તથા કોરટનિ મોહોર કરીને આપ્યું છે,

તારીખ માહે સન

(મોહોર] (સહી)

૫૧—સુલેહ રાખવા બાબતનાં ખતનિ શરત તોડેથી કેદનુ વારંટ.
(૫૧૪ મી કલમ જુઓ)

ની દિવાનિ તુરંગના સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ (અથવા કીપર) જોગ
(આ ઠેકાણે નામ લખવું તથા વરણુન કરવુ) સુલેહ રાખવા બાબત પોતે લખિ આપેલાં ખતનિ સરત તોડિ છે એવિ સાબિતિ મારિ આગળ આપવામાં આવિ છે તથા યોગ્ય રિતે દફતરમાં દાખલ કરવામાં આવિ છે તેથિ તે મલિકામાઆઝમા રાણી સાહેબ કઈસરેહિંદને, રૂપિયાની રકમ ગુનેગારીમાં આપવાને પાત્ર થયો છે; અને સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) સદરહુ રકમ આપવાનું અથવા તે શા સારૂ નહી આપવી જોઈએ તેનું કારણ બતાવવાનું તેને યોગ્ય રીતે ફરમાવેલું તે છતાં તેમ કરવામાં કસુર કરી છે. અને તેની જંગમ મિલકત જપ્ત કરીને તે રકમ વસુલ કરી શકાતી નથી, અને સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) ને (આ ઠેકાણે કેદની મુદત લખવી) ની મુદત સુધી દિવાની તુરંગમાં કેદ રાખવાનો હુકમ કરવામાં આવ્યો છે;

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને સદરહુ દિવાની તુરંગના સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટને (અથવા કીપરને) અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ [આ ઠેકાણે નામ લખવું) ને આ વારંટ સુદધાં તમારા હવાલામાં લેવો, અને તેને સદરહુ (આ ઠેકાણે કેદની મુદત લખવી) ની મુદત સુધી સદરહુ તુરંગમાં સહી સલામત રાખવો, અને આ વારંટ કેવી રીતે બજાવ્યું તેનો શેરો લખીને તે પાછું મોકલવું.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યું છે. તા. માહે સન ૧૮
(મોહોર) (સહી)

૫૨—સારી રીતે ચાલવા બાબતના ખતની સરત તોડેથી જપ્તી તથા વેચાણ કરવાનું વારંટ (૫૧૪ મી કલમ જુઓ)

નું પોલીસથાણું જે પોલીસ અમલદારના હવાલામાં હોય તે પોલીસ અમલદાર જોગ,

[આ ઠેકાણે મુખ્ય નામ (વગેરે) લખવું) સારી રીતે ચાલે તે બાબત (આ ઠેકાણે નામ લખવું તથા વરણુન કરવું તથા રહેવાનું ઠેકાણું લખવું તારીખ માહે સન ૧૮ ને રોજ રૂપીયાની રકમનું ખત લખી આપીને તારણ આપેલું, અને સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) નો ગુન્હો કરયાની સાબીતી મારી આગળ આપવામાં આવી છે; તથા યોગ રીતે દફતરમાં દાખલ કરવામાં આવી છે જેથી સદરહુ ખતની સરતે તોડવામાં આવીછે; અને સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવુ) ને નોટીસ આપીને ફરમાવવામાં આવ્યુંછે કે સદરહુ રકમ શા સારૂ નહી આપવી જોઈએ તેનું કારણ તમારે બતાવવું, અને તેણે એ મુજબ કરવામાં તેમજ સદરહુ રકમ આપવામાં કસુર કરી છે.

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે કે સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) ની રૂપીયાની કિંમતની જે જંગમ

મિલકત તમને   જીલ્લામાં જડે તે લઈને તમારે જપ્ત કરવી, અને જો સદરહુ રકમ   માંહે આપવામાં ન આવે, તો એ પ્રમાણે જપ્ત કરેલી મિલકત અથવા તેમાંની જેટલી સદરહુ રકમ વસુલ કરવાને બસ થાય તેટલી મિલકત તમારે વેચવી, અને આ વારંટ બજાવવામાં આવે એટલે તુરત તેની રૂએ તમે જે કરયું હોય તેનો શેરો લખી મોકવો.

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપું છે, તા.   માહે   સન ૧૮

(મોહોર)   (સહી)

૫૩—સારી રીતે ચાલવા બાબતની ખતની સરત તોડેથી કેદ કરવાનું વારંટ.

(૫૧૪ મી કલમ જુઓ.)

ની દિવાની તુરંગના સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ (અથવા કીપર) જોગ

(આ ઠેકાણે મુખ્ય નામ વગેરે લખવું) સારી રીતે ચાલે તે બાબત (આ ઠે (આઠેકાણે નામ લખવું તથા વરણન કરવું તથા રહેવાનું ઠેકાણું લખવું) તા૦ માહે   સન ૧૮   ને રોજ   રૂપીઆની રકમનું ખત લખી આપીને તારણ આપેલું અને સદરહુ ખતની શરત તોડયાની સાબિતી મારી આગળ આપવામાં આવી છે તથા યોગ્ય રીતે દફતરમાં દાખલ કરવામાં આવી છે (આ ઠેકાણે નામ લખવું) મલીકામાઆઝમા રાણી સાહેબ કઇસરે હિંદને   રૂપીઆની રકમ ગુનેગારીમાં આપવાને પાત્ર થયો છે; અને સદરહુ રકમ આપવાનું અથવા તે શા સારૂ નહી આપવી જોઇએ તેનું કારણ બતાવવાનું તેને ગોગ્ય રીતે ફરમાવવામાં આવલું તે છતાં તેમ કરવાની તેણે કસુર કરી છે, અને તે રકમ તેની જંગમ મિલકત જપ્ત કરીને વસુલ થઈ શકતી નથી, અને સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) ને (આ ઠેકાણે કેદની મુદત લખવી] ની મુદત સુધી દિવાની તુરંગમાં કેદ રાખવાનો હુકમ કરવામાં આવ્યો છે.

વાસ્તે આ ઉપરથી તમને સદરહુ સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટને (અથવા કીપરને) અધિકાર આપવામાં આવે છે તથા ફરમાવવામાં આવે છે તમારે સદરહુ (આ ઠેકાણે નામ લખવું) ને આ વારંટ સુધધાં તમારા હવાલામાં લેવો, અને તેને સદરહુ (આ ઠેકાણે કેદની મુદત લખવી) ની મુદત સુધી સદરહુ તુરંગમાં સહી સલામત રાખવો, અને આ વારંટ કેવી રીતે બજાવ્યું તેનો શેરો લખીને તે પાછું મોકલવું

મારી સહી તથા કોરટની મોહોર કરીને આપ્યું છે. તા.   માહે   સન ૧૮

(મોહોર)   (સહી)

[સહી] આર જે. કાસ્ટવેટ.
આફિશિએટીંગ સેક્રેટરી નિસબત ઇંડિયા સરકાર.
(ટ્રી ટ્રાન્સલેટર)
એસ. પી. પંડીત,
ઓરીએન્ટ ટુ ગવરન્મેટ

ઇંડિયાના ગવરનર જનરલ ઇનકાંઉસીલને હેઠળ લખેલો આકટ.

આલીજનાબ ગવરનર જનરલસાહેબે સને ૧૮૮૪ ના જાન્યુઆરી મહિનાની ૨૫ મી તારીખે મંજુર કરયો તે સઘળા લોકોને જાણવા સારૂ છપાવી પ્રસીદ્ધ કરયો છે.

સન ૧૮૮૪ નો આકટ ૩ જો.

સને ૧૮૮૨ નો ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીતનો કાયદોસુધારવા બાબતનો આકટ.

જે અરથે સન ૧૮૮૨ નો ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીતનો કાયદો સુધારવો યોગ્ય છે, તે અરથે આ ઉપરથી હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ઠરાવ્યું છે:—

૨૫ મી કલમનો સુધારો.

૧. ૨૫ મી કલમમાં 'બ્રિટીશ ઇંડિયાને માટે જસ્ટિસ આફ ધી પીસ છે એવું સમજવું' આ શબ્દો પછી હેઠળ લખેલા શબ્દો દાખલ કરવા:—

'સેશન–જરજો અને જીલા–માજીસ્તરેટો, તેઓ જે સ્થાનિક સરકારના તાબામાં નોકરી કરતા હશે તે સરકારના વહીવટમાંહેના સઘળા મુલકમાં તથા મુલકને માટે જસ્ટીસ આફ ધી પીસ છે એવું સમજવું.'

૧૯૧મી કલમમાં વધારેલો મજકુર.

૨. ૧૯૧ મી કલમમાં હેઠળલખેલો મજકુર વધારવો, એટલે:—

"(ક) રકમ પ્રમાણે જ્યારે કોઇ માજીસ્તરેટ ગુન્હો સાંભળે ત્યારે, તોહોમતદારને, અથવા જ્યારે ઘણા તોહોમતદાર હોય ત્યારે, તેઓમોના હરકોઇને, મુકદમાનો ઇનસાફ એવા માજીસ્તરેટે કરવાને બદલે તે મુકદમો કાંતો બીજા માજીસ્તરેટની પાસે મોકલવાનું કહેવાનો અથવા સેસન–કોરટમાં કમિટ કરવાનું કેહેવાનો હક છે."

૪૪૩ મી કલમનો સુધારો.

૩. ૪૪૩ મી કલમમાં "પરેસિડેન્સી માજીસ્તરેટની" આ શબ્દોની અગાઉ "જીલ્લા—માજીસ્તરેટ અથવા" આ શબ્દો દાખલ કરવા.

૪૪૪ મી કલમનો સુધારો.

૪. ૪૪૪ મી કલમમાં "સેસન—કોરટનો" આ શબ્દોની અગાઉ "સેસન-જરજ શિવાય" આ શબ્દો દાખલ કરવા.

૪૪૬ મી કલમનો સુધારો.

૫. (૧) ૪૪૬ મી કલમમાં 'પરેશીડેન્સી માજીસ્તરેટ' આ શબ્દોની આગળ "જીલ્લા-માજીસ્તરેટ અથવા" આ શબ્દો દાખલ કરવા.

(૨) તેજ કલમમાં હેઠળ લખેલો મજકુર વધારવો એટલે:—

"અને જીલ્લા–માજીસ્તરેટે છ મહીના સુધીનિ મુદતની કેદની, અથવા બે હજાર રૂપીયા સુધી દંડની અથવા એ બન્નેની શિક્ષા શિવાય એવો કોઇ બીજી શિક્ષાનોનો હુકમ કરવો નહી."

૪૫૦ મી કલમ રદ કરવી.

૬. ૪૫૦ મી કલમ આ આકટ ઉપરથી રદ કરી છે.

૪૫૧ મી કલમ ને બદલે નવી કલમ દાખલ કરી.

૭. ૪૫૧ મી કલમને બદલે હેઠળ લખેલી કલમ દાખલ કરવી

હાઇકોરટની અથવા સેશન કોરટની જયુરી અથવા આસેસરો

"૪૫૧ (૧) હાઈકોરટની અથવા સેશનકોરટની આગળ રાણીની વિલાયતી રઈયતનો ઇનસાફ કરવામાં આવે ત્યારે, પેહેલાં જયુરરને બોલાવવામાં આવે અને કબુલ રાખવામાં આવે તે પહેલાં અથવા પહેલાં, આસેસરને નિમવામાં આવે તે પહેલા, જેમ હોય તેમ, એવીકોઈરઈયત મિશ્ર જયુરીથી પોતાનો ઈનસાફ કરવાનું માગે તો જેજયુરીમાં ઓછામાં ઓછા અરધા યુરોપીયન અથવા અમેરીકન હોય અથવા યુરોપીયન અને અમેરિકન એ બન્ને હોય તે જયુરીથી તે ઈનસાફ થવો જોઈએ.

"(૨) જયારે સેશનકોરટની આગળ એવો કોઇ ઇનસાફ સાધારણ રીતે આસેસરોની મદદથી થવાનો હશે, ત્યારે રાણીની વિલાયતી રઈયત જે તોહોમતદાર હોય તે અથવા રાણીની વિલાયતી રઈયત હોય એવા કેટલાક તોહોમતદરો હોય, તો તે સઘળા એ એકત્રપણે પેટા કલમ (૧) પ્રમાણે મિશ્ર જયુરીથી પોતાનો ઇનસાફ થવો જોઈએ એવું માગવાને બદલે ઓછામાં ઓછા અરધા આસેસરો યુરોપીઅન અને અમેરિકન જોઇએ, અથવા યુરોપીયન અમેરિકન એ બને જોઈએ, એવી માગણી કરવાને મુખત્યાર છે."

૪૫૧ મી કલમ પછી દાખલ કરવાની નવી કલમો.

૮. ૪૫૧ મી કલમ પછી હેઠળ લખેલો મજકુર દાખલ કરવો, એટલે—

જિલ્હા—માજીસ્ટરેટની આગળ જયુરી માગવાનો રાણીની વીલાયતી રઇયતનો હક

"૪૫૧ અ. (૧) રાણીની વિલાયતી રઈયતનો ઇનસાફ જીલ્હા માજીસ્ટરેટની આગળ ચાલતો હોય ત્યારે, એવી રઈયતને, સમનના કોઈ મુકદમામાં ૨૪૪ મી કલમ પ્રમાણે તેના જવાબમાં તેનુ કે હેવું સાંભળી લેવાની અગાઉ અથવા વારંટના મુકદમામાં ૨૫૬મી કલમ પ્રમાણે જવાબ આપવાનું કામ તેણે સરૂ કરયાની અગાઉ, ૪૫૧ મી કલમમાં કહેલી રીતે ભરેલી જયુરીથી પોતાનો ઇનસાફ કરવો એવો દાવો કરવાનો અખત્યારછે.

"(૨) સમનના મુકદમામાં તોહોમતદારનું કહેવુ સાંભળી લેવાનું ૨૪૪મી કલમ પ્રમાણે માજીસ્તરેટે સરૂ કરતી વખતે, અથવા વારંટના મુકદમામાં તોહોમતદારને પોતાનો જવાબ કરવાનું ૨૫૬ મી કલમ પ્રમાણે માજીસ્તરેટ કહે તે વખતે પેટા કલમ (૧) પ્રમાણે દાવો કરયો હોય તો ઉપર કહ્યા પ્રમાણે જયુરીથી ઇનસાફ થવા સારૂ જ

રૂરનો હુકમ માજીસ્તરેટે તાબડતોબ કરવો જોઇએ.

"(૩) જો સદરહુ પ્રકારનો દાવો ચાલતાં કામમાં અગાઉને કોઇ વખતે કરયો હોય તે લખી લીધેલા પુરાવા ઉપરથી જ્યારે માજીસ્તરેટને લાગે કે જ્યુરી આગળ જવાજોગ મુકદમો છે ત્યારે ત્યારે તેણે તેવા પ્રકારનો હુકમ કરવો જોઇએ.

"(૪) એવા દરેક મુકદમામાં માજીસ્ટરેટે સદરહુ પ્રકારનો હુકમ કરવાની અગાઉ પદ્ધતિ પ્રમાણે તોહોમતનામુ તઈયાર કરવુ જોઇએ, પછી ૨૪૨ મી કલમમાં ગર્મ તે ક હ્યું હોય તેની ચિંતા નથી.

"(૫) આ કલમ પ્રમાણે ચલાવવાના દરેક ઈનસાફની વખતે ફરિયાદી તોહોમતદાર તથા સાહેદોને હાજર થવુ પડે એમ કરવા સારૂ ૨૧૧મી, ૨૧૬મી, ૨૧૭મી, ૨૧૯મી, અને ૨૨૦ મી કલમના ઠરાવ, બને તેટલે સુધી, લાગુ થશે.

"(૬) સેસન કોરટની આગળ જ્યુરીથી કરવાના ઈનસાફમાં કામ ચલાવવા સ બંધી આ કાયદાના ઠરાવ, બને તેટલા પુરતા આ કલમ પ્રમાણે ચલવવાના દરેક ઇ નસાફને એ પ્રમાણે લાગુ છે કે જાણે જીલા માજીસ્તરેટ, સેસન-જડજ હોય અને તોહમતદારને ઈનસાફ થવા સારૂ તેની કોરટમાં કમિટ કરયો હોય.

"(૭) પેટા કલમ (૫) અથવા (૬) માં કહેલાં કોઇપણ ઠરાવ તે પેટા કલમ ઉપરથી તે લાગુ કરયા હોય તેટલા પુરતા, સઘળી કોરટોને, પોતાની રૂબરૂ ચાલતા કામને લાગુ થાય એટલા સારૂ, અરથને બાધ ન આવે એવી રીતે, જરૂરનો કે યો ગ્ય શાબ્દિક ફેરફાર તેમાં કરીને લાગુ કરવાનો અખત્યાર છે.

"(૮) આ કલમમાં કહેલા કોઇ પણ ઠરાવ ઉપરથી, ૨૪૭ મી અથવા ૪૪૭મી કલમ પ્રમાણે તોહોમતદારને ઇનસાફ થવા સારૂ કમિટ કરવાના માજીસ્તરેટના અધિ કારને બાધ આવે છે એમ સમજવુ નહી."

કેટલીએક બાબતમાં બીજી કોરટમાં મોકલવા બાબત.

"૪ બીબ (૧) તોહોમતદાર ૪૫૧ આ કલમ પ્રમાણે પોતાનો ઈનસાફ જ્યુરીથી થવો એવો દાવો કરશે, અને જીલ્લા માજીસ્ટરેટના મત પ્રમાણે ૪૫૧ મી કલમમાં ફરમાવેલી રીતે રચાયેલી હોય એવી જ્યુરી પોતાની આગળ ઈનસાફ થવા સારૂ ભરવાનું અશકય છે, અથવા ઘણો વિલંબ, ખરચ અથવા અગવડ પડયા વગર એ પ્રમાણે તે ભરી શકવાનું અશકય છે તથા તેઓ વિલંબ ખરચ અથવા અગવડ કરવી એ તે પ્રકરણની સ્થિતિ તરફ જોતાં ગેરવ્યાજબી છે એમ લાગવાનું કારણ હશે તો, જીલ્લા-માજીસ્તરેટે કલમ ૪૫૧ આ પ્રમાણે પોતાની સમક્ષ ઈનસાફ થવા બાબતનો હુકમ કરવાને બદલે હાઇકોરટ આ બાબત પોતે કરેલી તથા સ્થાનિક સરકારે મંજુર કરેલી કાનુન મુજબ અથવા ખાસ હુકમ કરીને વખતે વખતે ફરમાવે તેવા બીજા જીલ્લા માજીસ્ટરેટ પાસે અથવા સેસન જડજ પાસે તે મુકદમો મોકલવાને મુખત્યાર છે.

"(૨) આ કલમ પ્રમાણે સેસન જડજની આગળ અથવા જીલ્લા માજીસ્ટરે

ટની આગળ મુકદમો મોકલવામાં આવે ત્યારે તેણે તે મુકદમાનો ઈનસાફ, પોતે કલમ ૪૫૧ અ. પ્રમાણે કામ કરનારો જીલ્લા માજીસ્ટરેટ હોય તે પ્રમાણે તેવાજ અધીકાર, (કમીટ કરવાના અધીકાર સહીત) ચલાવીને અને તેવિજ રિતે કામ ચલાવિને બનતા તાકીદે કરવો જોઈએ."

૪૫૯ મી કલમનો સુધારો.

૯. ૪૫૯ મી કલમના "અથવા ઈલકાના મુખ્ય શેહેરોની બાહારે જે કોઈ માજીસ્ટરેટ અથવા સેશન જડજ સાર્વભૌમના વિલાયતની રઈયત ન હોય તે માજીસ્ટરેટને અથવા સેશન જડજને, આ શબ્દો આ ઉપરથી રદ કરયા છે; અને તેજ કલમમાના "અને જે માજીસ્ટરેટ જસ્ટિસ આફ ધી પીસ ન હોય તે માજીસ્તરેટને" આ શબ્દોને બદલે "અને જે માજીસ્ટરેટ અથવા સેશન કોરટમાં પ્રમુખસ્થાને બિરાજનાર જે જડજ જસ્ટીસ આફ ધી પીસ ન હોય તે માજીસ્ટરેટ અથવા જડજને" આ શબ્દો દાખલ કરવા.

૪૯૨ મી કલમનો સુધારો.

૧૦. ૪૯૨ મી કલમમાં "૪૯૦ મી કલમના ઠરાવો પ્રમાણે ન્યેલી જ્યુરીથી થવાનો હક હોય ત્યારે" આ શબ્દો તથા આંકડા પછી હેઠળ લખેલો મજકુર વધારવો. એટલે:—

"અથવા ૪૫૧ અ. અથવા ૪૫૧ બ. કલમ પ્રમાણે કામ ચલાવનારા જિલ્લા માજીસ્ટરેટની આવા સેશન જડજની કોરટમાં ઈનસાફ થવાનો હોય ત્યારે"

૫૨૬ મી કલમનો સુધારો.

૧૧. (૧) ૫૨૬ મી કલમમાં (૮) રકમ પછી હેઠળ લખેલો મજકુર દાખલ કરવો એટલે:—

"અથવા"

"(ઇ) ઈનસાફનાં કારણ સારૂ એવા પ્રકારનો હુકમ યોગ્ય છે

(૨) તેજ કામમાં રકમ (૩) પછી હેઠળ લખેલો મજકુર દાખલ કરવો, એટલે 'અથવા'

(૪) તોહોમતદારને ઈનસાફ થવા સારૂ પોતાની પાસે અથવા સેશન કોરટની પાસે મોકલવો એવો

૫૨૬ મી કલમ પછી નવીક લમ દાખલ કરી,

૧૨. ૫૨૬ મી કલમ પછી હેઠળ લખેલી કલમ દાખલ કરવી, એટલે—

૫૨૬ મી કલમ પ્રમાણે અરજી કરેથી વચમાં મુલતવી રાખવા બાબત

૫૨૬ અ. કોઈપણ ફોજદારી મુકદમામાં અથવા અપીલમાં સુનાવણી શરૂ થવાની અગાઉ પબ્લિક પ્રાસિક્યુટર ફરિયાદી અથવા તોહોમતદાર જે કોરટમાં મુકદમો અથવા અપીલ ચાલતી હશે તે કોરટને મુકદમાના સંબંધમાં ૫૨૬ મી કલમ પ્રમાણે અરજી કરવાનો પોતાનો ઇરાદો છે એવુ જાહેર કરશે, તો તોહોમતદારને તેનો જવાબ કરવાનુ કેહેવાની અગાઉ, અથવા, અપીલની બાબતમાં, અપીલની સુનાવણી થવાની અગાઉ અરજી કરી શકાય અને તે ઉપર હુકમ મેળવી શકાય એટલો વખત

મળે એવી રીતે કોરટે કલમ ૩૪૪ માં આપેલો શરૂથી અથવા વચમાં મુલતવી રાખ
વાનો અધીકાર ચલાવવો જોઇએ.

૫૨૮ મો કલમમાં વધારેલો મજકુર.

૧૩. ૫૨૮ મી કલમમાં હેઠળ લખેલો મજકુર વધારવો, એટલે

આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કરનારા માજીસ્તરેટે તેમ કરવાનું કારણ લખી મુકવું જોઇએ.

અરથનો કલમ

૧૪. (૧) આ આકટમાં કલમ શબ્દનો અરથ સને ૧૮૮૨ના ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાની કલમ એવો સમજવો.

(૨) આજ સુધી પાસ થએલા અથવા હવે પછી પાસ થાય તે કાયદામાં સદરહુ કાયદા ઉપર આપેલા સઘળા હવાલા તે કાયદો આ આકટ ઉપરથી સુધારયો છે તેવા તે કાયદા ઉપર આપ્યા છે એમ સમજીને વાંચવા.

ટુંકુ નામ અને શરૂઆત

૧૫. આ આકટને સને ૧૮૮૪ નો ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીતનો કાયદો સુધારવા બાબતનો આકટ કેહેવો, અને તે સને ૧૮૮૪ ના મેમહિનાની પેહેલી તારીખે અમલમાં આવશે.

(ટ્રી ટાન્સલટીન)

એસ. પી. પંડીત

ઓરીએન્ટલ ટ્રાન્સલેટર ટુ ગવર્નમેન્ટ

ઇંડીયાના ગવરનર જનરલ ઇન કાંઉસિલનો હેઠળ લખેલો આકટ ગવરનર જનરલ સાહેબે સન ૧૮૮૬ના મારચ મહીનાની ૧૨ મી તારીખે મંજુર કરયો તે સઘળા લોકોને જાહેર થવા સારૂ આ ઉપરથી પ્રસિદ્ધ કરયો છે.

સને ૧૮૮૬નો આકટ. નંબર ૧૦મો

સને ૧૮૮૨નો ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતનો કાયદો તથા બીજા કેટલાક પોલીસ સુધારવા વિશેનો આકટ.

જે અરથ સને ૧૮૮૨ નો ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતનો કાયદો, અને બીજા કેટલાક કાયદા સુધારવા યોગ્ય છે; તે અરથ આ ઉપરથી હેઠળ લખયા મ ણે ઠરાવ્યું છે.

સન ૧૮૮૨નો ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતનો કાયદો.

ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીતબાબતના કાયદાની ૩૧ મી કલમનો સુધારો.

૧ સને ૧૮૮૨ ના ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાની ૩૧ મી કલમના છેલ્લા પારેગ્રાફમાંના ત્રણ વરષ કરતાં વત્તી મુદતની કેદની શિક્ષાનો આ શબ્દોને બદલે ચાર વરષ કરતાં વતી મુદતની કેદની શિક્ષાનો અથવા કોઈપણ સમુદ્રપારની શિક્ષાનો આ શબ્દો દાખલ કરવા.

૩૪ મી કલમને બદલેનવીકલમ દાખલ કરવી

૨. તેજ કાયદાની ૩૪ કલમને બદલે હેઠળ લખેલી કલમ દાખલ કરવી એટલે:—

૩૪ ૩૦ મી કલમ પ્રમાણે વિશેશે કરીને અધિકાર આપેલા કોઈપણ જીલ્લામાજીસ્ટરેની કોરટને મોતની શિક્ષા અથવા સાત વરસ કરતાં વતી મુદતની સમુદ્રપારની શિક્ષા અથવા સાત વરસ કરતાં વત્તી મુદતની કેદની શિક્ષા વગર બીજી જે કોઇ શિક્ષા કરવાનો અધિકાર કાયદાથી હશે તે બીજી શિક્ષા કરવાનો અખત્યાર છે; પણ ચાર વરસ કરતાં વત્તી મુદતની કેદની શિક્ષાનો અથવા સમુદ્રપારનિ શિક્ષાનો કોઈપણ હુકમ કરયો હોય તે કાયમ થવાને સેશન જડજનો મંજુરી જોઈએ.

કલમ ૫૫ અને ૫૬ માં વધારો.

૩ તેજ કાયદાની કલમ ૫૫ મી અને ૫૬ મો પછી નીચેનું વધારવું એટલે

આ કલમ કલકત્તા અને મુબઈ શેહેરમાંની પોલીસને લાગુ છે.

૮૮મીઅને૫૧૪ મીકલમોમાંવધારો

૪.તેજ કાયદાની ૮૮ મો તથા ૫૧૪ મી કલમોમાં જીલ્લા—માજીસ્ટરેટના આ શબ્દો પછી અથવા ચીફ પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટરેટ

ટના અને જીલ્લા માજીસ્ટરેટ આ શબ્દો પછી અથવા ચીફ પરેસીડેન્સી માજીસ્ટરેટ
આ શબ્દો દાખલ કરવા.

૧૧૦ મી કલમ નો સુધારો. — ૫. તેજ કાયદાની ૧૧૦ મી કલમમાં પેટા ટુકડી માજીસ્ટરેટને અથવા પહેલા વરગના માજીસ્ટરેટને આ શબ્દોને બદલે અથવા જે પેટા ટુકડી માજીસ્ટરેને અથવા પહેલા વરગના જે માજીસ્ટરેટને આ શબ્દો દાખલ કરવા.

૧૫૨ મી કલમ નો સુધારો. — ૬*

૧૭૩ મી કલમ નો સુધારો — ૭ તેજ કાયદાની ૧૭૩ મી કલમના બીજા પારીગરાફને બદલે હેઠળ લખેલો પારેગરાફ દાખલ કરવો.

જ્યારે ૧૫૮ મી કલમ પ્રમાણે કોઇ ઉંચા દરજાના પોલીસ અમલદારને નીમ્યો હોય ત્યારે સદરહુ રિપોટ જે પ્રસંગોમાં સ્થાનિક સરકાર સામાન્ય અથવા વિશેષ હુકમ કરીને તેમ કરવાનું ફરમાવે તે પ્રસંગોમાં આપ્યાથી તે અમલદારની મારફત મોકલવો જોઇએ અને તે માજીસ્ટરેટનો હુકમ થતાં સુધી જે અમલદારને હવાલે તે પોલીસથાણુ હોય તે અમલદારને વધારે તપાસ કરવાનું ફરમાવવાને સદરહુ અમલદાર મુખત્યાર છે.

૨૯૬ મી કલમ નો સુધારો. — ૮ તેજ કાયદાની ૨૯૬ મી કલમમાંના ૩૦૭ મી કલમ શિવાય આ શબ્દ તથા આંકડાને બદલે ૨૭૯ મી તથા ૩૦૭ મી કલમ શિવાય આ શબ્દો તથા આંકડા દાખલ કરવા

કલમ ૨૯૯ નો સુધારો. — ૯ તેજ કાયદાની કલમ૨૬૯મીના બીજા પારેગ્રાફને બદલેનીચેનું દાખલ કરવું એટલે

જયારે કેટલાએક ગુન્હાનું તોહોમત તોહોમતવાળા ઉપર એકજ ઇનસાફની વખતે મુકવામાં આવ્યું હોય અને તેમાંના થોડાએક ગુન્હાઓનો ઇનસાફ જયુરીથી થઇ શકે અને થોડા એકનો ઇનસાફ તેવી રીતે ન થઇ શકે એમ હોય ત્યારે તે ગુન્હાઓમાંના જેટલાનો જયુરીથી ઇનસાફ થઇ શકે એમ હોય તેટલાને સારૂ તેનો જુરીથી ઇનસાફ થશે, અને તેમાંના જેટલાનો જુરીથી ઇનસાફ થઇ શકે એમ નહિ હોય તેટલાને સારૂ તેનો સેશન કોરટથી જુરરોનો આસેસરો તરીકે મદદથી ઇનસાફ થશે.

કલમ ૩૯૮મીને બદલે નવી કલમ કરવી. — ૧૦. તેજ કાયદાની કલમ ૩૯૮ મીને બદલે નિચેનો દાખલ કરવી, એટલે—

કલમ ૩૯ મી ૩૯૬મીતથા૩૯૭ — '૩૯૮ (૧) ૩૯૬ મી અથવા ૩૯૭ મી કલમ માંહેના ઠરાવ છે પરથી એમ સમજવું નહિ કે કોઇપણ સખસ તેના આગલા કે

---

*ગુજરાતીમાં આ સુધારો કરવાની જરૂર નથી.

મીના પુરવાણી ઠરાવો.

પાછલા સાબિત થયેલા ગુનાને માટે જે શિક્ષાને લાયક થયો હોય તે શિક્ષાના કોઈપણ ભાગમાંથી તે સખસ બચી જશે.

(૨) કેદની શિક્ષા કરવા લાયક ગુનાહને માટે કરેલી કેદની અથવા સમુદ્રપારની અથવા સાસનીકદ્દાસત્વની મુખ્ય શિક્ષાની સાથે દંડ આપવામાં ચુક કરે તો તે બદલ કેદ ઠરાવી હોય, અને શિક્ષા ભોગવનારો સખસ તે ભોગવ્યા પછી, કેદની, સમુદ્રપારની અથવાસાસનીકદ્દાસત્વની બીજી મુખ્ય શિક્ષાઅથવા શિક્ષાઓ ભોગવવાનોહોય તો દંડ આપવો ચુકવા બદલની કેદનો હુકમ તે સખસ સદરહુ વધારાની શિક્ષા અથવા શિક્ષાઓ ભોગવી રહે ત્યાં લગી અમલમાં આવશે નહિ.

૪૦૧ લી કલમનો સુધારો.

૧૧. (૧) તેજ કાયદાની ૪૦૧ લી કલમના ત્રીજા પારેગ્રાફને બદલે હેઠળ લખેલો પારેગ્રાફ દાખલ કરવો, એટલે—

'જે કોઇપણ શરતે કોઇ શિક્ષા મોકુફ રાખી હોય અથવા માફ કરી હોય તે શરત પાળવામાં નથી આવી એમ ગવરનર જનરલ ઇન કાંઉસીલને અથવા સ્થાનિક સરકારને લાગે તો આ પ્રમાણે મોકુફ રાખવાનો અથવા માફ કરવાનો હુકમ, ગવરનર જનરલ ઇન કાંસિલ અથવા સ્થાનિક સરકાર રદ કરે, અને તે પછી જે સખસ બાબત તે શિક્ષા મોકુફ રાખી હોય અથવા માફ કરી હોય તે સખસ છુટો હોય તો તેને કોઇપણ પોલીસ—અમલદાર વગર વારંટે પકડવાને અને બાકી રહેલા ભાગની શિક્ષા ભોગવવા માટે તેને પાછો કેદમાં મોકલવાને મુખત્યાર છે.

(૨) 'તેજ કલમના ત્રીજા પારેગ્રાફ પછી હેઠળ લખેલો પારેગ્રાફ દાખલ કરવો, એટલે—

'જે શરતે કોઈ શિક્ષા આ કલમ પ્રમાણે મોકુફ રાખી હોય અથવા માફ કરી હોય તે શરત જે સખસ તે બાબત તે શિક્ષા મોકુફ રાખી હોય અથવા માફ હોય તેણે પુરી કરવી હોય, એવીઅથવા એની ઇચ્છાઉપર આધાર ન રાખે તેવી હોય.

૪૭૫ મિ કલમ પછિ આવનારિ નવી કલમો.

૧૨. તેજ આકટનિ ૪૭૫ મી કલમ પછિ હેઠળ લખેલિ. કલમો દાખલ કરવિ, એટલે.

સ્થાનિક સરકારના હુકમથી કેદ રાખેલાં ગાંડા કેદીઓને એકમાંથી બીજા પ્રાંતમાં લઈજવાનો હુકમ કરવાનો ગવર્નર જનરલ ઇન કૌ

"૪૭૫. અ. ગવરનર જનરલ ઇન કાંઉસિલને એવું ફરમાવવાનોઅધિકારછે કેજે કોઈસખસને સ્થાનિક સરકારેઆ બાબપ્રમાણે ગાંડાઓના આશ્રયસ્થાનમાં, તુરંગમાં અથવા સારા જાપતામાં રાખવાની બીજી જગામાં પુરી રાખવાનો હુકમ કરયો હશે, તેને જે જગામાં પુરી રાખ્યો હશે તે જગાએથી બ્રિટિશ ઇંડિયા માંહેના કોઇપણ ગાંડાઓના આશ્રય સ્થાનમાં, તુરંગમાં અથવા સારા જાપતામાં રાખવાની બીજી જગાએ લઇ જવો.

સિલને અધિકાર

ઈન્સપેકટરજનરલને અમુક કામમાંથીછુટા કરવાને સ્થાનિક સરકારનેઅખત્યાર.

૪૭૫ બ. કલમ ૪૬૯મી અથવા કલમ ૪૭૧ મી મુજબ જે તુરંગમાં કોઈ સખસને કેદ રાખ્યો હોય તે તુરંગ જેના તાબામાં હોય તે અમલદારને કલમ, ૪૭૨, કલમ ૪૭૩, અથવા કલમ ૪૭૪ મુજબનાં ઈન્સપેકટર જનરલ ઑફ પ્રિઝન્સના સઘળાં અથવા કોઇ કામો કરવાનો અખત્યાર સ્થાનિક સરકાર આપે.

કલમ ૪૯૫નો સુધારો.

૧૩. (૧) તેજ કાયદાની કલમ ૪૯૫ મીના પેહેલા વાકયોને બદલે નિચેનું દાખલ કરવું એટલે—

કોઈપણ મુકદમાની ચોકશી અથવા ઈનસાફનું કામ કરતો કોઈપણ માજીસ્તરેટ ગવરનર જનરલ ઈન કાઉંસિલની પ્રથમ મંજુરીથી સ્થાનિક સરકાર જે દરજ્જો ઠરાવે તેવા દરજાથી ઉતરતા દરજાના પોલીસ અમલદાર શિવાય બીજા કોઈપણ સખસને ફરિયાદ પક્ષનું કામ ચલાવવાની પરવાનગી આપવાને મુખતીયાર છે.

(૨) તેજ કલમના છેલા વાકય પછી નિચેનું વધારવું, એટલે

જે ગુનાને સારૂ તોહોમતદાર ઉપર ફરિયાદ ચાલતી હોય તે ગુના વિશેની તપાસમાં કંઇ પણ ભાગ લીધો હોય તેવા પોલીસ અમલદારને ફરિયાદ પક્ષનું કામ ચલાવવાની પરવાનગી આપવામાં આવશે નહિ.

૫૧૦ મા કલમનો સુધારો.

૧૪. તેજ કાયદાની ૫૧૦ મી કલમ માંહેના કેમિનલ એકઝામિનર આ શબ્દો જયાં પેહેલા આવે છે ત્યાં તે સબ્દોની આગળ કોઈ શબ્દો વધારો.

૫૪૧મીકલમપછિનવિ કલમ દાખલ કરવિ.

૧૫. તેજ કાયદાની ૫૪૧ મી કલમ પછી હેઠળ લખેલિ કલમ દાખલ કરવી, એટલે

જે તોહોમતદારો અથવા તકશિરવાર ઠરેલાં માણસો દિવાનિ તુરંગમાં કેદમાં હશે તેઓને ફોજદારિ તુરંગમાં લઈ જવા, તથા તેઓને દિવાની તુરંગમાં પાછા લાવવા.

૫૪૧ અ. [૧] જો આ કાયદા પરમાણે તુરંગમાં નાંખવાને અથવા કેદમાં આપવાને પાત્ર હોય એવો કોઈ સખસ દિવાનિ તુરંગમાં કેદમાં હોય તો તે સખસને ફોજદારિ તુરંગમાં લઇ જવો એવું ફરમાવવાનો અધિકાર જે કોરટે અથવા માજીસ્તરેટે તુરંગમાં નાખવાનો અથવા કેદમાં આપવાનો હુકમ કરયો હશે તે કોરટને અથવા માજીસ્તરેટને છે.

(૨) જ્યારે કોઇ શખસને પેટા કલમ (૧) પરમાણે ફોજદારી તુરંગમાં લઇ જય હોય ત્યારે, ત્યાંથી છોડી મુકયા પછી, દિવાની તુરંગમાં પ છો મોકલવો, પણ હેઠળ લખેલી બે વાત પઇકી કોઇપણ વાત બનેલા ન હોય તો એટલે:—

(અ) તેને ફોજદારીતુરંગમાંલઇગયા પછિ તરણવરસ થઇ ગયાં હોય, તેમ થયું હોયતે દિવાની ઇનસાફનું કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાની ૩૪૨ મી કલમ પ્રમાણે તેને દિવાના તુરંગમાંથી છોડી મુકયો છે એમ સમજવું; અથવા

(બ) જે કોરટે તેને દિવાનિ તુરંગમાં રાખવાનો હુકમ કરયો હશે તે કોરટે જે અમલદારને સ્વાધીન ફોજદારિ તુરંગ હોય તે અમલદારને એવો દાખલો લખ આપ્યો હોય કે તેને દિવાનિ ઇનસાફનું કામ ચલાવવાનિ રિતના કાયદાનિ ૩૪૧ કલમ પ્રમાણે છોડિ મુકવામાં આવ્યો એવો તેને હક છે.

કલમ ૫૫૮ મિ પછિ નવિ કલમ ઉમેરવિ.

૧૬. તેજ કાયદાનિ કલમ ૫૫૮મિ પછિ નિચેલિ કલમ વધારવિ એટલે

વેચાણમાં સંબંધમાં આવેલા અમલદારોએ મિલકતવેચાતિલેવિ અથવા તેનિ માગણિ કરવિ નહિ.

૫૫૯. આ કાયદા પ્રમાણે કોઇપણ માલમિલકતના વેચાણના સંબંધમા કાંઇપણ ફરજ બજાવવાનિ હોય એવા કોઈ જાહેર નોકરે તે માલમિલકત વેચાતિ લેવિ નહિ અથવા તેનિ માંગણિ કરવિ નહિ.

પરિશિષ્ટ ૨ માં રહિ ગયલો મજકુર સુધારવો.

૧૭ તેજ કાયદાનાં બીજાં પરિશિષ્ટમાં હિંદુસ્તાનના ફોજદારિ કાયદાનિ ૨૨૧ કલમનિ સામેના મજકુરનિ બે લિટિ છે તેઓનિ દરમિયાન હેઠળ લખ્યું છે તે દાખલ કરવુ. એટલે:—

આસન ૨	આસન ૩	આસન ૪	આસન ૫	આસન ૬	આસન ૭	આસન ૮
"જે ગુનાનું તોહમત મુકવું હોટ તે ગુનો સાત વરસ સુધીની કેદની શિક્ષા જોગ હોય તો.	એજન	એજન	એજન	એજન	બેમાંના ગમે તે પ્રકારની સાત વરસ સુધીની કેદ તથા દંડ	સેસન કોરટ પ્રેસીડેન્સી માજીસ્તરેટઅથવા પેહેલાવરગનોમાજીસ્તરેટ"

પરિશિષ્ટ ૨ નોવધારે સુધારો — ૧૮૫ તેજ પરિશિષ્ટમાં કલમ ૨૨૯ અ અને તેની સામના મજકુરોની હારને બદલે નિચેનું દાખલ કરવું એટલે

આસન ૧	આસન ૨	આસન ૩	આસન ૪	આસન ૫	આસન ૬	આસન ૭	આસન ૮
૨૨૫ અ	બિજી રીતે ઠરાવ નહી કરેલા હોય એવા પ્રસંગોમાં સરકારી નોકર કોઇ સખસને પકડવામાં કસુર કરે અથવા નાશી જવા દેતો						
	(અ) ઇરાદાથી કસુર કરે અથવા જવા દેતો	વગર વારંટે પકડાય નહી	એજન	જામીન લઇ શકાય	એજન	૩ વરસસુધીની એમાંથી ગમતે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	સેશન કોરટ, પ્રેસીડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લા વર્ગનો માજીસ્તરેટ,
	(બ) ગફલતથી કસુર કરે અથવા જવા દેતો	એજન	સમન	એજન	એજન	૨ વરસસુધીની આસાન કેદ અથવા દંડ અથવા બંને	પ્રેસિડેન્સી માજીસ્તરેટ અથવા ૧લા અથવા ૨જા વરગનો માજીસ્તરેટ
૨૨૫ બ	બીજી રીતે ઠરાવ નહિ કરેલા હોય એવા પ્રસંગેમાં કોઇ સખસને કાયદા મુજબ પકડતા હોય તેમાં સામા થવું અથવા હરકત કરવી અથવા નાશી જવું અથવા છોડવવું	વગર વારંટે પકડાય	વારંટ	એજન	એજન	૬ મહીનાસુધીની એમાંથી ગમતે પ્રકારની શિક્ષા અથવા દંડ, અથવા બંને.	એજન

તરીજા પરિશિષ્ટમાં રહી ભુલ — ૬૯ તેજ કાયદાના તરીજા પરિશિષ્ટના ૪.—પેટા તુકડી માજીસ્તરે. ના સાધારણ અખત્યાર આ નામના ભાગમાં હેઠળ લખેલો મ

લો મજકુર સુ જકુર બિજી કલમ પછી દાખલ કરવો એટલે ધારવો.

"(૨ અ) સારી ચાલ ચાલવા બાબત તારણ માગવાનો અખત્યાર કલમ ૧૧૦"

સન ૧૮૬૭ નો મુંબાઇનો ડિસ્ત્રીક્ટ પોલીસ આક્ટ.

મુંબાઇનો ડિસ્ત્રીક્ટ પોલીસ આક્ટ સુધારવો

૨૦. સને ૧૮૬૭ ના મુંબાઇના ડિસ્ત્રીક્ટ પોલીસ આક્ટની ૨૩ મી કલમમાંના 'અને આખરનો ફેંસલો થાય ત્યાં સુધી તે માણસની ઉપર ફરિયાદીનું કામ ચલાવવાનો' આ બાર શબ્દો આ ઉપરથી રદ કરયા છે.

હિંદુસ્થાનનો ફોજદારી કાયદો.

હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની કલમો ૪૦ અને ૬૪ મીનો સુધારો

૨૧. (૧) હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ ૪૦ મીની બિજી રકમમાં '૬૬ મી' અને '૭૧ મી' એ આંકડાઓ વચે '૬૭મી' એ આંકડાઓ દાખલ કરવા.

(૨) તેમજ કાયદાની કલમ ૬૪ મીની ૨ જી રકમ માં 'ફક્ત દંડની' એ શબ્દો પેહેલાં 'કેદની અથવા દંડની અથવા' એ શબ્દો ઉમેરવા.

હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ ૭૫ મીનો સુધારો.

૨૨. તેજ કાયદાની કલમ ૭૫ માં 'અથવા એ પ્રમાણે ન બન્યું હોય તો' એ શબ્દો અને ત્યાર પછીના કલમ પુરી થતાં સુધીના શબ્દોને બદલે નિચેનું દાખલ કરવું.

'અથવા ૧૦ વરસ સુધીની એમાંથી ગમે તે પ્રકારની કેદને લાયક થશે.'

હિંદુસ્થાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ ૨૧૬ મીમાં વધારો.

૨૩. તેજ કાયદાની કલમ ૨૧૬ મીના પેહેલા પેરેગ્રાફ પછી નીચેનું દાખલ કરવું, એટલે—

આ કલમમાં 'ગુન્હો' એ શબ્દમાં કોઇ સબબસે હિંદુસ્તાનની બહાર કરેલા એવા દરેક કામ અથવા કસુરનો સમાવેશ થાય છે કે જે કામ અથવા કસુર તેણે જો હિંદુસ્તાનમાં કરી હોત તે સબંધી ગુન્હા તરીકે શિક્ષા કરી શકાય અને જેને માટે તે અકસ્ત્રાડિશનને લગના કોઇ કાયદાની અથવા સને ૧૮૮૧ ના ફ્યુજીટીવ ઓફેન્ડરસ આક્ટની રૂઇએ બરીટીસ હિંદુસ્તાનમાં પકડવાને અથવા કેદમાં રાખવાને પાત્ર હોય, અને એવું દરેક કામ અથવા કસુર, તે કામ અથવા કસુર તોહમતદારે હિંદુસ્તાનમાં કરયું હોય તે મુજબ આ કલમને સારૂ શિક્ષાને પાત્ર ગણાશે.

હિંદુસ્તાનની ફોજદારી કાયદાની ૨૨૫ અ કલમને બદલે નવી કલમો દાખલ કરવી અને દિવાની કામ

૨૪. હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની ૨૨૫ અ. કલમને બદલે હેઠળ લખેલી કલમો દાખલ કરવી, એટલે—

ચલાવવાની રીત ના કાયદાના ૧૫૧ મી કલમ રદ કરવી.

બિજી રિતે ઠરાવ નહિ કરેલો હોય એવા પ્રસંગોમાં સરકારી નોકર કોઇ સખસને પકડવામાં કસુર કરે અથવા નાસી જવા દે તો

૨૨૫ અ કોઇ માણુસ સરકારિ નોકર હોય અને કલમ ૨૨૧ મિ કલમ ૨૨૨મિ અથવા કલમ ૨૨૩મિમાં અથવા તે વખતે ચાલુ હોય એવા કોઇ કાયદામાં ઠરાવ નહિ કરેલો એવા કોઇ પ્રસંગમાં કોઈ સખસને પકડવાની અથવા કેદમાં રાખવાની તે માણુસની પોતાના સરકારી હોદ્દાને લીધે કાયદા મુજબ ફરજ હોય તે તે સખસને પકડવામાં કસુર કરે અથવા તે સખસને કેદમાંથી નાસી જવા દે તો તે માણુસને નિચે મુજબ શિક્ષા થશે.—

(અ) જો તે ઇરાદાથી તેમ કરે તો ૩ વરસ સુધીની બેમાંથી ગમે તે પ્રકારની શિક્ષા અથવા દંડ અથવા બન્ને અને

(બ) જો તે ગફલતથી તેમ કરે તો બે વરસ સુધીની આસાન કેદ અથવા દંડ અથવા બન્ને.

બિજી રીતે ઠરાવ નહિ કરેલો હોય એવા પ્રસંગોમાં કાયદેસર પકડવાનો સામુ થવું અથવા તેમાં અડચણ કરવિ અથવા નાશિ જવું અથવા છોડાવવું.

૨૨૫ બ. ૨૨૪ની કલમમાં અથવા ૨૨૫મી કલમમાં અથવા બિજા કોઈ ચાલુ કાયદામાં જે વિશે ઠરાવ કરેલો નહિ હોય એવા કોઈ પણ પ્રસંગમાં જે કોઈ સખસ પોતાને અથવા બીજા કોઈ સખસને કાયદાસર પકડવાનો ઇરાદાથિ સામો થાય અથવા તેમાં કાયદા વિરૂદ્ધ કંઈ અડચણ કરે અથવા તેને કાયદાસર જે કેદમાં રાખ્યો હોય તે કેદમાંથિ નાશિ જાય અથવા નાશિ જવાનિ કોશિશ કરે અથવા બિજા કોઈ સખસને કાયદાસર જે કેદમાં રાખ્યો હોય તે કેદમાંથી તેને છોડાવિ મુકવાનિ કોશિશ કરે તો તેને છ મહિના સુધિનિ બેમાના ગમે તે પ્રકારનિ કેદનિ અથવા દંડનિ અથવા એ બન્નેનિ શિક્ષા કરવામાં આવશે.

(૨) દિવાનિ કામ ચલાવવાનિ રિત બાબતના કાયદાનિ ૧૫૧ મિ કલમ આ ઉપરથિ રદ કરિ છે.

સને ૧૮૭૧ નો કેદીઓનો આકટ.

કેદિઓના આકટનિ ૩૦મિ ૩૧મિ તથા ૩૨મિ કલમોને બદલે નવિ કલમો દાખલ કરવિ.

૨૫. સને ૧૮૭૧ના કેદિઓના આકટનિ ૩૦મિ ૩૧મિ અને ૩૨મિ કલમોને બદલે હેઠળ લખેલિ કલમો દાખલ કરવિ એટલે.

સ્થાનિકસરકારનિ હુકમનમાંહેના એક મુલકમાં એક તુરંગમાંથિ બિજી તુરંગમાં લઇ જવું.

૩૦ જ્યારે કોઈપણ માણસનિ ઉપર કોઈપણ કોરટ કેદનિ શિક્ષા ઠરાવે અથવા કોઇપણ કોરટ કેદનિ શિક્ષા ઠરાવિ હોય અથવા સુલેહ રાખવા સારૂ અથવા સારિ ચાલ ચાલવા સારૂ તારણ આપવાને ચુકયા બાબત તેને સને ૧૮૮૨ના ફોજદારિ કામ ચલાવવાનિ રિત બાબતના કાયદાનિ ૧૨૩ મિ કલમ પ્રમાણે તુરંગમાં મોકલ્યો હોય અથવા અટકાવિ રાખ્યો હોય, ત્યારે સ્થાનિક સરકાર અથવા (તે સરકારના હુકમને પાતર રહિને અથવા નિબંધમાં રહિને) તુરંગના ઈન્સ્પેકટર જનરલ તે માણસને જે મુદતનિ કેદનિ શિક્ષા ફરમાવિ હોય તે મુદતસુધિ અથવા જે મુદતમાં તેણે તારણ આપવું એવો હુકમ કરયો હોય તે મુદત સુધિ જેમ હોય તેમ તેને જે તુરંગમાં અથવા જગામાં કેદ હોય તે તુરંગમાંથિ અથવા જગામાંથિ તેજ સ્થાનિક સરકારના તાબા માંહેના મુલકમાંનિ બિજી કોઇપણ તુરંગમાં અથવા કેદની જગામાં મોકલવાનો હુકમ કરી શકે.

ગાંડા કેદીઓને ખસેડવા બાબત.

૩૧. (૧) કોઈ માજીસ્તરેટે અથવા કોરટ કાંઇ હુકમ અથવા શિક્ષાનો ઠરાવ કીધો હોય તે ઉપરથી કોઇ માણસને અટકાવી રાખ્યો હોય અથવા કેદમાં રાખ્યો હોય તે ચળી ગયેલો છે એવું સ્થાનિક સરકારની નજરમાં આવે ત્યારે તે માણસ ચળી ગયાનું માનવાના સબબો હોય તે લખીને વારંટ આપીને પોતાના તાબામાંહેના મુલક મધ્યેના ગાંડા માણસના હરકોઈ આશ્રયસ્થાનમાં અથવા સંભાળીને રાખવાની બીજી કોઇ જગાએ જે મુદ્દતને સારૂ તેને અટકાવી રાખવાનો હુકમ કરયો હોય અથવા કેદમાં રાખવાનો શિક્ષાનો ઠરાવ કરયો હોય તે મુદ્દતમાંનો જેટલી બાકી હોય તેટલી મુદ્દતને સુધી અથવા તે મુદ્દત પુરો થયેથી જો વદ્યકીય અમલદાર એવો દાખલો આપે કે તે કેદીના અથવા બીજા માણસના બચાવ સારૂ હજુ વધારે તેનં જતન કરાવવાની અથવા તેને ઓસડપાણી કરાવવાની જરૂર છે તો તે કાયદા પ્રમાણે છુટે ત્યાં સુધી તેને રાખવાં સારૂ અને પોતે ફરમાવ્યું હોય તે પ્રમાણે તેને ચલાવવા સારૂ મોકલવાનો હુકમ કરવાને તે સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

(૨) તે કેદી તે ઠેકાણે આવ્યો છે એવું સ્થાનિક સરકારની નજરમાં આવે ત્યારે તે જે માણસના હવાલામાં હોય તે માણસના નામનું વારંટ આપીને તે કેદી હજુ કેદમાં રેહેવાને પાત્ર હોય તો જે તુરંગમાંથી તેને મોકલ્યો હોય તે તુરંગમાં અથવા તેજ સ્થાનિક સરકારના તાબાના મુલકોમાંહેના બિજા કોઈ તુરંગમાં તેને તે સરકારે પાછો મોકલવો અથવા જો તે વધારે વાર લગી કેદમાં રાખવાને પાત્ર હોય નહી તો તેને છોડી મુકવાનો હુકમ કરવો.

(૩) જે દરેક માણસને તેને જે મુદ્દત સારૂ અટકાવી રાખવાનો અથવા કેદમાં રાખવાનો હુકમ થયો હોય અથવા શિક્ષાનો ઠરાવ થયો હોય તે મુદ્દત પુરી થયા પછી પેટા કલમ ૧ લીની રૂએ ગાંડાના આશ્રયસ્થાનમાં કેદ રાખયો હોય તેને સને

૧૮૫૮ ના (ગાંડા માણસોના આશ્રયસ્થાન બાબતના) આકટ ૩૬માંની કલમ ૯મી ના ઠરાવો લાગુ છે; અને જે વખતસુધી કોઇ કેદીને તે પેટા કલમની રૂએ ગાંડા માણસના આસરયસ્થાનમાં કેદ રાખયો હોય તે વખત તેને મજીસ્તરેટે અથવા કોરટે જે મુદતસુધી અટકાવી રાખવાનો અથવા કેદ કરવાનો હુકમ અથવા શિક્ષા ઠરાવ કરયો હોય તે મુદતનો ભાગ ગણાશે.

૪. જે કોઈ બાબતમાં સ્થાનિક સરકાર પેટા કલમ ૧ લી પ્રમાણે કોઇ કેદીને, પોતાના તાબેના મુલકોમાંહેના કોઈ ગાંડાઓના આસરયસ્થાનમાં અથવા બીજી કોઈ સારા જાપતાની જગામાં મોકલવાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે, તે બાબતમાં તેને બ્રિટિશ ઈંડીયાના કોઇપણ ભાગમાંના કોઈ ગાંડાઓના આસરયસ્થાનમાં અથવા સારા જાપતાનાબીજી જગામાં મોકલવાનો હુકમ કરવાનો અધિકાર ગવરનર જનરલ ઇન કાઉંસલનો છે, અને સ્થાનિક સરકારના હુકમ પ્રમાણે મોકલેલા કેદીને જાપતામાં રાખવા, અટકાવી રાખવા, પાછો કેદમાં મોકલવા તથા છોડી દેવાસંબંધી આ કલમમાં હેના ઠરાવ, ગવરનર જનરલ ઇન કાંઉસિલના હુકમ પ્રમાણે મોકલેલા કેદીને લાગુ કરી શકાય તેટલા તે લાગુ થશે.

કેદીઓને, એક સ્થાનિક સરકાર ના તાબામાંહેના મુલકમાંથી બીજી સ્થાનિકસરકારના તાબા માંહેના મુલકમાં મોકલવા

૩૨. જ્યારે કોઈપણ માણસ ઉપર કોઇપણ કોરટ કેદની શિક્ષા ફરમાવે અથવા કોઇપણ કોરટે કેદની શિક્ષા ઠરાવી હોય, અથવા સારી ચાલ ચાલવા સારૂ તારણ આપવાને ચુકયા બદલ તેને સંને ૧૮૮૨ના ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાની ૧૨૩ મી કલમ પ્રમાણે તુરંગમાં મોકલ્યો હોય અથવા અટકાવી રાખયો હોય ત્યારે તે માણસને જે મુદતની કેદની શિક્ષા ફરમાવી હોય તે મુદત સુધી અથવા જે મુદતમાં તેણે તારણ આપવું એવો હુકમ કરયો હોય તે મુદત સુધી જેમ હોય તેમ તેને તે જે તુરંગમાં અથવા જગામાં કેદ હોય તે તુરંગમાંથી અથવા જગામાંથી બ્રિટિશ ઈંડિયામાંની બીજી કોઈપણ તુરંગમાં અથવા કેદની જગામાં મોકલવાનો હુકમ ગવરનર જનરલ ઇનકાંઉસિલ કરી શકે.

(સહી) એસ. હારવે જેમ્સ.
આફી. સેક્રે. નિસબત ઇંડયા સરકાર.

હિંદુસ્તાન સરકાર.

કાયદા કરનારૂં ખાતું

નીચે લખેલો હિંદુસ્તાનના ગવરનર જનરલ ઇન કાઉંસીલનો આક્ટ નામદાર ગવરનર જનરલે સને ૧૮૮૭ના જાનેવારી મહીનાની તારીખ ૨૮મીએ મંજુર કરયો, અને સરવે લોકોને જાણ થવા સારૂ આ ઉપરથી પ્રસિદ્ધ કરયો છે.

સને ૧૮૮૭ નો આક્ટ નંબર ૫.

સને ૧૮૮૨ ના ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતનો કાયદો સુધારવાનો આક્ટ.

સને ૧૮૮૨ નો આક્ટ નંબર ૧૦ ની કલમ ૪ થીનો સુધારો.

જે અરથ સને ૧૮૮૨ નો ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતનો કાયદો સુધારવાની જરૂર છે તે અરથ આ ઉપરથી નીચે પ્રમાણે ઠરાવ્યું છે. ૧ સદરહુ કાયદાની કલમ ૪ થી ની ૨ કલમ (ઓ) માંના જે અમલદારના હવાલામાં પોલીસ-થાણું હોય તે અમલદાર એ શબ્દોની વ્યાખ્યામાં તેમાંથી એ શબ્દને બદલે થાણાના મકાનમાંથી તથા પોલીસ-થાણામાં હાજર હોય એ શબ્દોને બદલે થાણાના મકાનમાં હાજર હોય એ શબ્દો દાખલ કરવા.

કલમ ૨૬૨ મીનો સુધારો.

૨. સદરહુ કાયદાની કલમ ૨૬૨ મીમાં બસેં એ શબ્દને બદલે ચારસેં એ શબ્દ દાખલ કરવો.

(સહી.) એમ. હર્વે જેઈમ્સ,

ઓફીશીએટીંગ સેક્રેટરી નિસબત હિંદુસ્તાન સરકાર.

(ટ્રાન્સલેટીડ)

વા. એમ. કેલકર

આક્ટીંગ ઓરીએન્ટલ ટ્રાન્સલેટર ટુ ગવર્નમેન્ટ

